

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2015 – Numri: 214

Tiranë – E hënë, 14 dhjetor 2015

PËRMBAJTJA

	Faqe
Urdhër i ministrit të Financave nr. 81, datë 1.12.2015	
Për shpalljen e disa ndryshimeve në Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit dhe të Raportimit Financiar, të përkthyer në gjuhën shqipe.....	14031

URDHËR**Nr. 81, datë 1.12.2015**

**PËR SHPALLJEN E DISA
NDRYSHIMEVE NË STANDARDET
NDËRKOMBËTARE TË
KONTABILITETIT DHE TË
RAPORTIMIT FINANCIAR, TË
PËRKTHYERA NË GJUHËN SHQIPE**

Në mbështetje të nenit 4, të pikës 3, të ligjit nr. 9228, datë 29.4.2004, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, i ndryshuar, të vendimit nr. 3, datë 21.10.2014, të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit, “Për miratimin e përkthimit në gjuhën shqipe të ndryshimeve të ndodhura për SNRF-të gjatë vitit 2014”, të cilat hyjnë në zbatim nga data 1 janar 2016,

URDHËROJ:

1. Shpalljen e ndryshimeve të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (SNK) dhe të Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF), si më poshtë:

Titulli	Data efektive
Ndryshime në SNRF 10, SNRF 12 dhe SNK 28	1 janar 2016
SNRF 9 Instrumentet Financiare	1 janar 2018
Ndryshime në SNRF 11	1 janar 2016
Ndryshime të SNK 27	1 janar 2016
Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 41	1 janar 2016
Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 38	1 janar 2016
Përmirësimet vjetore në SNRF-të, periudha 2012-2014	1 janar 2016
Ndryshime në SNRF 10 dhe SNK 28	1 janar 2016
Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 15	1 janar 2017
Ndryshime në SNK 1	1 janar 2016
Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 14	1 janar 2016

2. Ky urdhër hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I FINANCAVE
Shkëlqim Cani

**Njësitë Ekonomike Investuese:
Zbatimi i Përfashtimit në Konsolidim**

(Ndryshime në SNRF 10, SNRF 12 dhe SNK 28)

Ndryshime në SNRF 10 Pasqyra financiare të konsoliduara

Paragrafët 4 dhe 32 janë ndryshuar dhe janë shtuar paragrafët 4A–4B. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar. Paragrafët 31 dhe 33 nuk janë ndryshuar, por janë përfshirë për lehtësi referimi.

Objekti

- 4 Një njësi ekonomike që është mëma duhet të paraqesë pasqyra financiare të konsoliduara. Ky SNRF aplikohet tek të gjitha njësitë ekonomike me përjashtim sa më poshtë:
- (a) një shoqëri mëmë nuk nevojitet të paraqesë pasqyra financiare të konsoliduara, nëse ajo plotëson të gjitha kushtet e mëposhtme:
 - (i) është një filial i zotëruar plotësisht ose një filial i zotëruar pjesërisht nga një njësi tjetër ekonomike dhe të gjithë pronarët e tjerë, duke përfshirë edhe ata që nuk kanë të drejtë të votojnë, janë të informuar dhe nuk kundërshtojnë faktin që shoqëria mëmë nuk paraqet pasqyra financiare të konsoliduara;
 - (ii) instrumentet e saj të borxhit ose ato të kapitalit neto nuk tregtohen në një treg publik (në bursa të vendit ose të huaja ose në një treg jashtë burse, duke përfshirë tregjet lokale dhe rajonale);
 - (iii) nuk ka regjistruar, as nuk është në procesin e regjistrimit të pasqyrave të saj financiare në një komision të letrave me vlerë ose organizatë tjetër rregullatore, me qëllim emetimin e çdo klase instrumentesh në një treg publik; dhe
 - (iv) shoqëria mëmë përfundimtare ose çdo shoqëri mëmë e ndërmjetme e saj ndërton pasqyra financiare të konsoliduara të cilat janë gati për përdorim publik dhe në pajtim me SNRF-të. Në këto pasqyra, filialet konsolidohen ose maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me këtë SNRF.
 - (b) skemat e përfitimit pas punësimit apo përfitimet e tjera afatgjata të punonjësve për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e punonjësve*. [fshirë]
 - (c) Një njësi ekonomike investuese nuk i nevojitet të paraqesë pasqyra financiare të konsoliduara në qoftë se asaj i kërkohet, në përputhje me paragrafin 31 të këtij SNRF, t'i masë të gjitha filialet e saj me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. [fshirë]
- 4A Ky Standard nuk zbatohet për planet e përfitimeve pas-punësimit ose plane të tjera afatgjata të përfitimeve të punonjësve për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve*.
- 4B Nëse një shoqëri mëmë, që është njësi ekonomike investuese, i kërkohet, në përputhje me paragrafin 31 të këtij SNRF, t'i masë të gjitha filialet e saj me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, nuk i nevojitet të paraqesë pasqyra financiare të konsoliduara.

...

Njësitë ekonomike investuese: përjashtim nga konsolidimi

- 31 Me përjashtim të asaj që përshkruhet në paragrafin 32, një njësi ekonomike investuese nuk duhet të konsolidojë filialet e saj ose të aplikojë SNRF 3 kur ajo merr kontrollin e një njësie tjetër ekonomike. Përkundrazi, një njësi ekonomike investuese duhet të masë një investim në një filial me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në përputhje me SNRF 9.
- 32 Pavarësisht nga kërkesa në paragrafin 31, nëse një njësi ekonomike investuese ka një filial i cili ~~ofron~~ nuk është vetë një njësi ekonomike investuese dhe ka për qëllim dhe aktivitet kryesorë dhënie e shërbimeve që lidhen me aktivitetet investuese të njësisë ekonomike investuese (shih paragrafët B85C - B85E), ajo duhet ta konsolidojë këtë filial në përputhje me paragrafët 19-26 të këtij Standardi dhe të aplikojë kërkesat e SNRF 3 për blerjen e çdo filiali të tillë.

- 33 Një shoqëri mëmë e një njësie ekonomike investuese duhet të konsolidojë të gjitha njësitë ekonomike që kontrollojnë, përfshirë ato të kontrolluara nëpërmjet një filiali njësi ekonomike investuese, përveç rastit kur shoqëria mëmë është vetë një njësi ekonomike investuese.

Në shtojcën B janë ndryshuar paragrafët B85C dhe B85E. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar. Paragrafët B85A–B85B dhe B85D nuk janë ndryshuar por janë përfshirë për lehtësi referimi.

Përcaktimi nëse një njësi ekonomike është njësi ekonomike investuese

- B85A Njësia ekonomike duhet t'i konsiderojë të gjithë faktet dhe rrethanat kur vlerëson nëse është një njësi ekonomike investuese, duke përfshirë qëllimin dhe modelin e saj. Një njësi ekonomike që përmbush të tre elementët e përkufizimit të një njësie ekonomike investuese të përcaktuara në paragrafin 27, është një njësi ekonomike investuese. Paragrafët B85B–B85M përshkruajnë elementët e përkufizimit në detaje të hollësishme.

Biznesi si qëllim

- B85B Përkufizimi i një njësie ekonomike investuese kërkon që qëllimi i njësisë ekonomike të jetë investimi vetëm për rritjen e vlerës së kapitalit, për të marrë të ardhura nga investimi (siç janë dividendët, interesi ose e ardhura nga qiraja) ose të dyja. Dokumentet që tregojnë se cili është objektivi i njësisë ekonomike investuese, të tillë si memorandum i ofertave, publikimet e shpërndara nga vetë njësia ekonomike dhe dokumenta të tjera të shoqërisë ose të marrëdhënieve të bashkëpunimit, zakonisht ofrojnë evidencë për qëllimin e biznesit të njësisë ekonomike investuese. Evidencë tjetër mund të jetë mënyra se si njësia ekonomike prezanton veten e saj tek palët e tjera (të tilla si investitorë potencialë apo investime potencialë); për shembull, një njësi ekonomike mund të prezantojë biznesin e saj si ofrues e investimeve afat mesme për rritje të vlerës së kapitalit. Në të kundërt një njësi ekonomike, e cila prezantohet si një investitor, objektivi i të cilit është që bashkë me investuesit e tjerë të zhvillojë, prodhojë ose tregtojë produkte, ka një qëllim biznesi të papajtueshëm me qëllimin e biznesit të një njësie ekonomike investuese, sepse njësia ekonomike do të përfitojë të ardhura nga aktiviteti i zhvillimit, prodhimit apo tregtimit ashtu si dhe nga investimet e saj (shih paragrafin B85I).
- B85C Një njësi ekonomike investuese mund të ofrojë shërbime të lidhura me investimet (si psh. shërbime të këshillimit për investime, menaxhim investimesh, mbështetje investimesh dhe shërbime administrative), ose drejtpërdrejtë ose nëpërmjet një filiali, për palët e treta apo edhe për investitorët e vet, edhe sikur këto aktivitete të jenë thelbësore për njësinë ekonomike, e cila duhet të vijojë plotësimin e përkufizimit të njësisë ekonomike investuese.
- B85D Një njësi ekonomike investuese mund të jetë pjesëmarrëse edhe në aktivitetet e mëposhtme të lidhura me investimin, drejtpërdrejt ose nëpërmjet një filiali, nëse këto aktivitete janë ndërmarrë për të maksimizuar kthimin e investimit (ritje e vlerës së kapitalit ose të ardhura nga investimi) nga të investuarit e saj dhe nuk përfaqësojnë në thelb një aktivitet biznesi të veçantë apo një burim të veçantë të ardhurash për njësinë ekonomike investuese:
- (a) dhënia e shërbimit të drejtimit dhe këshillave strategjike për një të investuar; dhe
 - (b) dhënia e mbështetjes financiare për një të investuar, siç janë huaja, angazhimi ose garantimi i kapitalit.
- B85E Nëse një njësi ekonomike investuese ka një filial, i cili ofron në vetvete nuk është njësi ekonomike investuese dhe qëllimi dhe aktivitetet kryesore të tij janë ofrimi tek njësia ekonomike ose palë të tjera i shërbimeve ose aktiviteve të lidhura me investimin, të cilat lidhen me aktivitetet investuese të njësisë ekonomike investuese, të tilla si ato të përshkruara në paragrafët B85C–B85D, ajo duhet ta konsolidojë këtë filial në përputhje me paragrafin 32. Nëse filiali që ofron shërbime ose aktivitete të lidhura me investimin është në vetvete një njësi ekonomike investuese, shoqëria mëmë investuese duhet ta masë këtë filial me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 31.

Në Shtojcën C është shtuar paragrafi C1D dhe është ndryshuar paragrafi C2A. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi

...

- C1D Njësitë Ekonomike Investuese: Zbatimi i Përfashtimit në Konsolidim (Ndryshime në SNRF 10, SNRF 12 dhe SNK 28), i publikuar në Dhjetor 2014, ndryshoi paragrafët 4, 32, B85C, B85E dhe C2A dhe shtoi paragrafët 4A–4B. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Periudha kalimtare

...

- C2A Pavarësisht nga kërkesat e paragrafit 28 të SNK 8, kur ky Standard aplikohet për herë të parë dhe nëse më vonë, kur ndryshimet për Njësitë Ekonomike Investuese dhe Njësitë Ekonomike Investuese: Zbatimi i Përfashtimit në Konsolidim të këtij Standardi aplikohen për herë të parë, një njësi ekonomike duhet të prezantojë vetëm informacionin sasior të kërkuar nga paragrafi 28(f) i SNK 8 për periudhat vjetore përpara datës së aplikimit fillestar të këtij Standardi ('periudha më e afërt që i paraprin'). Një njësi ekonomike mund ta prezantojë këtë informacion edhe për periudhën aktuale ose për periudha më të hershme krahasuese, por kjo gjë nuk i kërkohet.

Ndryshime në IFRS 12 *Dhënia e Informacionit Shpjegues mbi Interesat në Njësitë e Tjera Ekonomike*

është ndryshuar paragrafi 6. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Objekti

- ...
- 6 Ky Standard nuk do të zbatohet për:
- (a) ...
 - (b) pasqyrat financiare individuale të një njësie ekonomike, për të cilat zbatohet SNK 27 *Pasqyrat financiare Individuale*. Megjithatë:
 - (i) nëse një njësi ekonomike ka interesa në njësi ekonomike të strukturuar të pa konsoliduara dhe përgatit pasqyrat financiare individuale si të vetmet pasqyra financiare të saj, ajo do të zbatohet kërkesat në paragrafët 24-31, kur përgatit këto pasqyra financiare individuale.
 - (ii) një njësi ekonomike investuese që përgatit pasqyra financiare në të cilat të gjitha filialet e saj janë matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 31 të SNRF 10 duhet të paraqesë informacionet shpjeguese për njësitë ekonomike investuese të kërkuara nga ky Standard.
 - (c) ...

Në shtojcën C është shtuar paragrafi C1C. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

- ...
- C1C Njësitë Ekonomike Investuese: Zbatimi i Përrjashtimit në Konsolidim (Ndryshime në SNRF 10, SNRF 12 dhe SNK 28), i publikuar në Dhjetor 2014, ndryshoi paragrafin 6. Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Ndryshimet në SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta*

Janë ndryshuar paragrafët 17, 27 dhe 36 dhe janë shtuar paragrafët 36A dhe 45D. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar. Paragrafët 26 dhe 35 nuk janë ndryshuar, por janë përfshirë për lehtësi referimi.

Përfshirjet nga zbatimi i metodës së kapitalit neto

- 17 Një njësi ekonomike nuk duhet të zbatojë metodën e kapitalit neto për investimin e saj në një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët nëse ajo është një shoqëri mëmë që është përfshirë nga përgatitja e pasqyrave financiare të konsoliduara nëpërmjet përfshirjes nga objekti në paragrafin 4 (a) të SNRF 10 ose nëse zbatohen të gjitha sa më poshtë:
- (a) Njësia ekonomike është një filial i zotëruar plotësisht ose është filial i zotëruar pjesërisht nga një tjetër njësi ekonomike dhe pronarët e tjerë të saj, përfshirë edhe ata pa të drejtë vote, janë të informuar dhe nuk kanë kundërshtime për faktin që njësia ekonomike nuk zbaton metodën e kapitalit neto.
 - (b) Instrumentet e borxhit ose të kapitalit neto të njësisë ekonomike nuk tregtohen në një treg publik (në një bursë të vendit apo të huaj, ose në një treg jashtë bursave, duke përfshirë tregjet lokale dhe rajonale).
 - (c) Njësia ekonomike nuk ka depozituar dhe as nuk është në procesin e depozitimit, të pasqyrave të saj financiare në një komision të letrave me vlerë ose organizëm tjetër rregullator, me qëllim emetimin e ndonjë klase të instrumenteve në një treg publik.
 - (d) Shoqëria mëmë përfundimtare ose çdo shoqëri mëmë e ndërmjetme e njësisë ekonomike ndërton pasqyra financiare të konsoliduara, të cilat janë gati për përdorim publik dhe në pajtim me SNRF-të. Në këto pasqyra, filialet konsolidohen ose maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me SNRF 10.

...

Procedurat e metodës së kapitalit neto

- 26 Shumë prej procedurave që janë të përshtatshme për zbatimin e metodës së kapitalit neto janë të ngjashme me procedurat e konsolidimit të përshkruara në SNRF 10. Për më tepër, konceptet bazë në procedurat e përdorura në trajtimin kontabël të blerjes së një filiali përdoren edhe në trajtimin kontabël të blerjes së një investimi në një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët.
- 27 Pjesa e një grupi në një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët është totali i zotërimeve në këtë pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët nga shoqëria mëmë dhe filialet e saj. Për këtë qëllim, zotërimi në pjesëmarrjet ose sipërmarrjet e tjera të përbashkëta të grupit nuk merret parasysh. Kur një pjesëmarrje ose një sipërmarrje e përbashkët ka filiale, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta, fitimi ose humbja, të ardhurat e tjera përmbledhëse dhe aktivet neto të marra parasysh gjatë zbatimit të metodës së kapitalit neto janë ato të njohura në pasqyrat financiare të pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët (përfshirë edhe pjesën e pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët në fitimin ose humbjen, në të ardhurat e tjera përmbledhëse dhe në aktivet neto të pjesëmarrjeve dhe sipërmarrjeve të saj të përbashkëta), pas rregullimeve të nevojshme për të zbatuar politika kontabël të njëjta (shih paragrafët 35–~~36A~~ dhe 36).
- ...
- 35 **Pasqyrat financiare të njësisë ekonomike do të përgatiten duke përdorur politika të njëjta kontabël për transaksione dhe ngjarje në rrethana të ngjashme.**
- 36 Me përjashtim të sa përshkruhet në paragrafin 36A Nëse një pjesëmarrje ose sipërmarrje e përbashkët përdor politika kontabël të ndryshme nga ato të njësisë ekonomike për transaksione dhe ngjarje në rrethana të ngjashme, duhet të bëhen rregullime që politikat kontabël të pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët të jenë në përputhje me ato të njësisë ekonomike, kur pasqyrat financiare të pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët përdoren nga njësia ekonomike në zbatimin e metodës së kapitalit neto.

36A Pavarësisht nga kërkesat e paragrafit 36, nëse një njësi ekonomike që nuk është vetë një njësi ekonomike investuese ka interesa në një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët e cila është njësi ekonomike investuese, gjatë zbatimit të metodës së kapitalit neto njësia mund të mbajë matjen me vlerën e drejtë të përdorur nga njësia ekonomike investuese pjesëmarrëse ose sipërmarrje e përbashkët për interesat e kësaj të fundit në filiale.

...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

...

45D *Njësitë Ekonomike Investuese: Zbatimi i Përyshimit në Konsolidim* (Ndryshime në SNRF 10, SNRF 12 dhe SNK 28), i publikuar në Dhjetor 2014, ndryshoi paragrafët 17, 27 dhe 36 dhe shtoi paragrafin 36A. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

SNRF 9 *Instrumentet Financiarë*

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 9

Instrumentet Financiarë

Kapitulli 1 Objektivi

- 1.1 Objektivi i këtij Standardi është të caktojë parimet për raportimin financiar të *aktiveve financiare* dhe *detyrimeve financiare*, që do të paraqesë një informacion të rëndësishëm dhe të dobishëm për përdoruesit e pasqyrave financiare, në vlerësimin e tyre të shumave, afatit dhe pasigurisë së flukseve monetare të ardhshme të një njësie ekonomike.

Kapitulli 2 Objekti

- 2.1 Ky Standard do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjithë instrumentet financiare, përveç:
- (a) ato interesa në filiale, pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkëta që janë kontabilizuar në përputhje me SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara*, SNK 27 *Pasqyra financiare individuale* ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta*. Megjithatë, në disa raste, SNRF 10, SNK 27 ose SNK 28 kërkojnë ose lejojnë një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët përputhje me kërkesat e këtij Standardi. Njësitë ekonomike duhet të zbatojnë gjithashtu këtë standard për të gjithë derivativët mbi një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët përveç rastit kur këta derivativë plotësojnë përkufizimin e një instrumenti të kapitalit neto sipas SNK 32. *Instrumentet financiare: Paraqitja*.
 - (b) të drejtave dhe detyrimeve për qiratë për të cilat zbatohet SNK 17 *Qiratë*. Megjithatë:
 - (i) llogaritë e arkëtueshme të qerasë të njohura nga qiradhënësi janë subjekt i kërkesave për çregjistrim dhe çvlerësimi të këtij Standardi;
 - (ii) llogaritë e pagueshme të qerasë financiare të njohura nga qiramarrësi janë subjekt i kërkesave për çregjistrim të këtij Standardi; dhe
 - (iii) derivativët që janë të përfshirë në qiratë janë subjekt i kërkesave të derivativëve të përfshirë të këtij Standardi.
 - (c) të drejtave dhe detyrimeve e të punësuarve sipas skemave të përfitimit të punonjësve, për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve*.
 - (d) instrumenteve financiare të emetuara nga njësi ekonomike që plotësojnë përkufizimin e instrumenteve të kapitalit në SNK 32 (përfshirë opsionet dhe garancitë) ose që kërkohej të klasifikohen si instrumente të kapitalit në përputhje me paragrafët 16A dhe 16B ose me paragrafët 16C dhe 16D të SNK 32. Megjithatë, mbajtësit e këtyre instrumenteve të kapitalit duhet të zbatojnë këtë Standard për këto instrumente, përveç rastit kur plotësojnë përjashtimin në pikën (a).
 - (e) të drejtave dhe detyrimeve që rrjedhin nga (i) një kontratë sigurimi siç theksohet në SNRF 4 *Kontratat e Sigurimeve*, përveç të drejtave dhe detyrimeve të lëshuesit që rrjedhin nga një kontratë sigurimi që plotëson përcaktimin si një kontratë garancie financiare, ose (ii) një kontratë që është brenda objektit të SNRF 4 për shkak se ajo ka një tipar të pjesëmarrjes së lirë. Megjithatë, ky Standard zbatohet për një derivativ që është i përfshirë në një kontratë brenda objektit të SNRF 4 në qoftë se derivativi nuk është në vetvete një kontratë brenda objektit të SNRF 4. Sidoqoftë, nëse lëshuesi i kontratave të garancisë financiare ka pohuar më parë në mënyrë të qartë se i sheh këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për kontratat e sigurimit, lëshuesi mund të zgjedhë të zbatojë ose këtë Standard ose SNRF 4 për kontrata të tilla të garancisë financiare (shih paragrafin B2.5-B2.6). Lëshuesi mund të bëjë zgjedhjen kontratë për kontratë, por zgjedhja për secilën kontratë është e pakthyeshme.
 - (f) çdo kontratë e së ardhmes midis një blerësi dhe një aksion mbajtës shitës për të blerë ose shitur një të blerë që do të rezultojë në një kombinim biznesi brenda objektivit të SNRF 3 *Kombinime Biznesi* në datë blerje të mëvonshme. Termi "kontratë e së ardhmes" nuk duhet

të tejkalojë një periudhë të arsyeshme që normalisht do ishte e domosdoshme për të marrë çdo aprovim të kërkuar dhe të kompletohet transaksioni.

- (g) angazhimeve për hua përveç atyre angazhimeve për hua të cilësuar në paragrafin 2.3. Megjithatë, një lëshues i angazhimeve për hua do të zbatojë kërkesat e zhvlerësimit të këtij Standardi për angazhimet për hua që nuk janë brenda qëllimit të këtij Standardi. Gjithashtu, të gjitha angazhimet për hua janë subjekt i kërkesave të mosnjohjes të këtij Standardi.
 - (h) instrumenteve financiare, kontratat dhe detyrimet e transaksioneve të pagesave të bazuara në aksione për të cilat zbatohet SNRF 2 *Pagesa të bazuara në aksione*, me përjashtim të kontratave që janë brenda objektit të paragrafit 2.4-2.7 të këtij Standardi, për të cilin zbatohet ky Standard.
 - (i) të drejtave mbi pagesat për të rimbursuar njësinë ekonomike për shpenzimin që i kërkohej të bëjë për të shlyer një detyrim që është njohur si një provizion në përputhje me SNK 37 *Provizionet, Detyrimet dhe Aktivitetet e kushtëzuara*, ose për të cilin, në një periudhë më të hershme, ka njohur një provizion në përputhje me SKN 37.
 - (j) të drejtave dhe detyrimeve brenda objektit të SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët* që janë instrumente financiare, përveç atyre që specifikon SNRF 15 kontabilizohen në përputhje me këtë Standard.
- 2.2 Kërkesat për zhvlerësim të këtij Standardi duhet të zbatohen për ato të drejta që specifikon SNRF 15 kontabilizohen në përputhje me këtë Standard për qëllim të njohjes së fitimeve ose humbjeve të çvlerësimit.
- 2.3 Angazhimet për hua të mëposhtme janë brenda objektit të këtij Standardi:
- (a) angazhimet për hua që njësia ekonomike i përcakton si detyrime financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (shih paragrafin 4.2.2). Një njësi ekonomike që ka një praktikë të mëparshme të shitjes së aktiveve që rrjedhin nga angazhimet e saj për hua pak kohë pas fillimit duhet të zbatojë këtë Standard për të gjitha angazhimet për hua në të njëjtën klasë.
 - (b) angazhimet për hua që mund të shlyen me mjete monetare duke dhënë ose duke lëshuar një instrument tjetër financiar. Këto angazhime huaje janë derivativë. Një angazhim huaje nuk mund të konsiderohet i shlyer thjesht sepse huaja është paguar me këste (për shembull një hua për një ndërtim në proces që paguhet me këste paralelisht me ecurinë e ndërtimit).
 - (c) angazhimet për të ofruar një hua me normë interesi më të ulët se ajo e tregut (shih paragrafin 4.2.1 (d)).
- 2.4 Ky Standard duhet të zbatohet për ato kontrata për të blerë ose për të shitur një element jo financiar që mund të shlyhet neto me mjete monetare ose me një instrument tjetër financiar, ose duke këmbyer instrumentet financiarë, sikur kontratat të ishin instrumente financiarë, me përjashtim të kontratave të përfunduara dhe që vazhdojnë të mbahen për qëllimin e marrjes ose dhënies së një elementi jo financiar në përputhje me kërkesat e blerjes, shitjes ose përdorimit të pritshme të njësisë ekonomike. Megjithatë, ky Standard duhet të zbatohet për ato kontrata që një njësi ekonomike i përcakton si të matura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 2.5.
- 2.5 Një kontratë për të blerë ose për të shitur një element jo financiar që mund të shlyhet neto me mjete monetare ose instrument financiar tjetër, ose duke këmbyer instrumentet financiarë, sikur kontratat të ishin instrumente financiarë, mund të jenë të përcaktuara në mënyrë të pakthyeshme si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes edhe nëse është kryer me qëllim marrjen ose dhënien e një zëri jo financiar në përputhje me kërkesat e pritshme të njësisë ekonomike për blerjen, shitjen ose përdorimin. Ky përcaktim është i përshtatshëm vetëm në fillim të kontratës dhe vetëm nëse ai eliminon ose zvogëlon në mënyrë të ndjeshme një mospërputhje njohjeje (që ndonjëherë i referohemi si një 'mospërputhje kontabël'), që përndryshe do të rridhte nga mosnjohja e kësaj kontrate sepse ajo është e përjashtuar nga objekti i këtij Standardi (shih paragrafin 2.4).
- 2.6 Ka disa mënyra sipas të cilave mund të shlyhet neto një kontratë për të blerë ose për të shitur një element jo financiar me mjete monetare ose me një instrument financiar tjetër ose duke këmbyer instrumentet financiarë. Këto përfshijnë:
- (a) kur kushtet e kontratës lejojnë secilën palë ta shlyejnë atë neto me mjete monetare ose instrument financiar tjetër ose duke këmbyer instrumentet financiarë;
 - (b) kur aftësia për të shlyer neto me mjete monetare ose me një instrument financiar tjetër, ose duke këmbyer instrumentet financiarë, nuk është shprehur në mënyrë eksplicite në kushtet e kontratës, por njësia ekonomike e ka në praktikë e vet që të shlyejë kontratat e ngjashme neto me mjete

monetare ose instrument financiar tjetër, ose duke këmbyer instrumentet financiare (qoftë me kundërparti, duke nënshkruar kontrata kompensimi ose qoftë duke shitur kontratën përpara datës së ushtrimit ose parashkrimit të saj);

- (c) kur, për kontrata të ngjashme, njësia ekonomike ka një praktikë të vetën për marrjen e aktivitet kryesor dhe shitjen e tij brenda një periudhe të shkurtër mbas marrjes për qëllimin e gjenerimit të një fitimi nga luhatjet afatshkurtra në çmim ose marzhin e ndërmjetësit; dhe
- (d) kur elementi jo financiar që është subjekt i kontratës është menjëherë i konvertueshëm në mjete monetare.

Një kontratë për të cilën zbatohet (b) ose (c) nuk nënshkruhet për qëllimin e marrjes ose dhënies së elementit jo financiar në përputhje me kërkesat e blerjes, shitjes ose përdorimit të pritshme të njësive ekonomike dhe, si pasojë, ajo është brenda objektit të këtij Standardi. Kontratat e tjera për të cilat zbatohet paragrafi 2.4 vlerësohen për të përcaktuar nëse ato janë nënshkruar dhe vazhdojnë të mbahen për qëllimin e marrjes ose dhënies së elementit jo financiar në përputhje me kërkesat e blerjes, shitjes ose përdorimit të pritshme të njësive ekonomike, për të përcaktuar nëse ato janë apo jo brenda objektit të këtij Standardi.

- 2.7 Një opion i shkruar për të blerë ose për të shitur një element jo financiar që mund të shlyhet neto me mjete monetare ose me një instrument financiar tjetër, ose duke këmbyer instrumentet financiare, në përputhje me paragrafin 2.6(a) ose 2.6(d) është brenda objektit të këtij Standardi. Një kontratë e tillë nuk mund të nënshkruhet për qëllimin e marrjes ose dhënies së elementit jo financiar në përputhje me kërkesat e blerjes, shitjes ose përdorimit të pritshme të njësive ekonomike.

Kapitulli 3 Njohja dhe çregjistrimi

3.1 Njohja fillestare

- 3.1.1 Një njësi ekonomike do të njohë një aktiv financiar ose një detyrim financiar në pasqyrën e saj të pozicionit financiar, atëherë dhe vetëm atëherë kur njësia ekonomike bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit (shih paragrafët B3.1.1 dhe B3.1.2). Kur një njësi ekonomike njeh për herë të parë një aktiv financiar, ajo do ta klasifikojë atë në përputhje me paragrafët 4.1.1-4.1.5 dhe do ta masë atë në përputhje me paragrafët 5.1.1-5.1.3. Kur një njësi ekonomike njeh për herë të parë një detyrim financiar, ajo do ta klasifikojë atë në përputhje me paragrafët 4.2.1 dhe 4.2.2 dhe do ta masë atë në përputhje me paragrafin 5.1.1.

Blerja ose shitja e aktiveve financiare sipas mënyrës së rregullt

- 3.1.2 Një blerje ose shitje në mënyrë të rregullt e aktiveve financiare do të njihet dhe çregjistrohet, sipas rastit, duke bërë kontabilizimin në datën e tregtimit ose në datën e shlyerjes (shih paragrafët B3.1.3-B3.1.6).

3.2 Çregjistrimi i aktiveve financiare

- 3.2.1 Në pasqyrat financiare të konsoliduara, paragrafët 3.2.2-3.2.9, B3.1.1, B3.1.2 dhe B3.2.1-B3.2.17 zbatohen në nivel konsolidimi. Kështu, një njësi ekonomike së pari konsolidon të gjitha filialet në përputhje me SNRF 10 dhe pastaj zbaton paragrafët e mësipërm në grupin që rezulton nga konsolidimi.
- 3.2.2 Para se të vlerësojë nëse, dhe deri në çfarë mase *çregjistrimi* duhet të bëhet sipas paragrafëve 3.2.3-3.2.9, një njësi ekonomike përcakton nëse këta paragrafë duhet të zbatohen për një pjesë të një aktivi financiar (ose një pjesë të një grupi aktivesh financiare të ngjashme) ose për një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme) në tërësinë e tij, si më poshtë.
- (a) Paragrafët 3.2.3-3.2.9 zbatohen për një pjesë të një aktivi financiar (ose një pjesë të një grupi aktivesh financiare të ngjashme) nëse, dhe vetëm nëse, pjesa që konsiderohet për çregjistrim plotëson një nga këto tri kushtet.
 - (i) Pjesa përbëhet vetëm nga flukse mjete monetare të identifikuar në mënyrë specifike prej një aktivi financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme). Për shembull, kur një njësi ekonomike hyn në një marrëveshje për një interval të normës së interesit me anën e të cilës pala tjetër fiton të drejtën për flukset

monetare të interesit, por jo për flukset monetare të principalit nga një instrument borxhi, zbatohen paragrafët 3.2.3-3.2.9 për këto flukse monetare nga interesi.

- (ii) Pjesa përbën vetëm një pjesë plotësisht proporcionale (pro rata) të flukseve monetare nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme). Për shembull, kur një njësi ekonomike hyn në një marrëveshje ku pala tjetër përfiton të drejtën e 90 përqind të të gjitha flukseve monetare të një instrumenti borxhi, zbatohen paragrafët 3.2.3-3.2.9 për 90 përqind të këtyre flukseve monetare. Nëse ka më shumë se një palë, secila prej tyre nuk është e nevojshme që të ketë një pjesë proporcionale mjeteve monetare, me kusht që njësi ekonomike transferuese ka një pjesë plotësisht proporcionale.
- (iii) Pjesa përbën vetëm një pjesë plotësisht proporcionale (pro rata) të flukseve monetare të identifikuar në mënyrë specifike nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme). Për shembull, kur një njësi ekonomike hyn në një marrëveshje ku pala tjetër përfiton të drejtën e një pjese 90 përqind të flukseve monetare të interesit nga një aktiv financiar, zbatohen paragrafët 3.2.3-3.2.9 për 90 përqind të këtyre flukseve monetare. Nëse ka më shumë se një palë, secila prej tyre nuk është e nevojshme që të ketë një pjesë proporcionale të mjeteve monetare të identifikuar në mënyrë specifike, me kusht që njësi ekonomike transferuese ka një pjesë plotësisht proporcionale.
- (b) Në të gjitha rastet e tjera, paragrafët 3.2.3-3.2.9 zbatohen për aktivin financiar në tërësinë e tij (ose për grupin e aktiveve financiare të ngjashme në tërësinë e tyre). Për shembull, kur një njësi ekonomike transferon (i) të drejtat për 90 përqindëshin e parë ose të fundit të arkëtimit në mjete monetare nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare), ose (ii) të drejtat për 90 përqind të flukseve monetare nga një grup llogarish të arkëtueshme, por ofron një garanci për të kompensuar blerësit për çdo humbje kredie deri në 8 për qind të shumës së principalit të llogarive të arkëtueshme, zbatohen paragrafët 3.2.3-3.2.9 për aktivin financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme) në tërësinë e tij.

Në paragrafët 3.2.3-3.2.12, termi “aktiv financiar” i referohet si një pjese të një aktivi financiar (ose një pjese të një grupi aktivesh financiare të ngjashme) të identifikuar si në pikën (a) më sipër, ashtu edhe një aktiv financiar (ose një grupi aktivesh financiare të ngjashme) në tërësinë e tij.

3.2.3 Një njësi ekonomike do të çregjistrojë një aktiv financiar, kur dhe vetëm kur:

- (a) përfundojnë të drejtat kontraktuale për flukset monetare nga aktivi financiar, ose
- (b) transferon aktivin financiar siç është parashtruar në paragrafët 3.2.4 dhe 3.2.5 dhe transferimi kualifikohet për çregjistrim në përputhje me paragrafin 3.2.6.

(Shih paragrafin 3.1.2 për shitjet në mënyrë të rregullt të aktiveve financiare.)

3.2.4 Një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar nëse, dhe vetëm nëse, ose:

- (a) transferon të drejtat kontraktuale për të marrë flukset monetare të aktivit financiar, ose
- (b) ruan të drejtat kontraktuale për të marrë flukset monetare të aktivit financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual t’u paguajë flukset monetare një ose më shumë përfituesve në një marrëveshje që plotëson kushtet në paragrafin 3.2.5.

3.2.5 Kur një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të marrë flukset e mjeteve monetare të një aktivi financiar (‘aktivi fillestar’), por merr përsipër një detyrim kontraktual për t’ua paguar këto flukse të mjeteve monetare një ose më shumë njësi ekonomike (‘përfituesve eventuale’), njësi ekonomike e trajton transaksionin si një transferim të një aktivi financiar, nëse, dhe vetëm nëse, plotësohen njëkohësisht tre kushtet e mëposhtme.

- (a) Njësi ekonomike nuk ka detyrimin t’ua paguajë shumat përfituesve eventuale, nëse nuk mbledh shumat ekuivalente nga aktivi fillestar. Paradhëniet afatshkurtra nga njësi ekonomike, me të drejtën e mbulimit të plotë të shumës së dhënë hua plus interesin e konstatuar sipas normave të tregut nuk e shkelin këtë kusht.
- (b) Njësi ekonomike nuk lejohet, nga kushtet e kontratës së transferimit, ta shesë ose vërë si kolateral aktivin fillestar, përveç se kur e përdor si garanci për përfituesit eventuale për detyrimin që t’u paguajë flukse monetare.
- (c) Njësi ekonomike ka detyrimin të dërgojë çfarëdo fluksi monetar që mbledh në emër të përfituesve të rastit pa vonesë të ndjeshme. Përveç kësaj, njësi ekonomike nuk ka të drejtë të ri investojë flukse të tilla monetare, me përjashtim të investimeve në mjete monetare ose

ekuivalentë të saj (siç përcaktohet në SNK 7 *Pasqyra e Flukseve Monetare*) gjatë periudhës afatshkurtër të shlyerjes nga data e arkëtimit në datën e dërgesës së kërkuar prej përfituesve të rastit, dhe interesi i fituar në investime të tilla u kalohet këtyre përfituesve.

- 3.2.6 Kur një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar (shih paragrafin 3.2.4), ajo do të vlerësojë masën në të cilën ruan rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit financiar. Në këtë rast:
- (a) nëse njësi ekonomike transferon thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit financiar, ajo do ta çregjistrojë aktivin financiar dhe do të njohë veç e veç si aktive ose detyrime çdo të drejtë dhe detyrim të krijuar ose të mbajtur gjatë transferimit.
 - (b) nëse njësi ekonomike mban thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit financiar, ajo do të vazhdojë ta njohë aktivin financiar.
 - (c) nëse njësi ekonomike as nuk transferon, as nuk mban thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit financiar, ajo duhet të përcaktojë nëse ka ruajtur kontrollin e aktivit financiar. Në këtë rast:
 - (i) në qoftë se njësi ekonomike nuk ka ruajtur kontrollin, ajo do ta çregjistrojë aktivin financiar dhe do të njohë veç e veç si aktiv ose detyrim çdo të drejtë dhe detyrim të krijuar ose mbajtur gjatë transferimit.
 - (ii) nëse njësi ekonomike e ka ruajtur kontrollin, ajo do të vazhdojë ta njohë aktivin financiar në masën e përfshirjes së vazhdueshme në të (shih paragrafin 3.2.16).
- 3.2.7 Transferimi i rreziqeve dhe i përfitimeve (shih paragrafin 3.2.6), vlerësohet duke krahasuar ekspozimin e njësisë ekonomike, para dhe pas transferimit, me ndryshueshmërinë në shumat dhe afatin e flukseve monetare neto të aktivit të transferuar. Një njësi ekonomike ka mbajtur thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një aktivit financiar në qoftë se ekspozimi ndaj ndryshueshmërisë në vlerën aktuale të flukseve monetare të ardhshme neto nga aktivit financiar nuk ka ndryshuar dukshëm, si rezultat i transferimit (p.sh. për shkak se njësi ekonomike ka shitur një aktiv financiar që është subjekt i një marrëveshje për ta riblerë atë me një çmim të fiksuar ose me çmimin e shitjes plus kthimin e një huadhënësi). Një njësi ekonomike ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një aktivit financiar në qoftë se ekspozimi ndaj kësaj ndryshueshmërie nuk është më e rëndësishme në lidhje me ndryshueshmërinë e përgjithshme në vlerën aktuale të flukseve monetare të ardhshme neto të lidhura me aktivin financiar (për shembull për shkak se njësi ekonomike ka shitur një aktiv financiar që është subjekt vetëm i një opsioni për ta riblerë atë me vlerën e tij të drejtë në kohën e riblerjes apo ka transferuar një pjesë plotësisht proporcionale të flukseve monetare nga një aktiv financiar më i madh në një marrëveshje, siç është një nën-pjesëmarrje në hua, që plotëson kushtet e paragrafit 3.2.5).
- 3.2.8 Shpesh është e dukshme nëse njësi ekonomike ka transferuar ose ka mbajtur thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk është nevoja të bëhet ndonjë llogaritje. Në raste të tjera, është e nevojshme të llogaritet dhe të krahasohet ekspozimi i njësisë ekonomike ndaj ndryshueshmërisë në vlerën aktuale të flukseve monetare të ardhshme neto para dhe pas transferimit. Llogaritja dhe krahasimi bëhen duke përdorur si normë skontimi një normë interesi aktuale të përshtatshme tregu. Të gjitha ndryshueshmëritë e mundshme të arsyeshme në flukset monetare neto merren parasysh, duke iu dhënë më tepër peshë atyre rezultateve që kanë më shumë gjasa të ndodhin.
- 3.2.9 Nëse njësi ekonomike e ka ruajtur kontrollin (shih paragrafin 3.2.6 (c)) e aktivit të transferuar, shitja e aktivit varet nga aftësia e atij që e ka marrë. Njësi ekonomike nuk ruan kontrollin, nëse marrësi ka aftësinë praktike të ia shesë aktivin në tërësinë e tij një pale të tretë të palidhur dhe është në gjendje ta ushtrojë këtë aftësi në mënyrë të njëanshme dhe pa qenë nevoja të vërë kufizime të tjera për transferimin. Në të gjitha rastet e tjera, njësi ekonomike ruan kontrollin.

Transferimet që kualifikohen për çregjistrim

- 3.2.10 Nëse një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar në një transferim që kualifikohet për çregjistrim në tërësinë e tij dhe e mban të drejtën për shërbimin ndaj aktivit financiar kundrejt një tarife, ajo do të njohë ose një aktiv shërbimi, ose një detyrim shërbimi për këtë kontratë shërbimi. Në qoftë se tarifa që do të merret nuk pritet ta kompensojë njësinë ekonomike në mënyrën të mjaftueshme për kryerjen e shërbimit, do të njihet një detyrim shërbimi me vlerën e drejtë për detyrimin e shërbimit. Në qoftë se tarifa që do të merret pritet të jetë më shumë se një kompensim i mjaftueshëm për shërbimin, do të njihet një aktiv shërbimi për të drejtën e shërbimit me shumën e përcaktuar në bazë të një shpërndarje të vlerës kontabël neto të aktivit financiar më të madh në përputhje me paragrafin 3.2.13.
- 3.2.11 Nëse, si rezultat i një transferimi, një aktiv financiar çregjistrohet në tërësinë e tij, por transferimi bën që njësi ekonomike të marrë një aktiv financiar të ri, ose të marrë përsipër një detyrim

financiar të ri, ose një detyrim shërbimi, njësia ekonomike do të njohë një aktiv financiar të ri, detyrim financiar të ri ose detyrim shërbimi të ri me vlerën e drejtë.

3.2.12 Një çregjistrimin e një aktivi financiar në tërësinë e tij, diferenca midis:

- (a) vlerës kontabël neto (e matur në datën e çregjistrimit) dhe
- (b) shumës së marrë (duke përfshirë çdo aktiv të ri të përfutur pakësuar me çdo detyrim të ri të pranuar)

do të njihet në fitim ose humbje.

3.2.13 Në qoftë se aktivi i transferuar është pjesë e një aktivi financiar më të madh (p.sh. kur një njësi ekonomike transferon flukset monetare të interesit që janë pjesë e një instrumenti borxhi, shih paragrafin 3.2.2 (a)) dhe pjesa e transferuar kualifikohet për çregjistrim në tërësinë e saj, vlera kontabël neto e mëparshme e aktivit financiar më të madh do të ndahet midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që çregjistrohet, mbi bazën e vlerave të drejta përkatëse të këtyre pjesëve në datën e transferimit. Për këtë qëllim, një aktiv shërbimi i mbajtur do të trajtohet si një pjesë që vazhdon të jetë e njohur. Diferenca midis:

- (a) vlerës kontabël neto (e matur në datën e çregjistrimit) të shpërndarë në pjesën e çregjistruar dhe
- (b) shumës së marrë për pjesën e çregjistruar (përfshirë çdo aktiv të ri të përfutur pakësuar me çdo detyrim të ri të pranuar)

do të njihet në fitim ose humbje.

3.2.14 Kur një njësi ekonomike shpërndan shumën e mëparshme kontabël të një aktivi financiar më të madh midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që çregjistrohet, është e nevojshme të matet vlera e drejtë e pjesës që vazhdon të njihet. Kur njësia ekonomike ka një histori të shitjes së pjesëve të ngjashme me pjesën që vazhdon të njihet apo ekzistojnë transaksione tregu të tjera për pjesë të tilla, çmimet e fundit të transaksioneve aktuale japin vlerësimin më të mirë të vlerës së drejtë të saj. Kur nuk ka kuota çmimesh apo transaksione tregu të kohëve të fundit për të mbështetur vlerën e drejtë të pjesës që vazhdon të njihet, vlerësimi më i mirë i vlerës së drejtë është diferenca midis vlerës së drejtë të aktivit financiar më të madh në tërësi dhe shumës së arkëtuar nga marrësi për pjesën që nuk njihet.

Transferimet që nuk kualifikohen për çregjistrim

3.2.15 Njësia ekonomike do të vazhdojë të njohë aktivin e transferuar në tërësinë e tij dhe do të njohë një detyrim financiar për shumën e arkëtuar, nëse një transferim nuk çon në çregjistrim, sepse njësia ekonomike ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit të transferuar. Në periudhat e mëvonshme, njësia ekonomike do të njohë çdo të ardhur nga aktivi i transferuar dhe çdo shpenzim të kryer për detyrimin financiar.

Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara

3.2.16 Nëse një njësi ekonomike as nuk transferon, as nuk mban thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të një aktivi të transferuar, dhe ruan kontrollin e aktivit të transferuar, ajo vazhdon të njohë aktivin e transferuar në masën e përfshirjes së vazhdueshme. Masa e përfshirjes së vazhdueshme në aktivin e transferuar është shkalla në të cilën njësia ekonomike është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e aktivit të transferuar. Për shembull:

- (a) Kur përfshirja e vazhdueshme e njësisë ekonomike merr formën e garantimit të aktivit të transferuar, masa e përfshirjes së vazhdueshme të njësisë ekonomike është më e vogla e (i) shumës së aktivit dhe (ii) shumës maksimale të shumës së arkëtuar që njësia ekonomike mund të jetë e detyruar të paguajë ('shuma e garancisë').
- (b) Kur përfshirja e vazhdueshme e njësisë ekonomike merr formën e një opsioni të shkruar ose të blerë (ose të dyja) të aktivit të transferuar, masa e përfshirjes së vazhdueshme e njësisë ekonomike është shuma e aktivit të transferuar që njësia ekonomike mund ta riblejë. Megjithatë, në rastin e një opsioni të shkruar për një aktiv që matet me vlerën e drejtë, masa e përfshirjes së vazhdueshme e njësisë ekonomike është e kufizuar në më të voglën midis vlerës së drejtë të aktivit të transferuar dhe çmimit të ushtrimit të opsionit (shih paragrafin B3.2.13).

- (c) Kur përfshirja e vazhdueshme merr formën e një opsioni të shlyer në mjete monetare ose të një kushti të ngjashëm mbi aktivin e transferuar, masa e përfshirjes së vazhdueshme e njësisë ekonomike matet në të njëjtën mënyrë si ajo që rezulton nga opsioni i shlyer në mjete jo monetare sikurse është parashtruar në pikën (b) më sipër.
- 3.2.17 Kur një njësi ekonomike vazhdon të njohë një aktiv në masën e përfshirjes së vazhdueshme, ajo njeh gjithashtu një detyrim të lidhur. Pavarësisht nga kërkesat e tjera për matjen në këtë Standard, aktivi i transferuar dhe detyrimi i lidhur maten mbi një bazë që pasqyron të drejtat dhe detyrimet që njësi ekonomike ka ruajtur. Detyrimi i lidhur matet në mënyrë të tillë që vlera kontabël neto e aktivit të transferuar dhe e tij është:
- (a) kostoja e amortizuar e të drejtave dhe detyrimeve që ka njësi ekonomike, nëse aktivi i transferuar matet me koston e amortizuar, ose
- (b) e barabartë me vlerën e drejtë të të drejtave dhe detyrimeve që ka mbajtur njësi ekonomike duke i matur mbi një bazë të veçuar, në qoftë se aktivi i transferuar matet me vlerën e drejtë.
- 3.2.18 Njësi ekonomike do të vazhdojë të njohë çdo të ardhur të realizuar nga aktivi i transferuar në masën e përfshirjes së vazhdueshme dhe do të njohë çdo shpenzim të kryer për detyrimin e lidhur.
- 3.2.19 Për qëllimin e matjes së mëpasshme, ndryshimet e njohura në vlerën e drejtë të aktivit të transferuar dhe detyrimit të lidhur trajtohen vazhdimisht me njëri-tjetrin në përputhje me paragrafin 5.7.1, dhe nuk do të kompensohen.
- 3.2.20 Në qoftë se përfshirja e vazhdueshme e një njësie ekonomike është vetëm në një pjesë të një aktivi financiar (p.sh. kur një njësi ekonomike ka një opsion për të riblerë pjesë të një aktivi të transferuar, apo ka një interes të mbetur që nuk çon në mbajtjen thelbësore të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë dhe ajo ruan kontrollin), njësi ekonomike shpërndan vlerën kontabël neto të mëparshme të aktivit financiar midis pjesës që vazhdon ta njohë sipas përfshirjes së vazhdueshme, dhe pjesës që nuk e njeh më, mbi bazën e vlerave të drejta përkatëse të këtyre pjesëve në datën e transferimit. Për këtë qëllim, zbatohen kërkesat e paragrafit 3.2.14. Diferenca midis:
- (a) vlerës kontabël neto (e matur në datën e çregjistrimit) që i është caktuar pjesës që nuk njihet më dhe
- (b) shumës së arkëtuar për këtë pjesë
- do të njihet në fitim ose humbje.
- 3.2.21 Në qoftë se aktivi i transferuar matet me koston e amortizuar, opsioni në këtë Standard për të përcaktuar një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nuk është i zbatueshëm për detyrimin e lidhur.

Të gjitha transferimet

- 3.2.22 Nëse një aktiv i transferuar vazhdon të njihet, aktivi dhe detyrimi i lidhur nuk do të kompensohen. Në mënyrë të ngjashme, njësi ekonomike nuk do të kompensojë çdo të ardhur të realizuar nga aktivi i transferuar me çdo shpenzim të kryer për detyrimin e lidhur (shih paragrafin 42 të SNK 32).
- 3.2.23 Nëse një transferues vendos kolateral jo monetar (të tillë si instrumente borxhi ose kapitali) për të transferuarin (marrësin), kontabiliteti për kolateralin nga transferuesi dhe i transferuari varet nëse i transferuari ka të drejtën për ta shitur ose rivendosur si kolateral dhe nëse transferuesi nuk i ka plotësuar detyrimet. Transferuesi dhe i transferuari do ta trajtojnë kolateralin si më poshtë:
- (a) Nëse i transferuari ka të drejtën sipas kontratës ose zakonisht të shesë ose të rivendosë kolateralin, transferuesi duhet të riklasifikojë atë aktiv në pasqyrën e tij të pozicionit financiar (psh si një aktiv i dhënë hua, instrumente kapitali të vendosura ose të arkëtueshme të riblerjes) veçmas nga aktivet e tjera.
- (b) Nëse i transferuari shet kolateralin e vendosur për të, ai do të njohë të ardhura nga shitja dhe një detyrim të matur me vlerën e drejtë për detyrimin e tij për ta kthyer kolateralin.
- (c) Nëse transferuesi nuk u përmbahet kushteve të kontratës dhe nuk ka më të drejtën ta mbajë kolateralin, ai do ta çregjistrojë atë, ndërsa i transferuari duhet ta njohë kolateralin si aktivin e tij të matur fillimisht me vlerën e drejtë ose, në qoftë se ai tashmë e ka shitur, çregjistrojë detyrimin e tij për kthimin e kolateralit.
- (d) Përveç rasteve të parashikuara në pikën (c), transferuesi do të vazhdojë ta mbajë kolateralin si aktivin e tij, dhe i transferuari nuk do ta njohë atë si një aktiv.

3.3 Çregjistrimi i detyrimeve financiare

- 3.3.1 Një njësi ekonomike do të heqë një detyrim financiar (ose një pjesë të një detyrimi financiar) nga pasqyra e tij e pozicionit financiare atëherë, dhe vetëm atëherë kur ai është likuiduar-d.m.th kur detyrimi i përcaktuar në kontratë është paguar, apo anuluar, apo ka skaduar.
- 3.3.2 Një shkëmbim në mes të një huamarrësi ekzistues dhe huadhënësi të instrumenteve të borxhit, me kushte në thelb të ndryshme, duhet të trajtohen si një shlyerje e detyrimit financiar fillestar dhe të njihet një detyrim financiar i ri. Në mënyrë të ngjashme, një modifikim thelbësor i kushteve të një detyrimi financiar ekzistues ose i një pjesë të tij (qoftë i lidhur ose jo drejtpërdrejt me vështirësinë financiare të debitorit) do të kontabilizohet si një shlyerje e detyrimit financiar origjinal dhe do të njihet një detyrim financiar ri.
- 3.3.3 Diferenca midis vlerës kontabël neto të një detyrimi financiar (ose pjesë të një detyrimi financiar) të likuiduar ose të transferuar në një palë tjetër dhe shumës së paguar, duke përfshirë të gjitha aktivet jo monetare të transferuara ose detyrimet e marra përsipër, do të njihet në fitim ose humbje.
- 3.3.4 Nëse një njësi ekonomike riblen një pjesë të një detyrimi financiar, ajo do ta shpërndajë vlerën kontabël neto të mëparshme të detyrimit financiar midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që është çregjistruar në bazë të vlerave të drejta përkatëse të këtyre pjesëve në datën e riblerjes. Diferenca midis (a) vlerës kontabël neto të caktuar për pjesën që njihet dhe (b) shumës së paguar, duke përfshirë të gjitha aktivet jo monetare të transferuara ose detyrimet e marra përsipër, për pjesën që njihet, do të njihet në fitim ose humbje.

Kapitulli 4 Klasifikimi

4.1 Klasifikimi i aktiveve financiare

- 4.1.1 Përveç rasteve kur zbatohet paragrafi 4.1.5, një njësi ekonomike duhet të klasifikojë aktivet financiare si të matura më pas me koston e amortizuar, me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse ose me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke u mbështetur në:
- (a) modelin e biznesit të njësisë ekonomike për menaxhimin e aktiveve financiare dhe
 - (b) karakteristikat e flukseve monetare kontraktuale të aktivitetit financiar.
- 4.1.2 Një aktiv financiar do të matet me koston e amortizuar nëse plotësohen të dy kushtet e mëposhtme:
- (a) aktivi financiar mbahet sipas modelit të biznesit, objektivi i të cilit është mbajtja e aktiveve me qëllim arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale dhe
 - (b) kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar shkaktojnë në datat e specifikuara flukse monetare të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit për shumën e papaguar të principalit.
- Paragrafët B4.1.1–B4.1.26 japin udhëzime se si duhet të zbatohen këto kushte.
- 4.1.2A Një aktiv financiar do të matet me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse nëse plotësohen të dy kushtet e mëposhtme:
- (a) aktivi financiar mbahet sipas modelit të biznesit, objektivi i të cilit është arritur si duke arkëtuar flukse mjeteshe monetare kontraktuale ashtu dhe shitur aktive financiare, dhe
 - (b) kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar shkaktojnë në datat e specifikuara flukse monetare të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit për shumën e papaguar të principalit.
- Paragrafët B4.1.1–B4.1.26 japin udhëzime se si duhet të zbatohen këto kushte.
- 4.1.3 Për qëllim të zbatimit të paragrafëve 4.1.2(b) dhe 4.1.2A(b):
- (a) principal quhet vlera e drejtë e aktivitetit financiar në momentin e njohjes fillestare. Paragrafi B4.1.7B ofron udhëzime shtesë në kuptimin e principalit.
 - (b) interesi konsiston në shpërblimin për vlerën në kohë të parasë, për rrezikun e kredisë i shoqëron shumën e principalit të pa paguar gjatë një periudhe të caktuar kohe dhe për rreziqet e tjera bazë të huadhënies, si dhe për marzhin e fitimit. Paragrafët B4.1.7B dhe

B4.1.9E ofrojnë udhëzime shtesë në kuptim të interesit, përfshi dhe kuptimin e vlerës në kohë të parasë.

- 4.1.4 Një aktiv financiar duhet të matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, përveçse është matur me koston e amortizuar në përputhje me paragrafin 4.1.2 ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse në përputhje me paragrafin 4.1.2.A. Megjithatë, një njësi ekonomike mund të bëjë një zgjedhje të parevokueshme në momentin e njohjes fillestare për investimet e veçanta në *instrumentet e kapitalit neto* të cilët mund të maten edhe ndryshe me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ose ti pasqyrojnë ndryshimet e mëpasshme në vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (shih paragrafët 5.7.5 - 5.7.6).

Opsioni për të caktuar një aktiv financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- 4.1.5 Pavarësisht nga paragrafët 4.1.1-4.1.4, një njësi ekonomike, në njohjen fillestare, mund të caktojë në mënyrë të pakthyeshme një aktiv financiar të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse duke bërë kështu eliminon apo redukton ndjeshëm një mospërputhje në matje ose njohje (nganjëherë referuar si një 'mospërputhje kontabël'), që ndryshe do të shkaktohej nga matja mbi baza të ndryshme të aktiveve ose detyrimeve apo njohjes së fitimeve dhe humbjeve nga to (shih paragrafët B4.1.29-B4.1.32).

4.2 Klasifikimi i detyrimeve financiare

- 4.2.1 Një njësi ekonomike duhet të klasifikojë të gjitha detyrimet financiare si të matura më pas me koston e amortizuar, me përjashtim të:
- (a) *detyrimeve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes*. Detyrime të tilla, përfshirë *derivativët* që janë detyrime, do të maten më pas me vlerën e drejtë.
 - (b) detyrimeve financiare që lindin kur një transferim i një aktivi financiar nuk kualifikohet për çregjistrim ose kur zbatohet mënyra e përfshirjes së vazhdueshme. Paragrafët 3.2.15 dhe 3.2.17 zbatohen për matjen e detyrimeve të tilla financiare.
 - (c) *kontratë e garancisë financiare* Pas njohjes fillestare, një emetues i një kontrate të tillë do ta masë më pas atë (përveçse kur zbatohet paragrafi 4.2.1 (a) ose (b)) me më të lartën e:
 - (i) shumës së provizionit të humbjes e përcaktuar në përputhje me seksionin 5.5 dhe
 - (ii) shumës të njohur fillimisht (shih paragrafin 5.1.1) pakësuar, kur është e përshtatshme, me amortizimin kumulativ të njohur në përputhje me parimet e SNRF 15.
 - (d) angazhimet për të siguruar një kredi me një normë interesi më të ulët se e tregut. Pas njohjes fillestare, një emetues i një angazhimi të tillë do ta masë më pas atë (përveçse kur zbatohet paragrafi 4.2.1 (a)) me më të lartën e:
 - (i) shumës së provizionit të humbjes së përcaktuar në përputhje me Seksionin 5.5 dhe
 - (ii) shumës të njohur fillimisht (shih paragrafin 5.1.1) pakësuar, kur është e përshtatshme, me të ardhurat kumulative të njohura në përputhje me parimet e SNRF 15.
 - (e) shumës së kushtëzuar të njohur nga një blerës në një kombinim biznesi për të cilin zbatohet SNRF 3. Shuma të tilla të kushtëzuara duhet që më pas të maten me vlerën e drejtë, dhe ndryshimi të njohet në fitim ose humbje.

Opsioni për të caktuar një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- 4.2.2 Një njësi ekonomike, në njohjen fillestare, mund të caktojë në mënyrë të pakthyeshme një detyrim financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kur lejohet nga paragrafi 4.3.5, apo ngaqë duke vepruar kështu sigurohet informacion më i rëndësishëm, sepse ose:
- (a) eliminon apo redukton ndjeshëm një paqëndrueshmëri të metodës së matjes ose të njohjes (nganjëherë referuar si 'mospërputhje kontabël'), që ndryshe do të rridhte nga matja e

aktiveve apo detyrimeve, apo njohja e fitimeve dhe humbjeve nga to mbi baza të ndryshme (shih paragrafët B4.1.29-4.1.32); ose

- (b) një grup detyrimesh financiare apo aktivesh dhe detyrimesh financiare është menaxhuar dhe performanca e tij është vlerësuar mbi bazën e vlerës së drejtë, në përputhje me një menaxhim rreziku të dokumentuar ose strategji investimi dhe informacioni rreth grupit sigurohet nga brenda nga vetë personeli drejtues kryesor i njësisë ekonomike (siç përcaktohet në SNK 24 *Dhënia e Informacioneve Shpjeguese për Palët e Lidhura*), për shembull bordi i drejtorëve dhe drejtori ekzekutiv i njësisë ekonomike (shih paragrafët B4.1.33-B4.1.36).

4.3 Derivatvët e përfshirë

- 4.3.1 Një derivativ i përfshirë është një përbërës i një kontrate hibride që gjithashtu përfshin një jo-derivativ bazë-me efekt që disa nga flukset e mjeteve monetare të instrumentit të kombinuar të ndryshojnë në mënyrë të ngjashme me një derivativ të veçantë. Një derivativ i përfshirë shkakton disa ose të gjitha flukset e mjeteve monetare që përndryshe do të kërkoreshin nga kontrata që të modifikoheshin sipas një norme të caktuar interesi, çmimit të instrumentit financiar, çmimit të mallrave, kursit të këmbimit valutor, indeksit të çmimeve ose normat, klasifikimi i kredive ose indeksit të kredisë, apo variabla të tjerë, siç është në rastin e një variabli jofinanciar që nuk është specifik për një palë të kontratës. Një derivativ që lidhet me një *instrument financiar*, por që nga pikëpamja kontraktuale është i transferueshëm në mënyrë të pavarur nga ky instrument, ose ka një palë tjetër të ndryshme, nuk është një derivativ i përfshirë, por një instrument i veçantë financiar.

Kontratat hibride me bazë një aktiv financiar

- 4.3.2 Nëse një kontratë hibride ka si bazë një aktiv që është brenda objektit të këtij Standardi, një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat në paragrafët 4.1.1–4.1.5 për gjithë kontratën hibride.

Kontratat e tjera hibride

- 4.3.3 Nëse një kontratë hibride ka një bazë që nuk është një aktiv brenda objektit të këtij Standardi, një derivativ i përfshirë do të ndahet nga baza dhe do të trajtohet si një derivativ sipas këtij Standardi, nëse, dhe vetëm nëse:
- (a) karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e derivativit të përfshirë nuk janë të lidhura ngushtë me karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e instrumentit bazë (shih paragrafët B4.3.5 dhe B4.3.8);
 - (b) një instrument i veçantë me kushte të njëjta si derivativi i përfshirë do të plotësonte përkufizimin e një derivativi; dhe
 - (c) kontrata hibride nuk matet me vlerën e drejtë, ndryshimet në të cilën njihen në fitim ose humbje (d.m.th një derivativ që është i përfshirë në një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nuk veçohet).
- 4.3.4 Nëse një derivativ i përfshirë veçohet, kontrata bazë, do të trajtohet në përputhje me Standardin përkatës. Ky Standard nuk tregon nëse një derivativ i përfshirë do të paraqitet veçmas në pasqyrën e pozicionit financiare.
- 4.3.5 Pavarësisht nga paragrafët 4.3.3 dhe 4.3.4, nëse një kontratë përmban një ose më shumë derivativë të përfshirë dhe instrumenti bazë nuk është një aktiv brenda objektit të këtij Standardi, një njësi ekonomike mund ta përcaktojë të gjithë kontratën hibride me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse:
- (a) derivativi (derivativët) nuk modifikon (modifikojnë) dukshëm flukset e mjeteve monetare që përndryshe do të kërkoreshin nga kontrata; ose
 - (b) është e qartë pa qenë nevoja të bëhet analizë e thellë, pasi që më parë, për një instrument të ngjashëm hibrid është ndaluar ndarja e derivativit të përfshirë, siç është një opsjon parapagimi i përfshirë në një kredi që lejon mbajtësin të parapaguarë kredinë afërsisht me koston e amortizuar të saj.
- 4.3.6 Nëse një njësi ekonomike kërkohej sipas këtij Standardi, të ndajë një derivativ të përfshirë nga instrumenti bazë i tij, por nuk është në gjendje të matë derivativin në mënyrë të veçantë si në blerje,

apo në fund të një periudhe pasuese raportimi financiar, ajo do ta caktojë të gjithë kontratën hibride si kontratë me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

- 4.3.7 Nëse një njësi ekonomike nuk është në gjendje të matë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të një derivativi të përfshirë, në bazë të afateve dhe kushteve të tij, vlera e drejtë e derivativit të përfshirë është diferenca midis vlerës së drejtë të kontratës hibride dhe vlerës së drejtë të instrumentit bazë. Nëse njësi ekonomike nuk është në gjendje të matë vlerën e drejtë të derivativit të përfshirë duke përdorur këtë metodë, zbatohet paragrafi 4.3.6 dhe kontrata hibride (e kombinuar) konceptohet si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

4.4 Riklasifikimi

- 4.4.1 Kur, dhe vetëm kur, një njësi ekonomike ndryshon modelin e saj të biznesit për menaxhimin e aktiveve financiare ajo do të riklasifikojë të gjitha aktivet financiare e prekura në përputhje me paragrafët 4.1.1–4.1.4 Shih paragrafët 5.6.1–5.6.7, B4.4.1–B4.4.3 dhe B5.6.1–B5.6.2 për udhëzime shtesë mbi riklasifikimin e aktiveve financiare.
- 4.4.2 Një njësi ekonomike nuk do të riklasifikojë çfarëdo detyrimi financiar.
- 4.4.3 Ndryshimet e mëposhtme në rrethanat nuk janë ri klasifikime për sa i përket zbatimit të paragrafëve 4.4.1 dhe -4.4.2:
- (a) një zë që ka qenë më parë një instrument mbulues efektiv dhe i caktuar në një mbrojtje të fluksit monetar apo mbrojtje investimi neto dhe nuk kualifikohet më si i tillë;
 - (b) një zë bëhet një instrument mbulues efektiv dhe i caktuar në një mbrojtje të fluksit monetar ose të investimit neto; dhe
 - (c) ndryshimet në matje në përputhje me Seksionin 6.7.

Kapitulli 5 Matja

5.1 Matja fillestare

- 5.1.1 Përveç llogarive të arkëtueshme tregtare brenda objektit të paragrafit 5.1.3, në njohjen fillestare, një njësi ekonomike do të matë një aktiv financiar ose detyrim financiar me vlerën e drejtë të tij plus ose minus, në rastin e një aktivi financiar ose detyrimi financiar të përcaktuar jo me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kostot e transaksionit që i ngarkohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të aktivit financiar ose detyrimit financiar.
- 5.1.1A Megjithatë, nëse vlera e drejtë e aktivit financiar ose detyrimit financiar në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit, një njësi ekonomike do të zbatojë paragrafin B5.1.2A.
- 5.1.2 Kur një njësi ekonomike bën kontabilizimin në datën e shlyerjes të një aktivi që matet më pas me koston e amortizuar, aktivi njihet fillimisht me vlerën e drejtë në datën e tregtimit (shih paragrafët B3.1.3-B3.1.6).
- 5.1.3 Pavarësisht kërkesave në paragrafin 5.1.1, në momentin e njohjes fillestare, një njësi ekonomike duhet të masë llogaritë e arkëtueshme tregtare që nuk kanë ndonjë përbërës të rëndësishëm financiar (të përcaktuar në përputhje me SNFR 15) në çmimin e tyre të transaksionit (siç përcaktohet nga SNRF 15).

5.2 Matja e mëpasshme e aktiveve financiare

- 5.2.1 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të matë një aktiv financiar, në përputhje me paragrafët 4.1.1-4.1.5 me:
- (a) koston e amortizuar;
 - (b) vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse; ose
 - (c) me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- 5.2.2 Një njësi ekonomike duhet zbatojë kushtet e çvlerësimit në Seksionin 5.5 për aktivet financiare që janë matur me koston e amortizuar në përputhje me paragrafin 4.1.2 dhe aktivet financiare që janë

matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2.A.

- 5.2.3 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat e kontabilitetit mbrojtës për një aktiv financiar të përcaktuar si element i mbrojtur, sipas paragrafëve 6.5.8 - 6.5.14 (dhe nëse janë të zbatueshëm paragrafët 89 - 94 të SNK 39 për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit).¹

5.3 Matja e mëpasshme e detyrimeve financiare

- 5.3.1 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të matë një detyrim financiar, në përputhje me paragrafët 4.2.1-4.2.2.
- 5.3.2 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat e kontabilitetit mbrojtës për një detyrim financiar të përcaktuar si element i mbrojtur, sipas paragrafëve 6.5.8 - 6.5.14 (dhe nëse janë të zbatueshëm paragrafët 89 - 94 të SNK 39 për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit).

5.4 Matja me koston e amortizuar

Aktivet financiare

Metoda e interesit efektiv

- 5.4.1 Të ardhurat nga interesi duhet të llogariten duke përdorur *metodën e interesit efektiv* (shih Shtojcën A dhe paragrafët B5.4.1 - B5.4.7). Kjo duhet të bëhet duke zbatuar *normën e interesit efektiv mbi vlerën bruto të mbetur* të aktivit financiar përveç:
- (a) *aktiveve financiare me kredit të çvlerësuar të blera apo të krijuara*. Për këto aktive financiare, njësia ekonomike duhet të zbatojë *normën e interesit efektiv të kreditit të rregulluar mbi koston e amortizuar të aktivit financiar* që nga momenti i njohjes fillestare.
 - (b) *aktiveve financiare që nuk kanë qenë si aktive financiare me kredit të çvlerësuar kur janë blerë apo kur janë krijuar, por më vonë janë kthyer në aktive financiare me kredit të çvlerësuar*. Për këto aktive financiare, njësia ekonomike duhet të zbatojë *normën e interesit efektiv mbi koston e amortizuar të aktivit financiar në periudhat e raportimit vijuese*.
- 5.4.2 Një njësi ekonomike e cila, në një periudhë raportuese llogarit të ardhurat nga interesi me metodën e normës së interesit efektiv mbi koston e amortizuar të aktivit financiar në përputhje me paragrafin 5.4.1(b), duhet që në periudhat pasardhëse, të llogarisë të ardhurat nga interesi sipas metodës së normës së interesit efektiv mbi vlerën e bruto kontabël të aktivit financiar në qoftë se rreziku i kredisë së instrumentit financiar përmirësohet në atë mënyrë që aktivi financiar nuk quhet më me kredit të çvlerësuar dhe përmirësimi i ndodhur mund të lidhet objektivisht me një ngjarje e cila ka ndodhur pas aplikimit të kërkesave të paragrafit 5.4.1(b) (si p.sh., një përmirësim në renditjen e kreditit për huamarrësin).

Modifikimi i flukseve të mjeteve monetare kontraktuale

- 5.4.3 Kur flukset e mjeteve monetare kontraktuale të një aktivi financiar ri negocohen ose modifikohen ky ri negociim ose modifikim nuk rezulton në rregjistrimin e këtij aktivi financiar në përputhje me këtë Standard, një njësi ekonomike duhet të rillogarisë vlerën bruto të mbartur të aktivit financiar dhe duhet të njohë *fitimin ose humbjen nga modifikimi* nëpërmjet fitimit ose humbjes. Vlera bruto e mbartur e një aktivi financiar duhet të rillogaritet si vlera aktuale e flukseve të mjeteve monetare të ri negociuara të skontuara me normën efektive fillestare të aktivit financiar (ose me normën efektive të interesit të kreditit të rregulluar për aktivet financiare të blera apo të krijuara me kredit të çvlerësuar) ose, me normën e rishikuar të interesit efektiv të llogaritur në përputhje me paragrafin 6.5.10, kur është e zbatueshme. Çdo kosto apo tarifë që mund të

¹

Në përputhje me paragrafin 7.2.21, një njësi ekonomike mund të zgjedhë si politikë kontabël të sajë të vazhdojë të zbatojë kërkesat e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39 në vend të kërkesave në Kapitullin 6 të këtij Standardi. Nëse një njësi ekonomike ka bërë këtë zgjedhje, atëherë referencat në këtë standard për kërkesat specifike të kontabilitetit mbrojtës në Kapitullin 6 nuk janë të përshtatshme. Përkundrazi, njësia ekonomike zbaton kërkesat përkatëse të kontabilitetit mbrojtës sipas SNK 39.

ndodhin do të përfshihen në vlerën e mbartur të aktivitet financiar të modifikuar dhe do të amortizohen përgjatë periudhës së mbetur të aktivitet financiar të modifikuar.

Pakësimi i vlerës

- 5.4.4 Një njësi ekonomike duhet të pakësojë vlerën bruto të mbartur të një aktivi financiar kur njësi ekonomike në mënyrë të arsyeshme nuk pret të rikuperojë vlerën e plotë apo një pjesë të këtij aktivi financiar. Pakësimi i vlerës konsiston në një ngjarje që ka të bëjë me një çregjistrim (shih paragrafin B3.2.16(r)).

5.5 Çvlerësimi

Njohja e humbjeve të parashikuara të një aktivi financiar

Përqasja e përgjithshme

- 5.5.1 Një njësi ekonomike duhet të njohë një *provizion për humbje për përkeqësimin e pritshëm të kredisë* të një aktivi financiar i cili matet në përputhje me paragrafët 4.1.2 ose 4.1.2A, të një qiraje financiare për tu arkëtuar, të një kontrate aktivi, apo të një angazhimi huaje dhe të një kontratë garancie financiare për të cilat plotësohen kushtet e çvlerësimit në përputhje me paragrafët 2.1(g), 4.2.1(c) ose 4.2.1(d).
- 5.5.2 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat e çvlerësimit për njohjen dhe matjen e shumës së humbjes për aktivet financiare që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A. Megjithatë, provizioni për humbjen duhet të njihet në të ardhurat e tjera përmbledhëse dhe nuk duhet të ulë vlerën e mbartur të aktivitet financiar në pasqyrën e pozicionit financiar.
- 5.5.3 Në lidhje me paragrafët 5.5.13 - 5.5.16, në çdo datë raportimi, një njësi ekonomike duhet të masë provizionin për humbjen e një instrumenti financiar në atë shumë të barabartë me *humbjen e pritshme të kredisë përgjatë gjithë jetës së tij* nëse rreziku i kreditit të atij instrumenti financiar është shtuar ndjeshëm që nga njohja e tij fillestare.
- 5.5.4 Objektivi i kërkesave të çvlerësimit është që të njohë humbjet e parashikuara të kredisë për gjithë ciklin e jetës për të gjithë instrumentet financiare për të cilat ka pasur rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë që nga njohja e tyre fillestare - të vlerësuar mbi baza individuale apo kolektive - duke marrë në konsideratë të gjithë informacionin e arsyeshëm mbështetës, përfshi këtu edhe atë që parashikohet të ndodhë.
- 5.5.5 Në lidhje me paragrafët 5.5.13 - 5.5.16, datën e raportimit, rreziku i kreditit të një instrumenti financiar nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja e tij fillestare, një njësi ekonomike duhet të masë provizionin për humbjen e atij instrumenti financiar në atë shumë të barabartë me *humbjen e pritshme të kredisë për 12-muaj*.
- 5.5.6 Për angazhimet për hua dhe kontrata të garancive bankare, data që njësi ekonomike bëhet pjesë e një angazhimi të pakthyesëm duhet të konsiderohet si data e njohjes fillestare për qëllim të zbatimit të kërkesave të çvlerësimit.
- 5.5.7 Në qoftë se një njësi ekonomike ka matur provizionin e humbjes për një instrument financiar të barabartë me humbjen parashikuar të kredisë përgjatë gjithë jetës së tij në periudhat e mëparshme raportuese, por ka vendosur që në periudhën ushtrimore paragrafi 5.5.3 nuk është më i zbatueshëm, njësi ekonomike duhet të masë provizionin për humbjen me një shumë të barabartë me humbjen e parashikuar të kredisë për një periudhë 12 muje nga data e raportimit.
- 5.5.8 Një njësi ekonomike duhet të njohë në fitim ose humbje, si një fitim ose humbje nga çvlerësimi, shumën e humbjes së parashikuar të kredisë (ose anulimin) që i duhet për të rregulluar humbjen llogaritur në datën e raportimit për të arritur tek shuma që i duhet të njohë në përputhje me këtë Standard.

Përcaktimi i rritjes në mënyrë të ndjeshme i rrezikut të kredisë

- 5.5.9 Në çdo datë raportimi, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse rreziku i kredisë së një instrumenti financiar është rritur në mënyrë të dukshme që nga njohja e tij fillestare. Kur bëhet ky vlerësim, një njësi ekonomike përdor ndryshimin në rrezikun që të ndodhë mospagimi përgjatë jetës së parashikuar të instrumentit financiar në vend të ndryshimit të madhësisë së humbjes së parashikuar të kredisë të këtij

instrumenti. Për të bërë këtë vlerësim, një njësi ekonomike duhet të krahasojë rrezikun që të ndodhë mospagimi i instrumentit financiar në datën e raportimit me rrezikun që të ndodhë mospagimi i instrumentit financiar sipas datës kur është bërë njohja fillestare dhe të marrë në konsideratë informacionin mbështetës dhe të arsyeshëm, që është i disponueshëm pa ndonjë përpjekje apo kosto të papërshtatshme, që tregon se rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që nga koha e njohjes fillestare.

- 5.5.10 Një njësi ekonomike mund të hamendësojë se rreziku i kredisë së një instrumenti financiar nuk ka pësuar rritje të ndjeshme që nga njohja e tij fillestare në qoftë se për këtë instrument financiar përcaktohet se ka një rrezik të ulët të kredisë në datën e raportimit (shih paragrafët B5.5.22–B5.5.24).
- 5.5.11 Nëse informacione të arsyeshme dhe të mbështetura mbi të ardhmen janë të disponueshme pa ndonjë kosto apo përpjekje të pa përshtatshme, një njësi ekonomike nuk mund ti besojë vetëm informacionit të së shkuarës kur përcakton nëse rreziku i kredisë ka pësuar rritje të ndjeshme që nga data e njohjes fillestare. Megjithatë, kur informacioni i të ardhmes që shtrihet përtej datës së ripagimit (mbi baza individuale ose kolektive) nuk mund të sigurohet pa ndonjë kosto apo përpjekje të papërshtatshme, një njësi ekonomike mund të përdorë informacionin pas datës së ripagimit për të përcaktuar nëse ka pasur rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë që nga njohja e tij fillestare. Pavarësisht sesi një njësi ekonomike vlerëson rritjen e ndjeshme të rrezikut të kredisë, ka një hipotezë të kundërshtueshme që rreziku i kredisë të një aktivi financiar rritet në mënyrë të ndjeshme që nga momenti i njohjes fillestare në rast se pagesat kontraktuale janë vonuar me më shumë se 30 ditë. Një njësi ekonomike mund ta kundërshtojë këtë hipotezë nëse njësia ekonomike ka informacion të arsyeshëm dhe të mbështetur i cili mund të jetë i disponueshëm pa ndonjë kosto të papërshtatshme, i cili demonstroi që rreziku i kredisë nuk është rritur në mënyrë të ndjeshme që nga momenti i njohjes fillestare edhe pse pagesat kontraktuale janë vonuar me më shumë se 30 ditë. Kur një njësi ekonomike vendos që rreziku i kredisë ka pësuar rritje të ndjeshme më parë se pagesat kontraktuale të vonoheshim me më shumë se 30 ditë, atëherë parimi i hipotezës së kundërshtueshme nuk është më i aplikueshëm.

Aktivet financiare të modifikuara

- 5.5.12 Në qoftë se flukset e mjeteve monetare kontraktuale të një aktivi financiar janë ri negociuar ose modifikuar dhe aktivi financiar nuk është çregjistruar, njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse ka pasur një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë për aktivin financiar në përputhje me paragrafin 5.5.3 duke krahasuar:
- (a) rrezikun e ndodhjes së pagesës së vonuar në datën e raportimit (duke u bazuar në termat e modifikuar të kontratës); dhe
 - (b) rrezikun e ndodhjes së pagesës së vonuar në momentin e njohjes fillestare (duke u bazuar në termat origjinal të pa modifikuar të kontratës).

Aktiveve financiare me kredit të çvlerësuar të blera apo të krijuara

- 5.5.13 Pavarësisht nga paragrafët 5.5.3 dhe 5.5.5, në datën e raportimit, një njësi ekonomike për një aktiv financiar me kredit të çvlerësuar të blerë apo të krijuar, duhet të njohë si provizion për humbje vetëm ndryshimin e akumuluar të humbjeve të parashikuara të kredisë përgjatë gjithë jetës që nga njohja fillestare.
- 5.5.14 Në çdo datë raportimi, një njësi ekonomike duhet të njohë në fitim ose humbje shumën ndryshimit të humbjes së parashikuar të kredisë përgjatë gjithë jetës si një humbje ose fitim nga çvlerësimi. Një njësi ekonomike duhet të njohë ndryshimet e favorshme të humbjes së parashikuar të kredisë përgjatë gjithë jetës si një fitim nga çvlerësimi, edhe pse humbjet e parashikuara kreditit përgjatë jetës janë më të vogla se shuma e humbjeve të parashikuar të kredisë që janë përfshirë në flukset e parashikuara të mjeteve monetare në momentin e njohjes fillestare.

Përqasja e thjeshtuar për llogaritë tregtare të arkëtueshme, aktivet kontraktual dhe llogaritë e arkëtueshme nga qiratë

- 5.5.15 Pavarësisht nga paragrafët 5.5.3 dhe 5.5.5, një njësi ekonomike gjithmonë duhet të masë provizionin për humbjen si një shumë të barabartë me humbjen e parashikuar të kredisë përgjatë jetës për:
- (a) llogaritë e arkëtueshme tregtare ose aktivet kontraktuale që rezultojnë nga transaksione që janë brenda objektit të SNRF 15, dhe që:
 - (i) nuk përmbajnë përbërës të rëndësishëm financiarë (ose kur një njësi ekonomike zbaton praktika të volitshme për kontrata që janë më pak se një vit) në përputhje me SNRF 15; ose

- (ii) përmbajnë një përbërës të rëndësishëm financiar në përputhje me SNRF 15, në qoftë se njësia ekonomike zgjedh si politikë kontabël matjen e provizionit të humbjes në një shumë të barabartë me humbjet e parashikuara të kredisë përgjatë jetës. Kjo politikë kontabël duhet të zbatohet për të gjithë llogaritë tregtare të arkëtueshme ose aktiveve kontraktuale por mund të zbatohet veç për llogaritë tregtare të arkëtueshme dhe veç për aktivet kontraktuale.
 - (b) qira të arkëtueshme që rezultojnë nga transaksione që janë brenda objektit të SNK 17, në qoftë se njësia ekonomike zgjedh si politikë kontabël matjen e humbjeve në një shumë të barabartë me humbjet e parashikuara të kredisë përgjatë jetës. Kjo politikë kontabël duhet të zbatohet për të gjithë qiratë e arkëtueshme por mund të zbatohet veç për qiratë e financiare dhe veç për qiratë e zakonshme.
- 5.5.16 Një njësi ekonomike mund të zgjedhë politika kontabël të pavarura nga njëra-tjetra për llogaritë tregtare të arkëtueshme, qiratë e arkëtueshme dhe aktivet kontraktuale.

Matja e humbjeve të parashikuara të kredisë

- 5.5.17 Një njësi ekonomike duhet të masë humbjen e parashikuar të kredisë të një instrumenti financiar në një mënyrë të tillë e cila reflekton:
- (a) një shumë të paanshme dhe të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një gamë e rezultateve të mundshme;
 - (b) vlerën në kohë të parasë; dhe
 - (c) informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur i cili është i disponueshëm pa ndonjë kosto ose përpjekje të pa arsyeshme në datën e raportimit për ngjarjet e shkuara, situatën aktuale dhe parashikimet për kushtet ekonomike në të ardhmen.
- 5.5.18 Kur bën matjen e humbjes së parashikuar të kredisë, një njësi ekonomike nuk i duhet me domosdo të identifikojë çdo skenar të mundshëm. Megjithatë, ajo duhet të marrë në konsideratë rrezikun ose probabilitetin që një humbje e krediti mund të ndodhë duke reflektuar mundësinë që një humbje e kreditit mund të ndodhë si dhe mundësisë që një humbje e kreditit mund të mos ndodhë, edhe pse mundësia e humbjes së kreditit është shumë e ulët.
- 5.5.19 Maksimumi i periudhës së marrë në konsideratë kur bëhet matja e humbjes së parashikuar të kredisë është maksimumi i periudhës kontraktuale (përfshi mundësinë e zgjatjes) gjatë të cilës njësia ekonomike është e ekspozuar kundrejt rrezikut të kredisë dhe jo më gjatë, edhe pse një periudhë me e gjatë mund të jetë në përputhje me praktikën e biznesit.
- 5.5.20 Megjithatë, disa instrumente financiare përfshijnë edhe një hua edhe një përbërës të një angazhimi të pa ushtruar, dhe aftësia kontraktuale e njësies ekonomike për të kërkuar që të anulohet angazhimi dhe pa ushtruar nuk e kufizon ekspozimin e njësies ekonomike kundrejt humbjes së kreditit deri në masën e periudhës së njoftimit kontraktual. Për këta dhe vetëm për këta instrumente financiare, njësia ekonomike duhet të masë humbjen e parashikuar të kredisë përgjatë periudhës që njësia ekonomike është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë dhe humbja e parashikuar e kreditit mund të mos evitohet nga veprimet e menaxhimit të rrezikut të kredisë, edhe pse kjo periudhë mund të zgjatet përtej maksimumit të periudhës kontraktuale.

5.6 Riklasifikimi i aktiveve financiare

- 5.6.1 Nëse një njësi ekonomike i riklasifikon aktivet financiare në përputhje me paragrafin 4.4.1, ajo do të zbatojë në mënyrë prospektive riklasifikimin që nga data e riklasifikimit. Njësia ekonomike nuk do riparaqesë fitimet, humbjet ose interesat e njohura më parë (përfshi humbjet dhe fitimet nga çvlerësimi). Paragrafët 5.6.2 - 5.6.7 përcaktojnë kërkesat për riklasifikimin.
- 5.6.2 Në qoftë se një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar nga kategoria e matjes me koston e amortizuar tek kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, vlera e drejtë e tij do të matet në datën e riklasifikimit. Çdo fitim ose humbje neto që rrjedh nga një diferencë midis koston së amortizuar dhe vlerës së drejtë të aktivit financiar njihet në fitim ose humbje.
- 5.6.3 Në qoftë se një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes tek e matjes me koston e amortizuar, vlera e drejtë e tij në datën e riklasifikimit do të quhet si vlera e tij e re bruto. (Shih paragrafin B5.6.2 për udhëzime mbi përcaktimin e interesit efektiv dhe normës së interesit efektiv dhe të shumës së humbjes në datën e riklasifikimit.)

- 5.6.4 Në qoftë se një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar nga kategoria e matjes me koston e amortizuar tek kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, vlera e drejtë e tij do të matet në datën e riklasifikimit. Çdo fitim ose humbje neto që rrjedh nga një diferencë midis vlerës kontabël neto të mëparshme dhe vlerës së drejtë njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse. Norma e interesit efektiv dhe matja e humbjeve të parashikuara të kredisë nuk rishikohen për shkak të këtij riklasifikimi. (Shih paragrafin B5.6.1.)
- 5.6.5 Në qoftë se një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse tek e matjes me koston e amortizuar, aktivi financiar riklasifikohet me vlerën e drejtë të tij në datën e riklasifikimit. Megjithatë, fitimi ose humbja e akumuluar e njohur më parë në të ardhurat e tjera përmbledhëse zhvendoset nga kapitalet neto dhe kalon për të rregulluar vlerën e drejtë të aktivitetit financiar në datën e riklasifikimit. Si pasojë, aktivi financiar në datën e riklasifikimit do të matet sikur të ketë qenë matur gjithmonë me koston e amortizuar. Ky rregullim ka efekte në të ardhurat e tjera përmbledhëse por nuk ka efekte në fitimin apo humbjen e periudhës dhe si e tillë nuk është një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare*). Norma e interesit efektiv dhe matja e humbjeve të parashikuara të kredisë nuk rishikohen për shkak të këtij riklasifikimi. (Shiko paragrafin B5.6.1.)
- 5.6.6 Në qoftë se një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes tek kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, aktivi financiar do të vijojë të matet me vlerën e drejtë. (Shih paragrafin B5.6.2 për udhëzime mbi përcaktimin e interesit efektiv dhe normës së interesit efektiv dhe të shumës së humbjes në datën e riklasifikimit.)
- 5.6.7 Në qoftë se një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse tek kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, aktivi financiar do të vijojë të matet me vlerën e drejtë. Fitimi ose humbja e akumuluar e njohur më parë në të ardhurat e tjera përmbledhëse riklasifikohet nga kapitalet neto dhe kalon në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1) në datën e riklasifikimit.

5.7 Fitime dhe humbje neto

- 5.7.1 Një fitim ose humbje neto nga një aktiv financiar ose detyrim financiar që matet me vlerën e drejtë do të njihet në fitim ose humbje përveç rasteve kur:
- (a) është pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse (shih paragrafët 6.5.8-6.5.14 dhe nëse janë të zbatueshëm, paragrafët 89-94 të SNK 39 për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit);
 - (b) është një investim në një instrument të kapitalit neto dhe njësia ekonomike ka zgjedhur për të paraqitur fitimet dhe humbjet neto nga ky investim në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5;
 - (c) është një detyrim financiar i përcaktuar si i tillë me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe njësia ekonomike duhet të paraqesë efektet e ndryshimeve në *rrezikun e kredisë* së detyrimit në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.7; ose
 - (d) është një aktiv financiar i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2.A dhe njësia ekonomike duhet të njohë disa ndryshime në vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.10.
- 5.7.1A *Dividendët* njihen në fitim ose humbje vetëm kur:
- (a) njësia ekonomike ka të drejtë për të marrë pagesën e dividendit;
 - (b) është e mundshme që përfitimet ekonomike të lidhura me dividendin do të hyjnë në njësinë ekonomike; dhe
 - (c) shuma e dividendit mund të matet në mënyrë të besueshme.
- 5.7.2 Një fitim ose humbje neto nga një aktiv financiar që matet me koston e amortizuar, që nuk është pjesë e një marrëdhënieje mbrojtëse (shih paragrafët 6.5.8 - 6.5.14 dhe nëse janë të zbatueshëm, paragrafët 89-94 të SNK 39 për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit) do të njihet në fitim ose humbje kur aktivi financiar çregjistrohet, riklasifikohet në përputhje me paragrafin 5.6.2 nëpërmjet procesit të amortizimit ose

kur njihet një humbje ose fitim nga çvlerësimi. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë paragrafët 5.6.2 dhe 5.6.4 në qoftë se riklasifikon aktivet financiare nga kategoria e matjes me koston e amortizuar. Një fitim ose humbje nga një detyrim financiar që matet me koston e amortizuar dhe që nuk është pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse (shih paragrafët 6.5.8-6.5.14 dhe nëse janë të zbatueshëm, paragrafët 89-94 të SNK 39 për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit) do të njihet në fitim ose humbje kur detyrimi financiar çregjistrohet dhe përmes procesit të amortizimit. (Shih paragrafin B5.7.2 për udhëzime mbi fitimet dhe humbjet nga këmbimi i monedhave të huaja.)

- 5.7.3 Një fitim ose humbje nga një aktiv financiar ose detyrim financiar që është element i mbrojtur në një marrëdhënie mbrojtëse, do të njihet në përputhje me paragrafët 6.5.8-6.5.14 dhe nëse është e zbatueshme, me paragrafët 89-94 të SNK 39 për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit.
- 5.7.4 Nëse një njësi ekonomike njeh aktivet financiare duke përdorur metodën e kontabilizimit në datën e shlyerjes (shih paragrafin 3.1.2, B3.1.3 dhe B3.1.6), çdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivit gjatë periudhës midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes nuk njihet për aktivet e matura me koston e amortizuar. Për aktivet e matura me vlerën e drejtë, ndryshimi në vlerën e drejtë do të njihet në fitim ose humbje, ose në të ardhura të tjera të përmbledhëse, kur është e mundur, në bazë të paragrafit 5.7.1. Data e tregtimit duhet të konsiderohet si datë e njohjes fillestare për qëllime të zbatimit të kërkesave të çvlerësimit.

Investimet në instrumente kapitali

- 5.7.5 Në njohjen fillestare, një njësi ekonomike mund të bëjë një zgjedhje të pakthyeshme për të paraqitur në të ardhura të tjera të përmbledhëse ndryshimet e mëpashme në vlerën e drejtë të një investimi në një instrument kapitali brenda objektit të këtij Standardi që as nuk është i *mbajtur për tregtim* dhe as nuk është një shumë e kushtëzuar e një blerësi në një kombinim biznesi për të cilin zbatohet SNRF 3. (Shih paragrafin B5.7.3 për udhëzime mbi fitimet dhe humbjet nga këmbimi i monedhave të huaja.)
- 5.7.6 Në qoftë se një njësi ekonomike bën një zgjedhje sipas paragrafit 5.5.5, ajo duhet të njohë në fitim ose humbje dividendët nga investimet në përputhje me paragrafin 5.7.1A.

Detyrimet e përcaktuar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- 5.7.7 Një njësi ekonomike do të paraqesë një fitim ose humbje nga një detyrim financiar të përcaktuar si detyrim me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 ose me paragrafin 4.3.5 si më poshtë:
- (a) Shuma e ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij detyrimi duhet të paraqitet në të ardhura të tjera të përgjithshme (shih paragrafët B5.7.13-B5.7.20), dhe
 - (b) shuma e mbetur e ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimit do të paraqitet në fitim ose humbje
- përveç rasteve kur trajtimi i efekteve të ndryshimeve në rrezikun e kredisë për detyrimin, të përshkruara në (a), do të krijonte ose rriste mospërputhjen kontabël në fitim ose humbje (rast në të cilin zbatohet paragrafi 5.7.8). Paragrafët B5.7.5 -B5.7.7 dhe B5.7.10-B5.7.12 japin udhëzime për të përcaktuar nëse është krijuar apo rritur një mospërputhje kontabël.
- 5.7.8 Në qoftë se kërkesat në paragrafin 5.7.7 do të krijonin ose rritnin një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje, një njësi ekonomike duhet të paraqesë të gjitha fitimet ose humbjet neto nga ky detyrim (duke përfshirë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të tij) në fitim ose humbje.
- 5.7.9 Pavarësisht nga kërkesat në paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8, një njësi ekonomike duhet të paraqesë në fitim ose humbje të gjitha fitimet dhe humbjet neto nga angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare të cilat janë përcaktuar si instrumente financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Aktivitetet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse

- 5.7.10 Një fitim ose humbje nga një aktiv financiar i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A duhet të njihet në të ardhurat e tjera përmbledhëse, përveç fitimeve ose humbjeve nga çvlerësimi (shih Seksionin 5.5) dhe fitimeve ose humbjeve nga këmbimi i monedhave monetare (shih paragrafët B5.7.2-B5.7.2A), derisa aktiviteti financiar të rregjistrohet ose të riklasifikohet. Kur një aktiv financiar rregjistrohet, fitimi ose humbja e akumuluar e njohur më parë në të ardhurat e tjera përmbledhëse riklasifikohet nga kapitalet neto dhe kalon në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1). Kur një aktiv financiar riklasifikohet nga kategoria e matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave përmbledhëse, njësia ekonomike duhet të kontabilizojë fitimin ose humbjen e akumuluar të njohur më parë në të ardhurat e tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafët 5.6.5 dhe 5.6.7. Interesi i rilogarit duke përdorur metodën e interesit efektiv njihet në fitim ose humbje.
- 5.7.11 Ashtu siç përshkruhet në paragrafin 5.7.10, në qoftë se një aktiv financiar i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A, shumat që do njihen në fitim ose humbje janë të njëjta me shumat që mund të njiheshin në fitim humbje në qoftë se aktivitetet financiare do të ishin matur me koston e amortizuar.

Kapitulli 6 Kontabiliteti mbrojtës

6.1 Objektivi dhe qëllimi i kontabilitetit mbrojtës

- 6.1.1 Objektivi i kontabilitetit mbrojtës është që të pasqyrojë në pasqyrat financiare efektin e aktiviteteve të menaxhimit të rrezikut të një njësie ekonomike që vë në përdorim instrumentet financiare për të menaxhuar ekspozimet që dalin nga rreziqe të veçanta që mund të ndikojnë në fitimin ose humbjen (ose të ardhura të tjera përmbledhëse, si në rastin e investimeve në instrumentet e kapitalit neto për të cilin një njësi ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse sipas paragrafit 5.7.5). Ky trajtim ka për qëllim të përcjellë kontekstin e instrumenteve mbulues për të cilat zbatohet kontabiliteti mbrojtës me qëllim që të lejojë një pamje më të qartë të qëllimit dhe efektit të tyre.
- 6.1.2 Një njësi ekonomike mund të zgjedhë që të përcaktojë një marrëdhënie mbrojtëse midis një instrumenti mbulues dhe një elementi të mbrojtur në përputhje me paragrafët 6.2.1-6.3.7 dhe B6.2.1-B6.3.25. Për marrëdhëniet mbrojtëse që plotësojnë kriteret e kualifikimit, një njësi ekonomike duhet të llogarisë fitimin neto ose humbjen mbi instrumentin mbulues dhe mbi elementin e mbrojtur në përputhje me paragrafët 6.5.1-6.5.14 dhe B6.5.1-B6.5.28. Në rastin kur elementi i mbrojtur është një grup zërash, një njësi ekonomike duhet të veprojë në përputhje me kërkesat shtesë në paragrafët 6.6.1-6.6.6 dhe B6.6.1-B6.6.16.
- 6.1.3 Për një mbrojtje me vlerën e drejtë nga ekspozimi i normës së interesit për një portofol aktivesh financiare ose detyrimesh financiare (dhe vetëm për një mbrojtje të tillë), një njësi ekonomike mund të zbatojë kërkesat e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39 në vend të atyre që gjenden në këtë Standard. Në këtë rast, njësia ekonomike duhet të zbatojë gjithashtu kërkesat specifike për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit dhe të përcaktojë në terma monetarë pjesën e portofolit që përbën elementin e mbrojtur (shih paragrafët 81A, 89A dhe UZ114-UZ132 të SNK 39).

6.2 Instrumentet mbuluese

Instrumentet kualifikuese

- 6.2.1 Një derivativ i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mund të përcaktohet si një instrument mbulues, me përjashtim të disa opsioneve të shitura (shih paragrafin B6.2.4).
- 6.2.2 Një aktiv financiar ose detyrim financiar jo derivativ i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mund të përcaktohet si një instrument mbulues, përveç rastit kur është një detyrim financiar i përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, për të cilin masa e ndryshimit në vlerën e drejtë që ka të bëjë drejtpërdrejt me ndryshimet në rrezikun e kredisë të atij

detyrimi, pasqyrohet në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.7. Për një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit, përbërësi i rrezikut i monedhës së huaj i një aktivi ose detyrimi financiar jo derivativ mund të përcaktohet si një instrument mbulues me kusht që të mos jetë një investim në një instrument kapitali neto për të cilin një njësi ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5.

- 6.2.3 Për qëllime të kontabilitetit mbrojtës, vetëm kontratat me një palë të jashtme për njësinë raportuese (d.m.th. një palë e jashtme për grupin ose njësinë ekonomike individuale për të cilin raportohet) mund të përcaktohen si instrumente mbulues.

Përcaktimi i instrumenteve mbulues

- 6.2.4 Një instrument kualifikues duhet të përcaktohet në tërësinë e tij si një instrument mbulues. Përjashtimet e vetme të lejuara janë:
- (a) ndarja e vlerës së perceptuar dhe vlerës në kohë të një kontrate opsioni dhe përcaktimi si instrument mbulues vetëm ndryshimi në vlerën e perceptuar të një opsioni dhe jo ndryshimi në vlerën në kohë të tij (shih paragrafët 6.5.15 dhe B6.5.29-B6.5.33);
 - (b) ndarja e elementit të ardhshëm nga elementi aktual në një kontratë të ardhshme dhe përcaktimi si instrument mbulues vetëm i një pjese që i takon ndryshimit të vlerës së elementit aktual të një kontrate të ardhshme dhe jo të elementit të ardhshëm; në mënyrë të ngjashme, shpërndarja e bazës së monedhës së huaj mund të ndahet dhe përjashtohet nga përcaktimi i një instrumenti financiar si instrument mbulues (shih paragrafët 6.5.16 dhe B6.5.34-B6.5.39); dhe
 - (c) një pjesë e instrumentit të plotë mbulues, si për shembull 50 për qind e vlerës nominale, mund të përcaktohet si instrument mbulues në një marrëdhënie mbrojtëse. Megjithatë, një instrument mbulues nuk mund të përcaktohet për një pjesë të ndryshimit të tij në vlerën e drejtë që rrjedh vetëm nga një pjesë e periudhës kohore gjatë së cilës instrumenti mbulues është në qarkullim.
- 6.2.5 Një njësi ekonomike mund t'i shohë në kombinim dhe së bashku të përcaktojë si instrument mbulues çdo kombinim të mëposhtëm (duke përfshirë ato rrethana në të cilat rreziku apo rreziqet që vijnë nga disa instrumente mbulues kompensojnë ato që burojnë nga të tjerët):
- (a) derivativët ose një pjesë e tyre; dhe
 - (b) jo derivativët ose një pjesë e tyre;
- 6.2.6 Megjithatë, një instrument derivativ që kombinon një opson të shitur dhe një opson të blerë (për shembull, një opson investimi mbrojtës të normës së interesit) nuk kualifikohet si një instrument mbulues në qoftë se është, në fakt, një opson i shitur në datën e përcaktimit (përveç rastit kur kualifikohet në përputhje me paragrafin B6.2.4). Në mënyrë të ngjashme, dy ose më shumë instrumente (ose pjesë të tyre) mund të përcaktohen së bashku si instrument mbulues vetëm nëse, në kombinim, ata nuk janë, në fakt, një opson i shitur në datën e përcaktimit (përveç rastit kur kualifikohet në përputhje me paragrafin B6.2.4).

6.3 Elementët e mbrojtur

Elementët kualifikues

- 6.3.1 Një element i mbrojtur mund të njihet si aktiv ose detyrim, një *angazhim i përcaktuar* i panjohur, një *transaksion parashikues* ose një investim neto në një njësi ekonomike të huaj. Elementi i mbrojtur mund të jetë:
- (a) një zë i vetëm; ose
 - (b) një grup zërash (siç përcaktohet në paragrafin 6.6.1-6.6.6 dhe B6.6.1-B6.6.16).
- Një element i mbrojtur mund të jetë gjithashtu një përbërës i një zëri ose grup zërash (shih paragrafin 6.3.7 dhe B6.3.7-B6.3.25).
- 6.3.2 Elementi i mbrojtur duhet të jetë i matshëm me besueshmëri.
- 6.3.3 Nëse një element i mbrojtur është një transaksion parashikues (ose një komponent i tij), ky transaksion duhet të jetë me probabilitet të lartë.

- 6.3.4 Një ekspozim total i cili është një kombinim i një ekspozimi që mund të kualifikohet si një element i mbrojtur në përputhje me paragrafin 6.3.1 dhe një derivativ, mund të përcaktohet si një element i mbrojtur (shih paragrafët B6.3.3-B6.3.4). Kjo përfshin një transaksion parashikues të një ekspozimi total (d.m.th. transaksionet e paangazhuara por të pritshme që do të shkaktonin një ekspozim dhe një derivativ) nëse ky ekspozim total është me probabilitet të lartë dhe pasi të ketë ndodhur e nuk është më një parashikim, plotëson kriteret e një elementi të mbrojtur.
- 6.3.5 Për qëllime të kontabilitetit mbrojtës, vetëm aktivet, detyrimet, angazhimet e përcaktuara ose transaksionet parashikuese me probabilitet të lartë me një palë të jashtme me njësinë raportuese mund të përcaktohen si elemente të mbrojtur. Kontabiliteti mbrojtës mund të zbatohet për transaksione midis njësive ekonomike brenda të njëjtit grup vetëm në pasqyrat financiare individuale ose të ndara të atyre njësive ekonomike dhe jo në pasqyrat financiare të konsoliduara të grupit, me përjashtim të pasqyrave financiare të konsoliduara të një njësie ekonomike investuese, siç përcaktohet në SNRF 10, ku transaksionet midis një njësie ekonomike investuese dhe filialeve të saj të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nuk do të eliminohen në pasqyrat financiare të konsoliduara.
- 6.3.6 Megjithatë, si një përjashtim për paragrafin 6.3.5, rreziku nga monedha e huaj e zërit monetar të ndërgrupit (për shembull, një llogari e pagueshme/arkëtueshme ndërmjet dy filialeve) mund të kualifikohet si një element i mbrojtur në pasqyrat financiare të konsoliduara nëse rezulton në një ekspozim të fitimit neto apo humbjes nga kursi i këmbimit të monedhave të huaja që nuk eliminohet plotësisht në konsolidim në përputhje me SNK 21 *Efektet e ndryshimit në kurset e këmbimit*. Në përputhje me SNK 21, fitimi dhe humbja nga kursi i këmbimit të monedhave të huaja në zërat monetarë të ndërgrupit nuk eliminohen plotësisht në konsolidim kur zëri monetar i ndërgrupit është krijuar ndërmjet dy njësive ekonomike brenda grupit që kanë monedha funksionale të ndryshme. Si rrjedhojë, rreziku i valutës së huaj në një transaksion ndërgrupi të parashikueshëm me probabilitet të lartë mund të kualifikohet si një element i mbrojtur në pasqyrat financiare të konsoliduara me kusht që transaksioni të jetë shprehur në një monedhë të ndryshme nga monedha funksionale e njësisë ekonomike që ka kryer këtë transaksion dhe rreziku nga valuta e huaj do të ketë ndikim në fitimin ose humbjen e konsoliduar.

Përcaktimi i elementeve të mbrojtur

- 6.3.7 Një njësi ekonomike mund të përcaktojë një zë në tërësinë e tij ose një përbërës të një zëri si element i mbrojtur në një marrëdhënie mbrojtëse. Një zë i tërë përfshin të gjitha ndryshimet në flukset e mjeteve monetare ose vlerën e drejtë të një zëri. Një përbërës përfshin më pak se ndryshimi i vlerës së drejtë të plotë ose ndryshueshmëria e fluksit monetar të një zëri. Në këtë rast, një njësi ekonomike mund të përcaktojë vetëm përbërësit e mëposhtëm (përfshirë edhe kombinimet midis tyre) si elemente të mbrojtur:
- (a) vetëm ndryshimet në flukset e mjeteve monetare ose vlerën e drejtë të një zëri që ka të bëjë drejtpërdrejt me një rrezik ose rreziqe të veçanta (përbërësi i rrezikut), me kusht që, bazuar në vlerësimin në kuadër të strukturës së veçantë të tregut, përbërësi i rrezikut të jetë i identifikueshëm veças dhe i matshëm me besueshmëri (shih paragrafët B6.3.8-B6.3.15). Përbërësit e rrezikut përfshijnë një përcaktim vetëm të ndryshimeve në flukset e mjeteve monetare ose në vlerën e drejtë të një elementi të mbrojtur mbi ose nën një çmim specifik ose variacione të tjera (një rrezik i njëanshëm).
 - (b) një ose më shumë flukse monetare kontraktuale të zgjedhura.
 - (c) përbërësit e një vlere nominale, d.m.th. një pjesë specifike e vlerës së një zëri (shih paragrafët B6.3.16-B6.3.20).

6.4 Kriteret kualifikuese për kontabilitetin mbrojtës

- 6.4.1 Një marrëdhënie mbrojtëse kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës vetëm nëse plotësohen kriteret e mëposhtme:
- (a) marrëdhënia mbrojtëse përbëhet vetëm nga instrumentet mbulues të përshtatshëm dhe zërat e përshtatshëm të mbrojtur.
 - (b) në fillim të marrëdhënies mbrojtëse ka një përcaktim dhe dokumentacion formal për marrëdhënien mbrojtëse dhe objektivin e strategjinë e menaxhimit të rrezikut të njësisë ekonomike për të ndërmarrë mbrojtjen. Ky dokumentacion duhet të përfshijë identifikimin e instrumentit mbulues, elementin e mbrojtur, natyrën e rrezikut nga i cili synohet mbrojtja dhe mënyrën se si njësia ekonomike do të vlerësojë nëse marrëdhënia mbrojtëse plotëson

kërkesat e mbrojtjes efektive (duke përfshirë analizat e burimeve të mbrojtjes jo efektive dhe si e përcakton ajo *raportin e mbulimit*).

- (c) marrëdhënia mbrojtëse plotëson të gjitha kërkesat e mëposhtme të mbrojtjes efektive:
- (i) ka një marrëdhënie ekonomike midis elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues (shih paragrafin B6.4.4-B6.4.6);
 - (ii) efekti i rrezikut të kredisë nuk i dominon ndryshimet në vlerë që vijnë si rezultat i marrëdhënies ekonomike (shih paragrafët B6.4.7-B6.4.8); dhe
 - (iii) raporti i mbulimit i marrëdhënies mbrojtëse është i njëjtë me raportin e sasisë së elementit të mbrojtur që njësia ekonomike aktualisht mbulon dhe sasisë së instrumentit mbulues që njësia ekonomike aktualisht përdor për të mbuluar atë sasi të elementit të mbrojtur. Megjithatë, ky përcaktim nuk duhet të pasqyrojë një çekuilibër mes peshave përkatëse të elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues, që do të krijonte një mbrojtje jo efektive (pavarësisht nëse njihet apo jo) e cila mund të sjellë një rezultat kontabël të papajtueshëm me qëllimin e kontabilitetit mbrojtës (shih paragrafët B6.4.9-B6.4.11).

6.5 Kontabiliteti për kualifikimin e marrëdhënies mbrojtëse

6.5.1 Një njësi ekonomike zbaton kontabilitetin mbrojtës në marrëdhëniet mbrojtëse që plotësojnë kriteret e kualifikimit në paragrafin 6.4.1 (të cilat përfshijnë vendimin e njësisë ekonomike për të përcaktuar marrëdhënien mbrojtëse).

6.5.2 Ka tre lloj marrëdhënies mbrojtëse:

- (a) mbrojtje me vlerën e drejtë: një mbrojtje nga ekspozimi i ndryshimeve në vlerën e drejtë të një aktivi ose detyrimi të njohur ose një angazhimi të përcaktuar të panjohur, ose një përbërësi të një zëri të tillë, që mbart një rrezik të veçantë dhe që do të kishte ndikim në fitimin ose humbjen.
- (b) mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare: një mbrojtje nga ekspozimi i ndryshimeve në flukset e mjeteve monetare që mbart një rrezik të veçantë që i shoqëron të gjitha, ose një përbërës të një aktivi ose detyrimi të njohur (siç janë të gjitha pagesat ose një pjesë e pagesave të interesit të ardhshëm mbi borxhin me normë të ndryshueshme) ose një transaksion të parashikueshëm me probabilitet të lartë dhe që mund të ketë ndikim mbi fitimin ose humbjen.
- (c) mbrojtje e një investimi neto në një operacion të huaj siç përcaktohet në SNK 21.

6.5.3 Nëse elementi i mbrojtur është një instrument kapitali neto për të cilin njësia ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5, paraqitja e mbrojtjes së cilës i referohet në paragrafin 6.5.2(a) duhet të jetë e tillë që të ketë ndikim në të ardhura të tjera përmbledhëse. Në këtë rast dhe vetëm në këtë rast, mbrojtja jo efektive pasqyrohet në të ardhura të tjera përmbledhëse.

6.5.4 Një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit të një angazhimi të përcaktuar mund të llogaritet si një mbrojtje me vlerën e drejtë ose një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare.

6.5.5 Nëse një marrëdhënie mbrojtëse nuk përmbush kërkesën e mbrojtjes efektive në lidhje me raportin mbrojtës (shih paragrafin 6.4.1 (c)(iii)) por objektivi i menaxhimit të rrezikut për atë marrëdhënie të përcaktuar mbrojtëse mbetet i njëjtë, një njësi ekonomike duhet të rregullojë raportin mbrojtës të marrëdhënies mbrojtëse në mënyrë që ai të plotësojë sërish kriteret kualifikuese (kjo gjë në këtë Standard do të quhet "vendosje rishtas në ekuilibër" - shih paragrafët B6.5.7 - B6.5.21).

6.5.6 Një njësi ekonomike do të ndërpresë kontabilitetin mbrojtës në mënyrë prospektive vetëm kur marrëdhënia mbrojtëse (ose një pjesë e marrëdhënies mbrojtëse) nuk përmbush kriteret kualifikuese (pasi të marrë në konsideratë çdo vendosje rishtas në ekuilibër të marrëdhënies mbrojtëse, nëse është e zbatueshme). Kjo përfshin rastet kur instrumenti mbulues ka skaduar ose është shitur, nuk merren më përfitime ose është përdorur. Për këtë qëllim, zëvendësimi apo përtëritja e një instrumenti mbulues në një instrument tjetër mbulues nuk konsiderohet skadim apo ndërprerje e afatit nëse ky zëvendësim ose kjo përtëritje është pjesë e strategjisë mbrojtëse dhe në përputhje me objektivat e menaxhimit të rrezikut të dokumentuar të njësisë ekonomike. Përveç kësaj, për këtë qëllim nuk ka skadim apo ndërprerje të afatit të instrumentit mbulues, nëse:

- (a) si pasojë e ligjeve apo rregulloreve apo futjes së ligjeve ose rregulloreve, palët e instrumentit mbulues janë dakord që një ose më shumë prej palëve të tjera të kleringut të zëvendësojnë

palën tjetër fillestare të tyre për t'u bërë palë tjetër e re në secilën prej palëve. Për këtë qëllim, një palë tjetër kleringu është pala tjetër kryesore (e quajtur nganjëherë një 'organizatë kleringu' ose 'agjenci kleringu') ose një njësi ekonomike apo disa njësi ekonomike, për shembull, një anëtar i një organizate kleringu ose një klient i një anëtar i kleringu të një organizate kleringu, të cilat veprojnë si palë të tjera në mënyrë që të kryhet kleringu nga një palë kryesore tjetër. Megjithatë, kur palët e instrumentit mbulues zëvendësojnë palët e tjera fillestare të tyre me palë të tjera të ndryshme kërkesat në këtë nënparagraf do të plotësohen vetëm në qoftë se secila prej këtyre palëve bëjnë kleringun me të njëjtën palë kryesore tjetër.

- (b) ndryshime të tjera, nëse ka ndonjë, në instrumentin mbulues kufizohen në ato që janë të nevojshme për bërë një zëvendësim të tillë të palës tjetër. Ndryshimet e tilla janë të kufizuara në ato që janë në përputhje me kushtet që priten nëse instrumenti mbulues është likuiduar fillimisht me palën tjetër të kleringut. Këto ndryshime përfshijnë ndryshimet në kërkesat e kolateralit, të drejtat për të kompensuar tepricat e llogarive të arkëtueshme dhe të pagueshme dhe taksat e ngarkuara.

Ndërprerja e kontabilitetit mbrojtës mund të ndikojë në një marrëdhënie mbrojtëse në tërësi ose vetëm në një pjesë të saj (rast në të cilin kontabiliteti mbrojtës vazhdon deri në fund të marrëdhënies mbrojtëse).

6.5.7 Një njësi ekonomike do të zbatojë:

- (a) paragrafin 6.5.10 kur ndërpret kontabilitetin mbrojtës për një mbrojtje me vlerën e drejtë për të cilën elementi i mbrojtur është (ose është një përbërës i) një instrument financiar i matur me koston e amortizuar; dhe
- (b) paragrafin 6.5.12 kur ndërpret kontabilitetin mbrojtës për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare.

Mbrojtjet me vlerën e drejtë

6.5.8 Për sa kohë që një mbrojtje me vlerën e drejtë plotëson kriteret kualifikuese në paragrafin 6.4.1, marrëdhënia mbrojtëse do të trajtohet si më poshtë:

- (a) fitimi ose humbja në instrumentin mbulues do të njihet në fitim ose humbje (ose në të ardhura të tjera përmbledhëse, nëse instrumenti mbulues mbulon një instrument kapitali neto për të cilin një njësi ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5).
- (b) fitimi ose humbja mbuluese në elementin e mbrojtur do të rregullojë vlerën kontabël (neto) të elementit të mbrojtur (nëse është e zbatueshme) dhe do të njihet në fitim ose humbje. Në qoftë se elementi i mbrojtur është një aktiv financiar (ose një përbërës i këtij) që është matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A, humbja ose fitimi nga mbulimi i elementit të mbrojtur duhet të njihet në fitim ose humbje. Megjithatë, nëse elementi i mbrojtur është një instrument kapitali neto për të cilin njësi ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5, këto vlera do të mbeten në të ardhura të tjera përmbledhëse. Në rastin kur elementi i mbrojtur është një angazhim i përcaktuar i panjohur (ose një përbërës i tij), ndryshimi kumulativ në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur që rrjedh nga përcaktimi i tij do të njihet si aktiv ose detyrim me një fitim ose humbje korresponduese që njihet në rezultat.

6.5.9 Në rastin kur një element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë është një angazhim i përcaktuar (ose një përbërës i tij) për të blerë një aktiv ose për të pranuar një detyrim, vlera kontabël (neto) fillestare e aktivit ose detyrimit që rezulton nga pranimi i angazhimit të përcaktuar nga ana e njësisë ekonomike rregullohet që të përfshijë ndryshimin kumulativ në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur që është njohur në pasqyrën e pozicionit financiar.

6.5.10 Çdo rregullim që vjen nga aplikimi i paragrafit 6.5.8(b) duhet të amortizohet e të kalojë në fitim ose humbje nëse elementi i mbrojtur është një instrument financiar (ose një komponent i tij) i matur me koston e amortizuar. Amortizimi mund të fillojë që në momentin që kryhet rregullimi dhe jo më vonë se kur elementi i mbrojtur nuk mund të rregullohet më për të mbuluar fitimin ose humbjen. Amortizimi bazohet në një normë interesi efektiv të rillogaritur në datën në të cilën fillon amortizimi. Në rastin e një aktivi financiar (ose një përbërës i tij) që është një element i mbrojtur dhe që është i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A, amortizimi zbatohet në të njëjtën mënyrë por mbi shumën që përfaqëson fitimin ose humbjen e akumuluar të njohur më parë në përputhje me paragrafin 6.5.8 (b) dhe jo nëpërmjet rregullimit të vlerës së neto kontabël.

Mbrojtjet e fluksit monetar

6.5.11 Për sa kohë që mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare plotëson kriteret në paragrafin 6.4.1, marrëdhënia mbrojtëse do të trajtohet si më poshtë:

- (a) përbërësit e veçantë të kapitalit që shoqërohen me elementin e mbrojtur (rezerva e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare) rregullohet për vlerat më të ulëta të elementëve të mëposhtëm (në vlera absolute):
 - (i) fitimi neto ose humbja kumulative në elementin e mbrojtur që nga fillimi i mbulimit; dhe
 - (ii) ndryshimi kumulativ në vlerën e drejtë (vlerën aktuale) të elementit të mbrojtur (d.m.th. vlera aktuale e ndryshimit kumulativ të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme që pritet të mbrohen) që nga fillimi i mbulimit.
- (b) pjesa e fitimit ose humbjes në instrumentin mbulues që është përcaktuar të jetë një mbrojtje efektive (d.m.th. pjesa që është kompensuar nga ndryshimi në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare e kalkuluar në përputhje me pikën (a)) do të njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse.
- (c) çdo fitim ose humbje e mbetur në instrumentin mbulues (ose çdo fitim ose humbje e nevojshme për të balancuar ndryshimin në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare i llogaritur në përputhje me pikën (a)) është mbrojtje jo efektive që do të njihet në fitim ose humbje.
- (d) vlera që është akumuluar në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare në përputhje me pikën (a) do të trajtohet si më poshtë:
 - (i) nëse një transaksion parashikues i mbrojtur rezulton më pas në njohjen e një aktivi jo-financiar ose detyrimi jo-financiar, ose një transaksion parashikues i mbrojtur për një aktiv ose detyrim jo-financiar kthehet në një angazhim të përcaktuar për të cilin zbatohet kontabiliteti mbrojtës i vlerës së drejtë, njësia ekonomike duhet ta heqë këtë vlerë nga rezerva e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare dhe ta përfshijë në mënyrë direkte në koston fillestare ose në vlera të tjera kontabël të aktivit ose detyrimit. Ky nuk është një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1) kështu që ai nuk ndikon në të ardhura të tjera përmbledhëse.
 - (ii) për mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të ndryshme nga ato që përmenden në pikën (i), ajo vlerë do të riklasifikohet nga rezerva e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1) në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave flukset e mjeteve monetare të ardhshme që pritet të mbulohen kanë ndikim në fitim ose humbje (për shembull, në periudha në të cilat të ardhurat nga interesi ose shpenzimet për interesa njihen ose kur ndodh një shitje e parashikueshme).
 - (iii) megjithatë, nëse kjo vlerë është një humbje dhe njësia ekonomike gjykon që e gjithë humbja ose një pjesë e saj nuk do të rikuperohet në një ose disa periudha të ardhshme, menjëherë do ta riklasifikojë vlerën që mendohet që s'mund të rikuperohet në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1).

6.5.12 Kur një njësi ekonomike ndërpret kontabilitetin mbrojtës për një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare (shih paragrafët 6.5.6 dhe 6.5.7 (b)) ajo do të kontabilizojë shumën që është akumuluar në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare në përputhje me paragrafin 6.5.11 (a) si më poshtë:

- (a) nëse flukset e mjeteve monetare të ardhshme të mbrojtura pritet ende që të ndodhin, ajo vlerë do të mbetet në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare deri në momentin kur ndodhin flukset e mjeteve monetare të ardhshme ose kur zbatohet paragrafi 6.5.11(d)(iii). Kur shfaqen flukset e mjeteve monetare të ardhshme, zbatohet paragrafi 6.5.11(d).
- (b) nëse flukset e mjeteve monetare të ardhshme të mbrojtura nuk pritet që të ndodhin më, ajo vlerë do të riklasifikohet menjëherë nga rezerva e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1). Një fluks mjeteve monetare të ardhshme i mbrojtur që nuk ka më probabilitet të lartë që të ndodhë, përsëri mund të pritet që të ndodhë.

Mbrojtjet e një Investimi Neto në një Operacion të huaj

- 6.5.13** **Mbrojtjet e një Investimi neto në një operacion të huaj, duke përfshirë mbrojtjen e një zëri monetar që do të trajtohet si pjesë e investimit neto (shih SNK 21), do të trajtohen në mënyrë të ngjashme për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare:**
- (a) pjesa e fitimit neto ose e humbjes në instrumentin mbulues që është përcaktuar për të qenë një mbrojtje efektive do të njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse (shih paragrafin 6.5.11); dhe
 - (b) pjesa jo efektive do të njihet në fitim ose humbje.
- 6.5.14** **Fitimi ose humbja e akumuluar në instrumentin mbulues që lidhet me pjesën efektive të mbrojtjes që është akumuluar në rezervën e përkthimit të monedhës së huaj do të riklasifikohet nga kapitali neto në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1) në përputhje me paragrafët 48-49 të SNK 21 për nxjerrjen jashtë përdorimit ose nxjerrjen e pjesshme jashtë përdorimit të operacionit të kryer jashtë vendit.**

Kontabiliteti për vlerën në kohë të opsioneve

- 6.5.15** Kur një njësi ekonomike e ndan vlerën e perceptuar dhe vlerën në kohë të një kontrate opsioni dhe përcakton si instrument mbulues vetëm ndryshimin në vlerën e perceptuar të opsionit (shih paragrafin 6.2.4(a)), kjo njësi ekonomike duhet ta trajtojë vlerën në kohë të opsionit si më poshtë (shih paragrafin B6.5.29-B6.5.33):
- (a) një njësi ekonomike duhet ta ndajë vlerën në kohë të opsionit nga lloji i elementit të mbrojtur që ky opsion mbulon (shih paragrafin B6.5.29):
 - (i) një element i mbrojtur që lidhet me transaksionin; ose
 - (ii) një element i mbrojtur që lidhet me periudhën kohore;
 - (b) ndryshimi në vlerën e drejtë të vlerës në kohë të një opsioni që mbron një element të mbrojtur që lidhet me transaksionin, do të njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse në atë masë që ai lidhet me elementin e mbrojtur dhe do të akumulohet në një përbërës kapitali të veçantë. Ndryshimi i akumuluar në vlerën e drejtë që rrjedh nga vlera në kohë e opsionit që është akumuluar në një përbërës kapitali të veçantë ('shuma') do të trajtohet si më poshtë:
 - (i) në qoftë se elementi i mbrojtur do të rezultojë më pas në njohjen e një aktivi jo-financiar ose një detyrimi jo-financiar, ose në një angazhim të përcaktuar për një aktiv apo detyrim jo-financiar për të cilin zbatohet kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë, njësia ekonomike duhet ta heqë vlerën nga përbërësi i veçantë i kapitalit dhe ta përfshijë atë drejtpërdrejtë në koston fillestare ose në një vlerë tjetër kontabël (neto) të aktivit apo detyrimit. Ky nuk është një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1) kështu që ai nuk ndikon në të ardhura të tjera përmbledhëse.
 - (ii) për marrëdhëniet mbrojtëse të ndryshme nga ato që përmenden në pikën (i), kjo vlerë do të riklasifikohet nga përbërësi i veçantë i kapitalit në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1) në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave flukset e mjeteve monetare të ardhshme që pritet të mbulohen kanë ndikim në fitim ose humbje (për shembull, kur ndodh një shitje e parashikuar).
 - (iii) megjithatë, nëse e gjithë vlera ose një pjesë e saj nuk pritet që të rikupërohet në një ose me shumë periudha të ardhshme, ajo vlerë që mund të mos rikupërohet do të riklasifikohet menjëherë në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1).
 - (c) ndryshimi në vlerën e drejtë të vlerës në kohë të një opsioni që mbron një element të mbrojtur që lidhet me periudhën kohore, do të njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse në atë masë që ai lidhet me elementin e mbrojtur dhe do të akumulohet në një përbërës kapitali të veçantë. Vlera në kohë në datën e përcaktimit të opsionit si një instrument mbulues, në atë masë që ai lidhet me elementin e mbrojtur, do të amortizohet mbi baza sistematike dhe racionale në periudhën gjatë të cilës rregullimi mbrojtës për vlerën e perceptuar të opsionit mund të ndikojë në fitimin ose humbjen (ose në të ardhura të tjera përmbledhëse, nëse elementi i mbrojtur është një instrument kapitali neto për të cilin njësia ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5). Kështu që, në çdo periudhë raportimi, vlera e amortizimit do të riklasifikohet nga përbërësi i veçantë i kapitalit në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1). Megjithatë, në qoftë se kontabiliteti

mbrojtës ndërpritet për marrëdhënien mbrojtëse që përfshin ndryshimin në vlerën e perceptuar të opsionit si instrument mbulues, vlera neto (që përfshin edhe amortizimin kumulativ) që është akumuluar në përbërësin e veçantë të kapitalit do të riklasifikohet menjëherë në fitim ose humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1).

Kontabiliteti për elementin e ardhshëm të kontratave të ardhshme dhe shpërndarja e bazës së monedhës së huaj të instrumenteve financiare

- 6.5.16 Kur një njësi ekonomike e veçon elementin e ardhshëm nga elementi i çastit të një kontrate të ardhshme dhe përcakton si instrument mbulues vetëm ndryshimin në vlerën e elementit të çastit të kontratës së ardhshme, ose kur një njësi ekonomike e veçon shpërndarjen e bazës së monedhës së huaj nga një instrument financiar dhe e përjashton atë nga përcaktimi i atij instrumenti financiar si instrument mbulues (shih paragrafin 6.2.4(b)), njësia ekonomike mund të zbatojë paragrafin 6.5.15 për elementin e ardhshëm të kontratës së ardhshme ose për shpërndarjen e bazës së monedhës së huaj, në të njëjtën mënyrë që zbatohet për vlerën në kohë të një opsioni. Në këtë rast, njësia ekonomike do të zbatojë udhëzimet e zbatimit në paragrafët B6.5.34-B6.5.39.

6.6 Mbulimi i një grupi zërash

Përshtatshmëria e një grupi zërash si element i mbrojtur

- 6.6.1 Një grup zërash (duke përfshirë edhe një grup zërash që përbëjnë një pozicion neto; shih paragrafët B6.6.1-B6.6.8) janë një zë i përshtatshëm mbrojtës vetëm nëse:
- (a) përbëhet nga zëra (përfshirë edhe përbërës zërash) që janë, individualisht, zërat e përshtatshëm të mbrojtur;
 - (b) zërat në grup menaxhohen së bashku si grup për sa i përket menaxhimit të rrezikut; dhe
 - (c) në rastin e një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të një grupi zërash, luhatjet në flukset e mjeteve monetare të të cilave nuk pritet që të jenë me përafërsi në proporcion me luhatjet e përgjithshme në flukset e mjeteve monetare të grupit dhe që në këtë mënyrë shfaqet rreziku i kompensimit:
 - (i) është një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit; dhe
 - (ii) përcaktimi i atij pozicioni neto specifikon periudhën e raportimit në të cilën transaksionet parashikuese pritet që të ndikojnë në fitim ose humbje, po ashtu edhe natyra dhe volumni i tyre (shih paragrafët B6.6.7-B6.6.8).

Përcaktimi i një përbërësi të një vlere nominale

- 6.6.2 Një përbërës që është pjesë e një grupi zërash, është një zë i përshtatshëm i mbrojtur me kusht që përcaktimi i tij si i tillë është në përputhje me objektivin e menaxhimit të rrezikut të njësisë ekonomike.
- 6.6.3 Një përbërës shtresor i një grupi të plotë zërash (për shembull, një komponent i shtresës së poshtme) është i përshtatshëm për kontabilitetin mbrojtës vetëm nëse:
- (a) është i identifikueshëm veças dhe i matshëm me besueshmëri;
 - (b) objektivi i menaxhimit të rrezikut është që të mbrojë një përbërës shtresor;
 - (c) zërat në grupin e plotë nga i cili identifikohet kjo shtresë, janë të ekspozuar ndaj të njëjtit rrezik të mbrojtur (kështu që matja e shtresës së mbrojtur nuk është ndikuar ndjeshëm nga fakti që zëra të veçantë të grupit të plotë janë pjesë e shtresës së mbrojtur);
 - (d) për një mbrojtje të zërave ekzistues (për shembull, një angazhim i përcaktuar i panjohur ose një aktiv i njohur) një njësi ekonomike mund të identifikojë dhe të ndjekë grupin e plotë të zërave nga i cili është përcaktuar shtresa e mbrojtur (në këtë mënyrë njësia ekonomike është në gjendje që të përmbushë kërkesat për kontabilitetin për marrëdhëniet mbrojtëse kualifikuese); dhe
 - (e) secili nga zërat në grup që përmban opsionet e parapagimit plotëson kërkesat për të qenë përbërës i vlerës nominale (shih paragrafin B6.3.20).

Paraqitja

- 6.6.4 Për mbrojtjen e një grupi zërash që mbajnë pozicionin e rrezikut të kompensimit (d.m.th. në një mbrojtje të një pozicioni neto), rreziku i mbrojtur i të cilit ka ndikim në nënzëra të ndryshëm në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe në të ardhura të tjera përmbledhëse, çdo fitim ose humbje e mbrojtur në atë pasqyrë do të pasqyrohet në një linjë të ndryshme nga ato që ndikohen nga elementet e mbrojtur. Kështu që, në këtë pasqyrë vlera e nënzërit që lidhet me vetë elementin e mbrojtur (për shembull, të ardhurat ose kostoja e shitjeve) mbetet e pandikuar.
- 6.6.5 Për aktivet dhe detyrimet që mbulohen së bashku si grup në një mbrojtje me vlerën e drejtë, fitimi neto ose humbja në pasqyrën e pozicionit financiar për aktivet dhe detyrimet individuale do të njihet si një rregullim i vlerës kontabël (neto) të zërave individuale përkatës që përbëjnë grupin në përputhje me paragrafin 6.5.8(b).

Pozicionet neto me vlerë zero

- 6.6.6 Kur elementi i mbrojtur është një grup që është pozicion neto zero (d.m.th. elementët e mbrojtur ndërmjet tyre e kompensojnë totalisht rrezikun që menaxhohet në bazë grupi), një njësie ekonomike i lejohet që ta përcaktojë këtë element në një marrëdhënie mbrojtëse që nuk ka në vetvete ndonjë instrument mbulues, me kusht që:
- (a) mbulimi është pjesë e një strategjie të mbulimit të rrezikut neto që përsëritet, me anë të së cilës njësia ekonomike në mënyrë rutinë mbulon pozicione të reja të të njëjtit lloj me kalimin e kohës (për shembull, kur transaksionet lëvizin në periudhën kohore gjatë të cilës zbatohet mbrojtja);
 - (b) pozicioni neto i mbuluar ndryshon në madhësi gjatë jetës së strategjisë së mbulimit të rrezikut neto që përsëritet dhe njësia ekonomike përdor instrumente mbulues të përshtatshëm për të mbuluar rrezikun neto (d.m.th. kur pozicioni neto nuk është zero);
 - (c) kontabiliteti mbrojtës normalisht zbatohet në pozicione neto të tilla kur pozicioni neto nuk është zero dhe mbulohet nga instrumente mbulues të përshtatshëm; dhe
 - (d) mos aplikimi i kontabilitetit mbrojtës në pozicionet neto zero do të çonte në rezultate të papajtueshme të kontabilitetit, sepse kontabiliteti nuk do t'i njihte pozicionet e rrezikut të kompensimit që në rast të kundërt do të njiheshin në një mbulim të pozicionit neto.

6.7 Opsioni për të caktuar një ekspozim ndaj rreziqeve të kreditimit të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

Përshtatshmëria e ekspozimit ndaj rreziqeve të kreditimit për përcaktimin si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- 6.7.1 Nëse një njësie ekonomike përdor një derivativ kreditor që matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes për të menaxhuar rrezikun e kredisë të një instrumenti financiar në tërësi ose të një pjese të tij (ekspozim ndaj rreziqeve të kreditimit), kjo njësie ekonomike mund ta caktojë atë instrument financiar në atë masë që është i menaxhueshëm (d.m.th. i gjithë instrumenti ose një pjesë e tij) i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, nëse:
- (a) emri i ekspozimit ndaj rreziqeve të kreditimit (për shembull, huamarrësi, ose zotëruesi i një angazhimi për huadhënie) i referohet njësisë ekonomike të derivativit kreditor ('përputhje emri'); dhe
 - (b) vjetërsia e instrumenteve financiare përputhet me atë të instrumenteve që mund të paraqiten në përputhje me derivativin kreditor.

Një njësie ekonomike mund ta bëjë këtë përcaktim pavarësisht nga fakti nëse instrumenti financiar që menaxhohet për rrezikun e kredisë është brenda objektit të këtij Standardi apo jo (për shembull, një njësie ekonomike mund të përcaktojë angazhime për hua që janë jashtë objektit të këtij Standardi). Njësia ekonomike mund ta caktojë këtë instrument financiar në njohjen fillestare ose më pas, ose kur ai është i panjohur. Njësia ekonomike duhet ta dokumentojë përcaktimin njëkohësisht.

Kontabiliteti për ekspozimin ndaj rreziqeve të kreditimit i përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- 6.7.2 Nëse një instrument financiar është i përcaktuar në përputhje me paragrafin 6.7.1, i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes pas njohjes fillestare të tij, ose nëse ka qenë i panjohur më parë, diferenca në momentin e përcaktimit midis vlerës kontabël (neto), nëse ka dhe vlerës së drejtë, do të njihet menjëherë në fitim ose humbje. Për aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A, fitimi ose humbja e akumuluar e njohur më parë në ardhurat e tjera përmbledhëse duhet menjëherë të riklasifikohet nga kapitali neto tek fitimi ose humbja si një rregullim riklasifikimi (shih SNK1).
- 6.7.3 Një njësi ekonomike duhet të ndërpresë matjen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes të instrumentit financiar që solli rrezikun e kredisë, ose një pjesë të atij instrumenti financiar, nëse:
- (a) nuk përmbushen më kriteret e kualifikimit në paragrafin 6.7.1, për shembull:
 - (i) derivativi kreditor ose instrumenti financiar përkatës nga i cili rrjedh rreziku i kredisë, skadon ose shitet, ndërpritet ose shlyhet; ose
 - (ii) rreziku i kredisë i instrumentit financiar nuk menaxhohet më duke përdorur derivativat kreditorë. Për shembull, kjo mund të ndodhë për shkak të përmirësimeve në cilësinë e kredisë të huamarrësit, ose zotëruesit të angazhimit për hua, ose ndryshimeve në kërkesat e kapitalit që i janë ngarkuar njësisë ekonomike; dhe
 - (b) instrumenti financiar që sjell rrezikun e kredisë nuk është e nevojshme që të matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (d.m.th. modeli i biznesit i njësisë ekonomike nuk ka ndryshuar gjatë kësaj kohe, në mënyrë që të jetë e nevojshme të bëhet një riklasifikim në përputhje me paragrafin 4.4.1).
- 6.7.4 Kur një njësi ekonomike ndërpret matjen e instrumentit financiar, ose të një pjese të instrumentit financiar, që sjell rrezikun e kredisë, me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, vlera e drejtë e atij instrumenti financiar në datën e ndërprerjes bëhet vlera kontabël (neto) e re e tij. Rrjedhimisht, e njëjta matje që është përdorur para përcaktimit të instrumentit financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes do të vazhdojë të zbatohet (duke përfshirë edhe amortizimin që rezulton nga vlera kontabël (neto) e re). Për shembull, një aktiv financiar që është klasifikuar që nga fillimi si i matur me koston e amortizuar do të rikthehet në këtë metodë matjeje dhe norma e interesit efektiv të tij do të rillogaritet bazuar në vlerën kontabël të re të tij në datën e ndërprerjes së matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Kapitulli 7 Data e hyrjes në fuqi dhe periudha tranzitore

7.1 Data e hyrjes në fuqi

- 7.1.1 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë standard për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2018 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zgjedh që të zbatojë këtë Standard ajo duhet që të japë informacion shpjegues për këtë fakt dhe në të njëjtën kohë të zbatojë të gjitha kërkesat në këtë Standard (shih gjithashtu dhe paragrafët 7.1.2, 7.1.21 dhe 7.3.2). Ajo duhet gjithashtu, në të njëjtën kohë të zbatojë dhe ndryshimet në Shtojcën C.
- 7.1.2 Pavarësisht kërkesave në paragrafin 7.1.1, për periudhat raportuese që fillojnë përpara 1 Janarit 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë që të zbatojë kërkesat për paraqitjen e fitimeve dhe humbjeve mbi detyrimet financiare të përcaktuar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në paragrafët 5.7.1(c), 5.7.7-5.7.9, 7.2.12 dhe B5.7.5-B5.7.20 pa aplikuar kërkesat e tjera në këtë Standard. Nëse një njësi ekonomike zgjedh që të zbatojë vetëm paragrafët më sipër, ajo duhet të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt dhe duhet të sigurojë në mënyrë të vazhdueshme dhënien e informacioneve shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 10-11 të SNRF 7 (ndryshuar me SNRF 9, (2010)). (Shih gjithashtu paragrafët 7.2.2 dhe 7.2.15.)
- 7.1.3 *Përmirësime vjetore të SNRF-ve Cikli 2010-2012*, të publikuara në Dhjetor 2013, paragrafët 4,2,1 dhe 5,7,5 janë ndryshuar si një ndryshim i mëpasshëm që rrjedh nga ndryshimet e SNRF 3. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë në mënyrë retrospektive këtë ndryshim tek kombinimet e bizneseve për të cilat zbatohet SNRF 3.

- 7.1.4 SNRF 15, e botuar në Maj 2014, ka ndryshuar paragrafët 3.1.1, 4.2.1, 5.1.1, 5.2.1, 5.7.6, B3.2.13, B5.7.1, C5 dhe C42 dhe ka fshirë paragrafin C16 me gjithë titullin që lidhej me të. Janë shtuar paragrafët 5.1.3 dhe 5.7.1A, dhe një përcaktim për Shtojcën A. Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 15.

7.2 Periudha tranzitore

- 7.2.1 Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këtë Standard në mënyrë retrospektive, në përputhje me SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*, me përjashtim të asaj që është specifikuar në paragrafët 7.2.4-7.2.26 dhe 7.2.28. Ky Standard nuk do të zbatohet për zërat që janë regjistruar në datën e zbatimit fillestar.
- 7.2.2 Për qëllimet e provizioneve të periudhës tranzitore në paragrafët 7.2.1, 7.2.3-7.2.28 dhe 7.2.3, data e zbatimit fillestar është data kur një njësi ekonomike zbaton për herë të parë kërkesat e këtij Standardi dhe duhet të jetë fillimi i një periudhe raportimi pas daljes së këtij Standardi. Në varësi të zgjedhjes së njësisë ekonomike për të aplikuar SNRF 9, periudha tranzitore mund të përfshijë një ose disa data të zbatimit fillestar për kërkesa të ndryshme.

Tranzicioni për riklasifikimin dhe matjen (Kapitulli 4 dhe 5)

- 7.2.3 Në datën e zbatimit fillestar, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse një aktiv financiar plotëson kushtet në paragrafin 4.1.2(a) ose 4.1.2A(a) në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në këtë datë. Klasifikimi përfundimtar do të zbatohet në mënyrë retrospektive pavarësisht nga modeli i biznesit të njësisë ekonomike në periudhat e mëparshme raportuese.
- 7.2.4 Në qoftë se në datën e zbatimit fillestar, është e pamundur (siç përcaktohet në SNK 8) për një njësi ekonomike të vlerësojë një element të ndryshuar të vlerës në kohë të parasë në përputhje me paragrafët B4.1.9B-B4.1.9D mbi bazën e fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e njohjes fillestare të aktivitetit financiar, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë karakteristikat e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të atij aktivitetit financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në momentin e njohjes fillestare të aktivitetit financiar pa marrë në konsideratë kërkesat që lidhen me ndryshimin e elementit të vlerës në kohë të parasë në paragrafët B4.1.9B - B4.1.9D. (Shih gjithashtu paragrafin 42R të SNRF 7.)
- 7.2.5 Në qoftë se në datën e zbatimit fillestar, është e pamundur (siç përcaktohet në SNK 8) për një njësi ekonomike të vlerësojë nëse vlera e drejtë e një artikulli të parapaguar ka qenë dukshëm në mospërputhje me paragrafin B4.1.12(c) mbi bazën e fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e njohjes fillestare të aktivitetit financiar, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë karakteristikat e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të atij aktivitetit financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në momentin e njohjes fillestare të aktivitetit financiar pa marrë në konsideratë përjashtimin për artikullin e parapaguar në paragrafin B4.1.12. (Shih gjithashtu paragrafin 42S të SNRF 7.)
- 7.2.6 Nëse një njësi ekonomike mat një kontratë hibride me vlerën e drejtë, në përputhje me paragrafët 4.1.2A, 4.1.4 ose 4.1.5, por vlera e drejtë e kontratës hibride nuk është matur në periudhat krahasuese të raportimit, vlera e drejtë e kontratës hibride në periudhat krahasuese të raportimit do të jetë shuma e vlerave të drejta të përbërësve (d.m.th instrumentet bazë jo derivativë dhe derivativët e përfshirë) në fund të çdo periudhe raportimi krahasuese në qoftë se njësia ekonomike riparaqet periudhat raportuese të mëparshme (shih paragrafin 7.2.15).
- 7.2.7 Në qoftë se një njësi ekonomike ka aplikuar paragrafin 7.2.6 atëherë në datën e zbatimit fillestar njësia ekonomike duhet të njohë çdo diferencë midis vlerës së drejtë të kontratës hibrid të plotë në datën e zbatimit fillestar dhe shumës së vlerës së drejtë të përbërësve të kontratës hibrid në datën e zbatimit fillestar në tepriçën e çeljes së fitimeve të pashpërndara (ose tek përbërës të tjerë të kapitalit neto, siç mund të jetë më e përshtatshme) të periudhës raportuese që përfshin datën e zbatimit fillestar.
- 7.2.8 Në datën e zbatimit fillestar një njësi ekonomike mund të përcaktojë:
- (a) një aktiv financiar të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.1.5; ose
 - (b) një investim në instrument kapitali neto si një instrument me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5.
- Një përcaktim i tillë do të bëhet në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e zbatimit fillestar. Ky klasifikim do të zbatohet në mënyrë retrospektive.
- 7.2.9 Në datën e zbatimit fillestar një njësi ekonomike:

- (a) duhet të anullojë përcaktimin e mëparshëm të një aktivi financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në qoftë se ky aktiv financiar nuk plotëson kushtet në paragrafin 4.1.5.
- (b) mund të anullojë përcaktimin e mëparshëm të një aktivi financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në qoftë se ky aktiv financiar i plotëson kushtet në paragrafin 4.1.5.

Anulime të tilla do të bëhen në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e zbatimit fillestar. Ky klasifikim do të zbatohet në mënyrë retrospektive.

7.2.10 Në datën e zbatimit fillestar, një njësi ekonomike:

- (a) mund të caktojë një detyrim financiar të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2(a).
- (b) duhet të anullojë përcaktimin e saj të mëparshëm të një detyrimi financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse ky përcaktim është bërë në njohjen fillestare në përputhje tani me kushtin në paragrafin 4.2.2(a) dhe ky përcaktim nuk e përmbush këtë kusht në datën e zbatimit fillestar.
- (c) mund të anullojë përcaktimin e saj të mëparshëm të një detyrimi financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse ky përcaktim është bërë në njohjen fillestare në përputhje tani me kushtin në paragrafin 4.2.2(a) dhe ky përcaktim e përmbush këtë kusht në datën e zbatimit fillestar.

Ky përcaktim dhe anulim i tij do të bëhen në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e zbatimit fillestar. Ky klasifikim do të zbatohet në mënyrë retrospektive.

7.2.11 Në qoftë se është e pazbatueshme (siç përcaktohet në SNK 8) për një njësi ekonomike të zbatojë në mënyrë retrospektive efektet e metodës së interesit efektiv, njësi ekonomike duhet të trajtojë:

- (a) vlerën e drejtë të aktivit financiar ose detyrimit financiar në fund të çdo periudhe krahasuese të pasqyruar si vlera bruto kontabël e atij aktivi financiar ose kostoja e amortizuar e atij detyrimi financiar, në qoftë se njësi ekonomike riparaqet periudhat e mëparshme; dhe
- (b) vlerën e drejtë të aktivit ose detyrimit financiar në datën e zbatimit fillestar, si kostoja bruto kontabël e re e atij aktivi financiar ose kostoja e re e amortizuar e atij detyrimi financiar në datën e zbatimit fillestar të këtij Standardi.

7.2.12 Nëse një njësi ekonomike ka kontabilizuar më parë me kosto, në përputhje me SNK 39, një investim në një instrument kapitali neto, që nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (d.m.th. një input të Nivelit 1) (ose një aktiv derivativ që është i lidhur dhe duhet të shlyhet duke dhënë një instrument të tillë kapitali neto), ajo do ta masë këtë instrument me vlerën e drejtë në datën e zbatimit fillestar. Çdo diferencë midis vlerës kontabël neto të mëparshme dhe vlerës së drejtë do të njihet në fitimet e pashpërndara (ose në përbërës të tjerë të kapitaleve neto, siç mund të jetë më e përshtatshme) në periudhën raportuese që përfshin datën e zbatimit fillestar.

7.2.13 Nëse një njësi ekonomike ka kontabilizuar më parë me kosto, në përputhje me SNK 39, një detyrim derivativ, që është i lidhur dhe duhet të shlyhet duke dhënë një instrument kapitali neto, që nuk ka një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një instrument të njëjtë (d.m.th. një input të Nivelit 1), ajo do ta matë këtë detyrim derivativ me vlerën e drejtë në datën e zbatimit fillestar. Çdo diferencë midis vlerës kontabël neto të mëparshme dhe vlerës së drejtë do të njihet në fitimet e pashpërndara në çelje të periudhës raportuese që përfshin datën e zbatimit fillestar.

7.2.14 Në datën e zbatimit fillestar, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse trajtimi sipas paragrafit 5.7.7 do të krijonte ose zgjeronte një mospërputhje kontabël në fitimin ose humbjen në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e zbatimit fillestar. Ky Standard do të zbatohet në mënyrë retrospektive mbi bazën e këtij përcaktimi.

7.2.15 Pavarësisht kërkesave të paragrafit 7.2.1, një njësi ekonomike që zbaton kërkesat e riklasifikimit dhe të matjes të këtij Standardi (i cili përfshin kërkesat në lidhje me matjen e aktiveve financiare sipas kostonë së amortizuar dhe me zhvlerësimin në Seksionin 5.4 dhe 5.5) duhet të japë informacione shpjeguese sipas paragrafëve 42L-42O të SNRF 7 por nuk ka nevojë të riparaqesë periudhat e mëparshme. Njësi ekonomike mund të riparaqesë periudhat e mëparshme nëse, dhe vetëm nëse, është e mundur pa përdorimin e gjykimit retrospektiv. Nëse një njësi ekonomike nuk riparaqet periudhat e mëparshme, ajo duhet të njohë çdo diferencë midis vlerës kontabël (neto) të mëparshme dhe vlerës kontabël (neto) në fillim të periudhës raportuese vjetore që përfshin datën e zbatimit fillestar, në fitimet e pashpërndara të çeljes (ose përbërës tjetër të kapitalit neto, si të jetë më përshtatshme) të periudhës vjetore të raportimit që përfshin datën e zbatimit fillestar. Megjithatë, nëse një njësi ekonomike riparaqet periudhat e mëparshme, pasqyrat

financiare të ri paraqitura duhet të pasqyrojnë të gjitha kërkesat në këtë Standard. Në qoftë se përjasja që ka zgjedhur një njësi ekonomike për zbatimin e SNRF 9 rezulton në më shumë se një datë të zbatimit fillestar për kërkesa të ndryshme, ky paragraf zbatohet në çdo datë të zbatimit fillestar (shih paragrafin 7.2.2). Ky do të jetë rasti, për shembull, në qoftë se një njësi ekonomike ka zgjedhur të zbatojë më herët vetëm kërkesat për paraqitjen e fitimeve dhe humbjeve në detyrimet financiare të përcaktuara si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 7.1.2 përpara zbatimit të kërkesave të tjera të këtij Standardi.

- 7.2.16 Nëse një njësi ekonomike përgatit raporte financiare të ndërmjetme në përputhje me SNK 34 *Raportimi Financiar i Ndërmjetëm*, nuk është e nevojshme që ajo të zbatojë kërkesat në këtë Standard për periudhat e ndërmjetme para datës së zbatimit fillestar, nëse është i pazbatueshëm (siç përcaktohet në SNK 8).

Zhvlerësimi (Seksioni 5.5)

- 7.2.17 Një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat e zhvlerësimit në nenin 5.5 në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8 sipas paragrafëve 7.2.15 dhe 7.2.18-7.2.20.
- 7.2.18 Në datën e zbatimit fillestar, një njësi ekonomike do të përdorë informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme për të përcaktuar rrezikun e kredisë në datën që një instrument financiar është njohur fillimisht (ose për angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare në datën që njësia ekonomike u bë palë në angazhimin e parevokueshme, në përputhje me paragrafin 5.5.6) dhe të krahasojë atë ndaj rrezikut të kredisë në datën e zbatimit fillestar të këtij Standardi.
- 7.2.19 Kur bëhet përcaktimi nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që prej njohjes fillestare, një njësi ekonomike mund të zbatojë:
- (a) kërkesat në paragrafët 5.5.10 dhe B5.5.22 - B5.5.24; dhe
 - (b) hipotezën e kundërshtueshme në paragrafin 5.5.11 për pagesat kontraktuale që janë më shumë se 30 ditë me vonesë në qoftë se një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat e zhvlerësimit duke identifikuar rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare e këtyre instrumenteve financiare mbi bazën e informacionit që i ka kaluar afati.
- 7.2.20 Nëse, në datën e zbatimit fillestar, përcaktimi nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare do të kërkonte kosto apo përpjekje të panevojshme, një njësi ekonomike do të njohë një kompensim për humbjen në një shumë të barabartë me humbjen e parashikuar të kredisë përgjatë jetës në çdo datë raportimi derisa ai instrument financiar të çregjistrohet (përveç kur ai instrument financiar është me rrezik të ulët të kredisë në një datë të raportimit, rast në të cilin zbatohet paragrafi 7.2.19 (a)).

Periudha tranzitore për kontabilitetin mbrojtës (Kapitulli 6)

- 7.2.21 Kur një njësi ekonomike zbaton për herë të parë këtë Standard, ajo mund të vendosë si politikë kontabël të saj që të vazhdojë të zbatojë kërkesat e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39 në vend të kërkesave në Kapitullin 6 të këtij Standardi. Një njësi ekonomike duhet ta zbatojë këtë politikë për të gjitha marrëdhëniet mbrojtëse të saj. Një njësi ekonomike që vendos të zbatojë këtë politikë, duhet gjithashtu të zbatojë KIRFN 16 *Mbrojtjet e një Investimi neto në një operacion të huaj*, pa ndryshimet që e përshtatin këtë Interpretim me kërkesat në Kapitullin 6 të këtij Standardi.
- 7.2.22 Përveç rasteve të parashikuara në paragrafin 7.2.26, një njësi ekonomike duhet të zbatojë në mënyrë prospektive kërkesat e kontabilitetit mbrojtës në këtë Standard.
- 7.2.23 Në mënyrë që të zbatohet kontabiliteti mbrojtës që nga data e zbatimit fillestar të kërkesave të kontabilitetit mbrojtës në këtë Standard, duhet të plotësohen të gjitha kriteret kualifikuese në këtë datë.
- 7.2.24 Marrëdhëniet mbrojtëse që janë kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës në përputhje me SNK 39 dhe që gjithashtu kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës në përputhje me kriteret e këtij Standardi (shih paragrafin 6.4.1), pas marrjes parasysh të çdo vendosje rishtas në ekuilibër të marrëdhënies mbrojtëse në periudhën tranzitore (shih paragrafin 7.2.25(b)), do të konsiderohen si marrëdhënie mbrojtëse në vazhdim.
- 7.2.25 Në zbatimin fillestar të kërkesave të kontabilitetit mbrojtës të këtij Standardi, një njësi ekonomike:
- (a) mund të fillojë të vërë në zbatim ato kërkesa që nga momenti që ajo ndërpret zbatimin e kërkesave të kontabilitetit mbrojtës në SNK 39; dhe
 - (b) duhet të marrë në konsideratë raportin e mbulimit në përputhje me SNK 39 si pikënisje për vendosjen rishtas në ekuilibër të raportit të mbulimit të një marrëdhënie mbrojtëse në vazhdim,

nëse është e zbatueshme. Çdo fitim ose humbje që rezulton nga një vendosje rishtas në ekuilibër e tillë, do të njihet në fitim ose humbje.

- 7.2.26 Si një përjashtim për zbatimin në prospektivë të kërkesave të kontabilitetit mbrojtës të këtij Standardi, një njësi ekonomike:
- (a) duhet të zbatojë në mënyrë retrospektive kontabilitetin për vlerën në kohë të opsioneve në përputhje me paragrafin 6.5.15 në qoftë se, në përputhje me SNK 39, vetëm ndryshimi në vlerën e perceptuar të një opsiōi është përcaktuar si një instrument mbulues në një marrëdhënie mbrojtëse. Ky zbatim retrospektiv zbatohet vetëm për ato marrëdhënie mbrojtëse që ekzistojnë që në fillim të periudhës më të hershme krahasuese ose janë caktuar pas kësaj.
 - (b) mund të zbatojë në mënyrë retrospektive kontabilitetin për elementin e ardhshëm për kontratat e ardhshme në përputhje me paragrafin 6.5.16, në qoftë se, në përputhje me SNK 39, vetëm ndryshimi në elementin e çastit të një kontrate të ardhshme është përcaktuar si një instrument mbulues në një marrëdhënie mbrojtëse. Ky zbatim retrospektiv zbatohet vetëm për ato marrëdhënie mbrojtëse që ekzistojnë që në fillim të periudhës më të hershme krahasuese ose janë caktuar pas kësaj. Përveç kësaj, nëse një njësi ekonomike zgjedh zbatimin retrospektiv të këtij kontabiliteti, ai do të zbatohet për të gjitha marrëdhëniet mbrojtëse që kualifikohen për këtë zgjedhje (d.m.th. në periudhë tranzitore ky përcaktim nuk mund të zbatohet në marrëdhënie mbrojtëse të marrëdhënies mbrojtëse). Kontabiliteti për shpërndarjen e bazës së monedhës së huaj (shih paragrafin 6.5.16) mund të zbatohet në mënyrë retrospektive për ato marrëdhënie mbrojtëse që ekzistojnë që në fillim të periudhës më të hershme krahasuese ose janë caktuar pas kësaj.
 - (c) duhet të zbatojë në mënyrë retrospektive kërkesën në paragrafin 6.5.6 që nuk ka skadim apo ndërprerje të afatit të instrumentit mbulues, nëse:
 - (i) si pasojë e ligjeve apo rregulloreve apo futjes së ligjeve ose rregulloreve, palët e instrumentit mbulues janë dakord që një ose më shumë prej palëve të tjera të kleringut të zëvendësojnë palën tjetër fillestare të tyre për t'u bërë palë tjetër e re në secilën prej palëve; dhe
 - (ii) ndryshime të tjera, nëse ka ndonjë, në instrumentin mbrojtës kufizohen në ato që janë të nevojshme për bërë një zëvendësim të tillë të palës tjetër.

Njësitë ekonomike që i kanë aplikuar herët SNRF 9 (2009) SNRF 9 (2010) ose SNRF 9 (2013) aplikimi i hershëm

- 7.2.27 Një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat e periudhës tranzitore në paragrafët 7.2.1-7.2.26 në datën përkatëse të zbatimit fillestar. Një njësi ekonomike do të zbatojë secilin nga provizionet e periudhës tranzitore në paragrafët 7.2.3-7.2.14 dhe 7.2.17-7.2.26 vetëm një herë (d.m.th. nëse një njësi ekonomike vendos të zbatojë SNRF 9 që përfshin më shumë se një datë të zbatimit fillestar, ajo nuk mund të zbatojë ndonjë nga ato provizione nëse i ka zbatuar më herët). (Shih gjithashtu paragrafët 7.2.2 dhe 7.3.2.)
- 7.2.28 Një njësi që ka aplikuar SNRF 9 (2009), SNRF 9 (2010) ose SNRF 9 (2013) dhe më pas zbaton këtë Standard:
- (a) duhet të anullojë përcaktimin e saj të mëparshëm të një aktivi financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse ky përcaktim më parë është bërë në përputhje me kushtin në paragrafin 4.1.5 por që ky kusht nuk përmbushet më si rezultat i aplikimit të këtij Standardi;
 - (b) mund të përcaktojë një aktiv financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse ky përcaktim më parë nuk ka përmbushur kushtin në paragrafin 4.1.5 por që ky kusht përmbushet tani si rezultat i aplikimit të këtij Standardi;
 - (c) duhet të anullojë përcaktimin e saj të mëparshëm të një detyrimi financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse ky përcaktim më parë është bërë në përputhje me kushtin në paragrafin 4.2.2 por që ky kusht nuk përmbushet më si rezultat i aplikimit të këtij Standardi; dhe
 - (d) mund të përcaktojë një detyrim financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse ky përcaktim më parë nuk ka përmbushur kushtin në paragrafin 4.2.2 por që ky kusht përmbushet tani si rezultat i aplikimit të këtij Standardi;

Ky përcaktim dhe anulim i tij do të bëhen në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e zbatimit fillestar të këtij Standardi. Ky klasifikim do të zbatohet në mënyrë retrospektive.

7.3 Tërheqja e KIRFN 9, SNRF 9 (2009), SNRF 9 (2010) dhe SNRF 9 (2013)

- 7.3.1 Ky Standard zëvendëson KIRFN 9 *Rivlerësimi i Derivatëve të Përfshirë*. Kërkesat e shtuara në SNRF 9 në Tetor 2010 përfshijnë kërkesat e përcaktuara më parë në paragrafët 5 dhe 7 të KIRFN 9. Si amendament i mëposhëm, SNRF 1 *Miratimi për Herë të Parë i SNRF-ve* ka përfshirë kërkesat e parashtruara më parë në paragrafin 8 të KIRFN 9.
- 7.3.2 Ky Standard zëvendëson SNRF 9 (2009), SNRF 9 (2010) dhe SNRF 9 (2013). Megjithatë, për periudha vjetore që fillojnë përpara datës 1 janar 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë të zbatojë këto variantet e hershme të SNRF 9 në vend të zbatimit të këtij standardi nëse, dhe vetëm nëse, datë përkatëse e aplikimit fillestar të njësisë ekonomike është para datës 1 shkurt 2015.

Shtojca A

Kushtet e përcaktuara

Kjo shtojcë është pjesë integrale e Standardit.

Humbjet e parashikuara 12 mujore të kredisë	Ajo pjesë e humbjeve të parashikuara të kredisë përgjatë gjithë jetës që përfaqëson humbjet e parashikuara të kredisë që rezultojnë nga ngjarje të mospagesës për një instrument financiar që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit.
kosto e amortizuar e një aktivi financiar ose detyrimi financiar	Vlera me të cilën aktivi financiar ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare minus pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo difference mes shumës fillestare dhe vlerës së maturuar dhe, për aktivet financiare, rregullimin për çdo humbje të zbritur .
aktive kontraktuale	Ato të drejta që SNRF 15 <i>Të ardhurat nga kontratat me klientë</i> përcakton të cilat trajtohen në përputhje me këtë Standard për qëllimet e njohjes dhe matjes së fitimeve ose humbjeve nga zhvlerësimi.
aktivet financiare me kreditit të çvlerësuar	Një aktiv financiar është me kredit të çvlerësuar kur kanë ndodhur një ose më shumë ngjarje që kanë një ndikim të dëmshëm në flukset e mjeteve monetare të ardhshme të vlerësuar të atij aktivi financiar. Dëshmi që një aktiv financiar është me kredit të dëmtuar përfshijnë të dhëna të vëzhgueshme në lidhje me ngjarjet e mëposhtme: (a) vështirësi financiare domethënëse të emetuesit ose huamarrësit; (b) një shkelje e kontratës, të tilla si vonesa në pagesë ose ngjarje pas datës së pagesës; (c) huadhënësi(t), për arsye ekonomike ose ligjore që lidhen me vështirësinë financiare të huamarrësit, i japin huamarrësit një ose disa koncesione që huadhënësi(t) nuk do ti merrnin në konsideratë në kushte të tjera; (d) është bërë e mundshme që huamarrësi do të hyjë në proces falimentimi ose ndonjë riorganizim tjetër financiar; (e) zhdukja e një tregu aktiv për atë aktivi financiar për shkak të vështirësive financiare; ose (f) blerja ose krijimi i një aktivi financiar me një skontim të thellë që pasqyron humbjet e pësura të kredisë. Mund të mos jetë e mundur të identifikohet një ngjarje e vetme e veçantë-përkundrazi, efekti i kombinuar i një sërë ngjarjesh mund të ketë shkaktuar aktivet financiare për tu kthyer me kredit të çvlerësuar.
humbja e kredisë	Diferenca në mes të të gjitha flukseve monetare kontraktuale që janë për tu paguar nga një njësi ekonomike, në përputhje me kontratën dhe të gjitha flukseve të mjeteve monetare që njësi ekonomike pret të marrë (d.m.th të gjitha mungesat në para), të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv (ose me normën e interesit efektiv të rregulluar të kredisë për aktivet e blera apo krijuara si me kreditit të çvlerësuar). Një njësi ekonomike duhet të çmojë flukset e mjeteve monetare duke marrë në konsideratë të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar (për shembull, parapagimin, zgjatjen, thirrjen dhe opsionet të ngjashme) përmes jetës së pritshme të atij instrumenti financiar. Flukset e mjeteve monetare që janë konsideruar duhet të përfshijë flukset e mjeteve monetare nga shitja e kolateralit të mbajtur ose aktiveve të tjera të mbajtura si garanci për kredinë e dhënë të cilat janë pjesë integrale kushteve kontraktuale. Ekziston një supozim se jeta e pritshme e një instrumenti financiar mund të matet në mënyrë të besueshme. Megjithatë, në ato raste të rralla kur nuk është e mundur të vlerësohet në mënyrë të besueshme jeta e pritshme e një instrumenti financiar, njësi ekonomike do të përdorë afatin kontraktuale të mbetur të instrumentit financiar.

norma e interesit efektiv të kredisë së rregulluar	Norma që skanton pagesat e ardhshme monetare ose arkëtimet gjatë jetës së pritshme të aktivit financiar për të arritur tek kosto e amortizuar e një aktiv financiar që është një aktiv financiar i blerë ose i krijuar me kredit të zhvlerësuar . Kur llogaritet norma efektive të interesit të kredisë së rregulluar, një njësi ekonomike duhet të çmojë flukset e pritshme të mjeteve monetare duke konsideruar të gjitha kushtet kontraktuale të aktivit financiar (për shembull, parapagimin, zgjatjen, thirrjen dhe opsionet e ngjashme) dhe humbjet pritshme të kredisë . Llogaritja përfshin të gjitha tarifat dhe pikët e paguara ose të marra midis palëve të kontratës që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit (shih paragrafët B5.4.1-B5.4.3), kostot e transaksionit , dhe të gjitha primet ose zbritjet e tjera. Ekziston një supozim se flukset e mjeteve monetare dhe jeta e pritshme e një grupi instrumentesh financiarë të ngjashëm mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme. Megjithatë, në ato raste të rralla kur nuk është e mundur për të vlerësuar në mënyrë të besueshme flukset e mjeteve monetare ose jetën e mbetur të një instrumenti financiar (ose grup të instrumenteve financiare), njësi ekonomike do të përdorë flukset kontraktuale të mjeteve monetare gjatë afatit të plotë kontraktual të instrumentit financiar (ose grupi instrumentesh financiarë).
çregjistrimi	Heqja e një aktivit financiar ose detyrimi financiar të njohur më parë nga pasqyra e pozicionit financiar të një njësie ekonomike.
derivativ	Një instrument financiar ose kontratë tjetër brenda objektit të këtij Standardi që i ka të tre karakteristikat e mëposhtme. (a) vlera e tij ndryshon në vartësi të ndryshimit në një normë interesi të caktuar, çmimit të instrumentit financiar, çmimit të mallrave, kursit të këmbimit të monedhës së huaj, indeksit të çmimeve ose të normave, klasifikimit të kredisë ose indeksit të kredisë, ose të variablave të tjerë, siç është rasti i një variabli jo-financiar që nuk është specifik për një palë të kontratës (që nganjëherë quhet ‘variabël bazë’). (b) nuk kërkohet investim fillestar neto ose një investim fillestar neto që është më i vogël se sa do të ishte e nevojshme për llojet e tjera të kontratave që pritet të ndikohen në mënyrë të ngjashme nga ndryshimet në faktorët e tregut. (c) shlyerja e tij bëhet në të ardhmen.
dividendët	Shpërndarja e fitimeve mes mbajtësve të investimeve në kapitalin neto në përputhje me kuotat përkatëse të kategorive të caktuara të kapitalit.
metoda e interesit efektiv	Metoda që është përdorur në llogaritjen e kostos së amortizuar të një aktivit financiar ose një detyrimi financiar dhe në shpërndarjen dhe njohjen e të ardhurave nga interesat ose shpenzimeve për interesa në fitim ose humbje gjatë periudhës përkatëse.
norma e interesit efektiv	Norma që skanton pagesat e ardhshme monetare ose arkëtimet gjatë jetës së pritshme të aktivit financiar ose detyrimit financiar për të arritur tek vlera bruto kontabël e një aktivit financiar ose tek kosto e amortizuar e një detyrimi financiar . Kur llogaritet norma efektive të interesit, një njësi ekonomike duhet të çmojë flukset e pritshme të mjeteve monetare duke konsideruar të gjitha kushtet kontraktuale të aktivit financiar (për shembull, parapagimin, zgjatjen, thirrjen dhe opsionet e ngjashme) por nuk duhet të konsiderojë humbjet pritshme të kredisë . Llogaritja përfshin të gjitha tarifat dhe pikët e paguara ose të marra midis palëve të kontratës që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit (shih paragrafët B5.4.1-B5.4.3), kostot e transaksionit , dhe të gjitha primet ose zbritjet e tjera. Ekziston një supozim se flukset e mjeteve monetare dhe jeta e pritshme e një grupi instrumentesh financiarë të ngjashëm mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme. Megjithatë, në ato raste të rralla kur nuk është e mundur për të vlerësuar në mënyrë të besueshme flukset e mjeteve monetare ose jetën e pritshme të një instrumenti financiar (ose grup të instrumenteve financiare), njësi ekonomike do të përdorë flukset kontraktuale të mjeteve monetare gjatë afatit të plotë kontraktual të instrumentit financiar (ose grupi instrumentesh financiarë).
humbjet e pritshme të kredisë	Mesatarja e ponderuar e humbjeve të kredisë me rreziqet përkatëse të mospagesës.

kontratë e garancisë financiare	Një kontratë sipas së cilës i kërkohet emetuesit të bëjë pagesa të caktuara për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që pëson për shkak se një debitor i caktuar nuk bën pagesat kur ato kërkohen në përputhje me termat fillestare ose të modifikuara të një instrumenti borxhi.
detyrimi financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	Një detyrim financiar që plotëson një nga kushtet e mëposhtme. (a) plotëson përkufizimin i mbajtur për tregtim. (b) pas njohjes fillestare ai është përcaktuar nga njësia ekonomike si instrument financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 ose 4.3.5. (c) është i përcaktuar ose në njohjen fillestare ose më pas, me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 6.7.1.
angazhim i përcaktuar	Një marrëveshje detyruese për shkëmbimin e një sasie të caktuar burimesh me një çmim të caktuar në një datë apo data të caktuara në të ardhmen.
transaksion parashikues	Një transaksion ku njësia ekonomike nuk është angazhuar ende por që parashikohet në të ardhmen.
vlera bruto kontabël e një aktivi financiar	Kosto e amortizuar e një aktivi financiar , përpara rregullimit për ndonjë kompensim humbje .
raporti i mbulimit	Marrëdhënia midis sasisë së instrumentit mbulues dhe sasisë së elementit të mbrojtur në aspektin e peshës së tyre relative.
i mbajtur për tregtim	Një aktiv financiar ose detyrim financiar që: (a) është blerë apo krijuar kryesisht për qëllime të shitjes ose të riblerjes në afat të afërt kohor; (b) në njohjen fillestare është pjesë e portofolit të instrumenteve financiare të identifikueshëm që janë të menaxhuara së bashku dhe për të cilat ka evidencë të një modeli aktual të kohëve të fundit për realizimin e fitimeve afatshkurtra; ose (c) është një derivativ (me përjashtim të një derivativi që është një kontratë e garancisë financiare ose një instrument mbulues i përcaktuar dhe efektiv).
fitimet ose humbjet e çvlerësimit	Fitimet ose humbjet që janë njohur në fitim ose humbje në përputhje me paragrafin 5.5.8 dhe që lindin nga zbatimi i kërkesave të zhvlerësimit në Seksionin 5.5.
humbjet e kreditit gjatë jetës së pritshme	Humbjet e pritshme të kredisë që rezultojnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar.
kompensim humbje	Kompensimi për humbjet e pritshme të kredisë nga aktivet financiare të matura në përputhje me paragrafin 4.1.2, qiratë e arkëtueshme dhe aktivet kontraktuale, shuma e akumuluar nga çvlerësimi për aktivet financiare të matura në përputhje me paragrafin 4.1.2A dhe provizioni për humbjet e pritshme të kredisë mbi angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare .
fitimet ose humbjet nga modifikimi	Shuma që rrjedh nga rregullimi i vlerës kontabël bruto të aktivit financiar për të pasqyruar flukset monetare kontraktuale të ri negociuara ose të modifikuara. Njësia ekonomike rillogarit vlerën kontabël bruto të aktivit financiar si vlerën aktuale të pagesave të ardhshme të parashikuara të mjeteve monetare ose si vlerën e të ardhurave përgjatë jetës së pritshme të aktivit financiar të ri negociuar ose të modifikuar që janë të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv të aktivit financiar (ose me normën fillestare të interesit të rregulluar të kredisë për aktivet financiare të blera apo të krijuara me kreditit të çvlerësuar) ose, kur është e zbatueshme, me normën e rishikuar të interesit efektiv e llogarit në përputhje me paragrafin 6.5.10. Kur bën vlerësimin e flukseve monetare të pritshme të një aktivi financiar, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të aktivit financiar (për shembull shlyerjen, blerjen, dhe opsionet e ngjashme të blerjes), por nuk do të marrë parasysh humbjet e pritshme të kredisë , përveç rastit nëse aktiv i financiar është një blerë ose krijuar si aktiv financiar me kreditit të çvlerësuar , rast në të cilin një njësi ekonomike duhet gjithashtu të marrë në konsideratë humbjet fillestare të kredisë që janë marrë parasysh kur është llogarit norma fillestare e interesit efektiv të kredisë së rregulluar.

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

për t'u shlyer se i ka kaluar afati	Një aktiv financiar është për t'u shlyer nëse një palë tjetër ka dështuar në bërjen e një pagese të kërkuar sipas kontratës.
aktivet financiare me kredit të çvlerësuar të blera apo të krijuara	aktiv(e) financiare të blera ose të krijuara që janë me kredit të çvlerësuar që në fillim të tyre.
data e riklasifikimit	Dita e parë e periudhës së parë të raportimit pas ndryshimit në modelin e biznesit që çon në riklasifikimin e aktiveve financiare në një njësi ekonomike.
mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje	Një blerje ose shitje e një aktivi financiar sipas një kontrate ku kërkohet që të bëhet dorëzimi i aktivitet brenda kuadrit kohor të vendosur në përgjithësi nga rregullorja ose konventa në tregun përkatës.
kostot e transaksionit	Kosto shtesë të lidhura drejtpërdrejt me blerjen, emetimin ose likuidimin e një aktivi financiar ose detyrimi financiar (shih paragrafin B5.4.8). Një kosto shtesë është ajo që nuk do të kishte ndodhur nëse njësi ekonomike nuk do të kishte blerë, emetuar ose likuiduar instrumentin financiar.

Termat e mëposhtëm janë përcaktuar në paragrafin 11 të SNK 32, Shtojcën A të SNRF 7, Shtojcën A të SNRF 15 dhe janë përdorur në këtë Standard me kuptimet e specifikuar në SNK 32, SNRF 7, SNRF 13 ose SNRF 15:

- (a) rreziku i kredisë;²
- (b) instrument kapitali neto;
- (c) vlerën e drejtë;
- (d) aktiv financiar;
- (e) instrument financiar;
- (f) detyrim financiar;
- (g) çmimi i transaksionit.

²

Ky term (siç përkufizohet në SNRF 7) është përdorur në kërkesat për paraqitjen e efekteve të ndryshimeve në rrezikun e kredisë mbi detyrimet e përcaktuara si me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes (shih paragrafin 5.7.7).

Shtojca B

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë integrale e Standardit.

Objekti (Kapitulli 2)

- B2.1 Disa kontrata kërkojnë një pagesë bazuar në tregues klimatikë, gjeologjike fizikë, ose të tjera. (Ata që bazohen në tregues klimatikë nganjëherë i referohemi si "instrumente derivativë që mbulojnë rreziqet e lidhura me motin".) Nëse këto kontrata nuk janë brenda objektit të SNRF 4, ata janë brenda objektit të këtij Standardi.
- B2.2 Ky Standard nuk ndryshon kërkesat në lidhje me skemat e përfitimit të punonjësve që janë në pajtim me SNK 26 *Kontabiliteti dhe Raportimi për Skemat e Përfitimit të Pensioneve* dhe marrëveshjet për përdorimin e pronës bazuar në vëllimin e shitjeve ose të ardhurave nga shërbimet që kontabilizohen sipas SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët*.
- B2.3 Ndonjëherë, një njësi ekonomike bën atë që ajo e sheh si 'investim strategjik' në instrumente të kapitalit neto të emetuara nga një njësi ekonomike tjetër, me synimin për të krijuar ose mbajtur një marrëdhënie operative afatgjatë me njësinë ekonomike në të cilën është bërë investimi. Investitori ose njësia ekonomike e sipërmarrjes së përbashkët përdor SNK 28 për të përcaktuar nëse metoda e kontabilitetit të kapitalit neto duhet të zbatohet për një investim të tillë.
- B2.4 Ky Standard zbatohet për aktivet financiare dhe detyrimet financiare të siguruesve, përveç të drejtave dhe detyrimeve që përjashtohen nga paragrafi 2,1(e), për shkak se ato rrjedhin nga kontrata që janë brenda objektit të SNRF 4 *Kontratat sigurimit*.
- B2.5 Kontratat e garancisë financiare mund të kenë forma ligjore të ndryshme, të tilla si një garanci, disa tipe të letër kredisë, një kontratë për mos shlyerje kredie ose një kontratë sigurimi. Trajtimi kontabël i tyre nuk varet nga forma ligjore e tyre. Më poshtë jepen shembuj të trajtimit të përshtatshëm (shih paragrafin 2,1(e)):
- (a) Megjithëse një kontratë e garancisë financiare plotëson përkufizimin e një kontrate sigurimi në SNRF 4, nëse rreziku i transferueshëm është i konsiderueshëm, lëshuesi zbaton këtë Standard. Sidoqoftë, nëse lëshuesi ka pohuar më parë në mënyrë të qartë se i sheh këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për kontratat e sigurimit, lëshuesi mund të zgjedhë të zbatojë ose këtë Standard ose SNRF 4 për kontrata të tilla të garancisë financiare. Nëse zbatohet ky Standard, paragrafi 5.1.1 kërkon që lëshuesi të njohë një kontratë të garancisë financiare fillimisht me vlerën e drejtë. Në qoftë se kontrata e garancisë financiare i është lëshuar një pale që nuk ka lidhje me të në një transaksion të veçantë të kryer në mënyrë të vullnetshme midis palëve të palidhura me njëra-tjetrën, vlera e drejtë e saj në fillim ka mundësi të jetë e barabartë me primin e marrë, deri në momentin që vërtetohet e kundërta. Si rrjedhojë, deri në momentin që kontrata e garancisë financiare përcaktohet që në fillim si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ose deri në momentin që zbatohen paragrafët 3.2.15-3.2.23 dhe B3.2.12-B3.2.17 (kur transferimi i një aktivi financiar nuk kualifikohet për çregjistrimin ose kur zbatohet metoda e përfshirjes së vazhdueshme), lëshuesi e mat atë me vlerën më të lartë të:
 - (i) shumës së përcaktuar në përputhje me Seksionin 5,5; dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht minus, kur është e përshtatshme, shumën e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me parimet e SNRF 15 (shih paragrafin 4.2.1(c)).
 - (b) Disa garanci të lidhura me kredinë nuk kërkojnë, si një parakusht për pagesën, që mbajtësi të jetë i ekspozuar dhe të pësojë humbje, nga moskryerja në kohën e duhur të pagesave nga debitori për aktivin e garantuar. Një shembull i një garancie të tillë është kur kërkohet të bëhen pagesa në përgjigje të ndryshimeve në klasifikimin specifik të kredisë ose indeksin e kredisë. Garanci të tilla nuk janë kontrata të garancisë financiare siç përcaktohet në këtë Standard dhe nuk janë kontrata sigurimi siç përcaktohet në SNRF 4. Garanci të tilla janë derivativë dhe lëshuesi zbaton për to këtë Standard
 - (c) Në qoftë se një kontratë e garancisë financiare është emetuar në lidhje me shitjen e mallrave, emetuesi zbaton SNRF 15 në përcaktimin se kur ai njeh të ardhurat nga garancia dhe nga shitja e mallrave.

- B2.6 Pohimet se një emetues i konsideron kontratat si kontrata sigurimi, gjenden në tërë komunikimet e emetuesit me klientët dhe rregullatorët, në kontratat, në dokumentacionin e biznesit dhe në pasqyrat financiare. Për më tepër, kontratat e sigurimit shpesh iu nënshtrohen kërkesave kontabël që janë të dallueshme nga kërkesat për llojet e tjera të transaksioneve, të tilla si kontratat e emetuara nga bankat ose shoqëritë tregtare. Në raste të tilla, pasqyrat financiare të një emetuesi, në mënyrë tipike përfshijnë një deklaratë që emetuesi ka përdorur këto kërkesa në politikat e tij kontabël.

Njohja dhe çregjistrimi (Kapitulli 3)

Njohja fillestare (Seksioni 3.1)

- B3.1.1 Si rrjedhojë e parimit në paragrafin 3.1.1, një njësi ekonomike i njeh të gjitha të drejtat e saj kontraktuale dhe detyrimet nga derivativët në pasqyrën e pozicionit financiar përkatësisht si aktive dhe detyrime, me përjashtim të derivativëve që parandalojnë një transferim të aktiveve financiare nga të qenit i trajtuar si një shitje (shih paragrafin B3.2.14). Në qoftë se një transferim i një aktivi financiar nuk kualifikohet për çregjistrim, i transferuari nuk e njeh aktivin e transferuar si aktivin e tij (shih paragrafin B3.2.15).
- B3.1.2 Më poshtë jepen shembuj të zbatimit të parimit në paragrafin 3.1.1:
- (a) Llogaritë e arkëtueshme dhe të pagueshme të pakushtëzuara njihen si aktive ose detyrime, kur njësi ekonomike bëhet palë në kontratë dhe, si pasojë, ka një të drejtë ligjore për të marrë apo një detyrim ligjor për të paguar në mjete monetare.
 - (b) Aktivet e blera dhe detyrimet që ndërmerren si rezultat i një angazhimi të përcaktuar për të blerë ose shitur mallra apo shërbime, në përgjithësi nuk njihen, të paktën deri sa një nga palët ka vepruar sipas marrëveshjes. Për shembull, një njësi ekonomike që merr një porosi të përcaktuar, në përgjithësi, nuk njeh një aktiv (dhe njësi ekonomike që bën porosinë nuk njeh një detyrim) në kohën e angazhimit, por, përkundrazi, njohja shtyhet deri sa mallrat ose shërbimet e porositura të jenë dërguar, dorëzuar ose dhënë. Nëse një angazhim i përcaktuar për të blerë apo shitur zëra jo-financiarë është brenda objektit të këtij Standardi, në përputhje me paragrafët 2.4-2.7, vlera e drejtë neto e tij njihet si një aktiv ose detyrim në datën e angazhimit (shih paragrafin B4.1.30(c)). Përveç kësaj, në qoftë se një angazhim i përcaktuar i panjohur më parë, përcaktohet si një element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë, çdo ndryshim në vlerën e drejtë neto që ka të bëjë drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur njihet si një aktiv ose detyrim pas fillimit të mbrojtjes (shih paragrafët 6.5.8(b) dhe 6.5.9).
 - (c) Një kontratë e ardhshme që është brenda objektit të këtij Standardi (shih paragrafin 2.1) njihet si një aktiv ose detyrim në datën e angazhimit, në vend të datës në të cilën bëhet shlyerja. Kur një njësi ekonomike bëhet palë në një kontratë të ardhshme, vlerat e drejta të së drejtës dhe e detyrimit shpesh janë të barabarta, kështu që vlera e drejtë neto e kontratës është zero. Nëse vlera e drejtë neto e të drejtës dhe e detyrimit nuk është zero, kontrata njihet si një aktiv ose detyrim.
 - (d) Kontrata opsioni që janë brenda objektit të këtij Standardi (shih paragrafin 2.1) njihen si aktive ose detyrime kur mbajtësi apo shkruesi bëhet palë në kontratë.
 - (e) Transaksionet e planifikuara për të ardhmen, pa marrë parasysh sa janë të mundshme, nuk janë aktive dhe detyrime për shkak se njësi ekonomike nuk është bërë palë në një kontratë.

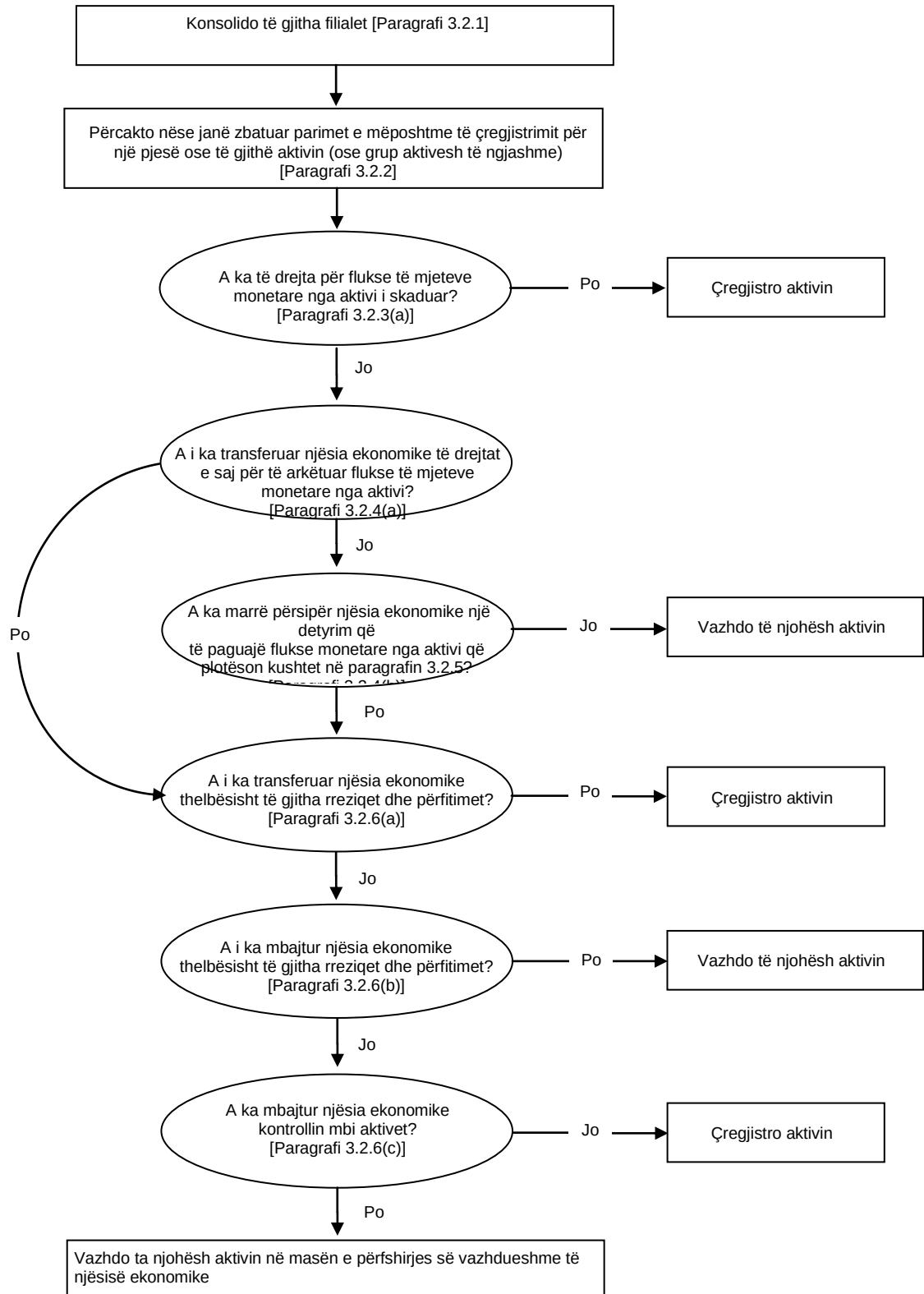
Blerja ose shitja e aktiveve financiare sipas mënyrës së rregullt

- B3.1.3 Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje e aktiveve financiare njihet ose duke përdorur kontabilizimin në datën e tregtimit, ose në datën e shlyerjes, siç përshkruhet në paragrafët B3.1.5 dhe B3.1.6. Një njësi ekonomike do të zbatojë të njëjtën metodë në vazhdimësi për të gjitha blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare, që janë klasifikuar në të njëjtën mënyrë në përputhje me këtë Standard. Për këtë qëllim, aktivet që janë matur detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes formojnë një klasifikim të veçantë nga aktivet e përcaktuara si të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Përveç kësaj, investimet në instrumente kapitali neto të kontabilizuara, duke përdorur opsionin e parashikuar në paragrafin 5.7.5, formojnë një klasifikim të veçantë.
- B3.1.4 Një kontratë që kërkon ose lejon shlyerjen neto të ndryshimit në vlerën e saj nuk është një kontratë në mënyrë të rregullt. Në vend të kësaj, një kontratë e tillë trajtohet si një derivativ në periudhën midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes.

- B3.1.5 Data e tregtimit është data që një njësi ekonomike angazhohet për të blerë ose shitur një aktiv. Kontabilizimi në datën e tregtimit i referohet (a) njohjes së një aktivi të marrë dhe detyrimit për të paguar për të në datën e tregtimit, dhe (b) çregjistrimit të një aktivi që është shitur, njohjes të ndonjë fitimi ose humbjeje neto nga shitja dhe njohjes së një të drejte të arkëtueshme nga blerësi për pagesën në datën e tregtimit. Në përgjithësi, interesi nuk ka filluar të rritet mbi aktivin dhe detyrimin përkatës deri në datën e shlyerjes, kur kalon titulli.
- B3.1.6 Data e shlyerjes është data që një aktiv është dorëzuar në ose nga një njësi ekonomike. Kontabilizimi në datën e shlyerjes i referohet (a) njohjes së një aktivi në ditën që është marrë nga njësia ekonomike, dhe (b) çregjistrimit të një aktivi dhe njohjes së çdo fitimi ose humbjeje nga shitja në ditën që ai është dorëzuar nga njësia ekonomike. Kur një njësi ekonomike bën kontabilizimin në datën e shlyerjes trajton çdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivit të marrë gjatë periudhës midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes në të njëjtën mënyrë sikurse ajo trajton aktivin e blerë. Me fjalë të tjera, ndryshimi në vlerë nuk njihet për aktivet e matura me koston e amortizuar; ai njihet në fitim ose humbje për aktivet e klasifikuara si aktive financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe kjo njihet në të ardhurat e tjera përmbledhëse për aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera të përgjithshme në përputhje me paragrafin 4.1.2A dhe për investimet në instrumentet e kapitalit neto kontabilizohet në përputhje me paragrafin 5.7.5.

Çregjistrimi i aktiveve financiare (Seksioni 3.2)

B3.2.1 Tabela e mëposhtme ilustron vlerësimin nëse dhe në çfarë mase një aktiv financiar çregjistrohet.

Marrëveshjet në të cilat një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukset e mjeteve monetare të një aktivi financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse mjeteve monetare një apo më shumë marrësve (paragrafi 3.2.4 (b))

- B3.2.2 Situata e përshkruar në paragrafin 3.2.4 (b) (kur një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukse të mjeteve monetare të aktivit financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse të mjeteve monetare një ose më shumë përfituesve) ndodh, për shembull, nëse njësi ekonomike është një njësi besimi dhe u jep investitorëve interesa përfitimi në aktivet financiare bazë që ajo zotëron dhe siguron shërbimin e këtyre aktiveve financiare. Në këtë rast, aktivet financiare kualifikohen për regjistrim, nëse janë plotësuar kushtet në paragrafët 3.2.5 dhe 3.2.6.
- B3.2.3 Në zbatim të paragrafit 3.2.5, njësi ekonomike mund të jetë, për shembull, nismëtarja e aktivit financiar, ose mund të jetë një grup që përfshin një filial që ka blerë aktivin financiar dhe i kalon flukset monetare tek investitorët që janë palë e tretë e palidhur.

Vlerësimi i transferimit të rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë (paragrafi 3.2.6)

- B3.2.4 Shembuj kur një njësi ekonomike ka transferuar thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, janë:
- (a) një shitje e pakushtëzuar e një aktivi financiar;
 - (b) një shitje e një aktivi financiar së bashku me një opsion për ta riblerë aktivin financiar me vlerën e drejtë të tij në kohën e riblerjes; dhe
 - (c) një shitje e një aktivi financiar së bashku me një opsion blerje ose shitjeje që është vështirë të jetë me para (d.m.th. një opsion që është pa para sa që është shumë vështirë të ndodhë e kundërta para skadimit).
- B3.2.5 Shembuj kur një njësi ekonomike ka mbajtur thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë janë:
- (a) një transaksion shitje dhe riblerje ku çmimi i riblerjes është një çmim fiks ose çmimi i shitjes plus kthimin e huadhënësit;
 - (b) një marrëveshje e letrave me vlerë të kreditimit;
 - (c) një shitje e një aktivi financiar së bashku me një kthim të përgjithshëm të kontratës së shkëmbimit që ia transferon përsëri njësisë ekonomike ekspozimin ndaj rrezikut të tregut;
 - (d) një shitje e një aktivi financiar së bashku me një opsion kthimi apo blerje që është vështirë të jetë me para (d.m.th. një opsion që është pa para sa që është shumë vështirë të ndodhë e kundërta para skadimit); dhe
 - (e) një shitje e llogarive të arkëtueshme afatshkurtra në të cilën njësi ekonomike garanton të kompensojë marrësin për humbjet e kredisë që kanë të ngjarë të ndodhin.
- B3.2.6 Nëse një njësi ekonomike përcakton se si rezultat i transferimit ka transferuar thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit të transferuar, ajo nuk e njeh aktivin e transferuar përsëri në një periudhë të ardhshme, nëse nuk e riblen aktivin e transferuar në një transaksion të ri.

Vlerësimi i transferimit të kontrollit

- B3.2.7 Një njësi ekonomike nuk ruan kontrollin e një aktivi të transferuar nëse i transferuari (marrësi) ka aftësinë praktike për ta shitur këtë aktiv. Një njësi ekonomike ruan kontrollin e një aktivi të transferuar nëse i transferuari nuk ka aftësinë praktike për ta shitur këtë aktiv. Një i transferuar ka aftësinë praktike për ta shitur aktivin e transferuar në qoftë se ai tregtohet në një treg aktiv, sepse i transferuari mund ta riblejë aktivin e transferuar në treg, nëse ai duhet t'ia kthejë aktivin njësisë ekonomike. Për shembull, një i transferuar mund të ketë aftësinë praktike për ta shitur një aktiv të transferuar, nëse aktivi i transferuar është subjekt i një opsioni që lejon që njësi ekonomike ta riblejë atë, por i transferuari mund të jetë i gatshëm ta marrë aktivin e transferuar në treg nëse ushtrohet opsioni. Një i transferuar nuk ka aftësinë praktike për ta shitur aktivin e transferuar, nëse njësi ekonomike ruan një opsion të tillë dhe i transferuari nuk është i gatshëm ta marrë aktivin e transferuar në treg, nëse njësi ekonomike ushtron opsionin e saj.
- B3.2.8 I transferuari ka aftësinë praktike për ta shitur aktivin e transferuar vetëm nëse ai mund t'ia shesë aktivin e transferuar në tërësinë e tij një palë të tretë të palidhur dhe është në gjendje ta ushtrojë këtë aftësi në mënyrë të njëanshme dhe pa imponuar kufizime shtesë për të. Pyetja kritike është ajo që çfarë është në gjendje të

bëjë në praktikë i transferuari, dhe jo se çfarë të drejtash kontraktuale ka ai në lidhje me atë që mund të bëjë me aktivin e transferuar ose çfarë ndalime kontraktuale ekzistojnë. Në veçanti:

- (a) një e drejtë kontraktuale për të shitur aktivin e transferuar ka ndikim të vogël praktik, në qoftë se nuk ka treg për aktivin e transferuar, dhe
- (b) aftësia për ta shitur aktivin e transferuar ka ndikim të vogël praktik, në qoftë se ajo nuk mund të ushtrohet lirshëm. Për këtë arsye:
 - (i) aftësia e të transferuarit për ta shitur aktivin e transferuar duhet të jetë e pavarur nga veprimet e të tjerëve (d.m.th. ajo duhet të jetë një aftësi e njëanshme), dhe
 - (ii) i transferuari duhet të jetë në gjendje për shitjen e aktivit të transferuar pa pasur nevojë të shtojë kushte kufizuese ose "pengesa" për ta transferuar (p.sh. kushtet për mënyrën se si një aktiv kredie është shërbyer apo një opsion i jep të transferuarit të drejtën për të riblerë aktivin).

B3.2.9 Fakti që i transferuari nuk ka gjasa të shesë aktivin e transferuar nuk do të thotë se transferuesi ka ruajtur kontrollin e aktivit të transferuar. Megjithatë, në qoftë se një kontratë me opsion ose garanci kufizon të transferuarin nga shitja e aktivit të transferuar, atëherë transferuesi ka ruajtur kontrollin e aktivit të transferuar. Për shembull, në qoftë se një kontratë opsioni ose garanci është njaft e vlefshme ajo kufizon të transferuarin nga shitja e aktivit të transferuar për shkak se marrësi, në praktikë, nuk do t'ia shiste aktivin e transferuar një pale të tretë pa shtuar një opsion të ngjashëm ose kushte të tjera kufizuese. Në vend të kësaj, i transferuari do të mbajë aktivin e transferuar në mënyrë që të marrë pagesat nën garanci ose kontrata e opsionit. Në këto rrethana transferuesi ka ruajtur kontrollin e aktivit të transferuar.

Transferimet që kualifikohen për çregjistrim

B3.2.10 Një njësi ekonomike mund të ruajë të drejtën e një pjesë të pagesave të interesit për aktivet e transferuara, si kompensim për shërbimin ndaj këtyre aktiveve. Pjesa e pagesave të interesit që njësi ekonomike do të hiqte dorë me përfundimin ose transferimin e kontratës së shërbimit, shpërndahet në aktiv shërbimi ose detyrim shërbimi. Pjesa e pagesave të interesit që njësi ekonomike nuk do të heqë dorë është një interes i arkëtueshëm i shitur veçmas. Për shembull, në qoftë se njësi ekonomike nuk do të heqë dorë nga ndonjë interes mbi përfundimin ose transferimin e kontratës së shërbimit, i gjithë interesi i shpërndarë është vetëm një interes i arkëtueshëm i shitur veçmas. Për qëllime të zbatimit të paragrafit 3.2.13, vlerat e drejta të aktivit të shërbimit dhe të interesit të arkëtueshëm të shitur veçmas përdoren për të shpërndarë vlerën kontabël të llogarisë së arkëtueshme në mes të një pjesë të aktivit që është çregjistruar dhe pjesës që vazhdon të njihet. Në qoftë se nuk ka asnjë tarifë shërbimi të caktuar ose tarifa për t'u marrë nuk pritet që të kompensojë njësinë ekonomike në mënyrë adekuate për kryerjen e shërbimit, njihet një detyrim për detyrimin e shërbimit me vlerën e drejtë.

B3.2.11 Gjatë matjes së vlerave të drejta të pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që çregjistrohet, për qëllime të zbatimit të paragrafit 3.2.13, një njësi ekonomike zbaton kërkesat për matjen me vlerën e drejtë përveç paragrafit 3.2.14.

Transferimet që nuk kualifikohen për çregjistrim

B3.2.12 Në vijim është një zbatim i parimit të përshkruar në paragrafin 3.2.15. Në qoftë se një garanci e dhënë nga njësi ekonomike për humbjet e pësuar nga aktivi i transferuar parandalon çregjistrimin e një aktivi të transferuar, sepse njësi ekonomike ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së tij, aktivi i transferuar vazhdon të njihet në tërësinë e tij dhe shuma e arkëtuar njihet si një detyrim.

Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara

B3.2.13 Në vijim janë dhënë shembuj se si një njësi ekonomike mat një aktiv të transferuar dhe detyrimet që lidhen me të në bazë të paragrafit 3.2.16.

Të gjitha aktivet

- (a) Në qoftë se një garanci e siguruar nga një njësi ekonomike për të paguar për humbjet e pësuar nga një aktiv i transferuar parandalon çregjistrimin e tij në masën e përfshirjes së vazhdueshme, aktivi i transferuar në datën e transferimit matet me më të voglën e (i) vlerës kontabël neto të aktivit dhe (ii) shumës maksimale të arkëtuar nga transferimi, që njësi ekonomike mund të jetë e detyruar ta kthejë ('shumë garancie'). detyrimi që lidhet me të matet fillimisht me shumën e

garancisë plus vlerën e drejtë të garancisë (e cila është zakonisht shuma e arkëtuar për garanci). Më pas, vlera e drejtë fillestare e garancisë njihet në fitim ose humbje kur (ose me) detyrimi është plotësuar (në përputhje me parimet e SNRF 15) dhe vlera kontabël e aktivit zvogëlohet me ndonjë kompensim humbjeje.

Aktivet e matura me koston e amortizuar

- (b) Në qoftë se një detyrim i kontratës me opSION, e shkruar nga një njësi ekonomike ose e drejta e opsionit të blerjes e mbajtur nga një njësi ekonomike, parandalon çregjistrimin e një aktivi të transferuar dhe njësi ekonomike e mat aktivin e transferuar me koston e amortizuar, detyrimi i lidhur matet me koston e tij (d.m.th. shuma e arkëtuar) e rregulluar për amortizimin e ndonjë difference në mes kësaj kostoje dhe vlerës bruto kontabël të aktivit të transferuar në datën e skadimit të opsionit. Për shembull, supozojmë se vlera bruto kontabël e aktivit në datën e transferimit është 98 NJM dhe shuma e arkëtuar është 95NJM. Vlera bruto kontabël e aktivit në datën e ushtrimit të opsionit do të jetë 100NJM. Vlera fillestare kontabël e detyrimit të lidhur është 95NJM dhe diferenca në mes 95 NJM dhe 100NJM njihet në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Nëse opsioni ushtrohet, çdo diferencë mes vlerës kontabël të detyrimit të lidhur dhe çmimi të ushtrimit të opsionit njihet në fitim ose humbje.

Aktivet e matura me vlerën e drejtë

- (c) Në qoftë se një e drejtë opsioni blerjeje e mbajtur nga një njësi ekonomike parandalon çregjistrimin e një aktivi të transferuar dhe njësi ekonomike e mat aktivin e transferuar me vlerën e drejtë, ai vazhdon të matet me këtë vlerë. detyrimi i lidhur matet me (i) çmimin e ushtrimit të opsionit pakësuar me vlerën në kohë të opsionit, nëse ky opsion është në ose me para, ose me (ii) vlerën e drejtë të aktivit të transferuar pakësuar me vlerën në kohë të opsionit nëse ky opsion nuk është me para. Rregullimi për matjen e detyrimit të lidhur siguron që vlera kontabël neto e aktivit dhe e detyrimit të lidhur të jetë vlera e drejtë e të drejtës së opsionit të blerjes. Për shembull, nëse vlera e drejtë e aktivit bazë është 80NJM, çmimi i ushtrimit të opsionit është 95NJM dhe vlera në kohë e opsionit është 5NJM, vlera kontabël e detyrimit të lidhur është 75NJM (80NJM – 5NJM) dhe vlera kontabël e aktivit të transferuar është 80NJM (d.m.th. vlera e tij e drejtë).
- (d) Në qoftë se një kontratë opsioni e shkruar nga një njësi ekonomike parandalon çregjistrimin e një aktivi të transferuar dhe njësi ekonomike e mat aktivin e transferuar me vlerën e drejtë, detyrimi i lidhur matet me çmimin e ushtrimit të opsionit plus vlerën në kohë të opsionit. Matja e aktivit me vlerën e drejtë është e kufizuar në më të ultën e vlerës së drejtë dhe çmimit të ushtrimit të opsionit për shkak se njësi ekonomike nuk ka të drejtë të rritë vlerën e drejtë të aktivit të transferuar mbi çmimin e ushtrimit të opsionit. Kjo siguron që vlera kontabël neto e aktivit dhe e detyrimit të lidhur të jetë vlera e drejtë e detyrimit të kontratës së opsionit. Për shembull, nëse vlera e drejtë e aktivit bazë është 120NJM, çmimi i ushtrimit të opsionit është 100NJM dhe vlera në kohë e opsionit është 5NJM, vlera kontabël e detyrimit të lidhur është 105NJM (100NJM + 5NJM) dhe vlera kontabël e aktivit është 100NJM (në këtë rast çmimi i ushtrimit të opsionit).
- (e) Nëse një investim mbrojtës, në formën e një opsioni blerjeje të marrë dhe opsioni kthimi të shkruar, parandalon një aktiv të transferuar të çregjistrohet dhe njësi ekonomike e mat aktivin me vlerën e drejtë, ajo vazhdon ta matë atë me vlerën e drejtë. Detyrimi i lidhur matet me (i) shumën e çmimit të ushtrimit të opsionit të blerjes dhe vlerës së drejtë të opsionit të kthimit pakësuar me vlerën në kohë të opsionit të blerjes, nëse ky opsion është në ose me para, ose me (ii) shumën e vlerës së drejtë të aktivit dhe vlerës së drejtë të opsionit të kthimit pakësuar me vlerën në kohë të opsionit të blerjes, nëse ky opsion është pa para. Rregullimi në detyrimin e lidhur siguron që vlera kontabël neto e aktivit dhe e detyrimit të lidhur të jetë vlera e drejtë e opsioneve të mbajtura dhe të shkruara nga njësi ekonomike. Për shembull, supozojmë një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar që matet me vlerën e drejtë, ndërsa në të njëjtën kohë ka blerë një opsion me një çmim ushtrimi 120NJM dhe ka shkruar një me një çmim ushtrimi i 80NJM. Supozojmë gjithashtu se vlera e drejtë e aktivit është 100NJM në datën e transferimit. Vlera në kohë e opsionit të kthimit dhe atij të blerjes janë 1NJM dhe 5NJM përkatësisht. Në këtë rast, njësi ekonomike njih një aktiv për 100NJM (vlera e drejtë e aktivit) dhe një detyrim për 96NJM [(100NJM + 1NJM) – 5NJM]. Kjo bën që vlera neto e aktivit të jetë 4NJM, që është vlera e drejtë e opsioneve të mbajtura dhe të shkruara nga njësi ekonomike.

Të gjitha transferimet

- B3.2.14 Deri në masën që një transferim i një aktivi nuk kualifikohet për çregjistrim, të drejtat kontraktuale të transferuesit ose detyrimet e lidhura me transferimin nuk trajtohen veçmas si derivativët në qoftë se njohja si e derivativit, ashtu dhe e aktivit të transferuar apo detyrimit që lind nga transferimi do të çojë në njohjen dy herë të të drejtave ose detyrimeve të njëjta. Për shembull, një opsion blerjeje i mbajtur nga transferuesi mund të parandalojë një transferim të aktiveve financiare nga kategoria e instrumenteve financiare për shitje. Në këtë rast, opsioni i blerjes nuk njihet veçmas si një aktiv derivativ.
- B3.2.15 Deri në masën që një transferim i një aktivi nuk kualifikohet për çregjistrim, i transferuari nuk e njeh aktivin e transferuar si aktivin e tij. I transferuari njeh një shumë të arkëtueshme nga transferuesi duke kredituar mjetet monetare ose shumën e paguar. Nëse transferuesi ka edhe të drejtën dhe detyrimin të rimarrë kontrollin e gjithë aktivit të transferuar për një shumë të caktuar (të tilla si në një marrëveshje riblerjeje), i transferuari mund matë llogaritë e tij të arkëtueshme me koston e amortizuar, nëse plotësohen kriteret në paragrafin 4.1.2.

Shembuj

- B3.2.16 Shembujt e mëposhtëm ilustrojnë zbatimin e parimeve për çregjistrim të këtij Standardi.
- (a) *Marrëveshjet e riblerjes dhe të huadhënies të letrave me vlerë.* Nëse një aktiv financiar është shitur sipas një marrëveshjeje për ta riblerë atë me një çmim të caktuar ose me një çmim shitjeje plus kthimin e huadhënësit, ose në qoftë se ai është huazuar sipas një marrëveshjeje për t'ia kthyer atë transferuesit, ai nuk çregjistrohet, sepse transferuesi ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Në qoftë se i transferuari fiton të drejtën për ta shitur ose ta lerë si kolateral aktivin, transferuesi e riklasifikon aktivin në pasqyrën e pozicionit financiar, për shembull, si një aktiv të huajtur ose llogari të arkëtueshme të riblerë.
 - (b) *Marrëveshjet e riblerjes dhe aktive nga huadhënia e letrave me vlerë që në thelb janë të njëjta.* Nëse një aktiv financiar është shitur sipas një marrëveshjeje për ta riblerë të njëjtin ose kryesisht të njëjtin aktiv me një çmim të caktuar ose me një çmim shitjeje plus kthimin e huadhënësit, ose në qoftë se një aktiv financiar është huazuar apo marrë borxh në bazë të një marrëveshjeje për t'ia kthyer transferuesit të njëjtin ose kryesisht të njëjtin aktiv, ai nuk çregjistrohet, sepse transferuesi ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
 - (c) *Marrëveshjet e riblerjes dhe të drejtat e zëvendësimit nga huadhënia e letrave me vlerë.* Nëse një marrëveshje riblerjeje me një çmim fiks riblerje ose me një çmim të barabartë me çmimin e shitjes plus kthimin e huadhënësit, ose të një transaksioni të ngjashëm huadhënie të letrave me vlerë, i jep të transferuarit të drejtën të zëvendësojë aktivet që janë të ngjashme dhe me vlerë të drejtë të njëjtë me atë të aktivit të transferuar në datën e riblerjes, aktivi i shitur apo i huazuar sipas një marrëveshjeje riblerje ose kreditimi letrash me vlerë nuk çregjistrohet, sepse transferuesi i ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
 - (d) *E drejta e riblerjes të ofertës së parë me vlerën e drejtë.* Nëse një njësi ekonomike shet një aktiv financiar dhe mban vetëm të drejtën e ofertës së parë për ta riblerë aktivin e transferuar me vlerën e drejtë, nëse më pas i transferuari e shet, njësia ekonomike e çregjistron aktivin për shkak se ajo i ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
 - (e) *Transaksion shitblerjeje i parregullt.* Riblerja e një aktivi financiar menjëherë pasi ai është shitur disa herë quhet si një pastrim shitjeje shitblerjeje e parregullt. Një riblerje e tillë nuk përjashton çregjistrimin me kusht që transaksioni origjinal i plotëson kërkesat e çregjistrimit. Megjithatë, nëse një marrëveshje për të riblerë një aktiv financiar është lidhur në të njëjtën kohë me një marrëveshje të riblerjes të të njëjtit aktiv me një çmim fiks ose çmim shitjeje plus kthimin e huadhënësit, atëherë aktivi nuk çregjistrohet.
 - (f) *Opsionet e shitjes dhe të blerjes që janë tërësisht në mjete monetare.* Nëse një aktiv financiar i transferuar mund të kërkohet përsëri nga transferuesi dhe opsioni i blerjes është tërësisht në mjete monetare, transferimi nuk kualifikohet për çregjistrim, sepse transferuesi ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se aktivi financiar mund të kthehet përsëri nga i transferuari dhe opsioni i kthimit është tërësisht në mjete monetare, transferimi nuk kualifikohet për çregjistrim, sepse transferuesi ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
 - (g) *Opsionet e shitjes dhe të blerjes që janë tërësisht pa mjete monetare.* Një aktiv financiar i transferuar çregjistrohet kur është objekt vetëm i një opsioni kthimi tërësisht pa mjete monetare i mbajtur nga i transferuari ose i një opsioni blerjeje tërësisht pa mjete monetare i mbajtur nga

transferuesi. Kjo për shkak se transferuesi ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.

- (h) Aktive lehtësisht të arritshëm që janë objekt i një opsioni blerjeje që nuk është as tërësisht në mjete monetare as tërësisht pa mjete monetare. Nëse një njësi ekonomike ka një opsion blerjeje për një aktiv që është lehtësisht i arritshëm në treg dhe opsioni nuk është as tërësisht në mjete monetare, as tërësisht pa mjete monetare, aktivi nuk çregjistrohet. Kjo për shkak se njësia ekonomike (i) as ka ruajtur, as ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, dhe (ii) nuk ka ruajtur kontrollin. Megjithatë, në qoftë se aktivi nuk është lehtësisht i arritshëm në treg, çregjistrimi nuk bëhet në masën e shumës së aktivitetit që është objekt i opsionit të blerjes, sepse njësia ekonomike ka ruajtur kontrollin e aktivitetit.
- (i) Një aktiv jo lehtësisht i arritshëm objekt i një opsioni kthimi i shkruar nga një njësi ekonomike që nuk është as tërësisht me mjete monetare, as tërësisht pa mjete monetare. Nëse një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar që nuk është lehtësisht i arritshëm në treg, dhe shkruan një opsion që nuk është tërësisht pa mjete monetare, ajo nuk ruan as nuk transferon kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë për shkak të opsionit të kthimit me shkrim. Njësia ekonomike ruan kontrollin e aktivitetit, nëse opsioni i kthimit është mjaft i vlefshëm për të parandaluar shitjen e aktivitetit nga transferuari, rast në të cilin aktivi vazhdon të njihet deri në masën e përfshirjes së vazhdueshme të transferuesit (shih paragrafin B3.2.9). Njësia ekonomike transferon kontrollin e aktivitetit, nëse opsioni i kthimit nuk është mjaftueshëm i vlefshëm për të parandaluar shitjen e aktivitetit nga i transferuari, rast në të cilin aktivi nuk çregjistrohet.
- (j) *Aktivet që janë objekt i një opsioni shitje apo blerjeje me vlerë të drejtë ose i një marrëveshjeje të ardhshme riblerjeje.* Një transferim i një aktivi financiar që i nënshtrohet vetëm një opsion i kthimi apo blerjeje ose një marrëveshjeje riblerjeje të ardhshme që ka një çmim të ushtrimit të opsionit ose riblerjes të barabartë me vlerën e drejtë të aktivitetit financiar në kohën e riblerjes bën të mundur çregjistrimin, për shkak të transferimit kryesisht të të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë.
- (k) Opsionet e shitjes ose të blerjes të shlyera me mjete monetare. Një njësi ekonomike vlerëson transferimin e një aktivi financiar, që është objekt i një opsioni kthimi apo blerjeje ose i një marrëveshjeje të ardhshme riblerjeje, që do të shlyhet neto në mjete monetare, për të përcaktuar nëse ka ruajtur ose transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Nëse njësia ekonomike nuk ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivitetit të transferuar, ajo përcakton nëse ka ruajtur kontrollin e aktivitetit të transferuar. Fakti që opsioni i blerjes apo kthimit ose marrëveshja e ardhshme e riblerjes shlyhet për neto në mjete monetare nuk do të thotë automatikisht se njësia ekonomike e ka transferuar kontrollin (shih paragrafët B3.2.9 dhe (g), (h) dhe (i) më sipër).
- (l) Heqja e kushtit të shlyerjes. Një heqje e kushtit të shlyerjes është një opsion riblerjeje i pakushtëzuar që i jep një njësi ekonomike të drejtën të kërkojë aktivet e transferuara që janë objekt i disa kufizimeve. Me kusht që një opsion i tillë nuk çon në mbajtjen dhe as në transferimin në mënyrë thelbësore të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë nga njësia ekonomike, çregjistrimi përjashtohet vetëm deri në masën e shumës së subjektit të riblerjes (duke supozuar se i transferuari nuk mund të shesë aktivet). Për shembull, në qoftë se vlera kontabël dhe të ardhurat nga transferimi i aktiveve të kredisë janë 100,000 NJM, dhe çdo kredi individuale mund të rimerret përsëri, por shumat e përgjithshme të kredive që do të mund të riblihen nuk mund të kalojnë 10,000 NJM, shumat prej 90,000 NJM të kredive do të kualifikohen për çregjistrim.
- (m) Opsion me balancë minimale. Një njësi ekonomike, e cila mund të jetë një transferues, që shërben aktive të transferuara mund të mbajë një opsion me balancë minimale për të blerë aktivet e transferuara të mbetura kur shumat e aktiveve të papaguara bie në një nivel të caktuar në të cilin kostojat e shërbimit të këtyre aktiveve bëhet e madhe në raport me përfitimet e shërbimit. Me kusht që një opsion i tillë bën që njësia ekonomike as të mos ruajë, as të mos transferojë kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe i transferuari nuk mund të shesë aktivet, çregjistrimi përjashtohet vetëm deri në masën e shumës së aktiveve që është objekt i opsionit të blerjes.
- (n) *Interesat e varura të mbajtura dhe garancitë e kredisë.* Një njësi ekonomike mund t'i ofrojë të transferuarit aktive për të garantuar huan duke i dhënë në varësi disa ose të gjitha interesat e varura të saj të mbajtura në aktivin e transferuar. Nga ana tjetër, një njësi ekonomike mund t'i ofrojë të transferuarit aktive për të garantuar huan në formën e një garancie kredie që do të mund të ishte e pakufizuar ose e kufizuar në një shumë të caktuar. Nëse njësia ekonomike ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivitetit të transferuar, aktivi vazhdon të njihet në tërësinë e tij. Nëse njësia ekonomike mban disa, por jo thelbësisht të gjitha, rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe e ka mbajtur kontrollin, çregjistrimi nuk bëhet deri në masën e shumës së mjeteve monetare ose aktiveve të tjera që mund t'i kërkojë njësi ekonomike të paguajë.

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

- (o) E ardhura gjithsej e kontratave të shkëmbimit. Një njësi ekonomike mund të shesë një aktiv financiar tek i transferuari dhe të lidhë një kontratë shkëmbimi, ku të gjitha flukset monetare të pagesës së interesave nga aktivi bazë i kalojnë njësisë ekonomike në këmbim të një pagese fikse ose me normë variabël dhe çdo rritje ose rënie në vlerën e drejtë të aktivit bazë amortizohet nga njësia ekonomike. Në një rast të tillë, është e ndaluar çregjistrimi i të gjitha aktiveve.
- (p) *Kontratat e shkëmbimit për normat e interesit.* Një njësi ekonomike mund të transferojë tek i transferuari një aktiv financiar me normë fikse dhe të lidhë me të transferuarin një kontratë shkëmbimi të normës së interesit për të marrë një normë interesi fikse dhe të paguajë një normë interesi të ndryshueshme të bazuar në një shumë të supozuar që është e barabartë me shumën e principalit të aktivit financiar të transferuar. Kontrata e shkëmbimit të normave të interesit nuk e përjashton çregjistrimin e aktivit të transferuar nëse pagesat për kontratën e shkëmbimit nuk janë të kushtëzuara nga pagesat që bëhen për aktivin e transferuar.
- (q) *Amortizimi i kontratave të shkëmbimit të normës së interesit.* Një njësi ekonomike mund të transferojë tek i transferuari një aktiv financiar me normë fikse që paguhet me kalimin e kohës, dhe të lidhë një kontratë shkëmbimi me të transferuarin për të marrë një normë interesi fikse dhe të paguajë një normë interesi të ndryshueshme bazuar në një shumë të supozuar. Nëse shuma e supozuar e kontratës amortizohet në mënyrë që ajo të jetë e barabartë me shumën e principalit të aktivit financiar të transferuar të paguar në çdo moment kohor, kontrata e shkëmbimit në përgjithësi do të bëjë që njësia ekonomike të mbajë kryesisht rrezikun e parapagimit, rast në të cilin njësia ekonomike ose vazhdon të njohë të gjithë aktivin e transferuar ose vazhdon të njohë aktivin e transferuar në masën e përfshirjes së vazhdueshme. Në anën tjetër, nëse amortizimi i shumës së supozuar të kontratës së shkëmbimit nuk është i lidhur me shumën e principalit të paguar të aktivit të transferuar, një kontratë shkëmbimi e tillë nuk do të çojë në mbajtjen e rrezikut të parapagimit mbi aktivin. Për këtë arsye, nuk përjashtohet çregjistrimi i aktivit të transferuar me kusht që pagesat për kontratën nuk janë të kushtëzuara nga pagesat e interesit të bëra për aktivin e transferuar dhe kontrata nuk çon në mbajtjen nga njësia ekonomike të çfarëdo rreziqeve dhe përfitimeve të tjera të rëndësishme të pronësisë mbi aktivin e transferuar.
- (r) *Pakësimi i vlerës.* Një njësi ekonomike nuk ka pritshmëri të arsyeshme të rikuperojë flukse nga një aktivi financiar si në tërësinë e tij ashtu dhe ndonjë pjesë të tij.

B3.2.17 Ky paragraf ilustron zbatimin e metodës së përfshirjes së vazhdueshme, kur përfshirja e vazhdueshme e njësisë ekonomike është në një pjesë të një aktivit financiar.

Supozojmë se një njësi ekonomike ka një portofol huash të para pagueshme me kupon dhe normë interesi efektive 10 përqind, dhe që shuma e principalit dhe kostoja e amortizuar është 10,000 NJM. Ajo hyn në një transaksion në të cilin, në këmbim të një pagese prej 9,115NJM, i transferuari fiton të drejtën e arkëtimit për 9,000NJM të principalit plus interesin mbi të për 9.5 përqind. Njësia ekonomike ka të drejtën e arkëtimit për 1,000 NJM të principalit plus interesin 10 përqind mbi të, plus marzhin e tepërt prej 0.5 përqind mbi shumën e mbetur 9,000 NJM të principalit. Arkëtimet nga parapagimet shpërndahen midis njësisë ekonomike dhe të transferuarit në mënyrë proporcionale në raportin 1:9, por çdo mospagim zbritet nga interesi 1,000NJM i njësisë ekonomike deri sa ai të shterojë. Vlera e drejtë e huave në datën e transaksionit është 10, 100 NJM dhe vlera e drejtë e vlerësuar e marzhit shtesë prej 0.5 për qind është 40NJM.

Njësia ekonomike përcakton se i ka transferuar disa rreziqe dhe përfitime të konsiderueshme të pronësisë (për shembull, rrezikun e rëndësishëm të parapagimit), por ka ruajtur edhe disa rreziqe dhe përfitime të konsiderueshme të pronësisë (për shkak të interesit vartës të mbajtur të saj) si dhe ka mbajtur kontrollin. Për këtë arsye ajo zbaton metodën e përfshirjes së vazhdueshme.

Për të zbatuar këtë Standard, njësia ekonomike analizon transaksionet si (a) një mbajtje të një interesi të plotë proporcional të ruajtur për 1,000NJM, plus (b) vartësinë e këtij interesi të mbajtur për të siguruar përmirësimin e kredisë tek marrësi për humbjet nga kredia.

Njësia ekonomike llogarit se 9,090NJM (90% X 10,100 NJM) e shumës së marrë 9,115NJM përfaqëson shumën për pjesën plotësisht proporcionale prej 90 përqind. Pjesa e mbetur e shumës së arkëtuar (25NJM) përfaqëson shumën e arkëtuar nga vartësia e interesit të mbajtur për të siguruar përmirësimin e kredisë tek marrësi për humbjet nga kredia. Përveç kësaj, marzhi i tepërt prej 0.5 përqind paraqet shumën e arkëtuar për aktivet që mbahen për të garantuar kredinë. Prandaj, shuma totale e arkëtuar për aktivin që mbahet për të garantuar kredinë është 65NJM (25NJM + 40NJM).

Njësia ekonomike llogarit fitimin ose humbjen nga shitja e pjesës prej 90 për qind e flukseve të mjeteve monetare. Duke supozuar se vlerat e drejta të pjesës së transferuar 90 për qind dhe pjesës së mbetur 10 për qind veç e veç, nuk janë të disponueshme në datën e transferimit, njësia ekonomike shpërndan vlerën kontabël neto të aktivit në përputhje me paragrafin 3.2.14 të SNRF 9 si vijon:

	<i>Vlera e drejtë</i>	<i>Përqindja</i>	<i>Vlera kontabël e shpërndarë</i>
Pjesa e transferuar	9,090	90%	9,000
Pjesa e mbetur	<u>1,010</u>	10%	<u>1,000</u>
Gjithsej	<u>10,100</u>		<u>10,000</u>

Njësia ekonomike llogarit fitimin ose humbjen e saj nga shitja e pjesës prej 90 përqind të flukseve të mjeteve monetare duke zbritur vlerën kontabël të shpërndarë të pjesës së transferuar nga shuma e arkëtuar, d.m.th. 90NJM (9,090NJM - 9,000NJM). Vlera kontabël të pjesës së mbajtur nga njësia ekonomike është 1,000NJM.

Përveç kësaj, njësia ekonomike njihet për shirjen e vazhdueshme që rezulton nga vartësia e interesit të saj të mbajtur për humbjet e kredisë. Prandaj, ajo njihet një aktiv për 1,000NJM (shuma maksimale e mjeteve monetare që nuk do të ketë nën vartësi), dhe një detyrim të lidhur për 1,065 NJM (e cila është shuma maksimale e mjeteve monetare që nuk do të ketë nën varësi, d.m.th. 1,000NJM plus vlerën e drejtë të varësisë për 65NJM).

Njësia ekonomike përdor të gjitha të dhënat e mësipërme për ta trajtuar transaksionin si në vijim:

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Aktivi fillestar	—	9,000
Aktivi i njohur për varësinë ose interesin e mbetur	1,000	—
Aktivi për shumën e arkëtuar në formën e marzhit të tepërt	40	—
Fitim ose humbje (fitim neto nga transferimi)	—	90
detyrimi	—	1,065
Mjete monetare të arkëtuara	<u>9,115</u>	<u>—</u>
Gjithsej	<u>10,155</u>	<u>10,155</u>

Menjëherë pas kryerjes së transaksionit, vlera kontabël e aktivit është 2040NJM e përbërë nga 1,000NJM, që paraqet koston e shpërndarë të pjesës së mbajtur, dhe 1,040NJM, që përfaqëson përfshirjen shtesë të vazhdueshme të njësies ekonomike nga vartësia e interesit të saj të mbajtur për humbjet e kredisë (i cili përfshin marzhin e tepërt për 40NJM).

Në periudhat e mëvonshme, njësia ekonomike njihet shumën e arkëtuar nga aktivi që mbahet për të garantuar kredinë (65NJM) në proporcion me kohën, konstaton interesin e aktivit të njohur duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njihet çdo humbje nga çvlerësimi për aktivet e njohura. Si një shembull të këtij të fundit, supozojmë se në vitin e ardhshëm ka një humbje nga zhvlerësimi për kreditë bazë prej 300NJM. Njësia ekonomike zvogëlon aktivin e vet të njohur me 600NJM (300NJM në lidhje me interesin e saj të mbajtur dhe 300 NJM në lidhje me përfshirjen shtesë të vazhdueshme që rrjedh nga varësia e interesit të saj të mbajtur për humbjet nga çvlerësimi), dhe zvogëlon detyrimin e saj të njohur me 300NJM. Rezultati neto ngarkohet në fitim ose humbje për humbjen nga çvlerësimi për 300NJM.

Çregjistrimi i detyrimeve financiare (Seksioni 3.3)

B3.3.1 Një detyrim financiar (ose pjesë e tij) çregjistrohet kur debitori ose:

- (a) zvogëlon detyrimin (ose pjesë të tij), duke paguar kreditorin, normalisht me mjete monetare, aktive të tjera financiare, mallra ose shërbime; ose

- (b) është shkarkuar ligjërisht nga përgjegjësia kryesore për detyrimin (ose pjesë të tij) ose nga procesi i ligjit ose nga kreditori. (Në qoftë se debitori ka dhënë një garanci ky kusht mund të vazhdojë të jetë ende.)
- B3.3.2 Nëse një emetues i një instrumenti borxhi e riblen këtë instrument, borxhi shlyhet edhe në qoftë se emetuesi është një krijues tregu në këtë instrument ose ka për qëllim ta rishesë atë në të ardhmen e afërt.
- B3.3.3 Pagesa për një palë të tretë, duke përfshirë besimin (që nganjëherë quhet 'klauzolë për anulim borxhi'), nuk përbën, në vetvete, çlirimin e debitorit nga detyrimi i tij kryesor ndaj kreditorit, në mungesë të lirimit ligjor.
- B3.3.4 Nëse një debitor paguan një palë të tretë për të marrë përsipër një detyrim dhe njofton kreditorin e tij që pala e tretë ka marrë përsipër detyrimin e borxhit të tij, debitori nuk e çregjistron detyrimin e borxhit përveç rastit kur plotësohet kushti në paragrafin B3.3.1 (b). Në qoftë se debitori paguan një palë të tretë për të marrë përsipër një detyrim dhe lirohet ligjërisht nga kreditori i tij, debitori çlirohet nga borxhi. Megjithatë, në qoftë se debitori bie dakord për t'ia bërë pagesat e borxhit palës së tretë ose drejtpërdrejt kreditorit të tij fillestar, debitori njeh një detyrim të ri për borxhin ndaj palës së tretë.
- B3.3.5 Edhe pse lirimi ligjor, qoftë juridikisht ose nga kreditori, ka si rezultat çregjistrimin e një detyrimi, njësia ekonomike mund të njohë një detyrim të ri nëse nuk janë plotësuar kriteret në paragrafët 3.2.1-3.2.23 për çregjistrimin e aktiveve financiare të transferuara. Nëse këto kritere nuk janë përmbushur, aktivet e transferuara nuk çregjistrohen, dhe njësia ekonomike njeh një detyrim të ri lidhur me aktivet e transferuara.
- B3.3.6 Për qëllim të paragrafit 3.3.2, kushtet janë në thelb të ndryshme në qoftë se vlera aktuale e skontuar e flukseve të mjeteve monetare në bazë të kushteve të reja, duke përfshirë çfarëdo pagese neto të çdo tarife të marrë dhe të skontuar duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv, është të paktën 10 përqind e ndryshme nga vlera aktuale e skontuar e flukseve të mjeteve monetare të mbetura të detyrimit financiar fillestar. Nëse një shkëmbim i instrumenteve të borxhit ose modifikim i termave trajtohet si një shlyerje, çdo kosto ose pagese e bërë njihet si pjesë e fitimit ose humbjes neto nga shuarja e borxhit. Në qoftë se shkëmbimi apo modifikim nuk është trajtuar si një shlyerje, çdo kosto ose pagesë e bërë rregullon vlerën kontabël të detyrimit dhe amortizohet për periudhën e mbetur të detyrimit të modifikuar.
- B3.3.7 Në disa raste, një kreditor e liron një debitor nga detyrimi i tij aktual për të bërë pagesa, por debitori merr përsipër një detyrim garancie për të paguar nëse pala që ka marrë përgjegjësinë kryesore nuk i plotëson zotimet e veta. Në këto rrethana debitori:
- (a) njeh një detyrim financiar të ri të bazuar në vlerën e drejtë të detyrimit të tij për garanci, dhe
- (b) njeh një fitim ose humbje neto të bazuar në diferencën midis (i) të gjitha shumave të paguara dhe (ii) vlerës kontabël të detyrimit financiar fillestar minus vlerën e drejtë të detyrimit të ri financiar.

Klasifikimi (Kapitulli 4)

Klasifikimi i aktiveve financiare (Seksioni 4.1)

Modeli i biznesit të njësisë ekonomike për menaxhimin e aktiveve financiare

- B4.1.1 Paragrafi 4.1.1 (a) kërkon që një njësi ekonomike të klasifikojë aktivet financiare në bazë të modelit të biznesit të njësisë ekonomike për menaxhimin e këtyre aktiveve financiare. Një njësi ekonomike vlerëson nëse aktivet e saj financiare përmbushin kushtin në paragrafin 4.1.2 (a) ose kushtin në paragrafin 4.1.2A (a) në bazë të modelit të biznesit siç përcaktohet nga personeli drejtues kryesor i njësisë ekonomike (siç përcaktohet në SNK 24 *Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura*).
- B4.1.2 Modeli i biznesit të njësisë ekonomike përcaktohet në një nivel i cili reflekton se si grupet e aktiveve financiare menaxhohen së bashku për të arritur një objektiv të caktuar të biznesit. Modeli i biznesit të njësisë ekonomike nuk varet nga qëllimet e drejtimit për një instrument individual. Prandaj, ky kusht nuk është një mënyrë për të bërë klasifikimin instrument për-instrument dhe duhet të përcaktohet në një nivel më të lartë grupimi. Megjithatë, një njësi ekonomike e veçantë, mund të ketë më shumë se një model biznesi për menaxhimin e instrumenteve të saj financiare. Si pasojë, klasifikimi nuk duhet të përcaktohet në nivelin e njësisë raportuese. Për shembull, një njësi ekonomike mund të mbajë një portofol të investimeve që menaxhon në mënyrë që të mbledhë flukset kontraktuale të mjeteve monetare dhe një tjetër portofol investimesh që ajo e menaxhon në mënyrë që ta tregtojë për të realizuar ndryshimet e vlerës së drejtë. Në mënyrë të ngjashme, në disa rrethana, mund të jetë e përshtatshme për të ndarë një portofol të aktiveve financiare në nën-portofole për të reflektuar nivelin në të cilin njësia ekonomike menaxhon ato aktive financiare. Për shembull, mund të jetë rasti nëse një njësi ekonomike krijon ose blen një portofol të kredive

hipotekare dhe menaxhon disa nga kreditë me qëllim mbledhjen e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale dhe menaxhon kreditë e tjera me qëllim shitjen e tyre.

- B4.1.2A** Modeli i biznesit i një njësie ekonomike i referohet faktit se si një njësi ekonomike menaxhon aktivet e saj financiare në mënyrë që të gjenerojnë flukse të mjeteve monetare. Që do të thotë, modeli i biznesit të njësisë ekonomike përcakton nëse do të ketë flukse të mjeteve monetare nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale, nga shitja e aktiveve financiare, ose nga të dyja. Rrjedhimisht, ky vlerësim nuk është kryer në bazë të atyre skenarëve që njësia ekonomike në mënyrë të arsyeshme nuk pret që të ndodhin, të tilla si i ashtuquajtur 'Rasti më i keq' ose skenari "rasti i stresit". Për shembull, nëse një njësi ekonomike pret që ajo do të shesë një portofol të veçantë të aktiveve financiare vetëm në një rast stresi, ky skenar nuk do të ndikojë në vlerësimin e modelit të biznesit për ato aktive të njësies ekonomike nëse njësia ekonomike në mënyrë të arsyeshme pret që një skenar i tillë nuk do të ndodhë. Nëse flukset e mjeteve monetare realizohen në një mënyrë që është e ndryshme nga pritshmëritë e njësies ekonomike në datën që njësia ekonomike e kishte vlerësuar modelin e biznesit (për shembull, nëse njësia ekonomike shet më shumë ose më pak aktive financiare nga sa pritej kur ajo ka klasifikuar aktivet), kjo as nuk nënkupton ndonjë gabim të periudhës pararendëse në pasqyrat financiare të njësies ekonomike (shih SNK 8) dhe as nuk do të ndryshojë klasifikimin e aktiveve financiare të mbetura të mbajtura në atë model biznesi (d.m.th. ato aktive që njësia ekonomike ka njohur në periudhat e mëparshme dhe ende i mban) për atë kohë sa njësia ekonomike e ka konsideruar të gjithë informacionin përkatës që ka qenë në dispozicion në atë kohë që ajo ka bërë vlerësimin e modelit të biznesit. Megjithatë, kur një njësi ekonomike vlerëson modelin e biznesit për aktivet financiare të sapo krijuara ose të blera rishtas, ajo duhet të marrë parasysh informacion se si flukset e mjeteve monetare janë realizuar në të kaluarën, së bashku me të gjitha informatat e tjera të përshtatshme.
- B4.1.2B** Modeli i biznesit të njësies ekonomike për menaxhimin e aktiveve financiare është një çështje e faktit dhe jo vetëm një pohim. Kjo është zakonisht e dukshme përmes aktiviteteve që njësia ekonomike merr përsipër për të arritur objektivin e modelit të biznesit. Një njësi ekonomike do të duhet të përdorë gjykimin kur ajo vlerëson modelin e saj të biznesit për menaxhimin e aktiveve financiare dhe se vlerësimi nuk përcaktohet nga një faktor apo aktivitet i vetëm. Në vend të kësaj, njësia ekonomike duhet të marrë parasysh të gjithë evidencën përkatëse që është në dispozicion në datën e vlerësimit. Kjo evidencë përkatëse përfshin, por nuk kufizohet:
- (a) se si performanca e modelit të biznesit dhe të aktiveve financiare që mbahen brenda këtij modeli të biznesit janë vlerësuar dhe raportuar tek personeli drejtues kryesor i njësies ekonomike;
 - (b) rreziqet që ndikojnë në performancën e modelit të biznesit (dhe aktivet financiare të mbajtura brenda atij modelit të biznesit) dhe, në veçanti, mënyra në të cilën këto rreziqe janë menaxhuar; dhe
 - (c) si janë kompensuar drejtuesit e biznesit (për shembull, nëse kompensimi është i bazuar në vlerën e drejtë të aktiveve të menaxhuara ose në bazë të flukseve monetare kontraktuale të mbledhura).

Një model biznesi objektiv i të cilit është mbajtja e aktiveve me qëllim arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale.

- B4.1.2C** Aktivet financiare që mbahen brenda një modeli biznesi objektiv i të cilit është që të mbajë aktivet për të mbledhur flukse monetare kontraktuale menaxhohen për të realizuar flukse monetare duke mbledhur pagesat kontraktuale gjatë jetës së instrumentit. Që do të thotë, njësia ekonomike menaxhon aktivet e mbajtura brenda portofolit për të mbledhur këto flukse të mjeteve monetare kontraktuale të veçanta (në vend që të menaxhojë kthimin e përgjithshëm të portofolit qoftë nga mbajtja ashtu dhe nga shitja e aktiveve). Në përcaktimin nëse flukset e mjeteve monetare do të realizohet duke mbledhur flukset monetare kontraktuale të aktiveve financiare, është e nevojshme të marrin në konsideratë shpeshtësinë, vlerën dhe kohën e shitjes në periudhat e mëparshme, arsyet për këto shitje dhe pritshmëritë rreth aktivitetit të ardhshëm të shitjes. Megjithatë shitjet në veten e tyre nuk e përcaktojnë modelin e biznesit dhe për këtë arsye nuk mund të konsiderohen në mënyrë të izoluar. Në vend të kësaj, informacioni në lidhje me shitjet në të shkuarën dhe pritshmëritë për shitjet në të ardhmen na sigurojnë dëshmi në lidhje me mënyrën se si është arritur objektiv i deklaruar i njësies ekonomike për menaxhimin e aktiveve financiare dhe, në veçanti, si janë realizuar flukset e mjeteve monetare. Një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë informacion në lidhje me shitjet në të shkuarën brenda kontekstit të arsyeve për këto shitje dhe kushtet që ekzistojnë në atë kohë në krahasim me kushtet aktuale.
- B4.1.3** Edhe pse objektiv i modelit të biznesit të një njësie ekonomike mund të jetë për të mbajtur aktive financiare në mënyrë që të mbledhë flukse kontraktuale të mjeteve monetare, njësia ekonomike nuk duhet të mbajë të gjitha këto instrumente deri në maturim. Kështu, modeli i biznesit i një njësie ekonomike mund të jetë për të mbajtur aktivet financiare që të mbledhë flukse kontraktuale monetare edhe kur ndodh ose parashikohet të ndodhë në të ardhmen shitja e aktiveve financiare.

- B4.1.3A Modeli i biznesit mund të jetë që të mbajë aktivet për të mbledhur flukse monetare kontraktuale edhe nëse njësia ekonomike shet aktive financiare kur ka një rritje në rrezikun e kredisë të këtyre aktiveve. Për të përcaktuar nëse ka pasur një rritje në rrezikun e kredisë së aktiveve, njësia ekonomike merr parasysh informacionin e arsyeshme dhe të mbështetur, duke përfshirë edhe informacion që i përket të ardhmes. Pavarësisht nga frekuenca e tyre dhe vlera, shitjet për shkak të një rritje në riskun e kredisë së aktiveve nuk janë në kundërshtim me një model biznesi objektiv i të cilit është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale, sepse cilësia e kredisë së aktiveve financiare është e rëndësishme për aftësinë e njësies ekonomike për të mbledhur flukse monetare kontraktuale. Aktivitetet e menaxhimit të riskut të kredisë të cilat synojnë minimizimin e humbjeve të mundshme të kredisë për shkak të përkeqësimit të kredisë janë pjesë përbërëse të një modeli të tillë biznesi. Shitja e një aktiv financiar sepse ai nuk plotëson më kriteret e kreditit të specifikuar në politikën e dokumentuar të investimit të njësies ekonomike është një shembull i një shitje që ka ndodhur për shkak të një rritje në rrezikun e kredisë. Megjithatë, në mungesë të një politike të tillë, njësia ekonomike mund të demonstrojë në mënyra të tjera se shitja ka ndodhur për shkak të një rritje në rrezikun e kredisë.
- B4.1.3B Shitjet që ndodhin për arsye të tjera, të tilla si shitja e bërë për të menaxhuar rrezikun e përqendrimit të kredisë (pa një rritje në riskun e kredisë së aktiveve), mund gjithashtu të jetë në përputhje me një model biznesi objektiv i të cilit është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale. Në veçanti, shitjet e tilla mund të jenë në përputhje me një model biznesi objektiv i të cilit është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale në qoftë se këto shitjet nuk janë të shpeshta (edhe pse të rëndësishme në vlerë) ose të parëndësishme në vlerë si individualisht dhe në total (edhe pse të shpeshta). Në qoftë se janë bërë më shumë se sa disa shitje nga një 'portofol', dhe këto shitje janë më shumë sesa të parëndësishme në vlerë (qoftë individualisht ose në total), njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse dhe si shitje të tilla janë në përputhje me qëllimin e mbledhjes së flukseve monetare kontraktuale. Nëse një palë e tretë imponon kërkesën për të shitur aktivet financiare, apo që aktiviteti është në gjykimin e njësies ekonomike, kjo nuk ka lidhje me këtë vlerësim. Një rritje në frekuencën apo vlerën e shitjeve në një periudhë të caktuar nuk është domosdoshmërisht në kundërshtim me një objektiv për të mbajtur aktive financiare në mënyrë që të mbledhë flukse monetare kontraktuale, nëse një njësi ekonomike mund të shpjegojë arsyet për këto shitje dhe të tregojë pse këto shitje nuk reflektojnë një ndryshim në modelin e biznesit të njësies ekonomike. Përveç kësaj, shitjet mund të jenë në përputhje me objektivin e mbajtjes së aktiveve financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale nëse shitjet janë bërë afër datës së maturimit të aktiveve financiare dhe të ardhurat nga shitja ti për afrohen në kohë arkëtimeve të flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të mbetura.
- B4.1.4 Në vijim janë shembujt se kur mund të jetë objektiv i modelit të biznesit të një njësie ekonomike për të mbajtur aktive financiare që të mbledhë flukse monetare kontraktuale. Kjo listë e shembujve nuk është përfundimtare. Për më tepër, shembujt nuk kanë për qëllim për të diskutuar mbi të gjithë faktorët që mund të jenë të përshtatshëm për vlerësimin e modelit të biznesit të njësies ekonomike dhe as për të përcaktuar rëndësinë relative të faktorëve.

Shembull	Analiza
Shembulli 1 Një njësi ekonomike mban investimet për të mbledhur flukse monetare kontraktuale të tyre. Nevojat e financimit të njësisë ekonomike janë të parashikueshme dhe maturimi i aktiveve të saj financiare përputhet me nevojat e vlerësuara të njësisë ekonomike për financim. Njësia ekonomike kryen aktivitetet e menaxhimit të rrezikut të kredisë me qëllim të minimizojë humbjet e kredisë. Në të kaluarën, shitjet kanë ndodhur në mënyrë tipike, kur rreziku i kredisë së aktiveve financiare është rritur i tillë që aktivet nuk plotësojnë më kriteret e kreditit specifikuar në politikën e investimit të dokumentuar të njësisë ekonomike. Përveç kësaj, shitjet rrallë kanë ndodhur si rezultat i nevojave të papritura për financim. Raportet për personelin drejtues kryesor përqendrohen në cilësinë e kredisë së aktiveve financiare dhe raportin e kthimit kontraktual. Njësia ekonomike gjithashtu monitoron vlerat e drejta të aktiveve financiare, midis informacioneve të tjera.	Edhe pse njësia ekonomike merr parasysh, ndër të dhëna të tjera, vlerën e drejtë të aktiveve financiare nga këndvështrimi i likuiditetit (d.m.th. shuma monetare që do të realizohet nëse njësia ekonomike duhet t'i shesë aktivet) qëllimi i njësisë ekonomike është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhë flukset monetare kontraktuale. Shitjet nuk do të kundërshtojnë këtë objektiv në qoftë se ato ishin në përgjigje të një rritje në rrezikun e kredisë së aktiveve, për shembull nëse aktivet nuk plotësojnë më kriteret e kreditit të specifikuar në politikën e investimit të dokumentuar të njësisë ekonomike. Shitjet e rralla që rezultojnë nga nevoja të papritura të financimit (p.sh. në një rast skenar stresi) gjithashtu nuk do të kundërshtojnë këtë objektiv, edhe pse shitjet e tilla janë të rëndësishme në vlerë.
Shembulli 2 Një model biznesi i një njësie ekonomike është blerja e portofolave të aktiveve financiare, të tilla si kreditë. Këto portofole mund ose nuk mund të përfshijnë aktive financiare që janë me kredit të çvlerësuar. Nëse pagesa për kreditë nuk bëhet në kohën e duhur, njësia ekonomike përpigjet të çlirojë flukset monetare kontraktuale me mjete të ndryshme-për shembull, duke kontaktuar me debitorin me telefon, postë elektronike ose metoda të tjera. Objektivi i njësisë ekonomike është që të mbledhë flukset monetare kontraktuale dhe njësia ekonomike nuk mban ndonjë prej kredive në këtë portofol me një objektiv për të realizuar flukse monetare nga shitja e tyre. Në disa raste, njësia ekonomike hyn në kontrata këmbimi të normës së interesit për të ndryshuar normën e interesit për aktive financiare të veçanta në një portofol nga një normë interesi të ndryshueshme në një normë interesi fikse.	Objektivi i modelit të biznesit të njësisë ekonomike është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukset monetare kontraktuale. E njëjta analizë do të zbatohet edhe në qoftë se njësia ekonomike nuk pret të arkëtojë të gjitha flukset e mjeteve monetare kontraktuale (p.sh. disa prej aktiveve financiare janë me kredit të çvlerësuar që në njohjen fillestare). Për më tepër, fakti që njësia ekonomike hyn në derivativë për të modifikuar flukset e mjeteve monetare të portofolit, në vetvete, nuk ndryshon modelin e biznesit të njësisë ekonomike.

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

Shembull	Analiza
Shembulli 3 Një njësi ekonomike ka një model biznesi me objektivin e krijimit të kredive për klientët dhe më pas për t'ia shitur këto kredi një agjenti krijues instrumentesh financiare. Agjenti i emeton instrumentet tek investitorët. Njësia ekonomike krijuese kontrollon agjentin dhe kështu e konsolidon atë. Agjenti mbledh flukset monetare kontraktuale nga kreditë dhe i kalon ato tek investitorët. Supozohet për qëllime të këtij shembulli se kreditë vazhdojnë të njihen në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar, sepse ato nuk janë çregjistruar nga agjenti.	Grupi i konsoliduar i krijon kreditë me objektivin e mbajtjes së tyre për të mbledhur flukse monetare kontraktuale. Megjithatë, njësia ekonomike krijuese ka një objektiv të realizimit të flukseve monetare nga portofoli i kredisë duke ia shitur kreditë agjentit, kështu që menaxhimi i këtij portofoli për të mbledhur flukset monetare kontraktuale nuk do të konsiderohet për qëllime të pasqyrave financiare individuale.
Shembulli 4 Një institucion financiar mban aktive financiare për të përmbushur nevojat për likuiditet në një skenar "rast stresi" (p.sh., tërheqje masive e depozitave nga banka). Njësia ekonomike nuk parashikon shitjen e këtyre aktiveve, përveç se në skenarë të tillë. Njësia ekonomike monitoron cilësinë e kredisë së aktiveve financiare dhe objektivat e saj në menaxhimin e aktiveve financiare që është mbledhja e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale. Njësia ekonomike vlerëson performancën e aktiveve në bazë të të ardhurave nga interesi të fituara dhe humbjet e realizuara nga kredia. Megjithatë, njësia ekonomike gjithashtu monitoron vlerën e drejtë të aktiveve financiare nga këndvështrimi i likuiditetit për të siguruar që shumat e parave që do të realizohen nëse njësia ekonomike do t'i nevojitej të shiste aktivet në një rast skenar stresi do të ishte e mjaftueshme për të përmbushur nevojat për likuiditet të njësies ekonomike. Periodikisht, njësia ekonomike bën shitje që janë të parëndësishme në vlerë për të krijuar likuiditet.	Objekti i modelit të biznesit të njësies ekonomike është që të mbajë aktivet financiare, të mbledhë flukset monetare kontraktuale. Analiza nuk do të ndryshojë edhe nëse gjatë një skenari të mëparshëm rast stresi njësia ekonomike do të kishte shitje që janë të rëndësishme në vlerë në mënyrë që të plotësojnë nevojat e saj për likuiditet. Në mënyrë të ngjashme, veprimtari të përsëritura shitjeje që janë të parëndësishme në vlerë nuk janë në kundërshtim me mbajtjen e aktiveve financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale. Në të kundërt, në qoftë se një njësi ekonomike mban aktive financiare për të plotësuar nevojat e saj për likuiditet të përditshëm dhe përmbushja e këtij objekti përfshin shitjet e shpeshta që janë të rëndësishme në vlerë, objekti i modelit të biznesit të njësies ekonomike nuk është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale. Në mënyrë të ngjashme, nëse njësia ekonomike i kërkohet nga rregullatori i saj që në mënyrë rutinë të shesë aktivet financiare për të demonstruar se aktivet janë të transferueshme në likuiditet, dhe vlera e aktiveve të shitura është e rëndësishme, modeli i biznesit të njësies ekonomike nuk është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale. Nëse një palë e tretë imponon kërkesën për të shitur aktivet financiare, apo që aktiviteti është në gjykimin e njësies ekonomike, kjo nuk ka lidhje me këtë analizë.

Një model biznesit, objekti i të cilit është arritur si duke arkëtuar flukse mjeteve monetare kontraktuale ashtu dhe duke shitur aktive financiare

- B4.1.4A Një njësi ekonomike mund të mbajë aktive financiare në një model biznesi, objekti i të cilit është arritur si duke arkëtuar flukse mjeteve monetare kontraktuale ashtu dhe duke shitur aktive financiare. Në këtë lloj të modelit të biznesit, personeli drejtues kryesor i njësies ekonomike ka marrë një vendim që si aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale ashtu dhe shitjet e aktiveve financiare janë pjesë

integrale për të arritur objektivin e modelit të biznesit. Ka objektiva të ndryshme që mund të jenë në përputhje me këtë lloj të modelit të biznesit. Për shembull, objektivi i modelit të biznesit mund të jetë për të menaxhuar nevojat e përditshme të likuiditetit, për të mbajtur një profil të veçantë të nivelit të interesit apo të përputhur kohëzgjatjen e aktiveve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që ato aktive financojnë. Për të arritur një objektiv të tillë, njësia ekonomike do të mbledhë si flukse monetare kontraktuale por edhe do të shesë aktive financiare.

- B4.1.4B** Krahasuar me një model biznesi objektivi i të cilit është që të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale, ky model biznesi në mënyrë tipike do të përfshinte një frekuencën më të madhe dhe vlerë më të madhe të shitjeve. Kjo është për shkak se shitja e aktiveve financiare është pjesë integrale e arritjes së objektivit të modelit të biznesit në vend të të qenit vetëm i rastësishëm për të. Megjithatë, nuk ka prag për frekuencën apo vlerën e shitjeve që duhet të ndodhin në këtë model të biznesit për shkak se si mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare janë pjesë përbërëse për të arritur objektivin e tij.
- B4.1.4C** Në vijim janë shembujt se kur objektivi i modelit të biznesit të njësisë ekonomike mund të arrihet si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale ashtu dhe nga shitja e aktiveve financiare. Kjo listë e shembujve nuk është përfundimtare. Për më tepër, shembujt nuk kanë për qëllim për të përshkruar të gjithë faktorët që mund të jenë të përshtatshëm për vlerësimin e modelit të biznesit të njësisë ekonomike dhe as për të përcaktuar rëndësinë relative të faktorëve.

Shembull	Analiza
Shembulli 5 Një njësi ekonomike parashikon shpenzimet kapitale në disa vjet. Njësia ekonomike investon paratë e saj të tepërta në aktive financiare afatshkurtra dhe afatgjata në mënyrë që ajo të mund të financojë shpenzimet kur lind nevoja. Shumë prej aktiveve financiare kanë jetë kontraktuale që tejkalojnë periudhën e investimeve të parashikuara të njësisë ekonomike. Njësia ekonomike do të mbajë aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale dhe, kur lind një mundësi, ajo do të shesë aktivet financiare për të ri-investuar paratë në aktive financiare me një kthim më të lartë. Menaxherët përgjegjës për portofolin shpërblehen në bazë të normës së kthimit të përgjithshëm që gjeneron portofoli.	Objektivi i një model biznesi është arritur si duke arkëtuar flukse mjetesh monetare kontraktuale ashtu dhe duke shitur aktive financiare. Njësia ekonomike do të marrë vendime në mënyrë të vazhdueshme në lidhje me faktin nëse mbledhja e flukseve monetare kontraktuale apo shitja e aktiveve financiare do të maksimizojë normën e kthimit të portofolit derisa të lindë nevoja për paratë e investuara. Në të kundërt, konsiderohet një njësi ekonomike që parashikon një dalje të parave për pesë vjet për të financuar shpenzimet kapitale dhe investon paratë e tepërta në aktive financiare afatshkurtra. Kur investimet maturohen, njësia ekonomike ri investon të holla në aktive të reja financiare afatshkurtra. Subjekti mban këtë strategji derisa lind nevoja për fonde, kohë në të cilën njësia ekonomike përdor të ardhurat nga aktivet financiare të maturuara për të financuar shpenzimet kapitale. Vetëm shitjet që janë të parëndësishme në vlerë ndodhin para datës së të pjekurisë (përveç nëse ka një rritje në rrezikun e kredisë). Objektivi i këtij modeli kundërt biznesi është që të mbajë aktivet financiare dhe të mbledhë flukset monetare kontraktuale.

Shembull	Analiza
Shembulli 6 Një institucion financiar mban aktive financiare për të përmbushur nevojat e saj të përditshme të likuiditetit. Njësia ekonomike kërkon të minimizojë kostot e menaxhimit të këtyre nevojave për likuiditet dhe për këtë arsye në mënyrë aktive menaxhon normën e kthimit të portofolit. Kjo normë kthimi konsiston në mbledhjen e pagesave kontraktuale si dhe fitimet dhe humbjet nga shitja e aktiveve financiare. Si rezultat, njësia ekonomike mban aktivet financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale dhe shet aktivet financiare për të investuar në aktive financiare me kthim me të lartë ose që të përputhë më mirë kohëzgjatjen e detyrimeve të saj. Në të kaluarën, kjo strategji ka rezultuar në aktivitete të shpeshta të shitjes dhe këto shitjet kanë qenë të mëdha në vlerë. Ky aktivitet pritet të vazhdojë edhe në të ardhmen.	Objekti i modelit të biznesit është për të maksimizuar kthimin e portofolit për të përmbushur nevojat e përditshme të likuiditetit dhe njësia ekonomike arrin këtë objektiv si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale ashtu dhe nga shitja e aktiveve financiare. Me fjalë të tjera, të dyja të mbledhja flukse monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare janë pjesë përbërëse për të arritur objektivin e modelit të biznesit.
Shembulli 7 Një sigurues mban aktive financiare në mënyrë për të financuar detyrimet e kontratës së sigurimit. Siguruesi përdor të ardhurat nga flukset e mjeteve monetare kontraktuale mbi aktivet financiare të shlyejë detyrimet e kontratës së sigurimit ashtu siç atyre i vjen afati. Për të siguruar që flukset e mjeteve monetare kontraktuale nga aktivet financiare janë të mjaftueshme për të shlyer këto detyrime, siguruesi merr përsipër aktivitet të rëndësishëm blerje dhe shitje në mënyrë të rregullt për të ri balancuar portofolin e saj të aktiveve dhe për të përmbushur nevojat për flukse monetare që mund të dalin.	Objekti i modelit të biznesit është për të financuar detyrimet e kontratës së sigurimit. Për të arritur këtë objektiv, njësia ekonomike mbledh flukset monetare kontraktuale siç ato maturohen dhe shet aktivet financiare për të ruajtur profilin e dëshiruar të portofolit të aktiveve. Kështu të dyja, si mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare janë pjesë përbërëse për të arritur objektivin e modelit të biznesit.

Modele të tjera të biznesit

- B4.1.5 Aktivet financiare janë matur me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse ata nuk janë të mbajtur brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit është që të mbajë aktivet për të mbledhur flukse monetare kontraktuale ose brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit është arritur si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe nga shitja e aktiveve financiare (por shih edhe paragrafin 5.7.5). Një model biznesi që rezulton në matjen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes është ai në të cilin një njësi ekonomike menaxhon mjetet financiare me qëllim të realizimit të flukseve monetare nëpërmjet shitjes së aktiveve. Njësia ekonomike merr vendime të bazuara në vlerat e drejta të këtyre aktiveve dhe menaxhon aktivet për të realizuar këto vlera të drejta. Në këtë rast, objektivi i njësise ekonomike në mënyrë tipike do të rezultojë në blerjen dhe shitjen e aktiveve. Edhe pse njësia ekonomike do të mbledhë flukset monetare kontraktuale ndërsa ajo mban aktivet financiare, objektivi i një modeli të tillë biznesi nuk është arritur nga të dyja, si mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare. Kjo është për shkak se mbledhja e flukseve monetare kontraktuale nuk është pjesë integrale e arritjes së objektivit të modelit të biznesit; përkundrazi, ajo është e rastësishme për të.
- B4.1.6 Një portofol aktivesh financiare që menaxhohet dhe performanca e të cilit vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë (siç përshkruhet në paragrafin 4.2.2 (b)) nuk mbahet as për të mbledhur flukse monetare kontraktuale

dhe as për të dyja, mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale dhe shitjen e aktiveve financiare njëkohësisht. Njësia ekonomike është e përqendruar kryesisht në informacionin për vlerën e drejtë dhe përdor këtë informacion për të vlerësuar performancën e aktiveve dhe për të marrë vendime. Përveç kësaj, një portofol aktivesh financiare që plotëson përkufizimin si e mbajtur për tregtim, nuk mbahet për të mbledhur flukse monetare kontraktuale apo për të dyja, për të mbledhur e flukseve monetare kontraktuale dhe për të shitur aktivet financiare. Për portofole të tilla, mbledhja e flukseve monetare kontraktuale është dytësore për të arritur objektivin e modelit të biznesit. Si pasojë, këto portofole instrumentesh financiare duhet të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Flukset e mjeteve monetare kontraktuale të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar

- B4.1.7 Paragrafi 4.1.1 (b), nëse nuk zbatohet paragrafi 4.1.5, kërkon që një njësi ekonomike të klasifikojë një aktiv financiar në bazë të karakteristikave të tij kontraktuale të fluksit të mjeteve monetare nëse aktivi financiar mbahet brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit është që të mbajë aktivet për të mbledhur flukse monetare kontraktuale ose brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit është arritur nga të dyja si mbajtjen e aktiveve financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale ashtu dhe nga shitja e aktiveve financiare. Për ta bërë këtë, kushti në paragrafin 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A (b) kërkon që njësia ekonomike për të përcaktuar nëse flukset monetare kontraktuale të aktivit janë vetëm pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar.
- B4.1.7A Flukset e mjeteve monetare kontraktuale të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar janë në përputhje me një marrëveshje bazë të huadhënies. Në një marrëveshje bazë të huadhënies, shumat për vlerën në kohë të parasë (shih paragrafët B4.1.9A-B4.1.9E) dhe rreziku i kredisë janë zakonisht elementet më të rëndësishme të interesit. Megjithatë, në një marrëveshje të tillë, interesi mund të përfshijë edhe shumën për rreziqet e tjera bazë të huadhënies (për shembull, rrezikut të likuiditetit) dhe shpenzimeve (për shembull, shpenzimet administrative) që lidhen me mbajtjen e aktivitetit financiar për një periudhë të caktuar kohore. Përveç kësaj, interesi mund të përfshijë një marzh fitimi që është në përputhje me një marrëveshje bazë të huadhënies. Në rrethana ekstreme ekonomike, interesi mund të jetë negativ nëse, për shembull, mbajtësi i një aktivi financiar ose në mënyrë eksplicite ose të nënkuptuar paguan për depozitim dhe parave të tij për një periudhë të caktuar kohore (dhe që kjo tarifë e kalon shumën që mbajtësi merr për vlerën në kohë e parasë, rrezikun e kredisë dhe rreziqet e tjera bazë të huadhënies dhe kostot). Megjithatë, kushtet e kontratës që paraqesin ekspozimin ndaj rreziqeve apo luhatshmërisë së flukseve monetare kontraktuale që është e lidhur me një marrëveshje bazë të huadhënies, të tilla si ekspozimi ndaj ndryshimeve në çmimet e kapitalit ose të çmimeve të mallrave, nuk do të japin rritje të flukseve monetare kontraktuale që janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Një aktiv financiar i krijuar ose i blerë mund të jetë një marrëveshje bazë huadhënie pavarësisht nëse ajo është një kredi në formën e saj ligjore.
- B4.1.7B Në përputhje me paragrafin 4.1.3 (a), principalit është vlera e drejtë e aktivitetit financiar në njohjen fillestare. Megjithatë kjo shuma e principalit mund të ndryshojë gjatë jetës së aktivitetit financiar (për shembull, në qoftë se ka shlyerje të principalit).
- B4.1.8 Një njësi ekonomike do të vlerësojë nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar në monedhën me të cilën aktivi financiar është shprehur.
- B4.1.9 Leva është një karakteristikë e fluksit monetar kontraktual të disa aktiveve financiare. Leva rrit ndryshueshmërinë e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të cilat nuk kanë karakteristikat ekonomike të interesit. Opsioni i veçuar dhe kontratat e të ardhmes janë shembuj të aktiveve financiare që përfshijnë këtë levë. Kështu, kontratat e tilla nuk i plotësojnë kushtet në paragrafët 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A (b) dhe nuk mund të maten më pas me koston e amortizuar ose vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse.

Shuma që paguhet për vlerën në kohë të parasë

- B4.1.9A Vlera në kohë e parasë është elementi i interesit që paguhet vetëm për kalimin e kohës. Që është, vlera në kohë e elementit para nuk na jep ndonjë shumë për rreziqet ose shpenzimet e tjera të lidhura me mbajtjen aktivitetit financiar. Për të vlerësuar nëse elementi ofron pagesën vetëm për kalimin e kohës, një njësi ekonomike zbaton gjykimin dhe e konsideron faktorët përkatës siç janë monedha në të cilën aktivi financiar është i shprehur dhe periudha për të cilën është vendosur norma e interesit.
- B4.1.9B Megjithatë, në disa raste, vlera në kohë e elementit para mund të modifikohet (d.m.th nuk është e përsosur). Kjo do të ishte rasti, për shembull, nëse norma e interesit të një aktivi financiar rishikohet periodikisht por frekuenca e rishikimit nuk përputhet me kohën e normës së interesit (për shembull, normat e interesit

rishikohen çdo muaj bazuar në nivelin e normës vjetore të interesit) ose në qoftë se norma e interesit të një aktivi financiar rishikohet periodikisht bazuar në një mesatare të veçantë të normave afatgjata dhe afatshkurtra të interesit. Në të tilla raste, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë modifikim për të përcaktuar nëse flukset monetare kontraktuale përfaqësojnë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Në disa rrethana, njësi ekonomike mund të jetë në gjendje për ta bërë këtë përcaktim duke kryer një vlerësim cilësor të vlerës në kohë të elementit para ndërsa, në rrethana të tjera, mund të jetë e nevojshme për të kryer një vlerësim sasior.

- B4.1.9C** Kur vlerësojmë modifikimin e vlerës në kohë të elementit para, objektivi është për të përcaktuar se sa ndryshojnë flukset monetare kontraktuale (të pa skontuara) nga flukset e mjeteve monetare (të pa skontuara) që do të lindin në qoftë se vlera në kohë e elementit para nuk do të ishte ndryshuar (fluksi i mjeteve monetare si pikë referuese). Për shembull, në qoftë se aktivi financiar që vlerësohet përmban një normë interesi të ndryshueshme që rishikohet çdo muaj bazuar në një normë interesi vjetore, njësi ekonomike do të krahasojnë atë aktiv financiar me një instrument financiar me kushte të njëjta kontraktuale dhe rezik të njëjtë të kredisë me përjashtim që norma e interesit e ndryshueshme rishikohet çdo muaj bazuar në një normë interesi një mujore. Nëse vlera e modifikuar në kohë e elementit para mund të rezultojë në flukset e mjeteve monetare kontraktuale (të pa skontuara) që janë dukshëm të ndryshme nga flukset monetare (të pa skontuara) të pikës referuese, aktivi financiar nuk i plotëson kushtet në paragrafët 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A (b). Për të bërë këtë përcaktim, njësi ekonomike duhet të marrë parasysh efektin e vlerës së modifikuar në kohë të elementit para në çdo datë raportimi dhe në mënyrë kumulative mbi jetën e instrumentit financiar. Arsyeja që norma e interesit vendoset në këtë mënyrë nuk është relevante për analizën. Në qoftë se është e qartë, me pak ose aspak analizë, nëse flukset monetare kontraktuale (të pa skontuara) për aktivin financiar që vlerësohet mund (ose nuk mund) të jenë dukshëm më të ndryshme nga flukset monetare (të pa skontuara) të pikës referuese, një njësi ekonomike nuk ka nevojë të kryejë një vlerësim të detajuar.
- B4.1.9D** Kur vlerësojmë vlerën e modifikuar në kohë të elementit para, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh faktorët që mund të ndikojnë në flukset monetare kontraktuale të ardhshme. Për shembull, nëse një njësi ekonomike është duke vlerësuar një obligacion me një afat pesëvjeçar dhe norma e ndryshueshme e interesit rishikohet çdo gjashtë muaj bazuar në normën pesë-vjeçare, njësi ekonomike nuk mund të konkludojë se flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar thjesht sepse kurba e normës së interesit në kohën e vlerësimit është e tillë që ndryshimi midis një normë interesi pesëvjeçare dhe një normë interesi prej gjashtë muajsh nuk është i rëndësishëm. Në vend të kësaj, njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse marrëdhëniet në mes të normës së interesit pesë-vjeçar dhe normës së interesit prej gjashtë muajsh mund të ndryshojë gjatë jetës së instrumentit në mënyrë të tillë që flukset monetare kontraktuale (të pa skontuara) gjatë jetës së instrumentit mund të jenë në mënyrë të konsiderueshme ndryshe nga flukset e mjeteve monetare (pa skontuara) të fluksit të mjeteve monetare të pikës së referimit. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh vetëm skenarët e arsyeshëm dhe jo çdo skenar të mundshëm. Nëse një njësi ekonomike arrin në përfundimin se flukset monetare kontraktuale (të pa skontuara) mund të jenë shumë të ndryshëm nga flukset monetare (të pa skontuara) të pikës së referimit, aktivi financiar nuk i plotëson kushtet në paragrafin 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A (b) dhe për këtë arsye nuk mund të matet me koston e amortizuar ose vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse.
- B4.1.9E** Në disa vende, qeveria apo një autoritet rregullator përcaktojnë normat e interesit. Për shembull, këto rregullime të qeverisë të normave të interesit mund të jenë pjesë e një politike të gjerë makroekonomike ose ajo mund të jetë vendosur për të inkurajuar subjektet për të investuar në një sektor të caktuar të ekonomisë. Në disa prej këtyre rasteve, objektivi i vlerës në kohë të elementit para nuk është vetëm të sigurojë interesin për kalimin e kohës. Megjithatë, pavarësisht nga paragrafët B4.1.9A-B4.1.9D, një normë interesi e rregulluar do të konsiderohet si një garanci për vlerën në kohë të elementit para me qëllim të zbatimit kushtit në paragrafët 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A (b) në qoftë se norma e interesit na jep një shumë që është gjerësisht në përputhje me kalimin e kohës dhe nuk na ekspozon ndaj rreziqeve apo të luhatshmërisë të flukseve monetare kontraktuale që janë në kundërshtim me një marrëveshje bazë të huadhënies.

Kushtet e kontratës që ndryshojnë kohën ose shumën e flukseve monetare kontraktuale

- B4.1.10** Nëse një aktiv financiar përmban një element kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve monetare kontraktuale (për shembull, në qoftë se aktivi mund të jetë parapaguar para maturimit ose afati i saj mund të zgjatet), njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse flukset e mjeteve monetare kontraktuale që mund të lindin gjatë jetës së instrumentit për shkak të këtij elementi kontraktual janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Për të bërë këtë përcaktim, njësi ekonomike duhet të vlerësojë flukset e mjeteve monetare kontraktuale që mund të lindin si para, ashtu dhe pas ndryshimit të flukseve të mjeteve monetare kontraktuale. Njësi ekonomike mund gjithashtu të ketë nevojë për të vlerësuar natyrën e çdo ngjarje të kushtëzuar (d.m.th. shkaktarin) që do të ndryshonin kohën

ose shumën e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale. Ndërsa natyra e ngjarjes të kushtëzuar në vetvete nuk është një faktor përcaktues në vlerësimin nëse flukset e mjeteve monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit, por mund të jetë një tregues. Për shembull, krahasoni një instrument financiar me një normë interesi që rishikohet bazuar në një normë më të lartë në qoftë se debitori nuk bën një numër të caktuar të pagesave të një instrumenti financiar me një normë interesi që rishikohet bazuar në një normë më të lartë nëse një indeks i veçantë i kapitalit neto arrin një nivel të caktuar. Kjo është me shumë gjasa rasti që flukset e mjeteve monetare kontraktuale mbi jetën e instrumentit do të jenë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar për shkak të marrëdhënieve midis pagesave që nuk janë bërë dhe një rrezikut në rritje të kredisë. (Shiko gjithashtu paragrafin B4.1.18.)

B4.1.11 Shembujt e mëposhtëm janë raste të kushteve kontraktuale që rezultojnë në flukse të mjeteve monetare që janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar:

- (a) një normë interesi e ndryshueshme që konsiston në shpërblimin për vlerën në kohë të parasë, rreziku i kredisë i lidhur me shumën e principalit të pa paguar gjatë një periudhe të caktuar kohe (shuma për rrezikun e kredisë mund të përcaktohet vetëm në momentin e njohjes fillestare, dhe kështu mund të fiksohet) dhe kostot dhe rreziqet e tjera bazë të huadhënies, si dhe një marzh fitimi;
- (b) një kusht kontraktual që lejon emetuesin (d.m.th. debitorin) të parapaguajë një instrument borxhi ose lejon mbajtësin (d.m.th. kreditorin) për të kthyer një instrument borxhi përsëri tek emetuesi para maturimit dhe shuma e parapagimit në thelb paraqet shumën e papaguar të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar, të cilat mund të përfshijnë kompensim të arsyeshëm shtesë për ndërprerjen e hershme të kontratës; dhe
- (c) një kusht kontraktual që lejon emetuesin ose mbajtësin të zgjasë afatin kontraktual të një instrumenti borxhi (d.m.th. një opsion zgjatje) dhe kushtet e rezultatit të zgjatjes së opsionit në flukset e mjeteve monetare kontraktuale gjatë periudhës së zgjatur që janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar, të cilat mund të përfshijnë kompensim të arsyeshëm shtesë për zgjatjen e kontratës.

B4.1.12 Pavarësisht paragrafit B4.1.10, një aktiv financiar që ndryshe do të plotësonte kushtin në paragrafin 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A (b), por nuk e bëjnë këtë vetëm si rezultat i një kushti kontraktual që lejon (ose kërkon) emetuesin të parapaguajë një instrument borxhi ose lejon (ose kërkon) mbajtësin për ti kthyer mbrapsh një instrument borxhi emetuesit para maturimit mund të matet me koston e amortizuar ose vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (që i nënshtrohet plotësimit kushtin në paragrafin 4.1.2 (a) ose kushtin në paragrafin 4.1.2A (a)) nëse:

- (a) njësia ekonomike ka blerë ose ka krijuar aktivin financiar me fitim ose zbritje në krahasim me shumën kontraktuale të deklaruar;
- (b) shuma e parapagimit në thelb paraqet shumën kontraktuale të deklaruar dhe përlllogaritur (por të papaguar) interesin kontraktual, i cili mund të përfshijë kompensim të arsyeshëm shtesë për ndërprerjen e hershme të kontratës; dhe
- (c) kur njësia ekonomike fillimisht njeh aktivin financiar, vlera e drejtë e parapagimit është e parëndësishme.

B4.1.13 Shembujt e mëposhtëm ilustrojnë flukset monetare kontraktuale që janë vetëm pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Kjo listë e shembujve nuk është përfundimtare.

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

Instrumenti	Analiza
Instrumenti A Instrumenti A është një obligacion me një datë maturimi të deklaruar. Pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar janë të lidhura me një indeks inflacioni të monedhës në të cilën instrumenti është emetuar. Lidhja e inflacionit nuk ka ndikim dhe principali është i mbrojtur.	Flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Zinxhiri i pagesave të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar me një indeks inflacioni të pa ndikueshëm rregullon vlerën në kohë të parasë në një nivel aktual. Me fjalë të tjera, norma e interesit për instrumentin pasqyron interesin "e vërtetë". Kështu, shumat e interesit janë shuma për vlerën në kohë të parasë mbi shumën e principalit të papaguar. Megjithatë, në qoftë se pagesat e interesit do të ishin të indeksuara në një tjetër tregues të ndryshueshëm si performanca e debitorit (p.sh. të ardhurat neto të debitorit) ose në një indeks kapitalit neto, flukset monetare kontraktuale nuk janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar (vetëm nëse indeksimi tek rezultatet e performancës së debitorit rezultojnë në një rregullim që vetëm kompenzon mbajtësin për ndryshimet në rrezikun e kredisë të instrumentit, të tilla që flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit). Kjo është për shkak se flukset monetare kontraktuale pasqyrojnë një kthim që është në kundërshtim me një marrëveshje bazë të huadhënies (shih paragrafin B4.1.7A).

Instrumenti	Analiza
Instrumenti B Instrumenti B është një instrument me normë interesi variabël me një datë maturimi të deklaruar që e lejon huamarrësin të zgjedhë normën e interesit të tregut mbi një bazë të vazhdueshme. Për shembull, në çdo datë të rivënies së normës së interesit, huamarrësi mund të zgjedhë të paguajë LIBOR tremujor për një afat prej tre muaj ose LIBOR një mujor për një afat për një muaj.	Flukset e mjeteve monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar për sa kohë që interesi i paguar mbi jetën e instrumentit pasqyron shumën për vlerën në kohë të parasë, për rrezikun e kredisë të lidhur me instrumentin dhe për kostot dhe rreziqet bazë të kreditimit, si dhe një marzh fitimi (shih paragrafin B4.1.7A). Fakti që norma e interesit LIBOR është rivendosur gjatë jetës së instrumentit në vetvete nuk e s' kualifikon instrumentin. Megjithatë, në qoftë se huamarrësi është në gjendje të zgjedhë të paguajnë një normë interesi një-mujore që rishikohet çdo tre muaj, norma e interesit rishikohet me një frekuencë që nuk përputhet me kohëzgjatjen e normës së interesit. Rrjedhimisht, vlera në kohë e elementit para është e ndryshuar. Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se një instrument ka një normë interesi kontraktual që është i bazuar në një afat që mund të kalojë jetën e mbetur të instrumentit (për shembull, nëse një instrument me një maturim pesëvjeçar pagan një normë interesi të ndryshueshme që rishikohet periodikisht por gjithmonë reflekton një maturim pesë-vjeçar), vlera në kohë e elementit para është e ndryshuar. Kjo është për shkak se interesi i pagueshëm në çdo periudhë është shkëputur nga periudha e interesit. Në raste të tilla, njësia ekonomike duhet të bëjë vlerësime cilësore apo sasiore të flukse të mjeteve monetare kundër atyre në një instrument që është identik në të gjitha aspektet, përveç afatit të normës së interesit që përputhet me periudhën e interesit për të përcaktuar nëse flukset e mjeteve monetare janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. (Por shih paragrafin B4.1.9E për udhëzime mbi normat e rregulluara të interesit.)
	Për shembull, në vlerësimin e një obligacioni me një afat pesë-vjeçar që pagan një normë të ndryshueshme që rishikohet çdo gjashtë muaj por gjithmonë reflekton një maturim pesë-vjeçar, një njësi ekonomike merr në konsideratë flukset e mjeteve monetare kontraktuale të një instrumenti që rishikohet çdo gjashtë muaj bazuar në një normë interesi gjashtë mujore, por është identike në çdo tjetër. E njëjta analizë do të zbatohet në qoftë se huamarrësi është në gjendje të zgjedhë mes normave të ndryshme të publikuara të interesit të huadhënësit (p.sh. huamarrësi mund të zgjedhë midis normës së ndryshueshme të interesit një-mujor të publikuar nga huadhënësi dhe normës së ndryshueshme të interesit tre-mujor të publikuar nga huadhënësi).

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

Instrumenti	Analiza
Instrumenti C Instrumenti C është një obligacion me një datë maturimi të shpallur dhe paguhet një normë interesi variabël tregu. Kjo normë variabël e interesit ka një kufi maksimal.	Flukset monetare kontraktuale si të: (a) një instrumenti që ka një normë interesi fikse dhe (b) dhe të një instrumenti që ka një normë interesi variabël janë pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën principali të papaguar për sa kohë që interesi pasqyron shumën për vlerën në kohë të parasë dhe për rrezikun e kredisë të lidhur me instrumentin gjatë afatit të tij dhe për koston dhe rreziqe të tjera bazë të huadhënies, si dhe një marzh fitimi. (Shiko paragrafin B4.1.7A) Si pasojë, një instrument që është një kombinim i (a) dhe (b) (p.sh. një obligacion me një normë interesi me kufi maksimal) mund të ketë flukse monetare të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Një kusht i tillë kontraktual mund të reduktojë ndryshueshmërinë e fluksit monetar duke vendosur një kufi mbi një normë interesi variabël (p.sh. një kufi maksimal apo minimal të normës së interesit) ose shton ndryshueshmërinë e fluksit monetar sepse një normë fikse bëhet variabël.
Instrumenti D Instrumenti D është një kredi me rikthim të plotë dhe është siguruar me kolateral.	Fakti që një kredi me një kthim të plotë është e kolateralizuar në vetvete nuk ndikon në analizën nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar.
Instrumenti E Instrumenti E është lëshuar nga një bankë e rregulluar dhe ka një datë maturimi të deklaruar. Instrumenti paguan një normë interesi fikse dhe të gjitha flukset e mjeteve monetare kontraktuale janë të detyrueshme. Megjithatë, emetuesi është subjekt i legjislacionit që lejon ose kërkon një autoritet kombëtar vendimmarrës të imponojë humbje mbi zotëruesit e instrumenteve të veçanta, duke përfshirë Instrumentin E, në rrethana të veçanta. Për shembull, autoriteti kombëtar vendimmarrës e ka fuqinë për të çvlerësuar vlerën nominale të Instrumentit E ose për të kthyer atë në një numër fiks të aksioneve të zakonshme të emetuesit nëse autoriteti kombëtar vendimmarrës konstaton se emetuesi po kalon vështirësi të mëdha financiare, ka nevojë të rrisë kapitalin rregullator ose po 'dështon'.	Mbajtësi do të analizojë kushtet kontraktuale të instrumentit financiar për të përcaktuar nëse ata japin rritje të flukseve të mjeteve monetare që janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar dhe në këtë mënyrë janë në përputhje me një marrëveshje bazë huadhënie. Kjo analizë nuk do të marrë parasysh pagesat që lindin vetëm si rezultat i pushtetit të autoritetit kombëtar vendimmarrës për të imponuar humbje për mbajtësit e Instrumentit E. Kjo është për shkak se fuqia dhe pagesat që rezultojnë, nuk janë kushtet kontraktuale të instrumentit financiar. Në të kundërt, flukset monetare kontraktuale nuk do të ishin vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar në qoftë se kushtet kontraktuale të instrumentit financiar lejojnë ose të kërkojnë që emetuesi ose një tjetër njësi ekonomike të imponojë humbje tek mbajtësi (p.sh. duke çvlerësuar vlerën nominale ose duke konvertuar instrumentin në një numër fiks të aksioneve të zakonshme të emetuesit) për aq kohë sa ato kushte kontraktuale janë të vërteta, edhe pse probabiliteti është e largët se një humbje e tillë do të imponohet.

B4.1.14 Shembujt e mëposhtëm ilustrojnë flukset monetare kontraktuale që nuk janë vetëm pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Kjo listë e shembujve nuk është përfundimtare.

Instrumenti	Analiza
Instrumenti F Instrumenti F është një obligacion që është i konvertueshëm me një numër fiks të instrumenteve të kapitalit neto të emetuesit.	Mbajtësi do të analizojë obligacionin e konvertueshëm në tërësinë e tij. Flukset e mjeteve monetare kontraktuale nuk janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar sepse ato reflektojnë një kthim që është në kundërshtim me një marrëveshje bazë të kreditimit (shih paragrafin B4.1.7A); d.m.th. kthimi është i lidhur me vlerën e kapitalit neto të emetuesit.
Instrumenti G Instrumenti G është një hua që paguan një normë interesi të luhatshme të anasjelltë (d.m.th. norma e interesit ka një marrëdhënie të anasjelltë me normat e interesit të tregut).	Flukset e mjeteve monetare kontraktuale nuk janë vetëm pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Shumat e interesit nuk janë shuma për vlerën në kohë të parasë mbi shumën e principalit të papaguar.
Instrumenti H Instrumenti H është një instrument borxhi i vazhdueshëm, por lëshuesi mund ta rimarrë instrumentin në çdo moment dhe t'i paguajë mbajtësit shumën nominale plus interesin e konstatuar. Instrumenti H paguan një normë interesi tregu, por pagesa e interesit nuk mund të bëhet nëse emetuesi është i aftë të paguajë menjëherë më vonë. Interesi i shtyrë nuk shkakton interes shtesë.	Flukset e mjeteve monetare kontraktuale nuk janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Kjo për shkak se emetuesit mund t'i kërkohej të shtyjë pagesat e interesit dhe nuk do të ketë interesa shtesë mbi shumat e interesit të shtyrë. Si rezultat, shuma e interesit nuk janë shuma për vlerën në kohë të parasë mbi shumën e principalit të papaguar. Nëse interesi konstatohet mbi shumat e shtyra, flukset monetare kontraktuale mund të jenë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar.
	Fakti që Instrumenti H është i vazhdueshëm në vetvete nuk do të thotë se flukset monetare kontraktuale nuk janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Në fakt, një instrument i vazhdueshëm ka opsione të vazhdueshme (të shumta) të zgjatjes së afatit. Opsione të tilla mund të çojnë në flukse monetare kontraktuale që janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar në qoftë se pagesat e interesit janë të detyrueshme dhe duhet të paguhet në mënyrë të përhershme. Gjithashtu, fakti që Instrumenti H është i kërkueshëm nuk do të thotë se flukset monetare kontraktuale nuk janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar, nëse nuk është i kërkueshëm në një shumë që nuk e pasqyron në thelb pagesën e principalit të papaguar dhe interesin mbi shumën e principalit të papaguar. Edhe në qoftë se shuma e kërkueshme përfshin një shumë që kompenson mbajtësin në mënyrë të arsyeshme për ndërprerjen para kohe të instrumentit, flukset monetare kontraktuale mund të jenë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. (Shiko gjithashtu paragrafin B4.1.12.)

B4.1.15 Në disa raste një aktiv financiar mund të ketë flukse kontraktuale monetare që janë përshkruar si principal dhe interesi, por këto flukse të mjeteve monetare nuk përfaqësojnë pagesën e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar siç përshkruhet në paragrafët 4.1.2 (b), 4.1.2A(b) dhe 4.1.3 të këtij Standardi.

- B4.1.16 Ky mund të jetë rasti kur aktivi financiar përfaqëson një investim në aktive apo flukse monetare të veçantë dhe kështu flukset monetare kontraktuale nuk janë vetëm pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Për shembull, në qoftë se kushtet e kontratës përcaktojnë që flukset e mjeteve monetare të aktivit financiar rriten sa më shumë automobila përdorin një rrugë të veçantë me pagesë, këto flukse monetare kontraktuale janë në kundërshtim me një marrëveshje bazë huadhënie. Si rezultat, instrumenti nuk do të përmbushë kushtet në paragrafët 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A(b). Ky mund të jetë rasti kur një kërkesë e kreditorit është e kufizuar në aktive të specifikuara të debitorit ose flukse monetare nga aktivet e specifikuara (për shembull, një aktiv financiar 'i pakthyeshem').
- B4.1.17 Megjithatë, fakti që një aktiv financiar është i pakthyeshem në vetvete nuk e përjashton domosdoshmërisht aktivin financiar nga plotësimi i kushtit në paragrafët 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A(b). Në situata të tilla, është e nevojshme që kreditori të vlerësojë ('të njihet me') aktivet bazë të veçantë ose flukset monetare për të përcaktuar nëse flukset monetare kontraktuale të aktivit financiar të klasifikuar janë pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Në qoftë se kushtet e aktivit financiar çojnë në flukse monetare të tjera ose kufizojnë flukset e mjeteve monetare në një mënyrë që nuk është në pajtueshmëri me pagesat e principalit dhe të interesit, aktivi financiar nuk i plotëson kushtet në paragrafët 4.1.2 (b) dhe 4.1.2A(b). Nëse aktivet bazë janë aktive financiare ose jo-financiare në vetvete nuk ndikojnë në këtë vlerësim.
- B4.1.18 Një karakteristikë e fluksit monetar kontraktual nuk ndikon në klasifikimin e aktivit financiar nëse ajo mund të ketë vetëm një efekt minimal në flukset monetare kontraktuale të aktivit financiar. Për të bërë këtë përcaktim, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh efektin e mundshëm të karakteristikës kontraktuale të fluksit monetar në çdo datë raportimi dhe në mënyrë kumulative mbi jetën e instrumentit financiar. Përveç kësaj, në qoftë se një karakteristikë e fluksit të mjeteve monetare kontraktuale të mund të ketë një efekt në flukset monetare kontraktuale që është më shumë se sa minimale (ose në një periudhë të vetme raportuese ose kumulative), por se kjo karakteristikë e fluksit monetar nuk është e vërtetë, ajo nuk ndikon në klasifikimin e një aktiv financiar. Një karakteristikë e fluksit monetar nuk është e vërtetë në qoftë se ajo ndikon në flukset monetare kontraktuale të instrumentit vetëm kur ndodh një ngjarje që është shumë e rrallë, tepër e parregullt dhe nuk ka shumë gjasa të ndodhë.
- B4.1.19 Në pothuajse çdo transaksion kreditimi, instrumenti i kreditorit renditet në lidhje me instrumentet e kreditorëve të tjerë të debitorit. Një instrument që është në vartësi të instrumenteve të tjerë mund të ketë flukse monetare kontraktuale që janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar në qoftë se mospagesa nga ana e debitorit është një shkelje e kontratës dhe mbajtësi ka të drejtën kontraktuale mbi shumën e papaguar të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar edhe në rast falimentimi të debitorit. Për shembull, një llogari e arkëtueshme tregtare që rendit kreditorin e saj si kreditor të përgjithshëm do të kualifikohet si pagesë e principalit dhe interesit mbi shumën e principalit të papaguar. Ky është rasti edhe nëse debitori jep kredi që janë të kolateralizuar, i cili në rast falimentimi do t' i japë prioritet mbajtësit të borxhit kundrejt pretendimeve të kreditorit të përgjithshëm në lidhje me kolateralin, por nuk ndikon në të drejtën kontraktuale të kreditorit të përgjithshëm për shumën e papaguar të principalit dhe shumave të tjera për t' u paguar.

Instrumentet e lidhura me kontratë

- B4.1.20 Në disa lloje transaksionesh, një emetues mund t' u japë përparësi pagesave për mbajtësit e aktiveve financiare duke përdorur instrumente të shumta të lidhura kontraktualisht që krijojnë përqendrim të rrezikut të kredisë (këstet). Çdo këst ka një renditje varësie që përcakton rendin në të cilin çdo fluks monetar i krijuar nga emetuesi i caktohet këstit. Në situata të tilla, mbajtësit e një kësti kanë të drejtën për pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar vetëm në qoftë se emetuesi gjeneron flukse monetare të mjaftueshme për t' u përgjigjur kësteve sipas renditjes më të lartë.
- B4.1.21 Në transaksione të tilla, një këst ka karakteristikat e fluksit monetar që janë pagesat e principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar vetëm nëse:
- (a) kushtet kontraktuale të këstit të vlerësuar për klasifikim (pa shqyrtuar grupin bazë të instrumenteve financiare) shkaktajnë flukse monetare të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar (p.sh. norma e interesit për këstin nuk lidhet me një indeks të mallrave);
 - (b) grupi bazë i instrumenteve financiare ka karakteristikat e fluksit monetar të përcaktuara në paragrafët B4.1.23 dhe B4.1.24; dhe
 - (c) ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë në grupin themelor të instrumenteve financiare e rëndësishme me këstin është e barabartë me ose më e ulët se ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë të grupit themelor të instrumenteve financiare (për shembull, klasifikimi i kreditit të këstit të vlerësuar për

klasifikim është i barabartë ose më e lartë se klasifikimi i kredive që do të zbatohet për një këst të vetëm që ka financuar grupin themelor të instrumenteve financiare).

- B4.1.22 Një njësi ekonomike duhet të kërkojë deri sa ajo mund të identifikojë grupin bazë të instrumenteve që krijojnë (në vend që t'i anashkalojë) flukset monetare. Ky është grupi themelor i instrumenteve financiare.
- B4.1.23 Grupi bazë duhet të përmbajë një ose më shumë instrumente që kanë flukse monetare kontraktuale që janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar.
- B4.1.24 Grupi bazë i instrumenteve mund të përfshijë edhe instrumentet që:
- (a) pakësojnë ndryshueshmërinë e fluksit monetar të instrumenteve në paragrafin B4.1.23 dhe, kur kombinohet me instrumentet në paragrafin B4.1.23, çon në flukse monetare të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar (p.sh. një normë interesi maksimale apo minimale ose një kontratë që zvogëlon rrezikun e kredisë në disa ose të gjitha instrumentet në paragrafin B4.1.23); ose
 - (b) lidh flukset monetare të kësteve me flukset e mjeteve monetare të grupit të instrumenteve bazë në paragrafin B4.1.23 për të adresuar diferencat në dhe vetëm në:
 - (i) normën e interesit kur është fikse apo e luhatshme;
 - (ii) monedhën në të cilën janë të shprehura flukset e mjeteve monetare, duke përfshirë edhe inflacionin në këtë monedhë; ose
 - (iii) afatin e flukseve monetare.
- B4.1.25 Nëse ndonjë instrument në grup nuk i plotëson kushtet në paragrafin B4.1.23 ose paragrafin B4.1.24, nuk plotësohet kushti në paragrafin B4.1.21 (b). Në kryerjen e këtij vlerësimi, një analizë e detajuar instrument-për-instrument i grupimit nuk mund të jetë e nevojshme. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të përdorë gjykimin dhe do të kryejë analiza të mjaftueshme për të përcaktuar nëse instrumentet në grupim plotësojnë kushtet në paragrafët B4.1.23-B4.1.24. (Shih gjithashtu paragrafin B4.1.18 për udhëzime mbi karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare kontraktuale që kanë vetëm një efekte minimale.)
- B4.1.26 Nëse mbajtësi nuk mund të vlerësojë kushtet në paragrafin B4.1.21 në njohjen fillestare, kësti duhet të matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Nëse grupi bazë i instrumenteve mund të ndryshojë pas njohjes fillestare në mënyrë të tillë që grupi nuk mund të plotësojë kushtet në paragrafët B4.1.23-B4.1.24, kësti nuk i plotëson kushtet në paragrafin B4.1.21 dhe duhet të matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Megjithatë, në qoftë se grupi themelor përfshin instrumente që janë të mbuluar me kolateral nga aktive që nuk i plotësojnë kushtet në paragrafët B4.1.23-B4.1.24, aftësia për të marrë posedimin e aktiveve të tilla do të shpërfillojë për qëllime të zbatimit të këtij paragrafi nëse njësi ekonomike kontrollon këstin me qëllim të kontrollit kolateralin.

Opsioni për të përcaktuar një aktiv financiar ose detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (Seksionet 4.1 dhe 4.2)

- B4.1.27 Në përputhje me kushtet në paragrafët 4.1.5 dhe 4.2.2, ky Standard lejon një njësi ekonomike të përcaktojë një aktiv financiar, një detyrim financiar, ose një grup të instrumenteve financiare (aktive financiare, detyrime financiare ose të dyja) me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes me kusht që duke vepruar kështu rezultojnë në një informacion më të përshtatshëm.
- B4.1.28 Vendimi i një njësie ekonomike për të përcaktuar një aktiv financiar ose detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes është i ngjashëm me një zgjedhje të politikës kontabël (edhe pse, ndryshe nga një zgjedhje e politikës kontabël, nuk është e nevojshme të zbatohet në mënyrë të qëndrueshme për të gjitha transaksionet e ngjashme). Kur njësi ekonomike mund të bëjë një zgjedhje të tillë, paragrafi 14 (b) i SNK 8 kërkon që politika e zgjedhur të çojë në pasqyra financiare që japin informacion më të besueshëm dhe më të rëndësishëm për efektet e transaksioneve, ngjarjeve dhe kushteve të tjera në pozicionin financiar të njësisë ekonomike, performancën financiare ose flukset monetare. Për shembull, në rastin e caktimit të një detyrimi financiar si detyrim me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, paragrafi 4.2.2 përcakton dy rrethanat kur duhet të plotësohet kërkesa për më shumë informacion përkatës. Prandaj, për të bërë këtë përcaktim në përputhje me paragrafin 4.2.2, njësi ekonomike duhet të tregojë se ai është në njërin (ose të dyja) prej këtyre dy rrethanave.

Përcaktimi eliminon apo redukton ndjeshëm një mospërputhje kontabël

- B4.1.29 Matja e një aktivi financiar ose detyrimi financiar dhe klasifikimi i ndryshimeve të njohura në vlerën e tij përcaktohet nga klasifikimi i elementit dhe nëse elementi është pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse të caktuar. Këto kërkesa mund të krijojnë një mospërputhje të matjes apo të njohjes (nganjëherë referuar si një "mospërputhje kontabël") kur, për shembull, në mungesë të përcaktimit me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, një aktiv financiar do të klasifikohet më pas si i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe një detyrim që njësia ekonomike e konsideron të lidhur do të matej më pas me koston e amortizuar (pa njohur ndryshimet në vlerën e drejtë). Në rrethana të tilla, një njësi ekonomike mund të nxjerrë përfundimin se pasqyrat e saj financiare do të siguronin informacion më të përshtatshëm nëse edhe aktiv, dhe detyrimi janë të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- B4.1.30 Shembujt e mëposhtëm tregojnë se kur mund të përmbushet ky kusht. Në të gjitha rastet, një njësi ekonomike mund ta përdorë këtë kusht për të përcaktuar aktivet financiare ose detyrimet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes vetëm nëse plotëson parimin në paragrafin 4.1.5 ose 4.2.2 (a):
- (a) një njësi ekonomike ka detyrime sipas kontratave të sigurimit, matja e të cilave përfshin informacionin aktual (siç lejohet nga paragrafi 24 i SNRF 4) dhe aktive financiare, që konsiderohen të lidhura dhe që në rast të kundërt do të mateshin ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, ose me koston e amortizuar.
 - (b) një njësi ekonomike ka aktive financiare, detyrime financiare ose të dyja bashkë, që kanë një rrezik, të tillë si rreziku i normës së interesit, që shkakton ndryshime të kundërta në vlerën e drejtë që tentojnë të kompensojnë njëri-tjetrin. Megjithatë, vetëm disa nga instrumentet do të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (për shembull, ato që janë derivativë, ose janë të klasifikuar si të mbajtur për tregtim). Mund të jetë edhe rasti që kërkesat për kontabilitetin mbrojtës nuk janë plotësuar për shkak se, për shembull, nuk janë plotësuar kërkesat për mbrojtjen efektive në paragrafin 6.4.1.
 - (c) Një njësi ekonomike ka aktive financiare, detyrime financiare, ose të dyja bashkë, që kanë një rrezik, të tillë si rrezikun e normës së interesit, që shkakton ndryshime të kundërta në vlerën e drejtë që tentojnë të kompensojnë njëri-tjetrin dhe asnjëri nga aktivet apo detyrimet financiare nuk kualifikohen për t'u përcaktuar si instrument mbulues për shkak se nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Për më tepër, në mungesë të kontabilitetit mbrojtës ka një mospërputhje të konsiderueshme në njohjen e fitimeve dhe të humbjeve neto. Për shembull, njësia ekonomike ka financiar një grup të caktuar huash duke emetuar obligacione tregtare me ndryshime në vlerën e drejtë që tentojnë të kompensojnë njëri-tjetrin. Nëse, përveç kësaj, njësia ekonomike blen dhe shet rregullisht obligacione, por rrallë, nëse ndodh ndonjëherë, blen dhe shet huatë, raportimi si i huave dhe i obligacioneve me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes eliminon mospërputhjen në momentin e njohjes së fitimeve dhe humbjeve neto që ndryshe do të rezultonin nga matja e tyre me koston e amortizuar dhe njohjen e një fitimi ose humbjeje çdo herë që një obligacion ri blihet.
- B4.1.31 Në raste të tilla, si ato të përshkruara në paragrafin e mësipërm, në njohjen fillestare, për të caktuar aktivet financiare dhe detyrimet financiare që nuk maten ndryshe veçse me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mund të eliminohen ose reduktohen ndjeshëm mospërputhjet e matjes ose të njohjes dhe të jepet më shumë informacion përkatës. Për qëllime praktike, njësia ekonomike nuk duhet të hyjë në të gjitha aktivet dhe detyrimet duke shkaktuar mospërputhje për matjen apo njohjen pikërisht në të njëjtën kohë. Një vonesë e arsyeshme është e lejuar me kusht që çdo transaksion përcaktohet si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në njohjen e tij fillestare dhe, në këtë kohë, çdo transaksion i mbetur pritet të ndodhë.
- B4.1.32 Nuk do të ishte e pranueshme të përcaktohen vetëm disa prej aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes që shkaktojnë mospërputhje nëse në këtë mënyrë nuk do të eliminohej ose zvogëlohej ndjeshëm mospërputhja dhe pra nuk do të kishte më shumë informacion të përshtatshëm. Megjithatë, do të ishte e pranueshme të përcaktohen vetëm disa nga një numër aktivesh financiare të ngjashme ose detyrimesh financiare të ngjashme, nëse duke vepruar kështu arrihet një zvogëlim i ndjeshëm (dhe ndoshta një ulje më e madhe se përcaktimet e tjera të lejueshme) i mospërputhjes. Për shembull, supozojmë një njësi ekonomike ka një numër detyrimesh financiare të ngjashme me një shumë prej 100NJM dhe një numër aktivesh financiare të ngjashme me një shumë prej 50NJM, por që janë të matura në baza të ndryshme. Njësia ekonomike mund të zvogëlojë ndjeshëm mospërputhjen në matje duke i përcaktuar në njohjen fillestare të gjitha aktivet, por vetëm disa nga detyrimet (për shembull, detyrimet individuale me një total të kombinuar prej 45NJM) me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Megjithatë, për shkak se përcaktimi si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mund të zbatohet vetëm për një instrument financiar në tërësi, njësia ekonomike në këtë shembull duhet të caktojë një ose më shumë detyrime në tërësinë e tyre. Ajo nuk mund të përcaktojë ose një përbërës të një detyrimi

(p.sh. ndryshimet në vlerë që i takojnë vetëm një rreziku, të tilla si ndryshimet në normën e interesit bazë), ose një pjesë (d.m.th. përqindje) të një detyrimi.

Një grup i detyrimeve ose aktiveve financiare dhe i detyrimeve financiare që menaxhohen dhe performanca e tyre vlerësohet mbi bazën e vlerës së drejtë

- B4.1.33 Një njësi ekonomike mund të menaxhojë dhe të vlerësojë performancën e një grupi detyrimesh financiare ose aktiveve financiare dhe detyrimesh financiare në mënyrë të tillë që duke matur këtë grup me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes merret një informacion më i përshtatshëm. Në këtë rast, fokusi është në mënyrën se si njësi ekonomike menaxhon dhe vlerëson performancën, se sa në natyrën e instrumenteve financiare.
- B4.1.34 Për shembull, një njësi ekonomike mund ta përdorë këtë kusht për të përcaktuar detyrimet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nëse plotëson parimin në paragrafin 4.2.2 (b) dhe njësi ekonomike ka aktive financiare dhe detyrime financiare që ndajnë një ose më shumë rreziqe dhe këto rreziqe janë të menaxhuara dhe vlerësohen në bazë të vlerës së drejtë, në përputhje me një politikë të dokumentuar të menaxhimit të aktiveve dhe detyrimeve. Një shembull mund të jetë një njësi ekonomike që ka emetuar "produkte të strukturuar" që përmbajnë derivativë të shumtë të përfshirë dhe menaxhon rreziqet që rezultojnë mbi bazën e vlerës së drejtë duke përdorur një përzjerje të instrumenteve derivative dhe financiare jo derivative.
- B4.1.35 Siç vërehet më sipër, ky kusht mbështetet në mënyrën se si njësi ekonomike menaxhon dhe vlerëson performancën e grupit të instrumenteve financiare në shqyrtim. Prandaj, një njësi ekonomike (subjekt i kërkesës së përcaktimit në njohjen fillestare) që i përcakton detyrimet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në bazë të këtij kushti, do të përcaktojë të gjitha detyrimet e përshtatshme financiare që janë menaxhuar dhe vlerësuar së bashku.
- B4.1.36 Dokumentimi i strategjisë së njësisë ekonomike nuk duhet të jetë gjithëpërfshirës, por duhet të jetë i mjaftueshëm për të dëshmuar përputhjen me paragrafin 4.2.2 (b). Dokumentimi i tillë nuk është i nevojshëm për çdo zë individual, por mund të jetë mbi një bazë portofoli. Për shembull, në qoftë se sistemi i menaxhimit të performancës për një departament-siç është miratuar nga personeli drejtues kryesor i njësisë ekonomike- tregon qartë se performanca e tij vlerësohet mbi këto baza, nuk kërkohet dokumentim i mëtejshëm për të demonstruar pajtueshmërinë me paragrafin 4.2.2 (b).

Derivatvët e përfshirë (Seksioni 4.3)

- B4.3.1 Kur një njësi ekonomike bëhet palë në një kontratë hibride me një instrument bazë që nuk është një aktiv brenda objektit të këtij Standardi, paragrafi 4.3.3 kërkon që njësi ekonomike të identifikojë çdo derivativ të përfshirë, të vlerësojë nëse është e nevojshme të jenë të ndarë nga kontrata bazë dhe, për ata që kërkohet të jenë të ndarë, të maten derivativët me vlerën e drejtë në njohjen fillestare dhe më pas me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- B4.3.2 Nëse një kontratë bazë nuk e ka deklaruar apo paracaktuar maturimin dhe paraqet një interes të mbetur në aktivet neto të një njësie ekonomike, atëherë karakteristikat e saj ekonomike dhe rreziqet janë ato të një instrumenti të kapitalit neto, dhe një derivativ i përfshirë do të duhet të ketë karakteristikat e kapitalit që lidhen me të njëjtën njësi ekonomike që të konsiderohet si i lidhur ngushtë. Nëse kontrata bazë nuk është një instrument kapitali neto dhe plotëson përkufizimin e një instrumenti financiar, atëherë karakteristikat e saj ekonomike dhe rreziqet janë ato të një instrumenti borxhi.
- B4.3.3 Një derivativ i përfshirë pa opion (i tillë si një kontratë e të ardhmes) ndahet nga kontrata bazë e tij mbështetur në kushtet thelbësore të paraqitura apo të nënkuptuara, në mënyrë që të ketë një vlerë të drejtë zero në njohjen fillestare. Një derivativ i përfshirë bazuar në opion (i tillë si një kontratë me opion kthimi, blerje, me kufi maksimal, kufi minimal ose shkëmbimi) ndahet nga kontrata bazë e tij mbështetur në kushtet e caktuara në funksion të opionit. Shuma fillestare kontabël e instrumentit bazë është shuma e mbetur pasi ndahet derivativi i përfshirë.
- B4.3.4 Në përgjithësi, derivativët e shumëfishtë të përfshirë në një kontratë të vetme hibride trajtohen si një përbërës i vetëm i derivativit të përfshirë. Megjithatë, derivativët e përfshirë që klasifikohen si kapital neto (shih SNK 32) trajtohen veças nga ato të klasifikuar si aktive ose detyrime. Përveç kësaj, nëse një kontratë hibride ka më shumë se një derivativ të përfshirë dhe këta derivativë lidhen me ekspozime të ndryshme ndaj rrezikut dhe janë lehtësisht të ndashëm dhe të pavarur nga njëri-tjetri, ata trajtohen veçmas nga njëri-tjetri.
- B4.3.5 Karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e një derivativi të përfshirë nuk janë të lidhura ngushtë me kontratën bazë (paragrafi 4.3.3 (a)) në shembujt e mëposhtëm. Në këta shembuj, duke supozuar se janë plotësuar kushtet në paragrafin 4.3.3 (b) dhe (c), një njësi ekonomike i trajton derivativët e përfshirë veçmas nga kontrata bazë.

- (a) Një kontratë me opsjon e përfshirë në një instrument që i jep mundësi mbajtësit të kërkojë nga lëshuesi të riblejë instrumentin për një shumë mjetesh monetare ose aktivesh të tjera, që ndryshon në bazë të ndryshimit të çmimit të kapitalit ose të mallrave ose indeksit, nuk është e lidhur ngushtë me një instrument borxhi bazë.
 - (b) Një opsjon apo një parashikim automatik për të zgatur kohën e mbetur deri në maturim të një instrumenti borxhi nuk është i lidhur ngushtë me instrumentin bazë të borxhit nëse nuk ka një rregullim në harmoni me normën e përafërt aktuale të interesit të tregut në kohën e shtrirjes. Në qoftë se një njësi ekonomike emeton një instrument borxhi dhe mbajtësi i tij shkruan një opsjon blerjeje për instrumentin e borxhit me një palë të tretë, emetuesi e trajton opsionin e blerjes si një zgjatje të afatit të maturimit të instrumentit të borxhit me kusht që emetuesit mund t'i kërkojë të marrë pjesë në ose të lehtësojë ri tregtimin e instrumentit të borxhit, si rezultat i ushtrimit të opsionit.
 - (c) Interesi i indeksuar i kapitalit ose pagesat e principalit të përfshira në një instrument borxhi ose në kontratën e sigurimit - me të cilin shuma e interesit ose e principalit është e indeksuar me vlerën e instrumenteve të kapitalit - nuk janë të lidhura ngushtë me instrumentin bazë, sepse rreziqet e natyrshme në derivativin bazë dhe të përfshirë janë të ndryshme.
 - (d) Interesi i indeksuar i mallit ose pagesat e principalit të përfshirë në një instrument borxhi ose kontratës e sigurimit - me të cilin shuma e interesit ose principalit është indeksuar me çmimin e një malli (i tillë si ari) - nuk janë të lidhura ngushtë me instrumentin bazë për shkak se rreziqet e natyrshme në derivativin bazë dhe të përfshirë janë të ndryshme.
 - (e) Një opsjon blerjeje, kthimi apo parapagimi i përfshirë në një kontratë bazë borxhi ose kontratë bazë sigurimi nuk është i lidhur ngushtë me kontratën bazë nëse:
 - (i) çmimi i ushtrimit të opsionit është përafërsisht i barabartë, në çdo datë të ushtrimit, me koston e amortizuar të instrumentit bazë të borxhit ose vlerën kontabël të kontratës bazë të sigurimit; ose
 - (ii) çmimi i ushtrimit të një opsioni parapagimi rimbursen huadhënësin për një shumë deri në vlerën e përafërt aktuale të interesit të humbur për periudhën e mbetur të kontratës bazë. Interesi i humbur është produkt i shumës së principalit të parapaguar shumëzuar me normën diferenciale të interesit. Norma diferenciale e interesit është tejkalimi i normës së interesit efektiv të kontratës bazë mbi normën e interesit efektiv të njësisë ekonomike që do të merret në datën e parapagimit nëse ajo ri investon shumën e principalit të parapaguar në një kontratë të ngjashme për periudhën e mbetur të kontratës bazë.
- Vlerësimi nëse opsioni i blerjes apo kthimit është i lidhur ngushtë me kontratën bazë të borxhit bëhet para se të ndahet elementi i kapitalit neto të një instrumenti borxhi të konvertueshëm në përputhje me SNK 32.
- (f) Derivativot e kredisë, që janë të përfshirë në një instrument bazë borxhi dhe lejojnë një palë ('përfituesin') të transferojë rrezikun e kredisë të një aktivi të veçantë reference, të cilin nuk mund ta ketë, tek një palë tjetër ('garantuesi'), nuk janë të lidhur ngushtë me instrumentin bazë të borxhit. Derivativot të tillë të kredisë lejojnë garantuesin të marrë përsipër rrezikun e kredisë lidhur me aktivin e referencës pa e zotëruar drejtpërdrejt atë.

B4.3.6 Një shembull i një kontrate hibride është një instrument financiar që i jep mbajtësit të drejtën për t'ia kthyer përsëri instrumentin financiar emetuesit në këmbim të një shume mjetesh monetare ose aktivesh të tjera financiare që ndryshon në bazë të ndryshimit në një indeks të kapitalit neto apo mallrave që mund të rritet ose zvogëlohet (një 'instrumenti i kthimit të aksionit'). Vetëm nëse emetuesi në njohjen fillestare i përcakton instrumentet e kthimit të aksioneve si një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, është e nevojshme të ndahet një derivativ i përfshirë (p.sh. pagesa e principalit të indeksuar) sipas paragrafit 4.3.3, sepse kontrata bazë është një instrument borxhi sipas paragrafit B4.3.2 dhe pagesa e principalit të indeksuar nuk është e lidhur ngushtë me një instrument bazë të borxhit sipas paragrafit B4.3.5 (a). Meqë pagesa e principalit mund të rritet dhe të ulet, derivativi i përfshirë është një derivativ pa opsjon, vlera e të cilit është e indeksuar me variabël bazë.

B4.3.7 Në rastin e një instrumenti të kthyeshëm që mund të kthehet përsëri në çdo kohë për një shumë mjetesh monetare të barabartë me një pjesë proporcionale të vlerës neto të aktivit të një njësie ekonomike (të tilla si njësitë e një fondi të përbashkët të hapur ose disa produkte investimesh të lidhura me njësinë), efekti i ndarjes së një derivativi të përfshirë dhe trajtimi kontabël për çdo përbërës është të matet kontrata hibride me shumën e riblerjes që është e pagueshme në fund të periudhës raportuese, në qoftë se mbajtësi ushtron të drejtën e tij për t'ia kthyer përsëri instrumentin emetuesit.

B4.3.8 Karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e një derivativi të përfshirë janë të lidhura ngushtë me karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e kontratës bazë në shembujt e mëposhtëm. Në këta shembuj, një njësi ekonomike nuk i trajton derivativët e përfshirë veçmas nga kontrata bazë.

- (a) Një derivativ i përfshirë në të cilin baza është një normë interesi ose indeksi i normës së interesit që mund të ndryshojë shumë e interesit, që ndryshe do të paguhej ose arkëtohej nga një kontratë bazë borxhi me interes ose një kontratë sigurimi e lidhur ngushtë me kontratën bazë përveç nëse kontrata hibride mund të shlyhet në një mënyrë të tillë që mbajtësi nuk do të mbulonte kryesisht të gjithë investimin e tij të njohur, ose derivativi i përfshirë mundet të paktën të dyfishojë normën fillestare të kthimit mbi kontratën bazë për mbajtësin dhe mund të çojë në një normë kthimi që është të paktën dyfish i asaj të tregut për një kontratë me kushte të njëjta si kontrata bazë.
- (b) Një derivativ me kufi maksimal ose minimal i përfshirë në normën e interesit të një kontrate borxhi ose kontratë sigurimi është i lidhur ngushtë me kontratën bazë, me kusht që kufiri maksimal në ose mbi normën e tregut të interesit dhe ai minimal është në ose nën normën e tregut të interesit kur kontrata emetohet, dhe kufiri maksimal ose minimal është i ndikuar nga lidhja me kontratën bazë. Në mënyrë të ngjashme, dispozitat e përfshira në një kontratë për të blerë ose shitur një aktiv (p.sh. një mall) që vendosin një kufi maksimal dhe minimal mbi çmimin që duhet paguar ose arkëtuar për aktivin janë të lidhura ngushtë me kontratën bazë nëse të dy kufijtë janë pa para në fillimin e kontratës dhe nuk janë të ndikuar.
- (c) Një derivativ në monedhë të huaj, që ofron një seri pagesash të principalit ose të interesit të shprehura në monedhë të huaj dhe është i përfshirë në një instrument borxhi (p.sh. një obligacion në monedhë të dyfishtë), është i lidhur ngushtë me instrumentin bazë të borxhit. Një derivativ i tillë nuk është i ndarë nga instrumenti bazë, sepse SNK 21 *Efektet e ndryshimit në kurset e këmbimit*, kërkon që fitimet dhe humbjet neto në monedhë të huaj nga zërat monetarë të njihen në fitim ose humbje.
- (d) Një derivativ në monedhë të huaj i përfshirë në një kontratë bazë që është një kontratë sigurimi ose një instrument jofinanciar (si një kontratë për blerjen ose shitjen e një zëri jofinanciar, ku çmimi është i shprehur në monedhë të huaj), është i lidhur ngushtë me kontratën bazë po qe se është i ndikuar, nuk përmban një tipar opsioni, dhe kërkon pagesa të shprehura në një nga monedhat e mëposhtme:
 - (i) në monedhën funksionale të çdo pale të rëndësishme të kësaj kontrate;
 - (ii) në monedhën në të cilën zakonisht shprehet çmimi i mallit ose shërbimit përkatës që është blerë ose dorëzuar, në transaksionet tregtare në mbarë botën (të tilla si dollari amerikan për transaksionet e naftës së papërpunuar); ose
 - (iii) një monedhë që përdoret zakonisht në kontratat për të blerë ose shitur zërat jofinanciar në mjedisin ekonomik në të cilin transaksioni kryhet (p.sh. një monedhë relativisht e qëndrueshme dhe likuide që përdoret zakonisht në transaksionet e biznesit lokal ose të tregtisë së jashtme).
- (e) Një opion parapagimi i përfshirë në një interes të shitur veçmas ose principal të shitur veçmas është i lidhur ngushtë me kontratën bazë nëse kontrata bazë (i) fillimisht rezulton nga ndarja e të drejtës për të arkëtuar flukse monetare kontraktuale të një instrumenti financiar që, në vetvete, nuk përmban një derivativ të përfshirë, dhe (ii) nuk përmban asnjë kusht që nuk ka qenë i pranishëm në kontratën fillestare bazë të borxhit.
- (f) Një derivativ i përfshirë në një kontratë bazë qiraje është i lidhur ngushtë me kontratën bazë nëse derivativi i përfshirë është (i) një indeks i lidhur me inflacionin i tillë si një indeks i pagesave të qirasë për një indeks të çmimeve të konsumit (me kusht që qiraja nuk është e ndikuar dhe indeksi lidhet me inflacionin në mjedisin e vet ekonomik të njësisë ekonomike), (ii) qiratë e kushtëzuara në bazë të shitjeve përkatëse ose (iii) qiratë e kushtëzuara në bazë të normave variabël të interesit.
- (g) Një veti lidhëse e përfshirë në një instrument financiar bazë ose në një kontratë sigurimi bazë është e lidhur ngushtë me instrumentin bazë ose kontratën bazë nëse pagesat e shprehura në njësi janë të matura me vlerën aktuale të njësisë që pasqyrojnë vlerat e drejta të aktiveve të fondit. Një veti lidhëse është një term kontraktual që kërkon pagesa të shprehura në njësitë e një fondi investimesh të brendshme ose të jashtme.
- (h) Një derivativ i përfshirë në një kontratë sigurimi është i lidhur ngushtë me kontratën bazë të sigurimit, nëse derivativi i përfshirë dhe kontrata bazë e sigurimit janë kaq të ndërruar sa që një njësi ekonomike nuk mund ta matë derivativin e përfshirë në mënyrë të veçantë (d.m.th. pa marrë parasysh kontratën bazë).

Instrumentet që përmbajnë derivativët e përfshirë

- B4.3.9 Siç është përmendur në paragrafin B4.3.1, kur një njësi ekonomike bëhet palë në një kontratë hibride me një bazë që nuk është një aktiv brenda objektit të këtij Standardi dhe me një ose më shumë derivativë të përfshirë, paragrafi 4.3.3 kërkon që njësia ekonomike për të identifikuar derivativë të tillë të përfshirë, të vlerësojë nëse është e nevojshme të jenë të ndarë nga kontrata bazë, dhe për ata që është e nevojshme të ndahen, mat derivativët me vlerën e drejtë në njohjen fillestare dhe më pas. Këto kërkesa mund të jenë më komplekse, ose të çojnë në matje më pak të besueshme, sesa matja e tërë instrumentit me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Për këtë arsye ky Standard lejon të përcaktohet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes e tërë kontrata hibride.
- B4.3.10 Ky përcaktim mund të përdoret nëse paragrafi 4.3.3 kërkon që derivativët e përfshirë të ndahen nga kontrata bazë, ose ndalon një ndarje të tillë. Megjithatë, paragrafi 4.3.5 nuk do të justifikonte caktimin e kontratës hibride me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në rastet e përcaktuara në paragrafin 4.3.5 (a) dhe (b) sepse duke bërë kështu nuk do të zvogëlohej kompleksiteti ose të rritej besueshmëria.

Rivlerësimi i derivativëve të përfshirë

- B4.3.11 Në përputhje me paragrafin 4.3.3, një njësi ekonomike do të vlerësojë nëse një derivativ i përfshirë është e nevojshme të jetë i ndarë nga kontrata bazë dhe të trajtohet si një derivativ, kur njësia ekonomike më parë bëhet palë e kontratës. Rivlerësimi i mëposhëm është i ndaluar nëse nuk ka një ndryshim në kushtet e kontratës që modifikon në mënyrë të konsiderueshme flukset monetare që përndryshe do të kërkoreshin sipas kontratës, rast në të cilin është i nevojshëm rivlerësimi. Një njësi ekonomike përcakton nëse është i rëndësishëm një modifikim në flukset monetare duke pasur parasysh shkallën në të cilën kanë ndryshuar flukset monetare të pritshme në të ardhmen të lidhura me derivativin e përfshirë, kontrata bazë ose që të dyja dhe nëse ndryshimi është i rëndësishëm në lidhje me flukset monetare të pritshme më parë në kontratë.
- B4.3.12 Paragrafi B4.3.11 nuk zbatohet për derivativët e përfshirë në kontratat e përfituara në:
- (a) një kombinim biznesi (siç përcaktohet në SNRF 3 *Kombinimet e Biznesit*);
 - (b) një kombinim të njësive ekonomike ose bizneseve nën kontroll të përbashkët siç përshkruhet në paragrafët B1-B4 të SNRF 3; ose
 - (c) formimin e një sipërmarrje të përbashkët siç përcaktohet në SNRF 11 *Marrëveshjet e Përbashkëta*
- ose rivlerësimin e tyre të mundshëm në datën e blerjes.³

Riklasifikimi i aktiveve financiare (Seksioni 4.4)**Riklasifikimi i aktiveve financiare**

- B4.4.1 Paragrafi 4.4.1 kërkon që një njësi ekonomike të riklasifikojë aktivet financiare nëse ndryshon modeli i biznesit të njësive ekonomike për menaxhimin e këtyre aktiveve financiare. Këto ndryshime priten të jenë shumë të rralla. Këto ndryshime përcaktohen nga drejtimi i lartë i njësive ekonomike, si rezultat i ndryshimeve të jashtme dhe të brendshme dhe duhet të jenë të rëndësishme për veprimtaritë e njësive ekonomike dhe të demonstrueshme ndaj palëve të jashtme. Prandaj, një ndryshim në modelin e biznesit të një njësie ekonomike do të ndodhë vetëm kur një njësi ekonomike ose fillon ose pushon së kryeri një aktivitet që është i rëndësishëm për operacionet e saj; për shembull, kur njësia ekonomike ka blerë, ka shitur ose ka ndërprerë një linjë të biznesit. Shembuj të një ndryshimi në modelin e biznesit përfshijnë si në vijim:
- (a) Një njësi ekonomike ka një portofol të kredive tregtare që i mban për t' i shitur në afat të shkurtër kohor. Njësia ekonomike blen një kompani që menaxhon kreditë tregtare dhe ka një model biznesi që i mban kreditë në mënyrë që të mbledhë flukset monetare kontraktuale. Portofoli i kredive tregtare nuk është më për shitje, dhe menaxhohet tani së bashku me kreditë tregtare të blera dhe të gjitha mbahen për të mbledhur flukse monetare kontraktuale.
 - (b) Një firmë e shërbimeve financiare vendos të mbyllë biznesin e shitjes me pakicë të hipotekave. Ky biznes nuk pranon më biznes të ri dhe firma e shërbimeve financiare është përfshirë në mënyrë aktive në marketingun e portofolit të kredive hipotekare për shitje.

³

SNRF 3 trajton blerjen e kontratave të derivativëve të trupëzuar në një kombinim biznesi.

- B4.4.2 Një ndryshim në objektivin e modelit të biznesit të njësisë ekonomike duhet të kryhet para datës së riklasifikimit. Për shembull, nëse një firmë e shërbimeve financiare vendos në 15 shkurt të mbyllë biznesin e saj të hipotekimit dhe kështu duhet të riklasifikojë të gjitha aktivet financiare të prekura më 1 prill (pra ditën e parë të periudhës tjetër raportuese të njësisë ekonomike), njësia ekonomike nuk duhet të pranojë biznesin e ri të shitjes me pakicë të kredive hipotekare ose të angazhohet në aktivitete në përputhje me modelin e saj të biznesit pas 15 shkurtit.
- B4.4.3 Në vijim nuk janë ndryshime në modelet e biznesit:
- (a) një ndryshim në qëllimin përta i përket aktiveve financiare të veçanta (edhe në rrethanat e ndryshimeve të rëndësishme në kushtet e tregut).
 - (b) zhdukja e përkohshme e një tregu të caktuar për aktivet financiare.
 - (c) transferimi i aktiveve financiare në mes pjesëve të njësisë ekonomike me modele të ndryshme biznesi.

Matja (Kapitulli 5)

Matja fillestare (Seksioni 5.1)

- B5.1.1 Vlera e drejtë e një aktivi financiar në njohjen fillestare është, zakonisht, çmimi i transaksionit (d.m.th. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë, shih gjithashtu paragrafin B5.1.2A dhe SNRF 13). Megjithatë, nëse një pjesë e shumës së dhënë ose të marrë është për diçka tjetër, përveç instrumentit financiar, një njësi ekonomike do të matë vlerën e drejtë të instrumentit financiar. Për shembull, vlera e drejtë e një huaje ose llogari të arkëtueshme afatgjatë, që nuk mbart interes mund të matet si vlera aktuale e të gjitha arkëtimeve të flukseve monetare të ardhshme të skontuara duke përdorur normën(at) mbizotëruese të interesit të tregut (tregjeve), për një instrument të ngjashëm (i ngjashëm si për nga monedha, afati, lloji i normës së interesit dhe faktorë të tjerë) me një përcaktim të ngjashëm të kredisë. Çdo shumë shtesë e huazuar është një shpenzim ose një reduktim i të ardhurave, vetëm nëse nuk kualifikohet për njohje si një lloj tjetër aktivi.
- B5.1.2 Nëse një njësi ekonomike ka nisur një kredi që mbart një normë interesi jashtë tregut (p.sh. 5 përqind, kur norma e tregut për kredi të ngjashme është 8 përqind), dhe merr një tarifë në fillim si kompensim, njësia ekonomike e njeh kredinë me vlerën e drejtë, d.m.th. neto nga tarifa e marrë.
- B5.1.2A Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare zakonisht është çmimi i transaksionit (d.m.th. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë, shih gjithashtu SNRF 13). Nëse një njësi ekonomike përcakton se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit, siç përmendet në paragrafin 5.1.1A, njësia ekonomike do ta trajtojë këtë instrument në këtë datë si vijon:
- (a) me matjen e kërkuar nga paragrafi 5.1.1, në qoftë se vlera e drejtë evidentohet me anë të një çmimi të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose detyrim të njëjtë (d.m.th. input të Nivelit 1), ose bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor të dhëna vetëm nga tregjet e mbikëqyrura. Një njësi ekonomike do të njohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit, si një fitim ose humbje.
 - (b) në të gjitha rastet e tjera, me matjen e kërkuar nga paragrafi 5.1.1, të rregulluar me diferencën e shtyrë midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Pas njohjes fillestare, njësia ekonomike do ta njohë këtë diferencë të shtyrë si një fitim ose humbje vetëm në atë masë që ajo vjen nga një ndryshim në një faktor (përfshirë kohën), që pjesëmarrësit e tregut do të kishin parasysh gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose detyrimit.

Matjet e mëpasshme (Seksioni 5.2 dhe 5.3)

- B5.2.1 Nëse një instrument financiar, që është njohur më parë si një aktiv financiar, matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe vlera e drejtë e tij bie nën zero, ai është një detyrim financiar i matur në përputhje me paragrafin 4.2.1. Megjithatë, kontrata hibride me instrumente bazë, që janë aktive brenda objektit të këtij Standardi, matet gjithmonë në përputhje me paragrafin 4.3.2.
- B5.2.2 Shembulli i mëposhtëm ilustron kontabilitetin për kostot e transaksionit në matjen fillestare dhe të mëpasshme të një aktivi financiar të matur me vlerën e drejtë me ndryshimet nëpërmjet të ardhurave të tjera të përgjithshme në përputhje ose me paragrafin 5.7.5 ose 4.2.1A. Një njësi ekonomike blen një aktiv financiar për 100NJM plus një komision blerje për 2NJM. Fillimisht, njësia ekonomike e njeh aktivin me 102NJM. Periudha e raportimit përfundon një ditë më vonë, kur çmimi i kuotuar në treg i aktivit është

100NJM. Nëse aktivi shitet, do të paguhet një komision për 3NJM. Në këtë datë, njësia ekonomike e mat aktivin me 100NJM (pa marrë parasysh komisionin e mundshëm në shitje) dhe njeh një humbje prej 2NJM në të ardhura të tjera të përgjithshme. Në qoftë se aktivi financiar matet me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A, kostot e transaksionit amortizohen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv.

- B5.2.2A Matja e mëpasshme e një aktivi financiar ose detyrimi financiar dhe njohja e mëpasshme e fitimeve dhe humbjeve neto, të përshkruara në paragrafin B5.1.2A, do të jetë në përputhje me kërkesat e këtij Standardi.

Investimet në instrumente të kapitalit neto dhe kontratat për këto investime

- B5.2.3 Të gjitha investimet në instrumente kapitali dhe kontratat për këto instrumente duhet të maten me vlerën e drejtë. Megjithatë, në rrethana të kufizuara, kostoja mund të jetë një vlerësim i duhur i vlerës së drejtë. Ky mund të jetë rasti kur disponohet informacion i pamjaftueshëm i kohëve të fundit për të matur vlerën e drejtë, apo në qoftë se ka një interval të gjerë të matjeve të mundshme të vlerës së drejtë dhe kostoja përfaqëson vlerësimin më të mirë të vlerës së drejtë brenda këtij intervali.
- B5.2.4 Treguesit që kostoja mund të mos jetë përfaqësuese e vlerës së drejtë përfshijnë:
- (a) një ndryshim i rëndësishëm në performancën e të investuarit krahasuar me buxhetet, planet apo objektivat.
 - (b) ndryshimet në pritshmëritë që objektivat teknike të produktit do të arrihen nga i investuari.
 - (c) një ndryshim i rëndësishëm në treg për kapitalin e të investuarit ose produkteve të tij apo i produkteve potenciale.
 - (d) një ndryshim i rëndësishëm në ekonominë globale, ose mjedisin ekonomik në të cilin operon i investuari.
 - (e) një ndryshim i rëndësishëm në performancën e njësive ekonomike të krahasueshme, ose në vlerësime të nënkuptuara nga tregu i përgjithshëm.
 - (f) çështje të brendshme të të investuarit të tilla si mashtrimi, mosmarrëveshjet tregtare, gjyqësore, ndryshimet në menaxhimin apo strategjinë.
 - (g) evidenca nga transaksionet e jashtme në kapitalin e të investuarit- ose nga i investuari (të tilla si emetimi i ri i kapitalit), ose nga transferimet e instrumenteve të kapitalit ndërmjet palëve të treta.
- B5.2.5 Lista në paragrafin B5.2.4 nuk është përfundimtare. Një njësi ekonomike do të përdorë të gjithë informacionin për performancën dhe veprimtarinë e të investuarit që i vihet në dispozicion pas datës së njohjes fillestare. Për sa kohë që secili prej këtyre faktorëve ekziston, ata mund të tregojnë se kostoja mund të mos jetë përfaqësuese e vlerës së drejtë. Në këto raste, njësia ekonomike duhet të matë vlerën e drejtë.
- B5.2.6 Kostoja nuk është vlerësimi më i mirë i vlerës së drejtë për investimet në instrumente kapitali neto të kuotuar (ose kontratat për instrumente kapitali të kuotuar).

Matja me koston e amortizuar (Seksioni 5.4)

Metoda e interesit efektiv

- B5.4.1 Në aplikimin e metodës së interesit efektiv, njësia ekonomike identifikon tarifat që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit të një instrumenti financiar. Përshkrim i tarifave për shërbimet financiare mund të mos jetë tregues i natyrës dhe substancës së shërbimeve të ofruara. Tarifat që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit të një instrumenti financiar trajtohen si një rregullim i normës së interesit efektiv, përveç nëse instrumenti financiar matet me vlerën e drejtë, me ndryshimin në vlerën e drejtë duke u njohur në fitim ose humbje. Në ato raste, tarifat njihen si të ardhura ose shpenzime kur instrumenti njihet fillimisht.
- B5.4.2 Tarifat që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit të një instrumenti financiar përfshijnë:
- (a) tarifat fillestare të marra nga subjekti në lidhje me krijimin ose blerjen e një aktivi financiar. Tarifa të tilla mund të përfshijnë kompensim për veprimtari të tilla si vlerësimi i gjendjes financiare të huamarrësit, vlerësimi dhe regjistrimi i garancive, kolateralit dhe marrëveshjeve të tjera të sigurisë, negocimi i kushteve të instrumentit, përgatitja dhe përpunimi i dokumenteve dhe mbyllja e transaksionit. Këto tarifa janë një pjesë integrale e procesit të përfshirjes që rezulton me një instrument financiar.

- (b) Tarifat e angazhimit të marra nga njësia ekonomike për të krijuar një hua kur angazhimi për hua nuk është matur në përputhje me paragrafin 4.2.1 (a) dhe është e mundur që njësia ekonomike do të hyjë në një marrëveshje të veçantë kreditimi. Këto tarifa janë konsideruar si kompensim për një përfshirje të vazhdueshme në blerjen e një instrumenti financiar. Nëse angazhimi skadon pa arritur të kemi një kredi, tarifa njihet si e ardhur mbas skadimit.
 - (c) tarifat e nisjes të paguara për lëshimin e detyrimeve financiare të matura me koston e amortizuar. Këto tarifa janë pjesë integrale e procesit të përfshirjes në një detyrim financiar. Një njësi ekonomike dallon tarifat dhe shpenzimet që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit për detyrimin financiar nga tarifat e nisjes dhe kostot e transaksionit që lidhen me të drejtën për të ofruar shërbime, të tilla si shërbimet e menaxhimit të investimeve.
- B5.4.3 Tarifat që nuk janë pjesë integrale e normës efektive të interesit të një instrumenti financiar dhe janë trajtuar në përputhje me SNRF 15 përfshijnë:
- (a) tarifat e ngarkuara për shërbimin e një kredie;
 - (b) tarifat e angazhimit për të filluar një hua kur angazhimi për huanë nuk është i matur në përputhje me paragrafin 4.2.1 (a) dhe nuk ka gjasa që do të kemi një marrëveshje specifike të huadhënies; dhe
 - (c) tarifat e huave sindikale të marra nga një njësi ekonomike që rregullon një kredi dhe nuk mban asnjë pjesë e paketës së kredisë për veten e saj (apo mban një pjesë në të njëjtën normë efektive të interesit për rrezikun e krahasimit ashtu si dhe pjesëmarrësit e tjerë).
- B5.4.4 Kur zbatohet metoda e interesit efektiv, një njësi ekonomike në përgjithësi amortizon çdo tarifë, çdo pikë të paguar apo të arkëtuar, kostot e transaksionit dhe primet ose skontot e tjera që përfshihen në llogaritjen e normës së interesit efektiv përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Megjithatë, një periudhë më e shkurtër mund të përdoret në qoftë se kjo është periudha në të cilën lidhen tarifat, pikët e paguara apo të arkëtuar, kostot e transaksionit, primet ose skontot. Ky do të jetë rasti kur variabël me të cilin lidhen tarifat, pikët e paguara ose të arkëtuar, kostot e transaksionit, primet ose skontot të ri çmohet me normat e tregut përpara maturimit të pritshëm të instrumentit financiar. Në një rast të tillë, periudha e përshtatshme e amortizimit është periudha pas kësaj date të ri çmuarjes. Për shembull, nëse një prim ose skontimi mbi një instrument financiar me normë të ndryshueshme pasqyron interesin e përllogaritur mbi atë instrument financiar që nga interesi i fundit i paguar, ose ndryshimet në normat e tregut që nga koha kur norma e interesit të ndryshueshëm u rishikua bazuar në normat e tregut, ajo do të amortizohet deri në datën e ardhshme kur interesi i ndryshueshëm të rishikohet sërish në normat e reja të tregut. Kjo është për shkak se primi ose skontimi lidhen me periudhën deri në datën tjetër të rishikimit të interesit sepse, në atë datë, variabli me të cilin lidhet primi ose skontimi (d.m.th. normat e interesit) rishikohen për tu bazuar në normat e tregut. Nëse, megjithatë, primi ose skontimi rezultojnë nga një ndryshim në marzhin e kredisë mbi normën e luhatshme të specifikuar në instrumentin financiar, ose të variablave të tjera që nuk janë rregulluar me normat e tregut, ajo amortizohet përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar.
- B5.4.5 Për aktivet dhe detyrimet financiare me normë të luhatshme, rivlerësimin periodik i flukseve të mjeteve monetare për të pasqyruar lëvizjet në normat e tregut të interesit ndryshon normën e interesit efektiv. Nëse një normë e luhatshme e aktiveve ose e detyrimeve financiare njihet fillimisht me një vlerë të barabartë me principalin e arkëtueshëm ose të pagueshëm në maturim, rivlerësimi i pagesave të ardhshme të interesit nuk ka efekt domethënës në vlerën kontabël të aktivit ose të detyrimit.
- B5.4.6 Nëse një njësi ekonomike rishikon vlerësimet e saj të pagesave ose arkëtimeve (me përjashtim të modifikimeve në përputhje me paragrafin 5.4.3 dhe ndryshimeve në vlerësimet e humbjeve të pritshme të kredisë), ajo do të rregullojë vlerën kontabël bruto të aktivit financiar ose koston e amortizuar të një detyrimi financiar (ose grupi i instrumenteve financiare) për të pasqyruar flukset e vlerësuar aktuale dhe të rishikuara monetare kontraktuale. Njësia ekonomike rillogarit vlerën kontabël bruto të një aktivi financiar ose koston e amortizuar të detyrimit financiar si vlerën aktuale të flukseve monetare kontraktuale të ardhshme të parashikuara që janë të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv të instrumentit financiar (ose të normës së interesit efektiv për aktivet financiare të blera ose të krijuara me kreditin të çvlerësuar) ose, kur është e zbatueshme, me normën e rishikuar e interesit efektiv të llogaritur në përputhje me paragrafin 6.5.10. Rregullimi njihet në pasqyrën e fitimeve ose të humbjeve si e ardhur ose si shpenzim.
- B5.4.7 Në disa raste një aktiv financiar është konsideruar si me kredi të çvlerësuar që në njohjen e tij fillestare, sepse rreziku i kredisë është shumë i lartë, dhe në rastin e një blerje ai është blerë me një zbritje të madhe. Një njësi ekonomike i duhet të përfshijë humbjen fillestare të pritshme të kredisë në flukse e mjeteve monetare të vlerësuar kur llogarit normën efektive të interesit për aktivet financiare me kredit të rregulluar që konsiderohet të blihen ose krijohen me kredi të çvlerësuar që në njohjen fillestare. Megjithatë, kjo nuk do të thotë se një normë efektive e interesit të kredisë së rregulluar duhet të zbatohet vetëm për shkak se aktivi financiar ka rrezik të lartë të kredisë në njohjen fillestare.

Kostot e transaksionit

- B5.4.8 Kostot e transaksionit përfshijnë tarifat dhe komisioni e paguara agjentëve (përfshirë punonjësit që veprojnë si agjentë të shitjes), këshilltarëve, agjentëve dhe tregtarëve, taksat e agjencive rregullatore dhe këmbimeve të letrave me vlerë, si dhe taksat e transferimit dhe regjistrimit. Kostot e transaksionit nuk përfshijnë primet ose skontot e borxheve, kostot e financimit ose kostot e brendshme administrative të mbajtjes së tyre.

Pakësimi i vlerës

- B5.4.9 Pakësimet e vlerës mund të lidhen me një aktivi financiar në tërësinë e tij ose për një pjesë të tij. Për shembull, një njësi ekonomike ka në plan për të marrë kolateralin e një aktivi financiar dhe pret të rikuperojë asnjë cent më shumë se 30 për qind të aktivitetit financiar nga kolaterali. Nëse njësi ekonomike nuk ka mundësi të arsyeshme të rikuperojë ndonjë fluks mëtejshëm të mjeteve monetare nga aktivi financiar, ajo duhet të pakësojë vlerën për pjesën e mbetur 70 për qind të aktivitetit financiar.

Çvlerësimi (Seksioni 5.5)**Baza vlerësimi kolektive dhe individuale**

- B5.5.1 Në mënyrë që të përmbushë objektivin e njohjes së humbjeve të kredisë përgjatë jetës së pritshme për rritje të mëdha në rrezikun e kredisë që prej njohjes fillestare, mund të jetë e nevojshme që të kryet vlerësimi i rritjes së konsiderueshme të rrezikut të kredisë mbi baza kolektive duke e konsideruar se informacioni është domethënës për rritjen e rëndësishme në rrezikun të kredisë, për shembull, një grup apo nën-grup i instrumenteve financiare. Kjo është për të siguruar që një njësi ekonomike e plotëson objektivin e njohjes së jetës pritet humbje e kreditit, kur atje janë rritjet domethënëse në riskun e kredisë, edhe në qoftë se prova e rritjeve të tilla të rëndësishme në rrezikun e kredisë në nivel individual instrument nuk është ende në dispozicion.
- B5.5.2 Humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës, përgjithësisht pritët të njihen para se një instrument financiar bëhet i pa paguar në kohën e duhur. Në mënyrë tipike, rreziku i kredisë rritet në mënyrë të konsiderueshme para se një instrument financiar bëhet i pa paguar në kohën e duhur ose të jenë vërejtur faktorë të tjera specifik të vonësës së huamarrësit (për shembull, një modifikim apo ristrukturim). Rrjedhimisht kur informacioni i arsyeshëm dhe i mbështetur që është më largpamës se informacioni pas mospagesës është i disponueshëm pa kosto ose përpjekje të panevojshme, ai duhet të përdoret për të vlerësuar ndryshimet në rrezikun e kredisë.
- B5.5.3 Megjithatë, në varësi të natyrës së instrumenteve financiare dhe informacioneve të disponueshme për rrezikun e kredisë për grupe të veçanta të instrumenteve financiare, një njësi ekonomike mund të mos jetë në gjendje për të identifikuar ndryshime të rëndësishme në rrezikun e kredisë për instrumentet financiare individuale përpara se instrumenti financiar të bëhet detyrim i pashlyer në kohë. Ky mund të jetë rasti për instrumentet financiare të tilla si kreditë e shitjes me pakicë për të cilat ka pak ose aspak informacion të përditësuar për rrezikun të kredisë që është marrë në mënyrë rutinë dhe monitorohet mbi baza instrumenti individual derisa një klient i shkel kushtet e kontratës. Nëse ndryshimet në rrezikun e kredisë për instrumentet financiare individuale nuk janë kapur para se të ato bëhen të detyrim i pa shlyer në kohë, lejimi i një humbje vetëm në bazë të informacionit të kredit në nivel individual të instrumentit financiar nuk do të përfaqësonte besnikërisht ndryshimet në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare.
- B5.5.4 Në disa rrethana një njësi ekonomike nuk ka informacione të arsyeshme dhe të mbështetura që sigurohen pa kosto apo përpjekje të papërshtatshme për të matur humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës mbi baza instrumenti individual. Në këtë rast, humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës do të njihen në baza kolektive që merr në konsideratë informacion të plotë të rrezikut të kredisë. Ky informacion i plotë i rrezikut të kredisë duhet të përfshijë jo vetëm informacionin pas datës së shlyerjes, por edhe të gjithë informacionin përkatës të kreditit, duke përfshirë edhe informacion makroekonomik për të ardhmen, në mënyrë për të përafëruar rezultatin e njohjes së humbjeve të pritshme të kredisë përgjatë jetës, kur ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare në një nivel instrumenti individual.
- B5.5.5 Për qëllim të përcaktimit të rritjes së ndjeshme në rrezikun e kredisë dhe njohjes së një kompensimi për humbje në baza kolektive, një njësi ekonomike mund të grupojë instrumentet financiare në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut të kredisë me qëllim të lehtësimit të një analize që është projektuar për të mundësuar identifikimin e një rritje të ndjeshme në rrezikun të kredisë kohë pas kohe. Njësia ekonomike nuk duhet të errësojë këtë informacion duke bërë grupime instrumentesh financiare me

karakteristika të ndryshme të rrezikut. Shembuj të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut të kredisë mund të përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në:

- (a) lloji i instrumentit;
- (b) klasifikimet mbi bazën e rrezikut i kredisë;
- (c) lloji i kolateralit;
- (d) data e njohjes fillestare;
- (e) koha e mbetur deri në maturi
- (f) industria;
- (g) vendndodhja gjeografike e huamarrësit; dhe
- (h) vlera e kolateralit të lidhur me aktivin financiar në qoftë se ajo ka një ndikim në mundësinë që të ndodhë një vonesë në pagim (për shembull, kreditë pa të drejtë kthimi në disa vende apo raporti kredi-vlerë).

B5.5.6 Paragrafi 5.5.4 kërkon që humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës njihen për të gjithë instrumentet financiare për të cilat nuk ka pasur rritje domethënëse në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare. Në mënyrë për të përmbushur këtë objektivi, në qoftë se një njësi ekonomike nuk është në gjendje të grupojë instrumentet financiare për të cilat rreziku i kredisë është konsideruar të jetë rritur në mënyrë të konsiderueshme që prej njohjes fillestare në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut të kredisë, njësia ekonomike duhet të njohë humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës në një pjesë të aktivet financiare për të cilat rreziku i kreditit konsiderohet se është rritur në mënyrë të konsiderueshme. Grumbullimi i instrumenteve financiare për të vlerësuar nëse ka ndryshime në rrezikun e kredisë në baza kolektive mund të ndryshojnë me kalimin e kohës me daljen e informacioneve të reja mbi grupimet e instrumenteve financiare apo dhe mbi baza individuale.

Koha e njohjes së humbjeve të pritshme të kredisë përgjatë jetës

- B5.5.7 Vlerësimi nëse humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës duhet të njihen bazohet në rritjen e ndjeshme të gjasave ose rrezikut që të ndodhë një mospagim i detyrimit që nga njohja fillestare (pa marrë parasysh nëse një instrument financiar është rivlerësuar për të pasqyruar një rritje të rrezikut të kredisë), në vend të provave që një aktiv financiar të quhet me kreditit të çvlerësuar në datën e raportimit ose në vend që të ndodhë mospagimi në kohën e duhur. Në përgjithësi, do të ketë një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë para se një aktiv financiar bëhet me kreditit të çvlerësuar ose para se të ndodhë mospagimi i tij në kohë.
- B5.5.8 Për angazhime huaje, një njësi ekonomike merr parasysh ndryshimet në rrezikun që një mospagim në kohë të ndodhë për një hua e cila lidhet me një angazhim huaje të caktuar. Për kontratat e garancisë financiare, një njësi ekonomike merr parasysh ndryshimet në rrezikun që një huamarrës i caktuar do të vonohet në kontratë.
- B5.5.9 Rëndësia e një ndryshimi në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare varet nga rreziku që mospagimi të ndodhë i vlerësuar në momentin e njohjes fillestare. Kështu, një ndryshim i dhënë, në terma absolutë, në rrezikun e ndodhisë së mospagimit do të jetë më i rëndësishëm për një instrument financiar me një rrezik më të ulët fillestar të ndodhjes së mospagimit në krahasim me një instrument financiar me një rrezik më të lartë fillestar të ndodhisë së mospagimit.
- B5.5.10 Rreziku i ndodhisë së mospagimit në instrumentet financiare që kanë rrezik të krahasueshme të kredisë është më i lartë sa më e gjatë të jetë jeta e pritshme e instrumentit; për shembull, rreziku i ndodhjes së mospagimit në një obligacion të vlerësuar me AAA me një jetë të pritshme 10 vjet është më e lartë se sa në një obligacion të vlerësuar me AAA me një jetë të pritshme prej pesë vjetësh.
- B5.5.11 Për shkak të marrëdhënieve midis jetës së pritshme dhe rrezikut të mospagimit, ndryshimi në rrezikun e kredisë nuk mund të vlerësohet thjesht duke krahasuar ndryshimin në rrezikun absolut të ndodhisë së një mospagimi me kalimin e kohës. Për shembull, në qoftë se rreziku i mospagimit për një instrument financiar me një jetë të pritshme të 10 vjet në momentin e njohjes fillestare është identik me rrezikun e mospagimit të atij instrumenti financiar, kur jeta e tij pritshme në një periudhë të mëpasshme është vetëm pesë vjet, kjo mund të tregojnë një rritje të rrezikut të kredisë. Kjo është për shkak se rreziku i mospagimit përgjatë jetës së pritshme zakonisht zvogëlohet me kalimin e kohës në qoftë se rreziku i kredisë është i pandryshuar dhe instrumenti financiar është më afër datës së maturimit. Megjithatë, për instrumentet financiare që kanë detyrime të pagesave të rëndësishme vetëm afër datës së maturimit të instrumentit financiar, rreziku i mospagimit jo domosdoshmërisht mund të ulet me kalimin e kohës. Në një rast të tillë, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë faktorë të tjerë cilësorë që do të tregojnë nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.

- B5.5.12 Një njësi ekonomike mund të zbatojë qasje të ndryshme kur vlerëson nëse rreziku i kredisë në një instrument financiar është rritur në mënyrë të konsiderueshme që nga njohja fillestare ose kur mat humbjen e të pritshme të kredisë. Një njësi ekonomike mund të zbatojë qasje të ndryshme për instrumente të ndryshme financiare. Një qasje që nuk përfshin një probabilitet të qartë të mospagimit, si një input në vetvete, të tilla si një qasje ndaj klasifikimit të humbjes së kreditit, mund të jetë në përputhje me kërkesat në këtë Standard, me kusht që njësi ekonomike është në gjendje të ndajë ndryshimet në rrezikun e një mospagimi nga ndryshimet në treguesit e tjerë të humbjeve të pritshme të kredisë, të tilla si kolaterali, dhe kur bën vlerësimin të konsiderojë si më poshtë:
- (a) ndryshimin në rrezikun e mospagimit që nga njohja fillestare;
 - (b) jetën e pritshme të instrumentit financiar; dhe
 - (c) informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të papërshtatshme që mund të ndikojë në rrezikun e kredisë.
- B5.5.13 Metodot e përdorura për të përcaktuar nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm në një instrument financiar që nga njohja fillestare duhet të marrin parasysh karakteristikat e instrumentit financiar (ose grupit të instrumenteve financiare) dhe rrethanat e mospagimit në të kaluarën për instrumentet financiare të krahasueshme. Pavarësisht kërkesës në paragrafin 5.5.9, për instrumentet financiare për të cilat rrethanat e mospagimit nuk janë të përqendruara një pikë të caktuar gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar, ndryshimet në rrezikun e një mospagimi gjatë 12 muajve të ardhshëm mund të jenë një përafrim i arsyeshëm i ndryshimeve në rrezikun e mospagimit përgjatë gjithë jetës. Në të tilla raste, një njësi ekonomike mund të përdorë ndryshimet në rrezikun e një mospagimi gjatë 12 muajve të ardhshëm për të përcaktuar nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare, përveç kur rrethanat tregojnë se një vlerësim për të gjithë jetën është e nevojshme.
- B5.5.14 Megjithatë, për disa instrumente financiare, ose në disa rrethana, mund të mos jetë e përshtatshme për të përdorur ndryshimet në rrezikun e një mospagimi gjatë 12 muajve të ardhshëm për të përcaktuar nëse duhet të njihen humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës. Për shembull, ndryshimi në rrezikun e një mospagimi në 12 muajt e ardhshëm mund të mos jetë një bazë e përshtatshme për përcaktimin nëse rreziku i kredisë është rritur në një instrument financiar me një afat maturimi prej më shumë se 12 muaj kur:
- (a) instrumenti financiar ka detyrime të rëndësishme të pagesave vetëm përtej 12 muajve të ardhshëm;
 - (b) ndryshimet në faktorët përkatës makroekonomikë apo faktorët e tjerë të lidhura me kreditin duket që nuk janë pasqyruar në mënyrë adekuate në rrezikun e një mospagimi në 12 muajt e ardhshëm; ose
 - (c) ndryshimet në faktorët e kreditit të lidhur kanë një ndikim vetëm në rrezikun e kredisë të instrumentit financiar (ose të ketë një efekt më të theksuar) përtej 12 muajve.

Përcaktimi nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare

- B5.5.15 Kur behet përcaktimi nëse njohja e humbjes së pritshme të kredisë përgjatë jetës është e nevojshme një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të përshtatshme dhe që mund të ndikojnë në rrezikun e kredisë mbi një instrumenti financiar në përputhje me paragrafin 5.5.17 (c). Një njësi ekonomike nuk ka nevojë të bëjë kërkim të tepërt për informacion kur i duhet të përcaktojë nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.
- B5.5.16 Analiza e rrezikut të kredisë është një analizë shumë faktorëshe dhe tërësore; nëse një faktor specifik është relevant, dhe pesha e tij në krahasim me faktorë të tjerë, do të varet nga lloji i produktit, karakteristikat e instrumenteve financiare dhe huamarrësit, si dhe rajonit gjeografik. Një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme dhe që është relevant për instrumentin e veçantë financiar që po vlerësohet. Megjithatë, disa faktorë ose tregues nuk mund të jenë të identifikueshëm në një nivel individual instrumentesh financiare. Në një rast të tillë, faktorët ose treguesit duhet të vlerësohen për portofolet e përshtatshme, grupet e portofolave ose pjesë e një portofoli të instrumenteve financiarë për të përcaktuar nëse është përmbushur kërkesa në paragrafin 5.5.3 për njohjen e humbjeve të pritshme të kredisë përgjatë jetës.
- B5.5.17 Lista jo e plotë e informacionit të mëposhtëm mund të jetë e rëndësishme në vlerësimin e ndryshimeve në rrezikun e kredisë:
- (a) ndryshime të rëndësishme në treguesit e çmimeve të brendshme të rrezikut të kredisë, si rezultat i një ndryshimi në rrezikun e kredisë që nga fillimi, duke përfshirë, por pa u kufizuar në, marzhin e kredisë që do të rezultojë në qoftë se një instrument i veçantë financiar ose instrument financiar i

ngjashëm me të njëjtat kushte dhe të njëjtën kundërparti janë krijuar ose janë emetuar rishtas në datën e raportimit.

- (b) ndryshime të tjera në normat apo kushtet e një instrumenti financiar ekzistues që do të jetë shumë e ndryshme nëse instrumenti krijohet ose emetohet rishtas në datën e raportimit (të tilla si kushte më të rrepta, rritje e shumës së kolateralit ose garancive, apo mbulimin me të ardhurave më të larta) për shkak të ndryshimit në rrezikun e kredisë të instrumentit financiar që prej njohjes fillestare.
- (c) ndryshime të rëndësishme në treguesit e tregut të jashtëm të rrezikut të kredisë për një instrumenti financiar të veçantë ose të instrumenteve financiare të ngjashme me të njëjtën gjatësi të pritshme të jetës. Ndryshimet në treguesit e tregut të rrezikut të kredisë përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në:
 - (i) marzhi i kredisë;
 - (ii) kontratë shkëmbimi për mos shlyerje kredie me huamarrësit;
 - (iii) gjatësia e kohës apo në atë masë në të cilën vlera e drejtë e një aktivi financiar ka qenë më pak se kosto e tij të amortizuar; dhe
 - (iv) informacione të tjera të lidhura me tregun për të huamarrësin, të tilla si ndryshimet në çmimin e instrumenteve të borxhit dhe të kapitalit të vet të huamarrësit.
- (d) një ndryshim i rëndësishëm aktual apo i pritshëm në klasifikimin e jashtëm të kreditit të instrumentit financiar.
- (e) një përkeqësim aktual ose pritshëm në vlerësimin e brendshëm të kreditit për huamarrësin ose rënie në rezultatin e sjelljes që përdoret për të vlerësuar rrezikun e kredisë brenda vendit. Vlerësimet e kreditit të brendshëm dhe vlerësimi i brendshëm i sjelljes janë më të besueshme kur ata janë plotësisht të lidhur me vlerësimet e jashtme apo të mbështetur nga studime të parazgjedhura.
- (f) ndryshimet negative ekzistuese ose të pritshme në biznes, kushte financiare apo ekonomike të cilat pritet të shkaktojnë një ndryshim të rëndësishëm në aftësinë e huamarrësit për të përmbushur detyrimet e borxhit, të tilla si një rritje aktuale ose e pritshme në normat e interesit ose një rritje aktuale ose pritshme e konsiderueshme në nivelin e papunësisë.
- (g) një ndryshim i rëndësishëm aktual apo i pritshëm në rezultatin nga aktiviteti kryesor i huamarrësit. Shembujt përfshijnë rënie aktuale ose të pritshme të të ardhurave apo marzheve, duke rritur rreziqet operative, mungesat e kapitalit qarkullues, rënie në cilësinë e aktiveve, rritje e efektit të levës të bilancit, likuiditetit, probleme të menaxhimit apo ndryshime në fushën e biznesit apo strukturës organizative (të tilla si ndërprerjen e një segmenti të biznesit) që rezultojnë në një ndryshim të rëndësishëm në aftësinë e huamarrësit për të përmbushur detyrimet e borxhit.
- (h) rritjet domethënëse në rrezikun e kredisë mbi instrumentet e tjera financiare të të njëjtit huamarrësit.
- (i) një ndryshim negativ aktual apo i pritshëm i rëndësishëm në mjedisin rregullator, ekonomik, apo teknologjik të huamarrësit që rezultojnë në një ndryshim të rëndësishëm në aftësinë e huamarrësit për të përmbushur detyrimet e borxhit, të tilla si një rënie të kërkesës për produktet e shitura të huamarrësit për shkak të një ndryshimi në teknologji.
- (j) ndryshime të rëndësishme në vlerën e kolateralit që mbulon detyrimin ose në cilësinë e garancive apo të aktiveve që mbahen si garanci kredie të palës së tretë, të cilat pritet të reduktojnë nxitjen ekonomike të huamarrësit për të bërë pagesat e planifikuara kontraktuale ose për ndryshe të ketë një efekt në probabilitetin e mospagimit. Për shembull, në qoftë se vlera e kolateralit bie për shkak të rënies së çmimeve të shtëpive, huamarrësit në disa vende kanë një nxitje më të madhe për të mos paguar kreditë për shtëpitë e tyre.
- (k) një ndryshim i rëndësishëm në cilësinë e garancisë të dhënë nga një aksionar (ose prindërit e një individi) nëse aksionari (ose prindërit) kanë një nxitje dhe aftësinë financiare për të parandaluar mos pagimin nga rritja e kapitalit ose e mjeteve monetare.
- (l) ndryshime të rëndësishme, të tilla si ulje të mbështetjes financiare nga një njësi ekonomike mëmë ose një filial tjetër ose një ndryshim domethënës aktual apo i pritshëm në cilësinë e aktivitetit që mbahet për të garantuar kredinë, që pritet të zvogëlojë nxitjen ekonomike të huamarrësit për të bërë pagesat e planifikuara kontraktuale. Përmirësimi i cilësisë së kreditit ose të mbështetjes përfshijnë shqyrtimin e gjendjes financiare të garantuesit dhe / ose, për interesa të emetuara në procesin e krijimit të letrave me vlerë, nëse interesat sindikale pritet të jenë të afta për të thithur humbjet e pritshme të kredisë (për shembull, mbi huatë që garantojnë sigurinë).

- (m) ndryshimet e pritshme në dokumentacionin e kredisë duke përfshirë edhe një shkelje të pritshme të kontratës që mund të çojë në heqjen e kushteve apo amendamenteve, mos kërkimin e pagesës së interesit, ri përcaktimin e normës së interesit, kërkesën për kolateral apo garanci shtesë, apo ndryshime të tjera në kuadrin kontraktual të instrumentit.
- (n) ndryshime të rëndësishme në performancën e pritshme dhe sjelljen e huamarrësit, përfshirë ndryshimet në statusin e pagesave të huamarrësve në grup (për shembull, një rritje në numrin e pritshëm ose rritje të pagesave kontraktuale të vonuara apo rritje të konsiderueshme në numrin e pritshëm të huamarrësve me kartë krediti që pritet ti afrohen apo të tejkalojnë kufirin e tyre të kreditit ose që pritet të paguajnë vetëm shumat minimale mujore).
- (o) ndryshime në qasjen e menaxhimit të kredisë nga njësisë ekonomike në lidhje me instrumentin financiar; d.m.th. bazuar në treguesit e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të instrumentit financiar, praktika e menaxhimit të rrezikut të kredisë të njësisë ekonomike pritet të bëhet më aktive ose të jetë e fokusuar në menaxhimin e instrumentit, duke përfshirë edhe monitorimin apo kontrollin më nga afër të instrumentit, ose ndërhyrja e njësisë ekonomike në mënyrë specifike me huamarrësin.
- (p) informacioni pas datës së pagimit me vonesë, përfshi hipotezën e kundërshtueshme sipas përcaktimit në paragrafin 5.5.11.

B5.5.18 Në disa raste, informacioni i disponueshëm cilësor dhe ai sasior jo-statistikor mund të jenë të mjaftueshme për të përcaktuar se një instrument financiar ka plotësuar kriterin për njohjen e një humbje në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës. Që do të thotë, informacioni nuk ka nevojë të rrjedhë përmes një modeli statistikor apo procesi të vlerësimit të kreditit në mënyrë për të përcaktuar nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë së instrumentit financiar. Në raste të tjera, një njësi ekonomike mund të kenë nevojë të marrë në konsideratë informacione të tjera, duke përfshirë informacionin nga modelet e saj statistikore ose nga proceset e vlerësimit të kreditit. Në mënyrë alternative, njësi ekonomike mund të bazojë vlerësimet e saj në të dy llojet e informacionit, d.m.th. faktorët cilësorë që nuk janë hasur përmes procesit të vlerësimit të brendshëm dhe një kategori të veçantë vlerësimi të brendshëm në datën e raportimit, duke marrë në konsideratë karakteristikat e rrezikut të kredisë në njohjen fillestare, në qoftë se të dy llojet e informacioneve janë të rëndësishme.

Hipoteza e kundërshtueshme më shumë se 30 ditë vonesë

- B5.5.19 Hipoteza e kundërshtueshme në paragrafin 5.5.11 nuk është një tregues absolut se humbja e pritshme e kreditit përgjatë jetës duhet të njihet, por supozohet të jetë pika e fundit në të cilën humbja e pritshme e kreditit përgjatë jetës duhet të njihet madje edhe kur përdoret informacion që i përket të ardhmes (duke përfshirë faktorët makroekonomikë në nivel portofoli).
- B5.5.20 Një njësi ekonomike mund të hedh poshtë këtë supozim. Megjithatë, ajo mund ta bëjë këtë vetëm kur ajo ka informacion të arsyeshëm dhe të mbështetur në dispozicion që tregon se edhe në qoftë se pagesat kontraktuale kalojnë afatin më shumë se 30 ditë vonesë, kjo nuk përfaqëson një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë të një instrumenti financiar. Për shembull kur mospagesa ka qenë një gabim administrativ, në vend që të rezultojë nga vështirësia financiare e huamarrësit, ose njësi ekonomike ka prova historike që tregojnë se nuk ka lidhje midis rritjes së rëndësishme të rrezikut të mos pagimit dhe aktiveve financiare në të cilat pagesat janë më shumë se 30 ditë vonesë, por kjo evidencë identifikon një lidhje të tillë kur pagesat janë më shumë se 60 ditë vonesë.
- B5.5.21 Një njësi ekonomike nuk mund të lidhë kohën e rritjes së rëndësishme në rrezikun e kredisë dhe njohjen e humbjes së pritshme të kredisë përgjatë jetës kur një aktiv financiar konsiderohet si me kredit të çvlerësuar ose me përkufizimin e brendshëm të njësisë ekonomike për mospagimin.

Instrumentet financiare që kanë rrezik të ulët të kredisë në datën e raportimit

- B5.5.22 Rreziku i kredisë në një instrument financiar konsiderohet i ulët për qëllime të paragrafit 5.5.10, nëse instrumenti financiar ka një rrezik të ulët të mospagimit, huamarrësi ka një kapacitet të fortë për të përmbushur detyrimet e tij kontraktuale të flukseve monetare në të ardhmen e afërt dhe ndryshimet negative në kushtet ekonomike dhe të biznesit në afat më të gjatë mund, por nuk do sillnin domosdoshmërisht, zvogëlimin e aftësisë së huamarrësit për të përmbushur detyrimet e tij kontraktuale rrjedhjes së mjeteve monetare. Instrumentet financiare nuk konsiderohet të kenë rrezik të ulët të kredisë kur ata janë konsideruar se kanë një rrezik të ulët humbje thjesht për shkak të vlerës së kolateralit dhe instrumenti financiar pa atë kolateral nuk do të konsiderohet si me rrezik të ulët të kredisë. Instrumentet financiare gjithashtu nuk konsiderohet të kenë rrezik të ulët të kredisë thjesht sepse ata kanë një rrezik më të ulët të mospagimit sesa

instrumentet e tjera financiare të njësisë ekonomike ose sepse lidhen me rrezikun e ulët të kredisë të juridiksionit brenda të cilit vepron njësia ekonomike.

- B5.5.23 Për të përcaktuar nëse një instrument financiar ka rrezik të ulët të kredisë, një njësi ekonomike mund të përdorë klasifikimin e saj të brendshëm të rrezikut të kredisë ose metodologji të tjera që janë në përputhje me një përkufizim të kuptueshëm gjerësisht të rrezikut të ulët të kredisë dhe që konsiderojnë rreziqet dhe llojin e instrumenteve financiare që janë duke u vlerësuar. Një vlerësim i jashtëm i "shkallës së investimeve" është një shembull i një instrumenti financiar që mund të konsiderohet si me rrezik të ulët të kredisë. Megjithatë, instrumentet financiare nuk është e domosdoshme të jenë të vlerësuara nga jashtë për tu konsideruar si me rrezik të ulët të kredisë. Ata, sidoqoftë, duhet të konsiderohen të kenë rrezik të ulët të kredisë nga një këndvështrim i një pjesëmarrësi në tregun e tyre, duke marrë parasysh të gjitha afatet dhe kushtet e instrumentit financiar.
- B5.5.24 Humbjet e pritshme kreditit përgjatë jetës nuk njihen për një instrument financiar thjesht sepse konsiderohet të kishit një rrezik të ulët të kredisë në periudhën e mëparshme raportuese dhe nuk konsiderohet të ketë rrezik të ulët të kredisë në datën e raportimit. Në një rast të tillë, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare dhe në këtë mënyrë nëse humbja e pritshme e kreditit përgjatë jetës duhet të njihen në përputhje me paragrafin 5.5.3.

Modifikimet

- B5.5.25 Në disa rrethana, njohja apo modifikimi i flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të një aktivi financiar mund të çojë në çregjistrim të aktivit financiar ekzistues në përputhje me këtë Standard. Kur modifikim i një aktivi financiar rezulton në çregjistrim të aktivit financiar ekzistues dhe njohjen e mëpasshme të aktivit financiar të modifikuar, aktivi i modifikuar është konsideruar si një aktiv "i ri" financiar për qëllime të këtij Standardi.
- B5.5.26 Prandaj data e modifikimit do të trajtohet si data e njohjes fillestare të atij aktivi financiar kur zbatohen kërkesat e zhvlerësimit për aktivin financiar të modifikuar. Kjo zakonisht do të thotë të masësh humbjen në një shumën të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë për periudhën 12-mujore derisa të përmbushen kërkesat për njohjen e humbjeve të pritshme të kredisë përgjatë jetës sipas paragrafit 5.5.3. Megjithatë, në disa rrethana të pazakonta në vijim të një modifikimi që rezulton në çregjistrimin e aktivit financiar origjinal, mund të ketë evidencë se aktivi financiar i modifikuar është me kredit të çvlerësuar në momentin e njohjes fillestare, dhe në këtë mënyrë, aktivi financiar duhet të njihet si një aktiv i krijuar me kredit të çvlerësuar. Kjo mund të ndodhë, për shembull, në një situatë në të cilën ka pasur një modifikim thelbësor të një aktivi për të cilin mbajtësi është i detyruar ta shesë, që rezulton me çregjistrim të aktivit financiar origjinal. Në një rast të tillë, mund të jetë e mundur që nga modifikimi të rezultojë në një aktiv financiar të ri i cili është me kredit të çvlerësuar që në njohjen e tij fillestare.
- B5.5.27 Nëse flukset monetare kontraktuale në një aktiv financiar janë ri negociuar ose përndryshe të modifikuara, por aktivi financiar nuk çregjistrohet, ai aktiv financiar nuk konsiderohet automatikisht të ketë rrezik krediti më të ulët. Një njësi ekonomike do të vlerësojë nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare mbi bazën e të gjitha informatave të arsyeshme dhe të mbështetura që janë në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme. Kjo përfshin informacion historik dhe të parashikueshëm, dhe një vlerësim të rrezikut të kredisë përgjatë jetës së pritshme të aktivit financiar, i cili përfshin informacion në lidhje me rrethanat që çuan në modifikim. Evidencë e cila provon se nuk janë përmbushur kriteret për njohjen humbjeve të pritshme të kredisë përgjatë jetës nuk mund të përfshijë një histori të kryerjes së pagesave në kohë kundrejt kushteve kontraktuale të modifikuara. Në mënyrë tipike një klient do të duhet të demonstrojnë sjellje të vazhdueshme të mirë të pagesave për një periudhë kohore para se rreziku i kredisë konsiderohet të ketë rënë. Për shembull, një histori e pagesave të pa bëra apo të bëra jo plotësisht nuk do të mund të fshihej thjesht duke bërë një pagesë në kohë pas një modifikim të kushteve kontraktuale.

Matja e humbjeve të parashikuara të kredisë

Humbjet e pritshme të kredisë

- B5.5.28 Humbjet e pritshme e kreditit janë një vlerësim i probabilitet të ponderuar të humbjes së kredisë (d.m.th. vlera aktuale e mjeteve monetare të munguara / të humbura) gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Me mjete monetare të munguara do të kuptojmë diferencën në mes flukseve të mjeteve monetare që duhet ti paguhen një njësie ekonomike në përputhje me kontratën dhe flukseve të mjeteve monetare që njësia ekonomike pret të marrë. Për shkak se humbjet e pritshme të kredisë marrin në konsideratë shumën dhe

kohën e pagesave, një humbje e kredisë lind edhe në qoftë se njësia ekonomike pret të paguhet në mënyrë të plotë, por më vonë sesa kur duhej sipas kontratës.

- B5.5.29 Për aktivet financiare, humbja e kredisë është vlera aktuale e diferencës mes:
- (a) flukseve të mjeteve monetare kontraktuale që duhet ti paguhet një njësie ekonomike sipas kontratës; dhe
 - (b) flukseve të mjeteve monetare që njësia ekonomike pret të marrë.
- B5.5.30 Për angazhimet e huave të pashfrytëzuara, humbja e kredisë është vlera aktuale e diferencës mes:
- (a) flukseve të mjeteve monetare kontraktuale që duhet ti paguhet njësisë ekonomike nëse mbajtësi i angazhimit të kredisë tërheq kredinë; dhe
 - (b) flukseve të mjeteve monetare që njësia ekonomike pret të marrë në qoftë se kredia është tërhequr.
- B5.5.31 Vlerësim i humbjeve të pritshme të kredisë nga një njësie ekonomike mbi angazhimet për hua duhet të jenë në përputhje me tërheqjet e pritshme të angazhimit të kredisë, d.m.th. duhet të merret parasysh pjesa e pritshme e angazhimit të kredisë që do të tërhiqet brenda 12 muajve nga data e raportimit kur parashikojmë humbjet e pritshme të kredisë për 12 muajt e ardhshëm, dhe pjesa e pritshme e angazhimit të kredisë që do të tërhiqet përgjatë jetës së pritshme të angazhimit të kredisë kur llogarisim humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës.
- B5.5.32 Për një kontratë të garancisë financiare, njësisë ekonomike i kërkohet të bëjë pagesat vetëm në rast të mospagimit nga ana e debitorit, në përputhje me kushtet e instrumentit që është e garantuar. Prandaj, mungesat e mjeteve monetare janë pagesat e pritshme për të rimbursuar mbajtësin për një humbje të kredisë që ai pëson minus të gjitha shumat që njësia ekonomike pret të marrë nga mbajtësi, debitori ose nga ndonjë palë tjetër. Nëse aktivi është i garantuar plotësisht, vlerësimi i mungesave të mjeteve monetare për një kontratë garancie financiare do të ishte në përputhje me vlerësimet e mungesave të mjeteve monetare për aktivin që është objekt i garancisë.
- B5.5.33 Për një aktiv financiar që është me kredit të zhvlerësuar në datën e raportimit, por që nuk është një aktiv financiar i blerë ose i krijuar me kredit të zhvlerësuar, një njësie ekonomike do të matë humbjet e pritshme të kredisë si diferencë midis vlerës bruto kontabël të aktivit dhe vlerës aktuale të flukseve të ardhshme të mjeteve monetare të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv të aktivit financiar. Çdo rregullim njihet në pasqyrën e fitimeve ose të humbjeve si e ardhur ose si shpenzim nga zhvlerësimi.
- B5.5.34 Kur bëhet matja e një humbje për një qira të arkëtueshme, flukset e mjeteve monetare të përdorura për përcaktimin e humbjeve të pritshme të kredisë duhet të jenë në përputhje me flukset e mjeteve monetare të përdorura në matjen e qirasë së arkëtueshme sipas SNK 17 *Qiratë*.
- B5.5.35 Një njësi ekonomike mund të përdorë mjete praktike të volitshme kur mat humbjen e pritshme të kredisë nëse ato janë në përputhje me parimet e paragrafit 5.5.17. Një shembull i një ndihmesë të tillë është llogaritja e humbjeve të pritshme të kredisë për llogaritë e arkëtueshme tregtare duke përdorur një matricë provizionesh. Njësi ekonomike do të përdorë përvojën e saj historike të humbjes së kreditit (e rregulluar sipas nevojës në përputhje me paragrafët B5.5.51-B5.5.52), si një praktikë të përshtatshme, për llogaritë e arkëtueshme tregtare për të vlerësuar humbjet e pritshme të kredisë për periudhën 12-mujore ose humbjet e pritshme të kredisë për tërë jetën për aktivin financiar. Një matricë provizionesh, për shembull, mund të përcaktojë normat e fiksuara të provizionit në varësi të numrit të ditëve që një llogari e arkëtueshme tregtare është me vonesë (për shembull, 1 për qind në qoftë se nuk janë me vonesë, 2 për qind në qoftë se janë me më pak se 30 ditë vonesë, 3 për qind në qoftë se janë me më shumë se 30 ditë por më pak se 90 ditë, 20 për qind nëse janë 90-180 ditë me vonesë etj.). Në varësi të larmisë së klientëve të saj, njësia ekonomike do të përdorë grupimet e përshtatshme në qoftë se përvoja e saj historike e humbjeve të kredisë tregon modele të ndryshme humbjeje për segmente të ndryshme të klientëve. Shembuj të kriterëve që mund të përdoren për grupuar aktivet përfshijnë rajonin gjeografik, llojin e produktit, vlerësimin e historikut të kredisë për konsumatorët, kolateralin ose sigurimin e kredisë tregtare dhe llojin e klientit (të tilla si me shumicë ose me pakicë).

Përkufizimi për mospagimin në kohë

- B5.5.36 Paragrafi 5.5.9 kërkon që kur të bëhet përcaktimi nëse rreziku i kredisë në një instrument financiar është rritur në mënyrë të konsiderueshme, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh ndryshimin në rrezikun e mospagimit që nga njohja fillestare.
- B5.5.37 Kur bëjmë përcaktimin e mospagimit për qëllim të përcaktimit të rrezikun të mospagimit, një njësi ekonomike do të zbatojë një përkufizim të mospagimit që është në përputhje me përkufizimin e përdorur për qëllime të menaxhimit të rrezikut të kredisë të brendshëm për instrumentin përkatës financiar dhe të marrë parasysh treguesit cilësorë (për shembull, kushtëzimet financiare) kur është e përshtatshme. Megjithatë,

ekziston një hipotezë e kundërshtueshme se mospagimi nuk mund të ndodhë më vonë sesa kur një aktiv financiar është 90 ditë vonesë, përveç nëse njësia ekonomike ka informacion të arsyeshëm dhe të mbështetur për të treguar se një kriter tjetër është më i përshtatshëm. Përkufizimi i mospagimit i përdorur për këto qëllime do të zbatohet vazhdimisht për të gjitha instrumentet financiare nëse informacioni i disponueshëm tregon se një tjetër përkufizim i mospagimit është më i përshtatshëm për një instrument të veçantë financiar.

Periudha për të cilën vlerësohen humbjet e pritshme të kredisë

- B5.5.38 Në përputhje me paragrafin 5.5.19, periudha maksimale mbi të cilat humbja e pritshme e kreditit duhet të matet është periudha kontraktuale maksimale mbi të cilën njësia ekonomike është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë. Për angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare, kjo periudhë është periudha maksimale kontraktuale mbi të cilën njësi ekonomike ka një detyrim kontraktual të pranishëm për të dhënë kredi.
- B5.5.39 Megjithatë, në përputhje me paragrafin 5.5.20, disa instrumente financiare përfshijnë edhe një hua edhe një përbërës të një angazhimi të pa ushtruar, dhe aftësia kontraktuale e njësisë ekonomike për të kërkuar që të anulohet angazhimin e pa ushtruar nuk e kufizon ekspozimin e njësisë ekonomike kundrejt humbjes së kreditit deri në masën e periudhës së njoftimit kontraktual. Për shembull, kreditë afat shkurtër përsëritëse, të tilla si kartat e kreditit dhe overdraftet, mund të tërhiqen sipas kontratës nga huadhënësi me një njoftim të shkurtër brenda dhe një dite. Megjithatë, në praktikë huadhënësit të vazhdojnë të japin kredi për një periudhë më të gjatë dhe mund të tërheqin huan vetëm pasi rreziku i kredisë për huamarrësin të rritet, e cila mund të jenë shumë vonë për të parandaluar disa ose të gjitha humbjet e pritshme të kredisë. Këto instrumente financiare në përgjithësi kanë karakteristikat e mëposhtme si rezultat i natyrës së instrumentit financiar, mënyrës me të cilën instrumentet financiare janë menaxhuar, dhe natyrën e informatave në dispozicion në lidhje me rritje të madhe të rrezikut të kredisë:
- (a) instrumentet financiare nuk kanë një afat të caktuar apo strukturë ripagimi dhe zakonisht kanë një periudhë të shkurtër anulimi kontraktual (për shembull, një ditë);
 - (b) aftësia kontraktuale për të anuluar kontratën nuk zbatohet në kushtet e menaxhimit normal ditë-për-ditë të instrumentit financiar dhe kontrata mund të anulohet vetëm kur njësia ekonomike bëhet e vetëdijshme për një rritje të rrezikut të kredisë të huasë; dhe
 - (c) instrumentet financiare menaxhohen në baza kolektive.
- B5.5.40 Kur përcaktimin e periudhës mbi të cilën njësia ekonomike pritet të jetë e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë, por për të cilën humbjet e pritshme të kredisë nuk do të zbuten nga veprimet normale të drejtuesve të rrezikut të kredisë të njësisë ekonomike, njësia ekonomike duhet të marrë parasysh faktorë të tillë si informacion historik dhe eksperiencë për:
- (a) periudhën mbi të cilën njësia ekonomike ishte e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë për instrumentet financiare të ngjashme;
 - (b) gjatësinë e kohës për mospagime në instrumente të ngjashme financiare të që pasojnë një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë; dhe
 - (c) veprimet e menaxhimit të rrezikut të kredisë që një njësi ekonomike pret të marrë sapo rreziku i kredisë të instrumentit financiar është rritur, të tilla si reduktimi ose heqja e kufijve të pa tërhequr akoma.

Rezultati me probabilitet të ponderuar

- B5.5.41 Qëllimi i vlerësimit të humbjeve të pritshme të kredisë nuk është as për të vlerësuar një skenar më të keq as për të vlerësuar rastin më të mirë. Në vend të kësaj, një vlerësim i humbjeve të pritshme të kredisë gjithmonë pasqyron mundësinë që një humbje të kredisë ndodh dhe mundësinë që një humbje të kredisë të mos ndodhë edhe sikur rezultati më i mundshëm tregon që nuk ka humbje të kredisë.
- B5.5.42 Paragrafi 5.5.17 (a) kërkon që vlerësimi i humbjeve të pritshme të kredisë të pasqyrojë një shumë të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që është e përcaktuar nga vlerësimi i një game të rezultateve të mundshme. Në praktikë, kjo mund të mos ketë nevojë të jetë një analizë komplekse. Në disa raste, modele relativisht të thjeshta mund të jenë të mjaftueshëm, pa pasur nevojë për një numër të madh të skenarëve të detajuara. Për shembull, humbjet mesatare të kredisë të një grupi të madh të instrumenteve financiare me karakteristika të përbashkëta të rrezikut mund të jetë një vlerësim i arsyeshëm i shumës me probabilitet të ponderuar. Në situata të tjera, identifikimi i skenarëve që specifikojnë shumën dhe kohën e flukseve të mjeteve monetare për rezultatet e veçanta dhe vlerësimi i ponderuar i këtyre rezultateve ndoshta do të jetë e nevojshme. Në këto situata, humbjet e pritshme të kredisë do të pasqyrojnë të paktën dy rezultate në përputhje me paragrafin 5.5.18.

- B5.5.43 Për humbjet e pritshme të kredisë përgjatë gjithë jetës, një njësi ekonomike do të vlerësojë rrezikun e mospagimit në instrumentin financiar gjatë jetës së tij të pritshme. Humbjet e pritshme të kredisë për periudhën 12-mujore janë një pjesë e humbjeve të pritshme të kredisë përgjatë jetës dhe përfaqësojnë mungesat e flukseve të mjeteve monetare përgjatë jetës që do të rezultojnë në qoftë se një mospagim ndodh në 12 muaj pas datës së raportimit (ose në një periudhë më të shkurtër në qoftë se jeta e pritshme e një instrumenti financiar është më pak se 12 muaj), e ponderuar me probabilitetin e ndodhës së mospagimit. Kështu, humbjet e pritshme të kredisë për 12 muaj nuk janë as humbjet e pritshme të kredive për jetën që një njësi ekonomike do të pësojë në instrumentet financiare që ajo parashihet se do të ketë mospagim në 12 muajt e ardhshëm e as mungesat monetare që janë të parashikuara gjatë 12 muajve të ardhshëm.

Vlera në kohë e parasë

- B5.5.44 Humbjet e pritshme të kredisë duhet të skontohej për ti sjellë në datën e raportimit, që të mos shprehin shumën e mospagimit të pritshme apo ndonjë date tjetër, duke përdorur normën e interesit efektiv e përcaktuar në njohjen fillestare ose një përafrim të saj. Nëse një instrument financiar ka një normë interesi të ndryshueshme, humbjet e pritshme të kredisë do të skontohej duke përdorur normën aktuale të interesit efektiv e përcaktuar në përputhje me paragrafin B5.4.5.
- B5.5.45 Për aktivet financiare të blera apo të krijuara si me kreditit të çvlerësuar, humbjet e pritshme të kredisë do të skontohej duke përdorur normën efektive të interesit të kredisë së rregulluar të përcaktuar në njohjen fillestare.
- B5.5.46 Humbjet e pritshme të kredisë mbi qiratë e arkëtueshme do të skontohej duke përdorur të njëjtën normë skontimi të përdorur në matjen e qirasë të arkëtueshme në përputhje me SNK 17.
- B5.5.47 Humbjet e pritshme e kreditit në një angazhim huaje do të skontohej duke përdorur normën e interesit efektiv, ose një përafrim të saj, që do të zbatohet kur njihet aktivi financiar që rezulton nga ky angazhimi huaje. Kjo është kështu me qëllim që të zbatohen kërkesat e çvlerësimit, një aktiv financiar që është njohur si pasojë e një tërheqje të një angazhim të huasë do të trajtohet si një vazhdim të atij angazhim në vend që të njihet si një instrument i ri financiar. Humbjet e pritshme të kredisë mbi aktivin financiar, pra, do të matet duke pasur parasysh rrezikun fillestar të angazhimit të huasë nga data që njësia ekonomike u bë palë në angazhimin e parevokueshëm.
- B5.5.48 Humbjet e pritshme të kredisë për kontratat e garancisë financiare ose për angazhime huaje për të cilat norma e interesit efektiv nuk mund të përcaktohet, do të skontohej duke aplikuar një normë interesi e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet që janë specifike për flukset monetare por vetëm nëse, dhe deri në masën që, rreziqet janë marrë parasysh duke rregulluar normën e skontimit dhe jo duke rregulluar mungesën e mjeteve monetare që do ndërpriten.

Informacion i arsyeshëm dhe mbështetës

- B5.5.49 Për qëllimet e këtij Standardi, informacion i arsyeshëm dhe i mbështetur është ai që është në dispozicion në datën e raportimit, pa kosto apo përpjekje të panevojshme, duke përfshirë informacion në lidhje me ngjarjet e së kaluarës, kushtet aktuale dhe parashikimet për kushtet ekonomike në të ardhmen. Informacioni që është në dispozicion për qëllime të raportimit financiar është konsideruar të jetë në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme.
- B5.5.50 Një njësi ekonomike nuk i kërkohet që të përfshijë parashikimet për kushtet e ardhshme gjatë gjithë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Shkalla e gjykimit që është e nevojshme për të vlerësuar humbjet e pritshme të kredisë varet nga disponueshmëria e informacionit të detajuar. Ashtu si horizonti parashikimi rritet, disponueshmëria e informacionit të detajuar zvogëlohet dhe shkalla e gjykimit të nevojshme për të vlerësuar humbjet e pritshme të kredisë rritet. Vlerësim i humbjeve të pritshme të kredisë nuk kërkon një vlerësim të detajuar për periudha që janë larg në të ardhmen, në fakt për periudha të tilla, një njësi ekonomike mund të shfrytëzojë parashikimet nga informacione të detajuara në dispozicion.
- B5.5.51 Një njësi ekonomike nuk ka nevojë të ndërmarrë një kërkim të ekzagjeruar për informacion por duhet të marrin në konsideratë të gjithë informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme dhe që është i përshtatshëm për vlerësimin e humbjeve të pritshme të kredisë, duke përfshirë efektin e parapagimeve të pritshme. Informacioni i përdorur duhet të përfshijë faktorët që janë specifike për huamarrësin, kushtet e përgjithshme ekonomike dhe një vlerësim të dyjave, si drejtimin aktual dhe atë të parashikuar të kushteve në datën e raportimit. Një njësi ekonomike mund të përdorë burime të ndryshme të të dhënave, që mund të jenë si të brendshme (subjekti specifike) ashtu dhe të jashtme. Burimet e mundshme të të dhënave përfshijnë përvojën e brendshme historike të humbjeve të kredisë, vlerësimet e brendshme, përvojën e humbjeve të kredisë të subjekteve të tjera dhe vlerësimet e jashtme, raporte dhe statistika. Njësitë ekonomike që nuk kanë fare, ose kanë burime të pamjaftueshme, të

të dhënave specifike mund të përdorë përvojën e kolegëve për instrumente financiare të krahasueshme (ose grupe të instrumenteve financiare).

- B5.5.52 Informacioni historik është një referencë e rëndësishme ose baza nga e cila nisemi për të matur humbjet e pritshme të kredisë. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të rregullojë të dhënat historike, të tilla si përvojën humbjes së kredisë, në bazë të të dhënave aktuale për të pasqyruar efektet e kushteve aktuale dhe parashikimet e kushteve për të ardhshmen që nuk prekin periudhën në të cilën të dhënat historike janë bazuar, dhe të mënjanojë efektet e kushteve në periudhën historike që nuk janë të përshtatshme për flukset e ardhshme kontraktuale të mjeteve monetare. Në disa raste, informacioni më i mirë i arsyeshëm dhe i mbështetur mund të jetë informacioni i parregulluar historik, në varësi të natyrës së informacionit historik dhe kur është llogaritur, krahasuar me rrethanat në datën e raportimit dhe karakteristikat e instrumentit financiar të marrë konsideratë. Vlerësimet e ndryshimeve në humbjet e pritshme të kredisë duhet të reflektojnë, dhe të jenë në përputhje me ndryshimet në të dhënat përkatëse nga periudha në periudhë (siç janë ndryshimet në normat e papunësisë, çmimet e pasurive të paluajtshme, çmimet e mallrave, statusin e pagesave apo faktorë të tjerë që janë tregues të humbjeve të kredisë të një instrumenti financiar ose të një grupi instrumentesh financiare dhe në madhësinë e këtyre ndryshimeve). Një njësi ekonomike duhet të rishikojë rregullisht metodologjinë dhe supozimet e përdorura për vlerësimin e humbjeve të pritshme të kredisë për të reduktuar çdo diferencë ndërmjet vlerësimeve dhe përvojës aktuale të humbjes së kreditit.
- B5.5.53 Kur përdoret përvoja historike e humbjeve të kredisë në vlerësimin e humbjeve të pritshme të kredisë, është e rëndësishme që informacioni për normat historike të humbjeve të kredisë të zbatohet për grupet që janë të përcaktuara në një mënyrë të tillë që është në përputhje me grupet për të cilat janë vëzhguar normat historike të humbjeve të kredisë. Si rrjedhojë, metoda e përdorur duhet të mundësojë që secili grup i aktiveve financiare të jetë i shoqëruar me informacion lidhur me përvojën e kaluar të humbjes së kreditit në grupin e aktiveve financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut dhe me të dhënat përkatëse të vëzhguara që reflektojnë kushtet aktuale.
- B5.5.54 Humbjet e pritshme të kreditit reflektojnë humbjet e pritshme të kredisë të njësisë ekonomike. Megjithatë, kur merret parasysh i gjithë informacioni i arsyeshëm dhe i mbështetur që është në dispozicion pa kosto apo përpjekje të panevojshme në vlerësimin e humbjeve të pritshme të kredisë, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë informacionin e dukshëm të tregut në lidhje me rrezikun e kredisë të instrumentit të veçantë financiar ose instrumenteve financiare të ngjashme.

Kolaterali

- B5.5.55 Për qëllime të matjes së humbjeve të pritshme të kredisë, vlerësimi i mungesave monetare të pritshme duhet të pasqyrojë flukset e mjeteve monetare të pritshme nga kolaterali dhe aktivet e tjera garantuese të kredisë që janë pjesë e kushteve kontraktuale dhe që nuk janë njohur veçmas nga njësia ekonomike. Vlerësimi i mungesave monetare të pritshme në një instrument financiar të siguruar me kolateral pasqyron shumën dhe kohën e flukseve monetare që pritet nga shitja e kolateralit minus kostot e marrjes dhe shitjes së kolateralit, pavarësisht nëse shitja është e mundshme (d.m.th. vlerësimi i flukseve të pritshme të mjeteve monetare të marrë në konsideratë mundësinë e shitjes së kolateralit dhe flukset e mjeteve monetare që do të rezultojnë nga kjo shitje). Rrjedhimisht, çdo flukse të mjeteve monetare që priten nga shitja i kolateralit përtej maturimit kontraktual të kontratës duhet të përfshihet në këtë analizë. Çdo kolateral i marrë si rezultat i shitjes së kolateralit nuk njihet si një aktiv që është i ndarë nga instrumenti financiar i garantuar me kolateral nëse nuk i plotëson kriteret përkatëse të njohjes për një aktiv në këtë Standard apo Standarde të tjera.

Riklasifikimi i aktiveve financiare (seksioni 5.6)

- B5.6.1 Nëse një njësi ekonomike i riklasifikon aktivet financiare në përputhje me paragrafin 4.4.1, paragrafi 5.6.1 kërkon që ajo do të zbatojë në mënyrë prospektive riklasifikimin që nga data e riklasifikimit. Si kategoria e matjes me koston e amortizuar ashtu dhe ajo e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave tjera përmbledhëse kërkojnë që norma efektive e interesit të përcaktohet në momentin e njohjes fillestare. Të dyja këto kategori të matjes gjithashtu të kërkojnë që kërkesat e çvlerësimit të zbatohen në të njëjtën mënyrë. Si pasojë, kur një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar ndërmjet kategorisë të matura me koston e amortizuar dhe kategorisë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse duhet të ketë parasysh që:
- (a) njohja e të ardhurave nga interesi nuk do të ndryshojë dhe për këtë arsye njësia ekonomike vazhdon të përdorë të njëjtën normë efektive të interesit.
 - (b) matja e humbjeve të pritshme të kredisë nuk do të ndryshojë për shkak se të dy kategoritë e matjeve zbatojnë të njëjtën qasje për zhvlerësimin. Megjithatë nëse një aktiv financiar është riklasifikuar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera

përmbledhëse në kategorinë e matjes me koston e amortizuar, provizioni për humbje do të njihet si një rregullim i vlerës kontabël bruto të aktivit financiar nga data riklasifikimit. Nëse një aktiv financiar është riklasifikuar nga kategoria e matjes me koston e amortizuar në kategorinë e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, provizioni për humbjen do të çregjistrohet (dhe kështu nuk do të njihen më si një rregullim i vlerës kontabël bruto), por në vend të kësaj do të njihet si një shumë e akumuluar zhvlerësimi (të një shumë të barabartë) në të ardhura të tjera përmbledhëse dhe do të japë informacion shpjegues nga data riklasifikimit.

- B5.6.2 Megjithatë, një njësi ekonomike nuk i kërkohet të njohë veç e veç të ardhurat nga interesi ose fitimet dhe humbjet nga çvlerësimi për një aktiv financiar të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Si pasojë, kur një njësi ekonomike riklasifikon një aktiv financiar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, norma efektive e interesit përcaktohet në bazë të vlerës së drejtë të aktivit në datën e riklasifikimit. Përveç kësaj, për qëllime të zbatimit të Seksionit 5.5 për aktivin financiar nga data e riklasifikimit, data e riklasifikimit trajtohet si data e njohjes fillestare.

Fitime dhe humbje neto (Seksioni 5.7)

- B5.7.1 Paragrafi 5.7.5 lejon një njësi ekonomike të bëjë një zgjedhje të pakthyeshme për të paraqitur në të ardhura të tjera të përgjithshme ndryshimet në vlerën e drejtë të një investimi në një instrument kapitali që nuk mbahet për tregtim. Kjo zgjedhje bëhet bazuar në instrument-për-instrument (d.m.th. aksion për aksion). Shumat e paraqitura në të ardhura të tjera të përgjithshme nuk do të transferohen më pas në fitim ose humbje. Megjithatë, njësi ekonomike mund të transferojë fitimin ose humbjen neto kumulative brenda kapitalit neto. Dividendët për investime të tilla njihen në fitim ose humbje në përputhje me paragrafin 5.7.6, përveç rastit kur dividendi paraqet qartë një mbulim të një pjese të koston së investimit.
- B5.7.1A Përveç rastit kur zbatohet paragrafi 4.1.5, paragrafi 4.1.2A kërkon që një aktiv financiar matet me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse në qoftë se kushtet kontraktuale të aktivit financiar sjellin flukse monetare që janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar dhe aktivi është mbajtur në një model biznesi objektiv i të cilit është arritur nga të dyja, si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale ashtu dhe nga shitja e aktiveve financiare. Kjo kategori matje njeh informacion në fitim ose humbje sikurse aktivi financiar të ishte matur me koston e amortizuar, ndërkohë që aktivi financiar matet në pasqyrën e pozicionit financiar me vlerën e drejtë. Fitimet ose humbjet e tjera, përveç atyre që janë të njohur në fitim ose humbje në përputhje me paragrafët 5.7.10-5.7.11, njihen të ardhurat e tjera përmbledhëse. Kur këto aktivet financiare çregjistrohen, fitimet ose humbjet e akumuluarat të njohura më parë në të ardhurat e tjera përmbledhëse riklasifikohen në fitim ose humbje. Kjo reflekton fitimin ose humbjen që do të ishte njohur në fitim ose humbje në rastin e çregjistrimit nëse aktivi financiar kishte qenë i matur me koston e amortizuar.
- B5.7.2 Një njësi ekonomike zbaton SNK 21 për aktivet financiare dhe detyrimet financiare që janë zëra monetarë në përputhje me SNK 21 dhe të shprehura në monedhë të huaj. SNK 21 kërkon që çdo fitim dhe humbje neto nga këmbimi i monedhave të huaja për aktivet dhe detyrimet monetare të njihen në fitim ose humbje. Këtu bën përjashtim një zë monetar që është i përcaktuar si instrument mbulues në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare (shih paragrafin 6.5.11), një mbrojtje të një investimi neto (shih paragrafin 6.5.13), ose një mbrojtje me vlerën e drejtë të një instrumenti të kapitalit neto, për të cilin njësi ekonomike ka vendosur të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 (shih paragrafin 6.5.8).
- B5.7.2A Për qëllim njohjen e fitimeve dhe humbjeve nga kurset e këmbimit të monedhave të huaja sipas SNK 21, një aktiv financiar i matur me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A është trajtuar si një zë monetar. Prandaj, një aktiv i tillë financiar është trajtuar si një aktiv i matur me koston e amortizuar në monedhë të huaj. Diferencat e këmbimit për koston e amortizuar njihen në fitim ose humbje dhe ndryshimet e tjera në vlerën kontabël njihen në përputhje me paragrafin 5.7.10.
- B5.7.3 Paragrafi 5.7.5 lejon një njësi ekonomike të bëjë një zgjedhje të pakthyeshme për të paraqitur në të ardhura të tjera të përmbledhëse ndryshimet e mëposhme në vlerën e drejtë të ndonjë investimi të veçantë në një instrument kapitali. Një investim i tillë nuk është një zë monetar. Kështu, fitimi ose humbja neto që është paraqitur në të ardhura të tjera të përgjithshme në përputhje me paragrafin 5.7.5 përfshin çdo përbërës që lidhet me këmbimin e monedhave të huaja.
- B5.7.4 Nëse ka një marrëdhënie mbrojtëse në mes të një aktivi jo-derivativ monetar dhe detyrimi jo-derivativ monetar, ndryshimet në përbërësin e monedhës së huaj të këtyre instrumenteve financiare paraqiten në fitim ose humbje.

Detyrimet e përcaktuar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- B5.7.5 Kur një njësi ekonomike përcakton një detyrim financiar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ajo duhet të përcaktojë nëse paraqitja në të ardhura të tjera të përgjithshme e efekteve të ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit do të krijojte ose shtonte një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje. Një mospërputhje kontabël do të krijohej apo shtohej, nëse paraqitja e efekteve të ndryshimeve në rrezikun e kredisë në të ardhura të tjera të përgjithshme do të çojë në një mospërputhje më të madhe në fitim ose humbje në qoftë se këto shuma paraqiten në fitim ose humbje.
- B5.7.6 Për të bërë këtë përcaktim, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse ajo pret që efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit do të kompensohen në fitim ose humbje nga një ndryshim në vlerën e drejtë të një instrumenti tjetër financiar të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Një pritshmëri e tillë duhet të bazohet në një marrëdhënie ekonomike në mes të karakteristikave të detyrimit dhe karakteristikave të instrumentit tjetër financiar.
- B5.7.7 Ky përcaktim bëhet në njohjen fillestare dhe nuk rivlerësohet. Për qëllime praktike njësi ekonomike nuk duhet të hyjë në të gjitha aktivet dhe detyrimet që shkaktojnë një mospërputhje kontabël saktësisht në të njëjtën kohë. Një shtyrje e arsyeshme lejohet me kushtin që pritët të ndodhin transaksionet e mbetura. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë vazhdimisht metodologjinë e saj për të përcaktuar nëse paraqitja në të ardhurat e tjera të përgjithshme të efekteve të ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit do të krijojë ose zgjerojë një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje. Megjithatë, një njësi ekonomike mund të përdorë metodologji të ndryshme, kur ka marrëdhënie të ndryshme ekonomike në mes të karakteristikave të detyrimeve të përcaktuara si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe karakteristikave të instrumenteve të tjera financiare. SNRF 7 kërkon që njësi ekonomike të japë informacione shpjeguese cilësore në shënimet e pasqyrave financiare në lidhje me metodologjinë e saj për të bërë këtë përcaktim.
- B5.7.8 Nëse do të krijohej apo zgjerohej një mospërputhje, njësi ekonomike duhet të paraqesë të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë (duke përfshirë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë), në fitim ose humbje. Nëse nuk do të krijohej apo zgjerohej një mospërputhje, njësi ekonomike është e detyruar të paraqesë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë në të ardhura të tjera të përgjithshme.
- B5.7.9 Shumat e paraqitura në të ardhura të tjera të përgjithshme nuk do të transferohen më pas në fitim ose humbje. Megjithatë, njësi ekonomike mund të transferojë fitimin ose humbjen neto kumulative brenda kapitalit neto.
- B5.7.10 Shembulli i mëposhtëm përshkruan një situatë në të cilën do të krijohej një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje, nëse efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë paraqiten në të ardhura të tjera të përgjithshme. Një bankë huash hipotekare ofron kredi për konsumatorët dhe i financon këto kredi duke shitur obligacione me karakteristikat e përputhjes (p.sh. shuma e papaguar, profili i shlyerjes, afati dhe monedha) në treg. Kushtet kontraktuale të kredisë e lejojnë konsumatorin e kredisë hipotekare të parapaguajë kredinë e tij (d.m.th. plotëson detyrimin e tij ndaj bankës), duke blerë obligacionin përkatës me vlerën e drejtë në treg dhe duke ia dhënë atë bankës. Si rezultat i kësaj të drejte parapagimi kontraktuale, në qoftë se cilësia e kredisë e obligacionit përkeqësohet (dhe, në këtë mënyrë, zvogëlohet vlera e drejtë e detyrimit të bankës), vlera e drejtë e aktivit të kredisë hipotekare të bankës zvogëlohet. Ndryshimi në vlerën e drejtë të aktivit pasqyron të drejtën kontraktuale të konsumatorit të kredisë hipotekare për ta parapaguar kredinë duke blerë obligacione bazë me vlerën e drejtë (e cila, në këtë shembull, është ulur) dhe duke ia livruar këto obligacione bankës hipotekare. Prandaj, efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit (obligacionit) do të kompensohen në fitimin ose humbjen nga një ndryshim korrespondues në vlerën e drejtë të një aktivi financiar (kredisë). Në qoftë se efektet e ndryshimeve në rrezikun e detyrimit të kredisë paraqiten në të ardhura të tjera të përgjithshme do të kishte një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje. Prandaj, banka hipotekare është e detyruar të paraqesë të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë të detyrimit (duke përfshirë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit) në fitim ose humbje.
- B5.7.11 Në shembullin në paragrafin B5.7.10, ka një lidhje kontraktuale midis efekteve të ndryshimeve në rrezikun e kredisë së detyrimit dhe ndryshimeve në vlerën e drejtë të aktivit financiar (d.m.th. si rezultat i të drejtës kontraktuale të konsumatorit të kredisë hipotekare për ta parapaguajë atë duke blerë obligacion me vlerën e drejtë dhe duke ia livruar bankës). Megjithatë, një mospërputhje kontabël mund të ndodhë edhe në mungesë të një lidhje kontraktuale.
- B5.7.12 Për qëllime të zbatimit të kërkesave në paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8, një mospërputhje kontabël nuk shkaktohet vetëm nga metoda e matjes, që një njësi ekonomike përdor për të përcaktuar efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë së një detyrimi. Një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje lind vetëm kur efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë (siç përcaktohet në SNRF 7) pritët të kompensohen nga ndryshimet në vlerën e drejtë të një instrumenti tjetër financiar. Një mospërputhje që lind vetëm si rezultat i metodës së matjes (p.sh. për shkak se një njësi ekonomike nuk i ka izoluar ndryshimet në rrezikun e kredisë të një detyrimi nga disa ndryshime të tjera në vlerën e tij të drejtë) nuk ndikon në përcaktimin e kërkuar nga paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8. Për shembull, një njësi ekonomike nuk mund të izolojë ndryshimet

në rrezikun e kredisë nga ndryshimet në rrezikun e likuiditetit. Nëse njësia ekonomike paraqet efektin e kombinuar të të dy faktorëve në të ardhura të tjera të përgjithshme, mund të ndodhë një mospërputhje për shkak se ndryshimet në rrezikun e likuiditetit mund të përfshihen në matjen e vlerës së drejtë të këtyre aktiveve të njësies ekonomike dhe i gjithë ndryshimi i vlerës së drejtë i këtyre aktiveve paraqitet në fitim ose humbje. Megjithatë, një mospërputhje e tillë shkaktohet nga pasaktësi të matjes, dhe jo nga marrëdhënie kompensimi të përshkruar në paragrafin B5.7.6 dhe, prandaj, nuk ndikon në përcaktimin e kërkuar nga paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8.

Kuptimi i "rrezikut të kredisë" (paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8)

- B5.7.13 SNRF 7 përcakton rrezikun e kredisë si "rrezikun që njëra palë në një instrument financiar do të shkaktojë humbje financiare për palën tjetër duke mos arritur të kryejë një detyrim". Kërkesa në paragrafin 5.7.7 (a) ka të bëjë me rrezikun që emetuesi nuk do të arrijë të përmbushë këtë detyrim të veçantë. Kjo kërkesë jo medoemos lidhet me aftësinë hua marrëse të emetuesit. Për shembull, nëse një njësi ekonomike emeton një detyrim të kolateralizuar dhe detyrim jo të kolateralizuar që ndryshe janë identikë, rreziku i kredisë i këtyre dy detyrimeve do të jetë i ndryshëm, edhe pse ata janë emetuar nga e njëjta njësi ekonomike. Rreziku i kredisë për detyrimin e kolateralizuar do të jetë më i ulët se rreziku i kredisë të detyrimit të pa kolateralizuar. Rreziku i kredisë për një detyrim të kolateralizuar mund të jetë afër zeros.
- B5.7.14 Për qëllime të zbatimit të kërkesave në paragrafin 5.7.7 (a), rreziku i kredisë është i ndryshëm nga rreziku i performancës të aktivit specifik. Rreziku i performancës së aktivit specifik nuk lidhet me rrezikun që një njësi ekonomike nuk do të arrijë të përmbushë një detyrim të veçantë, por përkundrazi ai është i lidhur me rrezikun që një aktiv i vetëm ose një grup aktivesh do të funksionojë dobët (ose aspak).
- B5.7.15 Në vijim jepen shembuj të aktivit me rrezik specifik të performancës:
- (a) një detyrim me një veti lidhëse ku shumat e detyrimit për investitorët është e përcaktuar me kontratë mbi bazën e performancës së aktiveve të specifikuara. Efekti i kësaj vetie lidhëse në vlerën e drejtë të detyrimit është rreziku i performancës së aktivit specifik dhe jo rreziku i kredisë.
 - (b) një detyrim i nxjerrë nga një njësi ekonomike e strukturuar me karakteristikat e mëposhtme. Njësia ekonomike është ligjërish e izoluar në mënyrë që aktivet në njësinë ekonomike janë të mbrojtura vetëm për të mirën e investitorëve të saj, madje edhe në rast falimentimi. Njësia ekonomike nuk hyn në transaksione të tjera dhe aktivet në njësinë ekonomike nuk mund të hipotekohen. Shumat u paguhen investitorëve të njësies ekonomike vetëm nëse aktivet e mbrojtura gjenerojnë flukse monetare. Kështu, ndryshimet në vlerën e drejtë të detyrimit kryesisht pasqyrojnë ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve. Efekti i performancës së aktiveve në vlerën e drejtë të detyrimit është rreziku i performancës së aktiveve të veçanta, nuk është rreziku i kredisë.

Përcaktimi i efekteve të ndryshimeve në rrezikun e kredisë

- B5.7.16 Për qëllime të zbatimit të kërkesave në paragrafin 5.7.7 (a), një njësi ekonomike përcakton madhësinë e ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë ose:
- (a) si shumë e ndryshimit në vlerën e drejtë të tij që nuk lidhet me ndryshimet në kushtet e tregut që shkaktajnë rrezikun e tregut (shih paragrafët B5.7.17 dhe B5.7.18); ose
 - (b) duke përdorur një metodë alternative, njësia ekonomike mendon se e përfaqëson më besnikërisht shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimit që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë.
- B5.7.17 Ndryshimet në kushtet e tregut që shkaktajnë rrezikun e tregut përfshijnë ndryshimet në një normë bazë interesi, çmimin e një instrumenti financiar të një njësie tjetër ekonomike, një çmim malli, një normë këmbimi të monedhave të huaja ose indeksin e çmimeve apo normave.
- B5.7.18 Në qoftë se ndryshimet në një normë interesi (bazë) të mbikëqyrur janë të vetmet ndryshime përkatëse të rëndësishme në kushtet e tregut të një detyrimi, shumat në paragrafin B5.7.16 (a) mund të vlerësohet si më poshtë:
- (a) Së pari, njësia ekonomike llogarit normën e brendshme të kthimit të detyrimit në fillim të periudhës duke përdorur vlerën e drejtë të detyrimit dhe flukset monetare kontraktuale të tij në fillim të periudhës. Nga kjo normë kthimi zbritet norma e mbikëqyrur (bazë) e interesit në fillim të periudhës, për të arritur në një përbërës specifik të normës së brendshme të kthimit të instrumentit.
 - (b) Pas kësaj, njësia ekonomike llogarit vlerën aktuale të flukseve monetare të lidhura me detyrimin duke përdorur flukset monetare kontraktuale të tij në fund të periudhës dhe një normë skontimi të

barabartë me shumën e (i) normës së mbikëqyrur (bazë) të interesit në fund të periudhës dhe (ii) përbërësin specifik të normës së brendshme të kthimit të përcaktuar në pikën (a).

- (c) Diferenca midis vlerës së drejtë të detyrimit në fund të periudhës dhe shumës së përcaktuar në pikën (b) është ndryshimi në vlerën e drejtë që nuk iu takon ndryshimeve në normën e mbikëqyrur (bazë) të interesit. Kjo është shuma që do të paraqitet në të ardhura të tjera të përgjithshme në përputhje me paragrafin 5.7.7 (a).

B5.7.19 Shembulli në paragrafin B5.7.18 supozon se ndryshimet në vlerën e drejtë që vijnë nga faktorë të tjerë dhe jo nga ndryshimet në rrezikun e kredisë ose ndryshimet në normat e mbikëqyrura (bazë) të interesit nuk janë të rëndësishme. Kjo metodë nuk do të ishte e përshtatshme në qoftë se ndryshimet në vlerën e drejtë, që vijnë nga faktorë të tjerë, janë të rëndësishme. Në këto raste, një njësi ekonomike kërkohet të përdorë një metodë alternative që mat më me besnikëri efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë (shih paragrafin B5.7.16 (a)). Për shembull, nëse instrumenti në shembull përmban një derivativ të përfshirë, ndryshimi në vlerën e drejtë të derivativit të përfshirë përjashtohet në përcaktimin e shumës që do të paraqitet në të ardhura të tjera të përgjithshme në përputhje me paragrafin 5.7.7 (a).

B5.7.20 Si me të gjitha matjet me vlerën e drejtë, metoda e matjes e një njësie ekonomike, për përcaktimin e pjesës së ndryshimit në vlerën e drejtë të detyrimit, që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë, duhet të shfrytëzojë maksimumin e inputeve përkatëse të verifikueshme dhe përdorimin minimal të inputeve të paverifikueshme.

Kontabiliteti mbrojtës (Kapitulli 6)

Instrumentet mbulues (Seksioni 6.2)

Instrumentet kualifikues

- B6.2.1 Derivatvët që janë të përfshirë në kontrata hibride, por që nuk trajtohen më vete, nuk mund të përcaktohen si instrumente mbulues të veçantë.
- B6.2.2 Instrumentet e kapitalit neto të vetë njësisë ekonomike nuk janë aktive financiare apo detyrime financiare të njësisë ekonomike dhe kështu që nuk mund të përcaktohen si instrumente mbulues.
- B6.2.3 Për mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit, përbërësi i rrezikut të monedhës së huaj të një instrumenti financiar jo derivativ, përcaktohet në përputhje me SNK 21.

Opsionet e shitur

- B6.2.4 Ky Standard nuk i kufizon rrethanat në të cilat një derivativ që matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mund të përcaktohet si një instrument mbulues, me përjashtim të disa opsioneve të shkruara. Një opion i shitur nuk kualifikohet si një instrument mbulues deri në momentin që ai përcaktohet si një kompensim i një opsioni të blerë, duke përfshirë edhe rastin kur ai është i përfshirë në një instrument financiar tjetër (për shembull, një opion i shitur për të blerë i përdorur për të mbuluar një detyrim të kërkueshëm).

Përcaktimi i instrumenteve mbulues

- B6.2.5 Për mbrojtje të ndryshme nga mbrojtjet e rrezikut të monedhës së huaj, kur një njësi ekonomike përcakton një aktiv financiar jo derivativ ose një detyrim financiar jo derivativ të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, si një instrument mbulues, kjo njësi ekonomike mund të përcaktojë vetëm instrumentin financiar jo derivativ në tërësi ose një pjesë të tij.
- B6.2.6 Një instrument mbulues i vetëm mund të përcaktohet si një instrument mbulues i më shumë se një lloji rreziku, me kusht që të ketë një përcaktim specifik të instrumentit mbulues dhe pozicionet e ndryshme të rrezikut si elemente të mbrojtur. Këto elemente të mbrojtur mund të jenë në marrëdhënie mbrojtëse të ndryshme.

Elementet e mbrojtur (Seksioni 6.3)

Zërat kualifikues

- B6.3.1 Një angazhim i përcaktuar për të blerë një biznes në një kombinim biznesi nuk mund të jetë një element i mbrojtur, përveç rrezikut të monedhës së huaj, për shkak se rreziqet e tjera që mbulohen nuk mund të jenë të identifikueshëm dhe të matshëm në mënyrë specifike. Këto rreziqe të tjera janë rreziqe të përgjithshme biznesi.
- B6.3.2 Një investim me metodën e kapitalit neto nuk mund të jetë një element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë. Kjo ndodh për shkak se metoda e kapitalit neto njeh në fitim ose humbje pjesën e investitorit në fitimin ose humbjen e të investuarit dhe jo ndryshimet në vlerën e drejtë të investimit. Për të njëjtën arsye, një investim në një filial të konsoliduar nuk mund të jetë një element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë. Kjo ndodh për shkak se konsolidimi njeh në fitim ose humbje fitimin ose humbjen e filialit dhe jo ndryshimet në vlerën e drejtë të investimit. Një mbrojtje e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj është ndryshe sepse ajo është një mbrojtje nga ekspozimi i monedhës së huaj, jo një mbrojtje me vlerën e drejtë në vlerën e investimit.
- B6.3.3 Paragrafi 6.3.4 i lejon një njësi ekonomike që të përcaktojë si elemente të mbrojtur ekspozime agregate që janë kombinim i një ekspozimi dhe një derivativi. Me përcaktimin e një elementi të tillë të mbrojtur, një njësi ekonomike vlerëson nëse ekspozimi agregat kombinon një ekspozim me një derivativ dhe kështu të krijojë një ekspozim agregat të ndryshëm nga ai i pari, që menaxhohet si ekspozim për një rrezik (ose rreziqe) të veçantë. Në këtë rast, njësi ekonomike mund të përcaktojë elementin e mbrojtur në bazë të ekspozimit agregat. Për shembull:
- (a) një njësi ekonomike mund të mbrojë një sasi të caktuar kafeje me probabilitet të lartë blerjeje në një periudhë 15 mujore, ndaj rrezikut të çmimit (të shprehur në USD) duke përdorur një kontratë të së ardhmes me periudhë 15 mujore për blerje kafeje. Kombinimi i blerjeve me probabilitet të lartë të kafesë dhe kontratave të së ardhmes për blerje kafeje, mund të konsiderohen si një ekspozim ndaj rrezikut të monedhës së huaj USD për një shumë fikse 15 mujore, për qëllime të menaxhimit të rrezikut (d.m.th. si çdo shumë tjetër fikse në USD e daljes së mjeteve monetare në një periudhë 15 mujore).
 - (b) një njësi ekonomike mund të mbrohet nga rreziku i kursit të këmbimit për të gjithë afatin e një borxhi me normë fikse 10 vjeçare të shprehur në monedhë të huaj. Megjithatë, njësi ekonomike kërkon ekspozim ndaj normës fikse në monedhën e saj funksionale vetëm për një periudhë afatshkurtër dhe afatmesme (p.sh. dy vjet) dhe ekspozim ndaj normës së luhatshme në monedhën funksionale për periudhën e mbetur deri në maturim. Në fund të çdo intervali dy vjeçar (d.m.th. në baza dy vjeçare që përsëriten), njësi ekonomike fikson ekspozimin ndaj normës së interesit për dy vitet në vazhdim (në qoftë se niveli i interesit është i tillë që njësi ekonomike dëshiron që të fiksojë normat e interesit). Në një situatë të tillë, një njësi ekonomike mund të futet në një SWAP 10 vjeçare ndër monedhash, me normë interesi nga fikse në të luhatshme, i cili e shkëmben borxhin me normë fikse në monedhën e huaj, në një ekspozim me normë të ndryshueshme të monedhës funksionale. Kjo është e mbuluar me një normë interesi SWAP dy vjeçare, që - mbi bazën e monedhës funksionale - shkëmben borxhin me normë të ndryshueshme, në borxh me normë fikse. Në fakt, kombinimi i borxhit në monedhë të huaj me normë fikse dhe norma e interesit SWAP 10 vjeçare ndër monedhash nga fikse në të luhatshme, shihet si një ekspozim ndaj monedhës funksionale të një borxhi me afat 10 vjeçar me normë interesi variabël, për qëllim të menaxhimit të rrezikut.
- B6.3.4 Gjatë përcaktimit të elementit të mbrojtur në bazë të ekspozimit agregat, një njësi ekonomike merr në konsideratë efektin e kombinuar të zërave që përbëjnë ekspozimin agregat, me qëllim që të vlerësojë mbrojtjen efektive dhe të matë mbrojtjen jo efektive. Megjithatë, zërat që përbëjnë ekspozimin agregat mbeten të trajtuar veçmas nga njëri-tjetri. Kjo nënkupton që, për shembull:
- (a) derivativët që janë pjesë e një ekspozimi agregat do të njihen si aktive ose detyrime të veçanta, të matur me vlerën e drejtë; dhe
 - (b) nëse midis zërave që përbëjnë ekspozimin agregat është caktuar një marrëdhënie mbrojtëse, mënyra në të cilën një derivativ përfshihet si pjesë e një ekspozimi agregat duhet të jetë në përputhje me përcaktimin e atij derivativi si instrument mbulues në nivelin e ekspozimit agregat. Për shembull, nëse një njësi ekonomike përjashton elementin e ardhshëm të një derivativi nga përcaktimi për të qenë instrumenti mbulues për marrëdhënien mbrojtëse midis zërave që përbëjnë ekspozimin agregat, kjo njësi ekonomike duhet të përjashtojë gjithashtu elementin e ardhshëm

kur e përfshin atë derivativ si element të mbrojtur, si pjesë e ekspozimit agregat. Përndryshe, ekspozimi agregat duhet të përfshijë një derivativ, ose në tërësi ose një pjesë të tij.

- B6.3.5 Paragrafi 6.3.6 thekson se në pasqyrat financiare të konsoliduara, rreziku i valutës së huaj në një transaksion ndërgrupi të parashikueshëm me probabilitet të lartë, mund të kualifikohet si element i mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, me kusht që transaksioni të jetë i shprehur në një monedhë të ndryshme nga monedha funksionale e njësisë ekonomike që ka kryer këtë transaksion dhe që rreziku nga valuta e huaj do të ketë ndikim në fitimin ose humbjen e konsoliduar. Për këtë qëllim, një njësi ekonomike mund të jetë një shoqëri mëmë, një filial, një pjesëmarrje, një marrëveshje e përbashkët ose një degë. Në qoftë se rreziku i kursit të këmbimit në një transaksion ndërgrupi të parashikuar nuk ndikon në fitimin ose humbjen e konsoliduar, transaksioni i ndërgrupit nuk mund të kualifikohet si një element i mbrojtur. Ky është zakonisht rasti i pagesave për përdorimin e pronës, pagesave të interesit, ose tarifave të menaxhimit midis pjesëtarëve të të njëjtit grup, deri në momentin që ka një transaksion të jashtëm që lidhet me këtë. Megjithatë, kur rreziku i kursit të këmbimit në një transaksion ndërgrupi të parashikuar ndikon në fitimin ose humbjen e konsoliduar, transaksioni i ndërgrupit mund të kualifikohet si një element i mbrojtur. Një shembull për këtë janë shitjet e parashikuara të inventarëve midis pjesëtarëve të të njëjtit grup, nëse ka një shitje të mëtejshme të inventarit tek një palë tjetër jashtë grupit. Në mënyrë të ngjashme, një shitje ndërgrupi e parashikuar e makinerive dhe pajisjeve, nga njësi ekonomike e grupit që i ka prodhuar ato tek një njësi ekonomike e grupit që do t'i përdorë këto makineri e pajisje në operacionet e saj, mund të ndikojë fitimin ose humbjen e konsoliduar. Kjo mund të ndodhë, për shembull, për shkak se makineritë e pajisjet do të amortizohen nga njësi ekonomike që i ka blerë dhe vlera e njohur fillimisht për makineritë dhe pajisjet mund të ndryshojë nëse transaksioni i ndërgrupit të parashikuar është i shprehur në një monedhë të ndryshme nga monedha funksionale e njësisë ekonomike blerëse.
- B6.3.6 Nëse një mbrojtje e një transaksioni të parashikuar ndërgrupi kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës, çdo fitim ose humbje do të njihet në dhe do të merret nga, të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 6.5.11. Periudha ose periudhat përkatëse gjatë të cilave rreziku i kursit të këmbimit i transaksionit të mbrojtur ndikon në fitimin ose humbjen, është kur ajo ndikon në fitimin ose humbjen e konsoliduar.

Përcaktimi i elementeve të mbrojtur

- B6.3.7 Një përbërës është një element i mbrojtur që është më pak se zëri në tërësi. Rrjedhimisht, një përbërës pasqyron vetëm disa prej rreziqeve të zërit në të cilin bën pjesë, apo pasqyron rreziqet vetëm në një masë të caktuar (për shembull, kur përcaktohet një pjesë e një zëri).

Përbërësit e rrezikut

- B6.3.8 Që të jetë i përshtatshëm për t'u përcaktuar si element i mbrojtur, një përbërës rreziku duhet të jetë një përbërës i identifikueshëm veças i zërit financiar ose jo-financiar dhe ndryshimet në flukset e mjeteve monetare ose vlerën e drejtë të zërit që kanë të bëjnë drejtpërdrejt me ndryshimet në atë përbërës rreziku, duhet të jenë të matshme me besueshmëri.
- B6.3.9 Gjatë identifikimit se cilët përbërës rreziku kualifikohen për t'u përcaktuar si element i mbrojtur, një njësi ekonomike vlerëson përbërës të tillë rreziku në kontekstin e strukturës së tregut përkatës me të cilin lidhen rreziku apo rreziqet dhe në të cilin ndodh aktiviteti mbulues. Një përcaktim i tillë kërkon një vlerësim të fakteve dhe rrethanave përkatëse, që ndryshojnë nga rreziku dhe tregu.
- B6.3.10 Gjatë përcaktimit të përbërësve të rrezikut si elemente të mbrojtur, një njësi ekonomike merr në konsideratë nëse përbërësit e rrezikut janë të specifikuar në mënyrë të qartë në një kontratë (përbërës rreziku të specifikuar me kontratë), ose nëse janë të nënkuptuar në vlerën e drejtë ose në flukset e mjeteve monetare të një zëri pjesë e të cilit janë (përbërës rreziku të specifikuar në mënyrë jo kontraktuale). Përbërësit e rrezikut të specifikuar në mënyrë jo kontraktuale mund të lidhen me zëra që nuk janë një kontratë (për shembull, transaksionet parashikues), ose kontratat që nuk e specifikojnë në mënyrë të qartë përbërësin (për shembull, një angazhim i përcaktuar i cili përfshin vetëm një çmim të vetëm në vend të një formule për përcaktimin e çmimit që i referohet bazave themelore të ndryshme). Për shembull:
- (a) Njësia ekonomike A ka një kontratë afat-gjatë për furnizim me gaz natyral çmimi i të cilit është përcaktuar duke përdorur një formulë të specifikuar me kontratë që i referohet mallrave dhe faktorëve të tjerë (për shembull, gazit të lëngshëm, naftës dhe përbërësve të tjerë, si tarifave të transportit). Njësia ekonomike A mbulon përbërësin naftë në këtë kontratë furnizimi duke përdorur një kontratë të ardhshme për naftë. Për shkak se përbërësi naftë specifikohet me anë të termave dhe kushteve të kontratës së furnizimit, ai është një përbërës rreziku i specifikuar me kontratë. Kështu që, për shkak të formulës së përcaktimit të çmimit, njësia ekonomike A arrin në përfundimin se ekspozimi i çmimit të naftës është i identifikueshëm veças. Në të njëjtën kohë, ka

një treg për kontratat e ardhshme të naftës. Kështu që, njësia ekonomike A arrin në përfundimin se ekspozimi i çmimit të naftës është i matshëm me besueshmëri. Rrjedhimisht, ekspozimi i çmimit të naftës në kontratën e furnizimit, është një përbërës rreziku që është i përshtatshëm për t'u përcaktuar si një element i mbrojtur.

- (b) Njësia ekonomike B mbulon blerjet e ardhshme të kafesë bazuar në parashikimin e prodhimit. Mbulimi fillon deri në 15 muaj para dorëzimit për një pjesë të volumit të blerjeve të parashikuara. Njësia ekonomike B e rrit volumin e mbulimit me kalimin e kohës (ndërsa afrohet data e blerjes). Njësia ekonomike B përdor dy lloje të ndryshme kontratash për të menaxhuar rrezikun e çmimit të kafesë:

- (i) kontrata të së ardhmes për kafe të tregtuara me këmbim; dhe
- (ii) kontrata furnizimi kafeje për kafe Arabike nga Kolumbia, dërguar në një fabrikë prodhimi të caktuar. Këto kontrata përcaktojnë çmimin e një ton kafe bazuar në çmimin e kontratës të së ardhmes për kafe të tregtuar me këmbim, plus një shtesë fikse si diferencë çmimi, plus një tarifë variabël për shërbim logjistik, duke përdorur një formulë për përcaktimin e çmimit. Kontrata për furnizim kafeje është një kontratë përmbare në përputhje me të cilën Njësia ekonomike B bën dorëzimin aktual të kafesë.

Për furnizime që kanë të bëjnë me të korrat aktuale, lidhja e kontratave për furnizim me kafe lejon Njësia ekonomike B që të rregullojë diferencën e çmimit midis cilësisë aktuale të blerë të kafesë (kafe Arabike nga Kolumbia) dhe cilësisë standarde që është baza e kontratës të së ardhmes të tregtuar me këmbim. Megjithatë, për furnizime që kanë të bëjnë me të korrat e tjera, kontratat për furnizimin e kafesë nuk janë ende të mundshme, kështu që diferenciali i çmimit nuk mund të caktohet. Njësia ekonomike B përdor kontratat e së ardhmes për kafe të tregtuara me këmbim për të mbrojtur përbërësin e cilësisë standarde nga rreziku i çmimit të kafesë për furnizime që kanë të bëjnë me të korrat aktuale dhe me të korrat e tjera gjithashtu. Njësia ekonomike B përllogarit që është e ekspozuar ndaj tre rreziqeve të ndryshme: rreziku i çmimit të kafesë që reflekton cilësinë standarde, rreziku i çmimit të kafesë që reflekton diferencën (shpërndarjen) midis çmimit të kafesë së cilësisë standarde dhe kafesë së posaçme Arabike nga Kolumbia që ajo merr faktikisht, dhe kostot variabël logjistike. Për furnizime që kanë të bëjnë me të korrat aktuale, pasi Njësia ekonomike B lidh një kontratë për furnizim kafeje, rreziku i çmimit të kafesë që reflekton cilësinë standarde është një përbërës rreziku i specifikuar në mënyrë kontraktuale, për shkak se formula e përcaktimit të çmimit përfshin një indeksim për çmimin e kontratave të së ardhmes të kafesë të tregtuara me këmbim. Njësia ekonomike B konkludon që përbërësi i rrezikut është i identifikueshëm veças dhe i matshëm në mënyrë të besueshme. Për furnizime që kanë të bëjnë me të korrat e tjera, Njësia ekonomike B nuk ka lidhur ende ndonjë kontratë furnizimi kafeje (d.m.th. ato furnizime janë transaksione parashikuese). Kështu që, rreziku i çmimit të kafesë që reflekton cilësinë standarde është një përbërës rreziku i specifikuar në mënyrë jo kontraktuale. Analiza e Njësia ekonomike B për strukturën e tregut merr në konsideratë sesi janë vendosur çmimet për dërgesat e mundshme të kafesë së posaçme. Kështu që, në bazë të kësaj analize të strukturës së tregut, Njësia ekonomike B konkludon që transaksionet parashikuese përfshijnë gjithashtu rrezikun e çmimit të kafesë që reflekton cilësinë standarde si një përbërës rreziku që është i identifikueshëm veças dhe i matshëm me besueshmëri, megjithëse nuk është i specifikuar me kontratë. Si rrjedhojë, Njësia ekonomike B mund të përcaktojë marrëdhënie mbrojtëse në bazë të përbërësve të rrezikut (për rrezikun e çmimit të kafesë që reflekton cilësinë standarde) për kontrata të furnizimit me kafe dhe për transaksionet parashikuese gjithashtu.

- (c) Njësia ekonomike C mbulon një pjesë të blerjeve të saj të karburantit në bazë të parashikimit të saj për konsum, deri në 24 muaj përpara dërgesës dhe e rrit me kalimin e kohës volumin që ajo mbulon. Njësia ekonomike C e mbulon këtë ekspozim duke përdorur lloje të ndryshme kontratash në varësi të afatit kohor të mbulimit, i cili ndikon në likuiditetin e tregut të derivativëve. Për afate më të gjata kohore (12-24 muaj) Njësia ekonomike C përdor kontrata naftë të papërpunuar sepse vetëm ato kanë likuiditet të mjaftueshëm në treg. Për afate kohore 6-12 muaj, Njësia ekonomike C përdor derivativë naftë sepse kanë likuiditet të mjaftueshëm. Për afate kohore deri në 6 muaj Njësia ekonomike C përdor kontrata karburanti. Analiza e Njësia ekonomike C për strukturën e tregut për naftën dhe produktet e saj dhe vlerësimi i fakteve dhe rrethanave përkatëse është si më poshtë:

- (i) Njësia ekonomike C operon në një zonë gjeografike në të cilën standardi i naftës së papërpunuar është Brent. Nafta e papërpunuar është lënda e parë standarde që ndikon në çmimin e produkteve të ndryshme të rafinuara të naftës si inputi i tyre më themelor. Nafta është një pikë referimi për produktet e rafinuara, i cili përdoret si një referencë për vendosjen e çmimeve për nënproduktet e tjera të naftës në përgjithësi. Kjo reflektohet gjithashtu në llojet e instrumenteve financiare derivative për tregjet e naftës

së papërpunuar dhe produkteve të rafinuar të naftës në mjedisin ku njësia ekonomike operon, të tilla si:

- kontratat e së ardhmes për naftën e papërpunuar standarde, që është nafta e papërpunuar e llojit Brent;
- kontratat e së ardhmes për naftën standarde, e cila përdoret si një referencë për vendosjen e çmimeve për nënproduktet - për shembull, derivativët e karburantit për avionët mbulojnë diferencën e çmimit midis karburantit për avionët dhe naftës standarde; dhe
- derivativi i naftës së rafinuar standarde (d.m.th derivativi për diferencën e çmimit midis naftës së pa përpunuar dhe naftës së rafinuar - marzhi i rafinimit), i cili është indeksuar si naftë e pa përpunuar Brent.

- (ii) vendosja e çmimit për produktet e përpunuara të naftës nuk varet nga lloji i veçantë i naftës së pa përpunuar apo nga një rafineri e veçantë sepse këto lloje produktesh të naftës së rafinuar (siç është nafta e rafinuar apo nafta e avionëve) janë produkte të standardizuara.

Në këtë mënyrë, Njësia ekonomike C konkludon që rreziku i çmimit të naftës së avionëve për të, përfshin një përbërës të rrezikut të çmimit të naftës së pa përpunuar bazuar në përbërësin e rrezikut të çmimit të naftës së pa përpunuar të Brent, edhe pse nafta dhe gazi i pa përpunuar nuk janë përcaktuar në ndonjë marrëveshje kontraktuale. Njësia ekonomike E konkludon që këto dy përbërës rreziku janë të identifikueshëm veçmas dhe të matshëm në mënyrë të besueshme edhe pse ata nuk janë të përcaktuar në kontratë. Si pasojë, Njësia ekonomike C mund të përcaktojë marrëdhënie mbrojtëse për blerje të parashikuara të naftës për avionë mbi bazën e përbërëseve të rrezikut (për naftë të pa përpunuar ose për naftë të përpunuar). Kjo analizë do të thotë gjithashtu që në qoftë se, për shembull, Njësia ekonomike C ka përdorur derivativët e naftës së pa përpunuar të bazuar në naftën e pa përpunuar sipas West Texas Intermediate (WTI), ndryshimet në diferencën e çmimeve midis naftës së pa përpunuar sipas Brent dhe WTI mund të sjellë mbrojtje jo efektive.

- (d) Njësia ekonomike D zotëron një instrument borxhi me normë fikse. Ky instrument është emetuar në një mjedis ku ekziston një treg në të cilin një numër i madh instrumentesh borxhi të ngjashëm me të krahasohen duke u bazuar në një normë bazë (për shembull, LIBOR) dhe instrumente me normë variabël në këtë mjedis indeksohen në mënyrë tipike duke iu referuar kësaj norme bazë. Normat e interesit SWAP përdoren zakonisht për të menaxhuar rrezikun e normës së interesit duke u bazuar në këtë normë bazë, pavarësisht nga përhapja e instrumenteve të borxhit në atë normë bazë. Çmimi i instrumenteve të borxhit me normë fikse ndryshon në mënyrë direkte nga ndryshimet që ndodhin në normën bazë. Njësia ekonomike D arrin në konkluzionin që norma bazë është një përbërës që mund të jetë i identifikueshëm veçmas dhe i matur me besueshmëri. Si rrjedhojë, Njësia ekonomike D mund të përcaktojë marrëdhënie mbrojtëse për instrumentet e borxhit me normë fikse mbi baza të një përbërësi të rrezikut për rrezikun bazë të normës së interesit.

- B6.3.11 Kur përcaktohet një përbërës rreziku si një element i mbrojtur, kërkesat e kontabilitetit mbrojtës zbatohen për atë përbërës rreziku në të njëjtën mënyrë siç zbatohen për elementet e tjerë të mbrojtur që nuk janë përbërës rreziku. Për shembull, zbatohen kriteret kualifikuese, duke përfshirë edhe faktin që marrëdhënia mbrojtëse duhet të plotësojë kërkesat e mbrojtjes efektive dhe çdo mbrojtje jo efektive duhet të matet dhe të njihet.
- B6.3.12 Një njësi ekonomike mundet gjithashtu të përcaktojë vetëm ndryshimet në flukset e mjeteve monetare ose në vlerën e drejtë të një elementi të mbrojtur mbi ose nën një çmim specifik ose variacione të tjera (një rrezik i njëanshëm). Vlera e perceptuar e një opsioni të blerë për t'u përdorur si instrument mbulues (duke supozuar që ai ka të njëjtët terma principali si rreziku i përcaktuar), por jo vlera e tij në kohë, pasqyron një rrezik të njëanshëm në një element të mbrojtur. Për shembull, një njësi ekonomike mund të përcaktojë ndryshueshmërinë e rezultateve të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme që vjen si rezultat i rritjes së çmimit në blerjen e parashikuar të një malli. Në një situatë të tillë, njësia ekonomike përcakton vetëm humbjet nga flukset monetare që vijnë si rezultat i rritjes së çmimit mbi nivelin e specifikuar. Rreziku i mbuluar nuk e përfshin vlerën në kohë të një opsioni të blerë, sepse vlera në kohë nuk është një përbërës i transaksionit parashikues që ndikon në fitimin ose humbjen.
- B6.3.13 Ekziston një hipotezë e kundërshtueshme që për sa kohë rreziku i inflamacionit është i specifikuar në mënyrë kontraktuale, ai nuk është i identifikueshëm veçmas dhe i matshëm me besueshmëri, kështu që nuk mund të përcaktohet si një përbërës rreziku i një instrumenti financiar. Megjithatë, në disa raste, është e mundur që të identifikohet një përbërës rreziku për rrezikun e inflamacionit që është i identifikueshëm

veças dhe i matshëm me besueshmëri për shkak të rrethanave të veçanta të mjedisit të inflacionit dhe tregut përkatës të borxhit.

- B6.3.14 Për shembull, një njësi ekonomike emeton borxh në një mjedis në të cilin obligacionet që lidhen me inflacionin kanë një volum dhe strukturë afatesh të tillë që rezultojnë në një treg me likuiditet të mjaftueshëm, që i lejon njësisë ekonomike të ndërtojë një strukturë afatesh me norma interesi reale për instrumente me kupon zero. Kjo do të thotë që për monedhën përkatëse, inflacioni është një faktor i rëndësishëm që është i konsideruar veçmas nga tregjet e borxhit. Në këto rrethana, përbërësi i rrezikut të inflacionit mund të përcaktohet nga skontimi i flukseve të mjeteve monetare të instrumentit të borxhit të mbrojtur duke përdorur strukturën e afateve me normë interesi reale për instrumente me kupon zero (d.m.th. në të njëjtën mënyrë që përcaktohet një përbërës i normës së interesit (nominale) pa rrezik). Anasjelltas, në shumicën e rasteve një përbërës rreziku nga inflacioni nuk është i identifikueshëm veças dhe i matshëm me besueshmëri. Për shembull, një njësi ekonomike emeton vetëm borxh me normë interesi nominale në një mjedis ku ekziston një treg për obligacionet e lidhura me inflacionin që nuk ka likuiditet të mjaftueshëm për të lejuar ndërtimin e një strukture afati me normë interesi reale për instrumente me kupon zero. Në këtë rast, analizat e strukturës së tregut dhe e fakteve e rrethanave, nuk e mbështesin konkluzionin e njësisë ekonomike që inflacioni është një faktor i rëndësishëm që konsiderohet veçmas nga tregjet e borxhit. Kështu që, njësia ekonomike nuk e kapërcen dot hipotezën e kundërshtueshme që rreziku i inflacionit që nuk është i specifikuar në mënyrë kontraktuale, nuk është i identifikueshëm veças dhe i matshëm me besueshmëri. Rrjedhimisht, një përbërës rreziku nga inflacioni nuk do të ishte i pranueshëm për t'u përcaktuar si element i mbrojtur. Kjo vlen pavarësisht nga çdo instrument mbulues i inflacionit që njësia ekonomike tashmë ka krijuar. Në mënyrë të veçantë, njësia ekonomike nuk mundet thjesht të ngarkojë - fusë- termat dhe kushtet e instrumentit mbulues të inflacionit aktual nëpërmjet projektimit të termave dhe kushteve të tij mbi borxhin me normë nominale interesi.
- B6.3.15 Një përbërës rreziku nga inflacioni i specifikuar në mënyrë kontraktuale i flukseve të mjeteve monetare për një obligacion të njohur që lidhet me inflacionin (duke supozuar që nuk kërkohet të trajtohet veçmas një derivativ i përfshirë), është i identifikueshëm veças dhe i matshëm me besueshmëri, për sa kohë që flukset e tjera të mjeteve monetare të këtij instrumenti nuk ndikohen nga përbërësi i rrezikut nga inflacioni.

Përbërësit e një vlere nominale

- B6.3.16 Ka dy lloje përbërësish të vlerave nominale që mund të përcaktohen si element i mbrojtur në një marrëdhënie mbrojtëse: një përbërës që është pjesë e një zëri në tërësi ose një përbërës shtresor. Lloji i përbërësit ndryshon rezultatin e kontabilitetit. Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë përbërësin për qëllime të kontabilitetit në përputhje me objektivat e saj për menaxhimin e rrezikut.
- B6.3.17 Shembull i një përbërësi që është pjesë e një zëri është 50% i flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të një huaje.
- B6.3.18 Një përbërës shtresor mund të specifikohet nga një popullatë e përcaktuar, por e hapur, ose nga një vlerë nominale e përcaktuar. Shembujt përfshijnë:
- (a) pjesë e vëllimit të një transaksioni monetar, për shembull, 10 njësitë e tjera në monedhë të huaj të flukseve të mjeteve monetare nga shitjet të shprehura në një monedhë të huaj pas 20 njësisë të para në monedhë të huaj në Mars 201X;⁴
 - (b) pjesë e vëllimit fizik, për shembull, shtresa e poshtme, që shënon 5 milion metër kub, gaz natyror në vendndodhjen XYZ;
 - (c) pjesë e vëllimit të transaksioneve fizike apo të tjera, për shembull, 100 fuçitë e para të blerjes së naftës në Qershor 201X apo 100 KWh e parë të shitjeve të energjisë elektrike në Qershor 201X; ose
 - (d) një shtresë nga vlera nominale e elementit të mbrojtur, për shembull, 80 milion njësi monetare të fundit të një angazhimi të përcaktuar me vlerë 100 milion njësi monetare, shtresa e fundit prej 20 milion njësi monetare të një obligacioni me normë fikse me vlerë 100 milion njësi monetare, ose shtresa e sipërme prej 30 milion njësi monetare nga vlera totale prej 100 milion njësi monetare e borxhit me normë fikse që mund të parapaguhet me vlerën e drejtë (vlera nominale e përcaktuar është 100 milion njësi monetare).
- B6.3.19 Nëse një përbërës shtresor është i përcaktuar në një mbrojtje me vlerën e drejtë, një njësi ekonomike duhet ta specifikojë atë nga vlera nominale e përcaktuar. Në përputhje me kërkesat për kualifikimin e mbrojtjeve me vlerën e drejtë, një njësi ekonomike duhet të rimatë elementin e mbrojtur për ndryshimet me vlerën e drejtë (d.m.th. të rimatë zërin për ndryshimet me vlerën e drejtë që kanë të bëjnë drejtpërdrejt me rrezikun e

mbuluar). Rregullimi i mbrojtjes me vlerën e drejtë duhet të njihet në fitim ose humbje jo më vonë se kur bëhet regjistrimi i zërit. Si rrjedhojë, është e nevojshme që të gjendet zëri me të cilin lidhet rregullimi i mbrojtjes me vlerën e drejtë. Për një përbërës shtresor në një mbrojtje me vlerën e drejtë, kjo kërkon që një njësi ekonomike të gjejë vlerën nominale nga e cila është përcaktuar ky përbërës. Për shembull, në paragrafin B6.3.18(d), duhet të gjendet vlera nominale totale e përcaktuar prej 100 milion njësi monetare në mënyrë që të gjendet shtresa e poshtme prej 20 milion njësi monetare, ose shtresa e sipërme prej 30 milion njësi monetare.

- B6.3.20 Një përbërës shtresor që përfshin një opSION parapagimi nuk mund të pranohet për t'u përcaktuar si element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë, në qoftë se vlera e drejtë e opSIONIT të parapagimit ndikohet nga ndryshimet në rrezikun e mbuluar, me përjashtim të rastit kur shtresa e përcaktuar përfshin efektin e opSIONIT të parapagimit në fjalë gjatë përcaktimit të ndryshimit në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur.

Marrëdhënia midis përbërësve dhe flukseve të mjeteve monetare të një zëri

- B6.3.21 Nëse një përbërës i flukseve të mjeteve monetare të një zëri financiar ose jo financiar është përcaktuar si element i mbrojtur, ky përbërës duhet të jetë më i vogël ose i barabartë me flukset e mjeteve monetare totale të zërit në tërësi. Megjithatë, të gjitha flukset e mjeteve monetare të zërit në tërësi mund të përcaktohen si element i mbrojtur dhe të mbulojnë vetëm një rrezik të veçantë (për shembull, vetëm për ato ndryshime që kanë të bëjnë drejtpërdrejt me ndryshimet në LIBOR ose me çmimin bazë të një malli).
- B6.3.22 Për shembull, në rastin e një detyrimi financiar norma e interesit efektiv të të cilit është më e ulët se LIBOR, një njësi ekonomike nuk mund të përcaktojë:
- (a) një përbërës të detyrimit të barabartë me interesin në LIBOR (plus shumën e principalit në rastin e një mbrojtje me vlerën e drejtë); dhe
 - (b) një përbërës i mbetur negativ.
- B6.3.23 Megjithatë, në rastin e një detyrimi financiar me normë fikse, norma e interesit efektiv të të cilit është (për shembull) 100 pikë bazë nën LIBOR, një njësi ekonomike mund të përcaktojë si element të mbrojtur ndryshimin në vlerën e detyrimit në tërësi (d.m.th. principal plus interes në LIBOR minus 100 pikë bazë) që ka të bëjë drejtpërdrejt me ndryshimet në LIBOR. Nëse për një instrument financiar fillon mbrojtja diku afër nisjes së tij dhe normat e interesit kanë ndryshuar ndërkohë, njësi ekonomike mund të përcaktojë një përbërës rreziku të barabartë me një normë bazë që është më e lartë se norma kontraktuale e paguar për këtë zë. Njësi ekonomike mund të veprojnë në këtë mënyrë me kusht që norma bazë të jetë më e ulët se norma e interesit efektiv e llogaritur duke u mbështetur në supozimin se njësi ekonomike e ka blerë instrumentin në ditën kur ajo përcakton për herë të parë elementin e mbrojtur. Për shembull, le të supozojmë që një njësi ekonomike krijon një aktiv financiar me normë fikse me vlerë 100 njësi monetare, që ka një normë interesi efektive prej 6 për qind në një kohë që LIBOR është 4 për qind. Kjo njësi ekonomike fillon ta mbrojë këtë aktiv pak kohë më vonë kur LIBOR është rritur në 8 për qind dhe vlera e drejtë e aktivit është ulur në 90 njësi monetare. Njësi ekonomike përllogarit që nëse do ta kishte blerë aktivin në datën në të cilën ajo përcakton fillimisht rrezikun e normës së interesit të lidhur me LIBOR si element të mbrojtur, të ardhurat efektive nga aktivin bazuar në vlerën e drejtë të tij prej 90 njësi monetare do të kishin qenë 9.5 për qind. Për shkak se LIBOR është më i ulët se të ardhurat efektive, njësi ekonomike mund të përcaktojë një përbërës LIBOR prej 8 për qind që përbëhet pjesërisht nga flukset e mjeteve monetare të interesit kontraktual dhe pjesërisht nga diferenca midis vlerës së drejtë aktuale (d.m.th. 90 njësi monetare) dhe vlerës së paguar në maturim (d.m.th. 100 njësi monetare).
- B6.3.24 Në qoftë se një detyrim financiar me normë variabël bart interes me (për shembull) 3 muaj LIBOR minus 20 pikë bazë (me një dyshe në 0 pikë bazë), një njësi ekonomike mund të përcaktojë si element të mbrojtur ndryshimin në flukset e mjeteve monetare të atij detyrimi në tërësi (d.m.th. 3 muaj LIBOR minus 20 pikë bazë- duke përfshirë edhe dyshe nënë) që ka të bëjë drejtpërdrejt me ndryshimet në LIBOR. Kështu që, për sa kohë që kurba e LIBOR-it 3 mujor për të gjithë jetën e mbetur të këtij detyrimi nuk bie nën 20 pikë bazë, elementi i mbrojtur ka të njëjtën luhatje të fluksit monetar si një detyrim që bart interes me LIBOR 3 mujor me diferencë pozitive ose 0. Megjithatë, në qoftë se kurba e LIBOR-it 3 mujor për të gjithë jetën e mbetur të këtij detyrimi (ose një pjesë të tij) bie nën 20 pikë bazë, elementi i mbrojtur ka një luhatje më të vogël të fluksit monetar sesa një detyrim që bart interes me LIBOR 3 mujor me diferencë pozitive ose 0.
- B6.3.25 Një shembull i ngjashëm i një zëri jo financiar është një lloj i veçantë naftë e papërpunuar nga një fushë naftë e veçantë çmimi i së cilës është përcaktuar nga nafta e papërpunuar standarde përkatëse. Nëse një njësi ekonomike e shet këtë naftë të papërpunuar me një kontratë duke përdorur një formulë kontraktuale për përcaktimin e çmimit që përcakton çmimin për fuçi në çmimin e naftës së papërpunuar standarde minus 10 njësi monetare me një dyshe prej 15 njësi monetare, njësi ekonomike mund të përcaktojë si element të mbrojtur luhatjen totale të fluksit monetar nën kontratën e shitjes që lidhet drejtpërdrejt me ndryshimin në

çmimin e naftës së papërpunuar standarde. Megjithatë, njësia ekonomike nuk mund të përcaktojë një përbërës që është i barabartë me ndryshimin total në çmimin e naftës së papërpunuar standarde. Kështu që, për sa kohë që çmimi i ardhshëm (për çdo shpërndarje) nuk bie nën 25 njësi monetare, elementi i mbrojtur ka të njëjtën luhajtje të fluksit monetar si një shitje naftë e papërpunuar në çmimin e naftës së papërpunuar standarde (ose me një diferencë pozitive). Megjithatë, nëse çmimi i ardhshëm për çdo shpërndarje bie nën 25 njësi monetare, elementi i mbrojtur ka një luhajtje më të vogël të fluksit monetar se një shitje e naftës së papërpunuar në çmimin e naftës së papërpunuar standarde (ose me një diferencë pozitive).

Kriteret kualifikuese për kontabilitetin mbrojtës (Seksioni 6.4)

Mbrojtja efektive

- B6.4.1 Mbrojtja efektive është shkalla në të cilën ndryshimet në vlerën e drejtë ose në flukset e mjeteve monetare të instrumentit mbulues kompensojnë ndryshimet në vlerën e drejtë ose në flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur (për shembull, kur elementi i mbrojtur është një përbërës rreziku, ndryshimi kryesor në vlerën e drejtë ose në flukset e mjeteve monetare të një zëri është ai ndryshim që ka të bëjë drejtpërdrejt me rrezikun e mbuluar). Mbrojtja jo efektive është shkalla në të cilën ndryshimet në vlerën e drejtë ose në flukset e mjeteve monetare të instrumentit mbulues janë më të mëdha ose më të vogla se ndryshimet që kanë të bëjnë me elementin e mbrojtur.
- B6.4.2 Kur përcakton një marrëdhënie mbrojtëse dhe mbi baza të vazhdueshme, një njësi ekonomike duhet të analizojë burimet e mbrojtjes jo efektive që pritet të ndikojnë në marrëdhënien mbrojtëse gjatë periudhës që ajo ndodh. Kjo analizë (që përfshin çdo përditësim në përputhje me paragrafin B6.5.21 që rrjedhin nga vendosja rishtas në ekuilibër e një marrëdhënie mbrojtëse) është baza për të vlerësuar nëse janë arritur kërkesat mbrojtjes efektive për njësinë ekonomike.
- B6.4.3 Për të shmangur çfarëdo dyshimi, efektet e zëvendësimit të palës tjetër fillestare me një palë tjetër kleringu dhe duke bërë ndryshimet shoqëruese, siç përshkruhet në paragrafin 6.5.6 do të pasqyrohen në matjen e instrumentit mbulues dhe për këtë arsye në vlerësimin e efektivitetit të mbrojtjes dhe matjen e efektivitetit të mbrojtjes.

Marrëdhënia ekonomike midis elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues

- B6.4.4 Kërkesa që një marrëdhënie ekonomike të ekzistojë, do të thotë që instrumenti mbulues dhe elementi i mbrojtur të kenë vlera që përgjithësisht lëvizin në drejtime të kundërta për shkak të të njëjtit rrezik, që është rreziku i mbrojtur. Kështu që, duhet të ketë një pritshmëri që vlera e instrumentit mbulues dhe vlera e elementit të mbrojtur do të ndryshojnë në mënyrë sistematike në përgjigje të lëvizjeve në bazën ose bazat e tyre të njëjta që janë ekonomikisht të lidhura në një formë të tillë që ato përgjigjen në mënyra të ngjashme kundrejt rrezikut për të cilin janë mbrojtur (për shembull, nafta e pa përpunuar e Brent dhe e WTI).
- B6.4.5 Në qoftë se bazat nuk janë të njëjta por janë ekonomikisht të lidhura, mund të ketë situata në të cilat vlerat e instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur lëvizin në të njëjtin drejtim, për shembull, rasti kur diferenca e çmimit ndërmjet dy bazave ndryshon ndërkohë që bazat në vetvete nuk lëvizin ndjeshëm. Kjo është përsëri në përputhje me marrëdhënien ekonomike midis instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur në qoftë se vlerat e instrumentit mbulues dhe të elementit të mbrojtur pritet të lëvizin në mënyrë tipike në drejtime të kundërta sa herë që bazat lëvizin.
- B6.4.6 Vlerësimi nëse ekziston një marrëdhënie ekonomike apo jo, përfshin një analizë të sjelljes së mundshme të marrëdhënies së mbrojtur gjatë kohës së saj për të vërtetuar nëse mund të parashikohet se ajo e plotëson objektivin e menaxhimit të rrezikut. Ekzistenca e thjeshtë e një korrelacioni statistikor midis dy variablave në vetvete nuk është e mjaftueshme për të konkluduar që ekziston një marrëdhënie ekonomike.

Efekti i rrezikut të kredisë

- B6.4.7 Për shkak se modeli i kontabilitetit mbrojtës bazohet në një nocion të përgjithshëm të kompensimit midis fitimeve dhe humbjeve të një instrumenti mbulues dhe një elementi të mbrojtur, efektiviteti i mbrojtjes përcaktohet jo vetëm nga marrëdhënia ekonomike midis këtyre elementeve (d.m.th ndryshimi në bazat e tyre) por gjithashtu edhe nga efekti i rrezikut të kredisë në vlerën e të dyve, instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur. Efekti i rrezikut të kredisë do të thotë që edhe sikur të ketë një marrëdhënie ekonomike midis instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur, niveli i kompensimit mund të jetë i paparashikueshëm. Kjo mund të sjellë një ndryshim në rrezikun e kredisë të instrumentit mbulues ose të elementit të mbrojtur që mund të ketë rëndësi të tillë që të dominojë ndryshimin e vlerave që rezultojnë nga

marrëdhënia ekonomike (d.m.th efekti i ndryshimeve në bazave të tyre). Një nivel rëndësie që sjell dominim është ajo që mund të rezultojë në humbje (ose fitim) nga rreziku i kredisë duke mposhtur efektin e ndryshimeve në bazat përkatëse të vlerave të instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur, edhe sikur ndryshimet të ishin të konsiderueshme. Anasjelltas, në qoftë se gjatë një periudhe të caktuar ka një ndryshim të vogël të bazave, fakti që edhe rreziku i vogël i lidhura me kredinë ndryshon në vlerën e instrumentit mbulues apo të elementit të mbrojtur mund të ndikojë në vlerën më shumë sesa baza, nuk krijon dominim.

- B6.4.8 Një shembull i dominimit të rrezikut të kredisë mbi një marrëdhënie mbrojtëse është kur një njësi ekonomike mbulon një ekspozim ndaj çmimit të një malli duke përdorur një derivativ që nuk është i siguruar nga një kolateral. Në qoftë se kundër partia e këtij derivativi përkeqësohet ndjeshëm në renditjen e kredisë, efekti i ndryshimit në renditjen e kredisë të kundër partisë mund të eliminojë efektin e ndryshimit në çmimin e mallit në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues, ndërkohë që ndryshimi në vlerën e elementit të mbrojtur varet më së shumti nga ndryshimi në çmimin e mallit.

Raporti i mbrojtjes

- B6.4.9 Në përputhje me kërkesat e mbrojtjes efektive, raporti i mbulimit i marrëdhënies mbrojtëse duhet të jetë i njëjtë me atë që rezulton nga sasia e elementit të mbrojtur që njësia ekonomike aktualisht mbulon dhe sasia e instrumentit mbulues që njësia ekonomike aktualisht përdor për të mbuluar atë sasi të elementit të mbrojtur. Kështu që, në qoftë se një njësi ekonomike mbron më pak se 100 për qind ekspozimin e një zëri, si për shembull 85 për qind, ajo duhet të përcaktojë marrëdhënien mbrojtëse duke përdorur një raport mbrojtjeje që është i njëjtë me atë që rezulton nga 85 për qind e ekspozimit dhe e madhësisë së instrumentit mbulues që njësia ekonomike përdor aktualisht për të mbrojtur këto 85 për qind. Në mënyrë të njëjtë, në qoftë se për shembull, një njësi ekonomike mbron një ekspozim duke përdorur një shumë nominale të 40 njësive të një instrumenti mbulues, ajo duhet të përcaktojë marrëdhënien mbrojtëse duke përdorur një raport mbrojtës që është e njëjtë si ai që rezulton nga sasia e 40 njësive (d.m.th njësia ekonomike nuk duhet të përdorë një raport mbrojtës bazuar në një sasi më të madhe sesa ajo që mund të mbajë në total, ose bazuar në një numër më të vogël njësish) dhe madhësia e elementit të mbrojtur që ajo aktualisht mbron me këto 40 njësi.
- B6.4.10 Megjithatë, përcaktimi i një marrëdhënie mbrojtëse duke përdorur të njëjtin raport mbulimi si ai që rezulton nga madhësitë e elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues që njësia ekonomike aktualisht përdor nuk duhet të reflektojë një mos balancim midis peshave të elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues i cili mund të sjellë një mbrojtje jo efektive (pavarësisht nëse është e njohur apo jo) që pastaj do të çonte në një rezultat kontabiliteti të papajtueshëm me qëllimin e kontabilitetit mbrojtës. Kështu që, për qëllime të përcaktimit të një marrëdhënie mbrojtëse, një njësi ekonomike duhet të rregullojë raportin mbulues që rezulton nga madhësitë e elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues që njësia ekonomike aktualisht përdor në qoftë se ky rregullim del i nevojshëm për të mënjeluar këtë mos balancim.
- B6.4.11 Shembuj të ngjashëm në konsideratë të vlerësimit nëse një metodë kontabiliteti është jo konsistente për qëllime të kontabilitetit mbrojtës janë:
- (a) në se raporti mbrojtës i parashikuar është vendosur për të mënjeluar njohjen e mbrojtjes jo efektive për mbrojtjen e fluksit të parave, ose për të arritur rregullimin e mbrojtjes së vlerës së drejtë për më shumë elementë të mbrojtur me qëllimin e rritjes së përdorimit të kontabilitetit të vlerës së drejtë, por pa kompensimin e ndryshimit në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues; dhe
 - (b) nëse ka një arsye tregtare për një balancim të veçantë të elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues, edhe pse kjo krijon një mbrojtje jo efektive. Për shembull, një njësi ekonomike futet në një marrëdhënie mbrojtje dhe përcakton madhësinë e instrumentit mbulues që nuk është madhësia që ajo përcaktoi si mbrojtja më e mirë e elementit të mbrojtur sepse volumi standard i instrumentit mbulues nuk e lejon atë të hyjë në ato përmasa ekzakte të instrumentit mbulues (kur kemi të bëjmë me lote, apo grupe njësish). Një shembull është një njësi ekonomike që do mbron 100 ton blerje kafeje me kontrata të së ardhmes për kafe standarde që kanë një madhësi kontrate 37,500 paund (16,988 kg përafërsisht). Njësia ekonomike mund të përdorë ose 5 ose 6 kontrata (ekuivalente të 85.0 ose 102.1 ton) për të mbrojtur blerjen e volumit prej 100 ton kafe. Në këtë rast, njësia ekonomike përcakton si marrëdhënie mbrojtëse duke përdorur raportin mbrojtës që rezulton nga numri i kontratave të së ardhmes të kafesë që ajo është duke përdorur aktualisht, sepse mbrojtja jo efektive që rezulton nga mospërputhja e peshave të elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues nuk do të rezultojë në një metodë kontabiliteti që është e paqëndrueshme për qëllime të kontabilitetit mbrojtës.

Shpeshtësia e vlerësimit nëse janë plotësuar kërkesat e mbrojtjes efektive

- B6.4.12 Një njësi ekonomike duhet të vlerësojë në momentin e fillimit të marrëdhënies mbrojtëse, dhe në mënyrë të vazhdueshme, nëse një marrëdhënie mbrojtëse plotëson kërkesat e një mbrojtje efektive. Si një minimum, një njësi ekonomike duhet të kryejë vlerësimin e vazhdueshëm në çdo datë raportimi ose në rast të ndonjë ndryshimi të rëndësishëm të rrethanave që ndikojnë në kërkesat për të qenë një mbrojtje efektive, cilado qoftë që të renditet e para. Vlerësimi lidhet me pritshmëritë rreth mbrojtjes efektive dhe si pasojë është e drejtuar nga e ardhmja.

Metodat e vlerësimit nëse janë plotësuar kërkesat e mbrojtjes efektive

- B6.4.13 Ky standard nuk përcakton një metodë për vlerësimin nëse një marrëdhënie mbrojtëse plotëson kërkesat e mbrojtjes efektive. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të përdorë një metodë e cila arrin të kapë karakteristikat përkatëse të marrëdhënies mbrojtëse duke përfshirë burimet e mbrojtjes jo efektive. Në varësi të këtyre faktorëve, metoda e vlerësimit mund të jetë cilësore ose sasore.
- B6.4.14 Për shembull, kur termat kritik (si për shembull vlera nominale, maturimi dhe baza), të instrumentit mbulues dhe të elementit të mbrojtur përputhen ose janë të përafëruar, mund të ishte e mundur për një njësi ekonomike të konkludonte mbi bazën e një vlerësimi cilësor të këtyre termave kritik që instrumenti mbulues dhe elementi i mbrojtur kanë vlera që në përgjithësi do të lëvizin në drejtime të kundërta për shkak të të njëjtit rrezik dhe kështu që ekziston një marrëdhënie ekonomike midis elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues (shih paragrafët B6.4.4 - B6.4.6).
- B6.4.15 Fakti që një derivativ është brenda ose jashtë mjeteve monetare kur është përcaktuar si instrument mbulues nuk do të thotë që një vlerësim sasior është i pa përshtatshëm. Varet nga rrethanat nëse një mbrojtje jo efektive që rrjedh nga fakti më sipër mund të ketë një rëndësi të tillë që një vlerësim cilësor mund të mos e ketë kapur.
- B6.4.16 Anasjelltas, nëse termat kritik të instrumentit mbulues dhe të elementit të mbrojtur nuk janë të përafëruar, kemi një nivel pasigurie të rritur për këtë kompensim. Si pasojë, mbrojtja efektive gjatë kohës së marrëdhënies mbrojtëse është më e vështirë për tu parashikuar. Në këto rrethana mund të jetë e mundur për një njësi ekonomike vetëm të konkludojë mbi bazën e një vlerësimi sasior që një marrëdhënie ekonomike ekziston midis elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues (shiko paragrafët B6.4.4 - B6.4.6). Në disa situata një vlerësim sasior mund të nevojitet për të vlerësuar nëse raporti i mbulimit i përdorur për përcaktimin e marrëdhënies mbrojtëse i plotëson kërkesat e mbrojtjes efektive (shih paragrafët B6.4/9 - B6.4.11). Një njësi ekonomike mund të përdorë të njëjtën metodë ose metoda të ndryshme për këto dy qëllime të ndryshme.
- B6.4.17 Nëse ka ndryshime në rrethanat që ndikojnë mbrojtjen efektive, një njësi ekonomike duhet të ndryshojë metodën për të vlerësuar nëse një marrëdhënie mbrojtëse plotëson kërkesat për mbrojtjen efektive në mënyrë që të sigurojë nëse janë arritur apo jo karakteristikat kryesore të marrëdhënies mbrojtëse, duke përfshirë edhe burimet e mbrojtjes jo efektive.
- B6.4.18 Menaxhimi i rrezikut të një njësie ekonomike është burimi kryesor i informacionit për të kryer vlerësimin nëse një marrëdhënie mbrojtëse plotëson kërkesat e mbrojtjes efektive. Kjo do të thotë që informacioni (ose analiza) i menaxhimit i përdorur për qëllimet e vendimmarrjes mund të përdoret si bazë për vlerësimin nëse një marrëdhënie mbrojtëse plotëson kërkesat e mbrojtjes efektive.
- B6.4.19 Dokumentimi i marrëdhënies mbrojtëse të një njësie ekonomike përfshin faktin se si do t'i vlerësojë ajo kërkesat e mbrojtjes efektive, duke përfshirë edhe metodën apo metodat e përdorura. Dokumentimi i marrëdhënies mbrojtëse duhet të azhurnohet për ndonjë ndryshim në metodat (shih paragrafin B6.4.17).

**Kontabiliteti për kualifikimin e marrëdhënieve mbrojtëse
(Seksioni 6.5)**

- B6.5.1 Një shembull i një mbrojtje me vlerën e drejtë është një mbrojtje e ekspozimeve ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë të një instrumenti borxhi me normë fikse që rrjedhin nga ndryshimet në normat e interesit. Një mbrojtje e tillë mund të përdoret nga emetuesi ose zotëruesi.
- B6.5.2 Qëllimi i një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare është që të shtyjë fitimin neto ose humbjen nga instrumenti mbulues deri në një periudhë ose disa periudha në të cilat flukset e mjeteve monetare të ardhshme që pritet të mbrohen, kanë ndikim në fitimin ose humbjen. Një shembull i një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare është përdorimi i një shkëmbimi për të ndryshuar borxhin me normë të luhatshme (qoftë ky i matur me koston e amortizuar apo me vlerën e drejtë) në borxh me normë fikse (d.m.th. një mbrojtje e një transaksioni të ardhshëm në të cilin flukset e mjeteve monetare të ardhshme që mbrohen janë

pagesat e interesit të ardhshëm). Anasjelltas, një blerje e parashikuar e një instrumenti të kapitalit neto që me t'u blerë, do të kontabilizohet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, është një shembull i një zëri që nuk mund të jetë elementi i mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, për shkak se çdo fitim ose humbje nga instrumenti mbulues që do të shtyhej nuk mund të riklasifikohet në mënyrë të përshtatshme në fitim ose humbje gjatë një periudhe në të cilën ai do të arrinte të kompensohej. Për të njëjtën arsye, një blerje e parashikuar e një instrumenti kapitali neto që, me t'u blerë, do të kontabilizohet me vlerën e drejtë me ndryshime në vlerën e drejtë të pasqyruara në të ardhura të tjera përmbledhëse, gjithashtu nuk mund të jetë elementi i mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare.

- B6.5.3 Një mbrojtje e një angazhimi të përcaktuar (për shembull, një mbrojtje nga ndryshimi në çmimin e lëndës djegëse në lidhje me një angazhim kontraktual të panjohur nga një prodhues i energjisë elektrike për të blerë lëndë djegëse me një çmim fiks) është një mbrojtje e ekspozimit ndaj një ndryshimi në vlerën e drejtë. Në këtë mënyrë, një mbrojtje e tillë është një mbrojtje me vlerën e drejtë. Megjithatë, në përputhje me paragrafin 6.5.4, një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit në një angazhim të papërcaktuar, në mënyrë alternative mund të trajtohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare.

Matja e mbrojtjes jo efektive

- B6.5.4 Kur mat mbrojtjen jo efektive, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë vlerën në kohë të parasë. Si rrjedhojë, njësi ekonomike përcakton vlerën e elementit të mbrojtur në bazë të vlerës aktuale dhe për këtë arsye ndryshimi në vlerën e elementit të mbrojtur përfshin gjithashtu edhe efektin e vlerës në kohë të parasë.
- B6.5.5 Për të llogaritur ndryshimin në vlerën e elementit të mbrojtur me qëllim matjen e mbrojtjes jo efektive, një njësi ekonomike mund të përdorë një derivativ që do të ketë kushte që përputhen me kushtet kritike të elementit të mbrojtur (kësaj zakonisht i referohemi si një 'derivativ hipotetik'), dhe, për shembull për një mbrojtje të një transaksioni parashikues, do të bëhet kalibrimi duke përdorur nivelin e çmimit (normës) mbrojtës. Për shembull, në qoftë se mbrojtja do të ishte për një rrezik të dyanshëm në nivelin e tregut aktual, derivativi hipotetik do të përfaqësonte një kontratë të ardhshme hipotetike që kalibrohet në vlerën zero në momentin e përcaktimit të marrëdhënies mbrojtëse. Në qoftë se mbrojtja do të ishte për shembull për një rrezik të njëanshëm, derivativi hipotetik do të përfaqësonte vlerën e perceptuar të një opsioni hipotetik që në momentin e përcaktimit të marrëdhënies mbrojtëse është në mjete monetare nëse niveli i çmimit të mbrojtur është niveli i tregut aktual, ose pa mjete monetare nëse niveli i çmimit të mbrojtur është më lart (ose, për një mbrojtje të një pozicioni të gjatë, me poshtë) se niveli i tregut aktual. Përdorimi i një derivativi hipotetik është një mënyrë e mundshme për të llogaritur ndryshimin në vlerën e elementit të mbrojtur. Derivativi hipotetik kopjon elementin e mbrojtur dhe kështu që rezultoni në të njëjtin përfundim që do kishim nëse ndryshimi në vlerë do të përcaktohej nga një trajtim i ndryshëm. Kështu që, përdorimi i një 'derivativi hipotetik' nuk është një metodë në vetvete por një përshtatje matematikore që mund të përdoret vetëm për të llogaritur vlerën e elementit të mbrojtur. Si pasojë, një 'derivativ hipotetik' nuk mund të përdoret për të përfshirë në vlerën e elementit të mbrojtur tipare që ekzistojnë vetëm në instrumentin mbulues (por jo në elementin e mbrojtur). Një shembull është borxhi i shprehur në një monedhë të huaj (pavarësisht nga fakti nëse është borxh me normë fikse apo variabël). Kur përdor një derivativ hipotetik për të llogaritur ndryshimin në vlerën e një borxhi të tillë ose në vlerën aktuale të ndryshimit të akumuluar në flukset e mjeteve monetare, derivativi hipotetik nuk mundet thjesht të vendosë një tarifë për të shkëmbyer monedha të ndryshme megjithëse derivativët aktualë nën të cilët shkëmbehen monedha të ndryshme mund të përfshijnë një tarifë të tillë (për shembull, normë interesi SWAP ndër monedhash).
- B6.5.6 Ndryshimi në vlerën e elementit të mbrojtur të përcaktuar duke përdorur një derivativ hipotetik mund të jetë i dobishëm për qëllim të vlerësimit nëse një marrëdhënie mbrojtëse i plotëson kërkesat e mbrojtjes efektive.

Ri balancimi i marrëdhënies mbrojtëse dhe ndryshimet në raportin e mbrojtjes

- B6.5.7 Ri balancimi i referohet rregullimit që i është bërë sasisë së përcaktuar të elementit të mbrojtur ose instrumentit mbulues të një marrëdhënie mbrojtëse ekzistuese për qëllim të mirëmbajtjes së një raporti mbrojtës që plotëson kërkesat e mbrojtjes efektive. Ndryshimet në sasi të përcaktuara të një elementi të mbrojtur ose instrumenti mbulues për qëllime të ndryshme nuk konsistojnë në ri balancim për qëllime të këtij Standardi.
- B6.5.8 Ri balancimi trajtohet në kontabilitet si një vazhdim i marrëdhënies mbrojtëse në përputhje me paragrafët B6.5.9 - B6.5.21. Kur kemi të bëjmë me ri balancim, mbrojtja efektive e një marrëdhënies mbrojtëse përcaktohet dhe njihet menjëherë para se të rregullohet marrëdhënia mbrojtëse.
- B6.5.9 Rregullimi i raportit të mbrojtjes e lejon një njësi ekonomike të përgjigjet ndryshimit në këtë marrëdhënie midis instrumentit mbulues dhe elementit mbrojtës, që vijnë prej bazave të tyre apo prej rrezikut të variablave. Për shembull, një marrëdhënie mbrojtëse në të cilën instrumenti mbulues dhe elementi i

mbrojtur kanë baza të ndryshme por që lidhen me njëra tjetrën, ndryshon si përgjigje e ndryshimeve në marrëdhënie midis dy bazave (për shembull, referenca të ndryshme por të lidhura për treguesit, normat, apo çmimet) Kështu që, ri balancimi e lejon vazhdimin e një marrëdhënie mbrojtëse në situatën kur marrëdhënia midis instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur ndryshon në një mënyrë të tillë që mund të kompensohet duke rregulluar raportin e mbrojtjes.

B6.5.10 Për shembull, një njësi ekonomike mbron një ekspozim ndaj Monedhës së Huaj A duke përdorur një derivativ që i referohet Monedhës së Huaj B dhe Monedhat e Huaja A dhe B janë të fiksuara (d.m.th. kursi i këmbimit të tyre mbahet në të njëjtin brez ose në një kurs këmbimi të përcaktuar nga një bankë qendrore ose autoritet tjetër). Në qoftë se kursi i këmbimit midis Monedhës së Huaj A dhe Monedhës së Huaj B do të ndryshonte (d.m.th. të përcaktohej një brez i ri ose një kurs tjetër), ri balancimi i marrëdhënies mbrojtëse që të pasqyrojë kursin e ri të këmbimit do të siguronte që marrëdhënia mbrojtëse të vazhdonte të plotësonte kërkesën e mbrojtjes efektive për raportin e mbrojtjes në rrethanat e reja. Në të kundërt, nëse do të kishte një mungesë të plotësimi të kushteve në derivativin monetar, ndryshimi i raportit të mbrojtjes nuk do të garantonte që marrëdhënia mbrojtëse të vazhdonte të plotësonte kërkesën e mbrojtjes efektive. Kështu që, ri balancimi nuk e ndihmon vazhdimin e një marrëdhënie mbrojtëse në situatën kur marrëdhënia midis instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur ndryshon në një mënyrë të tillë që nuk mund të kompensohet duke rregulluar raportin e mbrojtjes.

B6.5.11 Jo çdo ndryshim në masën e kompensimit midis ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues dhe vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur përbën një ndryshim në marrëdhënien midis instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur. Një njësi ekonomike analizon burimet e mbrojtjes jo efektive që pritet të ketë ndikim mbi marrëdhënien mbrojtëse gjatë periudhës që ajo zgjat dhe vlerëson nëse ndryshimet në masën e kompensimit janë:

- (a) luhatje rreth raportit të mbrojtjes, i cili mbetet i vlefshëm (d.m.th. vazhdon të pasqyrojë në mënyrë të përshtatshme marrëdhënien midis instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur); ose
- (b) një tregues se raporti i mbrojtjes nuk pasqyron më në mënyrë të përshtatshme marrëdhënien midis instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur.

Një njësi ekonomike e kryen këtë vlerësim ndaj kërkesës së mbrojtjes efektive për raportin e mbrojtjes, d.m.th. të garantojë që marrëdhënia mbrojtëse nuk pasqyron një çekuilibër mes peshave përkatëse të elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues i cili mund të sjellë një mbrojtje jo efektive (pavarësisht nëse është e njohur apo jo), e cila mund të sjellë një rezultat kontabël të papajtueshëm me qëllimin e kontabilitetit mbrojtës. Kështu që, ky vlerësim kërkon gjykim.

B6.5.12 Luhatja rreth një raporti të mbrojtjes konstant (dhe kështu edhe të mbrojtjes jo efektive përkatëse), nuk mund të reduktohet duke rregulluar raportin e mbrojtjes për çdo rezultat të veçantë. Kështu që, në rrethana të tilla, ndryshimi në masën e kompensimit është çështje matje dhe njohje e mbrojtjes jo efektive por nuk kërkon ri balancim.

B6.5.13 Anasjelltas, në qoftë se ndryshimet në masën e kompensimit tregojnë se luhatja është rreth një raporti të mbrojtjes që është i ndryshëm nga raporti i mbrojtjes që është përdorur aktualisht për marrëdhënien mbrojtëse, ose nëse ka një tendencë për t'u larguar nga raporti i mbrojtjes, mbrojtja jo efektive mund të reduktohet duke rregulluar raportin e mbrojtjes, ndërkohë që duke ruajtur raportin e mbrojtjes do të krijohej një mbrojtje jo efektive gjithnjë e më e madhe. Kështu që, në rrethana të tilla, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse marrëdhënia mbrojtëse pasqyron një çekuilibër mes peshave përkatëse të elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues që do të krijonte një mbrojtje jo efektive (pavarësisht nëse njihet apo jo), e cila mund të sjellë një rezultat kontabël të papajtueshëm me qëllimin e kontabilitetit mbrojtës. Nëse bëhet rregullimi i raportit të mbrojtjes, ai gjithashtu do të ndikojë në matjen dhe njohjen e mbrojtjes jo efektive sepse, pas vendosjes rishtas në ekuilibër, mbrojtja jo efektive e marrëdhënies mbrojtëse duhet të përcaktohet dhe njihet menjëherë para se të bëhet rregullimi i marrëdhënies mbrojtëse në përputhje me paragrafin B6.5.8.

B6.5.14 Vendosja rishtas në ekuilibër nënkupton që, për qëllime të kontabilitetit mbrojtës, pas fillimit të një marrëdhënie mbrojtëse, një njësi ekonomike rregullon sasi të e instrumentit mbulues ose elementit të mbrojtur në përgjigje të rrethanave që ndikojnë në raportin e mbrojtjes të kësaj marrëdhënie mbrojtëse. Në mënyrë tipike, ky rregullim duhet të pasqyrojë rregullimet në sasi të e instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur që njësi ekonomike aktualisht përdor. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të rregullojë raportin e mbrojtjes që rezulton nga sasi të e elementit të mbrojtur ose instrumentit mbulues që ajo përdor aktualisht nëse:

- (a) raporti i mbrojtjes që rezulton nga ndryshimet në sasi të e instrumentit mbulues ose elementit të mbrojtur që njësi ekonomike përdor aktualisht do të pasqyronte një mosbalancim që do të krijonte mbrojtje jo efektive, e cila do të çonte në një rezultat të kontabilitetit që do të ishte i papajtueshëm me qëllimin e kontabilitetit mbrojtës; ose

- (b) një njësi ekonomike do të ruante sasi të e instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur që përdor aktualisht, duke rezultuar në një raport mbrojtjeje që, në rrethana të reja, do të pasqyrojë një mosbalancim që do të krijonte mbrojtje jo efektive e cila do të çonte në një rezultat të kontabilitetit që do të ishte i papajtueshëm me qëllimin e kontabilitetit mbrojtës (d.m.th. një njësi ekonomike nuk duhet të krijojë një mosbalancim duke lënë mënjanë rregullimin e raportit të mbrojtjes).
- B6.5.15 Vendosja rishtas në ekuilibër nuk zbatohet nëse objektivi i menaxhimit të rrezikut për një marrëdhënie mbrojtëse ka ndryshuar. Në vend të kësaj, kontabiliteti mbrojtës për këtë marrëdhënie mbrojtëse duhet të ndërpritet (pavarësisht nëse njësi ekonomike mund të përcaktojë një marrëdhënie mbrojtëse që përfshin instrumentin mbulues ose elementin e mbrojtur të marrëdhënies mbrojtëse të mëparshme siç përshkruhet në paragrafin B6.5.28).
- B6.5.16 Nëse bëhet vendosja rishtas në ekuilibër e një marrëdhënie mbrojtëse, rregullimi për raportin e mbrojtjes mund të bëhet në mënyrë të ndryshme:
- (a) koeficienti i elementit të mbrojtur mund të rritet (që në të njëjtën kohë çon në zvogëlimin e koeficientit të instrumentit mbulues) duke:
- (i) rritur volumin e elementit të mbrojtur; ose
- (ii) zvogëluar volumin e instrumentit mbulues.
- (b) koeficienti i instrumentit mbulues mund të rritet (që në të njëjtën kohë çon në zvogëlimin e koeficientit të elementit të mbrojtur) duke:
- (i) rritur volumin e instrumentit mbulues; ose
- (ii) zvogëluar volumin e elementit të mbrojtur.
- Ndryshimet në volumin i referohen sasive që janë pjesë e marrëdhënies mbrojtëse. Kështu që, zvogëlimet në volumin jo domosdoshmërisht nënkuptojnë që zërat apo transaksionet nuk ekzistojnë më, apo që nuk pritet të ndodhin më, por nënkuptojnë që ato nuk janë më pjesë e marrëdhënies mbrojtëse. Për shembull, zvogëlimi i volumit të instrumentit mbulues mund të rezultojë në mbajtjen e një derivativi nga njësi ekonomike, por vetëm një pjesë e tij mund të mbetet si instrument mbulues i marrëdhënies mbrojtëse. Kjo mund të ndodhë nëse vendosja rishtas në ekuilibër mund të bëhet vetëm duke zvogëluar volumin e instrumentit mbulues në marrëdhënien mbrojtëse, ndërkohë që njësi ekonomike mban volumin që nuk nevojitet më. Në këtë rast, pjesa e papërcaktuar e derivativit do të kontabilizohet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (përveç rastit kur është përcaktuar si instrument mbulues në një marrëdhënie tjetër mbrojtëse).
- B6.5.17 Rregullimi i raportit të mbrojtjes duke rritur volumin e elementit të mbrojtur nuk ndikon në mënyrën e matjes së ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues. Matja e ndryshimeve në vlerën e elementit të mbrojtur që lidhet me volumin e përcaktuar më parë të tij mbetet gjithashtu e pandikuar. Megjithatë, që nga data e vendosjes rishtas në ekuilibër, ndryshimet në vlerën e elementit të mbrojtur përfshijnë gjithashtu ndryshimin në vlerën e volumit shtesë të elementit të mbrojtur. Këto ndryshime maten duke filluar nga, dhe duke iu referuar, datës së vendosjes rishtas në ekuilibër në vend të datës në të cilën është përcaktuar marrëdhënia mbrojtëse. Për shembull, në qoftë se një njësi ekonomike ka mbrojtur fillimisht një volum prej 100 ton të një malli me një çmim të ardhshëm prej 80 njësi monetare (çmimi i ardhshëm në fillimin e marrëdhënies mbrojtëse) dhe shton një volum prej 10 ton me vendosjen rishtas në ekuilibër kur çmimi i ardhshëm është 90 njësi monetare, elementi i mbrojtur pas vendosjes rishtas në ekuilibër do të përbëhet nga dy shtresa: 100 ton të mbrojtur me 80 njësi monetare dhe 10 ton të mbrojtur me 90 njësi monetare.
- B6.5.18 Rregullimi i raportit të mbrojtjes duke zvogëluar volumin e instrumentit mbulues nuk ndikon në mënyrën e matjes së ndryshimeve në vlerën e elementit të mbrojtur. Matja e ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues që lidhet me volumin që vazhdon të jetë i përcaktuar, mbetet gjithashtu e pandikuar. Megjithatë, që nga data e vendosjes rishtas në ekuilibër, volumi me të cilin instrumenti mbulues është zvogëluar nuk është më pjesë e marrëdhënies mbrojtëse. Për shembull, në qoftë se një njësi ekonomike ka mbrojtur fillimisht rrezikun e çmimit të një malli duke përdorur një volum derivativ prej 100 ton si instrument mbulues dhe e zvogëlon këtë volum me 10 ton në vendosjen rishtas në ekuilibër, do të mbetet një vlerë nominale prej 90 ton nga volumi i instrumentit mbulues (shih paragrafin B6.5.16 për pasojat e volumit të derivativit (d.m.th. 10 ton) që nuk është më pjesë e marrëdhënies mbrojtëse).
- B6.5.19 Rregullimi i raportit të mbrojtjes duke rritur volumin e instrumentit mbulues nuk ndikon në mënyrën e matjes së ndryshimeve në vlerën e elementit të mbrojtur. Matja e ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues që lidhet me volumin e përcaktuar më parë të tij mbetet gjithashtu e pandikuar. Megjithatë, që nga data e vendosjes rishtas në ekuilibër, ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues përfshijnë gjithashtu ndryshimet në vlerën e volumit shtesë të instrumentit mbulues. Ndryshime maten duke filluar nga, dhe duke iu referuar, datës së vendosjes rishtas në ekuilibër në vend të datës në të

cilën është përcaktuar marrëdhënia mbrojtëse. Për shembull, në qoftë se një njësi ekonomike ka mbrojtur fillimisht rrezikun e çmimit të një malli duke përdorur një volum derivativi prej 100 ton si instrument mbulues dhe shton një volum prej 10 ton me vendosjen rishtas në ekuilibër, instrumenti mbulues pas vendosjes rishtas në ekuilibër do të përfshijë një volum total derivativi prej 110 ton. Ndryshimi në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues është ndryshimi total në vlerën e drejtë të derivativëve që përbëjnë volumin total prej 110 ton. Këto derivativë mund të (dhe me shumë mundësi do të) kenë kushte të ndryshme kritike, si normat e ardhshme të tyre, për shkak se ato kanë filluar në momente të ndryshme kohore (duke përfshirë edhe mundësinë e përcaktimit të derivativëve në marrëdhëniet mbrojtëse pas njohjes fillestare të tyre).

- B6.5.20 Rregullimi i raportit të mbrojtjes duke zvogëluar volumin e elementit të mbrojtur nuk ndikon në mënyrën e matjes së ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues. Matja e ndryshimeve në vlerën e elementit të mbrojtur që lidhet me volumin që vazhdon të jetë i përcaktuar, mbetet gjithashtu e pandikuar. Megjithatë, që nga data e vendosjes rishtas në ekuilibër, volumi me të cilin elementi i mbrojtur është zvogëluar nuk është më pjesë e marrëdhënies mbrojtëse. Për shembull, në qoftë se një njësi ekonomike ka mbrojtur fillimisht një volum prej 100 ton të një malli me një çmim të ardhshëm prej 80 njësi monetare dhe e zvogëlon këtë volum me 10 ton me vendosjen rishtas në ekuilibër, elementi i mbrojtur pas vendosjes rishtas në ekuilibër do të jetë 90 ton, i mbrojtur me 80 njësi monetare. 10 tonët e elementit të mbrojtur që nuk janë më pjesë e marrëdhënies mbrojtëse do të kontabilizohen në përputhje me kërkesat për ndërprerjen e kontabilitetit mbrojtës (shih paragrafët 6.5.6-6.5.7 dhe B6.5.22-B6.5.28).
- B6.5.21 Kur ri balancon një marrëdhënie mbrojtëse, një njësi ekonomike duhet të azhurnojë analizat e burimeve të mbrojtjes jo efektive që priten të ndikojnë në marrëdhënien mbrojtëse gjatë periudhës (të mbetur) të saj (shih paragrafin B6.4.2). Dokumentimi i marrëdhënies mbrojtëse duhet të azhurnohet në përputhje me rrethanat.

Ndërprerja e kontabilitetit mbrojtës

- B6.5.22 Ndërprerja e kontabilitetit mbrojtës zbatohet në mënyrë prospektive që në momentin që nuk plotësohen më kriteret kualifikuese.
- B6.5.23 Një njësi ekonomike nuk duhet të anultojë përcaktimin dhe në këtë mënyrë të ndërpresë një marrëdhënie mbrojtëse që:
- (a) plotëson ende objektivin e menaxhimit të rrezikut në bazë të të cilit është kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës (d.m.th. njësi ekonomike ende zbaton objektivin e menaxhimit të rrezikut); dhe
 - (b) vazhdon të plotësojë të gjitha kriteret e tjera kualifikuese (pas marrjes në konsideratë të çdo vendosjeje rishtas në ekuilibër të marrëdhënies mbrojtëse, nëse është e zbatueshme).
- B6.5.24 Për qëllime të këtij Standardi, strategjia e menaxhimit të rrezikut të një njësie ekonomike ndahet nga objektivat e saj për menaxhimin e rrezikut. Strategjia e menaxhimit të rrezikut vendoset në nivelin më të lartë në të cilin një njësi ekonomike përcakton se si e menaxhon rrezikun e saj. Strategjitë e menaxhimit të rrezikut identifikojnë në mënyrë tipike rreziqet ndaj të cilave njësi ekonomike është e ekspozuar dhe përcakton mënyrën sesi do të reagojë ndaj tyre. Një strategji e menaxhimit të rrezikut zakonisht qëndron për një periudhë të gjatë dhe mund të ketë fleksibilitet për t'u përgjigjur ndaj ndryshimeve në rrethanat të cilat ndodhin ndërkohë që strategjia është e vlefshme (për shembull, norma interesi të ndryshme ose nivele çmimi mallrash që rezultojnë në një shkallë të ndryshme mbulimi). Kjo zakonisht përcaktohet në një dokument të përgjithshëm që përçohet në të gjitha nivelet e një njësie ekonomike nëpërmjet politikave që përmbajnë udhëzime më specifike. Në të kundërt, objektivi i menaxhimit të rrezikut për një marrëdhënie mbrojtëse zbatohet në nivelin e një marrëdhënie mbrojtëse të veçantë. Kjo ka të bëjë me mënyrën sesi një instrument mbulues i veçantë që ka qenë i përcaktuar përdoret për të mbrojtur ekspozimin e veçantë që ka qenë i përcaktuar si element i mbrojtur. Kështu që, një strategji e menaxhimit të rrezikut mund të përfshijë shumë marrëdhënie mbrojtëse të ndryshme, objektivat e menaxhimit të rrezikut të të cilave kanë të bëjnë me vënien në zbatim të strategjisë së përgjithshme të menaxhimit të rrezikut. Për shembull:
- (a) një njësi ekonomike ka një strategji për menaxhimin e ekspozimit ndaj normës së saj të interesit në financimin e borxhit që përcakton rangun për kombinimin midis financimit me normë variabël dhe financimit me normë fikse për njësinë ekonomike në përgjithësi. Strategjia është që të mbajë 20 për qind deri në 40 për qind të borxhit me normë fikse. Njësi ekonomike vendos nga koha në kohë si do ta vërë në zbatim këtë strategji (d.m.th. ku e pozicionon veten midis rangut 20 deri në 40 për qind për ekspozimin ndaj interesit me normë fikse) në varësi të nivelit të normave të interesit. Nëse normat e interesit janë të ulëta njësi ekonomike cakton interesin për një borxh më të madh sesa kur normat e interesit janë të larta. Borxhi me normë variabël i njësisë ekonomike është 100 njësi monetare, nga të cilat 30 njësi monetare shkëmbehen në një ekspozim me normë fikse. Njësi ekonomike shfrytëzon avantazhin e normave të ulëta të interesit për të emetuar një shtesë borxhi prej 50 njësi monetare për të financuar një investim të madh, të cilën njësi

ekonomike e kryen duke emetuar një obligacion me normë fikse. Në kontekstin e normave të ulëta të interesit, njësia ekonomike vendos të caktojë ekspozimin e vet ndaj normave fikse të interesit në masën 40 për qind të borxhit total duke reduktuar me 20 njësi monetare masën me të cilën ajo mbron me parë ekspozimin me normë variabël, duke rezultuar kështu në një ekspozim me normë fikse prej 60 njësi monetare. Në këtë situatë vetë strategjia e menaxhimit të rrezikut mbetet e pandryshuar. Megjithatë, në kundërshtim me sa më sipër zbatimi i kësaj strategjie nga njësia ekonomike ka ndryshuar dhe kjo do të thotë që, për ekspozimin me normë variabël prej 20 njësi monetare që ka qenë e mbrojtur me parë, objektivi i menaxhimit të rrezikut ka ndryshuar (d.m.th. në nivelin e marrëdhënies mbrojtëse). Si rrjedhojë, në këtë situatë kontabiliteti mbrojtës duhet të ndërpritet për 20 njësi monetare të ekspozimit me normë variabël që ka qenë i mbrojtur më parë. Kjo mund të përfshijë reduktimin e pozicionit të shkëmbimit me 20 njësi monetare por, në varësi të rrethanave, një njësi ekonomike mund të mbajë këtë volum shkëmbimi dhe, për shembull, ta përdorë atë për të mbuluar një ekspozim të ndryshëm ose mund të bëhet pjesë e librit të transaksioneve tregtare. Anasjelltas, në qoftë se njësia ekonomike në vend të kësaj shkëmben një pjesë të borxhit të saj të ri me normë fikse në një ekspozim me normë variabël, kontabiliteti mbrojtës duhet të vazhdojë për ekspozimin e tij të mëparshëm të mbrojtur me normë variabël.

- (b) disa ekspozime vijnë si pasojë e pozicioneve që ndryshojnë shpesh, për shembull, rreziku i normës së interesit i një portofoli të hapur në një instrument borxhi. Shtesa e instrumenteve të reja të borxhit dhe çregjistrimi i instrumenteve të borxhit e ndryshojnë këtë ekspozim në mënyrë të vazhdueshme (d.m.th. kjo është ndryshe nga thjesht largimi i një pozicioni që maturohet). Ky është një proces dinamik në të cilin edhe ekspozimi edhe instrumenti mbulues i përdorur për të menaxhuar atë, nuk mbeten të njëjtë për një kohë të gjatë. Si rrjedhojë, një njësi ekonomike me një ekspozim të tillë përshtat në mënyrë të shpeshtë instrumentet mbulues që përdor për të menaxhuar rrezikun e normës së interesit ndërkohë që ndryshon ekspozimi. Për shembull, instrumentet e borxhit me afat të mbetur maturimi 24 muaj përcaktohen si elementë të mbrojtur për rrezikun e normës së interesit për 24 muaj. E njëjta procedurë zbatohet për periudha të tjera kohore ose periudha maturimi. Pas një periudhe të shkurtër kohe, njësia ekonomike i ndërpret të gjitha, disa ose një pjesë të marrëdhënieve mbrojtëse të përcaktuara më parë për periudha maturimi dhe përcakton marrëdhënie të reja mbrojtëse për periudha maturimi në bazë të madhësisë së tyre dhe instrumenteve mbulues që përdoren aktualisht. Ndërprerja e kontabilitetit mbrojtës në këtë situatë pasqyron faktin që këto marrëdhënie mbrojtëse janë krijuar në një mënyrë të tillë që njësia ekonomike shikon për një instrument mbulues të ri dhe një element të mbrojtur të ri në vend të instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur që ishin të përcaktuar më parë. Strategjia e menaxhimit të rrezikut mbetet e njëjtë, por nuk ka asnjë objektiv të menaxhimit të rrezikut që vazhdon të jetë i vlefshëm për ato marrëdhënie mbrojtëse të përcaktuara më parë, të cilat nuk ekzistojnë më si të tilla. Në një situatë të tillë, ndërprerja e kontabilitetit mbrojtës zbatohet deri në atë masë në të cilën ka ndryshuar objektivi i menaxhimit të rrezikut. Kjo varet nga situata në të cilën ndodhet njësia ekonomike dhe mund, për shembull, të ndikojë në të gjitha ose vetëm disa prej marrëdhënieve mbrojtëse të një periudhe maturimi, ose vetëm në një pjesë të marrëdhënieve mbrojtëse.
- (c) një njësi ekonomike ka një strategji për menaxhimin e rrezikut me anë të së cilës ajo menaxhon rrezikun e monedhës së huaj në shitjet e parashikuara dhe llogaritë e arkëtueshme që rrjedhin prej tyre. Në kuadër të kësaj strategjie njësia ekonomike menaxhon rrezikun e monedhës së huaj si një marrëdhënie mbrojtëse të posaçme vetëm deri në pikën e njohjes të llogarive të arkëtueshme. Pas kësaj, njësia ekonomike nuk e menaxhon më rrezikun e monedhës së huaj në bazë të kësaj marrëdhënie mbrojtëse të posaçme. Në vend të kësaj, ajo i menaxhon së bashku rrezikun e monedhës së huaj nga llogaritë e arkëtueshme, llogaritë e pagueshme dhe derivativët (që nuk kanë të bëjnë me transaksionet parashikuese që nuk janë kryer ende) të shprehur në të njëjtën monedhë të huaj. Për qëllime të kontabilitetit, kjo funksionon si një mbrojtje 'natyrale' sepse fitimet dhe humbjet nga rreziku i kursit të këmbimit në të gjithë këto zëra njihen menjëherë në fitim ose humbje. Rrjedhimisht, për qëllime të kontabilitetit, në qoftë se marrëdhënia mbrojtëse është përcaktuar për periudhën deri në datën e pagesës, ajo duhet të ndërpritet në momentin e njohjes së llogarisë së arkëtueshme, për shkak se objektivi i menaxhimit të rrezikut i marrëdhënies mbrojtëse nuk zbatohet më. Rreziku i kursit të këmbimit tashmë menaxhohet brenda së njëjtës strategjie por mbi baza të ndryshme. Nga ana tjetër, në qoftë se një njësi ekonomike ka pasur një objektiv të ndryshëm të menaxhimit të rrezikut dhe menaxhonte rrezikun e monedhës së huaj si një marrëdhënie mbrojtëse e vazhdueshme në mënyrë të veçantë për atë shumë të shitjeve të parashikuara dhe llogaritë e arkëtueshme që rrjedhin prej saj deri në datën e shlyerjes, kontabiliteti mbrojtës do të vazhdojë deri në atë datë.

B6.5.25 Ndërprerja e kontabilitetit mbrojtës mund të ndikojë:

- (a) një marrëdhënie mbrojtëse në tërësinë e saj; ose

- (b) një pjesë të marrëdhënies mbrojtëse (që do të thotë se kontabiliteti mbrojtës vazhdon për pjesën e mbetur të marrëdhënies mbrojtëse).
- B6.5.26 Një marrëdhënie mbrojtëse ndërpritet në tërësi kur, si një e tërë, ajo nuk e përmbush më kriterin e kualifikimit. Për shembull:
- (a) Marrëdhënia mbrojtëse nuk e plotëson më objektivin e menaxhimit të rrezikut në bazë të të cilit është kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës (d.m.th njësia ekonomike nuk e zbaton më këtë objektiv të menaxhimit të rrezikut);
 - (b) instrumenti apo instrumentet mbrojtëse janë shitur ose ndërprerë (në lidhje me volumin total që ishte pjesë e marrëdhënies mbrojtëse); ose
 - (c) nuk ekziston më një marrëdhënie ekonomike midis elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues, ose efekti i rrezikut të kredisë fillon të dominojë ndryshimet në vlerë që vijnë si rezultat i kësaj marrëdhënie ekonomike.
- B6.5.27 Një pjesë e marrëdhënies mbrojtëse ndërpritet (dhe kontabiliteti mbrojtës vazhdon për pjesën tjetër të saj) kur vetëm një pjesë e marrëdhënies mbrojtëse nuk përmbush më kriteret kualifikuese. Për shembull:
- (a) në vendosjen rishtas në ekuilibër të marrëdhënies mbrojtëse, raporti i mbrojtjes mund të rregullohet në mënyrë të tillë që një pjesë e volumit të elementit të mbrojtur nuk është më pjesë e marrëdhënies mbrojtëse (shih paragrafin B6.5.20); kështu që, kontabiliteti mbrojtës ndërpritet vetëm për atë pjesë të elementit të mbrojtur që nuk është më pjesë e marrëdhënies mbrojtëse; ose
 - (b) kur një pjesë e elementit të mbrojtur që është një transaksion parashikues (ose është një përbërës i tij) nuk është më me probabilitet të lartë që të ndodhë, kontabiliteti mbrojtës ndërpritet vetëm për atë pjesë të elementit të mbrojtur ndodhja e të cilit nuk ka më probabilitet të lartë. Megjithatë, në qoftë se një njësi ekonomike ka një histori të përcaktimit të mbulimit të transaksioneve parashikuese dhe më pas ka vendosur se transaksionet parashikuese nuk pritët më të ndodhin, aftësia e njësisë ekonomike për të parashikuar transaksionet parashikuese me saktësi vihet në dyshim kur parashikon transaksione parashikuese të ngjashme. Kjo ndikon në vlerësimin nëse transaksionet parashikuese të ngjashme janë me probabilitet të lartë (shih paragrafin 6.3.3) dhe nëse janë të përshtatshëm si elemente të mbrojtur.
- B6.5.28 Një njësi ekonomike mund të përcaktojë një marrëdhënie mbrojtëse të re që përfshin instrumentin mbulues ose elementin e mbrojtur të një marrëdhënie mbrojtëse të mëparshme për të cilën kontabiliteti mbrojtës (një pjesë ose në tërësi) është ndërprerë. Ky nuk përbën një vazhdim të një marrëdhënie mbrojtëse por është një rifillim. Për shembull:
- (a) një instrument mbulues pëson një përkeqësim drastik të kredisë saqë njësia ekonomike e zëvendëson atë me një instrument mbulues të ri. Kjo do të thotë që marrëdhënia mbrojtëse fillestare ka dështuar për të arritur objektivin e menaxhimit të rrezikut dhe kështu që ndërpritet tërësisht. Instrumenti i ri mbulues përcaktohet si mbrojtje e të njëjtit ekspozim që ishte i mbrojtur edhe më parë dhe formon një marrëdhënie të re mbrojtëse. Kështu që, ndryshimet në vlerën e drejtë ose në flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur maten duke filluar nga, dhe duke u referuar nga, data e përcaktimit të marrëdhënies së re mbrojtëse në vend të datës në të cilën ishte përcaktuar marrëdhënia mbrojtëse fillestare.
 - (b) një marrëdhënie mbrojtëse ndërpritet para përfundimit të mandatit të saj. Instrumenti mbulues në atë marrëdhënie mbrojtëse mund të përcaktohet si instrument mbulues në një marrëdhënie tjetër mbrojtëse (për shembull, kur rregullon raportin e mbrojtjes me vendosjen rishtas në ekuilibër duke rritur volumin e instrumentit mbulues apo kur përcakton një marrëdhënie mbrojtëse komplet të re).

Kontabiliteti për vlerën në kohë të opsioneve

- B6.5.29 Një opsin mund të konsiderohet si i lidhur me një periudhë kohore, sepse vlera në kohë e tij përfaqëson një detyrim për të siguruar mbrojtje për mbajtësin e opsonit gjatë një periudhe kohore. Megjithatë, pikëpamjet kryesore për qëllimin e vlerësimit nëse një opsin mbulon një transaksion ose një element të mbrojtur që lidhet me periudhën kohore janë karakteristikat e atij elementi të mbrojtur, duke përfshirë edhe faktin si dhe kur ai ndikon në fitimin ose humbjen. Kështu që, një njësi ekonomike do të vlerësojë llojin e elementit të mbrojtur (shih paragrafin 6.5.15(a)) në bazë të natyrës së elementit të mbrojtur (pavarësisht nga fakti nëse marrëdhënia mbrojtëse është një mbrojtje e fluksit monetar apo një mbrojtje me vlerën e drejtë):
- (a) vlera në kohë e një opsioni ka të bëjë me një element të mbrojtur që lidhet me një transaksion nëse natyra e elementit të mbrojtur është një transaksion për të cilin vlera në kohë ka karakterin e kostove të këtij transaksioni. Një shembull i tillë është kur vlera në kohë e një opsioni lidhet me një element të mbrojtur që rezulton në njohjen e një zëri matja fillestare e të cilit përfshin the

kostot e transaksionit (për shembull, një njësi ekonomike mbron blerjen e një malli, nëse kjo është një transaksion parashikues apo një angazhim i përcaktuar, nga rreziku i çmimit të mallit dhe përfshin dhe kostot e transaksionit në matjen fillestare të inventarit). Si pasojë e përfshirjes së vlerës në kohë të një opsioni në matjen fillestare të një elementi të mbrojtur të veçantë, vlera në kohë ndikon fitimin ose humbjen në të njëjtën kohë si dhe elementi i mbrojtur. Në mënyrë të ngjashme, një njësi ekonomike që mbron shitjen e një malli, nëse kjo është një transaksion i ardhshëm apo një angazhim i përcaktuar, duhet të përfshijë vlerën në kohë të opsionit si pjesë e kostos së shitjes të këtij malli (kështu që, vlera në kohë do të ishte njohur në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë që janë njohur dhe të ardhurat nga shitja e kësaj mbrojtje).

- (b) vlera në kohë e një opsioni ka të bëjë me një periudhë kohore që lidhet me një element të mbrojtur në qoftë se natyra e elementit të mbrojtur është e tillë që vlera në kohë ka karakterin e një kosto për të siguruar mbrojtje kundrejt një rreziku për një periudhë të caktuar kohore (por elementi i mbrojtur nuk rezulton në një transaksion që përfshin nocionin e një kosto transaksioni sipas pikës (a)). Për shembull, në qoftë se inventari i mallit është i mbrojtur nga rreziku i rënies së vlerës së drejtë për gjashtë muaj nëpërmjet një opsion-malli me një afat përkatës, vlera në kohë e opsionit do të ishte shpërndarë në fitim ose humbje (d.m.th. do të amortizohej në mënyrë sistematike lineare) për një periudhë kohore gjashtë muaj. Një shembull tjetër është mbrojtja e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj që është i mbrojtur për 18 muaj nëpërmjet një opsioni të këmbimit në monedha të huaja, i cili mund të rezultojë në shpërndarjen e vlerës në kohë të opsionit për një periudhë kohore 18 mujore.
- B6.5.30 Karakteristikat e elementit të mbrojtur, përfshirë dhe faktin si dhe kur elementi i mbrojtur ndikon në fitim ose humbje, kanë efekt gjithashtu mbi periudhën gjatë së cilës amortizohet vlera në kohë e opsionit që mbron një element i mbrojtur të lidhur me një njësi periudhe kohore, i cili është i qëndrueshëm në periudhën kur gjatë së cilës vlera e perceptuar e opsionit mund të ndikojë fitimin ose humbjen në përputhje me kontabilitetin mbrojtës. Për shembull, nëse një opsion i normës së interesit (kufi maksimal) përdoret për të ofruar mbrojtje kundrejt rrezikut të rritjes së shpenzimeve për interesa në një obligacion me normë të luhatshme, vlera në kohë e këtij kufiri maksimal do amortizohet në fitim ose humbje përgjatë së njëjtës periudhë në të cilën vlera e perceptuar e kufirit maksimal do të ndikonte në fitim ose humbje:
- (a) në qoftë se kufiri maksimal mbron nga rritjet e normave të interesit për tre vitet e para të jetës të një obligacioni pesë vjeçar me normë të luhatshme, vlera në kohë e këtij kufiri maksimal amortizohet përgjatë tre viteve; ose
- (b) në qoftë se kufiri maksimal është një opsion të së ardhmes me fillim të përcaktuar që mbron nga rritjet e normave të interesit për vitin e dytë dhe të tretë të jetës të një obligacioni pesë vjeçar me normë të luhatshme, vlera në kohë e këtij kufiri maksimal amortizohet përgjatë vitit të dytë dhe të tretë;
- B6.5.31 Kontabiliteti i vlerës në kohë të opsioneve në përputhje me paragrafin 6.5.15 zbatohet gjithashtu edhe për një kombinim të një opsioni të blerë dhe një opsioni të shitur (njëri është opsion për të shitur dhe tjetri është opsion për të blerë), i cili në datën e përcaktimit si instrument mbulues e ka vlerën në kohë neto zero (zakonisht i referohemi si një opsion investimi mbrojtës me kosto zero). Në këtë rast, njësia ekonomike duhet të njohë çdo ndryshim në vlerën në kohë në të ardhura të tjera përmbledhëse, megjithëse ndryshimi në vlerën në kohë përgjatë të gjithë periudhës së marrëdhënies mbrojtëse është zero. Kështu që, në qoftë se vlera në kohë e opsionit ka të bëjë me:
- (a) një element të mbrojtur që lidhet me një transaksion, shuma e vlerës në kohë në fund të marrëdhënies mbrojtëse që rregullon elementin e mbrojtur ose që riklasifikohet në fitim ose humbje (shih paragrafin 6.5.15(b)) do të jetë zero.
- (b) një element të mbrojtur që lidhet me periudhën kohore, shpenzimet e amortizimit që kanë të bëjnë me vlerën në kohë janë zero.
- B6.5.32 Kontabiliteti për vlerën në kohë të opsioneve në përputhje me paragrafin 6.5.15 zbatohet vetëm në atë masë në të cilën vlera në kohë lidhet me elementin e mbrojtur (vlera në kohë e përafruar). Vlera në kohë e një opsioni ka të bëjë me elementin e mbrojtur në qoftë se termat e rëndësishme (si vlera nominale, jeta dhe bazat e tij) janë të përafruara me elementin e mbrojtur. Kështu që, nëse termat kritike të opsionit dhe elementit të mbrojtur nuk janë plotësisht të përafruar, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë vlerën në kohë të përafruar, d.m.th. sa nga vlera në kohë e përfshirë në prim (vlera në kohë aktuale) ka të bëjë me elementin e mbrojtur (dhe në këtë mënyrë duhet të trajtohet në përputhje me paragrafin 6.5.15). Një njësi ekonomike përcakton vlerën në kohë të përafruar duke përdorur vlerësimin e opsionit që ka terma kritike që përputhen plotësisht me elementin e mbrojtur.
- B6.5.33 Në qoftë se vlera në kohë aktuale dhe vlera në kohë e përafruar ndryshojnë, njësia ekonomike duhet të përcaktojë shumën që është akumuluar në një përbërës kapitali të veçantë në përputhje me paragrafin 6.5.15 si më poshtë:

- (a) në qoftë se, në fillim të marrëdhënies mbrojtëse, vlera në kohë aktuale është më e madhe se vlera në kohë e përafuar, njësia ekonomike do të:
 - (i) përcaktojë shumën që është akumuluar në një përbërës kapitali të veçantë në bazë të vlerës në kohë të përafuar; dhe
 - (ii) kontabilizojë diferencat në ndryshimet në vlerën e drejtë midis dy vlerave në kohë në fitim ose humbje.
- (b) në qoftë se, në fillim të marrëdhënies mbrojtëse, vlera në kohë aktuale është më e ulët se vlera në kohë e përafuar, njësia ekonomike do të përcaktojë shumën që është akumuluar në një përbërës të veçantë kapitali duke iu referuar ndryshimit më të ulët të akumuluar në vlerën e drejtë të:
 - (i) vlerës në kohë aktuale; dhe
 - (ii) vlerës në kohë të përafuar.

Çdo tepricë e ndryshimit në vlerën e drejtë të vlerës në kohë aktuale do të njihet në fitim ose humbje.

Kontabiliteti për elementin e ardhshëm të kontratave të ardhshme dhe shpërndarja e bazës së monedhës së huaj të instrumenteve financiare

B6.5.34 Një kontratë e ardhshme mund të konsiderohet si e lidhur me një periudhë kohore sepse elementi i ardhshëm i saj përfaqëson detyrime për një periudhë kohore (e cila është gjëja thelbësore për të cilën është përcaktuar). Megjithatë, pikëpamjet kryesore për qëllimin e vlerësimit nëse një instrument mbulues mbron një transaksion ose një element të mbrojtur që lidhet me periudhën kohore janë karakteristikat e atij elementi të mbrojtur, duke përfshirë edhe faktin si dhe kur ai ndikon në fitimin ose humbjen. Kështu që, një njësi ekonomike do të vlerësojë llojin e elementit të mbrojtur (shih paragrafët 6.5.16 dhe 6.5.15(a)) në bazë të natyrës së elementit të mbrojtur (pavarësisht nga fakti nëse marrëdhënia mbrojtëse është një mbrojtje e fluksit monetar apo një mbrojtje me vlerën e drejtë):

- (a) elementi i ardhshëm i një kontrate të ardhshme ka të bëjë me një element të mbrojtur që lidhet me një transaksion nëse natyra e elementit të mbrojtur është një transaksion për të cilin elementi i ardhshëm ka karakterin e kostove të këtij transaksioni. Një shembull i tillë është kur elementi i ardhshëm lidhet me një element të mbrojtur që rezulton në njohjen e një zëri matja fillestare e të cilit përfshin the kostot e transaksionit (për shembull, një njësi ekonomike mbron një blerje inventari të shprehur në monedhë të huaj, qoftë ky një transaksion parashikues apo një angazhim i përcaktuar, nga rreziku i kursit të këmbimit dhe përfshin edhe kostot e transaksionit në matjen fillestare të inventarit). Si pasojë e përfshirjes së elementit të ardhshëm në matjen fillestare të një elementi të mbrojtur të veçantë, elementi i ardhshëm ndikon fitimin ose humbjen në të njëjtën kohë si dhe elementi i mbrojtur. Në mënyrë të ngjashme, një njësi ekonomike që mbron shitjen e një malli të shprehur në monedhë të huaj ndaj rrezikut nga monedha e huaj, qoftë ky një transaksion parashikues apo një angazhim i përcaktuar, duhet të përfshijë elementin e ardhshëm si pjesë e kostos së shitjes të këtij malli (kështu që, elementi i ardhshëm do të ishte njohur në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë që janë njohur dhe të ardhurat nga shitja e mbrojtur).
- (b) elementi i ardhshëm i një kontrate të ardhshme ka të bëjë me një element të mbrojtur që lidhet me një periudhë kohore në qoftë se natyra e elementit të mbrojtur është e tillë që elementi i ardhshëm ka karakterin e një kostoje për të siguruar mbrojtje kundrejt një rreziku për një periudhë të caktuar kohore (por elementi i mbrojtur nuk rezulton në një transaksion që përfshin nocionin e një kosto transaksioni sipas pikës (a)). Për shembull, në qoftë se inventari i mallit është i mbrojtur nga ndryshimet në vlerën e drejtë për gjashtë muaj nëpërmjet një kontrate të ardhshme për mallra me një afat përkatës, elementi i ardhshëm i kontratës së ardhshme do të ishte shpërndarë në fitim ose humbje (d.m.th do të amortizohej në mënyrë sistematike lineare) për një periudhë kohore gjashtë muaj. Një shembull tjetër është mbrojtja e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj që është i mbrojtur për 18 muaj nëpërmjet një kontrate të ardhshme të këmbimit në monedha të huaja, i cili mund të rezultojë në shpërndarjen e elementit të ardhshëm të kontratës së ardhshme për atë periudhë kohore 18 mujore.

B6.5.35 Karakteristikat e elementit të mbrojtur, përfshirë dhe faktin si dhe kur elementi i mbrojtur ndikon në fitim ose humbje, kanë efekt gjithashtu mbi periudhën gjatë së cilës amortizohet elementi i ardhshëm i një kontrate të ardhshme që mbron një element të mbrojtur të lidhur me një një periudhë kohore, gjë e cila ndodh përgjatë periudhës me të cilën ka të bëjë elementi i ardhshëm. Për shembull, nëse një kontratë e ardhshme mbron ekspozimin ndaj luhatjeve të normave 3-mujore të interesit për një periudhë 3-mujore që fillon pas gjashtë muajsh, elementi i ardhshëm amortizohet përgjatë periudhës që shtrihet nga muaji i shtatë deri në muajin e nëntë.

- B6.5.36 Kontabiliteti për elementin e ardhshëm të një kontrate të ardhshme në përputhje me paragrafin 6.5.16 zbatohet gjithashtu nëse, në datën në të cilën kontrata e ardhshme përcaktohet si instrument mbulues, elementi i ardhshëm është zero. Në këtë rast, njësia ekonomike duhet të njohë çdo ndryshim në vlerën e drejtë që ka të bëjë drejtpërdrejt me elementin e ardhshëm, në të ardhura të tjera përmbledhëse, megjithëse ndryshimi i akumuluar në vlerën e drejtë që ka të bëjë drejtpërdrejt me elementin e ardhshëm përgjatë të gjithë periudhës së marrëdhënies mbrojtëse është zero. Kështu që, nëse elementi i ardhshëm i një kontrate të ardhshme ka të bëjë me:
- (a) një element i mbrojtur që lidhet me një transaksion, vlera në lidhje me elementin e ardhshëm në fund të marrëdhënies mbrojtëse që rregullon elementin e mbrojtur ose që riklasifikohet në fitim ose humbje (shih paragrafët 6.5.15(b) dhe 6.5.16) do të jetë zero.
 - (b) një element i mbrojtur që lidhet me periudhën kohore, vlera e amortizimit që ka të bëjë me elementin e ardhshëm është zero.
- B6.5.37 Kontabiliteti për elementin e ardhshëm të kontratave të ardhshme në përputhje me paragrafin 6.5.16 zbatohet vetëm në atë masë në të cilën elementi i ardhshëm lidhet me elementin e mbrojtur (elementi i ardhshëm i përafruar). Elementi i ardhshëm i një kontrate të ardhshme ka të bëjë me elementin e mbrojtur nëse termat e rëndësishme të kontratës së ardhshme (si vlera nominale, jeta dhe bazat e saj) janë të përafruara me elementin e mbrojtur. Kështu që, nëse termat e rëndësishme të kontratës së ardhshme dhe elementit të mbrojtur nuk janë plotësisht të përafruara, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë elementin e ardhshëm të përafruar, d.m.th. sa nga elementi i ardhshëm i përfshirë në kontratën e ardhshme (elementi i ardhshëm aktual) ka të bëjë me elementin e mbrojtur (dhe në këtë mënyrë duhet të trajtohet në përputhje me paragrafin 6.5.16). Një njësi ekonomike përcakton elementin e ardhshëm të përafruar duke përdorur vlerësimin e kontratës së ardhshme që do të kishte termat e rëndësishme që përputhen plotësisht me elementin e mbrojtur.
- B6.5.38 Në qoftë se elementi i ardhshëm aktual dhe elementi i ardhshëm i përafruar ndryshojnë, njësia ekonomike duhet të përcaktojë shumën që është akumuluar në një përbërës kapitali të veçantë në përputhje me paragrafin 6.5.16 si më poshtë:
- (a) në qoftë se, në fillim të marrëdhënies mbrojtëse, vlera absolute e elementit të ardhshëm aktual është më e madhe se vlera e elementit të ardhshëm të përafruar, njësia ekonomike duhet të:
 - (i) përcaktojë shumën që është akumuluar në një përbërës kapitali të veçantë në bazë të elementit të ardhshëm të përafruar; dhe
 - (ii) kontabilizojë diferencat në ndryshimet në vlerën e drejtë midis dy elementëve të ardhshëm në fitim ose humbje.
 - (b) në qoftë se, në fillim të marrëdhënies mbrojtëse, vlera absolute e elementit të ardhshëm aktual është më e vogël se ajo e elementit të ardhshëm të përafruar, njësia ekonomike duhet të përcaktojë shumën që është akumuluar në një përbërës kapitali të veçantë duke iu referuar ndryshimit të akumuluar më të vogël në vlerën e drejtë të:
 - (i) vlerës absolute të elementit të ardhshëm aktual; dhe
 - (ii) vlerës absolute të elementit të ardhshëm të përafruar.
- Çdo tepriçë e ndryshimit në vlerën e drejtë të elementit të ardhshëm aktual do të njihet në fitim ose humbje.
- B6.5.39 Kur një njësi ekonomike veçon shpërndarjen e bazës së monedhës së huaj nga një instrument financiar dhe e përjashton këtë instrument financiar nga përcaktimi si instrument mbulues (shih paragrafin 6.2.4(b)), udhëzimet e zbatimit në paragrafët B6.5.34-B6.5.38 zbatohen për shpërndarjen e bazës së monedhës së huaj në të njëjtën mënyrë siç zbatohen për elementin e ardhshëm të kontratës së ardhshme.

Mbulimi i një grupi zërash (Seksioni 6.6)

Mbulimi i një pozicioni neto

Përshtatshmëria e kontabilitetit mbrojtës dhe përcaktimi i një pozicioni neto

- B6.6.1 Një pozicion neto është i përshtatshëm për kontabilitetin mbrojtës vetëm nëse njësia ekonomike mbron mbi baza neto për qëllime të menaxhimit të rrezikut. Nëse një njësi ekonomike përdor mbrojtjen në këtë mënyrë është fakt absolut (jo thjesht çështje pohimi apo dokumentacioni). Kështu që, një njësi ekonomike nuk mund të zbatojë kontabilitetin mbrojtës mbi baza neto vetëm për të arritur një rezultat të veçantë

kontabiliteti në qoftë se kjo nuk do të pasqyronte metodën e menaxhimit të rrezikut të saj. Mbulimi i pozicionit neto duhet të jetë pjesë e një strategjie të përcaktuar për menaxhimin e rrezikut. Normalisht kjo duhet të aprovohet nga personeli drejtues kryesor siç përcaktohet në SNK 24.

- B6.6.2 Për shembull, Njësia ekonomike A, monedha funksionale e së cilës është monedha lokale, ka një angazhim të përcaktuar për të paguar 150,000 njësi në monedhë të huaj për shpenzime publiciteti në një periudhë kohore prej 9 muajsh dhe një angazhim të përcaktuar për të shitur produkte të gatshme në vlerën 150,000 njësi në monedhë të huaj në një periudhë 15 mujore. Njësia ekonomike A futet në një derivativ në monedhë të huaj që shtrihet në periudhën kohore 9 mujore gjatë së cilës kjo njësi ekonomike merr 100 njësi në monedhë të huaj dhe paguan 70 njësi monetare. Njësia ekonomike A nuk ka asnjë ekspozim tjetër ndaj monedhës së huaj. Njësia ekonomike A nuk menaxhon rrezikun e monedhës së huaj mbi baza neto. Kështu që, Njësia ekonomike A nuk mund të zbatojë kontabilitetin mbrojtës për një marrëdhënie mbrojtëse midis derivativit në monedhë të huaj dhe një pozicioni neto prej 100 njësi në monedhë të huaj (përbërë nga 150,000 njësi në monedhë të huaj nga angazhimi i blerjes së përcaktuar-d.m.th. shërbime publiciteti-dhe 149,900 njësi në monedhë të huaj (nga 150,000 njësi në monedhë të huaj) nga angazhimi i shitjes së përcaktuar) për një periudhë 9 mujore.
- B6.6.3 Në qoftë se Njësia ekonomike A do të kishte menaxhuar rrezikun e monedhës së huaj mbi një bazë neto dhe nuk do të ishte futur në një derivativ në monedhë të huaj (sepse ai e rrit ekspozimin ndaj rrezikut të monedhës së huaj në vend që ta ulë atë), atëherë njësia ekonomike do të ishte në një pozicion të mbrojtur normal për nëntë muaj. Normalisht, ky pozicion i mbrojtur nuk do të pasqyrohej në pasqyrat financiare sepse transaksionet njihen në periudha raportimi të ndryshme në të ardhmen. Pozicioni neto zero do të ishte i përshtatshëm për kontabilitetin mbrojtës vetëm nëse plotësohen kushtet në paragrafin 6.6.6.
- B6.6.4 Kur një grup zërash që përbëjnë një pozicion neto përcaktohet si element i mbrojtur, njësia ekonomike do të përcaktojë në tërësi grupin e zërave i cili përfshin ato zëra që përbëjnë pozicionin neto. Një njësi ekonomike nuk lejohet që të përcaktojë një vlerë abstrakte jo specifike të një pozicioni neto. Për shembull, një njësi ekonomike ka një grup angazhimesh shitjeje të përcaktuara në një periudhë 9 mujore për 100 njësi në monedhë të huaj dhe një grup angazhimesh blerjeje të përcaktuara në një periudhë 18 mujore për 120 njësi në monedhë të huaj. Njësia ekonomike nuk mund të përcaktojë një vlerë abstrakte të një pozicioni neto deri në 20 njësi monedhe të huaj. Në vend të kësaj, kjo njësi ekonomike duhet të përcaktojë një vlerë bruto për blerjet dhe një vlerë bruto për shitjet që të dyja bashkë çojnë në pozicionin neto të mbrojtur. Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë pozicionet bruto që çojnë në pozicionin neto në mënyrë që njësia ekonomike të jetë në gjendje të përmbushë kërkesat për kontabilitetin për kualifikimin e marrëdhënieve mbrojtëse.

Zbatimi i kërkesave të mbrojtjes efektive për një mbrojtje të një pozicioni neto

- B6.6.5 Kur një njësi ekonomike përcakton nëse plotësohen kërkesat e mbrojtjes efektive në paragrafin 6.4.1(c) kur mbron një pozicion neto, ajo duhet të marrë në konsideratë ndryshimet në vlerën e zërave në pozicionin neto që kanë një efekt të ngjashëm si instrumenti mbulues në lidhje me ndryshimin në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues. Për shembull, një njësi ekonomike ka një grup angazhimesh shitjeje të përcaktuara në një periudhë 9 mujore për 100 njësi në monedhë të huaj dhe një grup angazhimesh blerjeje të përcaktuara në një periudhë 18 mujore për 120 njësi në monedhë të huaj. Ajo mbron rrezikun e monedhës së huaj të pozicionit neto prej 20 njësi monedhe të huaj duke përdorur një kontratë të ardhshme këmbimi për 20 njësi monedhë e huaj. Kur përcakton nëse plotësohen kërkesat e mbrojtjes efektive sipas paragrafit 6.4.1(c), njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë marrëdhënien midis:
- (a) ndryshimit në vlerën e drejtë në kontratën e ardhshme të këmbimit së bashku me ndryshimet e lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e angazhimeve të shitjes të përcaktuara; dhe
 - (b) ndryshimet e lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e angazhimeve të blerjes së përcaktuar.

- B6.6.6 Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se në shembullin e dhënë në paragrafin B6.6.5 njësia ekonomike do të kishte një pozicion neto zero, do të merrte në konsideratë marrëdhënien midis ndryshimeve të lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e angazhimeve të shitjes të përcaktuar dhe ndryshimeve të lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e angazhimeve të blerjes së përcaktuar, kur përcakton nëse plotësohen ose jo kërkesat për mbrojtjen efektive sipas paragrafit 6.4.1(c).

Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare që përbëjnë një pozicion neto

- B6.6.7 Kur një njësi ekonomike mbron një grup zërash me pozicione të kompensimit të rrezikut (d.m.th. një pozicion neto), përshtatshmëria e kontabilitetit mbrojtës varet nga lloji i mbrojtjes. Në qoftë se mbrojtja është një mbrojtje me vlerën e drejtë, atëherë pozicioni neto mund të jetë i përshtatshëm si element i mbrojtur. Nëse, megjithatë, mbrojtja është një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, atëherë pozicioni neto

mund të jetë i përshtatshëm si element i mbrojtur vetëm nëse është një mbrojtje e rrezikut të monedhës së huaj dhe përcaktimi i atij pozicioni neto specifikon periudhën e raportimit në të cilën transaksionet parashikuese pritet të ndikojnë fitimin ose humbjen dhe specifikon gjithashtu edhe natyrën dhe volumin e tyre.

B6.6.8 Për shembull, një njësi ekonomike ka një pozicion neto që përbëhet nga një shtresë e poshtme e shitjeve prej 100 njësi monedhë e huaj dhe një shtresë e poshtme e blerjeve prej 150 njësi monedhë e huaj. Si shitjet ashtu edhe blerjet janë të shprehura në të njëjtën monedhë të huaj. Me qëllim që të specifikojë në mënyrë të mjaftueshme përcaktimin e pozicionit neto të mbrojtur, njësi ekonomike specifikon në dokumentacionin origjinal të marrëdhënies mbrojtëse që shitjet konsistojnë në Produktin A ose Produktin B dhe blerjet konsistojnë në Makinerinë e tipit A, Makinerinë e tipit B dhe Lëndën e parë A. Njësi ekonomike specifikon gjithashtu volumet e transaksioneve nga natyra e secilit prej tyre. Njësi ekonomike dokumenton që shtresa e poshtme e shitjeve (100 njësi monedhë e huaj) është e përbërë nga një vëllim shitjesh të parashikuara prej 70 njësitë e para monedhë e huaj të Produktit A dhe 30 njësitë e para monedhë e huaj të Produktit B. Në qoftë se këto vëllime shitje pritet të ndikojnë në fitimin ose humbjen në periudha raportimi të ndryshme, njësi ekonomike do ta përfshinte këtë në dokumentacion, për shembull, 70 njësitë e para monedhë e huaj nga shitjet e Produktit A që pritet të ndikojnë fitimin ose humbjen në periudhën e parë raportuese dhe 30 njësitë e para monedhë e huaj nga shitjet e Produktit B që pritet të ndikojnë fitimin ose humbjen në periudhën e dytë raportuese. Njësi ekonomike dokumenton gjithashtu që shtresa e poshtme e blerjeve (150 njësi monedhë e huaj) përbëhet nga blerjet prej 60 njësitë të para monedhë e huaj të Makinerisë Tipi A, 40 njësitë e para monedhë e huaj të Makinerisë Tipi B dhe 50 njësitë e para monedhë e huaj Lëndë e parë A. Në qoftë se këto vëllime blerje pritet të ndikojnë fitimin ose humbjen në periudha raportimi të ndryshme, njësi ekonomike duhet të përfshijë në dokumentim një ndarje të vëllimeve të blerjes sipas periudhave të raportimit në të cilat ato pritet që të ndikojnë fitimin ose humbjen (njësoj siç dokumenton vëllimet e shitjeve). Për shembull, transaksioni parashikues do të specifikohet si:

- (a) 60 njësitë e para monedhë e huaj të blerjes së Makinerisë Tipi A që pritet të kenë ndikim në fitim ose humbje nga periudha e tretë raportuese përgjatë dhjetë periudhave të tjera raportuese;
- (b) 40 njësitë e para monedhë e huaj të blerjes së Makinerisë Tipi B që pritet të kenë ndikim në fitim ose humbje nga periudha e katërt raportuese përgjatë njëzet periudhave të tjera raportuese; dhe
- (c) 50 njësitë e para monedhë e huaj të blerjes së Lëndës së parë A që pritet të merren në dorëzim në periudhën e tretë raportuese dhe të shiten, d.m.th. të kenë ndikim mbi fitimin ose humbjen, në atë periudhë dhe në periudhën raportuese vijuese.

Specifikimi i natyrës së vëllimeve të transaksionit parashikues do të përfshijë aspekte të tilla si modeli i amortizimit për tokën, ndërtesën, makineritë e pajisjet e të njëjtit lloj, nëse natyra e këtyre zërave është e tillë që modeli i amortizimit mund të ndryshojë në varësi të faktit se si njësi ekonomike i përdor këto zëra. Për shembull, në qoftë se njësi ekonomike përdor zërat e Makinerisë Tipi A në dy procese të ndryshme prodhimi që rezultojnë në amortizimin linear përgjatë dhjetë periudhave të raportimit dhe njësitë e metodës së prodhimit përkatësisht, dokumentimi i vëllimit të blerjes së parashikuar për Makinerinë e Tipit A do të veçojë atë vëllim nga lloji i modeleve amortizimit që do të zbatohen.

B6.6.9 Për një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të një pozicioni neto, vlerat e përcaktuara në përputhje me paragrafin 6.5.11 duhet të përfshijnë ndryshimet në vlerën e zërave në pozicionin neto që kanë një efekt të ngjashëm si instrumenti mbulues në lidhje me ndryshimin në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues. Megjithatë, ndryshimet në vlerën e zërave në pozicionin neto që kanë efekt të njëjtë si instrumenti mbulues do të njihen vetëm kur të njihen transaksionet me të cilat ato lidhen, njësoj siç njihet një shitje e parashikuar si e ardhur. Për shembull, një njësi ekonomike ka një grup shitjesh të parashikuara me probabilitet të lartë në një periudhë 9 mujore për 100 njësi në monedhë të huaj dhe një grup blerjesh të parashikuara me probabilitet të lartë në një periudhë 18 mujore për 120 njësi në monedhë të huaj. Ajo mbron rrezikun e monedhës së huaj të pozicionit neto prej 20 njësi monedhë të huaj duke përdorur një kontratë të ardhshme këmbimi për 20 njësi monedhë e huaj. Kur përcakton vlerat që do të njihen në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare sipas paragrafëve 6.5.11(a)-6.5.11(b), njësi ekonomike bën krahasimin e:

- (a) ndryshimit në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit së bashku me ndryshimet e lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e shitjeve të parashikuara me probabilitet të lartë; me
- (b) ndryshimet e lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e blerjeve të parashikuara me probabilitet të lartë.

Megjithatë, njësi ekonomike njeh vetëm vlerat e lidhura me kontratën e ardhshme të këmbimit deri në momentin që transaksionet e shitjeve të parashikuara me probabilitet të lartë do të njihen në pasqyrat financiare, kohë në të cilën njihen edhe fitimet ose humbjet nga këto transaksione parashikuese (d.m.th. ndryshimi në vlerë që ka të bëjë drejtpërdrejt me ndryshimin në kurset e këmbimit të monedhave të huaja midis përcaktimit të marrëdhënies mbrojtëse dhe njohjes së të ardhurave).

- B6.6.10 Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se tek shembulli më sipër njësia ekonomike do të kishte një pozicion neto zero, ajo do të krahasonte ndryshimet e lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e shitjeve të parashikuara me probabilitet të lartë me ndryshimet e lidhura me rrezikun e monedhës së huaj në vlerën e blerjeve të parashikuara me probabilitet të lartë. Megjithatë, këto vlera do të njihen vetëm në momentin kur transaksionet parashikuese me të cilat ato lidhen do të njihen në pasqyrat financiare.

Shtresat e grupeve të zërave të përcaktuar si element i mbrojtur

- B6.6.11 Për të njëjtat arsye të theksuara në paragrafin B6.3.19, përcaktimi i përbërësve shtresorë të grupeve të zërave ekzistues kërkon identifikim specifik të vlerës nominale të grupit të zërave nga i cili është përcaktuar përbërësi shtresor i mbrojtur.
- B6.6.12 Një marrëdhënie mbrojtëse mund të përfshijë shtresa nga disa grupe të ndryshme zërash. Për shembull, në një mbrojtje të një pozicioni neto të një grupi aktivesh dhe një grupi detyrimesh, marrëdhënia mbrojtëse mund të përmbajë, në kombinim, një përbërës shtresor të grupit të aktiveve dhe një përbërës shtresor të grupit të detyrimeve.

Paraqitja e fitimeve ose humbjeve të instrumentit mbulues

- B6.6.13 Në qoftë se zërat janë të mbrojtur së bashku si grup në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, ato mund të ndikojnë nën zëra të ndryshëm në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe në të ardhura të tjera përmbledhëse. Paraqitja e fitimeve ose humbjeve mbuluese në këtë pasqyrë varet nga grupi i zërave.
- B6.6.14 Në qoftë se grupi i zërave nuk ka ndonjë pozicion kompensimi të rrezikut (për shembull, një grup shpenzimesh në monedhë të huaj që prekin nën zëra të ndryshëm në pasqyrën e fitim humbjes dhe të ardhura të tjera përmbledhëse që mbrohen nga rreziku i kursit të këmbimit), atëherë fitimet ose humbjet e instrumenteve mbulues të ri klasifikuar do të shpërndahen në nën zërat e prekur nga elementet e mbrojtur. Kjo shpërndarje do të bëhet mbi baza sistematike dhe racionale dhe nuk do të rezultojë në një shumë bruto të fitimeve ose humbjeve neto që rrjedhin nga një instrument i vetëm mbulues.
- B6.6.15 Në qoftë se grupi i zërave ka pozicione të kompensimit të rrezikut (për shembull, një grup shitjesh dhe shpenzimesh të shprehura në një monedhë të huaj të mbrojtura së bashku nga rreziku i kursit të këmbimit), atëherë një njësi ekonomike do të pasqyrojë fitimet ose humbjet mbuluese në një nënzë të veçantë në pasqyrën e fitim humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse. Të konsiderojmë, për shembull, një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit të një pozicioni neto të shitjeve në monedhë të huaj me vlerë 100 njësi dhe shpenzimeve në monedhë të huaj me vlerë 80 njësi duke përdorur një kontratë të ardhshme këmbimi për 20 njësi monedhë të huaj. Fitimi neto ose humbja për kontratën e ardhshme të këmbimit që riklasifikohet nga rezerva e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare në fitim ose humbje (kur pozicioni neto ka ndikim mbi fitimin ose humbjen), do të pasqyrohet në një nënzë të veçantë nga shitjet dhe shpenzimet e mbuluara. Për më tepër, në qoftë se shitjet ndodhin në një periudhë më të hershme sesa shpenzimet, të ardhurat nga shitjet vazhdojnë të maten me kursin e këmbimit të çastit sipas SNK 21. Fitimi neto ose humbja e mbuluar që ka të bëjë me to pasqyrohet në një nënzë të veçantë, në mënyrë që fitimi ose humbja të pasqyrojnë efektin e mbulimit të pozicionit neto, me një një rregullim përkatës në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare. Kur shpenzimet e mbuluara ndikojnë mbi fitimin ose humbjen në një periudhë të mëvonshme, fitimi neto ose humbja e mbuluar që më parë ishte njohur në rezervën e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare të shitjeve do të riklasifikohet në fitim ose humbje dhe do të paraqitet si një nënzë i veçantë nga nën zërat që përfshijnë shpenzimet e mbuluara, të cilat maten me kursin e këmbimit të çastit sipas SNK 21.
- B6.6.16 Për disa lloje të mbrojtjes me vlerën e drejtë, objektivi i mbrojtjes nuk është pikësëpari që të kompensojë ndryshimin e vlerës së drejtë të elementit të mbrojtur, por që të transformojë flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur. Për shembull, një njësi ekonomike mbron rrezikun e normës së interesit të vlerës së drejtë të një instrumenti borxhi me normë fikse duke përdorur një normë interesi SWAP. Objektivi i mbrojtjes së njësisë ekonomike është që të transformojë flukset e mjeteve monetare me interes fiks në flukse mjeteshe monetare me interes të luhatshëm. Ky objektivi është pasqyruar në kontabilitetin për marrëdhënien mbrojtëse duke shtuar interesin neto rritës mbi normën e interesit SWAP në fitim ose humbje. Në rastin e një mbrojtje të një pozicioni neto (për shembull, një pozicion neto i një aktivi me normë fikse dhe një detyrimi me normë fikse), ky interes rritës duhet të pasqyrohet në një nënzë të veçantë në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse. Kjo bëhet për të shmangur dhënien e një shume bruto për fitimet neto ose humbjet neto të një instrumenti të vetëm në kompensimin e vlerave bruto dhe njohjen e tyre në nën zëra të ndryshëm (për shembull, kjo shmang dhënien e një shume bruto për një të ardhur neto nga interesi të një norme interesi SWAP të vetme në të ardhura bruto nga interesi dhe shpenzime bruto nga interesi).

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha tranzitore (Kapitulli 7)

Periudha tranzitore (Seksioni 7.2)

Aktivët financiarë të mbajtura për tregtim

- B7.2.1 Në datën e zbatimit fillestar të këtij Standardi, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse objektivi i modelit të biznesit të saj për menaxhimin e aktiveve të saj financiare plotëson kushtin në paragrafin 4.1.2 (a) ose kushtin në paragrafin 4.1.2A(a) apo nëse një aktiv financiar është i përshtatshëm për zgjedhjen në paragrafin 5.7.5. Për këtë qëllim, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse aktivët financiarë plotësojnë përkufizimin e mbajtur për tregtim sikur njësia ekonomike t' i kishte blerë aktivët në datën e zbatimit për herë të parë.

Zhvlerësimi

- B7.2.2 Në tranzicion, një njësi ekonomike duhet të kërkojë për të përafruar rrezikun e kredisë në momentin e njohjes fillestare duke marrë në konsideratë të gjithë informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme. Një njësi ekonomike nuk i kërkohet të ndërmarrë një kërkim të ekzagjeruar për informacion kur përcakton, në datën e kalimit, nëse ka pasur rritje të rëndësishme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare. Nëse një njësi ekonomike nuk është në gjendje për të bërë këtë përcaktim, pa kosto ose përpjekje të panevojshme ajo zbaton paragrafin 7.2.20.
- B7.2.3 Në mënyrë që të përcaktohet provizioni për humbjen mbi instrumentet financiare të njohur fillimisht (apo angazhimet për hua ose kontrata të garancisë financiare për të cilat njësia ekonomike është palë në kontratë) përpara datës së zbatimit fillestar, si në tranzicion dhe deri në çregjistrimin e këtyre artikujve një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë informacionin që është përcaktues në përcaktimin ose përafrimin e rrezikut të kredisë në njohjen fillestare. Për të përcaktuar ose përafruar rrezikun fillestar të kredisë, një njësi ekonomike mund të marrë parasysh informacionin e brendshëm dhe të jashtëm, përfshirë informacionin e portofolit, në përputhje me paragrafët B5.5.1-B5.5.6.
- B7.2.4 Një njësi ekonomike me pak informacion historik mund të përdorë informacion nga raportet dhe statistikat e brendshme (që mund të ketë qenë përgatitur kur është marrë vendimi për të filluar një produkt të ri), informacion në lidhje me produkte të ngjashme ose përvojën e grupeve të tjerë për instrumentet financiare të krahasueshme, nëse është e përshtatshme.

Përkufizimet (Shtojca A)

Derivativët

- BA.1 Shembuj tipikë të derivativëve janë kontrata të së ardhmes, të këmbimit dhe opsionet. Një derivativ zakonisht ka një shumë imagjinare, e cila është një sasi e monedhës, një numër aksionesh, një numër i njësive të peshës apo vëllimit, ose njësi të tjera të specifikuara në kontratë. Megjithatë, një instrument derivativ nuk kërkon që mbajtësi apo shkruesi të investojë ose të arkëtojë shumën imagjinare në fillimin e kontratës. Nga ana tjetër, një derivativ mund të kërkojë një pagesë fikse ose pagesën e një shume që mund të ndryshojë (por jo në mënyrë proporcionale me një ndryshim në bazë) si rezultat i disa ngjarjeve të ardhshme që nuk janë të lidhura me një shumë imagjinare. Për shembull, një kontratë mund të kërkojë një pagesë të caktuar të 1,000NJM në qoftë se LIBOR për gjashtë muaj rritet me 100 pikë bazë. Një kontratë e tillë është një derivativ edhe pse nuk është e specifikuar një shumë imagjinare.
- BA.2 Përkufizimi i një derivativi në këtë SNRF përfshin kontratat që shlyhen bruto nëpërmjet lëvrimit të zërit bazë (p.sh. një kontratë të ardhshme për të blerë një instrument borxhi me normë fikse). Një njësi ekonomike mund të ketë një kontratë për të blerë ose shitur një zë jo-financiar që mund të shlyhet neto me mjete monetare ose instrument financiar tjetër ose duke këmbyer instrumentet financiare (p.sh. një kontratë për të blerë ose shitur një mall me një çmim të fiksuar në një datë në të ardhmen). Një kontratë e tillë është brenda objektit të këtij Standard, nëse nuk është lidhur dhe vazhdon të mbahet me qëllim të lëvrimit të një zëri jo-financiar në përputhje me kërkesat e pritshme të njësive ekonomike për blerjen, shitjen apo përdorimin. Megjithatë, ky Standard zbatohet në kontrata të tilla për blerjet e parashikuara, shitjet ose

kërkesat për përdorim të një njësie ekonomike nëse njësia ekonomike bën një përcaktim në përputhje me paragrafin 2.5 (shih paragrafët 2.4-2.7).

- BA.3 Një nga karakteristikat përcaktuese të një derivativi është se ai ka një investim fillestar neto që është më i vogël se sa do të ishte e nevojshme për llojet e tjera të kontratave që pritet të kenë një reagim të ngjashëm ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut. Një kontratë opsioni e plotëson këtë përkufizim, sepse primi është më i vogël se investimi që do të ishte i nevojshëm për të përfutur instrumentin financiar bazë për të cilin është i lidhur opsioni. Një shkëmbim i monedhave që kërkon një shkëmbim fillestar monedhash të ndryshme ndërmjet vlerave të drejta të barabarta plotëson përkufizimin, sepse ka një investim fillestar neto zero.
- BA.4 Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje krijon një angazhim me çmim fiks mes datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes që plotëson përkufizimin e një derivativi. Megjithatë, për shkak të kohëzgjatjes së shkurtër, angazhimi nuk njihet si një instrument financiar derivativ. Përkundrazi, ky Standard jep një trajtim kontabël të veçantë për këto kontrata (shih paragrafët 3.1.2 dhe B3.1.3-B3.1.6).
- BA.5 Përkufizimi i një derivativi i referohet variablave jo-financiare që nuk janë specifike për një palë të kontratës. Këto përfshijnë një indeks të humbjeve nga tërmeti në një rajon të veçantë dhe një indeks të temperaturave në një qytet të veçantë. Variablat jo-financiare specifike për një palë të kontratës përfshijnë rënien ose jo të një zjarri që dëmton ose shkatërron një aktiv të një pale në kontratë. Një ndryshim në vlerën e drejtë të një aktivi jo-financiar është specifik për pronarin, nëse vlera e drejtë pasqyron ndryshimet jo vetëm në çmimet e tregut për këto aktive (një variabël financiar), por edhe gjendjen e aktivit të veçantë jo-financiar të mbajtur (variabël jo-financiar). Për shembull, nëse një garanci për vlerën e mbetur të një makine specifike e ekspozon garantuesin ndaj rrezikut të ndryshimeve në gjendjen fizike të makinës, ndryshimi në këtë vlerë të mbetur është specifik për pronarin e makinës.

Aktivet dhe detyrimet financiare e mbajtura për tregtim

- BA.6 Tregtimi në përgjithësi pasqyron blerjen dhe shitjen aktive dhe të shpeshtë, ndaj dhe instrumentet financiare të mbajtura për tregtim në përgjithësi përdoren me qëllim që të gjenerojnë një fitim nga luhatjet afatshkurtra në çmimin ose marzhin e ndërmjetësit.
- BA.7 Pasivet financiare të mbajtura për tregtim përfshijnë:
- (a) detyrimet derivative që nuk trajtohen si instrumente mbrojtëse;
 - (b) detyrimet për të lëvruar aktive financiare të huazuara nga një shitës instrumentesh që nuk i ka në pronësi (d.m.th. një njësi ekonomike që shet aktive financiare që ka i marrë hua dhe nuk i ka akoma të vetat);
 - (c) detyrimet financiare që janë krijuar me qëllim riblerjeje të tyre në të ardhmen e afërt (p.sh. një instrument borxhi i kuotuar që emetuesi mund ta blejë përsëri në të ardhmen e afërt në varësi të ndryshimeve në vlerën e drejtë); dhe
 - (d) detyrimet financiare që janë pjesë e një portofoli instrumentesh financiarë të identifikuar që drejtohen së bashku dhe për të cilin ka evidencë të një modeli më të fundit të sigurimit të fitimeve afatshkurtra.
- BA.8 Fakti që një detyrim është përdorur për të financuar aktivitetet tregtare nuk do të thotë se ky detyrim është i mbajtur për tregtim.

Shtojca C

Ndryshime në Standarde të tjera

Me përjashtim të rasteve kur thuhet ndryshe, një njësi ekonomike duhet të zbatojë ndryshimet në këtë shtojcë kur ajo zbaton SNRF 9, botuar në Korrik 2014. Këto ndryshime inkorporohen me shtesat dhe ndryshimet e botuara në Shtojcën C të SNRF 9 në 2009, 2010 dhe 2013. Ndryshimet në këtë shtojcë gjithashtu inkorporojnë ndryshimet e bëra nga Standardet e botuara përpara SNRF 9 (2014), edhe sikur ato Standardet e tjera të mos ishin detyrues në fuqi në atë kohë kur SNRF 9 (2014) është botuar. Veçanërisht, ndryshimet në këtë shtojcë inkorporojnë amendamentet e bëra nga SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me klientët.

SNRF 1 Miratimi për herë të parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar

- C1 Paragrafi 29 është ndryshuar për tu lexuar si vijon, paragrafët 39B dhe 39G janë fshirë dhe janë shtuar paragrafët 29A dhe 39Y:
- 29 Një njësi ekonomike lejohet të përcaktojë një aktiv financiar të njohur më parë si një aktiv financiar i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin D19A. Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi vlerën e drejtë të aktiveve financiare të përcaktuar në këtë mënyrë në datën e përcaktimit dhe të klasifikimit të tyre dhe vlerën kontabël neto në pasqyrat e mëparshme financiare.
- 29A Një njësi ekonomike lejohet të përcaktojë një detyrim financiar të njohur më parë si një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin D19. Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi vlerën e drejtë të detyrimit financiar të përcaktuar në këtë mënyrë në datën e përcaktimit dhe klasifikimit të tyre dhe vlerën kontabël neto në pasqyrat e mëparshme financiare.
- 39B [Fshirë]
- 39G [Fshirë]
- 39U [Fshirë]
- 39Y SNRF 9 *Instrumentet financiare*, i botuar në Korrik 2014, paragrafët e ndryshuar 29, B1-B6, D1, D14, D15, D19 dhe D20, paragrafët e fshirë 39B, 39G dhe 39U dhe paragrafët e shtuar 29A, B8-B8G, B9, D19A-D19D, D33, E1 dhe E2. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.
- C2 Në Shtojcën B, paragrafët B1-B6 janë ndryshuar si më poshtë dhe janë shtuar një titull dhe paragrafi B8-B8G dhe një titull dhe paragrafi B9:
- B1 Një njësi ekonomike do të zbatojë përjashtimet në vijim:
- (a) mosnjohjen e aktiveve dhe detyrimeve financiare (paragrafët B2 dhe B3);
 - (b) kontabilitetin mbrojtës (paragrafët B4-B6);
 - (c) interesat jo-kontrolluese (paragrafi B7);
 - (d) klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare (paragrafët B8-B8C);
 - (e) zhvlerësimin e aktiveve financiare (paragrafët B8D-B8G);
 - (f) derivativët e përfshirë (paragrafi B9); dhe
 - (g) huatë qeveritare (paragrafët B10-B12).

Mosnjohja e aktiveve dhe detyrimeve financiare

- B2 Përveç sa është lejuar nga paragrafi B3, një miratues për herë të parë duhet të zbatojë kërkesat e mosnjohjes që jepen në SNRF 9 për transaksionet që ndodhin në ose pas datës së kalimit në SNRF. Me fjalë të tjera, në qoftë se një adoptues për herë të parë nuk njej aktive ose detyrime financiare jo derivative sipas PPPK-ve të tij të mëparshëm, si rrjedhojë e transaksioneve të ndodhura para datës së kalimit të SNRF-ve, ai nuk do t'i njohë ato aktive dhe detyrime sipas

SNRF-ve (përveç rasteve kur ato kualifikohen për njohje si rezultat i një transaksioni ose ngjarje të mëvonshme).

- B3 Pavarësisht nga paragrafi B2, një njësi ekonomike mund të zbatojë kërkesat e mosnjohjes të dhëna në SNRF9 në mënyrë retrospektive, duke filluar nga një datë e përzgjedhur nga njësia ekonomike, me kusht që informacioni i cili nevojitet për të zbatuar SNRF9 për mosnjohjen e aktiveve dhe detyrimeve financiare, si rezultat i transaksioneve të ndodhura në të shkuarën, ka qenë siguruar në kohën e kontabilitetit fillestar për këto transaksione.

Kontabiliteti i mbrojtjes

- B4 Siç kërkohet nga SNRF9, në datën e kalimit sipas SNRF-ve, një njësi ekonomike:
- (a) mat të gjithë derivativët me vlerën e drejtë; dhe
 - (b) eliminon të gjitha humbjet dhe fitimet neto të shtyra që rrjedhin nga derivativët, të cilët kanë qenë raportuar sipas PPPK-ve të mëparshëm sikur ato të ishin aktive ose detyrime.
- B5 Një njësi ekonomike, nuk duhet të reflektojë në çeljen sipas SNRF-ve të pasqyrës së pozicionit financiar një marrëdhënie mbrojtëse të një lloji që nuk kualifikohet për kontabilitet mbrojtës sipas SNRF 9 (për shembull, shumë marrëdhënie mbrojtëse ku instrumenti mbulues është një opsion i emetuar në mënyrë të pavarur, ose një opsion i emetuar neto i shkruar; ose kur një element i mbrojtur është një pozicion neto në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare për një rrezik tjetër të ndryshëm nga rreziku i kursit të këmbimit). Megjithatë, në qoftë se një njësi ekonomike ka përcaktuar një pozicion neto si një element të mbrojtur sipas PPPK-ve të mëparshme, ajo mund të përcaktojë një element individual brenda atij pozicioni neto, si një element të mbrojtur sipas SNRF-ve, me kusht që ajo nuk vepron kështu më vonë se data e kalimit sipas SNRF-ve.
- B6 Në qoftë se përpara datës së kalimit sipas SNRF-ve, një njësi ekonomike ka përcaktuar një transaksion si një mbrojtje, por mbrojtja nuk plotëson kushtet për kontabilitetin mbrojtës, të parashikuara në SNRF 9, njësia ekonomike do të zbatojë paragrafët 6.5.6 dhe 6.5.7 të SNRF 9 për të ndërprerë kontabilitetin mbrojtës. Transaksionet e kryera përpara datës së kalimit sipas SNRF-ve nuk do të klasifikohen në mënyrë retrospektive si mbrojtje.

Klasifikimi dhe matja e instrumenteve financiare

- B8 Një njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse një aktiv financiar plotëson kushtet në paragrafin 4.1.2 ose kushtet në paragrafin 4.1.2A të SNRF 9 në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e kalimit në SNRF.
- B8A Nëse është e pamundur për të vlerësuar vlerën e modifikuar në kohë të elementit para në përputhje me paragrafët B4.1.9B-B4.1.9D të SNRF 9 në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e kalimit në SNRF, njësia ekonomike do të vlerësojë karakteristikat e flukseve monetare kontraktuale të atij aktivi financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që kanë ekzistuar në datën e kalimit në SNRF pa marrë parasysh kërkesat në lidhje me ndryshimin e vlerës në kohë të elementit para në paragrafët B4.1.9B -B4.1.9D i SNRF 9. (Në këtë rast, njësia ekonomike do të zbatojë edhe paragrafin 42R të SNRF 7 por referencat për "paragrafin 7.2.4 të SNRF 9" do të lexohen në kuptimin e këtij paragrafi dhe referencat për "njohjen fillestare të aktivit financiar" do të lexohen me kuptimin "në datën e kalimit në SNRF".)
- B8B Nëse është e pamundur për të vlerësuar nëse vlera e drejtë e një parapagimi është e parëndësishme në përputhje me paragrafin B4.1.12 (c) të SNRF 9 në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e kalimit në SNRF, njësia ekonomike do të vlerësojë karakteristikat e flukseve monetare kontraktuale të atij aktivi financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që kanë ekzistuar në datën e kalimit në SNRF pa marrë parasysh përjashtimin për tiparet e parapagimit në paragrafin B4.1.12 të SNRF 9. (Në këtë rast, njësia ekonomike do të zbatojë edhe paragrafin 42S të SNRF 7 por referencat për "paragrafin 7.2.5 të SNRF 9" do të lexohen në kuptimin e këtij paragrafi dhe referencat për "njohjen fillestare të aktivit financiar" do të lexohen me kuptimin "në datën e kalimit në SNRF".)
- B8C Nëse nuk është praktike (siç përcaktohet në SNK 8) për një njësi ekonomike të zbatojë në mënyrë retrospektive metodën e interesit efektiv në SNRF 9, vlera e drejtë e aktivit financiar ose detyrimit financiar në datën e kalimit në SNRF, është vlera e re kontabël bruto i këtij aktivi financiar ose kosto e re e amortizuar e atij detyrimi financiar në datën e kalimit në SNRF.

Zhvlerësimi i aktiveve financiare

- B8D Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat e çvlerësimit në Seksionin 5.5 të SNRF 9 në mënyrë retrospektive me kushtet në paragrafët 7.2.15 dhe 7.2.18 - 7.2.20 këtij SNRF.
- B8E Në datën e kalimit në SNRF, një njësi ekonomike do të përdorë informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme për të përcaktuar rrezikun e kredisë në datën që instrumentet financiare janë njohur fillimisht (ose për angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare datën që njësia ekonomike u bë palë në angazhimin e parevokueshme, në përputhje me paragrafin 5.5.6 të IFRS 9) dhe të krahasojë atë ndaj rrezikut të kredisë në datën e kalimit në SNRF (shiko B7.2.2 - B7.2.3 të SNRF 9).
- B8F Kur bëhet përcaktimi nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që prej njohjes fillestare, një njësi ekonomike mund të zbatojë:
- (a) kërkesat në paragrafët 5.5.10 dhe B5.5.27 - B5.5.29 të SNRF 9; dhe
 - (b) hipotezën e kundërshtueshme në paragrafin 5.5.11 të SNRF 9 për pagesat kontraktuale që janë më shumë se 30 ditë me vonesë në qoftë se një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat e zhvlerësimit duke identifikuar rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare e këtyre instrumenteve financiare mbi bazën e informacionit që i ka kaluar afati.
- B8G Nëse, në datën e kalimit në SNRF, përcaktimi nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare e një instrumenti financiar do të kërkonte kosto apo përpjekje të panevojshme, një njësi ekonomike do të njohë një provizion për humbje në një shumë të barabartë me humbjen e parashikuar të kredisë përgjatë jetës në çdo datë raportimi derisa ai instrument financiar të çregjistrohet (përveç kur ai instrument financiar është me rrezik të ulët të kredisë në një datë të raportimit, rast në të cilin zbatohet paragrafi B8E (a)).

Derivatvët e përfshirë

- B9 Një miratues për herë të parë duhet të vlerësojë nëse një derivativ i përfshirë kërkohet që të qëndrojë më vete nga kontrata bazë dhe të kontabilizohet si një derivativ mbi bazën e kushteve që ekzistojnë në datën më të vonshme midis datës kur ai është bërë palë e kontratës dhe datës kur një rivlerësim kërkohet nga paragrafi B4.3.11 të SNRF 9.
- C3 Në Shtojcën D, janë ndryshuar paragrafët D1, D14, D15, D19 dhe D20 dhe një titull sipër D19 për t'u lexuar si më poshtë, janë shtuar paragrafët D19A-D19C dhe pas paragrafit D32 janë shtuar një titull dhe paragrafi D33:
- D1 Një njësi ekonomike mund të zgjedhë të përdorë një ose më shumë prej përjashtimeve të mëposhtme:
- (a) ...
 - (j) përcaktimi i instrumenteve financiarë të njohura më parë (paragrafët D19-D19C);
 - (k) ...
 - (r) marrëveshjet e përbashkëta (paragrafi D31);
 - (s) kostot e heqjes në fazën e prodhimit të një miniere sipërfaqësore (paragrafi D32); dhe
 - (t) përcaktimi i kontratave për të blerë ose shitur një zë jo financiar (paragrafi D33).
- Një njësi ekonomike nuk do të zbatojë këto përjashtime në analogji me zërat e tjerë.
- D14 Kur një njësi ekonomike përgatit pasqyra financiare individuale, SNK 27 kërkon që të kontabilizohen investimet e saj në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje ose:
- (a) në kosto; ose
 - (b) në përputhje me SNRF 9.
- D15 Nëse një miratues për herë të parë mat këtë investim në kosto në përputhje me SNK 27, ajo mat këtë investim në njërin prej shumave të mëposhtme në çeljen e veçantë të pasqyrës së pozicionit financiar sipas SNRF-ve:
- (a) kosto e përcaktuar në përputhje me SNK 27; ose
 - (b) kosto e supozuar. Kostoja e supozuar e këtij investimi duhet të jetë:

- (i) vlera e drejtë e datës së kalimit në SNRF-të në pasqyrat financiare individuale; ose
- (ii) vlera kontabël e PPPK-së të mëparshme në këtë datë.

Një miratues për herë të parë mund të zgjedhë ose (i) ose (ii) më sipër për të matur investimin e tij në çdo filial, sipërmarrje të përbashkët, ose pjesëmarrje që ai vendos të masë duke përdorur koston e supozuar.

Klasifikimi i instrumenteve financiarë të njohura më parë

- D19 SNRF 9 lejon që një detyrim financiar (me kusht që ai të plotësojë disa kritere) të përcaktohet si një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Pavarësisht kësaj kërkesë, një njësi ekonomike i lejohej të përcaktojë, në datën e kalimit në SNRF, çdo detyrim financiar sipas vlerës së drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes me kusht që detyrimi i përmbush kriteret në paragrafin 4.2.2 të SNRF 9 në këtë datë.
- D19A Një njësi ekonomike mund të përcaktojë një aktiv financiar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.1.5 të SNRF 9 bazuar në faktet dhe rrethanat që ekzistojnë në datën e kalimit në SNRF.
- D19B Një njësi ekonomike mund të përcaktojë një investim në një instrument të kapitalit neto sipas vlerës së drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9 mbi bazën e fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e kalimit në SNRF-të.
- D19C Për një detyrim financiar që është përcaktuar si një detyrim financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse trajtimi në paragrafin 5.7.7 të SNRF 9 do të krijonte një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje në bazë të fakteve dhe rrethanat që ekzistojnë në datën e kalimit në SNRF.

Matja me vlerën e drejtë e aktiveve ose detyrimeve financiare në njohjen fillestare

- D20 Pavarësisht nga kërkesat e paragrafëve 7 dhe 9, një njësi ekonomike mund të zbatojë kërkesat e paragrafit B5.1.2A(b) të SNRF 9 në mënyrë prospektive për transaksionet e regjistruara në ose pas datës së kalimit në SNRF-të.

Përcaktimi i kontratave për të blerë ose shitur një zë jo financiar

- D33 SNRF 9 lejon që disa kontrata për blerjen ose shitjen e një zëri jo financiar të përcaktohen që në fillim si të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (shih paragrafin 2.5 të SNRF 9). Pavarësisht nga kjo kërkesë, një njësi ekonomike lejohej që të përcaktojë, në datën e kalimit në SNRF, kontrata që ekzistojnë në këtë datë si të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, por vetëm nëse ato plotësojnë kërkesat e paragrafit 2.5 të SNRF 9 në këtë datë dhe njësia ekonomike përcakton të gjitha kontratat e ngjashme.

C4 Në Shtojcën E, janë shtuar një titull dhe paragrafët E1 dhe E2:

Përjashtime nga kërkesa për të riparaqitur informacion krahasues për SNRF 9

- E1 Nëse periudha e parë e raportimi sipas SNRF fillon para 1 janar 2019 dhe njësia ekonomike zbaton versionin e përfunduar të SNRF 9 (publikuar në 2014), informacionin krahasues në pasqyrat financiare të para sipas SNRF të njësisë ekonomike nuk ka nevojë të përputhen me SNRF 7 *Instrumentet Financiarë: Dhënie informacionesh shpjeguese* ose me versionin e përfunduar të SNRF 9 (publikuar në 2014), në atë masë që dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga SNRF 7 kanë të bëjnë me zërat brenda objektivit të SNRF 9. Për këto njësi ekonomike, referencat e 'datës së kalimit në SNRF-të' do të thotë, në rastin e SNRF 7 dhe SNRF 9 (2014) vetëm, fillimi i periudhës së parë të raportimit sipas SNRF-ve.

- E2 Një njësi ekonomike e cila zgjedh të paraqesë informacion krahasues i cili nuk përputhet me SNRF 7 dhe versionin e kompletuar të SNRF 9 (botuar në 2014) në vitin e saj të parë të kalimit do të:
- (a) zbatojë kërkesat e PPPK-së të saj të mëparshëm në vend të kërkesave të SNRF 9 për informacionin krahasues të zërave brenda objektit të SNRF 9.
 - (b) të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt së bashku me bazën e përdorur për të hartuar këtë informacion.
 - (c) të trajtojë çdo rregullim midis pasqyrës së pozicionit financiar në datën e raportimit të periudhës krahasuese (d.m.th. pasqyra e pozicionit financiar e cila përfshin informacionin krahasues sipas PPPK-së të mëparshëm) dhe pasqyrës së pozicionit financiar në fillim të periudhës së raportimit të parë sipas SNRF-ve (d.m.th. periudha e parë e cila përfshin informacionin i cili pajtohet me SNRF 7 dhe versionin e kompletuar të SNRF 9 (botuar në 2014)) që rrjedh nga një ndryshim në politikën kontabël dhe jep informacione shpjeguese të kërkuara nga paragrafi 28(a)–(e) dhe (f)(i) i SNK 8. Paragrafi 28(f)(i) zbaton vetëm shumatat e paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar në datën e raportimit të periudhës krahasuese.
 - (d) zbaton paragrafin 17(c) të SNK 1 për të siguruar dhënie informacionesh shpjeguese shtesë kur pajtueshmëria me kërkesa specifike në SNRF-të është e pamjaftueshme për të mundësuar përdoruesit që të kuptojnë ndikimin e transaksioneve të veçanta, ngjarjeve dhe kushteve të tjera në pozicionin dhe performancën financiare të njësisë ekonomike.

IFRS 2 Pagesa të bazuara në aksione

- C5 Paragrafi 6 është ndryshuar dhe lexohet si më poshtë dhe është shtuar paragrafi 63C.
- 6 Ky SNRF nuk zbatohet për transaksione të pagesës të bazuara në aksione, në të cilat njësi ekonomike merr ose siguron të mira ose shërbime në bazë të një kontrate, që është objekt i paragrafëve 8–10 të SNK 32 *Instrumentet Financiarë: Paraqitja* (e rishikuar në 2003) [shënimi i lënë jashtë] ose paragrafët 2.4–2.7 të SNK 9 *Instrumentet Financiarë*.
- 63C SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014 ka ndryshuar paragrafin 6. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur ajo zbaton SNRF 9.

SNRF 3 Kombinime Biznesi

- C6 Paragrafët 16, 42, 53, 56 dhe 58(b) janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë, paragrafët 64A, 64D dhe 64H janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 64L:
- 16 Në disa situata, SNRF-të sigurojnë informacion të ndryshëm kontabël në varësi se si një njësi ekonomike klasifikon ose përcakton një aktiv ose detyrim të veçantë. Shembuj të klasifikimeve apo përcaktimeve që blerësi do të bëjë në bazë të kushteve përkatëse ashtu si ekzistojnë në datën e blerjes përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në:
- (a) klasifikimin i aktiveve dhe detyrimeve financiare si të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose me koston e amortizuar, ose si një aktiv financiar të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera të përgjithshme në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet Financiarë*;
 - (b) përcaktimin e një instrumenti derivativ si një instrument mbulues në përputhje me SNRF 9; dhe
 - (c) vlerësimin nëse një derivativ i përfshirë duhet ndarë nga një kontratë bazë në përputhje me SNRF 9 (e cila është një çështje e 'klasifikimit' në bazë të termit të përdorur nga SNRF).
- 42 Në një kombinim biznesi të arritur në fazë, blerësi duhet të rimatë interesat e kapitalit neto të mbajtura më përpara tek shoqëria e blerë me vlerën e drejtë në datën e blerjes dhe të njohë fitimin apo humbjes që rezulton, nëse ka, në fitim ose humbje apo në të ardhura të tjera përmbledhëse, sipas nevojës. Në periudhat raportuese të mëparshme, blerësi mund të ketë njohur ndryshime në vlerën e interesave të kapitalit neto tek shoqëria e blerë në të ardhura të tjera përmbledhëse. Nëse është kështu, shumata që është njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse do të njihet në të njëjtën

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

bazë siç do të ishte kërkuar në qoftë se blerësi do të kishte hequr direkt interesat e kapitalit neto të mbajtura më parë.

- 53 Kostot e lidhura me blerjen janë kosto që blerësi përballon si rezultat i një kombinimi biznesi. Këto kosto përfshijnë tarifat e ndërmjetësit; kostot e konsulencës ligjore, të kontabilitetit, tarifa vlerësimi ose të konsulencave të tjera profesionale; kostot e përgjithshme administrative, përfshirë këtu edhe kostot e mirëmbajtjes të një departamenti të brendshëm për blerjet; si dhe kostot për regjistrimin dhe emetimin e letrave me vlerë të borxhit dhe të kapitalit neto. Blerësi duhet të kontabilizojë kostot e lidhura me blerjen si shpenzime në periudhat në të cilat shpenzimi ka ndodhur dhe shërbimet janë marrë, përveçse me një përjashtim. Kostoja për të emetuar letra me vlerë të borxhit dhe kapitalit neto duhet të njihen në përputhje me SNK 32 dhe SNRF 9.

- 56 Pas njohjes fillestare dhe deri kur detyrimi të shlyhet, anulohet ose skadon, blerësi do të matë një detyrim të kushtëzuar të njohur në një kombinim biznesi në vlerën më të lartë midis:

- (a) shumës që do të ishte njohur në përputhje me SNK 37; dhe
- (b) shumës së njohur fillimisht minus, nëse është e përshtatshme, shumën e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me parimet e SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët*.

Kjo kërkesë nuk zbatohet për kontratat e kontabilizuara në përputhje me SNRF 9.

- 58 Disa ndryshime në vlerën e drejtë të shumës së kushtëzuar që blerësi njeh pas datës së blerjes mund të jenë rezultat i informacionit shtesë që blerësi ka siguruar pas asaj date në lidhje me fakte dhe rrethana që kanë ekzistuar në datën e blerjes. Ndryshime të tilla janë rregullime të periudhës së matjes në përputhje me paragrafët 45-49. Gjithsesi, ndryshime që rezultojnë nga ngjarje pas datës së blerjes, si arritja e një pikësnyimi në lidhje me fitimin, arritja e një çmimi të specifikuar për aksionet ose arritja e një përfundimi në një projekt kërkimi dhe zhvillimi, nuk janë rregullime të periudhës së matjes. Blerësi duhet të marrë në konsideratë ndryshimet në vlerën e drejtë të shumave të kushtëzuara të cilat nuk janë rregullime të periudhës së matjes si më poshtë:

- (a) ...

Shuma të kushtëzuara të tjera që:

- (i) është brenda objektit të SNRF 9 do të maten me vlerën e drejtë në çdo datë raportimi dhe ndryshimet në vlerën e drejtë do të njihen në fitim ose humbje në përputhje me SNRF 9.
- (ii) nuk është brenda objektit të SNRF 9 do të matet me vlerën e drejtë në çdo datë raportuese dhe ndryshimet në vlerën e drejtë duhet të njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes.

64A [Fshirë]

64D [Fshirë]

64H [Fshirë]

64L SNRF 9, i botuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët 16, 42, 53, 56, 58 dhe B41 dhe janë fshirë paragrafët 64A, 64D dhe 64H. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

- C7 Në Shtojcën B, paragrafi B41 është ndryshuar dhe lexojnë si më poshtë:

B41 Blerësi nuk do të njohë një zbritje vlerësimi të veçantë në datën e blerjes të aktiveve të blera në një kombinim biznesi që janë matur me vlerën e drejtë të datës së blerjes, sepse efektet e pasigurisë të flukseve monetare të ardhshme janë të përfshira në matjen e vlerës së drejtë. Për shembull, për shkak se kjo SNRF kërkon për blerësin që të masë të llogaritë e arkëtueshme të blera, duke përfshirë kreditë, me vlerat e tyre të drejta të datës së blerjes, blerësi nuk e njeh një zbritje vlerësimi të veçantë për flukset monetare kontraktuale të cilat mendohet të jenë të pambledhshme në atë datë ose një provizion humbje për humbjet e parashikuara të kreditë.

SNRF 4 Kontratat e sigurimit

- C8 [Nuk është e zbatueshme për kërkesat]

- C9 Paragrafët 3, 4, 7, 8, 12, 34, 35 dhe 45 janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë, paragrafët 41C dhe 41D janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 41H:

- 3 Ky SNRF nuk trajton aspekte të tjera të kontabilitetit nga siguruesit, të tilla si kontabiliteti për aktivet financiare të mbajtur nga siguruesit dhe detyrimet financiare të emetuara nga siguruesit (shih SNK 32 *Instrumentet financiarë: Paraqitja*, SNRF 7 dhe SNRF 9 *Instrumentet financiare*), me përjashtim të provizioneve kalimtare që jepen në paragrafin 45.
- 4 Një njësi ekonomike nuk duhet të zbatojë këtë SNRF për:
- (a) ...
 - (d) kontratat e garancisë financiare vetëm nëse lëshuesi ka pohuar më parë në mënyrë të qartë se i konsideron këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për kontratat e sigurimit, rast në të cilin lëshuesi mund të zgjedhë të zbatojë ose SNK 32, SNRF 7 dhe SNRF 9, ose këtë SNRF për kontrata të tilla të garancisë financiare. Lëshuesi mund të bëjë zgjedhjen kontratë për kontratë, por zgjedhja për secilën kontratë është e pakthyeshme.
 - (e) ...
- 7 SNRF 9 kërkon që një njësi ekonomike të veçojë disa derivativë të përfshirë nga kontrata e tyre bazë, t'i masë ata me *vlerën e drejtë* dhe të përfshijë ndryshimet në vlerën drejtë të tyre në fitim ose humbje. SNRF 9 zbatohet për derivativët e përfshirë në një kontratë sigurimi me përjashtim të rastit kur derivativi i përfshirë është në vetvete një kontratë sigurimi.
- 8 Si një përjashtim i kërkesave në SNRF 9, një sigurues nuk ka nevojë të veçojë dhe të matë me vlerën e drejtë një opSION të policë mbajtësit për të dorëzuar një kontratë sigurimi për një shumë fikse (ose për një shumë të bazuar në një shumë fikse dhe një normë interesi), madje edhe nëse çmimi i ushtrimit ndryshon nga vlera kontabël e *detyrimit të sigurimit* bazë. Megjithatë, kërkesat në SNRF 9 zbatohen për një opSION për blerje ose një opSION të heqjes dorë në mjete monetare të përfshirë në një kontratë sigurimi nëse vlera e heqjes dorë ndryshon në përgjigje të ndryshimit në një treguesi financiar (të tilla si një çmim ose treguesi i bursës për instrumente të kapitalit ose mallrat), ose një tregues jo-financiar i cili nuk është specifik për një palë të kontratës. Për më tepër, këto kërkesa zbatohen edhe nëse aftësia e mbajtësit të policës së sigurimit për të ushtruar opSIONIN për blerje ose opSIONIN e heqjes dorë në mjete monetare buron nga një ndryshim në një variabël të tillë (për shembull, një opSION për blerje që mund të ushtrohet nëse një tregues i bursës së aksioneve arrin një nivel të caktuar).
- 12 Për të zbërthyer një kontratë, një sigurues duhet të:
- (a) zbatojë këtë SNRF për përbërësin e sigurimit.
 - (b) zbatojë SNRF 9 për përbërësin e depozitës.
- 34 Disa kontrata sigurimi përmbajnë një tipar pjesëmarrjeje të lirë si edhe një *element të garantuar*. Lëshuesi i një kontrate të tillë:
- (a) ...
 - (d) nëse kontrata përmban një derivativ të përfshirë, i cili është brenda objektit të SNRF 9, për këtë derivativ të përfshirë duhet të zbatohet SNRF 9.
 - (e) ...

Tiparet e pjesëmarrjes së lirë në instrumentet financiare

- 35 Kërkesat e paragrafit 34 zbatohen gjithashtu edhe për një instrument financiar që përmban një tipar të pjesëmarrjes së lirë. Veç kësaj:
- (a) nëse lëshuesi klasifikon të gjithë tiparin e pjesëmarrjes së lirë si një detyrim, ai duhet të zbatojë testin e mjaftueshmërisë së detyrimeve të paragrafëve 15-19, për të gjithë kontratën (d.m.th. si për elementin e garantuar, ashtu edhe për tiparin e pjesëmarrjes së lirë). Lëshuesi nuk ka nevojë të përcaktojë shumën që do të vijë nga zbatimi i SNRF 9 për elementin e garantuar.
 - (b) nëse lëshuesi klasifikon një pjesë ose të gjithë tiparin si një përbërës të veçantë të kapitalit, detyrimi i njohur për të gjithë kontratën nuk duhet të jetë më pak se shumata që do të rezultonte nga zbatimi i SNRF 9 për elementin e garantuar. Kjo shumë duhet të përfshijë vlerën e perceptuar të një opsioni për heqjen dorë nga kontrata, por nuk ka nevojë të përfshijë vlerën në kohë, nëse paragrafi 9 përjashton këtë opSION nga matja me vlerën e drejtë. Lëshuesi nuk ka nevojë të japë informacion shpjegues për shumën që do të vijë nga zbatimi i SNRF 9 për elementin e garantuar dhe as ta paraqesë atë

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

shumë veças. Për më tepër, lëshuesi nuk ka nevojë të përcaktojë këtë shumë nëse detyrimet totale të njohura janë qartësisht më shumë.

- (c) ...
- 41C [Fshirë]
- 41D [Fshirë]
- 41F [Fshirë]
- 41H SNRF 9, i botuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët 3, 4, 7, 8, 12, 34, 35, 45, Shtojcën A dhe paragrafët B18-B20 sid he janë fshirë paragrafët 41C, 41D dhe 41F. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.
- 45 Pavarësisht nga paragrafi 4.4.1 e SNRF 9, nëse një sigures ndryshon politikat e tij kontabël për detyrimet e sigurimit, atij i lejohej, por nuk i kërkohet, të riklasifikojë disa ose të gjithë aktivet financiare të tij të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes. Ky riklasifikim lejohet nëse një sigures ndryshon politikat kontabël kur ai zbaton për herë të parë këtë SNRF dhe nëse ai bën një ndryshim të mëpashtëm të politikës të lejuar nga paragrafi 22. Riklasifikimi është një ndryshim në politikën kontabël dhe për këtë zbatohet SNK 8.
- C10 Në Shtojcën A, termi 'përbërës depozite' është ndryshuar dhe duhet lexuar si më poshtë:
përbërësi i depozitës	Një përbërës kontraktual i cili nuk trajtohet si një derivativ sipas SNRF 9 dhe nëse do të ishte një instrument i veçantë, do të ishte brenda objektit të SNRF 9.
- C11 Në Shtojcën B, paragrafët B18-B20 janë ndryshuar dhe lexojnë si më poshtë:
- B18 Në vijim jepen shembuj kontratash që janë kontrata sigurimi, në rast se transferimi i rrezikut të sigurimit është i rëndësishëm:
- (a) ...
- (g) sigurimi i kredisë që siguron bërjen e pagesave të caktuara për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që pëson për shkak se një debitor i caktuar nuk bën pagesat kur ato kërkohen, në përputhje me termat fillestare ose të modifikuara të një instrumenti borxhi. Këto kontrata mund të kenë forma ligjore të ndryshme, të tilla si një garanci, disa lloje letër kredie, një kontratë kredie derivative e mospagimit ose një kontratë sigurimi. Megjithatë, ndonëse këto kontrata plotësojnë përkufizimin e një kontrate sigurimi, ato plotësojnë edhe përkufizimin e një kontrate të garancisë financiare të dhënë në SNRF 9 dhe janë brenda objektit të SNK 32 [shënimi në fund të faqes është lënë jashtë] dhe SNRF 9 dhe jo të këtij SNRF (shih paragrafin 4(d)). Sidoqoftë, nëse lëshuesi i kontratave të garancisë financiare ka pohuar më parë në mënyrë të qartë se i sheh këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për kontratat e sigurimit, lëshuesi mund të zgjedhë të zbatojë ose SNK 32 [shënimi në fund të faqes është lënë jashtë] dhe SNRF 9, ose këtë SNRF për kontrata të tilla të garancisë financiare.
- (h) ...
- B19 Në vijim jepen shembuj të zërave që nuk janë kontrata sigurimi:
- (a) ...
- (e) derivativët që ekspozojnë një palë ndaj rrezikut financiar por jo ndaj rrezikut të sigurimit, sepse ata kërkojnë që pala të bëjë pagesa bazuar vetëm në ndryshimet në një ose më shumë tregues si, norma interesi të caktuara, çmimi i instrumenteve financiarë, çmimi i mallrave, norma e kurseve të këmbimit, indeksi i çmimeve ose normave, klasifikimi i kredisë ose indeksi i kredisë apo tregues të tjerë, nëse në rastin e një treguesi jo-financiar ky variabël nuk është specifik për një palë të kontratës (shih SNRF 9).
- (f) një garanci e lidhur me kredinë (ose letër kredia, kontratat e kredisë së derivativit të mospagimit ose kontratat e sigurimit të kredisë) që kërkojnë pagesa edhe nëse mbajtësi nuk ka pësuar një humbje nga dështimi i debitorit për të bërë pagesat në kohën e duhur (shih SNRF 9).
- (g) ...

- B20 Nëse kontratat e përshkruara në paragrafin B19 krijojnë aktive financiare ose detyrime financiare, ato janë brenda objektit të SNRF 9. Ndër të tjera, kjo do të thotë se palët e kontratës përdorin atë që ndonjëherë quhet kontabilitet depozite, që përfshin sa vijon:
- (a) ...

SNRF 5 Aktive Afatgjata të Mbajtura për Shitje dhe Veprimtaritë e Ndërprera

- C12 Paragrafi 5 është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 44F dhe 44J janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 44K:
- 5 Dispozitat për matjen të këtij SNRF [shënimi në fund të faqes është lënë jashtë] nuk zbatohen për aktivet e mëposhtëm, që trajtohen nga Standardet e listuar, qoftë si aktive individuale, qoftë si pjesë e një grupi të nxjerrë jashtë përdorimit:
- (a) ...
- (c) aktivet financiare brenda objektit të SNRF 9 *Instrumentet Financiarë*.
- (d) ...
- 44F [Fshirë]
- 44J [Fshirë]
- 44K SNRF 9 i botuar në Korrik 2014 ndryshoi paragrafin 5 dhe ka fshirë paragrafët 44F dhe 44J. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNRF 7 Instrumentet financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese

- C13 Paragrafët 2-5, 8-11, 14, 20, 28-30, 36 dhe 42C-42E janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë, janë fshirë paragrafët 12, 12A, 16, 22,-24, 37, 44E, 44F, dhe 44H-44J, 44N, 44S-44W, 44Y dhe janë shtuar disa tituj dhe paragrafët 5A, 10A, 11A, 11B, 12B-12D, 16A, 20A, 21A-21D, 22A-22C, 23A-23F, 24A-24G, 35A-35N, 42I-42S, 44Z dhe 44ZA:
- 2 Parimet në këtë SNRF plotësojnë parimet për njohjen, matjen dhe paraqitjen e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare në SNK 32 *Instrumentet financiarë: Paraqitja dhe SNRF 9 Instrumentet financiarë*.

Objekti

- 3 Kjo SNRF do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjithë instrumentet financiar, përveç:
- (a) ato interesa në filiale, pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkëta që janë kontabilizuar në përputhje me SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara*, SNK 27 *Pasqyra financiare individuale* ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta*. Megjithatë, në disa raste, SNRF 10, SNK 27 ose SNK 28 kërkojnë ose lejojnë një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët të përdorin SNRF 9; në këto raste, njësitë ekonomike duhet të zbatojnë kërkesat e këtij SNRF. Njësitë ekonomike duhet gjithashtu të zbatojnë këtë SNRF për të gjithë derivativët e lidhur me interesat në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët përveç rastit kur këta derivativë plotësojnë përkufizimin e një instrumenti të kapitalit neto sipas SNK 32.
- (b) ...
- (d) kontratat e sigurimit siç përcaktohen në SNRF 4 *Kontratat e sigurimit*. Megjithatë, ky SNRF zbatohet për derivativët që janë të përfshirë në kontratat e sigurimit nëse SNRF 9 kërkon që njësi ekonomike t'i trajtojë ato veças. Për më tepër, një lëshues duhet të zbatojë këtë SNRF për kontratat e *garancisë financiare* nëse lëshuesi zbaton SNRF 9 në njohjen dhe matjen e kontratave, por duhet të zbatojë SNRF 4 nëse lëshuesi zgjedh, në përputhje me paragrafin 4(d) të SNRF 4, të zbatojë SNRF 4 në njohjen dhe matjen e tyre.

- (e) instrumentet financiarë, kontratat dhe detyrimet nga transaksionet e pagesave të bazuara në aksione për të cilat zbatohet SNRF 2 *Pagesat e bazuara në aksione*, me përjashtim të rastit kur ky SNRF zbatohet për kontratat brenda objektit të SNRF 9.
- (f) ...
- 4 Ky SNRF zbatohet për instrumentet financiarë të njohur dhe të panjohur. Instrumentet financiarë të njohur përfshijnë aktive financiare dhe detyrime financiare që janë objekt i SNRF 9. Instrumentet financiarë të panjohur përfshijnë disa instrumente financiarë që, megjithëse janë jashtë objektit të SNRF 9, janë objekt i këtij SNRF.
- 5 Ky SNRF zbatohet për kontratat për të blerë ose shitur një zë jo financiar që janë objekt i SNRF 9.
- 5A Kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese rrezikut të kredisë në paragrafin 35A-35N zbatohen për ato të drejta që SNRF 15 *Të ardhurat nga kontratat me klientët* përcakton se janë të kontabilizuar në përputhje me SNRF 9 për qëllime të njohjes së fitimeve ose humbjeve nga zhvlerësimi. Çdo referim ndaj aktiveve financiare ose instrumenteve financiare në këto paragrafë do të përfshijë ato të drejta përveç rasteve që specifikohet ndryshe.
- 8 Vlerat kontabël të secilës prej kategorive vijuese, siç përcaktohet në SNRF 9, duhet të paraqiten ose në pasqyrën e pozicionit financiar ose në shënimet shpjeguese:
 - (a) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke paraqitur veças (i) ato që janë të tilla nga njohja fillestare ose më pas në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9 dhe (ii) ato që detyrimisht janë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes në përputhje me SNRF 9.
 - (b)–(d) [Fshirë]
 - (e) detyrimet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke paraqitur veças (i) ato që janë të tilla nga njohja fillestare ose më pas në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9 dhe (ii) ato që klasifikohen si të mbajtura për tregtim në SNRF 9.
 - (f) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar.
 - (g) detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar.
 - (h) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, duke treguar veçmas (i) aktivet financiare që maten me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9; dhe (ii) investimet në instrumente të kapitali neto që janë të tilla nga njohja fillestare në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9.

Aktivet ose detyrimet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- 9 Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes një aktiv financiar (ose grup aktivesh financiare) që ndryshe do të mateshin me koston e amortizuar nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, duhet të japë informacione shpjeguese për:
 - (a) ekspozimin maksimal ndaj *rrezikut të kredisë* (shih paragrafin 36(a)) të aktivit financiar (ose grupit të aktiveve financiare) në fund të periudhës raportuese.
 - (b) shumën me të cilën çdo derivativ kredie i lidhur ose instrumente të ngjashëm zbusin këtë ekspozim maksimal ndaj rrezikut të kredisë (shih paragrafin 36(b)).
 - (c) shumën e ndryshimit, gjatë periudhës dhe shumën e akumuluar, në vlerën e drejtë të aktivit financiar (ose grupit të aktiveve financiare) e cila i takon ndryshimit në rrezikun e kredisë së aktiveve financiare të përcaktuara ose:
 - (i) ...
 - (d) shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë të çdo derivativi kredie të lidhur ose instrumenti të ngjashëm që ka ndodhur gjatë periudhës dhe në mënyrë të akumuluar që prej momentit të përcaktimit të aktivit financiar.
- 10 Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 të SNRF 9 dhe kërkohet të paraqesë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij detyrimi në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse (shih paragrafin 5.7.7 të SNRF 9), ajo duhet të japë informacione shpjeguese për:

- (a) shumën e ndryshimit të akumuluar, në vlerën e drejtë të detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë së këtij detyrimi (shih paragrafët B5.7.13-B5.7.20 të SNRF 9 si udhëzues për të përcaktuar efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit).
 - (b) diferencën mes vlerës kontabël të detyrimit financiar dhe shumës që njësia ekonomike është e detyruar të paguajë në maturim mbajtësit të detyrimit sipas kontratës.
 - (c) çdo transferim të fitimit ose humbjes së akumuluar në kapitalin neto gjatë periudhës përfshirë edhe arsyet e këtyre transferimeve.
 - (d) nëse një detyrim është çregjistruar gjatë periudhës, shumën e paraqitur (nëse ka) në të ardhura të tjera përmbledhëse që realizohet në momentin e çregjistrimit.
- 10A Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 të SNRF 9 dhe kërkohet të paraqesë ndryshimet në vlerën e drejtë të këtij detyrimi (përfshirë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij detyrimi) në fitim ose humbje (shih paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8 të SNRF 9), duhet të japë informacione shpjeguese për:
- (a) shumën e ndryshimit, gjatë periudhës dhe të akumuluar, në vlerën e drejtë të detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij detyrimi (shih paragrafët B5.7.13-B5.7.20 të SNRF 9 si udhëzues për të përcaktuar efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit); dhe
 - (b) diferencën mes vlerës kontabël të detyrimit financiar dhe shumës që njësia ekonomike është e detyruar të paguajë në maturim mbajtësit të detyrimit sipas kontratës.
- 11 Njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese edhe për:
- (a) një përshkrim të detajuar të metodave të përdorura për të plotësuar kërkesat në paragrafët 9(c), 10(a) dhe 10A(a) dhe paragrafin 5.7.7(a) të SNRF 9, përfshirë një shpjegim se pse metoda është e përshtatshme.
 - (b) nëse njësia ekonomike beson se informacionet shpjeguese të dhëna në pasqyrën e pozicionit financiar ose në shënimet shpjeguese, për të plotësuar kërkesat në paragrafët 9(c), 10(a) dhe 10A(a) ose paragrafin 5.7.7(a) të SNRF 9, nuk paraqesin në mënyrë besnike ndryshimin në vlerën e drejtë të aktivitetit financiar ose detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e tij të kredisë, arsyet që sjellin këto përfundime dhe faktorët që ajo mendon se janë të rëndësishëm.
 - (c) një përshkrim i detajuar i metodës ose metodave të përdorura për të përcaktuar nëse paraqitja e efekteve të ndryshimit në rrezikun e kredisë të një detyrimi në të ardhura të tjera përmbledhëse do të krijojë ose zgjerojë një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje (shih paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8 të SNRF 9). Nëse një njësi ekonomike duhet të paraqesë efektet e ndryshimit në rrezikun e kredisë të një detyrimi në fitim ose humbje (shih paragrafin 5.7.8 të SNRF 9), dhënia e informacioneve shpjeguese duhet të përfshijë një përshkrim të detajuar të marrëdhënies ekonomike të përshkruar në paragrafin B5.7.6 të SNRF 9.

Investimet në instrumente kapitali neto të përcaktuar për t'u matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse

- 11A Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar investime në instrument të kapitali neto që do të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, siç lejohet nga paragrafi 5.7.5 i SNRF 9, ajo duhet të japë informacione shpjeguese:
- (a) se cilat investime në instrumente kapitali neto janë përcaktuar për t'u matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse.
 - (b) për arsyet e përdorimit të kësaj alternative paraqitjeje.
 - (c) për vlerën e drejtë të secilit prej këtyre investimeve në fund të periudhës raportuese.
 - (d) për dividendët e njohur gjatë periudhës, duke treguar veças ata që lidhen me investimet e çregjistruara gjatë periudhës së raportimit dhe ata që lidhen me investimet e mbajtura në fund të periudhës raportuese.
 - (e) çdo transferim të fitimit ose humbjes së akumuluar në kapitalin neto gjatë periudhës përfshirë edhe arsyet e këtyre transferimeve.

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

- 11B Nëse një njësi ekonomike çregjistron investimet në instrumente të kapitalit neto të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse gjatë periudhës së raportimit, ajo duhet të japë informacion shpjegues:
- (a) për arsyet e nxjerrjes jashtë përdorimit të investimeve.
 - (b) për vlerën e drejtë të investimeve në datën e çregjistrimit.
 - (c) për fitimin ose humbjen e akumuluar nga nxjerrjet jashtë përdorimit.
- 12–12A [Fshirë]
- 12B Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese nëse, në periudhën aktuale ose të mëparshme të raportimit, ka riklasifikuar ndonjë aktiv financiar në përputhje me paragrafin 4.4.1 të SNRF 9. Për çdo rast të tillë, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese:
- (a) për datën e riklasifikimit.
 - (b) një shpjegim të detajuar për ndryshimin në modelin e biznesit dhe një përshkrim me fjalë të efekteve të tij në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike.
 - (c) për shumën e riklasifikuar brenda dhe jashtë çdo kategorie.
- 12C Për çdo periudhë raportimi që pason riklasifikimin e deri në çregjistrim, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për aktivet e riklasifikuara nga kategoria e matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes tek kategoria të matura me koston e amortizuar ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.4.1 të SNRF 9 për:
- (a) normën e interesit efektiv të përcaktuar në datën e riklasifikimit; dhe
 - (b) të ardhurat e njohura nga interesi.
- 12D Nëse, që nga data e fundit e raportimit vjetor, një njësi ekonomike ka riklasifikuar aktivet financiare nga kategoria me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në kategorinë e matur me koston e amortizuar ose nga kategoria me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në kategorinë me koston e amortizuar ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse ajo duhet të paraqesë:
- (a) vlerën e drejtë të aktiveve financiare në fund të periudhës raportuese; dhe
 - (b) fitimin ose humbjen nga vlera e drejtë që do të ishte njohur në rezultat ose në të ardhurat e tjera përmbledhëse gjatë periudhës së raportimit nëse aktivet financiare nuk do të ishin riklasifikuar;
- 14 Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese për:
- (a) vlerën kontabël të aktiveve financiare që ka vendosur si kolateral për detyrime të kushtëzuara ose jo, përfshirë shumat që janë riklasifikuar në përputhje me paragrafin 3.2.23(a) të SNRF 9; dhe
 - (b) afatet dhe kushtet e lidhura me këto premtime.
- 16 [Fshirë]
- 16A Vlera kontabël e aktiveve financiare të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9 nuk zvogëlohet nga një provizion humbje dhe një njësi ekonomike nuk duhet të paraqesë provizionin për humbjen veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar si një reduktim e vlerës kontabël neto të aktivit financiar. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për provizionin për humbjen në shënimet e pasqyrave financiare.
- 20 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për zërat në vijim të të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve ose humbjeve ose në pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse ose në shënimet shpjeguese:
- (a) fitimet neto ose humbjet neto nga:
 - (i) aktivet financiare ose detyrimet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke paraqitur veças ato që vijnë nga aktive financiare ose detyrime financiare të përcaktuara si të tilla nga njohja fillestare ose njohja e mëpasshme në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9 dhe ato që vijnë nga aktive financiare ose detyrime financiare që maten detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje SNRF 9 (p.sh. detyrime financiare që plotësojnë përkufizimin si të mbajtura

për tregtim në SNRF 9). Për detyrimet financiare të përcaktuara si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, një njësi ekonomike do të paraqesë veçmas shumën e fitimit ose humbjes të njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse dhe shumën e njohur në fitim ose humbje.

(ii)–(iv) [Fshirë]

(v) detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar.

(vi) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar.

(vii) investimet në instrumentet e kapitalit të matur me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9.

(viii) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9, duke treguar veçmas shumën e fitimit ose humbjes së njohur drejtpërdrejt në të ardhurat e tjera përmbledhëse gjatë periudhës dhe shumën e riklasifikuar kur është çregjistruar nga e ardhura e akumuluar e pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse në fitim ose humbje e periudhës.

(b) të ardhurat gjithsej nga interesi dhe shpenzimet gjithsej nga interesi (të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv) për aktivet financiare që janë matur me koston e amortizuar ose që janë matur me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9 (duke treguar këto shuma veçmas); ose detyrimet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

(c) të ardhurat dhe shpenzimet nga komisionet (të ndryshme nga shumat e përfshira në përcaktimin e normës së interesit efektiv) që vijnë nga:

(i) aktivet financiare dhe detyrimet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe

(ii) aktivitetet e besimit dhe veprimtari besimi të tjera që vijnë nga mbajtja ose investimi i aktiveve për llogari të tretëve, trusteve, skemave të përfitimit të pensionit dhe institucioneve të tjera.

(d) [fshirë]

(e) [fshirë]

20A Një njësi ekonomike do të japë në shënimet shpjeguese një analizë të fitimit ose humbjes së njohur në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse që vjen nga mosnjohja e aktiveve financiare të matura me koston e amortizuar, duke treguar veçmas fitimet ose humbjet që vijnë nga mosnjohja e këtyre aktiveve financiare. Kjo dhënie informacionesh shpjeguese duhet të përfshijë arsyet për mosnjohjen e këtyre aktiveve financiare.

Kontabiliteti mbrojtës

21A Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 21B–24F për këto ekspozime ndaj rrezikut që një njësi ekonomike mbron dhe për të cilat zgjedh të zbatojë kontabilitetin mbrojtës. Dhënia e informacioneve shpjeguese për kontabilitetin mbrojtës duhet të japë informacion rreth:

(a) strategjinë e menaxhimit të rrezikut të njësisë ekonomike dhe si zbatohet ajo për të menaxhuar rrezikun;

(b) si njësia ekonomike me aktivitetet e saj mbrojtëse mund të ndikojë në shumën, kohën dhe pasigurinë e flukseve të mjeteve monetare të ardhshme; dhe

(c) efektin që kontabiliteti mbrojtës ka pasur në pasqyrën e pozicionit financiar të njësisë ekonomike, në pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse dhe në pasqyrën e ndryshimeve në kapital.

21B Një njësi ekonomike duhet të paraqesë dhënien e informacionit shpjegues të kërkuar në një shpjegim të vetëm ose në një seksion të veçantë në pasqyrat e veta financiare. Megjithatë, një njësi ekonomike nuk ka pse të përsërisë informacionin i cili është dhënë në një vend tjetër, me kusht që informacioni të jetë i përfshirë përmes referencave të kryqëzuara nga pasqyrat financiare në pasqyra të tjera, të tilla si Raporti i Drejtimit ose raporti i rrezikut, që janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat terma si pasqyrat financiare dhe në të njëjtën kohë.

Pa informacionin e përfshirë përmes referencave të kryqëzuara, pasqyrat financiare nuk janë të plota.

- 21C Kur paragrafët 22A-24F kërkojnë nga njësia ekonomike që të japë informacion shpjegues sipas kategorive të rrezikut, njësia ekonomike duhet të përcaktojë çdo kategori rreziku mbi bazën e ekspozimit ndaj rrezikut që njësia ekonomike vendos të mbrohet dhe për të cilin zbatohet kontabiliteti mbrojtës. Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë kategoritë e rrezikut në mënyrë të njëjtë për të gjitha informacionet shpjeguese të kontabilitetit mbrojtës.
- 21D Për të plotësuar objektivat në paragrafin 21A, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë (me përjashtim siç shpjegohet më poshtë) sa i detajuar duhet të jetë informacioni shpjegues, sa theks duhet vendosur në aspekte të ndryshme të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese, nivelin e duhur të përgjithësimin dhe të detajimit të informacionit dhe nëse përdoruesit e pasqyrave financiare kanë nevojë për shpjegime shitesë për të vlerësuar informacionin sasior të dhënë. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të përdorë të njëjtin nivel të përgjithësimin apo detajimit ashtu siç përdor dhe për kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese që lidhen me këtë SNRF dhe SNRF 13 *Matja më vlerën e drejtë*.

Strategjia e menaxhimit të rrezikut

- 22 [Fshirë]
- 22A Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë strategjinë e saj të menaxhimit të rrezikut për çdo kategori rreziku të ekspozuar që ajo vendos të mbrohet dhe për të cilën zbaton kontabilitetin mbrojtës. Ky shpjegim duhet ti mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare të vlerësojnë (për shembull):
- (a) si shfaqet çdo rrezik.
 - (b) si e menaxhon njësia ekonomike çdo rrezik; kjo përfshin nëse njësia ekonomike mbron një element në tërësinë e tij për të gjitha rreziqet apo mbron një përbërës të rrezikut të këtij elementi dhe pse.
 - (c) madhësinë e ekspozimit të rrezikut të cilin njësia ekonomike mbron.
- 22B Për të plotësuar kërkesat e paragrafit 22A, informacioni duhet të përfshijë (por jo të kufizohet vetëm) një përshkrim të:
- (a) instrumentet mbuluese që janë përdorur (dhe si janë përdorur) për të mbuluar këtë ekspozim ndaj rrezikut;
 - (b) si njësia ekonomike përcakton marrëdhënien ekonomike midis elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues për qëllim të vlerësimit të mbrojtjes efektive; dhe
 - (c) si njësia ekonomike vendos raportin e mbrojtjes dhe cilët janë burimet e mbrojtjes jo efektive.
- 22C Kur një njësi ekonomike përcakton një përbërës të veçantë të rrezikut si një element i mbrojtur (shih paragrafin 6.3.7 të SNRF 9) ajo duhet të japë, përveç informacionit shpjegues që kërkojnë paragrafët 22A dhe 22B, edhe informacion cilësor dhe sasior për:
- (a) si njësia ekonomike përcakton përbërësin e rrezikut që është caktuar si element i mbrojtur (përfshi dhe një përshkrim të natyrës së marrëdhënies midis përbërësit të rrezikut dhe elementit në tërësi); dhe
 - (b) si përbërësi i rrezikut lidhet me elementin në tërësinë e tij (për shembull historiku i mbulimit të përbërësit të rrezikut në masën 80% të ndryshimeve në vlerën e drejtë të elementit në tërësi).

Shuma, afatet dhe pasiguria e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare

- 23 [Fshirë]
- 23A Nëse nuk është e përjashtuar nga paragrafi 23C, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sasior sipas kategorive të rrezikut që ti lejojë përdoruesit të pasqyrave financiare të vlerësojnë termat dhe kushtet e instrumenteve mbulues dhe si ata ndikojnë në shumën, afatet dhe pasigurinë e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare.
- 23B Për të plotësuar kërkesën e paragrafit 23A, një njësi ekonomike nëpërmjet një informacion shpjegues të zëbërthyer duhet të japë:

- (a) një profil të kohës dhe të shumës nominale të instrumentit mbulues; dhe
 - (b) nëse është e zbatueshme, çmimin mesatar ose raportin e instrumentit mbulues (për shembull çmimi aktual ose çmimi i ardhshëm, etj.).
- 23C Në situata në të cilat një njësi ekonomike në mënyrë të shpeshtë ri starton (d.m.th. ndërpret dhe rifillon) marrëdhënien mbrojtëse sepse të dy si instrumenti mbulues ashtu dhe elementi i mbrojtur ndryshojnë në mënyrë të shpeshtë (d.m.th. njësi ekonomike përdor një proces dinamik në të cilin të dyja si ekspozimi ashtu dhe instrumenti mbulues të përdorur për menaxhimin ekspozimin nuk kanë qëndrueshmëri të gjatë - siç jepet në shembullin e paragrafit B6.5.24 (b) të SNRF 9) njësi ekonomike:
- (a) është e përjashtuar nga detyrimi për të dhënë informacion shpjegues sipas kërkesave të paragrafëve 23A dhe 23B.
 - (b) duhet të japë:
 - (i) informacion shpjegues rreth strategjisë bazë të menaxhimit të rrezikut në lidhje me këto marrëdhënie mbrojtëse;
 - (ii) një përshkrim se si ajo reflekton strategjinë e menaxhimit të rrezikut duke përdorur kontabilitetin mbrojtës dhe duke përcaktuar këto marrëdhënie mbrojtëse në veçanti; dhe
 - (iii) një tregues se sa shpesh marrëdhëniet mbrojtëse ndërpriten dhe rifillojnë si pjesë e procesit të njësisë ekonomike në lidhje me këto marrëdhënie mbrojtëse.
- 23D Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sipas kategorive të rrezikut për burimet e mbrojtjes jo efektive që mund të ndikojnë marrëdhënien mbrojtëse gjatë kohës së saj.
- 23E Në qoftë se burime të tjera të mbrojtjes jo efektive shfaqen për një marrëdhënie mbrojtëse, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për këto burime sipas kategorive të rrezikut dhe të shpjegojë mbrojtjen jo efektive që mund të rezultojë.
- 23F Për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për çdo transaksion parashikues për të cilin është përdorur kontabiliteti mbrojtës në periudhat e mëparshme, por që ka gjasa të mos ndodhë më tej.

Efektet e kontabilitetit mbrojtës në pozicionin financiar dhe në performancë

- 24 [Fshirë]
- 24A Një njësi ekonomike duhet japë informacion shpjegues, në formën e një table, shumat e mëposhtme që kanë lidhje me elementin e përcaktuar si instrument mbulues të ndara sipas kategorive të rrezikut për çdo tip mbrojtjeje (mbrojtje të vlerës së drejtë, mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare ose mbrojtje të investimi në një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj):
- (a) vlerën kontabël (neto) të instrumentit mbulues (aktivet financiare të ndara nga detyrimet financiare);
 - (b) nën zërin përkatës të pasqyrës së pozicionit financiar në të cilin është përfshirë;
 - (c) ndryshimin në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues të përdorur si bazë për njohjen e mbrojtjes jo efektive për periudhën raportuese; dhe
 - (d) shumat nominale (përfshi sasi të si për shembull tonët, metrat kubikë) të instrumenteve mbulues.
- 24B Një njësi ekonomike duhet japë informacion shpjegues, në formën e një table, shumat e mëposhtme që kanë lidhje me elementet e mbrojtur të ndara sipas kategorive të rrezikut për çdo tip mbrojtjeje si me poshtë:
- (a) për mbrojtjet me vlerën e drejtë:
 - (i) vlerën kontabël (neto) të elementit të mbrojtur të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar (duke i ndarë aktivet nga detyrimet);
 - (ii) shumën e akumuluar të rregullimit të mbrojtjes me vlerë të drejtë në vlerën e elementit të mbrojtur të përfshirë në vlerën kontabël (neto) të elementit të mbrojtur në pasqyrën e pozicionit financiar (duke i ndarë aktivet nga detyrimet);

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

- (iii) nën zërin përkatës të pasqyrës së pozicionit financiar në të cilin është përfshirë elementi i mbrojtur ;
 - (iv) ndryshimin në vlerën e elementit të mbrojtur të përdorur si bazë për njohjen e mbrojtjes jo efektive për periudhën raportuese; dhe
 - (v) shumën e akumuluar të rregullimit të mbrojtjes me vlerë të drejtë të mbetur në pasqyrën e pozicionit financiar për çdo element të mbrojtur që nuk mund të rregullohet më për fitimet apo humbjet nga mbrojtja në përputhje me paragrafin 6.5.10 të SNRF 9.
- (b) për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare dhe mbrojtjet e një investimi neto në një operacion të huaj:
- (i) ndryshimin në vlerën e elementit të mbrojtur i përdorur si bazë për njohjen e mbrojtjes jo efektive për periudhën raportuese (d.m.th për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare, ndryshimi në vlerë i përdorur për të përcaktuar mbrojtjen jo efektive të njohur në përputhje me paragrafin 6.5.11(c) të SNRF 9);
 - (ii) tepricat e rezervave të mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare dhe rezervave të përkthimit të monedhave të huaja për mbrojtjet në vazhdim që janë trajtuar në përputhje me paragrafët 5.6.11 dhe 6.5.13(a) të SNRF 9; dhe
 - (iii) tepricat e mbetura në rezervat e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare dhe rezervave të përkthimit të monedhave të huaja nga çdo marrëdhënie mbrojtëse për të cilën kontabiliteti mbrojtës nuk do të zbatohet më tej.
- 24C Një njësi ekonomike duhet japë informacion shpjegues, në formën e një table, shumat e mëposhtme të ndara sipas kategorive të rrezikut për çdo tip mbrojtjeje si me poshtë:
- (a) për mbrojtjet me vlerën e drejtë:
- (i) mbrojtjen jo efektive - që do të thotë diferencën midis fitimeve ose humbjeve të instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur - të njohura në fitim ose humbje (ose në të ardhura të tjera përmbledhëse, për mbrojtjet e një instrumenti të kapitali neto për të cilin një njësi ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9); dhe
 - (ii) nën zërin përkatës të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse në të cilin është njohur mbrojtja jo efektive.
- (b) për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare dhe mbrojtjet e një investimi neto në një operacion të huaj:
- (i) fitimet ose humbjet nga mbrojtja të periudhës raportuese që ishin njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse;
 - (ii) mbrojtjen jo efektive të njohur në fitim ose humbje;
 - (iii) nën zërin përkatës të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse në të cilin është njohur mbrojtja jo efektive;
 - (iv) shumën e ri klasifikuar nga rezerva e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare ose rezerva e përkthimit të monedhave të huaja në fitim ose humbje si një rregullim ri klasifikues (shih SNK 1) (duke bërë ndarjen midis shumave për të cilat është përdorur kontabiliteti mbrojtës më parë, por për të cilat mbrojtja e flukseve të ardhshme monetare nuk nevojitet për më tej dhe shumave që janë transferuar sepse elementi i mbrojtur ka dhënë ndikim në fitim ose humbje);
 - (v) nën zërin përkatës të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse i cili përfshin rregullimin ri klasifikues (shih SNK 1); dhe
 - (vi) për mbrojtjen e pozicioneve neto, fitimet ose humbjet e njohura nga mbrojtja në një nënzë të veçantë të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse (shih paragrafin 6.6.4 të SNRF 9).
- 24D Kur volumni i marrëdhënieve mbrojtëse për të cilat zbatohet përjashtimi sipas paragrafit 23C nuk është përfaqësues në raport me volumnin normal gjatë periudhës raportuese (d.m.th volumni në

datën e raportimit nuk reflektojnë volumet gjatë periudhës) një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese rreth këtij fakti dhe arsyes që ajo beson se këto volume nuk janë përfaqësuese.

- 24E Një njësi ekonomike duhet të japë një rakordim të secilit përbërës të kapitalit dhe një analizë të të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me SNK 1, që, të marra së bashku:
- (a) bën dallimin, të paktën, midis shumave që lidhen me dhënien e informacioneve shpjeguese në paragrafin 24C(b)(i) dhe (b)(iv) si dhe shumave të kontabilizuar në përputhje me paragrafin 6.5.11(d)(i) dhe (d)(iii) të SNRF 9;
 - (b) bën dallimin midis shumave të shoqëruara me vlerën në kohë të opsioneve që mbrojnë elementët e mbrojtur të lidhur me transaksionin dhe shumave të shoqëruara me vlerën në kohë të opsioneve që mbrojnë elementët e mbrojtur të lidhur me periudhën kohore kur një njësi ekonomike kontabilizon vlerën në kohë të një opsiioni në përputhje me paragrafin 6.5.15 të SNRF 9; dhe
 - (c) bën dallimin midis shumave të shoqëruara me elementet e kontratave të së ardhmes dhe bazës së hapjes të monedhave të huaja të instrumenteve financiare që mbrojnë elementët mbulues të lidhur me transaksionin dhe shumave të shoqëruara me elementet e kontratave të së ardhmes dhe bazës së hapjes të monedhave të huaja të instrumenteve financiare që mbrojnë elementët mbulues të lidhur me periudhën kohore kur një njësi ekonomike kontabilizon këto shuma në përputhje me paragrafin 6.5.16 të SNRF 9.
- 24F Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese të kërkuara në paragrafin 24E në mënyrë të ndarë sipas kategorive të rrezikut. Kjo ndarje sipas rrezikut mund të jepet në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.

Opsioni për të caktuar një ekspozim ndaj rreziqeve të kreditimit të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- 24G Nëse një njësi ekonomike përcakton një instrument financiar, ose një pjesë të tij, si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes sepse ai përdor a derivativ kreditor për të menaxhuar rrezikun e kredisë në atë instrument financiar, ajo duhet të japë informacion shpjegues;
- (a) për derivativët kreditorë që janë përdorur për të menaxhuar rrezikun e kredisë të instrumenteve financiare të përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9, të japë një rakordim për secilin prej tyre të vlerës nominale dhe të vlerës së drejtë në fillim dhe në fund të periudhës;
 - (b) fitimi ose humbja e njohur në pasqyrën e fitim humbjes për një instrument financiar, ose për një pjesë të tij, si i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9; dhe
 - (c) në rast të ndërprerjes së matjes të një instrumenti financiar, ose një pjesë të tij, me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ajo vlerë e drejtë e instrumentit financiar që është bërë vlera e re e mbartur në përputhje me paragrafin 6.7.4(b) të SNRF 9 dhe vlera nominale apo principalit përkatës (me përjashtim të dhënies së informacionit krahasues në përputhje me SNK 1, një njësi ekonomike nuk ka nevojë të japë informacione shpjeguese në periudhat e ardhme).
- 28 Në disa raste, njësi ekonomike nuk njeht një fitim ose humbje neto në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose detyrimi financiar, sepse vlera e drejtë nuk është evidentuar as nga një çmim i kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose detyrim të njëjtë (d.m.th. një input i Nivelit 1), as bazohet në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e mbikëqyrura (shih paragrafin B5.1.2A të SNRF 9). Në këto raste, njësi ekonomike do të japë informacione shpjeguese sipas klasës së aktivit financiar ose detyrimit financiar:
- (a) politikën e saj kontabël për njohjen në fitim ose humbje këtë të diferencës midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit për të pasqyruar një ndryshim në faktorët (përfshirë kohën) që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose detyrimit (shih paragrafin B5.1.2A(b) të SNRF 9).
 - (b) për diferencën gjithsej të mbetur për t'u njohur në fitimin ose humbjen në fillim dhe në fund të periudhës dhe një rakordim të ndryshimeve në tepricën e kësaj difference.

- (c) pse njësi ekonomike ka arritur në përfundimin se çmimi i transaksionit nuk ishte evidenca më e mirë e vlerës së drejtë, duke përfshirë një përshkrim të evidencës që është në mbështetje të vlerës së drejtë.
- 29 Dhënia e informacioneve shpjeguese për vlerën e drejtë nuk kërkohet:
- (a) ...
- (b) [fshirë]
- (c) ...
- 30 Në rastin e përshkruar në paragrafin 29(c), një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për të ndihmuar përdoruesit e pasqyrave financiare që të bëjnë gjykimet e tyre lidhur me madhësinë e ndryshimeve të mundshme mes vlerës kontabël të këtyre kontratave dhe vlerës së drejtë të tyre, duke përfshirë:
- (a) ...

Rreziku i kredisë

Qëllimi dhe objektivat

- 35A Një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 35F-35N për instrumentet financiare për të cilat janë zbatuar kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9. Megjithatë:
- (a) për llogaritë e arkëtueshme tregtare, kontratat e aktiveve dhe të qiratë e arkëtueshme, paragrafi 35J vlen për ato llogari të arkëtueshme tregtare, kontrata aktivesh ose me qira të arkëtueshme për të cilat humbjet pritshme të kredisë përgjatë jetës janë të njohur në përputhje me paragrafin 5.5.15 të SNRF 9, në qoftë se këto aktive financiare janë modifikuar ndërkohë që janë më shumë se 30 ditëve me vonesë; dhe
- (b) paragrafi 35K (b) nuk zbatohet për qiratë e arkëtueshme.
- 35B Dhënia e informacioneve shpjeguese për rrezikun e kredisë e bërë në përputhje me paragrafët 35F-35N do ti mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë efektin e rrezikut të kredisë mbi shumën, kohën dhe pasigurinë e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare. Për të arritur këtë objektiv, dhënia e informacioneve shpjeguese të rrezikut të kredisë do të sigurojë:
- (a) informacion në lidhje me praktikatat e menaxhimit të rrezikut të kredisë të njësive ekonomike dhe se si ato lidhen me njohjen dhe matjen e humbjeve të pritshme të kredisë, duke përfshirë edhe metodat, supozimet dhe informacionin e përdorur për të matur humbjet e pritshme të kredisë;
- (b) informacion sasior dhe cilësor që mundëson përdoruesit e pasqyrave financiare për të vlerësuar shumën në pasqyrat financiare që rrjedhin nga humbjet e pritshme të kredisë, duke përfshirë ndryshimet në shumën e humbjeve të pritshme të kredisë dhe arsyet për këto ndryshime; dhe
- (c) informacion rreth ekspozimit të njësive ekonomike ndaj rrezikut të kredisë (d.m.th. rrezikun e qenësishëm të kredisë në aktivet financiare dhe angazhimet e njësive ekonomike për të dhënë kredi) duke përfshirë përqendrimet e rëndësishme të rrezikut të kredisë.
- 35C Një njësi ekonomike nuk ka pse të përsërisë informacionin i cili është dhënë në një vend tjetër, me kusht që informacioni të jetë i përfshirë përmes referencave të kryqëzuara nga pasqyrat financiare në pasqyra të tjera, të tilla si raporti i drejtimit ose raporti i rrezikut, që janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat kushte dhe në të njëjtën kohë si dhe pasqyrat financiare. Pa këtë informacion të përfshirë përmes referencave të kryqëzuara, pasqyrat financiare nuk janë të plota.
- 35D Për të plotësuar objektivat në paragrafin 35B, një njësi ekonomike duhet të konsiderojë (me përjashtim siç shpjegohet më poshtë) sa i detajuar duhet të jetë informacioni shpjegues, sa theks duhet vendosur në aspekte të ndryshme të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese, nivelin e duhur të përgjithësimin dhe të detajimit të informacionit dhe nëse përdoruesit e pasqyrave financiare kanë nevojë për shpjegime shtesë për të vlerësuar informacionin sasior të dhënë.

- 35E Njësi dhënia e informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafët 35F-35N është e pamjaftueshme për të plotësuar objektivat në paragrafin 35B, njësi ekonomike duhet të japë informacion shtesë për të plotësuar këto objektiva.

Praktikat e menaxhimit të rrezikut të kredisë

- 35F Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë praktikën e saj të menaxhimit të rrezikut të kredisë dhe se si ato lidhen me njohjen dhe matjen e humbjeve të pritshme të kredisë. Për të përmbushur këtë objektivi njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që mundëson përdoruesit e pasqyrave financiare për të kuptuar dhe vlerësuar:
- (a) se si njësi ekonomike përcakton nëse rreziku i kredisë së instrumenteve financiare është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare, duke përfshirë nëse dhe se si:
 - (i) instrumentet financiare janë konsideruar të kenë rrezik të ulët të kredisë në përputhje me paragrafin 5.5.10 të SNRF 9, duke përfshirë klasat e instrumenteve financiare për të cilat ajo zbatohet; dhe
 - (ii) supozimi në paragrafin 5.5.11 të SNRF 9, që ka patur rritje të rëndësishme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare kur aktivet financiare janë më shumë se 30 ditë vonësë, është hedhur poshtë;
 - (b) përkufizimet e një njësie ekonomike mbi mospagimin në kohë, duke përfshirë arsyet për zgjedhjen e këtyre përkufizimeve;
 - (c) si janë grupuar instrumentet në qoftë se humbjet e pritshme të kredisë janë matur mbi baza kolektive;
 - (d) si njësi ekonomike ka vendosur që aktivet financiare janë aktive financiare me kredit të çvlerësuar;
 - (e) politikën e një njësie ekonomike për çregjistrimin, duke përfshirë të treguesit që nuk kanë asnjë pritshmëri të arsyeshme për tu rikuperuar dhe informacionin rreth politikës për aktivet financiare që janë të çregjistruara, por që janë ende subjekt i masave shtrënguese; dhe
 - (f) se si janë zbatuar kërkesat në paragrafin 5.5.12 të SNRF 9 për modifikimin e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale nga aktivet financiare, duke përfshirë se si njësi ekonomike:
 - (i) përcakton nëse rreziku i kredisë së një aktivi financiar që është modifikuar, ndërkohë që provizioni për humbjen është matur me një shumë të barabartë me humbjet pritshme të kredisë përgjatë jetës, është përmirësuar deri në atë masë që lejon rikthimin e provizionit për humbjen në atë shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë për 12-muaj në përputhje me paragrafin 5.5.5 të SNRF 9; dhe
 - (ii) monitoron masën në të cilën provizioni për humbjen e aktiveve financiare që plotëson kriteret në (i) është matur më pas me një shumë të barabartë të humbjes së pritshme të kredisë përgjatë jetës në përputhje me paragrafin 5.5.3 të SNRF 9.
- 35G Njësi ekonomike duhet të shpjegojë inputet, supozimet dhe teknikat e llogaritjes së përdorur për të zbatuar kërkesat në Seksionin 5.5 të SNRF 9. Për këtë qëllim njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për:
- (a) bazën e inputeve dhe supozimet dhe teknikat e vlerësimit të përdorura për:
 - (i) të matur humbje e pritshme të kredisë 12-mujor dhe të gjithë jetës;
 - (ii) të përcaktuar nëse rreziku i kredisë i instrumenteve financiare është rritur në mënyrë të konsiderueshme që prej njohjes fillestare; dhe
 - (iii) të përcaktuar nëse një aktiv financiar është me kredit të çvlerësuar.
 - (b) sa është përfshirë informacioni i së ardhmes në përcaktimin e humbjeve të pritshme të kredisë, duke përfshirë përdorimin e informacionit makroekonomik; dhe
 - (c) ndryshimet në teknikat e vlerësimit ose supozimet e rëndësishme të bëra gjatë periudhës raportuese dhe arsyet për këto ndryshime.

Informacioni sasior dhe cilësor për shumat që rrjedhin nga humbjet e pritshme të kredisë

- 35H Për të shpjeguar ndryshimet e shumës së provizionit për humbjen dhe arsyet për këto ndryshime, një njësi ekonomike duhet të japë, për çdo klasë instrumenti financiar një rakordim të tepricës së çeljes dhe tepricës në bilancin përfundimtar të shumës së humbjes, në formën e një tablele, duke treguar veçmas ndryshimet gjatë periudhës për:
- (a) provizionin për humbjen e matur me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë;
 - (b) provizionin për humbjen e matur me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës për:
 - (i) instrumentet financiare për të cilat rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare, por që nuk janë aktive financiare me kredit të çvlerësuar;
 - (ii) aktivet financiare që janë me kredit të çvlerësuar në datën e raportimit (por që nuk janë të blera apo krijuara me kreditit të çvlerësuar); dhe
 - (iii) llogaritë e arkëtueshme tregtare, kontratat e aktiveve ose qiratë e arkëtueshme për të cilat provizionet për humbjet maten në përputhje me paragrafin 5.5.15 të SNRF 9.
 - (c) aktivet financiare që janë blerë ose të krijuara me kredit të çvlerësuar. Përveç rakordimit, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për shumën totale të humbjeve të pritshme të paskontuara të kredisë në momentin e njohjes fillestare të aktiveve financiare të njohura për herë të parë gjatë periudhës raportuese.
- 35I Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar ndryshimet në provizionin për humbjen e trajtuar me informacion shtesë në përputhje me paragrafin 35H, një njësi ekonomike duhet të japë një shpjegim se si ndryshimet e rëndësishme në vlerën kontabël bruto të instrumenteve financiare gjatë periudhës kanë kontribuar në ndryshimin e provizionit të humbjes. Informacioni duhet të jepet veçmas për instrumentet financiare që përfaqësojnë provizionin e humbjes sipas listës në paragrafin 35H(a) - (c) dhe duhet të përfshijë informacionin përkatës cilësor dhe sasior. Shembuj të ndryshimeve në vlerën kontabël bruto të instrumenteve financiare që kanë kontribuar në ndryshimin e provizionit të humbjes mund të përfshijnë:
- (a) ndryshimet e shkaktuara nga instrumentet financiare të krijuar apo të blerë gjatë periudhës raportuese;
 - (b) modifikimin e flukseve monetare kontraktuale në aktivet financiare të cilat nuk rezultojnë në një çregjistrim të këtyre aktiveve financiare në përputhje me SNRF 9;
 - (c) ndryshimet për shkak të instrumenteve financiare që janë çregjistruar (përfshirë ato që u është pakësuar vlera) gjatë periudhës së raportimit; dhe
 - (d) ndryshimet që rrjedhin nga fakti nëse provizioni për humbjen matet me shumën e barabartë me humbjet e pritshme të kredisë për periudhën 12-mujore ose për jetën.
- 35J Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë natyrën dhe efektin e modifikimeve të flukseve monetare kontraktuale për aktivet financiare të cilat nuk kanë rezultuar në çregjistrim dhe të efekteve të këtyre modifikimeve në matjen e humbjeve të pritshme të kredisë, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për:
- (a) koston e amortizuar përpara modifikimit dhe fitimin ose humbjen neto nga modifikimi të njohur për aktivet financiare për të cilën flukset monetare kontraktuale janë modifikuar gjatë periudhës raportuese, ndërkohë që për ata ka pasur një provizion humbje të matur në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës; dhe
 - (b) vlerën kontabël bruto, në fund të periudhës së raportimit të aktiveve financiare që janë modifikuar që nga njohja fillestare në një kohë kur shuma e humbjes ishte matur në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës dhe për të cilat humbja ka ndryshuar gjatë periudhës së raportimit në një shumë të barabartë me humbjen e pritshme të kredisë për 12 muaj.
- 35K Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar efektin e kolateralit dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë në shumat që rrjedhin nga humbjet e pritshme të kredisë,

njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për çdo klasë instrumenti financiar si më poshtë:

- (a) shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin e saj maksimal ndaj rrezikut të kredisë në fund të periudhës raportuese, pa marrë parasysh ndonjë kolateral të mbajtur apo aktiv që mbahet si garanci kredie (p.sh. marrëveshjet për neto që nuk kualifikohen për kompensim në përputhje me SNK 32).
- (b) një përshkrim të kolateralit që mbahet si garanci dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë përfshirë:
 - (i) një përshkrim të natyrës dhe cilësisë së kolateralit të mbajtur;
 - (ii) një shpjegim për çdo ndryshim thelbësor në cilësinë e kolateralit apo të aktiveve të tjera garantuese të kredisë si rezultat i përkeqësimit apo ndryshimeve në politikat kolateralit të njësisë ekonomike gjatë periudhës raportuese; dhe
 - (iii) informacion në lidhje me instrumentet financiare për të cilat një njësi ekonomike nuk ka njohur shumën e humbjes për shkak të kolateralit.
- (c) informacion sasior mbi kolateralin e mbajtur si vlerë dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë (për shembull, dhënia e një shifre për masën në të cilën kolaterali dhe aktivet e tjera garantuese të kredisë mund të zbusin rrezikun e kredisë) për aktivet financiare që janë me kredit të çvlerësuar në datën e raportimit.

35L Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për shumën kontraktuale të papaguar të aktiveve financiare që janë pakësuar gjatë periudhës së raportimit dhe janë ende subjekt i përpjekjeve për zbatimin e masave shtrënguese.

Ekspozim ndaj rrezikut të kredisë

35M Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare të vlerësojnë ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë të një njësie ekonomike dhe për të kuptuar përqendrim e rrezikut thelbësor të kredisë, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese sipas klasave të klasifikimit të rrezikut të kredisë, për vlerën bruto kontabël të aktiveve financiare dhe për ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë mbi angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare. Ky informacion do të sigurohet veçmas për instrumentet financiare si më poshtë:

- (a) për të cilat shuma e humbjes matet me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë për 12 muaj;
- (b) për të cilat shuma e humbjes matet si një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës dhe që janë:
 - (i) instrumente financiare për të cilat rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare, por që nuk janë aktive financiare me kredit të çvlerësuar;
 - (ii) aktive financiare që janë me kredit të çvlerësuar në datën e raportimit (por që nuk janë të blera apo krijuar si me kredit të çvlerësuar); dhe
 - (iii) llogari të arkëtueshme tregtare, kontrata të aktiveve ose qira të arkëtueshme për të cilat provizioni për humbjet maten në përputhje me paragrafin 5.5.15 të SNRF 9.
- (c) për aktive financiare të blera apo të krijuara me kredit të zhvlerësuar.

35N Për llogaritë tregtare të arkëtueshme, kontratat e aktiveve dhe qiratë e arkëtueshme për të cilat një njësi ekonomike zbaton paragrafin 5.5.15 të SNRF 9, informacioni i dhënë në përputhje me paragrafin 35M mund të bazohet në një matrice provizionesh (shih paragrafin B5.5.35 të SNRF 9).

36 Për të gjitha instrumentet financiare brenda objektit të këtij SNRF-je, por për të cilat nuk janë zbatuar kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për çdo klasë instrumenti financiar si më poshtë:

- (a) shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin e saj maksimal ndaj rrezikut të kredisë në fund të periudhës raportuese, pa marrë parasysh ndonjë kolateral të mbajtur apo aktiv që mbahet si garanci kredie (p.sh. marrëveshjet për neto që nuk kualifikohen për kompensim në përputhje me SNK 32); kjo dhënie e informacioneve shpjeguese nuk

kërkohej për instrumentet financiare vlera kontabël neto e të cilave përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë.

- (b) një përshkrim i kolateralit të mbajtur për siguri dhe i aktiveve të tjera të mbajtura si garanci të kredisë dhe efekti i tyre financiar (p.sh. përcaktimin e masës me të cilën kolaterali dhe aktiv tjetër i mbajtur si garanci i kredisë parandalojnë rrezikun e kredisë) në lidhje me shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë (nëse është dhënë informacion shpjegues në përputhje me (a) ose është përfaqësuar nga vlera kontabël neto e një instrumenti financiar).

(c) [fshirë]

(d) ...

37 [Fshirë]

42C Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E–42H, një njësi ekonomike ka përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar nëse, si pjesë e transferimit, njësia ekonomike mban ndonjë nga të drejtat ose detyrimet kontraktuale të lidhura me aktivin financiar të transferuar ose merr ndonjë të drejtë të re ose detyrim të ri që lidhet me aktivin financiar të transferuar. Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E–42H, elementët e mëposhtëm nuk përbëjnë përfshirje të vazhdueshme:

(a) ...

- (b) një marrëveshje sipas së cilës një njësi ekonomike mban të drejtat kontraktuale për të marrë flukse mjete monetare të një aktivi financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual për të paguar flukse mjete monetare tek një ose më shumë njësi ekonomike dhe plotësohen kushtet e paragrafëve 3.2.5(a)–(c) të SNRF 9.

Aktivet financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre

42D Një njësi ekonomike mund të ketë transferuar aktive financiare në një mënyrë të tillë që pjesë ose të gjitha aktivet financiare të transferuara nuk kualifikohen për çregjistrim. Për të plotësuar objektivat e vendosura në paragrafët 42B(a), njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues në çdo datë raportimi për çdo klasë të aktiveve financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre për:

(a) ...

- (f) kur njësia ekonomike vazhdon të njohë aktivet në nivelin e përfshirjes së saj të vazhdueshme (shiko paragrafët 3.2.6(c)(ii) dhe 3.2.16 të SNRF 9), vlerën totale kontabël të aktiveve origjinale para transferimit, vlerën kontabël të aktiveve që njësia ekonomike vazhdon të njohë, dhe vlerën kontabël të detyrimeve që lidhen me to.

Aktivet financiare të transferuara që janë çregjistruar në tërësinë e tyre

42E Për të arritur objektivat e vendosura në paragrafin 42B(b), kur një njësi ekonomike çregjistron aktivet financiare të transferuara në tërësinë e tyre (shiko paragrafin 3.2.6(c)(ii) dhe (c)(i) të SNRF 9) por ka përfshirje të vazhdueshme në to, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për çdo lloj të përfshirjes së vazhdueshme në çdo datë raportimi, minimumi për:

(a) ...

Zbatimi fillestar i SNRF 9

42I Në periudhën raportuese që përfshin datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, njësia ekonomike duhet të japë informacionin e mëposhtëm për secilën klasë të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare si në datën e zbatimit fillestar:

- (a) kategorinë origjinale të matjes dhe vlerën kontabël të përcaktuar në përputhje me SNK 39 ose në përputhje me një version të mëparshëm të SNRF 9 (nëse qasja e zgjedhur e

njesisë ekonomike për të aplikuar SNRF 9 përfshin më shumë se një datën e zbatimit fillestar për kërkesa të ndryshme);

- (b) kategorinë e re të matjes dhe vlerën e mbartur të përcaktuar në përputhje me SNRF 9;
- (c) madhësinë e ndonjë aktivi financiar dhe detyrimi financiar të pasqyrës së pozicionit financiar që më parë ishin përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes, por tashmë nuk përcaktohen si të tillë, duke bërë dallim mes atyre që njësia duhet të riklasifikojë sipas kërkesave të SNRF 9 dhe atyre që ajo zgjedh të riklasifikojë.

Në përputhje me paragrafin 7.2.2 të SNRF 9, në varësi të metodës së zgjedhur të njesisë ekonomike për aplikimin e SNRF 9, tranzicioni mund të përfshijë më shumë se një datë të zbatimit fillestar. Prandaj ky paragraf mund të japë informacion shpjegues për më shumë se një datë të zbatimit fillestar. Një njësi ekonomike duhet të paraqesë këto informacione shpjeguese sasiore në formë table me përjashtim të rastit kur një format tjetër është më i përshtatshëm.

42J Në periudhën raportuese e cila përfshin dhe datë e zbatimit fillestar të SNRF 9, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues në mënyrë që tu mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë:

- (a) mënyrën se si njësia ekonomike i ka zbatuar kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin e aktiveve financiare, për të cilat ka ndryshuar klasifikimi si rezultat i zbatimit të SNRF 9.
- (b) arsyet për çdo përcaktim ose jo të aktiveve ose detyrimeve financiare si të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes në datën e zbatimit fillestar.

Në përputhje me paragrafin 7.2.2 të SNRF 9, në varësi të metodës së zgjedhur të njesisë ekonomike për aplikimin e SNRF 9, tranzicioni mund të përfshijë më shumë se një datë të zbatimit fillestar. Prandaj ky paragraf mund të japë informacion shpjegues për më shumë se një datë të zbatimit fillestar.

42K Në periudhën raportuese që një njësi ekonomike zbaton për herë të parë kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare (p.sh. kur njësia ekonomike kalon nga SNK 39 në SNRF 9 për aktivet financiare), ajo do të paraqesë informacionet shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 42L-42O e këtij SNRF siç kërkohet nga paragrafi 7.2.15 i SNRF 9.

42L Kur kërkohet nga paragrafi 42K, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për ndryshimet në klasifikimin e aktiveve dhe detyrimeve financiare në datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, duke treguar veçmas:

- (a) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) bazuar në kategoritë e matjes në përputhje me SNK 39 (d.m.th. që nuk vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9); dhe
- (b) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) që vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9.

Dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf nuk duhet të bëhet pas periudhës vjetore raportuese në të cilën njësia ekonomike fillimisht zbaton kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare.

42M Kur kërkohet nga paragrafi 42K, një njësi ekonomike duhet të japë informacionet e mëposhtme për aktivet dhe detyrimet financiare që janë riklasifikuar për tu matur me koston e amortizuar dhe, në rastin e aktiveve financiare, që janë riklasifikuar nga vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes për tu matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, si rezultat i kalimit në SNRF 9:

- (a) vlerën e drejtë të aktiveve financiare ose detyrimeve financiare në fund të periudhës së raportimit; dhe
- (b) fitimin ose humbjen nga vlera e drejtë që do të ishte njohur në rezultat ose në të ardhurat e tjera përmbledhëse gjatë periudhës së raportimit nëse aktivet ose detyrimet financiare nuk do të ishin riklasifikuar;

Dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf nuk duhet të bëhet pas periudhës vjetore raportuese në të cilën njësia ekonomike fillimisht zbaton kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare.

42N Kur kërkohet nga paragrafi 42K, një njësi ekonomike duhet të japë informacionet e mëposhtme për aktivet dhe detyrimet financiare që janë riklasifikuar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes si rezultat i kalimit tek SNRF 9:

- (a) normën e interesit efektiv të përcaktuar në datën e riklasifikimit; dhe
- (b) shpenzimet ose të ardhurat e njohura nga interesi.

Nëse një njësi ekonomike trajton vlerën e drejtë të një aktivi financiar ose detyrimi financiar si vlerën e re kontabël bruto në datën e zbatimit fillestar (shih paragrafin 7.2.11 të SNRF 9), dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf do të bëhet për çdo periudhë të raportimit deri në momentin e çregjistrimit. Përndryshe, dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf nuk duhet të bëhet pas periudhës vjetore raportuese në të cilën njësi ekonomike zbaton për herë të parë kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare.

42O Kur një njësi ekonomike paraqet informacionet shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 42K-42N, këto informacione shpjeguese, dhe ato informacione shpjeguese në paragrafin 25 të këtij SNRF-je, duhet të lejojnë të rakorduar midis:

- (a) kategorive të matjes në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9; dhe
- (b) klasës së instrumentit financiar

në datën e zbatimit fillestar.

42P Në datën e zbatimit fillestar të nenit 5.5 të SNRF 9, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që do të lejonte një rakordim të provizioneve për zhvlerësim në fund të periudhës në përputhje me SNK 39 dhe të provizioneve në përputhje me SNK 37 me provizionet e humbjes në fillim të periudhës të përcaktuara në përputhje me SNRF 9. Për aktivet financiare, ky informacion shpjegues do të jepet sipas kategorive të matjes së aktiveve të ngjashme financiare në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9, dhe do të tregojë veçmas efektin e ndryshimeve në kategorinë e matjes për provizionin e humbjes në atë datë.

42Q Në periudhën raportuese që përfshin datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, një njësi ekonomike nuk i kërkohet të japë informacione shpjeguese për shumat të atyre zërave që do të ishin të raportuara sipas kërkesave të klasifikimit dhe matjes (që përfshin kërkesat që lidhen me matjen sipas kostos së amortizuar të aktiveve financiare dhe zhvlerësimin në nenet 5.4 dhe 5.5 të SNRF 9) të:

- (a) SNRF 9 për periudhat e mëparshme; dhe
- (b) SNK 39 për periudhën aktuale.

42R Në përputhje me paragrafin 7.2.4 të SNRF 9, në qoftë se në datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, është e pamundur (siç përcaktohet në SNK 8) për një njësi ekonomike të vlerësojë një element të ndryshuar të vlerës në kohë të parasë në përputhje me paragrafët B4.1.9B-B4.1.9D të SNRF 9 mbi bazën e fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e njohjes fillestare të aktivitetit financiar, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë karakteristikat e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të atij aktivi financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në momentin e njohjes fillestare të aktivitetit financiar pa marrë në konsideratë kërkesat që lidhen me ndryshimin e elementit të vlerës në kohë të parasë në paragrafët B4.1.9B - B4.1.9D të SNRF 9. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për vlerën kontabël në datën e raportimit të aktiveve financiare karakteristikat e fluksit monetar kontraktual të të cilave janë vlerësuar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në njohjen fillestare të aktivitetit financiar, pa marrë parasysh kërkesat që lidhen me modifikimin e vlerës në kohë e elementit të para në paragrafët B4.1.9B-B4.1.9D të SNRF 9 deri sa ato aktive financiare çregjistrohen.

42S Në përputhje me paragrafin 7.2.5 të SNRF 9, në qoftë se nuk është praktikë (siç përcaktohet në SNK 8) në datën e zbatimit fillestar për një njësi ekonomike për të vlerësuar nëse vlera e drejtë e një tipar parapagimit ishte e parëndësishme në përputhje me paragrafët B4.1.12 (d) të SNRF 9 bazuar në faktet dhe rrethanat që ekzistojnë në njohjen fillestare të aktivitetit financiar, një njësi ekonomike do të vlerësojë karakteristikat e flukseve monetare kontraktuale të atij aktivi financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në njohjen fillestare të aktivitetit financiar pa marrë parasysh përjashtimin për karakteristika e parapagimit në paragrafin B4.1.12 të SNRF 9. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për vlerën kontabël në datën e raportimit të aktiveve financiare karakteristikat e fluksit monetar kontraktual të të cilave janë vlerësuar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në njohjen fillestare të aktivitetit financiar, pa marrë parasysh përjashtimin për karakteristika të parapagimit në paragrafin B4.1.12 të SNRF 9 deri sa ato aktive financiare çregjistrohen.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

44F	[Fshirë]
44H–44J	[Fshirë]
44N	[Fshirë]
44S–44W	[Fshirë]
44Y	[Fshirë]
44Z	SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014, janë ndryshuar paragrafët 2–5, 8–11, 14, 20, 28–30, 36, 42C–42E, Shtojca A dhe paragrafët B1, B5, B9, B10, B22 dhe B27, janë fshirë paragrafët 12, 12A, 16, 22–24, 37, 44E, 44F, 44H–44J, 44N, 44S–44W, 44Y, B4 dhe Shtojca D dhe janë shtuar paragrafët 15A, 10A, 11A, 11B, 12B–12D, 16A, 20A, 21A–21D, 22A–22C, 23A–23F, 24A–24G, 35A–35N, 42I–42S, 44ZA dhe B8A–B8J. Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9. Nuk është e nevojshme që këto ndryshime të zbatohen për informacionin krahasues që i përket periudhave raportuese përpara datës së zbatimit për herë të parë të SNRF 9.
44ZA	Në përputhje me paragrafin 7.1.2 të SNRF 9, për periudhat raportuese që fillojnë përpara 1 Janarit 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë që të zbatohet kërkesat për paraqitjen e fitimeve dhe humbjeve mbi detyrimet financiare të përcaktuar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në paragrafët 5.7.1(c), 5.7.7–5.7.9, 7.2.12 dhe B5.7.5–B5.7.20 të SNRF 9 pa aplikuar kërkesat e tjera të SNRF 9. Nëse një njësi ekonomike zgjedh që të zbatohet vetëm paragrafët më sipër të SNRF 9, ajo duhet të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt dhe duhet të sigurojë në mënyrë të vazhdueshme dhënien e informacioneve shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 10–11 të kësaj SNRF (ndryshuar me SNRF 9, (2010)).

C14 Në Shtojcën A, është shtuar përkufizimi për "shkallët e vlerësimit të rrezikut të kredisë", është fshirë përkufizimi i "detyrimi i pashlyer në kohë" dhe paragrafi i fundit ndryshohet si vijon:

shkallët e vlerësimit të rrezikut të kredisë	Vlerësimi i rrezikut të kredisë të bazuar në rrezikun e mospagimit në kohë për një instrument financiar.
---	--

Termat e mëposhtëm janë përcaktuar në paragrafin 11 të SNK 32, paragrafin 9 të SNK 39, në Shtojcën A të SNRF 9 ose në Shtojcën A të SNRF 13 dhe janë përdorur në këtë SNRF me kuptimet e specifikuar në SNK 32, SNK 39, SNRF 9 dhe SNRF 13.

- kosto e amortizuar e një aktivi financiar ose detyrimi financiar
- kontratat e aktiveve
- aktivet financiare me kreditit të çvlerësuar
- çregjistrimi
- derivativ
- dividendët;
- metoda e interesit efektiv
- instrument i kapitalit neto
- humbjet e pritshme të kredisë
- vlera e drejtë
- aktiv financiar
- kontratë e garancisë financiare
- instrument financiar
- detyrim financiar
- detyrimi financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes
- transaksion parashikues
- Vlera kontabël bruto

- instrument mbulues
 - i mbajtur për tregtim
 - fitimet ose humbjet e çvlerësimit
 - provizion për humbje
 - aktiveve financiare me kredit të zhvlerësuar të blera apo të krijuara
 - data e riklasifikimit
 - blerje ose shitje në mënyrë të rregullt.
- C15 Në Shtojcën B, paragrafët B1, B5, B9, B10, B22 dhe B27 janë ndryshuar për tu lexuar si vijon, titulli sipër paragrafit B4 dhe paragrafi B4 janë fshirë dhe janë shtuar titulli sipër paragrafit B8A dhe paragrafët B8A-B8J:
- B1 Paragrafi 6 i kërkon një njësie ekonomike të grupojë instrumentet financiare në klasa që janë të përshtatshme me natyrën e informacionit të paraqitur dhe që merr në konsideratë karakteristikat e këtyre instrumenteve financiare. Klasat e përshkruara në paragrafin 6 përcaktohen nga njësia ekonomike dhe prandaj janë të dallueshme nga kategoritë e instrumenteve financiare të specifikuar në SNRF9 (i cili përcakton sesi maten instrumentet financiare dhe kur njihen ndryshimet në vlerën e drejtë).
- B4 [Fshirë]
- B5 Paragrafi 21 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për bazën (ose bazat) e matjes të përdorura në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe për politikat kontabël të tjera të përdorura të cilat janë të rëndësishme për të kuptuar pasqyrat financiare. Për instrumentet financiare, dhënie informacionesh shpjeguese të tilla mund të përfshijnë:
- (a) për detyrimet financiare të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes:
 - (i) natyrën e detyrimeve financiare të cilat njësia ekonomike i ka përcaktuar me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes;
 - (ii) kriterin për një përcaktim të tillë të këtyre detyrimeve financiare në njohjen fillestare; dhe
 - (iii) mënyrën se si njësia ekonomike ka plotësuar kushtet e paragrafit 4.2.2 të SNRF 9 për këtë përcaktim.
 - (b) për aktivet financiare të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes:
 - (i) natyrën e aktiveve financiare të cilat njësia ekonomike i ka përcaktuar me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes; dhe
 - (ii) mënyrën se si njësia ekonomike ka plotësuar kushtet e paragrafit 4.1.5 të SNRF 9 për këtë përcaktim.
 - (b) [fshirë]
 - (c) faktin nëse blerjet dhe shitjet në mënyrë të rregullt të aktiveve financiare janë kontabilizuar në datën e tregtimit ose të shlyerjes (shih paragrafin 3.1.2 të SNRF 9).
 - (d) [fshirë]
 - (e) ...
 - (f) [fshirë]
 - (g) [fshirë]

Praktikat e menaxhimit të rrezikut të kredisë (paragrafët 35F-35G)

- B8A Paragrafi 35F (b) kërkon dhënien e informacioneve për atë se si një njësia ekonomike ka përcaktuar mospagimin në kohë për instrumente të ndryshme financiare dhe arsyet e zgjedhjes së këtyre përcaktimeve. Në përputhje me paragrafin 5.5.9 të SNRF 9, përcaktimi nëse humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës duhet të njihen, është e bazuar në rritjen e rrezikut të mospagimit në kohë që nga njohja fillestare. Informacion rreth përkufizimeve të mospagimit në kohë të cilat do të ndihmojnë përdoruesit e pasqyrave financiare të kuptojnë se si një njësia ekonomike ka zbatuar kërkesat e SNRF 9 për humbjen e pritshme të kredisë që mund të përfshijnë:

- (a) faktorët cilësore dhe sasiorë që janë marrë në konsideratë në përcaktimin e mospagimit në kohë;
 - (b) nëse përkufizime të ndryshme janë aplikuar për lloje të ndryshme të instrumenteve financiare; dhe
 - (c) supozime për normën shërimit (d.m.th. numri i aktiveve financiare që kthehen në status të rregullt) pas një mospagimi në kohë të aktivitetit financiar.
- B8B** Për të ndihmuar përdoruesit e pasqyrave financiare në vlerësimin e rristurimit dhe modifikimit të politikave të njësisë ekonomike, paragrafi 35F(f)(i) kërkon dhënien e informacioneve shpjeguese për atë se si një njësi ekonomike e monitoron shkallën në të cilën humbja e aktiveve financiare e shpjeguar më parë në përputhje me paragrafin 35F (f) (i) e më pas është matur me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës në përputhje me paragrafin 5.5.3 të SNRF 9. Informacioni sasior që do të ndihmojë përdoruesit për të kuptuar rritjen e mëvonshme në riskun e kredisë së aktiveve financiare të modifikuara mund të përfshijë informacion për aktivet financiare të modifikuara që plotësojnë kriteret në paragrafin 35F(f)(i) për të cilat provizionin i humbjes është rishikuar për tu matur me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës (d.m.th. një normë e përqesuar).
- B8C** Paragrafi 35G(a) kërkon dhënien e informacionit për bazën e të dhënave dhe supozimet dhe teknikat e vlerësimit të përdorura që janë zbatuar për kërkesat e zhvlerësimit në SNRF 9. Supozimet dhe të dhënat e një njësie ekonomike të përdorura për të matur humbjet e pritshme të kredisë ose për të përcaktuar shkallën e rritjes së rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare mund të përfshijnë informacionin e brendshëm historik ose nga raportet e vlerësimit dhe supozimet rreth jetës së pritshme të instrumenteve financiare dhe kohën e shitjes së kolateralit.

Ndryshimet në provizionin e humbjes (paragrafi 35H)

- B8D** Në përputhje me paragrafin 35H, një njësi ekonomike i kërket të shpjegojë arsyet për ndryshimet në provizionin e humbjes gjatë periudhës. Përveç rakordimit të tepër të çeljes me bilancin përfundimtar të provizionit të humbjeve, mund të jetë e nevojshme që të jepet dhe një shpjegim narrativ të ndryshimeve. Ky shpjegim narrativ mund të përfshijë një analizë të shkaqeve për ndryshimin e provizionit të humbjeve gjatë periudhës, duke përfshirë:
- (a) përbërjen e portofolit;
 - (b) volumin e aktiveve financiare të blera ose të krijuara; dhe
 - (c) rrezikshmërinë e humbjeve të parashikuara të kredisë.
- B8E** Për angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare humbja e parashikuar njihet si provizion. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues rreth ndryshimeve në provizionin e humbjes për aktivet financiare të ndarë nga ato për angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare. Megjithatë, nëse një instrument financiar përfshin të dyja si një kredi (d.m.th. aktiv financiar) ashtu dhe një angazhim të pa tërhequr (d.m.th. angazhim huaje) dhe njësi ekonomike nuk mund të identifikojë veçmas humbjet e pritshme të angazhimit të huasë nga ato të aktivitetit financiar, humbjet e pritshme të kredisë për angazhimin e huasë duhet të njihen së bashku me provizionin e humbjes për aktivin financiar. Për atë që humbjet e kombinuara të pritshme të kredisë tejkalojnë vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar, humbjet e pritshme të kredisë duhet të njihet si provizion.

Kolaterali (paragrafi 35K)

- B8F** Paragrafi 35K kërkon dhënien e informacioneve që do të mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar efektin e kolateralit dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë mbi shumën e humbjeve të pritshme të kredisë. Një njësi ekonomike as nuk i kërket që të japë informacion në lidhje me vlerën e drejtë të kolateralit dhe të aktiveve të tjera garantuese të huasë dhe as nuk është e nevojshme që të përcaktojë vlerën e saktë të kolateralit që është përfshirë në llogaritjen e humbjeve të pritshme të kredisë (d.m.th. humbjen e mospagimit).
- B8G** Një përshkrim narrativ i kolateralit dhe efekti i tij mbi shumën e humbjeve të pritshme të kredisë mund të përfshijë informacion në lidhje me:
- (a) llojet kryesore të kolateralit të mbajtur si garanci dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë (shembuj të këtyre të fundit janë, derivateve të kredisë dhe marrëveshjet e kompensimeve që nuk kualifikohen për kompensim në përputhje me SNK 32);

- (b) vëllimin e kolateralit të mbajtur dhe të aktiveve të tjera garantuese të kredisë dhe rëndësinë e tyre në lidhje me masën e provizionit të humbjes;
- (c) politikat dhe proceset për vlerësimin dhe menaxhimin e kolateralit dhe të aktiveve të tjera garantuese të kredisë;
- (d) llojet kryesore të kundër partive të kolateralit dhe të aktiveve të tjera garantuese të kredisë dhe aftësinë huamarrëse të tyre; dhe
- (e) informacionin rreth përqendrimeve të riskut brenda kolateralit dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë (paragrafët 35M-35N)

- B8H** Paragrafi 35M kërkon dhënien e informacionit shpjegues rreth ekspozimit të njësishë ekonomike ndaj rrezikut të kredisë dhe rreth përqendrimit të riskut të kredisë në datën e raportimit. Një përqendrim i rrezikut të kredisë ekziston kur një numër i palëve korresponduese janë të vendosura në një rajon gjeografik apo janë të angazhuar në aktivitete të ngjashme dhe kanë karakteristika të ngjashme ekonomike që do të sjellin ndikim në aftësinë e tyre për të përmbushur detyrimet kontraktuale të ndikohet në mënyrë të ngjashme nga ndryshimet në kushtet ekonomike apo ndryshime të tjera. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion që u mundëson përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar se a ka grupe apo portofole të instrumenteve financiare me karakteristika të veçanta të cilat mund të ndikojnë në një pjesë të madhe të atij grupi të instrumenteve financiare të tilla si përqendrimi ndaj rreziqeve të veçanta. Kjo mund të përfshijë, për shembull koncentrim sipas raportit të vlerës së huasë me kolateralin, kriterit gjeografik, industrisë ose tipit të emetuesit.
- B8I** Numri në klasifikimin e vlerësimit të rrezikut të kredisë përdoret për të dhënë informacion në përputhje me paragrafin 35M do të jetë në përputhje me numrin që njësia ekonomike raporton për personelin drejtues kryesor për qëllime të menaxhimit të rrezikut të kredisë. Nëse informacioni mbas datës së mospagimit është informacioni i vetëm specifik i disponueshëm për huamarrësin dhe një njësi ekonomike përdor informacionin e mbas datës së mospagimit për të vlerësuar nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare në përputhje me paragrafin 5.5.10 të SNRF 9, një njësi ekonomike do të japë një analizë sipas statusit të mospagimit për ato aktive financiare.
- B8J** Kur një njësi ekonomike ka matur humbjet e pritshme të kredisë në mënyrë kolektive, njësia ekonomike mund të mos jetë në gjendje për të shpërndarë shumën bruto kontabël të aktiveve financiare individuale ose ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë mbi angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare sipas klasifikimit në vlerësimin e rrezikut të kredisë për të cilat janë njohur humbjet e pritshme të kredisë për jetën. Në këtë rast, njësia ekonomike duhet të zbatojë kërkesat në paragrafin 35M të këtyre instrumenteve financiare që mund të shpërndahen direkt në një klasë të vlerësimit të rrezikut të kredisë dhe të japë informacion shpjegues veçmas për vlerën kontabël bruto të instrumenteve financiare për të cilat humbjet e pritshme të kredisë për jetën kanë qenë të matura mbi baza kolektive.
- B9** Paragrafët 35K(a) dhe 36(a) kërkojnë paraqitjen e shumës që përfaqëson më mirë ekspozimin maksimal të njësishë ekonomike ndaj rrezikut të kredisë. Për një aktiv financiar, zakonisht kjo është vlera kontabël bruto, e pakësuar për:
- (a) ...
 - (b) çdo provizion për humbje të njohur në përputhje me SNRF 9.
- B10** Aktivitetet që sjellin rrezikun e kredisë dhe ekspozimin maksimal që shoqëron rrezikun e kredisë, përfshijnë por nuk kufizohen vetëm në:
- (a) dhënien e huave për klientët dhe vendosjen e depozitave me njësi të tjera ekonomike. Në raste të tilla ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë është vlera kontabël e aktiveve financiare përkatëse.
 - (b) ...
- B22** *Rreziku i normës së interesit* rezulton në instrumentet financiare bartës të interesit të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar (p.sh. instrumentet e borxhit të blerë ose të emetuar) dhe në disa instrumente financiarë të panjohur në bilanc (p.sh. disa angazhime huaje).
- B27** Në përputhje me paragrafin 40(a), ndjeshmëria e fitimit ose humbjes (që vjen për shembull nga instrumentet e matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes) paraqitet veçmas ndjeshmërisë së pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse (që vjen, për shembull nga

investimet në instrumente kapitali, ndryshimet në vlerën e drejtë të cilëve paraqiten në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse).

C16 Shtojca D është fshirë.

SNRF 9 Instrumentet Financiarë (publikuar në tetor 2009)

C17 Paragrafi 8.1.1 është ndryshuar dhe lexohet si më poshtë:

- 8.1.1 SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014 ka tejkaluar këtë standard. Një njësi ekonomike zbaton SNRF 9 botuar në Korrik 2014 për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2018 ose më pas. Megjithatë, për periudhat vjetore që fillojnë përpara datës 1 Janar 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë të zbatojë këtë Standard nëse, dhe vetëm nëse, data e aplikimit fillestar të njësisë ekonomike është para datës 1 Shkurt 2015. Në qoftë se një njësi ekonomike zgjedh të zbatojë këtë Standard ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe në të njëjtën kohë duhet të zbatojë ndryshimet në Shtojcën C.

SNRF 9 Instrumentet Financiare (publikuar në Tetor 2010)

C18 Paragrafët 7.1.1 dhe 7.3.2 janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë dhe është shtuar paragrafi 7.1.1A:

- 7.1.1 SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014 ka tejkaluar këtë standard. Një njësi ekonomike zbaton SNRF 9 botuar në Korrik 2014 për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2018 ose më pas. Megjithatë, për periudhat vjetore që fillojnë përpara datës 1 Janar 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë të zbatojë këtë Standard nëse, dhe vetëm nëse, data e aplikimit fillestar të njësisë ekonomike është para datës 1 Shkurt 2015. Në qoftë se një njësi ekonomik zgjedh të zbatojë këtë Standard më herët dhe ndërkohë nuk ka zbatuar SNRF 9 të publikuar në 2009, ajo duhet të zbatojë njëkohësisht të gjitha kërkesat këtij Standardi (shih gjithashtu paragrafët 7.1.1A dhe 7.3.2). Në qoftë se një njësi ekonomike zbaton këtë Standard ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe në të njëjtën kohë duhet të zbatojë ndryshimet në Shtojcën C.
- 7.1.1A Pavarësisht kërkesave në paragrafin 7.1.1, për periudhat raportuese që fillojnë përpara 1 Janarit 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë që të zbatojë kërkesat për paraqitjen e fitimeve dhe humbjeve mbi detyrimet financiare të përcaktuar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në paragrafët 5.7.1(c), 5.7.7-5.7.9, 7.2.12 dhe B5.7.5-B5.7.20 pa aplikuar kërkesat e tjera në këtë Standard. Nëse një njësi ekonomike zgjedh që të zbatojë vetëm paragrafët më sipër, ajo duhet të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt dhe duhet të sigurojë në mënyrë të vazhdueshme dhënien e informacioneve shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 10-11 të SNRF 7 (ndryshuar në këtë Standard).
- 7.3.2 Ky Standard zëvendëson SNRF 9 të publikuar në 2009. Megjithatë, për periudhat vjetore që fillojnë përpara datës 1 Janar 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë të zbatojë SNRF 9 të publikuar në 2009 nëse, dhe vetëm nëse, data e aplikimit fillestar të njësisë ekonomike është para datës 1 Shkurt 2015.

SNRF 9 Instrumentet Financiare (Kontabiliteti Mbrojtës dhe ndryshime të SNRF 9, SNRF 7 dhe SNK 39)

C19 Paragrafët 7.1.1, 7.1.2 dhe 7.1.3 janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë:

- 7.1.1 SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014 ka zëvendësuar këtë Standard. Një njësi ekonomike zbaton SNRF 9 botuar në Korrik 2014 për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2018 ose më pas. Megjithatë, për periudhat vjetore që fillojnë përpara datës 1 Janar 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë të zbatojë këtë Standard nëse, dhe vetëm nëse, data e aplikimit fillestar të njësisë ekonomike është para datës 1 Shkurt 2015. Nëse një njësi ekonomike zgjedh që të zbatojë këtë Standard ajo duhet të zbatojë njëkohësisht të gjitha kërkesat në këtë Standard (shih gjithashtu dhe paragrafët 7.1.1A dhe 7.2.16). Në qoftë se një njësi ekonomike zbaton këtë Standard ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe në të njëjtën kohë duhet të zbatojë ndryshimet në Shtojcën C.
- 7.1.2 Pavarësisht kërkesave në paragrafin 7.1.1, për periudhat raportuese që fillojnë përpara 1 Janarit 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë që të zbatojë kërkesat për paraqitjen e fitimeve dhe

humbjeve mbi detyrimet financiare të përcaktuar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në paragrafët 5.7.1(c), 5.7.7-5.7.9, 7.2.12 dhe B5.7.5-B5.7.20 pa aplikuar kërkesat e tjera në këtë Standard. Nëse një njësi ekonomike zgjedh që të zbatojë vetëm paragrafët më sipër, ajo duhet të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt dhe duhet të sigurojë në mënyrë të vazhdueshme dhënien e informacioneve shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 10-11 të SNRF 7 (ndryshuar me SNRF 9, botuar në Tetor 2010).

- 7.3.2 Ky Standard zëvendëson SNRF 9 publikuar në 2009 dhe SNRF 2009 publikuar në 2010. Megjithatë, për periudhat vjetore që fillojnë përpara datës 1 Janar 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë të zbatojë SNRF 9 të publikuar në 2009 ose SNRF 9 të publikuar 2010 nëse, dhe vetëm nëse, data e aplikimit fillestar të njësisë ekonomike është para datës 1 Shkurt 2015.

IFRS 13 Matja e Vlerës së Drejtë

C20 Paragrafi 52 është ndryshuar dhe lexohet si më poshtë:

- 52 Përfshirja në paragrafin 48 zbatohet vetëm për aktivet financiare, detyrimet financiare dhe kontratat e tjera brenda objektit të SNRF 9 *Instrumentet Financiarë* (ose SNK 39 *Instrumentet Financiarë: Njohja dhe Matja*, në qoftë se SNRF 9 ende nuk është miratuar për zbatim). Referencat për aktivet financiare dhe detyrimet financiare në paragrafët 48–51 dhe 53–56 duhet të tregohen kur zbatohen për të gjitha kontratat që janë brenda objektit dhe kontabilizohen në përputhje me SNRF 9 (ose SNK 39 nëse SNRF 9 nuk është aprovuar ende për zbatim), pavarësisht nëse ato plotësojnë përkufizimet e aktiveve financiare ose detyrimeve financiare në SNK 32 *Instrumentet financiare: Paraqitja*.

C21 Në shtojcën C, është shtuar paragrafi C5.

- C5 SNRF 9 e publikuar në Korrik 2014 ka ndryshuar paragrafin 52. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur ajo zbaton SNRF 9.

SNK 1 Paraqitja e pasqyrave financiare

C22 Në paragrafin 7, përkufizimi i "të ardhurave të tjera përmbledhëse" dhe paragrafët 68,71,82, 93, 95, 96, 106 dhe 123 janë ndryshuar dhe duhen lexuar si më poshtë, paragrafi 139E dhe 139M janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 139O:

- 7 **Përkufizimet e termave të mëposhtme janë dhënë në këtë standard sipas këtyre kuptimeve specifike:**

...

Të ardhurat e tjera përmbledhëse përfshijnë zëra të të ardhurave dhe shpenzimeve (përfshirë rregullimet nga ri klasifikimet) të cilët nuk janë njohur në fitim ose humbje sipas kërkesave apo nëse lejohej nga SNRF-të e tjera.

Përbërësit e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirës përfshijnë:

- (a) ...
- (d) fitimet dhe humbjet nga investimet në instrumentet e kapitalit të përcaktuar si me vlerën e drejtë përmes pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9 *Instrumentet Financiarë*;
- (da) fitimet dhe humbjet nga instrumentet financiare të matur me vlerën e drejtë përmes pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9.
- (e) pjesën efektive të fitimeve dhe humbjeve në instrumentet mbulues në mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare dhe fitimet dhe humbjet në instrumentet mbulues që mbrojnë investimet në instrumente të kapitalit neto të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9 (shih Kapitullin 6 të SNRF 9);
- (f) për detyrime të veçanta të përcaktuara si me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbje, shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit (shih paragrafin 5.7.7 të SNRF 9).

- (g) ndryshimet në vlerën e vlerës në kohë të opsioneve kur bëhet ndarja e vlerës së perceptuar dhe vlerës në kohë të një kontrate opsiioni dhe përcaktimi si instrument mbulues vetëm ndryshimet në vlerën e perceptuar (shih Kapitullin 6 të SNRF 9);
- (h) ndryshimet në vlerë të elementeve të së ardhmes të një kontrate të së ardhmes kur bëhet ndarja e elementit të së ardhmes dhe elementit të çastit të një kontrate të së ardhmes dhe përcaktimi si instrument mbulues vetëm ndryshimet në elementin e çastit dhe ndryshimet në vlerën e bazës së hapjes së monedhës së huaj të një instrumenti financiar kur ky është përjashtuar nga përcaktimi i këtij instrumenti financiar si një instrument mbulues (shih Kapitullin 6 të SNRF 9);
- ...
- 68 Cikli i shfrytëzimit i një njësie ekonomike është koha mes blerjes së aktiveve për përpunim dhe realizimin (shndërrimin) e tyre në mjete monetare ose ekuivalentë të mjeteve monetare. Nëse cikli normal i shfrytëzimit të njësies ekonomike nuk është i identifikueshëm qartë, supozohet se ai zgjat dymbëdhjetë muaj. Aktivët afatshkurtra përfshijnë aktive (si inventarët dhe llogari të arkëtueshme tregtare) që shiten, konsumohen ose realizohen si pjesë e ciklit normal të shfrytëzimit edhe kur nuk pritet që ato të realizohen brenda dymbëdhjetë muajve pas datës së bilancit. Aktivët afatshkurtra përfshijnë edhe aktivët e mbajtura kryesisht për qëllime tregtare (shembuj përfshijnë disa aktive financiare që plotësojnë përkufizimin në SNRF 9 e të mbajturave për tregtim) dhe pjesa afatshkurtër e aktiveve afatgjata financiare.
- 71 Pasivët e tjera afatshkurtra që nuk janë shlyer gjatë ciklit normal të shfrytëzimit por që duhet të shlyhen brenda dymbëdhjetë muajve nga periudha e raportimit ose që mbahen kryesisht për qëllime tregtare. Shembuj janë disa detyrime financiare që plotësojnë përkufizimin si të mbajtura për tregtim në SNRF 9, overdraftet (zbulimet) bankare dhe pjesa afatshkurtër e aktiveve afatgjata financiare, dividendët e pagueshëm, tatimi mbi të ardhurat dhe të pagueshme të tjera jo tregtare. Pasivët financiarë që sigurojnë financim mbi një bazë afatgjata (d.m.th nuk janë pjesë e kapitalit qarkullues të përdorur gjatë ciklit normal të shfrytëzimit të njësies ekonomike) dhe që nuk kërkohet të shlyhen brenda dymbëdhjetë muajve nga periudha e raportimit janë detyrime afatgjata, objekt i paragrafëve 74 dhe 75.
- 82 **Përveç zërave të kërkuar nga SNRF-të e tjera, seksioni i rezultatit ose pasqyra e rezultatit do të përfshijë zërat që paraqesin shumat në vijim për periudhën:**
- (a) të ardhurat, duke dhënë veçmas të ardhurat nga interesi të llogaritura sipas metodës së interesit efektiv;
- (aa) fitimet ose humbjet që vijnë nga çregjistrimi i aktiveve financiare të matura me koston e amortizuar;
- (b) kostot e financimit;
- (ba) humbjet nga çylerësimi (përfshi dhe anulimet e humbjeve dhe fitimeve nga çylerësimi) të përcaktuar në përputhje me Seksionin 5.5 të SNRF 9;
- (c) pjesën e fitimit ose humbjes nga pjesëmarrjet dhe shoqëritë e përbashkëta të kontabilizuara sipas metodës së kapitalit neto;
- (ca) në qoftë se një aktiv financiar riklasifikohet nga kategoria që të matet me koston e amortizuar në kategorinë që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, çdo fitim ose humbje që vjen nga diferenca mes vlerës së mëparshme të koston së amortizuar të aktivit financiar dhe vlerës së drejtë të tij në datën e riklasifikimit (siç përcaktohet në SNRF 9);
- (cb) nëse një aktiv financiar është riklasifikuar nga kategoria me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në kategorinë që do të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, çdo fitim ose humbje e akumuluar e njohur më parë në të ardhurat e tjera përmbledhëse që tashmë riklasifikohet në fitim ose humbje;
- (d) ...
- 93 SNRF-të e tjera specifikojnë nëse dhe kur shumat e njohura më parë në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse klasifikohen në fitim ose humbje neto. Këto riklasifikime referohen në këtë Standard si rregullime riklasifikimi. Një rregullim riklasifikimi përfshihet së bashku me përbërësin e të ardhurave të tjera përmbledhëse në periudhën kur rregullimi është riklasifikuar në fitim ose humbje neto. Këto shuma mund të jenë njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse si fitime të përealizuara në periudhat aktuale ose të mëparshme. Këto fitime të përealizuara duhet detyrimisht të zbriten nga pasqyra e të ardhurave të tjera përmbledhëse në periudhën në të cilën

fitimet e realizuara janë riklasifikuar në fitim ose humbje neto për të shmangur përfshirjen e tyre dy herë në pasqyrën e të ardhurave përmblendhëse totale.

- 95 Rregullime riklasifikimi vijnë, për shembull, nga nxjerrja jashtë përdorimit e një njësie ekonomike të huaj (shih SNK 21) dhe kur disa flukset monetare të mbrojtura të parashikuara prekin fitimin ose humbjen (shih paragrafin 6.5.11(d) të SNRF 9 në lidhje me mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare).
- 96 Rregullimet e riklasifikimit nuk rrjedhin nga ndryshimet në tepricat e rivlerësimit të njohura në përputhje me SNK 16 ose SNK 38 ose nga ri matjet e përfitimeve të përcaktuara të njohura në përputhje me SNK 19. Këto përbërës njihen në të ardhura të tjera përmblendhëse dhe nuk riklasifikohen në fitim ose humbje në periudhat pasuese. Ndryshimet në tepricat e rivlerësimit mund të transferohen tek fitimet e pashpërndara në periudhat pasuese me përdorimin e aktivitetit ose me çregjistrimin e tij (shih SNK 16 dhe SNK 38). Në përputhje me SNRF 9, nuk do të kemi rregullime të riklasifikimit në qoftë se një mbrojtje e flukseve të mjeteve monetare ose trajtimi i vlerës në kohë të një opsioni (ose elementi i së ardhmes në një kontratë të së ardhmes ose baza e hapjes së një monedhe të huaj në një instrument financiar) rezultojnë në shuma që hiqen prej rezervës së fluksit të mjeteve monetare ose prej një përbërësi të veçantë të kapitalit, respektivisht dhe i përfshirë direkt në koston fillestare ose në ndonjë vlerë kontabël (neto) tjetër të një aktivi ose detyrimi. Këto shuma transferohen direkt në aktive ose detyrime.
- 106 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë një pasqyrë të ndryshimeve në kapitalin neto siç kërkohet nga paragrafi 10. Pasqyra e ndryshimeve në kapitalin neto përfshin informacionin e mëposhtëm:**
- (a) ...
- (c) [fshirë]
- (d) **për çdo përbërës të kapitalit neto, një rakordim në mes vlerës kontabël neto në fillim dhe në fund të periudhës, duke dhënë veçmas (të paktën) informacion shpjegues për ndryshimet që rezultojnë nga:**
- (i) **fitimin ose humbjen;**
- (ii) **të ardhurat e tjera përmblendhëse; dhe**
- (iii) **transaksionet me pronarët në cilësinë e tyre si pronarë, duke treguar veçmas kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët dhe ndryshimet në interesat e pronësisë në filiale të cilat nuk çojnë në një humbje të kontrollit.**
- 123 Në procesin e zbatimit të politikave kontabël të njësisë ekonomike, drejtimi bën gjykime të ndryshme, përveç atyre që përfshijnë çmuarje, të cilat, mund të ndikojnë në mënyrë të rëndësishme shumat e njohura në pasqyrat financiare. Për shembull, drejtimi bën gjykime në përcaktimin:
- (a) [fshirë]
- (b) nëse në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e rëndësishme nga pronësia e aktiveve financiare dhe aktiveve me qira u janë transferuar njësisë ekonomike të tjera;
- (c) nëse në thelb shitje të caktuara të mallrave janë marrëveshje financimi dhe për pasojë nuk sjellin të ardhura; dhe
- (d) nëse kushtet kontraktuale të një aktivi financiar shkaktojnë në datat e specifikuara flukse monetare të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe të interesit për shumën e papaguar të principalit.
- 139E [Fshirë]
- 139G [Fshirë]
- 139M [Fshirë]
- 139O SNRF 9, e publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët 7, 68, 71, 82, 93, 95, 96, 106 dhe 123 dhe ka fshirë paragrafët 139E, 139G dhe 139M. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 2 Inventarët

C23 Paragrafi 2 është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 40A, 40B dhe 40D janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 40F:

2 Ky standard zbatohet për të gjithë inventarët, me përjashtim të:

(a) [fshirë]

(b) instrumentet financiare (shih SNK 32 *Instrumentet Financiare: Paraqitja dhe SNRF 9 Instrumentet Financiare*); dhe

(c) ...

40A [Fshirë]

40B [Fshirë]

40D [Fshirë]

40F SNRF 9 i botuar në Korrik 2014 ndryshoi paragrafët 2 dhe ka fshirë paragrafët 40A, 40B dhe 40D. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 8 Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet

C24 Paragrafi 53 është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 54A, 54B dhe 54D janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 54E:

53 Nuk kërkohet zbatimi retrospektiv i një politike të re kontabël për një periudhë paraardhëse, ose korrigjimi i shumave për një periudhë paraardhëse, qoftë në bërjen e supozimeve rreth atyre se cilat duhet të ishin synimet e drejtimit në periudhën paraardhëse ose për vlerësimin e shumave të njohura, matura apo paraqitura në një periudhë paraardhëse. Për shembull, kur një njësi ekonomike korrigjon një gabim të periudhës paraardhëse në llogaritjen e detyrimeve të tij për lejet e paaftësisë së përkohshme në punë të akumuluar në përputhje me SNK 19 *Përfitimet e Punëmarrësve*, nuk merr parasysh informacionin rreth një sezoni gripi të rëndë të pazakontë gjatë periudhës tjetër që bëhet i disponueshëm pasi pasqyrat financiare për periudhën paraardhëse janë autorizuar për publikim. Fakti që vlerësime të rëndësishme shpesh kërkohen kur ndryshohen informacionet krahasuese të paraqitura për periudhat paraardhëse nuk parandalon rregullimet ose korrigjimet e besueshme të informacionit krahasues.

54A [Fshirë]

54B [Fshirë]

54D [Fshirë]

54E SNRF 9 *Instrumentet Financiarë*, i publikuar në Korrik 2014, ndryshoi paragrafin 53 dhe ka fshirë paragrafët 54A, 54B dhe 54D. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 10 Ngjarje pas Periudhës së Raportimit Financiar

C25 Paragrafi 9 është ndryshuar dhe lexohet si më poshtë dhe është shtuar paragrafi 23B.

9 Më poshtë jepen shembuj të ngjarjeve rregulluese pas periudhës së raportimit që i kërkojnë një njësie ekonomike të korrigjojë shumat e njohura në pasqyrat e saj financiare, ose të njohë zëra që nuk janë njohur më parë:

(a) ...

marrja e informacionit pas datës së pasqyrës së pozicionit financiar që tregon se një aktiv është dëmtuar në datën e pasqyrës së pozicionit financiar ose që shuma e humbjes nga zhvlerësimi i njohur më parë për atë aktiv duhet të korrigjohet. Për shembull: Për shembull:(i) falimentimi i një klienti që ndodh pas datës së periudhës raportuese zakonisht konfirmon se klienti është me kredit të çvlerësuar në fund të periudhës së raportimit;

- 23B SNRF 9 *Instrumentet Financiare*, e publikuar në Korrik 2014 ka ndryshuar paragrafin 9. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur ajo zbaton SNRF 9.

SNK 12 Tatimet mbi të ardhurat

- C26 Paragrafi 20 është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 96, 97 dhe 98D janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 98F:
- 20 SNRF-të lejojnë ose kërkojnë që disa aktive të mbahen me vlerën e drejtë ose të rivlerësohen (shih, për shembull, SNK 16 *Aktivet Afatgjata Materiale*, SNK 38 *Aktivet Jo-materiale*, SNK 40 *Aktivet Afatgjata Materiale të Investuara* dhe SNRF 9 *Instrumentet Financiare*). Në disa juridiksione, rivlerësimi ose riparaqitje të tjera të një aktivi me vlerën e drejtë ndikojnë në fitimin e tatueshëm (humbjen e tatueshme) të periudhës aktuale. Si rezultat, baza tatimore e aktivitetit rregullohet dhe nuk krijohen diferenca të përkohshme. Në juridiksione të tjera, rivlerësimi ose riparaqitja e një aktivi nuk ndikon në fitimin e tatueshëm të periudhës së rivlerësimit ose riparaqitjes dhe, si rrjedhim, baza tatimore e aktivitetit nuk rregullohet. Megjithatë, rikuperimi në të ardhmen i vlerës kontabël neto do të rezultojë në një fluks të tatueshëm të përfitimeve ekonomike për njësinë ekonomike, i cili do të jetë i zbritshëm për qëllime tatimore nga shuma e këtyre përfitimeve ekonomike. Diferenca midis vlerës kontabël neto të një aktivi të rivlerësuar dhe bazës së tij tatimore është një diferencë e përkohshme dhe krijon një detyrim ose aktiv tatimor të shtyrë. Kjo është e vërtetë edhe në qoftë se:
- (a) ...
- 96 [Fshirë]
- 97 [Fshirë]
- 98D [Fshirë]
- 98F SNRF 9 i botuar në Korrik 2014 ndryshoi paragrafin 20 dhe ka fshirë paragrafët 96, 97 dhe 98D. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 20 Kontabiliteti për Grantet Qeveritare dhe Dhënia e Informacionit Shtesë për Ndihmën Qeveritare

- C27 Paragrafi 10A është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 44 dhe 47 janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 48:
- 10A Përfitimi i një kredie nga qeveria në një normë interesi poshtë nivelit të interesit të tregut trajtohet si një grant qeveritar. Kredia do të njihet dhe matet në përputhje me SNRF 9 *Instrumentet Financiare*. Përfitimi i normës së interesit poshtë nivelit të tregut të normës së interesit duhet të matet si diferencë midis vlerës kontabël neto fillestare të kredisë të përcaktuar në përputhje me SNRF 9 dhe të shumës së marrë. Përfitimi kontabilizohet në përputhje me këtë Standard. Njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë kushtet dhe detyrimet që kanë qenë, ose duhet të plotësohen gjatë identifikimit të kostove për kompensimin e të cilave ka qëllim të përdoret dhe kredia.
- 44 [Fshirë]
- 47 [Fshirë]
- 48 SNRF 9, i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafin 10A dhe ka fshirë paragrafët 44 dhe 47. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 21 Efektet e Ndryshimeve në Kurset e Këmbimit në Monedhat e Huaja

- C28 [Nuk është e zbatueshme për kërkesat]
- C29 Paragrafët 3,4,5,27 dhe 52 janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 60C, 60E dhe 60I janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 60J:
- 3 **Ky Standard do të zbatohet:** [shënimi në fund të faqes është lënë jashtë]

- (a) për trajtimin kontabël të transaksioneve dhe tepricave në monedhë të huaj, duke përjashtuar ato transaksione dhe teprica të derivateve që trajtohen nga SNRF 9 *Instrumente financiare*;
- (b) ...
- 4 SNRF 9 zbatohet për shumë derivativë në monedhë të huaj, ndaj për këtë arsye këta janë përjashtuar nga ky standard. Megjithatë, ata derivativë në monedhë të huaj që nuk trajtohen nga SNRF 9 (p.sh. derivativët në monedhë të huaj që janë të përfshirë në kontratat e tjera), trajtohen sipas këtij standardi. Përveç kësaj, ky standard zbatohet kur një njësi ekonomike përkthen shumat, që u përkasin derivativëve, nga monedha e tyre funksionale në monedhën e paraqitjes.
- 5 Ky standard nuk merret me trajtimin kontabël që përdoret për të mbrojtur elementët në monedhë të huaj, përfshirë këtu mbrojtjen e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj. SNRF 9 zbatohet për kontabilitetin mbrojtës.
- 27 Sikurse është përmendur në paragrafin 3(a) dhe 5, SNRF 9 zbatohet në kontabilitetin mbrojtës për zërat e shprehur në monedhë të huaj. Zbatimi i kontabilitetit mbrojtës kërkon që njësia ekonomike të kontabilizojë diferencat nga kurset e këmbimit në mënyrë krejt të ndryshme nga trajtimi që u bëhet këtyre diferencave sipas këtij standardi. Për shembull, SNRF 9 kërkon që diferencat nga këmbimi i zërave monetarë, të cilët klasifikohen si instrumente mbulues në mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, të njihen fillimisht në të ardhurat e tjera përmbledhëse në masën që kjo mbrojtje është efektive.
- 52 **Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese për:**
- (a) shumën e diferencave të këmbimit të njohura në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, përveç atyre që rrjedhin nga matja e instrumenteve financiare me vlerën e drejtë dhe që njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve në përputhje me SNRF 9; dhe
- (b) ...
- 60C [Fshirë]
- 60E [Fshirë]
- 60I [Fshirë]
- 60J SNRF 9, i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët 3, 4, 5, 27 dhe 52 dhe janë fshirë paragrafët 64C, 64E dhe 64I. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 23 Kostot e Huamarrjes

- C30 Paragrafi 6 është ndryshuar dhe lexohet si më poshtë dhe është shtuar paragrafi 29B:
- 6 Kostot e huamarrjes mund të përfshijnë:
- (a) shpenzimet e interesit të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv, siç përshkruhet në SNRF 9;
- (b) ...
- 29B SNRF 9 e publikuar në Korrik 2014 ka ndryshuar paragrafin 6. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur ajo zbaton SNRF 9.

SNK 28 Investime në Pjesëmarrje dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta

- C31 Paragrafët 40-42 janë ndryshuar dhe lexohen si më poshtë dhe janë shtuar paragrafët 41A-41C dhe është fshirë paragrafi 45A:
- 40 Pas aplikimit të metodës së kapitalit neto, duke përfshirë edhe njohjen e humbjeve nga sipërmarrjet ose pjesëmarrjet e përbashkët në përputhje me paragrafin 38, njësia ekonomike zbaton paragrafët 41A-41C për të përcaktuar nëse ka ndonjë evidencë objektive që investimi i saj neto në pjesëmarrjen ose sipërmarrjen e përbashkët është zhvlerësuar.

- 41 Njësi ekonomike zbaton kërkesat zhvlerësimit në SNRF 9 për interesat e tjera të saj në pjesëmarrjet ose sipërmarrjet e përbashkëta që janë në kuadër të SNRF 9 dhe që nuk janë pjesë e investimit neto.
- 41A Investimi neto në një pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkët është e çylerësuar dhe humbjet nga zhvlerësimi shfaqen nëse, dhe vetëm nëse, ka evidencë objektive të zhvlerësimit si rezultat i një apo më shumë ngjarjeve që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të investimit neto (një "ngjarje që sjell humbje") dhe ajo ngjarja që sjell humbje (apo ngjarjet) ka një ndikim në flukset e e ardhshme të parashikuara monetare nga investimi neto që mund të parashikohen me besueshmëri. Mund të mos jetë e mundur të identifikohet një ngjarje e vetme që ka shkaktuar zhvlerësimin. Përkundrazi efekti i kombinuar i një sërë ngjarjesh mund të ketë shkaktuar zhvlerësimin. Humbjet e pritshme si rezultat i ngjarjeve të ardhshme, pa marrë parasysh sa është e mundshme për të ndodhur, nuk njihen. Evidencë objektive që investimi neto është i zhvlerësuar përfshin të dhënat e dukshme që vijnë në vëmendjen e njësisë ekonomike për ngjarjet e mëposhtme të humbjeve:
- (a) vështirësi financiare e dukshme e palës tjetër në pjesëmarrje ose në sipërmarrjen e përbashkët.
 - (b) një shkelje kontrate, si mospagesa ose vonesa në pagesat nga pala tjetër në pjesëmarrje ose në sipërmarrje të përbashkët.
 - (c) njëسيا ekonomike, për arsye ekonomike ose ligjore të palës tjetër në pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkët, i jep kësaj pale një koncesion që njëسيا ekonomike nuk do ta merrte në konsideratë në kushte të tjera;
 - (d) është bërë e mundshme që pala tjetër në pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkët do të hyjë në proces falimentimi ose në ndonjë riorganizim tjetër financiar; ose
 - (e) zhdukja e një tregu aktiv të investimit neto për arsye të vështirësisë financiare të pjesëmarrjes apo sipërmarrjes se përbashkët.
- 41B Zhdukja e një tregu aktiv për shkak se kapitalet neto ose instrumentet financiare të një pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkët nuk tregtohen më në mënyrë publike, nuk përbën evidencë për një zhvlerësim. Një përkeqësim në vlerësimin e kreditit të një pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkët ose një ulje në vlerën e drejtë të një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët, nuk është në vetvete, një evidencë zhvlerësimi, edhe pse mund të jetë dëshmi e tillë kur merret parasysh së bashku me një informacion tjetër të vlefshëm.
- 41C Përveç llojeve të ngjarjeve në paragrafin 41A, evidencë objektive zhvlerësimi për një investimin neto në instrumente të kapitalit neto në pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët përfshin dhe informacion në lidhje me ndryshime të rëndësishme me efekt të kundërt që kanë ndodhur në tregun teknologjik, ekonomik apo në mjedisin ligjor në të cilin pjesëmarrja ose sipërmarrja e përbashkët operon, dhe tregon që kostoja e investimit në atë instrument të kapitalit nuk mund të rikuperohet. Një ulje e rëndësishme ose e zgjatur në kohë në vlerën e drejtë të një investimi në një instrument të kapitalit neto, nën koston e tij është gjithashtu një evidencë objektive zhvlerësimi.
- 42 Meqë emri i mirë, që është pjesë e vlerës kontabël të investimit neto në një pjesëmarrje ose një sipërmarrje të përbashkët, nuk njihet veçmas, ai nuk testohet veçmas për zhvlerësim sipas kërkesave për testimin e zhvlerësimit të emrit të mirë në SNK 36 *Zhvlerësimi i aktiveve*. Në vend të kësaj, e tërë vlera kontabël e investimit testohet për zhvlerësim në përputhje me SNK 36 si një aktiv i vetëm, duke krahasuar shumën e tij të rikuperueshme (më e lartë e vlerës në përdorim dhe vlerës së drejtë minus kostot për shitje) me vlerën e tij kontabël, sa herë që zbatimi i paragrafëve 41A-41C tregon se investimi neto mund të jetë zhvlerësuar. Një humbje nga zhvlerësimi, e njohur në këto rrethana, nuk i shpërndahet ndonjë aktiv, përfshirë edhe emrin e mirë, që përbën një pjesë të vlerës kontabël të investimit neto në pjesëmarrje ose sipërmarrjen e përbashkët. Prandaj, çdo anulim i kësaj humbjeje nga zhvlerësimi njihet në përputhje me SNK 36 në masën që shumat e rikuperueshme e investimit neto rritet më pas. Në përcaktimin e vlerës në përdorim të investimit neto, një njësi ekonomike vlerëson:
- (a) pjesën e vet të vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuar që pritet të gjenerohet nga pjesëmarrja ose sipërmarrja e përbashkët, duke përfshirë flukset e mjeteve monetare nga veprimtaritë e pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët dhe të ardhurat nga shitja përfundimtare e investimit; ose
 - (b) vlerën aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuar që pritet të rrjedhin nga dividendët që do të merren nga investimi dhe nga shitja e tij përfundimtare.

Duke përdorur supozimet e duhura, të dyja metodat japin të njëjtin rezultat.

- 45A SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014 ndryshoi paragrafët 40-42 dhe ka shtuar paragrafët 41A-41C. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ajo zbaton SNRF 9.

SNRF 32 *Instrumentet financiare: Paraqitja*

- C32 [Nuk është e zbatueshme për kërkesat]
- C33 Paragrafët 3,4,8,12,23,31,42 dhe 96C janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 97F, 97H dhe 97P janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 97R:
- 3 Parimet në këtë Standard plotësojnë parimet për njohjen dhe matjen e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare në SNRF 9 *Instrumentet Financiarë* dhe për dhënien e informacioneve shpjeguese rreth tyre në SNRF 7 *Instrumentet Financiarë: Dhënie Informacionesh Shpjeguese*.

Objekti

- 4 Ky Standard do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjithë instrumentet financiare, përveç:
- (a) ato interesa në filiale, pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkëta që janë kontabilizuar në përputhje me SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara*, SNK 27 *Pasqyra financiare individuale* ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta*. Megjithatë, në disa raste, SNRF 10, SNK 27 ose SNK 28 kërkojnë ose lejojnë një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët të përdorin SNRF 9; në këto raste, njësitë ekonomike duhet të zbatojnë kërkesat e këtij standardi. Njësitë ekonomike duhet gjithashtu të zbatojnë këtë standard për të gjithë derivativët të lidhur me interesat në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje e përbashkët.
 - (b) ...
 - (d) kontratat e sigurimit siç përcaktohen në SNRF 4 *Kontratat e sigurimit*. Megjithatë, ky Standard zbatohet për derivativët që janë të përfshirë në kontratat e sigurimit në qoftë se SNRF 9 kërkon që njësi ekonomike t'i kontabilizojë ato veçmas. Gjithashtu, një emetues duhet të zbatojë këtë SNRF për kontratat e garancisë financiare nëse emetuesi zbaton SNRF 9 në njohjen dhe matjen e kontratave, por duhet të zbatojë SNRF 4 nëse emetuesi zgjedh, në përputhje me paragrafin 4 (d) të SNRF 4, të zbatojë SNRF 4 në njohjen dhe matjen e tyre.
 - (e) instrumentet financiarë që janë brenda objektit të SNRF 4, për arsyen se ato përmbajnë një tipar subjektiv pjesëmarrjeje. Emetuesi i këtyre instrumenteve përjashtohet nga zbatimi i këtyre tipareve në paragrafët 15-32 dhe UZ25-UZ35 të këtij Standardi në lidhje me dallimin mes detyrimeve financiare dhe instrumenteve të kapitalit të vet. Megjithatë, këto instrumente janë subjekt i të gjitha kërkesave të tjera të këtij Standardi. Gjithashtu ky Standard zbatohet për derivativët që janë të përfshirë në këto instrumente (shih SNRF 9).
 - (f) ...
- 8 Ky Standard duhet të zbatohet për ato kontrata për të blerë ose për të shitur një element jo financiar që mund të shlyhet neto me mjete monetare ose me një instrument tjetër financiar, ose duke këmbyer instrumentet financiarë, sikur kontratat të ishin instrumente financiarë, me përjashtim të kontratave të përfunduara dhe që vazhdojnë të mbahen për qëllimin e marrjes ose dhënies së një elementi jo financiar në përputhje me kërkesat e blerjes, shitjes ose përdorimit të pritshme të njësisë ekonomike. Megjithatë, ky Standard duhet të zbatohet për ato kontrata që një njësi ekonomike i përcakton si të matura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 2.5 të SNRF 9 *Instrumentet Financiare*.
- 12 Termat e mëposhtëm janë përkufizuar në Shtojcën A të SNRF 9 ose në paragrafin 9 të SNK 39 *Instrumentet Financiarë: Njohja dhe Matja* dhe janë përdorur në këtë Standard me kuptimin e përcaktuar në SNK 39 dhe SNRF 9.
- kosto e amortizuar e një aktivi financiar ose detyrimi financiar
 - çregjistrimi

- derivativ
 - metoda e interesit efektiv
 - kontratë e garancisë financiare
 - detyrimi financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes
 - angazhim i përcaktuar
 - transaksion parashikues
 - mbrojtje efektive
 - element i mbrojtur
 - instrument mbulues
 - i mbajtur për tregtim
 - mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje
 - kostot e transaksionit.
- 23 Përveç rasteve të përshkruara në paragrafët 16A dhe 16B ose në paragrafët 16C dhe 16D, një kontratë që përmban një detyrim për një njësi ekonomike për të blerë instrumentet e kapitalit neto me mjete monetare ose aktive të tjera financiare krijon një detyrim financiar për vlerën aktuale të shumës së riblerjes (për shembull, për vlerën aktuale të çmimit të riblerjes së ardhshme, çmimin e ushtrimit të opsionit ose shuma të tjera riblerje). Është kështu edhe nëse vetë kontrata është një instrument i kapitalit të neto. Një shembull është një detyrim i njësisë ekonomike sipas një kontrate të ardhshme për të blerë instrumentet e kapitalit të vet me mjete monetare. Detyrimi financiar njihet fillimisht me vlerën aktuale të shumës së riblerjes dhe riklasifikohet nga kapitali neto. Në vijim, detyrimi financiar matet në përputhje me SNRF 9. Nëse kontrata skadon pa transferime, vlera kontabël e detyrimit financiar riklasifikohet në kapitalin e neto. Një detyrim kontraktual i njësisë ekonomike për të blerë instrumentet e kapitalit neto të vet krijon një detyrim financiar me vlerën aktuale të shumës së riblerjes edhe në qoftë se detyrimi për të blerë është i kushtëzuar nga fakti nëse pala tjetër do të ushtrojë apo jo të drejtën për të këmbyer (p.sh. një opsin i emetuar për të shitur që i jep palës tjetër të drejtën për të shitur instrumentet e kapitalit të vet të një njësie ekonomike tek vetë njësia ekonomike me një çmim fiks).
- 31 SNRF 9 trajton matjen e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare. Instrumentet e kapitalit neto janë instrumente që evidentojnë një interes të mbetur në aktivet e një njësie ekonomike mbasi zbriten të gjitha detyrimet e saj. Për këtë, kur shpërndahet vlera fillestare kontabël e një instrumenti financiar të përbërë në përbërësin e kapitalit neto të vet dhe detyrimit, përbërësit të kapitalit neto i shtohet shuma e mbetur mbasi zbritet nga vlera e drejtë e instrumentit si një e tërë shuma e përcaktuar veçmas për përbërësin e detyrimit. Vlera e çdo tipari derivativ (të tillë si një opsin për të blerë) të përfshirë në instrumentin financiar të përbërë përveç përbërësit të kapitalit neto (të tillë si një opsin konvertimi në kapital neto) përfshihet në përbërësin e detyrimit. Shuma e vlerave kontabël e caktuar për përbërësit e detyrimit dhe të kapitalit neto në njohjen fillestare është gjithmonë e barabartë me vlerën e drejtë që do t'i jepej instrumentit si një e tërë. Nuk ka asnjë fitim ose humbje nga njohja fillestare veçmas e përbërësve të instrumentit.
- 42 **Një aktiv financiar dhe një detyrim financiar duhet të kompensohet dhe shuma neto paraqitet në bilanc atëherë, dhe vetëm atëherë kur, njësia ekonomike:**
- (a) ...
- Për kontabilizimin e transferimit të një aktivi financiar që nuk kualifikohet për t'u çregjistruar, njësia ekonomike nuk e kompenzon aktivin e transferuar dhe detyrimin që e shoqëron atë (shih SNRF 9, paragrafi 3.2.22).**
- 96C Klasifikimi i instrumenteve sipas këtij përjashtimi do të kufizohet për trajtimin kontabël të instrumenteve të tillë sipas SNK 1, SNK 32, SNK 39, SNRF 7 dhe SNRF 9. Instrumenti nuk do të konsiderohet një instrument kapitali neto sipas udhëzuesve të tjerë, për shembull SNRF 2.
- 97F [Fshirë]
- 97H [Fshirë]
- 97P [Fshirë]
- 97R SNRF 9, i publikuar në Korrik të vitit 2014, ka ndryshuar paragrafët 3, 4, 8, 12, 23, 31, 42, 96C, UZ2 dhe UZ30 dhe ka fshirë paragrafët 97F, 97H dhe 97P. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

- C34 Në Shtojcën, paragrafët UZ2 dhe UZ30 janë ndryshuar dhe lexojnë si më poshtë:
- UZ2 Standardi nuk trajton njohjen ose matjen e instrumenteve financiarë. Kërkesat rreth njohjes dhe matjes së aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare paraqiten në SNRF 9.
- UZ30 Paragrafi 28 zbatohet vetëm për emetuesit e instrumenteve financiarë të përbërë jo derivativë. Paragrafi 28 nuk trajton instrumentet financiarë të përbërë nga këndvështrimi i zotëruesve. SNRF 9 trajton klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare që janë instrumente financiarë të përbërë nga këndvështrimi i zotëruesve.

SNK 33 Fitimet për aksion

- C35 Paragrafi 34 është ndryshuar dhe lexohet si më poshtë dhe është shtuar paragrafi 74E:
- 34 Pasi aksionet e zakonshme potenciale të konvertohen në aksione të zakonshme, elementët e identifikuar në paragrafin 33(a)-(c) nuk paraqiten më. Në të kundërt, aksionet e reja të zakonshme kanë të drejtë të marrin pjesë në fitimin ose humbjen që i takon zotëruesve të kapitalit të zakonshëm të njësisë ekonomike mëmë. Për këtë, fitimi ose humbja që i takon zotëruesve të kapitalit të zakonshëm të njësisë ekonomike mëmë i llogaritur në përputhje me paragrafin 12, rregullohet për elementët e identifikuar në paragrafin 33(a)-(c) dhe çdo tatimi të lidhur me të. Shpenzimet e lidhura me aksionet e zakonshme potenciale përfshijnë kostot e transaksionit dhe zbritjet e kontabilizuara në përputhje me metodën e interesit efektiv (shih SNRF 9).
- 74E SNRF 9 *Instrumente Financiare* e publikuar në Korrik 2014 ka ndryshuar paragrafin 34. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur ajo zbaton SNRF 9.

SNK 36 Zhvlerësimi i Aktiveve

- C36 Paragrafët 2, 4 dhe 5 janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë, paragrafët 140F, 140G dhe 140K janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 140M:
- 2 **Ky Standard duhet të zbatohet në kontabilizimin e zhvlerësimit të të gjithë aktiveve, me përjashtim të:**
- (a) ...
- (e) **aktivet financiare brenda objektivit të SNRF 9 *Instrumentet Financiare*;**
- (f) ...
- 4 Ky Standard zbatohet për instrumente financiare që klasifikohen si:
- (a) filiale, sipas përcaktimit në SNRF 10 *Pasqyra financiare të konsoliduara*;
- (b) pjesëmarrje sipas përcaktimit në SNK 28 *Investime në Pjesëmarrje dhe Sipërmarjet e Përbashkëta*; dhe
- (c) sipërmarrje të përbashkëta siç përcaktohet në SNRF 11 *Sipërmarjet e Përbashkëta*
- Për zhvlerësimin e aktiveve të tjera financiare, referoju SNRF 9.
- 5 Ky Standard nuk zbatohet për aktivet financiare brenda objektivit të SNRF 9, aktivet afatgjata materiale të investuar të matur me vlerën e drejtë brenda objektivit të SNK 40, ose aktivet biologjike që kanë të bëjnë me veprimtaritë bujqësore të matura me vlerën e drejtë minus kostot për shitje brenda objektivit të SNK 41. Por megjithatë, ky Standard zbatohet për aktivet e kryera me shumën e rivlerësuar (d.m.th. me vlerën e drejtë në datën e rivlerësimit minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet nga zhvlerësimi të akumuluar që e shoqërojnë) në përputhje me SNRF-të e tjera, të tilla si modeli i rivlerësimit në SNK 16 *Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje* dhe SNK 38 *Aktive jo-materiale*. Diferenca e vetme midis vlerës së drejtë të një aktivi dhe vlerës së drejtë të tij minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit, është ajo e kostove shtesë direkte që kanë të bëjnë drejtpërdrejtë me nxjerrjen jashtë përdorimit të aktivit.
- (a) ...
- 140F [Fshirë]
- 140G [Fshirë]
- 140K [Fshirë]

- 140M SNRF 9, i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët 2, 4, dhe 5 dhe janë fshirë paragrafët 140F, 140G dhe 140K. Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 37 Provizionet, detyrimet dhe aktivet e kushtëzuara

- C37 Paragrafi 2 është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 97 dhe 98 janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 101:
- 2 Ky Standard nuk zbatohet për instrumentet financiarë (përfshirë garancitë) që janë brenda objektit të SNRF 9 *Instrumente Financiarë*.
- 97 [Fshirë]
- 98 [Fshirë]
- 101 SNRF 9, i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafin 2 dhe ka fshirë paragrafët 97 dhe 98. Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

SNK 39 Instrumentet Financiare - Njohja dhe Vlerësimi

- C38 [Nuk është e zbatueshme për kërkesat]
- C39 Është fshirë titulli i paragrafit 1 dhe vetë paragrafi 1.
- C40 Paragrafi 2 është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë dhe janë fshirë paragrafët 4-7:
- 2 **Ky standard do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha instrumentet financiare brenda objektit të SNRF 9 *Instrumentet Financiarë*, nëse dhe deri në masën që:**
- (a) **SNRF 9 lejon kërkesat e kontabilitetit mbrojtës të këtij Standardi të zbatohen; dhe**
- (b) **instrumenti financiar është pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse që kualifikohet për kontabilitet mbrojtës në përputhje me këtë Standard.**
- 4 -7 [Fshirë]
- C41 Paragrafët 8 dhe 9 janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë:
- 8 Termat e përkufizuara në SNRF 13. SNRF 9 dhe SNK 32 janë përdorur në këtë Standard me kuptimet e specifikuar në Shtojcën A të SNRF 13, Shtojcën A të SNRF 9 dhe në paragrafin 11 të SNK 32. SNRF 13, SNRF 9 dhe SNK 32 përkufizojnë termat e mëposhtme:
- kosto e amortizuar e një aktivi financiar ose detyrimi financiar
 - çregjistrimi
 - derivativ
 - metoda e interesit efektiv
 - norma e interesit efektiv
 - instrument i kapitalit neto
 - vlera e drejtë
 - aktiv financiar
 - instrument financiar
 - detyrim financiar
- dhe sigurojnë udhëzimet për zbatimin e këtyre përkufizimeve.
- Në paragrafin 9 janë fshirë "Përkufizimi i një derivativi", "Përkufizimi i katër kategorive të instrumenteve financiare", "Përkufizimi i një kontrate garancie financiare" dhe "Përkufizimet në lidhje me njohjen dhe matjen".
- C42 Është fshirë titulli i paragrafëve 10-70 dhe vetë paragrafi 79.
- C43 Paragrafët 71, 88-90 dhe 96 janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë:

- 71 Nëse një njësi ekonomike zbaton SNRF 9 dhe nuk ka zgjedhur si politikë kontabël të saj që të vazhdojë të zbatojë kërkesat e kontabilitetit mbrojtës të këtij Standardi (shih paragrafin 7.2.19 të SNRF 9), ajo do të zbatojë kërkesat e kontabilitetit mbrojtës në Kapitullin 6 të SNRF 9. Megjithatë, për një mbrojtje me vlerën e drejtë të ekspozimit ndaj normave të interesit të një pjese të një portofoli aktivesh financiare ose detyrimesh financiare, njësi ekonomike mund të zbatojë, në përputhje me paragrafin 6.1.3 të SNRF 9, kërkesat e kontabilitetit mbrojtës në këtë Standard në vend të kërkesave në SNRF 9. Në këtë rast njësi ekonomike duhet të zbatojë gjithashtu kërkesat specifike për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit (shih paragrafët 81A, 89A dhe UZ114-UZ132).
- 88 Një marrëdhënie mbrojtëse kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës sipas paragrafëve 89-102 nëse dhe vetëm nëse, plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme.
- (a) ...
- (d) Efektiviteti i mbrojtjes mund të matet me besueshmëri, d.m.th. vlera e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur që kanë të bëjnë drejtpërdrejtë me rrezikun e mbuluar dhe vlerën e drejtë të instrumentit mbulues mund të maten me besueshmëri.
- (e) ...

Mbrojtjet me vlerën e drejtë

- 89 Në qoftë se një mbrojtje me vlerën e drejtë plotëson kushtet në paragrafin 88 gjatë periudhës raportuese, ajo do të trajtohet si më poshtë:
- (a) ...
- (b) fitimi ose humbja në elementin e mbrojtur që i takon rrezikut të mbuluar do të rregullojë vlerën kontabël (neto) të elementit të mbrojtur dhe do të njihet në fitim ose humbje. Kjo do të zbatohet nëse elementi i mbrojtur matet me kosto. Njohja e fitimit ose humbjes neto të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, në fitim ose humbje zbatohet në qoftë se elementi i mbrojtur është një aktiv financiar i matur me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9.
- 90 Në qoftë se do të mbulohen vetëm rreziqe të veçanta që i takojnë një elementi i mbrojtur, ndryshimet e njohura në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur që nuk janë të lidhura me rrezikun e mbuluar do të njihen ashtu siç përcaktohet në paragrafin 5.7.1 të SNRF 9.
- 96 Në mënyrë më specifike, një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare do të trajtohet si më poshtë:
- (a) ...
- (c) nëse strategjia e dokumentuar e menaxhimit të rrezikut të një njësie ekonomike për një marrëdhënie mbrojtëse të veçantë e përjashton nga përcaktimi për mbrojtje efektive një përbërës të caktuar të fitimit ose humbjes ose flukseve të mjeteve monetare përkatëse të instrumentit mbulues (shih paragrafët 74, 75 dhe 88(a)), ky përbërës i përjashtuar i fitimit ose humbjes do të njihet në përputhje me paragrafin 5.7.1 të SNRF 9.
- C44 Paragrafët 103C, 103D, 103F, 103K, 104 dhe 108C janë ndryshuar janë ndryshuar si vijon, paragrafët 103B, 103H-103J, 103L-103P, 103S, 105-107A dhe 108E-108F janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 103U:
- 103B [Fshirë]
- 103C SNK 1 (i rishikuar në 2007) ndryshoi terminologjinë e përdorur në të gjithë SNRF-të. Përveç kësaj, ajo ka ndryshuar paragrafët 95(a), 97, 98, 100, 102, 108 dhe UZ99B. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë në datën 1 Janar 2009 ose më pas. Nëse një njësi ekonomike zbaton SNK 1 (i rishikuar në 2007) për një periudhë më të hershme, ndryshimet do të zbatohen për këtë periudhë më të hershme.
- 103D [Fshirë]
- 103F [Fshirë]
- 103H-103J [Fshirë]

STANDARDI NDËRKOMBËTAR I RAPORTIMIT FINANCIAR

- 103K *Përmirësime në SNRF-të, të publikuara në prill 2009, ndryshuan paragrafët 2(g), 97 dhe 100. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë ndryshimet për këto paragrafë në mënyrë prospektive për të gjitha kontratat që janë ende në fuqi, për periudhat vjetore duke filluar nga 1 Janar 2010 e në vazhdim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për një periudhë më të hershme ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.*
- 103L–103P [Fshirë]
- 103S [Fshirë]
- 103U SNRF 9, i publikuar në Korrik 2014 ka ndryshuar paragrafët 2, 8, 9, 71, 88-90, 96, UZ95, UZ114, UZ118 dhe titujt e sipër UZ133 dhe ka fshirë paragrafët 1, 4-7, 10-70, 103B, 103D, 103F, 103H-103J, 103L-103P, 103S, 105-107A, 108E-108F, UZ1-UZ93 dhe UZ96. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.
- 104 Ky Standard duhet të zbatohet në mënyrë retrospektive përveç siç është parashikuar në paragrafin 108. Teprica e çeljes së fitimeve të pashpërndara për periudhat më të hershme të paraqitura dhe të gjitha shumat e tjera krahasuese, duhet të rregullohen sikur ky Standard të ketë qenë gjithmonë në përdorim përveç nëse riparqitja e informacionit do të ishte e pazbatueshme. Nëse riparqitja është e pazbatueshme, njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për këtë fakt dhe të theksojë se deri në çfarë mase është riparqitur ky informacion.
- 105-107A [Fshirë]
- 108C Paragrafi 73 dhe UZ8 u ndryshuan nëpërmjet *Përmirësimeve të SNRF-ve*, e publikuar në Maj 2008. Paragrafi 80 është ndryshuar nga *Përmirësimet në SNRF-të*, të publikuara në prill 2009. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë në datën 1 Janar 2009 ose më pas. Zbatimi më i hershëm i të gjithë këtyre ndryshimeve është i lejuar. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për një periudhë më të hershme ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.
- 108E–108F [Fshirë]
- C45 Në shtojcën A, titujt dhe paragrafët UZ1-UZ93 dhe paragrafi UZ96 janë fshirë.
- C46 Në shtojcën A, paragrafët UZ95, UZ114 dhe UZ118 janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë dhe shënimi i parë në fund-faqe për paragrafin UZ118(b) është fshirë.
- UZ95 Një aktiv financiar i matur me koston e amortizuar mund të përcaktohet si një instrument mbulues në një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit.
- UZ114 Për një mbrojtje nga vlera e drejtë të rrezikut të normës së interesit e shoqëruar me një portofol të aktiveve financiare ose detyrimeve financiare, një njësi ekonomike do të kishte plotësuar kërkesat e këtij Standardi në qoftë se ajo përputhet me procedurat e përshkruara në pikën (a) deri (i) dhe në paragrafët UZ 115 - UZ132 më poshtë.
- (a) Si pjesë e procesit të menaxhimit të rrezikut të sajë një njësi ekonomike identifikon një portofol me zëra, për të cilët dëshiron të mbrohet nga rreziku i normës së interesit. Portofoli mund të përmbajë vetëm aktive, vetëm detyrime, ose të dyja aktive dhe detyrime. Njësia ekonomike mund të identifikojë dy ose me shumë portofola, rast në të cilin njësia ekonomike zbaton udhëzuesin e mëposhtëm për çdo portofol më vete.
- (b) ...
- UZ118 Si një shembull të përcaktimit i cili është shtjelluar në paragrafin UZ114(c), në qoftë se në një periudhë të veçantë rivlerësimi një njësi ekonomike parashikon që ka aktive me normë fikse prej 100 NjM dhe detyrime me normë fikse prej 80 NjM dhe vendos të mbrojë të gjithë pozicionin neto prej 20 NjM, ajo përcakton si element të mbrojtur, aktivet në shumën e 20 NjM (një pjesë të aktiveve). Përcaktimi është shprehur si një "shumë e monedhës" (që do të thotë një shumë dollarësh, eurosh, paudësh) sesa si aktive individuale. Në vazhdimësi të gjitha aktivet (ose detyrimet) nga të cilat është tërhequr shumata e mbrojtur që do të thotë të gjitha NjM 100 të aktiveve në shembullin e mësipërm duhet të jenë:
- (a) ...

- (b) zëra që mund të jenë kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës së vlerës së drejtë në qoftë se ata do të kishin qenë përcaktuar si të mbrojtur në mënyrë individuale. Në mënyrë të veçantë, për arsye se SNRF 9 specifikon që vlera e drejtë e një detyrimi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat (siç është një depozitë pa afat dhe disa tipe depozitash me afat) nuk është më pak sesa shuma e llogarisë së pagueshme pa afat, e skontuar që nga dita e parë që shuma mund të kërkohet për tu paguar, një zë i tillë nuk mund të kualifikohet për në kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë për çdo periudhë kohore përtej periudhës më të shkurtër në të cilën mbajtësi mund të kërkojë pagesën. Në shembullin e mësipërm, pozicioni i mbrojtur është një shumë aktive. Në këtë mënyrë, detyrime të tilla nuk janë pjesë e elementit të mbrojtur të përcaktuar, por përdoren nga njësia ekonomike e për të përcaktuar shumën e aktivitetit që është përcaktuar si aktiv për tu mbrojtur. Në qoftë se pozicioni që njësia ekonomike dëshiron të mbrojë do të ishte një shumë e detyrimeve, shuma që do të përfaqësonte elementin e mbrojtur të përcaktuar duhet të hiqet nga detyrimet me normë interesi të fiksuar të ndryshme nga ato detyrime që njësisë ekonomike do ti kërkohej ti paguante në një periudhë kohore më të hershme dhe përqindja mesatare e përdorur për të vlerësuar mbrojtjen efektive në përputhje me paragrafin UZ126(b) do të llogaritej si një përqindje e këtyre detyrimeve. Për shembull, le të supozojmë se një njësi ekonomike parashikon që një periudhë kohore rivlerësimi ka detyrime me normë fikse interesi në shumën 100 NJM, e përbërë nga 40 NJM depozita pa afat dhe 60 NJM detyrime me tipar kërkueshmërie pa afat, he 70 NJM aktive me normë fikse interesi. Në qoftë se njësia ekonomike vendos të mbrojë të gjithë pozicionin neto të 30 NJM, ajo përcakton si element të mbrojtur detyrimet prej 30 NJM ose 50 përqind të detyrimeve me tipar kërkueshmërie pa afat.

C47 Në shtojcën A, titulli sipër paragrafit UZ133 është ndryshuar për tu lexuar si vijon:

Tranzicioni (paragrafët 103-108C)

KIRFN 2 Aksionet e Anëtarëve në Njësitë Ekonomike Kooperativa dhe Instrumente të Ngjashme

- C48 Poshtë titullit "Referencat", referenca për SNK 39 është fshirë dhe është shtuar një referencë për SNRF 9 *Instrumente financiare*. Paragrafët 15 dhe 18 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 18.
- 15 [Fshirë]
- 18 [Fshirë]
- 19 SNRF 9, i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët A8 dhe A10 dhe ka fshirë paragrafët 15 dhe 18. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.
- C49 Në Shtojcën, paragrafët A8 dhe A10 janë ndryshuar dhe lexojnë si më poshtë:
- A8 Aksionet e anëtarëve që janë më tepër në lidhje me ndalimin e riblerjes kundrejt riblerjes janë detyrime financiare. Njësia ekonomike, e tipit kooperativë, e mat këtë detyrim financiar me vlerën e drejtë në njohjen fillestare. Meqë këto aksione riblihen sipas kërkesës, njësia ekonomike e tipit kooperativë mat vlerën e drejtë të këtyre detyrimeve financiare siç kërkohet nga paragrafi 47 të SNRF-13, i cili thotë: "Vlera e drejtë e një detyrimi financiar me një tipar kërkueshmërie (p.sh. një depozitë me afat) nuk është më e vogël se shuma e pagueshme sipas kërkesës ...". "Prandaj, njësia ekonomike, e tipit kooperativë klasifikon si detyrimeve financiare shumën maksimale të pagueshme sipas kërkesës në bazë të dispozitave të riblerjes.
- A10 Menjëherë pas ndryshimit në strukturën e saj qeverisëse, njësia kooperativë mund të jetë e detyruar të tërheqë një maksimum prej 25% të aksioneve të saj të emetuara në treg ose maksimumin prej 50,000 aksionesh për 20 NJM secilin. Për pasojë, në 1 Janar 20X3 njësia ekonomike tip kooperativë klasifikon si detyrim financiar shumën prej 1,000,000 NJM e cila është maksimumi i shumës së pagueshme në momentin e kërkesës sipas kërkesave të kushteve të riblerjes, në përputhje me paragrafin 47 të SNRF 13. Në këtë mënyrë, ajo transferon në 1 janar 20X3 nga kapitali në detyrim financiar një shumë prej 200,000 NJM duke lënë 2,000,000 NJM të klasifikuara si kapital. Në këtë shembull njësia ekonomike nuk njeht ndonjë fitim ose humbje nga transferimi.

KIRFN 5 Të Drejtat për Interesat që Rrjedhin nga Fondet e Nxjerrjes nga Përdorimi, Restaurimi dhe Rehabilitimi Mjedisor

- C50 Poshtë titullit "Referencat", referenca për SNK 39 është fshirë dhe është shtuar një referencë për SNRF 9 *Instrumente financiare*. Paragrafi 5 është ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 14A dhe 14C janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 14D:
- 5 Interesi i mbetur në një fond që shkon përtej të drejtës për rimbursim, i tillë si një e drejtë kontraktuale për shpërndarje pasi të ketë përfunduar e gjithë nxjerrja nga përdorimi ose mbi mbylljen e fondit mund të jetë një instrument kapitali neto brenda objektit të SNRF 9 dhe nuk është objekt i këtij Interpretimi.
- 14A [Fshirë]
- 14C [Fshirë]
- 14D SNRF 9, i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafin 5 dhe ka fshirë paragrafët 14A dhe 14C. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

KIRFN 10 Raportimi Financiar i Ndërmjetëm dhe Zhvlerësimi

- C51 Poshtë titullit "Referencat", referenca për SNK 39 është fshirë dhe është shtuar një referencë për SNRF 9 *Instrumente financiare*. Paragrafët 1, 2, 7 dhe 8 janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 5, 6, 11-13 janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 14:
- 1 Një njësi ekonomike i kërkohet të vlerësojë emrin e mirë për zhvlerësimin në çdo datë raportimi dhe, nëse kërkohet, të njohë një humbje nga zhvlerësimi në këtë datë në përputhje me SNK 36. Megjithatë, në fund të një periudhe raportuese të më pasme, kushtet mund të kenë ndryshuar, kështu që humbja nga zhvlerësimi mund të pakësohet apo mënjanohet nëse vlerësimi i zhvlerësimit ka qenë bërë vetëm në këtë datë. Ky Interpretim siguron udhëzim nëse humbje të tilla nga zhvlerësimi duhet ndonjëherë të anulohen.
- 2 Interpretimi merret me bashkëveprimin midis kërkesave të SNK 34 dhe njohjes së humbjeve nga zhvlerësimi në emrin e mirë në SNK 36 dhe efektin e këtij bashkëveprimi në pasqyrat financiare të ndërmjetme dhe vjetore, të periudhës më pas.
- 5 [Fshirë]
- 6 [Fshirë]
- 7 Interpretimi trajton çështjet e mëposhtme:
- A duhet një njësi ekonomike të rimarrë humbjet nga zhvlerësimi në emrin e mirë të njohura në një periudhë të ndërmjetme nëse nuk është njohur humbje apo është njohur një humbje më e vogël dhe këtë vlerësim të zhvlerësimit ta ketë bërë vetëm në fund të periudhës vijuese të raportimit?

Konsensusi

- 8 Një njësi ekonomike nuk do të rimarrë një humbje nga zhvlerësimi të njohur në një periudhë të mëparshme të ndërmjetme në lidhje me emrin e mirë.
- 11-13 [Fshirë]
- 14 SNRF 9 publikuar në Korrik 2014 ndryshoi paragrafët 1, 2, 7 dhe 8 dhe ka fshirë paragrafët 5, 6, 11-13. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

KIRFN 12 Marrëveshjet Koncesionare të Shërbimit

- C52 Poshtë titullit "Referencat", referenca për SNK 39 është fshirë dhe është shtuar një referencë për SNRF 9 *Instrumente financiare*. Paragrafët 23-25 janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 28A-28C janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 28E:

- 23 SNK 32, SNRF 7 dhe SNRF 9 zbatohen për aktivin financiar të njohur sipas paragrafëve 16 dhe 18.
- 24 Shuma që detyrohet nga ose me urdhër të koncesiondhënësit trajtohet në përputhje me SNRF 9 si e matur me:
- (a) koston e amortizuar;
 - (b) vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse; ose
 - (c) matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- 25 Nëse shuma që paguhet nga koncesiondhënësi është matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, SNRF 9 kërkon që interesi i llogaritur duke përdorur metodën e interesit efektiv, të njihet në fitim ose humbje.
- 28A–28C [Fshirë]
- 28E SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët 23-25 dhe ka fshirë paragrafët 28A-28B. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

KIRFN 16 Mbrojtja e një Investimi Neto në një Operacion të kryer jashtë vendit

- C53 Një reference për tek SNRF 9 *Instrumente financiare* është shtuar poshtë titullit "Referencat".
- C54 Paragrafët 3, 5, -7, 14 dhe 16 janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafi 18A është fshirë dhe është shtuar paragrafi 18B:
- 3 SNRF 9 kërkon që të përcaktohet çdo element që do mbrohet dhe çdo instrument mbulues sipas një marrëdhënie të kontabilitetit mbrojtës. Nëse ka një marrëdhënie mbrojtëse të përcaktuar, në rastin e mbrojtjes së një investimi neto, fitimi ose humbja në instrumentin mbrojtës që është përcaktuar si një mbrojtje e efektive e investimit neto, njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse dhe përfshihet së bashku me diferencat e tjera të këmbimit që vijnë nga përkthimi i rezultatit dhe pozicionit financiar të operacionit të huaj.
- 5 SNRF 9 lejon një njësi ekonomike të përcaktojë një instrument financiar derivativ apo jo-derivativ (ose një kombinim të tyre) si instrumente mbrojtës për një rrezik nga monedhat e huaja. Ky interpretim jep udhëzime se ku duhen mbajtur, brenda grupit, instrumentet mbrojtës të cilët janë mbrojtje për investimet në një operacion të huaj, që të trajtohen sipas kontabilitetit mbrojtës.
- 6 SNK 21 dhe SNRF 9 kërkojnë që shumat e akumuluar të njohura në të ardhurat e tjera përmbledhëse në lidhje me të dyja rastet, diferencat nga kurset e këmbimit si pasojë e përkthimit të rezultatit dhe pozicionit financiar të operacionit të huaj, dhe fitimi ose humbja në instrumentin mbrojtës që është përcaktuar si një mbrojtje efektive e investimit neto të riklasifikohen nga elementët e kapitalit tek fitimi ose humbja, si një rregullim riklasifikimi kur njësi ekonomike mëmë shet këtë operacion të huaj. Ky interpretim jep udhëzime se si një njësi ekonomike duhet të përcaktojë shumat që duhen kaluar nga elementët e kapitalit në fitim ose humbje për të dyja rastet instrumentin e mbrojtjes dhe elementin e mbrojtur.
- 7 Ky Interpretim zbatohet në një njësi ekonomike e cila mbrohet nga rreziku i monedhave të huaja për investimet neto në një operacion të huaj dhe dëshiron të zbatojë kontabilitetin mbrojtës në përputhje me SNRF 9. Për lehtësi ky Interpretim i referohet këtyre njësive ekonomike si njësi ekonomike mëmë dhe pasqyrave financiare në të cilat përfshihen aktivet neto të operacioneve të huaja si pasqyra financiare të konsoliduara. Të gjitha referencat për njësinë ekonomike mëmë janë të barasvlefshme dhe për një njësi ekonomike që ka investime neto në një sipërmarrje të përbashkët, pjesëmarrje, ose degë.
- 14 Një instrument derivativ apo jo-derivativ (ose një kombinim i tyre) mund të përcaktohet si instrument mbulues i një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj. Instrumenti ose instrumentet mbulues mund të mbahen nga çdonjëra prej njësive ekonomike brenda grupit për aq kohë sa plotësohen kërkesat e përcaktimit, dokumentacionit dhe efektivitetit sipas SNRF 9 paragrafi 6.4.1 që i përkasin mbrojtjes së një investimi neto. Në veçanti strategjia mbrojtëse e grupit duhet dokumentuar qartë për shkak të përcaktimeve të ndryshme në nivele të ndryshme brenda grupit.

- 16 Kur një operacion i kryer jashtë vendit i cili ka qenë i mbrojtur nxirret jashtë përdorimit, shuma që riklasifikohet për në fitim ose humbje, si rregullim riklasifikimi nga rezervat e përkthimit të monedhave të huaja që lidhen me instrumentin mbrojtës, në pasqyrat financiare të konsoliduara të shoqërisë mëmë është shuma që përcaktohet sipas kërkesave të SNRF 9 paragrafi 6.5.14. Kjo shumë është fitimi ose humbja e akumuluar për instrumentin mbulues që ishte përcaktuar si një mbrojtje efektive.
- 18A [Fshirë]
- 18B SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014, ka ndryshuar paragrafët 3, 5-7, 14, 16, UZ1 dhe UZ8 dhe ka fshirë paragrafin 18A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.
- C55 Në Shtojcën, paragrafët UZ1 dhe UZ8 janë ndryshuar dhe lexohen si më poshtë:
- UZ1 Kjo shtojcë ilustron zbatimin e Interpretimit duke përdorur një strukturë kompanie sipas ilustrimit të mëposhtëm. Në të gjitha rastet marrëdhënia e mbrojtjes e përshkruar duhet të testohet për efektivitetin në përputhje me SNRF 9, megjithëse ky testim nuk përmendet në këtë udhëzim. Mëma, duke qenë njësi ekonomike mëmë përfundimtare, përgatit pasqyrat financiare të konsoliduara të saj në monedhën funksionale të saj që është Euro (EUR). Çdo filial zotërohet tërësisht prej saj. Mëma ka investuar 500 milion Paund (Stërlina Angleze) në një investim neto në filialin e saj B (që ka si monedhë funksionale Stërlinën Angleze (GBP)). Ky investim përfshin një investim prej 159 milion Paund (ekuivalentë 300 milion Dollarë Amerikanë) të filialit B në filialin C (që ka monedhë funksionale Dollarin Amerikan (USD)). Me fjalë të tjera, aktivet neto të filialit B pa përfshirë investimin neto në filialin C janë 341 milion GBP.
- UZ8 Kur Filiali C nxirret jashtë përdorimit, shumat e riklasifikuara nga rezervat e saj të përkthimit të monedhave të huaja (RPMH) për në fitime ose humbje në pasqyrat financiare të konsoliduara të shoqërisë mëmë janë:
- (a) në lidhje me hua marrjen e jashtme 300 milion USD në Filialin A, është shuma që SNRF 9 kërkon të identifikohet, d.m.th ndryshimi total në vlerë që i përket rrezikut të këmbimit të monedhave të huaja i cili është njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse si pjesa përkatëse e mbrojtjes; dhe
- (b) ...

KIRFN 19 Shlyerja e Detyrimeve Financiare me Instrumentet e Kapitalit Neto

- C56 Poshtë titullit "Referencat", referenca për SNK 39 është fshirë dhe është shtuar një referencë për SNRF 9 *Instrumente financiare*. Paragrafët 4, 5, 7, 9 dhe 10 janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë, paragrafët 14 dhe 16 janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 17:
- 4 Ky Interpretim trajton çështjet në vijim:
- (a) A janë emetuar instrumentet e kapitalit neto të njësisë ekonomike për të shlyer të gjithë ose pjesë të një "shume të paguar" të detyrimit financiar në përputhje me paragrafin 3.3.3 të SNRF 9?
- (b) ...

Konsensusi

- 5 Emetimi i instrumenteve të kapitalit neto të një njësie ekonomike në një kreditor për të shlyer të gjitha ose pjesë të një detyrimi financiar është shumë e paguar në përputhje me paragrafin 3.3.3 të SNRF 9. Një njësi ekonomike duhet të fshijë një detyrim financiar (ose pjesë të një detyrimi financiar) nga pasqyra e saj e pozicionit financiar atëherë dhe vetëm atëherë kur, ajo të jetë shlyer në përputhje me paragrafin 3.3.1 të SNRF 9.
- 7 Nëse vlera e drejtë e instrumenteve në kapital neto të emetuar nuk mund të matet me besueshmëri atëherë instrumentet e kapitalit neto do të maten për të pasqyruar vlerën e drejtë të detyrimit financiar të shlyer. Në matjen e vlerës së drejtë të një detyrimi financiar të shlyer i cili përfshin një tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. një depozitë pa afat), paragrafi 47 i SNRF 13 nuk zbatohet.

- 9 Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar (ose pjese të një detyrimi financiar) të shlyer dhe shuma e paguar, do të njihet në fitim ose humbje, në përputhje me paragrafin 3.3.3 të SNRF 9. Instrumentet e kapitalit neto të emetuar duhet të njihen fillimisht dhe të maten në datën e shlyerjes së detyrimi financiar (ose pjese të këtij detyrimi).
- 10 Kur vetëm një pjesë e detyrimit financiar shlyhet, shuma shpërndahet në përputhje me paragrafin 8. Shuma e shpërndarë në detyrimin e mbetur do të formojë pjesë të vlerësimit nëse kushtet e këtij detyrimi të mbetur janë modifikuar në mënyrë thelbësore. Nëse detyrimi i mbetur është modifikuar në mënyrë thelbësore, njësia ekonomike do ta kontabilizojë modifikimin si shlyerje të detyrimit fillestar dhe njohjen e një detyrimi të ri siç kërkohet nga paragrafi 3.3.2 të SNRF 9.
- 14 [Fshirë]
- 16 [Fshirë]
- 17 SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014 ndryshoi paragrafët 4, 5, 7, 9 dhe 10 dhe paragrafët e fshirë 14 dhe 16. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ai zbaton SNRF 9.

KIS Interpretimi 27 Vlerësimi i përmbajtjes së transaksioneve që përfshijnë formën ligjore të një qiraje

- C57 Poshtë titullit "Referencat", referenca për SNK 39 është fshirë dhe është shtuar një referencë për SNRF 9 *Instrumente financiare*. Paragrafi 7 dhe seksioni i mëposhtëm "Data e hyrjes në fuqi" janë ndryshuar për tu lexuar si më poshtë:
- 7 Detyrime të tjera të një marrëveshje, përfshirë çdo garanci të ofruar dhe detyrim të lindur pas një përfundimi të parakohshëm, duhet të kontabilizohet sipas SNK 37, SNRF 4, ose SNRF 9, në vartësi të kushteve.

Data e hyrjes në fuqi

Ky Interpretim hyn në fuqi më 31 dhjetor 2001. Ndryshimet në politikat kontabël duhet të bëhen në përputhje me SNK 8.

SNRF 9 ka ndryshuar paragrafin 7. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur ajo zbaton SNRF 9.

**Kontabiliteti për Blerje të Interesave
në Operacionet e Përbashkëta**

(Ndryshime në SNRF 11)

Ndryshime në SNRF 11 *Marrëveshjet e Përbashkëta*

Paragrafi 21A është shtuar. Paragrafët 20–21 janë përfshirë për lehtësi referimi por nuk janë ndryshuar. Teksti i ri është i nënvizuar.

Operacionet e përbashkëta

- 20 Një operator i përbashkët, në lidhje me interesin e tij në një operacion të përbashkët, do të njohë:
- (a) aktivet e tij, duke përfshirë pjesën e tij mbi çdo aktiv të zotëruar së bashku;
 - (b) detyrimet e tij, duke përfshirë pjesën e tij të çdo detyrim i shkaktuar së bashku;
 - (c) të ardhurat e tij nga shitja e pjesës së tij të produktit që del nga operacioni i përbashkët;
 - (d) pjesën e tij të të ardhurave nga shitja e produktit të operacionit të përbashkët; dhe
 - (e) shpenzimet e tij, duke përfshirë pjesën e tij në çdo shpenzim të bërë së bashku.
- 21 Një operator i përbashkët do të kontabilizojë aktivet, detyrimet, të ardhurat dhe shpenzimet, që lidhen me interesin e tij në një operacion të përbashkët, në përputhje me SNRF-të që zbatohen për këto aktive, detyrime, të ardhura dhe shpenzime.
- 21A Nëse një njësi ekonomike blen interesa në një operacion të përbashkët, aktiviteti i të cilit përbën biznes sipas përkufizimit të dhënë në SNRF 3, ajo duhet të zbatojë, për pjesën që i takon në përputhje me paragrafin 20, të gjitha parimet e trajtimit kontabël të kombinimit të bizneseve të SNRF 3 dhe SNRF-ve të tjera që nuk janë në konflikt me udhëzimet në këtë Standard dhe duhet të japë informacionin shpjegues që kërkohet nga këto SNRF lidhur me kombinimin e bizneseve. Kjo është e zbatueshme si në rastin e blerjes së interesave fillestarë ashtu edhe për blerjen e interesave shtesë në një operacion të përbashkët, aktiviteti i të cilit përbën një biznes. Trajtimi i blerjes së interesave në operacione të tilla të përbashkëta specifikohet në paragrafët B33A–B33D.

Në Shtojcën B është ndryshuar titulli kryesor para paragrafit B34 dhe janë shtuar paragrafët B33A–B33D dhe titujt e tyre përkatës. Teksti i ri është i nënvizuar.

Pasqyrat financiare të palëve në një marrëveshje të përbashkët (paragrafët 21A–22)

Trajtimi i blerjes së interesave në operacione të përbashkëta

- B33A Nëse një njësi ekonomike blen interesa në një operacion të përbashkët, aktiviteti i të cilit përbën biznes sipas përkufizimit të dhënë në SNRF 3, ajo duhet të zbatojë, për pjesën që i takon në përputhje me paragrafin 20, të gjitha parimet e trajtimit kontabël të kombinimit të bizneseve të SNRF 3 dhe SNRF-ve të tjera që nuk janë në konflikt me udhëzimet në këtë Standard dhe duhet të japë informacionin shpjegues që kërkohet nga këto SNRF lidhur me kombinimin e bizneseve. Parimet e trajtimit kontabël të kombinimit të bizneseve, që nuk janë në konflikt me udhëzimet në këtë Standard, përfshijnë por nuk kufizohen vetëm në sa vijon:
- (a) matja e aktiveve dhe detyrimeve të identifikueshme me vlerë të drejtë, përvec zërave për të cilët jepen përjashtime në SNRF 3 dhe SNRF-të e tjera;

- (b) njohja si shpenzim e kostove të blerjes në periudhën në të cilën kostot kanë ndodhur dhe shërbimet janë përfituar, me përjashtimin që kostot e emetimit të borxhit ose letrave me vlerë të kapitalit të njihen në përputhje me SNK 32 *Instrumentet Financiare: Paraqitja* dhe SNRF 9;¹
- (c) njohja e tatime të shtyra aktive ose tatime të shtyra detyrime, që vijnë nga njohja fillestare e aktiveve ose detyrimeve, sipas kërkesave të SNRF 3 dhe SNK 12 *Tatimet mbi të Ardhurat për kombinimet e bizneseve, me përjashtim të detyrimeve për tatime të shtyra që vijnë nga njohja fillestare e emrit të mirë;*
- (d) njohja si emër i mirë, nëse ka, i tepricës së pagesës së kryer kundrejt vlerës neto të aktiveve të identifikueshme të blera dhe detyrimeve të supozuara në ditën e blerjes; dhe
- (e) testimi për zhvlerësim të paktën një herë në vit i njësisë gjeneruese të mjeteve monetare me të cilën është lidhur emri i mirë dhe sa herë ka evidencë se njësia gjeneruese mund të jetë zhvlerësuar, sipas kërkesave të SNK 36 *Zhvlerësimi i Aktiveve* për emrin e mirë të blerë në një kombinim biznesi.

B33B Paragrafët 21A dhe B33A janë të zbatueshëm edhe për krijimin e një operacioni të përbashkët, vetëm nëse një biznes ekzistues, sipas përkufizimit në SNRF 3, jepet si kontribut në krijimin e një operacioni të përbashkët nga njëra prej palëve pjesëmarrëse në operacionin e përbashkët. Megjithatë, këta paragrafë nuk janë të zbatueshëm në krijimin e një operacioni të përbashkët nëse të gjitha palët pjesëmarrëse në të kontribuojnë vetëm në aktive ose grupe aktivesh, të cilat nuk përbëjnë biznes për operacionin e përbashkët në momentin e krijimit të tij.

B33C Një operator i përbashkët mund të rrisë interesat e tij në një operacion të përbashkët, aktiviteti i të cilit përbën një biznes sipas përkufizimit në SNRF 3, duke blerë interesa shtesë në operacionin e përbashkët. Në një rast të tillë, interesat e zotëruar në fillim në operacionin e përbashkët nuk rimaten nëse operatori i përbashkët merr kontrollin e përbashkët.

B33D Paragrafët 21A dhe B33A–B33C nuk zbatohen për blerje interesash në një operacion të përbashkët nëse palët që kanë kontroll të përbashkët, përfshirë njësinë ekonomike blerëse të interesave në operacionin e përbashkët, janë nën kontrollin e së njëjtës palë kontrolluese (ose palëve) si para dhe pas blerjes dhe nëse ky kontroll nuk është kalimtar.

Në Shtojcën C janë shtuar paragrafët C1AA dhe C14A dhe titujt përkatës.

Data e hyrjes në fuqi

...

C1AA Trajtimi i Blerjes së Interesave në Operacionet e Përbashkëta (Ndryshime në SNRF 11), i publikuar në Maj 2014, ndryshoi titullin pas paragrafit B33 dhe shtoi paragrafët 21A, B33A–B33D dhe C14A dhe titujt përkatës. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë prospektive për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

...

Trajtimi i blerjes së interesave në operacione të përbashkëta

C14A Trajtimi i Blerjes së Interesave në Operacionet e Përbashkëta (Ndryshime në SNRF 11), i publikuar në Maj 2014, ndryshoi titullin pas paragrafit B33 dhe shtoi paragrafët 21A, B33A–B33D dhe C1AA dhe titujt përkatës. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë prospektive për blerje interesash në operacione të përbashkëta, aktiviteti i të cilave përbën biznes sipas përkufizimit në SNRF 3, që ndodhin në periudhën më të hershme në të cilën njësia ekonomike zbaton këto ndryshime. Për pasojë, nuk do të rregullohen shumat e njohura për blerjet e interesave në operacionet e përbashkëta të ndodhura në periudhat e mëparshme.

1

Nëse një njësi ekonomike zbaton këto ndryshime por ende nuk zbaton SNRF 9, referenca e këtyre ndryshimeve ndaj SNRF 9 do të lexohet si një referencë ndaj SNK 39 *Instrumentet Financiare: Njohja dhe Matja*.

Ndryshimet pasuese në SNRF1 *Miratimi për Herë të Parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar*

Paragrafi 39W është shtuar. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi

...

39W Trajtimi i Blerjes së Interesave në Operacionet e Përbashkëta (Ndryshime në SNRF 11), i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin C5. Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet përkatëse të SNRF 11 për Trajtimi i Blerjes së Interesave në Operacionet e Përbashkëta (Ndryshime në SNRF 11) në një periudhë më të hershme, edhe ndryshimi në paragrafin C5 duhet të zbatohet për atë periudhë.

Në shtojcën C është ndryshuar paragrafi C5. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Shtojca C Përrjashtime për kombinimet e biznesit

...

C5 Përrjashtimi për kombinimet e bizneseve të mëparshme është i zbatueshëm edhe për blerjet e mëparshme të investimeve në pjesëmarrje, ~~dhe të~~ të interesave në sipërmarrje të përbashkëta dhe të interesave në operacione të përbashkëta, aktiviteti i të cilave përbën një biznes sipas përkufizimit në SNRF 3. Për më tepër, data e zgjedhur për paragrafin C1 zbatohet njëllor për të gjitha këto blerje.

Metoda e Kapitalit Neto
Pasqyrat Financiare Individuale

(Ndryshime të SNK 27)

Ndryshime të SNK 27

Pasqyrat Financiare Individuale

Paragrafët 4–7, 10, 11B4 dhe 12 janë ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 18J. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Përkufizime

4 Termat në vijim janë përdorur në këtë standard sipas këtyre kuptimeve specifike:

...

Pasqyra financiare individuale janë pasqyrat e paraqitura nga ~~një shoqëri mëmë (d.m.th një investitor që kontrollon një filial) ose një investitor që ka kontroll të përbashkët ose ndikim të rëndësishëm në një investim~~, një njësi ekonomike e cila mund të zgjedhë, sipas kërkesave të këtij Standardi, të trajtojë investimet e saj i trajton në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje ose me kosto, ose në përputhje me SNRF 9 Instrumentet Financiare, ose duke përdorur metodën e kapitalit të përshkruar në SNK 28 Investimet në Pjesëmarrjet dhe në Sipërmarrjet e Përbashkëta.

5 Termat në vijim janë përkufizuar në Shtojcën A të SNRF 10 Pasqyrat Financiare të Konsoliduara, në Shtojcën A të SNRF 11 Marrëveshjet e Përbashkëta dhe në paragrafin 3 të SNK 28 Investime në Pjesëmarrje dhe Sipërmarrje të Përbashkëta:

- pjesëmarrje
- Metoda e kapitalit neto
- ...

6 Pasqyrat financiare individuale janë pasqyra të tjera të paraqitura përveç atyre të konsoliduara ose pasqyrave financiare të një investitori i cili nuk ka investime në një filial por ka investime në pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkëta në të cilat investimi në pjesëmarrje ose sipërmarrjen e përbashkët, sipas kërkesave të SNK 28 duhet të trajtohet sipas metodës së kapitalit neto, me përjashtim të rrethanave të paraqitura në paragrafët 8–8A. ~~Nuk nevojitet që pasqyrat financiare individuale t'u bashkëngjiten apo të shoqërojnë këto pasqyra.~~

7 ~~Pasqyrat financiare në të cilat është përdorur metoda e kapitalit neto nuk janë pasqyra financiare individuale. Gjithashtu, pasqyrat financiare të një njësie ekonomike që nuk ka filial, pjesëmarrje ose interes sipërmarrës të përbashkët në një sipërmarrje të përbashkët nuk janë pasqyra financiare individuale.~~

...

Përgatitja e pasqyrave financiare individuale

...

10 Kur një njësi ekonomike përgatit pasqyra financiare individuale, ajo do t'i trajtojë investimet në filial, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje ose:

- (a) ~~me kosto, ose;~~
- (b) ~~në përputhje me SNRF 9;~~ ose
- (c) duke përdorur metodën e kapitalit neto të paraqitur në SNK 28.

Njësia ekonomike do të zbatojë të njëjtin trajtim kontabël për çdo kategori të investimeve. Investimet e mbajtura me kosto ose sipas metodës së kapitalit neto duhet të kontabilizohen në përputhje me SNRF 5 Aktivet Afatgjata që Mbahen për t'u Shitur dhe Operacionet Jo të Vijueshme nëse klasifikohen si të mbajtura për shitje ose për t'u shpërndarë (ose janë përfshirë në një grup për nxjerrje nga përdorimi, që është klasifikuar si i mbajtur për shitje ose për tu shpërndarë). Matja e investimeve që kontabilizohen sipas SNRF 9 nuk ndryshon në rrethana të tilla.

- ...
- 11B Kur një shoqëri mëmë pushon së qeni si njësi ekonomike investuese ose bëhet rishtas një njësi ekonomike investuese, duhet të llogarisë efektet e këtij ndryshimi që nga data në të cilin ndryshimi ka ndodhur si më poshtë:
- (a) kur një njësi ekonomike pushon së qeni njësi ekonomike investuese, kjo njësi ekonomike duhet ta trajtojë një investim në një filial, në përputhje me paragrafin 10: Data e ndryshimit të statusit, do të konsiderohet data e supozuar e blerjes. Vlera e drejtë e filialit në datën e supozuar të blerjes, do të përfaqësojë pagesën e supozuar transferuar për trajtimin kontabël të investimit në përputhje me paragrafin 10.
 - (i) ~~trajtojë një investim në një filial me kosto ose sipas metodës së kapitalit neto sic përshkruhet në SNK 28. Vlera e drejtë e filialit në datën e këtij ndryshimi në status duhet të përdoret si kosto e supozuar në këtë datë, ose [fshirë]~~
 - (ii) ~~të vazhdojë të kontabilizojë një investim në një filial në përputhje me SNRF 9. [fshirë]~~
 - (b) kur një njësi ekonomike bëhet rishtas njësi ekonomike investuese duhet ta kontabilizojë një investim në filial me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në përputhje me SNRF 9. Diferenca midis vlerës kontabël (neto) të mëparshme të filialit dhe vlerës së drejtë të tij në datën e ndryshimit të statusit të investitorit duhet të njihet si fitim ose humbje. Shuma e akumuluar e ndonjë ~~rregullimi të vlerës së drejtë~~ fitimi ose humbjeje që më parë është njohur në të ardhurat e tjera përmbledhëse dhe që u përkasin këtyre filialeve, duhet të trajtohet sikur njësia ekonomike investuese t'i kishte shitur këto filiale në datën e ndryshimit të statusit.
- 12 ~~Një njësi ekonomike duhet të njohë një dividend~~ Dividendët nga një filial, sipërmarrje e përbashkët ose pjesëmarrje është njihen në fitim ose humbje në të saj pasqyrat financiare individuale të një njësie ekonomike nëse përcaktohet e drejta e saj e njësive ekonomike për të arkëtuar dividendin. Dividendi njihet në fitim ose humbje me përjashtim të rastit kur njësia zgjedh të përdorë metodën e kapitalit neto. Në këtë rast dividendi njihet si pakësim i vlerës kontabël neto të investimit.
- ...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

- ...
- 18J Metoda e Kapitalit neto në Pasqyrat Financiare të Vecanta (Ndryshime në SNK 27), i publikuar në Gusht 2014, ndryshoi paragrafët 4–7, 10, 11B dhe 12. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë retrospektive, për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas në përputhje me SNK 8Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Ndryshimet pasuese në Standardet e tjera SNRF 1 *Miratimi për Herë të Parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar*

është shtuar paragrafi 39Z. Teksti i ri është nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi

39Z Metoda e Kapitalit neto në Pasqyrat Financiare Individuale (Ndryshime në SNK 27), i publikuar në Gusht 2014, ndryshoi paragrafin D14 dhe shtoi paragrafin D15A. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Në Shtojcën D është ndryshuar paragrafi D14 dhe është shtuar paragrafi D15A. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Investime në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje

D14 Kur një njësi ekonomike përgatit pasqyra financiare individuale, SNK 27 kërkon që investimet e saj në filiale, sipërmarrje të përbashkëta dhe pjesëmarrje të kontabilizohen ose:

- (a) me kosto; ose
- (b) në përputhje me SNRF 9; ose
- (c) duke përdorur metodën e kapitalit neto të paraqitur në SNK 28.

...

D15A Nëse një zbatues për herë të parë trajton një investim të tillë me metodën e kapitalit neto sipas procedurave të përshkruara në SNK 28:

- (a) zbatuesi për herë të parë aplikon ndaj blerjes së investimit, përjashtimin për kombinimet e bizneseve të mëparshme (Shtojca C).
- (b) nëse njësia ekonomike është zbatuese për herë të parë për pasqyrat e saj individuale më herët sesa për pasqyrat financiare të konsoliduara të saj dhe
 - (i) më vonë sesa njësia ekonomike mëmë, njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafin D16 në pasqyrat financiare individuale të saj.
 - (ii) më vonë sesa filiali i saj, njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafin D17 në pasqyrat financiare individuale të saj.

SNK 28 Investime në Pjesëmarrje dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta

është ndryshuar paragrafi 25 dhe është shtuar paragrafi 45B. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Ndryshimet në interesin e pronësisë

- 25 Nëse interesi i pronësisë i një njësie ekonomike në një pjesëmarrje ose një sipërmarrje të përbashkët është zvogëluar, por ~~njësia ekonomike vazhdon të zbatojë metodën e kapitalit neto, investimi vazhdon të~~ klasifikohet përkatësisht si një pjesëmarrje ose si një sipërmarrje e përbashkët njësia ekonomike duhet të riklasifikojë në fitim ose humbje pjesën e fitimit ose humbjes neto, të njohur më parë në të ardhurat e tjera të përgjithshme në lidhje me këtë ulje në interesin e pronësisë, nëse do të jetë e nevojshme që ky fitim ose humbje neto të riklasifikohet në fitim ose humbje nga shitja e aktiveve ose detyrimeve të lidhura.

...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

- 45B Metoda e Kapitalit neto në Pasqyrat Fianciare Individuale (Ndryshime në SNK 27), i publikuar në Gusht 2014, ndryshoi paragrafin 25. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë retrospektive, për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas në përputhje me SNK 8*Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Bujqësia: Bimët Bartëse
(Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 41)

Ndryshime në SNK 16 Aktivët Afatgjatë Materiale (toka, ndërtesa, makineri e pajisje)

Janë ndryshuar paragrafët 3, 6 dhe 37 dhe janë shtuar paragrafët 22A dhe 81K–81M. Teksti i ri është i nënvizuar dhe teksti i fshirë është bërë me vijë në mes.

Qëllimi

- ...
- 3 Standardi nuk zbatohet për:
- (a) aktivet materiale afatgjatë (toka, ndërtesa, makineri e pajisje) të klasifikuara si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 5 *Aktive Afatgjatë të Mbajtura për Shitje dhe Operacionet Jo-të vijueshme*;
 - (b) aktivet biologjike të lidhura me veprimtarinë bujqësore, por të ndryshme nga bimët bartëse (shih SNK 41 *Bujqësia*). Ky Standard zbatohet për bimët bartëse, por nuk zbatohet për prodhimin nga bimët bartëse.
 - (c) njohjen dhe matjen e aktiveve të kërkimit dhe vlerësimit (shih SNRF 6 *Kërkimet për Burime Minerare dhe Vlerësimi i Tyre*);
 - (d) ...

Përkufizime

- 6 Termat në vijim në këtë Standard përdoren me këto kuptime specifike:
- Një bimë bartëse është një bimë e gjallë e cila:
- (a) përdoret në prodhimin ose ofrimin e prodhimit bujqësor;
 - (b) pritet që të japë prodhim gjatë më shumë se një periudhe; dhe
 - (c) ka pak shanse të shitet si prodhim bujqësor, me përjashtim të shitjes aksidentale si mbeturinë.
- (Paragrafët 5A–5B të SNK 41 sqarojnë përkufizimin e një bime bartëse.)
- Vlerë kontabël (neto)* është shuma me të cilën njihet një aktiv pasi është zbritur çdo amortizim i akumuluar dhe çdo humbje e akumuluar nga zhvlerësimi.

...

Elementët e kostos

...

- 22A Para se të vendosen në zonën dhe kushtet e nevojshme për t'u përdorur sipas synimit të drejtimit të njësisë ekonomike, bimët bartëse trajtohen në të njëjtë mënyrë si zërat e ndërtuar vetë të aktiveve afatgjatë materiale. Për pasojë, referencat ndaj 'ndërtimit' në këtë Standard duhet të lexohen si mbulues të aktiviteteve të nevojshme për kultivimin e bimëve bartëse para se ato të vendosen në zonën dhe kushtet e nevojshme për t'u përdorur sipas synimit të drejtimit të njësisë ekonomike.

...

Modeli i rivlerësimit

...

37 Një kategori e aktiveve afatgjata materiale është një grupim i aktiveve me natyrë dhe përdorim të ngjashëm në operacionet e një njësie ekonomike. Shembuj të kategorive të veçanta janë si vijon:

- (a) ...
- (g) mobilje dhe instalime; ~~dhe~~
- (h) pajisje zyre; dhe
- (i) bimët bartëse.

...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

...

81K Bujqësia: Bimët Bartëse (Ndryshimet në SNK 16 dhe SNK 41), i publikuar në Qershor 2014, ndryshoi paragrafët 3, 6 dhe 37 dhe shtoi paragrafët 22A dhe 81L–81M. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8, me përjashtim të specifikimeve në paragrafin 81M.

81L Nëse në periudhën e raportimit Bujqësia: Bimët Bartëse (Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 41) zbatohet për herë të parë, një njësi ekonomike nuk ka nevojë të japë informacionin shpjegues sasior të kërkuar nga paragrafi 28(f) i SNK 8 për periudhën aktuale. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të paraqesë informacionin shpjegues sasior të kërkuar nga paragrafi 28(f) i SNK 8 për cdo periudhë të mëparshme të paraqitur.

81M Në pasqyrat financiare të periudhës raportuese, kur një njësi ekonomike zbaton për herë të parë Bujqësia: Bimët Bartëse (Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 41) ajo mund të zgjedhë të masë një zë të kategorisë bimë bartëse me vlerën e drejtë në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur dhe mund ta përdorë këtë vlerë të drejtë si koston e supozuar të zërit në atë datë. Çdo diferencë mes vlerës kontabël neto të mëparshme dhe vlerës së drejtë do të njihet në çeljen e fitimeve të pashpërndara në fillim të periudhës më të hershme të paraqitur.

Ndryshimet në SNK 41 *Bujqësia*

Janë ndryshuar paragrafët 1–5, 8, 24 dhe 44 dhe janë shtuar paragrafët 5A–5C dhe 62–63. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Qëllimi

- 1 Ky standard do të zbatohet për trajtimin kontabël të sa më poshtë vijon kur këto lidhen me aktivitetin bujqësor:
 - (a) **aktivet biologjike, me përjashtim të bimëve bartëse;**
 - (b) **prodhimin bujqësor në momentin e të vjelave/korrave; dhe**
 - (c) **grantet qeveritare të përshkruara në paragrafët 34 dhe 35.**
- 2 Standardi nuk zbatohet për:
 - (a) tokën e lidhur me veprimtarinë bujqësore (shih SNK 16 *Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje dhe SNK 40 Aktiv Afatgjatë Material i Investuar*); ~~dhe~~
 - (b) bimët bartëse të lidhura me veprimtarinë bujqësore (shih SNK 16); Megjithatë ky Standard zbatohet për prodhimin e këtyre bimëve bartëse.
 - (c) grantet qeveritare të lidhura me bimët bartëse (shih SNK 20 Kontabiliteti i Granteve Qeveritare dhe Paraqitja e Informacioneve për Ndhmën Qeveritare).
 - (d) aktivet jo-materiale të lidhura me veprimtarinë bujqësore (shih SNK 38 *Aktivitet Jomateriale*).
- 3 Ky Standard zbatohet për prodhimin bujqësor, i cili është ~~produkti~~ prodhimi i vjelur/korrur i aktiveve biologjike të njësive ekonomike ~~vetëm~~ në momentin e të vjelave/korrave. Për çdo rast tjetër zbatohet SNK 2 *Inventarët* ose çdo Standard tjetër i zbatueshëm. Si rrjedhojë ky Standard nuk trajton përpunimin e prodhimit bujqësor pas të vjelave/korrave; për shembull, përpunimi i rrushit në verë nga një tregtar vere që ka kultivuar rrushin. Një përpunim i tillë nuk përfshihet në përkufizimin e këtij Standardi për veprimtarinë bujqësore edhe pse një përpunim i tillë mund të jetë vazhdim logjik dhe i natyrshëm i veprimtarisë bujqësore dhe çdo proces përpunimi mund të mbartë ngjashmëri me transformimin biologjik.
- 4 Tabela e mëposhtme jep shembuj të aktiveve biologjike, prodhimit bujqësor dhe produkteve që vijnë si rezultat i përpunimit pas të vjelave/korrave:

Aktivitet biologjike	Prodhim bujqësor	Produkte që rezultojnë nga përpunimi pas të vjelave/korrave
Dele	Lesh	Fije leshi, qilim
Pemë në një plantacion të lëndëve drusore pyje	Trungje	Lëndë drusore
Bimë	Pambuk	Fije pambuku, veshje
	Kallam sheqeri i mbledhur	Sheqer
Lopë qumështi	Qumësht	Djathë
Derra	Stërvinë (e kafshës së ngordhur)	Salçiçe, proshutë e tymosur
<u>Bimë pambuku</u>	<u>Pambuk i vjelë</u>	<u>Fije pambuku, veshje</u>
<u>Kallamsheqeri</u>	<u>Kallam sheqeri i mbledhur (korrur)</u>	<u>Sheqer</u>

Aktivitet biologjik	Prodhimi bujqësor	Produkte që rezultojnë nga përpunimi pas të vjelave/korrave
<u>Bimë duhani</u> Shkurre	<u>Gjethë të mbledhura</u> Gjethë	<u>Çaj</u> , d Duhan i trajtuar
<u>Shkurre çaji</u>	<u>Gjethë të mbledhura</u>	<u>Çaj</u>
<u>Vreshtë Rrushit</u>	Rrush i <u>vjelë</u>	Verë
Pemë frutore	Fruta të vjela	Fruta të përpunuara
<u>Palma për vaj</u>	<u>Fruta të vjela</u>	<u>Vaj palme</u>
<u>Pemë kauçuku</u>	<u>Lëndë kauçuku e mbledhur</u>	<u>Prodhime gome</u>
<u>Zakonisht, disa bimë si për shembull shkurret e çajit, vreshtat e rrushit, palmat e vajit dhe pemët e kauçikut, e plotësojnë përkufizimin e një bime bartëse dhe janë brenda objektit të SNK 16. Megjithatë prodhimi i rritur në bimët bartëse, si për shembull gjethet e çajit, rrushi, vaji i palmës, frutat dhe lënda e kauçikut, është brenda objektit të SNK 41.</u>		

Përkufizime

Përkufizime në lidhje me bujqësinë

5 Termat në vijim përdoren në këtë Standard me kuptimet e specifikuar:

...

Prodhimi bujqësor është ~~produkti~~ prodhimi i vjelë\korrur nga aktivet biologjike të njësisë ekonomike.

Një bimë bartëse është një bimë e gjallë e cila:

- (a) përdoret në prodhimin ose furnizimin e prodhimit bujqësor;
- (b) pritet që të japë prodhim gjatë më shumë se një periudhe; dhe
- (c) ka pak shanse të shitet si prodhim bujqësor, me përjashtim të shitjes aksidentale si mbeturinë.

Një aktiv biologjik është gjëja e gjallë ose bima.

...

5A Nuk janë bimë bartëse sa vijon:

- (a) bimët e kultivuara për t'u vjelë\korrur si prodhim bujqësor (për shembull, pemët e kultivuara për lëndën drusore);
- (b) bimët e kultivuara për prodhimin e produkteve bujqësore kur ka mundësi që njësi ekonomike ta vjelë\korrë si dhe ta shesë bimën si prodhim bujqësor, dallueshëm nga shitja aksidentale si mbeturinë (si për shembull, pemët që kultivohen si për frutat e tyre ashtu edhe për lëndën drusore); dhe
- (c) të korrat vjetore (si për shembull, misri dhe gruri).

5B Nëse bimët bartëse nuk përdoren më për prodhim, ato mund të priten dhe shiten si mbeturinë, për shembull për t'u përdorur si dru për zjarr. Një shitje e tillë aksidentale nuk pengon bimën në plotësimin e përkufizimit të bimës bartëse.

5C Prodhimi i rritur në një bimë bartëse është një aktiv biologjik.

...

Përkufizime të përgjithshme

8 Termat në vijim përdoren në këtë Standard me kuptimet e specifikuar:

...

Grantet qeveritare përkufizohen në SNK 20—~~Kontabiliteti i Granteve Qeveritare dhe Paraqitja e Informacioneve për Ndihmën Qeveritare.~~

Njohja dhe matja

- ...
- 24 Mundet që kosto të jetë e përafërt me vlerën e drejtë sidomos kur:
- (a) ndodh një transformim i vogël biologjik që prej momentit të kostove fillestare (për shembull, kur ~~pemët-frutore~~ fidanët mbillen vetëm pak para fundit të periudhës raportuese ose gjëja e gjallë e sapo blerë); ose
 - (b) ndikimi në çmim i transformimit biologjik nuk pritet të jetë material (për shembull, gjatë rritjes fillestare të ciklit të prodhimit të një plantacioni 30 vjeçar pishash).
- ...

Të përgjithshme

- ...
- 44 Aktivet biologjike të konsumueshme janë ato aktive që lidhen me të vjelat/korrat si prodhim bujqësor ose që shiten si aktive biologjike. Shembuj të tyre janë: gjëja e gjallë e rritur me qëllimin e prodhimit të mishit, gjëja e gjallë e mbajtur për shitje, peshku i kultivuar, të mbjellat si misri dhe gruri, prodhimi i një bime bartëse dhe pemët që rriten për lëndën drusore. Aktive biologjike prodhuese janë gjithë të tjerat, të ndryshme nga aktivet biologjike të konsumueshme; për shembull, gjëja e gjallë prej të cilës prodhohet qumështi, ~~vreshtat e rrushit, dhe pemët frutore nga të cilat vilet fruta, dhe pemët nga të cilat nxirret dru për zjarr, por pema në vetvete mbetet.~~ Aktivet biologjike prodhuese nuk konsiderohen prodhim bujqësor, por si ~~vetë-rigjeneruese~~ të mbajtura për të vjelë prodhim.
- ...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

- ...
- 62 Bujqësia: Bimët Bartëse (Ndryshimet në SNK 16 dhe SNK 41), i publikuar në Qershor 2014, ndryshoi paragrafët 1–5, 8, 24 dhe 44 dhe shtoi paragrafët 5A–5C dhe 63. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt. Një njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8.
- 63 Nëse në periudhën e raportimit Bujqësia: Bimët Bartëse (Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 41) zbatohet për herë të parë, një njësi ekonomike nuk ka nevojë të japë informacionin shpjegues sasiar të kërkuar nga paragrafi 28(f) i SNK 8 për periudhën aktuale. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të paraqesë informacionin shpjegues sasiar të kërkuar nga paragrafi 28(f) i SNK 8 për çdo periudhë të mëparshme të paraqitur.

Ndryshimet pasuese në Standardet e tjera

SNK 1 Paraqitja e Paraqitja e Pasqyrave Financiare

është ndryshuar paragrafi 54. Teksti i ri është i nënvizuar.

Informacioni për t'u paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar

54 Pasqyra e pozicionit financiar duhet të përfshijë minimalisht zërat që paraqesin shumat vijuese:

- (a) ...
- (f) aktivet biologjike të cilat janë brenda objektit të SNK 41 Bujqësia;
- (g) ...

SNK 17 Qiratë

është ndryshuar paragrafi 2. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Qëllimi

2 ...

Megjithatë, ky Standard nuk duhet zbatuar si bazë e matjes për:

- (a) ...
- (c) aktivet biologjike të cilat janë brenda objektit të SNK 41 Bujqësia dhe mbahen nga qiramarrësi në një qira financiare (~~shih SNK 41 Bujqësia~~); ose
- (d) aktivet biologjike të cilat janë brenda objektit të SNK 41 dhe vihen në dispozicion nga qiradhënësi në një qira të zakonshme (~~shih SNK 41~~).

SNK 23 Kostot e Huamarrjes

Janë ndryshuar paragrafët 4 dhe 7. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Qëllimi

4 ...

Një njësie ekonomike nuk i kërkohet të zbatojë Standardin për kostot të huamarrjes të lidhura drejtpërdrejt me blerjen, ndërtimin ose prodhimin e:

- (a) një aktivi të kualifikuar për t'u matur me vlerën e drejtë, për shembull, një aktiv biologjik i cili është brenda objektit të SNK 41 Bujqësia; ose
- (b) ...

Përkufizime

- ...
- 7 Në varësi të rrethanave, zërat në vijim mund të jenë aktive të kualifikuara:
- (a) ...
 - (e) pronat për investime-
 - (f) bimët bartëse.

SNK 36 Zhvlerësimi i Aktiveve

është ndryshuar paragrafi 2. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Qëllimi

- 2 Ky Standard duhet të zbatohet në kontabilizimin e zhvlerësimit të të gjithë aktiveve, me përjashtim të:
- (a) ...
 - (g) aktiveve biologjike të lidhura me veprimtarinë bujqësore që janë brenda objektit të SNK 41 *Bujqësia* dhe maten me vlerën e drejtë minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit (shih SNK 41 *Bujqësia*);
 - (h) ...

SNK 40 Aktiv Afatgjatë Material i Investuar

Janë ndryshuar paragrafët 4 dhe 7. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Qëllimi

- ...
- 4 Standardi nuk zbatohet për:
- (a) aktivet biologjike të lidhura me veprimtarinë bujqësore (shih SNK 41 *Bujqësia* dhe SNK 16 *Aktivët Afatgjatë Materiale*); dhe
 - (b) ...

Klasifikimi i pasurisë si aktiv afatgjatë material i investuar ose pasuri e zotëruar nga pronari i vet

- ...
- 7 Aktiv i afatgjatë material i investuar mbahet për të siguruar të ardhura nga qiraja, për rritje të vlerës së kapitalit ose të dyja së bashku. Prandaj, një aktiv afatgjatë material i investuar gjeneron flukse mjtesh monetare në mënyrë tërësisht të pavarur nga aktivet e tjera të mbajtura nga njësi ekonomike. Një gjë e tillë e bën të dallueshëm aktivin afatgjatë material të investuar nga pasuria e zotëruar nga pronari. Prodhimi ose furnizimi i mallrave, ose kryerja e shërbimeve (ose përdorimi i pasurisë për qëllime administrative) gjeneron flukse mjtesh monetare që nuk lidhen drejtpërdrejt vetëm me pasurinë, por edhe me aktive të tjera të përdorura në procesin e prodhimit apo të furnizimit. SNK 16 ~~Aktivët Afatgjatë Materiale (Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje)~~ zbatohet për pasuri të zotëruara nga pronari i tyre.

**Sqarim mbi Metodat e Pranueshme
të Zhvlerësimit dhe Amortizimit**

(Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 38)

Ndryshime në SNK 16 Aktivët Afatgjatë Materiale (toka, ndërtesa, makineri e pajisje)

Paragrafi 56 është ndryshuar dhe janë shtuar paragrafët 62A dhe 81I. Paragrafët 60–62 nuk janë ndryshuar, por janë përfshirë për lehtësi referimi. Teksti i ri është i nënvizuar.

Shuma e amortizueshme dhe periudha e amortizimit

56 Përfitimet ekonomike të ardhshme të trupëzuara në një aktiv konsumohen në një njësi ekonomike parimisht përmes përdorimit të tij. Megjithatë, faktorë të tjerë si amortizimi teknik ose moral dhe konsumimi ndërsa një aktiv është i gatshëm për përdorim, shpesh rezultojnë në pakësimin e përfitimeve ekonomike që mund të merreshin nga aktiv. Për pasojë, të gjithë faktorët në vijim merren në konsideratë në përcaktimin e jetës së dobishme të një aktivi:

(a) ...

(c) vjetërimin teknik ose tregtar, që rrjedh nga ndryshimet ose përmirësimet në prodhim, ose nga një ndryshim në kërkesën e tregut për produktin apo shërbimin e siguruar nga aktiv. Pakësimet e pritshme të ardhshme në çmimin e shitjes së një zëri të prodhuar duke përdorur një aktiv mund të jenë tregues të amortizimit teknik ose moral të aktivit dhe mund të reflektojnë një pakësim të përfitimeve ekonomike të ardhshme të përfaqësuara nga aktiv.

...

Metoda e amortizimit

60 Metoda e amortizimit e përdorur duhet të pasqyrojë modelin sipas të cilit njësia ekonomike pret të konsumojë përfitimet ekonomike të ardhshme nga aktiv.

61 Metoda e amortizimit e përdorur për një aktiv do të rishihet të paktën çdo fund-viti financiar dhe nëse ka një ndryshim të rëndësishëm në modelin e pritshëm të konsumit të përfitimeve ekonomike të ardhshme të trupëzuara në aktiv, metoda duhet të ndryshohet për të pasqyruar ndryshimin në model. Një ndryshim i tillë do të trajtohet si ndryshim në vlerësimin kontabël në përputhje me SNK 8.

62 Mund të përdoren disa metoda amortizimi për të shpërndarë shumën e amortizueshme të një aktivi mbi baza sistematike gjatë jetës së tij të dobishme. Këto metoda përfshijnë metodën lineare, metodën e zvogëlimit të tepicës dhe metodën e njësive të prodhimit. Amortizimi linear sjell një ngarkesë konstante gjatë jetës së dobishme nëse vlera e mbetur e aktivit nuk ndryshon. Metoda e zvogëlimit të tepicës sjell një ngarkesë rënëse përgjatë jetës së dobishme. Metoda e njësive të prodhimit sjell një ngarkesë të bazuar në përdorimin ose prodhimin (output) e pritshëm. Njësia ekonomike zgjedh metodën që pasqyron më mirë tiparin e pritshëm të konsumit të përfitimeve ekonomike të ardhshme të trupëzuara në aktiv. Kjo metodë zbatohet në mënyrë të qëndrueshme nga periudha në periudhë përveç se kur ka një ndryshim në tiparin e pritshëm të konsumit të këtyre përfitimeve ekonomike të ardhshme.

62A Një metodë amortizimi e cila bazohet në të ardhurat e gjeneruara nga një aktivitet që përfshin përdorimin e aktivit nuk është e përshtatshme. Zakonisht të ardhurat e gjeneruara nga një aktivitet që përfshin përdorimin e aktivit reflektojnë faktorë të tjerë të ndryshëm nga konsumi i përfitimeve ekonomike të aktivit. Për shembull, e ardhura ndikohet nga inpute dhe procese të tjera, aktivitetet e shitjes dhe ndryshime në vëllimin e shitjeve dhe në çmime. Përbërësi çmim i të ardhurave mund të ndikohet nga inflacioni që nuk ka të bëjë aspak me mënyrën sesi konsumohet aktiv.

...

Data e hyrjes në fuqi

...

81I Sqarim mbi Metodën e Pranueshme të Zhvlerësimit dhe Amortizimit (Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 38), i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin 56 dhe shtoi paragrafin 62A. Njësia ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë prospektive për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Ndryshime të SNK 38 Aktivët Afatgjatë Jo Materiale

Paragrafi 92 është ndryshuar. Në paragrafin 98 është ndryshuar togfjalëshi 'njësia e metodës së prodhimit' në 'njësitë e metodës së prodhimit'. Janë shtuar paragrafët 98A–98C dhe 130J. Paragrafi 97 nuk është ndryshuar por është përfshirë për lehtësi referimi. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Jeta e dobishme

- 92 Për shkak të ndryshimeve të shpejta në teknologji, programet kompjuterike dhe shumë aktive të tjera jo-materiale janë më të ekspozuarat ndaj skadimit teknologjik. Për këtë arsye, ~~ka të ngjarë shpesh do të ndodhë që jeta e tyre e dobishme të jetë e shkurtër. Pakësimet e pritshme të ardhshme në çmimin e shitjes të një zëri të prodhuar duke përdorur një aktiv jo-material mund të jenë tregues të amortizimit teknik ose moral të aktivit dhe mund të reflektojnë një pakësim të përfitimeve ekonomike të ardhshme të përfaqësuara nga aktivi.~~

Periudha e amortizimit dhe metoda e amortizimit

- 97 Shuma e amortizueshme e një aktivi jo-material me jetë të dobishme të fundme duhet të shpërndahet mbi baza sistematike gjatë jetës së tij të dobishme. Amortizimi duhet të fillojë kur aktivi është i disponueshëm për përdorim, d.m.th kur ai është në vendin dhe kushtet e nevojshme që të mund të shfrytëzohet në mënyrën e synuar nga drejtimi. Amortizimi duhet të ndërpritet në datën më të parë mes datës që aktivi klasifikohet si i mbajtur për shitje (ose përfshihet në një grup për t'u nxjerrë jashtë përdorimit që klasifikohet si i mbajtur për shitje) në përputhje me SNRF 5 dhe datës që aktivi çregjistrohet. Metoda e amortizimit e përdorur duhet të pasqyrojë modelin me të cilin përfitimet ekonomike të ardhshme nga aktivi pritet të konsumohen prej njësisë ekonomike. Nëse ky model nuk mund të përcaktohet me besueshmëri, duhet të përdoret metoda lineare. Shpenzimi për amortizimin për secilën periudhë duhet të njihet në fitim ose humbje përveç rastit kur ky Standard ose një tjetër lejon apo kërkon që ai të përfshihet në vlerën kontabël (neto) të një aktivi tjetër.
- 98 Mund të përdoren disa metoda amortizimi për të shpërndarë shumën e amortizueshme të një aktivi mbi baza sistematike gjatë jetës së tij të dobishme. Këto metoda përfshijnë metodën lineare, metodën e zvogëlimit të tepricës dhe metodën e njësiye të prodhimit. Metoda e përdorur zgjidhet mbi bazën e modelit të pritshëm të konsumit të përfitimeve të pritshme ekonomike të ardhshme të trupëzuara në aktiv dhe zbatohet në mënyrë të qëndrueshme nga periudha në periudhë, përveç rastit kur ka një ndryshim në modelin e pritshëm të konsumit të këtyre përfitimeve ekonomike të ardhshme.
- 98A Ekziston një hipotezë e kundërshtueshme sipas së cilës një metodë amortizimi, e cila bazohet në të ardhurat e gjeneruara nga një aktivitet që përfshin përdorimin e një aktivi jo-material nuk është e përshtatshme. Zakonisht të ardhurat e gjeneruara nga një aktivitet, që përfshin përdorimin e një aktivi jo-material, reflektojnë faktorë të tjerë të ndryshëm nga konsumi i përfitimeve ekonomike të trupëzuara në aktivin jo-material. Për shembull, e ardhura ndikohet nga inpute dhe procese të tjera, aktivitet e shitjes dhe ndryshimet në vëllimin e shitjeve dhe në çmime. Përbërësi çmim i të ardhurave mund të ndikohet nga inflacioni, që nuk ka të bëjë aspak me mënyrën sesi konsumohet aktivi. Kjo hipotezë mund të hidhet poshtë vetëm në rrethana të kufizuara:
- (a) kur aktivi jo-material shprehet si një matës i të ardhurave, sic përshkruhet në paragrafin 98C; ose
 - (b) kur mund të tregohet se ekziston një korrelacion i fortë mes të ardhurave dhe konsumit të përfitimeve ekonomike nga aktivi jo-material.
- 98B Për të zgjedhur metodën e përshtatshme të amortizimit sipas paragrafit 98, njësia ekonomike mund të përcaktojë faktorin kufizues mbizotërues, që është i pranishëm në aktivin jo-material. Për shembull, në kontratën që paraqet të drejtën e njësisë ekonomike për të përdorur aktivin jo-material, përdorimi i këtij të fundit mund të specifikohet si një numër i përcaktuar vitesh (d.m.th në kohë), si sasi e njësiye të prodhuara ose si një shumë fikse të ardhurash për t'u gjeneruar. Identifikimi i këtij faktori kufizues mbizotërues mund të shërbejë si pikënisje për zgjedhjen e metodës së përshtatshme të amortizimit, por njësia ekonomike mund

të zbatojë dhe një metodë tjetër që reflekton më mirë modelin e pritshëm të konsumit të përfitimeve ekonomike.

98C

Në rastin kur faktori kufizues mbizotërues i pranishëm në një aktiv jomaterial është arritja e një niveli të caktuar të të ardhurave, të ardhurat e gjeneruara mund të jenë një bazë e përshtatshme për amortizimin. Për shembull, njësi ekonomike mund të blejë një koncesion për të eksploruar dhe nxjerrë ar nga një minierë ari. Skadenca e kontratës mund të bazohet në një shumë fikse gjithsej të të ardhurave për t'u gjeneruar nga nxjerrja (për shembull, një kontratë mund të lejojë nxjerrjen e arit nga miniera derisa të ardhurat e akumuluar gjithsej nga shitja e arit të kapin shifrën 2 miliardë NJM) dhe jo në kohën ose sasinë e arit të nxjerrë. Në një shembull tjetër, e drejta e përdorimit të një autostrade me pagesë mund të bazohet në një shumë fikse gjithsej të të ardhurave për t'u gjeneruar nga tarifat e caktuara për kalim (për shembull, një kontratë mund të lejojë përdorimin e autostradës me pagesë derisa të ardhurat e akumuluar gjithsej nga tarifat e caktuara për kalim të kapin shifrën 100 milionë NJM). Në rastin kur kontrata për përdorimin e aktivit jomaterial përcakton të ardhurat si faktorin kufizues mbizotërues, mund të jetë e përshtatshme që amortizimi i aktivit jomaterial të bazohet në të ardhurat që do të gjenerohen, me kushtin që kontrata të specifikojë një shumë fikse gjithsej të të ardhurave për t'u gjeneruar mbi të cilat do të përcaktohet amortizimi.

...

Dispozita kalimtare dhe data e hyrjes në fuqi

...

130J

Sqarim mbi Metodën e Pranueshme të Zhvlerësimit dhe Amortizimit (Ndryshime në SNK 16 dhe SNK 38), i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafiët 92 dhe 98 dhe shtoi paragrafët 98A–98C. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë prospektive për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

**Përmirësimet vjetore në SNRF-të
Periudha 2012-2014**

Ndryshime në SNRF 5 Aktive Afatgjata të Mbajtura për Shitje dhe Veprimtaritë e Ndërprera

Janë ndryshuar paragrafët 26–29 dhe titujt përkatës dhe janë shtuar paragrafët 26A dhe 44L. Teksti i ri është i nënvizuar.

Ndryshime në një plan shitjeje ose në një plan për shpërndarje tek pronarët

- 26 Nëse njësia ekonomike klasifikon një aktiv (ose grup të nxjerrë jashtë përdorimit) si i mbajtur për shitje ose si i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët, por nuk mund të plotësojë në vijim kriteret në paragrafët 7–9 (për mbajtjen për shitje) ose në paragrafin 12A (për mbajtjen për t'u shpërndarë tek pronarët), ajo duhet të ndërpresë klasifikimin e aktivit (ose grupit të nxjerrë jashtë përdorimit) si i mbajtur për shitje ose si i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët (përkatësisht). Në të tilla raste, për trajtimin e këtij ndryshimi njësia ekonomike duhet të ndjekë udhëzimet e dhëna në paragrafët 27–29, përveçse kur zbatohet paragrafi 26A.
- 26A Nëse njësia ekonomike riklasifikon drejtpërdrejt një aktiv (ose grup të nxjerrë jashtë përdorimit) nga i mbajtur për shitje në i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët, ose nga i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët në i mbajtur për shitje, atëherë ndryshimi në klasifikim konsiderohet si një vazhdim i planit fillestar për nxjerrjen e aktivit jashtë përdorimit. Njësia ekonomike:
- (a) nuk duhet të ndjekë udhëzimet në paragrafët 27–29, për trajtimin e këtij ndryshimi. Njësia ekonomike duhet të zbatojë kërkesat e këtij Standardi të zbatueshme për metodën e re të nxjerrjes jashtë përdorimit, për klasifikimin, paraqitjen dhe matjen.
 - (b) duhet të masë aktivin afatgjatë (ose grupin e nxjerrë jashtë përdorimit) sipas kërkesave të paragrafit 15 (nëse riklasifikohet si i mbajtur për shitje) ose 15A (nëse riklasifikohet si i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët) dhe duhet të njohë çdo pakësim ose rritje në vlerën e drejtë minus kostot për shitjen/shpërndarjen tek pronarët të aktivit afatgjatë (ose grupit të nxjerrë jashtë përdorimit) sipas kërkesave të paragrafëve 20–25.
 - (c) nuk duhet të ndryshojë datën e klasifikimit sipas kërkesave në paragrafët 8 dhe 12A. Kjo nuk pengon një shtyrje të periudhës së kërkuar për të përfunduar shitjen ose shpërndarjen tek pronarët nëse plotësohen kushtet në paragrafin 9.
- 27 Njësia ekonomike duhet të masë një aktiv afatgjatë (ose grup të nxjerrë jashtë përdorimit) që përfundon së klasifikuari si i mbajtur për shitje ose si i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët (ose që përfundon së përfshiri në një grup të nxjerrë jashtë përdorimit të klasifikuar si i mbajtur për shitje ose si i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët) me vlerën më të vogël mes:
- (a) vlerës së tij kontabël (neto) para se aktivit (ose grupi i nxjerrë jashtë përdorimit) të klasifikohet si i mbajtur për shitje ose i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët, i rregulluar për amortizimin ose rivlerësimet që do duhej të ishin njohur nëse aktivit (ose grupi i nxjerrë jashtë përdorimit) nuk do të ishte klasifikuar si i mbajtur për shitje ose i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët dhe
 - (b) shumës së tij të rikuperueshme në datën e vendimit të mëpasshëm për të mos u shitur ose shpërndarë. [shënim në fund të faqes i fshirë]
- 28 Njësia ekonomike përfshin çdo rregullim të kërkuar në vlerën kontabël (neto) të një aktivit afatgjatë që ndërpritet së klasifikuar si i mbajtur për shitje ose i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët në fitimin ose humbjen [shënim në fund të faqes i fshirë] nga operacionet e vazhdueshme në periudhën në të cilën kriteret, përkatësisht në paragrafin 7–9 ose 12A, nuk përmbushen më. Pasqyrat financiare për periudhat e klasifikimit të aktivit si i mbajtur për shitje ose i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët duhet të ndryshohen, nëse grupi i nxjerrë jashtë përdorimit ose aktivit afatgjatë që ndërpritet së klasifikuari si i mbajtur për shitje ose i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët, është një filial, sipërmarrje e përbashkët, pjesëmarrje, ose një pjesë e një interesi në një sipërmarrje të përbashkët ose në një pjesëmarrje. Njësia ekonomike e paraqet këtë rregullim në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse me të njëjtin titull të përdorur për të paraqitur një fitim apo humbje të njohur në përputhje me paragrafin 37, nëse ka.
- 29 Nëse njësia ekonomike e heq një aktiv ose detyrim individual nga një grup i nxjerrë jashtë përdorimit i klasifikuar si i mbajtur për shitje, aktivet dhe detyrimet e mbetura të grupit të nxjerrë jashtë përdorimit për t'u shitur, vazhdojnë të maten si një grup, vetëm nëse grupi përmbush kriteret në paragrafët 7–9. Nëse njësia ekonomike e heq një aktiv ose detyrim individual nga një grup i klasifikuar si i mbajtur për t'u shpërndarë

tek pronarët, aktivet dhe detyrimet e mbetura të grupit për t'u shpërndarë tek pronarët, vazhdojnë të maten si një grup vetëm nëse grupi përmbush kriteret në paragrafin 12A. Përndryshe, aktivet afatgjata të mbetura të grupit që në mënyrë individuale përmbushin kriteret për t'u klasifikuar si të mbajtura për shitje(ose të mbajtura për t'u shpërndarë tek pronarët) duhet të maten një nga një me më të voglën mes vlerës së tyre kontabël (neto) dhe vlerës së drejtë minus kostot për shitje(ose kostot për t'u shpërndarë) në atë datë. Çdo aktivi afatgjatë që nuk përmbush kriteret si i mbajtur për shitje i ndërpritet klasifikimi si i mbajtur për shitje në përputhje me paragrafin 26. Çdo aktivi afatgjatë që nuk përmbush kriteret si i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët i ndërpritet klasifikimi si i mbajtur për t'u shpërndarë tek pronarët në përputhje me paragrafin 26.

...

Data e hyrjes në fuqi

...

44L Përmirësime vjetore të SNRF-ve Cikli 2012-2014, i publikuar në Shtator 2014, ndryshoi paragrafët 26–29 dhe shtoi paragrafin 26A. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë prospektive në përputhje me SNK 8 Politikat kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet për ndryshime në mënyrën e nxjerrjes jashtë përdorimit, të cilat ndodhin në periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Ndryshime të**SNRF 7 Instrumentet Financiare: Shënimet shpjeguese**

Paragrafi 44R është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 44AA. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

44R *Dhënia e Informacioneve Shpjeguese — Kompensimi i Aktiveve Financiare dhe Pasiveve Financiare* (Ndryshime në SNRF 7), i publikuar në dhjetor 2011, shtoi paragrafët 13A–13F dhe B40–B53. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat ushtrimore që fillojnë më 1 Janar 2013 e në vijim ~~dhe për periudhat ushtrimore të ndërmjetme brenda këtyre periudhave vjetore~~. Një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar nga këto ndryshime në mënyrë retrospektive.

44AA *Përmirësime vjetore të SNRF-ve Cikli 2012-2014*, i publikuar në Shtator 2014, ndryshoi paragrafët 44R dhe B30 dhe shtoi paragrafin B30A. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas*. Bën përjashtim rasti kur njësia ekonomike nuk ka nevojë të zbatojë ndryshimet në paragrafët B30 dhe B30A për cdo periudhë të paraqitur që fillon më parë se periudha vjetore për të cilën njësia ekonomike zbaton për herë të parë këto ndryshime. Lejohet zbatimi më i hershëm i ndryshimeve në paragrafët 44R, B30 dhe B30A. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Në Shtojcën B është ndryshuar paragrafi B30 dhe është shtuar paragrafi B30A. Teksti i ri është i nënvizuar.

Përfshirja e vazhdueshme (paragrafët 42C)

B30 Njësia ekonomike nuk ka përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar, nëse, si pjesë e transferimit, ajo nuk ruan asnjë nga të drejtat kontraktuale ose detyrimet e pranishme në aktivin financiar të transferuar, as nuk fiton ndonjë të drejtë të re kontraktuale ose detyrim të lidhur me aktivin financiar të transferuar. Një njësi ekonomike nuk ka përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar nëse ajo nuk ka ndonjë interes në performancën e ardhshme të aktivit financiar të transferuar dhe as ndonjë përgjegjësi, në asnjë rrethanë, për të bërë pagesa në të ardhmen në lidhje me aktivin financiar të transferuar. Në këtë kontekst termi 'pagesë' nuk përfshin fluksin e mjeteve monetare të aktivit financiar të transferuar që njësia ekonomike arkëton dhe i kërkohet të dërgojë tek marrësi.

B30A Nëse njësia ekonomike transferon një aktiv financiar, ajo mund të mbajë të drejtën për t'i shërbyer aktivit financiar kundrejt një tarife, e cila përfshihet, për shembull, në një kontratë shërbimi. Njësia ekonomike vlerëson kontratën e shërbimit në përputhje me udhëzimet në paragrafët 42C dhe B30, për të përcaktuar nëse, sipas kërkesave për dhënie informacioni shpjegues, njësia ka një përfshirje të vazhdueshme si pasojë e kontratës së shërbimit. Për shembull, sipas kërkesave për dhënie informacioni shpjegues një ofrues shërbimi do të ketë një përfshirje të vazhdueshme në aktivin financiar të transferuar nëse tarifa e shërbimit varet nga madhësia ose koha e flukseve të mjeteve monetare të arkëtuara nga aktiv. Po ashtu, sipas kërkesave për dhënie informacioni shpjegues një ofrues shërbimi ka një përfshirje të vazhdueshme nëse një tarifë fikse nuk do të paguhet plotësisht për shkak të mos-performancës së aktivit financiar të transferuar. Në këto shembuj, ofruesi i shërbimit ka një interes në performancën e ardhshme të aktivit financiar të transferuar. Ky vlerësim nuk merr parasysh faktin nëse tarifa, që do të merret, pritet të kompensojë si duhet njësinë ekonomike për kryerjen e shërbimit.

**Ndryshimet pasuese në Standardet e tjera
SNRF1 Miratimi për Herë të Parë i Standardeve Ndërkombëtare të
Raportimit Financiar**

Paragrafi 39AA është shtuar. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi

...

39AA Përmirësimet vjetore në SNRF-të Cikli 2012-2014, publikuar në shtator 2014, shtuan paragrafin E4A. Një njësi ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Në shtojcën E është shtuar paragrafi E4A. Teksti i ri është i nënvizuar.

Informacione shpjeguese mbi instrumentet financiare

...

E4A Një zbatues për herë të parë mund të zbatojë dispozitat kalimtare të paragrafit 44AA të SNRF 7.

Ndryshime të SNK 19 Përfitimet e Punonjësve

Paragrafi 83 është ndryshuar dhe janë shtuar paragrafët 176–177. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Hipotezat aktuariale: norma e skontimit

- 83 Norma e përdorur për të skontuar detyrimet për përfitimet e pas-punësimit (të financuara dhe të pafinancuara) duhet të përcaktohet duke u mbështetur në normat e kthimit të tregut mbi obligacionet tregtare të cilësisë së lartë në fund të periudhës raportuese. Në Për vendet monedhat ka për të cilat nuk ka treg të madh për obligacionet tregtare të cilësisë së lartë, duhet të përdoret norma e kthimit e tregut (në fund të periudhës raportuese) e obligacioneve shtetërore të emetuara në atë monedhë. Monedha dhe maturimi i obligacioneve tregtare ose shtetërore duhet të përputhen me monedhën dhe maturimin e vlerësuar të detyrimeve për përfitimet e pas-punësimit.

...

Periudha kalimtare dhe data e hyrjes në fuqi

...

- 176 Përmirësime vjetore në SNRF-të Cikli 2012-2014, i publikuar në Shtator 2014, ndryshoi paragrafin 83 dhe shtoi paragrafin 177. Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.
- 177 Njësia ekonomike duhet ta zbatojë ndryshimin në paragrafin 176 duke filluar nga periudha më e afërt krahasuese e paraqitur në pasqyrat e para financiare në të cilat njësia ekonomike zbaton këtë ndryshim. Cdo rregullim fillestar që vjen nga zbatimi i ndryshimit duhet të njihet në fitimet e pashpërndara në fillim të asaj periudhe.

Ndryshime në SNK 34 Raportim Financiar i Ndërmjetëm

Paragrafi 16A dhe është ndryshuar dhe paragrafi 56 është shtuar. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Dhënia e informacioneve shpjeguese të tjera

16A Përveç dhënies së informacionit shpjegues për ngjarjet dhe transaksionet e rëndësishme në përputhje me paragrafët 15–15C, njësia ekonomike duhet të përfshijë informacionin në vijim në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare të ndërmjetme, ~~nëse nuk janë dhënë ose diku tjetër në raportin financiar të ndërmjetëm.~~ Dhënia e informacioneve shpjeguese në vijim duhet të jepet ose në pasqyrat financiare të ndërmjetme ose të përfshihet nëpërmjet referencës së kryqëzuar me pasqyrat financiare të ndërmjetme në pasqyra të tjera (të tilla si komentet e manaxhimit ose raporti i rrezikut) të cilat janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat terma si pasqyrat financiare të ndërmjetme dhe në të njëjtën kohë. Nëse përdoruesit e pasqyrave financiare nuk kanë mundësi të konsultojnë informacionin e përfshirë si referencë e kryqëzuar në të njëjtat kushte dhe në të njëjtën kohë, raporti financiar i ndërmjetëm nuk është i plotë. Normalisht duhet që informacioni të raportohet mbi baza të akumuluar nga fillimi i vitit financiar.

(a) ...

Data e hyrjes në fuqi

...

56 Përmirësime vjetore në SNRF-të Cikli 2012-2014, i publikuar në Shtator 2014, ndryshoi paragrafin 16A. Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8 Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

**Shitja ose Kontributi i Aktiveve
ndërmjet një Investitori dhe Pjesëmarrjes ose
Sipërmarrjes së Përbashkët përkatëse**

(Ndryshime në SNRF 10 dhe SNK 28)

Ndryshime në SNRF 10 Pasqyrat Financiare të Konsoliduara

Paragrafët 25-26 janë ndryshuar. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Humbja e kontrollit

- 25 Nëse një shoqëri mëmë humb kontrollin mbi një filial, atëherë ajo:
- (a) çregjistron aktivet dhe detyrimet e ish-filialit nga pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar.
 - (b) njeh ~~me vlerën e drejtë~~ çdo investim të mbetur në ish-filialin ~~kur ka humbur kontrollin~~ dhe më pas e kontabilizon atë dhe çdo shumë, që ka si detyrim nga ose për filialin, në përputhje me SNRF-të përkatëse. Ky ~~vlerë e drejtë~~ interes i mbetur rimatet sipas kërkesave të paragrafëve B98(b)(iii) dhe B99A. Vlera e drejtë e rimatur në datën e humbjes së kontrollit do të konsiderohet si vlera e drejtë e një aktivi financiar në njohjen fillestare në përputhje me SNRF 9 ose kostoja në njohjen fillestare e një investimi në një sipërmarrje të përbashkët apo pjesëmarrje, nëse është e zbatueshme.
 - (c) njeh fitimin ose humbjen neto nga humbja e kontrollit në lidhje me interesin e kontrollit të mëparshëm, sic cilësohet në paragrafët B98–B99A.
- 26 Paragrafët B97–B99A udhëzojnë mbi trajtimin kontabël të humbjes së kontrollit në një filial.

Në shtojcën B është shtuar paragrafi B99A. Teksti i ri është i nënvizuar.

Humbja e kontrollit

- ...
- B99A Nëse një shoqëri mëmë humb kontrollin mbi një filial i cili nuk ka biznes, sipas përkufizimit në SNRF 3, si pasojë e një transaksioni që përfshin një pjesëmarrje ose një sipërmarrje të përbashkët të kontabilizuar sipas metodës së kapitalit neto, shoqëria mëmë përcakton fitimin ose humbjen në përputhje me paragrafët B98–B99. Fitimi ose humbja nga transaksioni (përfshirë shumat e njohura më parë në të ardhurat e tjera përmbledhëse, të cilat do të riklasifikohen në fitim ose humbje sipas kërkesave të paragrafit B99) do të njihet në fitimin ose humbjen e shoqërisë mëmë vetëm në madhësinë e interesave të investitorëve të palidhur me atë pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët. Pjesa e mbetur e fitimit do të anulohet kundrejt vlerës kontabël të investimit në atë pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët. Gjithashtu nëse shoqëria mëmë mban investime në një ish-filial dhe ky filial tashmë është një pjesëmarrje ose një sipërmarrje e përbashkët që trajtohet sipas metodës së kapitalit neto, mëma njeh në fitimin ose humbjen e saj pjesën e fitimit ose humbjes që vjen nga rimatja me vlerën e drejtë të investimit të mbetur në ish-filialin vetëm në madhësinë e interesave të investitorëve të palidhur me pjesëmarrjen ose sipërmarrjen e përbashkët të re. Pjesa e mbetur e fitimit do të anulohet kundrejt vlerës kontabël të investimit të mbetur në atë ish-filial. Nëse shoqëria mëmë mban një investim në një ish-filial, i cili tashmë trajtohet në përputhje me SNRF 9, pjesa e fitimit ose humbjes që vjen nga rimatja e investimit të mbetur në ish-filial me vlerën e drejtë do të njihet plotësisht në fitimin ose humbjen e shoqërisë mëmë.

Shembuj zbatimi**Shembulli 17**

Një shoqëri mëmë zotëron 100 përqind të interesave në një filial i cili nuk ka biznes. Shoqëria mëmë shet 70 përqind të interesave të saj në filial tek një pjesëmarrje në të cilën zotëron 20 përqind të interesave. Nga ky transaksion, shoqëria mëmë humb kontrollin mbi filialin. Vlera kontabël e aktiveve neto të filialit është 100NJM dhe vlera kontabël e interesave të shitur është 70NJM ($70NJM = 100NJM \times 70\%$). Vlera e drejtë e konsideratës së marrë është 210NJM. Po aq është vlera e drejtë e interesave të shitur. Investimi i mbajtur në ish-filial është një pjesëmarrje që trajtohet sipas metodës së kapitalit neto dhe ka vlerë të drejtë 90NJM. Fitimi i përcaktuar në përputhje me paragrafët B98–B99, para anulimit të kërkuar nga paragrafi B99A, është 200NJM ($200NJM = 210NJM + 90NJM - 100NJM$). Ky fitim përbëhet nga dy pjesë:

- (a) fitimi (140NJM) që vjen nga shitja e 70 përqind të interesave në filial tek pjesëmarrja. Ky fitim është diferenca mes vlerës së drejtë të konsideratës së marrë (210NJM) dhe vlerës kontabël të interesave të shitur (70NJM). Sipas kërkesave të paragrafit B99A, shoqëria mëmë njeh në fitim humbjen e saj shumë e fitimit që i takon interesave të investitorëve të palidhur me pjesëmarrjen ekzistuese. Kjo përbën 80 përqind të këtij fitimi, pra 112NJM ($112NJM = 140NJM \times 80\%$). 20 përqindëshi i mbetur i fitimit ($28NJM = 140NJM \times 20\%$) anulohet kundrejt vlerës kontabël të investimit në pjesëmarrjen ekzistuese.
- (b) fitimi (60NJM) që vjen nga rimatja me vlerën e drejtë të investimit të drejtpërdrejt të mbetur në ish-filial. Ky fitim është diferenca mes vlerës së drejtë të investimit të mbetur në ish-filial (90NJM) dhe 30 përqind të vlerës kontabël të aktiveve neto të pjesëmarrjes ($30NJM = 100NJM \times 30\%$). Sipas kërkesave të paragrafit B99A, shoqëria mëmë njeh në fitim humbjen e saj shumë e fitimit që i takon interesave të investitorëve të palidhur me pjesëmarrjen e re. Kjo përbën 56 përqind ($70\% \times 80\%$) të këtij fitimi, pra 34NJM ($34NJM = 60NJM \times 56\%$). 44 përqindëshi i mbetur i fitimit 26NJM ($26NJM = 60NJM \times 44\%$) anulohet kundrejt vlerës kontabël të investimit të mbetur në ish-filial.

Në shtojcën C është shtuar paragrafi C1C. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi

...

C1C Shitja ose Kontributi i Aktiveve mes një Investitori dhe Pjesëmarrjes ose Sipërmarrjes së Përbashkët përkatëse (Ndryshimet në SNRF 10 dhe SNK 28), i publikuar në Shtator 2014, ndryshoi paragrafët 25–26 dhe shtoi paragrafin B99A. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë prospektive për transaksione që ndodhin në periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Ndryshimet në SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta*

Janë ndryshuar paragrafët 28 dhe 30 dhe janë shtuar paragrafët 31A–31B dhe 45C. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar. Paragrafët 29 dhe 31 janë përfshirë për lehtësi referimi, por nuk janë ndryshuar.

Procedurat e metodës së kapitalit neto

- ...
- 28 Fitimet dhe humbjet e ardhura nga transaksionet 'e fillimit' dhe 'fundore' të cilat përfshijnë aktive që nuk përbëjnë biznes sipas përcaktimit në SNRF 3, mes një njësie ekonomike (përfshirë filialet e saj të konsoliduara) dhe pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët të saj, njihen në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike vetëm në masën e interesave të investitorëve të palidhur me pjesëmarrjen ose sipërmarrjen e përbashkët. Transaksionet 'e fillimit' janë, për shembull, shitjet e aktiveve nga një pjesëmarrje ose një sipërmarrje e përbashkët tek investitori. Është eliminuar pjesa e njësisë ekonomike në fitimet ose humbjet e pjesëmarrjes ose të sipërmarrjes së përbashkët që vjen nga këto transaksione. Transaksionet 'fundore' janë, për shembull, shitjet ose kontributet e aktiveve nga investitori tek pjesëmarrja ose sipërmarrja e përbashkët e tij. Pjesa e investitorit në fitimet ose humbjet e pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët që rrjedhin nga këto transaksione është eliminuar.
- 29 Kur transaksionet fundore japin evidencë të një zvogëlimi në vlerën neto të realizueshme të aktiveve që do të shiten ose do të jepen, ose të një humbjeje nga zhvlerësimi të këtyre aktiveve, këto humbje do të njihen në mënyrë të plotë nga investitori. Kur transaksionet e fillimit japin evidencë të një zvogëlimi në vlerën neto të realizueshme të aktiveve që do të blihen ose të një humbjeje nga zhvlerësimi të këtyre aktiveve, investitori do të njohë pjesën e vet në këto humbje.
- 30 Fitimi ose humbja nga kontributi i një aktiveve jo-monetare të cilat nuk përbëjnë biznes sipas përkufizimit në SNRF 3, në një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët, në këmbim të një interesi të kapitalit neto në ~~to~~ pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët do të trajtohet në përputhje me paragrafin 28. Bën përjashtim rasti kur kontributi nuk ka përmbajtje tregtare, sikurse është përkufizuar ky term në SNK 16 *Aktivitet Afatgjatë Materiale*. Nëse një kontribut i tillë nuk ka përmbajtje tregtare, fitimi ose humbja konsiderohet e përcaktuar dhe nuk njihet përveçse kur zbatohet paragrafi 31. Të tilla fitime dhe humbje të përcaktuara do të eliminohen kundrejt investimeve të trajtuara sipas metodës së kapitalit neto dhe nuk do të paraqiten si fitime ose humbje të shtyra në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar të njësisë ekonomike ose në pasqyrën e pozicionit financiar të njësisë ekonomike në të cilën investimet janë kontabilizuar duke përdorur metodën e kapitalit neto.
- 31 Nëse përveç marrjes së një interesi kapitali në një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët, një njësi ekonomike merr aktive monetare ose jo-monetare, ajo njeh në mënyrë të plotë në fitim ose humbje, pjesën e fitimit ose humbjes neto për kontributin jo-monetar në lidhje me aktivet monetare ose jo-monetare të marra.
- 31A Fitimi ose humbja e ardhur nga një transaksion fundor i cili përfshin aktive që nuk përbëjnë biznes sipas përcaktimit në SNRF 3, mes një njësie ekonomike (përfshirë filialet e saj të konsoliduara) dhe pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët të saj, njihet plotësisht në pasqyrat financiare të investitorit.
- 31B Një njësi ekonomike mund të shesë ose kontribuojë aktive përmes dy ose më shumë marrëveshjeve (transaksioneve). Për të përcaktuar nëse aktivet e shitura ose të kontribuara përbëjnë biznes sipas përkufizimit në SNRF 3, njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse shitja ose kontributi i atyre aktiveve është pjesë e disa marrëveshjeve të cilat duhet të trajtohen si një transaksion i vetëm në përputhje me kërkesat e paragrafit B97 të SNRF 10.
- ...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

...

45C Shitja ose Kontributi i Aktiveve mes një Investitori dhe Pjesëmarrjes ose Sipërmarrjes së Përbashkët përkatëse (Ndryshimet në SNRF 10 dhe SNK 28), i publikuar në Shtator 2014, ndryshoi paragrafët 28 dhe 30 dhe shtoi paragrafët 31A–31B. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë prospektive për shitjen ose kontributin e aktiveve që ndodhin në periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 15
Të ardhurat nga Kontratat me Klientët

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 15

Të ardhurat nga Kontratat me Klientët

Objektivi

- 1 **Objektivi i këtij Standardi është përcaktimi i parimeve që duhet të zbatohet një njësi ekonomike për të raportuar tek përdoruesit e pasqyrave financiare informacion të dobishëm mbi natyrën, madhësinë, kohën dhe pasigurinë e të ardhurave dhe flukseve të mjeteve monetare që vijnë nga një kontratë me një klient.**

Realizimi i objektivit

- 2 Për të realizuar objektivin në paragrafin 1, parimi bazë i këtij Standardi është që njësi ekonomike duhet të njohë të ardhurat për të përshkruar transferimin e mallrave ose shërbimeve të premtuara tek klientët në madhësinë që reflekton shumën që njësi ekonomike pret të ketë si të drejtë në këmbim për këto mallra ose shërbime.
- 3 Gjatë zbatimit të këtij Standardi, njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë kushtet e kontratës dhe të gjitha faktet dhe rrethanat e rëndësishme. Njësi ekonomike duhet të zbatohet këtë Standard, përfshirë lehtësitë praktike që mund të përdorë, në mënyrë të qëndrueshme (uniforme) për kontrata me karakteristika të ngjashme dhe në rrethana të ngjashme.
- 4 Ky Standard specifikon trajtimin kontabël të një kontrate individuale me një klient. Megjithatë, për lehtësi praktike, një njësi ekonomike mund të zbatohet këtë Standard për një portofol kontratash (ose *kushte performance*) me karakteristika të ngjashme nëse njësi ekonomike pret në mënyrë të arsyeshme që efekti në pasqyrat financiare i zbatimit të këtij Standardi ndaj portofolit nuk do të ndryshojë shumë nga zbatimi i këtij Standardi për kontratat individuale (ose kushtet e performancës) brenda atij portofoli. Gjatë trajtimit kontabël të një portofoli, njësi ekonomike duhet të përdorë vlerësime dhe supozime të cilat reflektojnë madhësinë dhe përbërjen e portofolit.

Objekti

- 5 Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këtë Standard për të gjitha kontratat me klientët, me përjashtim të sa vijon:
 - (a) qiratë që janë brenda objektivit të SNK 17 *Qiratë*;
 - (b) kontratat e sigurimit që janë objekt i SNRF 4 *Kontratat e Sigurimit*;
 - (c) instrumentet financiarë dhe të drejtat ose detyrimet e tjera kontraktuale që janë brenda objektivit të SNRF 9 *Instrumente financiare*, SNRF 10 *Pasqyra financiare të konsoliduara*, SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, SNK 27 *Pasqyra financiare individuale* dhe SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta*; dhe
 - (d) këmbimet jomonetare për të lehtësuar shitjen tek klientët ose klientët e mundshëm, mes njërive ekonomike të së njëjtës linjë biznesi. Për shembull, ky Standard nuk do të zbatohet për një kontratë mes dy shoqërive të naftës të cilat bien dakord të shkëmbejnë naftë për të plotësuar në kohën e duhur kërkesën e klientëve të tyre në zona të ndryshme të caktuara.
- 6 Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këtë Standard për një kontratë (të ndryshme nga kontratat e përmendura në paragrafin 5) vetëm nëse pala tjetër e kontratës është një klient. Një klient është një palë e cila ka lidhur një kontratë me një njësi ekonomike për të marrë, në këmbim të një shume, mallra ose shërbime të cilat janë output i aktiviteteve të zakonshme të njësisë ekonomike. Një palë e një kontrate nuk do të jetë klient nëse për shembull, ajo ka lidhur kontratë me njësinë ekonomike kryesisht për të marrë pjesë në një aktivitet ose proces në të cilin palët e kontratës ndajnë rreziqet dhe përfitimet që vijnë nga aktiviteti ose procesi (si për shembull zhvillimi i një aktivi në një marrëveshje bashkëpunimi) sesa për të marrë outputin e aktiviteteve të zakonshme të njësisë ekonomike.
- 7 Mundet që kontrata me një klient të jetë pjesërisht brenda objektivit të këtij Standardi dhe pjesërisht brenda objektivit të Standardeve të tjera të radhitura në paragrafin 5.

- (a) Nëse Standardet e tjera specifikojnë sesi duhet ndarë dhe/ose matur fillimisht një ose më shumë pjesë të kontratës, atëherë njësia ekonomike duhet të zbatohet fillimisht kërkesat për ndarje dhe/ose matje fillestare të këtyre Standardeve. Njësia ekonomike duhet të përjashtojë nga *çmimi i transaksionit* shumën e pjesës (ose pjesëve) të kontratës të cilat janë matur fillimisht në përputhje me Standardet e tjera dhe duhet të zbatohet paragrafët 73–86 për të shpërndarë shumën e çmimit të transaksionit që mbetet (nëse ka ndonjë) për çdo kusht performance brenda objektivit të këtij Standardi dhe për çdo pjesë tjetër të kontratës të identifikuar sipas paragrafit 7(b).
 - (b) Nëse Standardet e tjera nuk specifikojnë sesi duhet ndarë dhe/ose matur fillimisht një ose më shumë pjesë të kontratës, atëherë njësia ekonomike duhet të zbatohet këtë Standard për të ndarë dhe/ose matur fillimisht pjesën (ose pjesët) e kontratës.
- 8 Ky Standard specifikon trajtimin e kostove shtesë (rritëse) për marrjen e një kontrate me një klient dhe për kostot e ndeshura për plotësimin e një kontrate me një klient nëse këto kosto nuk janë brenda objektivit të një Standardi tjetër (shih paragrafët 91–104). Një njësi ekonomike duhet të zbatohet këto paragrafë vetëm përsa i takon kostove të ndodhura të cilat lidhen me një kontratë me një klient (ose pjesë të asaj kontrate) që është brenda objektivit të këtij Standardi.

Njohja

Identifikimi i kontratës

- 9 Njësia ekonomike duhet të kontabilizojë një kontratë me një klient e cila është brenda objektivit të këtij Standardi vetëm nëse plotësohen të gjitha kriteret në vijim:
- (a) **palët në kontratë e kanë miratuar atë (me shkrim, me gojë ose në përputhje me praktikën e tjera të zakonshme të biznesit) dhe angazhohen të përmbushin detyrimet e tyre përkatëse;**
 - (b) **njësia ekonomike mund të identifikojë të drejtat e secilës palë lidhur me mallrat ose shërbimet për t'u transferuar;**
 - (c) **njësia ekonomike mund të identifikojë kushtet e pagesës lidhur me mallrat ose shërbimet për t'u transferuar;**
 - (d) **kontrata ka thelb tregtar (d.m.th pritet që si rezultat i kontratës të ndryshojë frekuenca ose shuma e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare të njësisë ekonomike ose rreziku i lidhur me to); dhe**
 - (e) **është e mundur që njësia ekonomike do të arkëtojë shumën korresponduese për të cilën gëzon të drejtë nga transferimi i mallrave ose shërbimeve tek klienti. Për të vlerësuar nëse një shumë korresponduese është e mundshme, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë vetëm aftësinë dhe synimin e klientit për të paguar shumën në datën e shlyerjes. Madhësia e shumës për të cilën njësia ekonomike gëzon të drejtë mund të jetë më pak se çmimi i përcaktuar në kontratë nëse shuma është e ndryshueshme, sepse njësia ekonomike mund të ofrojë një pakësim në çmim për klientin (shih paragrafin 52).**
- 10 Kontrata është një marrëveshje mes dy ose më shumë palëve, që krijon të drejta dhe detyrime të ekzekutueshme me forcë. Ekzekutimi me forcë i të drejtave dhe detyrimeve në një kontratë është çështje ligjore. Kontratat mund të jenë të shkruara, gojore ose të nënkuptuara nga praktikën e zakonshme të biznesit të një njësie ekonomike. Praktikën dhe procedurat e lidhjes së kontratave me klientë ndryshon në varësi të juridiksionit, industrisë dhe njësive ekonomike. Ato mund të ndryshojnë edhe brenda një njësie ekonomike (për shembull ato mund të varen nga klasa e klientit ose natyra e mallrave apo shërbimeve të premtuara). Njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë këto praktika dhe procedura kur përcakton nëse një marrëveshje me një klient krijon të drejta dhe detyrime të ekzekutueshme me forcë dhe në cilin moment.
- 11 Disa kontrata me klientët mund të mos kenë afat kohor fiks dhe mund të përfundohen ose ndryshohen nga secila palë në çdo kohë. Kontrata të tjera mund të rinovohen në mënyrë automatike mbi baza periodike të specifikuar në kontratë. Njësia ekonomike duhet të zbatohet këtë Standard për periudhën kohore të kontratës (d.m.th periudhën kontraktuale) gjatë së cilës palët kanë aktualisht të drejta dhe detyrime të ekzekutueshme me forcë.
- 12 Me qëllim zbatimit të këtij Standardi, një kontratë nuk ekziston nëse secila nga palët e kontratës ka një të drejtë të njëanshme të ekzekutueshme me forcë për të përfunduar një kontratë plotësisht të përealizuar pa kompensuar palën tjetër (ose palët e tjera). Një kontratë është plotësisht e përealizuar nëse plotësohen të dy kriteret në vijim:
- (a) **njësia ekonomike nuk ka transferuar ende ndonjë mall apo shërbim tek klienti; dhe**

- (b) njësia ekonomike nuk ka marrë ende dhe nuk ka ende të drejtë të marrë ndonjë shumë korresponduese për mallrat apo shërbimet e premtuara.
- 13 Nëse një kontratë me një klient plotëson kriteret e paragrafit 9 në momentin e krijimit të saj, njësia ekonomike nuk duhet t'i rivlerësojë këto kriteret me përjashtim të rastit kur ka një tregues për një ndryshim të rëndësishëm në faktet dhe rrethanat. Për shembull, nëse aftësia e një klienti për të paguar shumën korresponduese përkeqësohet shumë, njësia ekonomike do të rivlerësojë nëse është e mundshme që ajo të arkëtojë shumën për të cilën do të gëzojë të drejtë në këmbim të mallrave apo shërbimeve të mbetura për t'u transferuar tek klienti .
- 14 Nëse kontrata me një klient nuk plotëson kriteret e paragrafit 9, njësia ekonomike duhet të vazhdojë vlerësimin e kontratës për të përcaktuar nëse kriteret në paragrafin 9 plotësohen më pas.
- 15 Nëse një kontratë me një klient nuk plotëson kriteret e paragrafit 9 dhe njësia ekonomike arkëton shumën korresponduese nga klienti, njësia ekonomike duhet të njohë shumën e arkëtuar si të ardhur vetëm kur ka ndodhur njëra nga ngjarjet në vijim:
- (a) njësia ekonomike nuk ka detyrim të mbetur për të transferuar mallra apo shërbime tek klienti dhe e gjithë, ose pothuajse e gjithë, shuma korresponduese e premtuar nga klienti është arkëtuar nga njësia ekonomike dhe është e parimbursueshme; ose
- (b) kontrata ka përfunduar dhe shuma korresponduese e arkëtuar nga klienti është e parimbursueshme.
- 16 Njësia ekonomike duhet të njohë shumën korresponduese të arkëtuar nga një klient si një detyrim deri sa të ndodhë një nga ngjarjet në paragrafin 15 ose deri në plotësimin e mëpasshëm të kriterëve të paragrafit 9. Në varësi të fakteve dhe rrethanave të lidhura me kontratën, detyrimi i njohur paraqet detyrimin e njësisë ekonomike për të transferuar të mirat apo shërbimet në të ardhmen ose për të rimbursuar shumën korresponduese të arkëtuar. Në të dy rastet, detyrimi duhet të matet me shumën e konsideratës së arkëtuar nga klienti.

Kombinimi i kontratave

- 17 Një njësi ekonomike duhet të kombinojë dy ose më shumë kontrata të lidhura me të njëjtin klient në të njëjtën kohë ose aty afër (ose me palë të lidhur me klientin) dhe t'i trajtojë kontratat si një kontratë të vetme nëse plotësohen një ose më shumë nga kriteret në vijim:
- (a) kontratat janë negociuar si një paketë me një objektiv të vetëm tregtar;
- (b) shuma për t'u paguar në kontratë varet nga çmimi ose performanca e kontratës tjetër; ose
- (c) mallrat apo shërbimet e premtuar në kontratë (ose disa prej mallrave apo shërbimeve të premtuara në secilën prej kontratave) janë një kusht i vetëm performance në përputhje me paragrafët 22–30.

Modifikimi i kontratave

- 18 Një modifikim kontrate është një ndryshim në objektin ose çmimin (ose të dyja bashkë) e një kontrate të miratuar nga palët e kontratës. Në disa industri dhe juridiksione, një modifikim kontrate mund të përshkruhet si një ndryshim në rend, variacion ose amendament. Një modifikim kontrate ekziston kur palët e një kontrate miratojnë modifikimin i cili krijon të drejta dhe detyrime të reja të ekzekutueshme me forcë për palët në kontratë ose ndryshon ato ekzistuese. Një modifikim kontrate mund të miratohet me shkrim, me gojë ose të nënkuptohet nga praktikatat e zakonshme të biznesit. Nëse palët e kontratës nuk kanë miratuar një modifikim kontrate, njësia ekonomike duhet të vazhdojë të zbatojë këtë Standard ndaj kontratës ekzistuese deri sa modifikimi në kontratë të miratohet.
- 19 Një modifikim kontrate mund të ekzistojë edhe pse palët në kontratë kanë një mosmarrëveshje rreth objektit ose çmimit (ose të dyjave bashkë) të modifikimit ose nëse palët kanë miratuar ndryshimin në objektin e kontratës por nuk kanë përcaktuar ende ndryshimin korrespondues në çmim. Për të përcaktuar nëse të drejtat dhe detyrimet e krijuara ose të ndryshuara nga një modifikim janë të ekzekutueshme me forcë, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë të gjithë faktorët e rëndësishëm dhe rrethanat që përfshijnë kushtet e kontratës dhe evidencë tjetër. Nëse palët në një kontratë kanë miratuar një ndryshim në objektin e kontratës por nuk kanë përcaktuar ende ndryshimin korrespondues në çmim, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë ndryshimin në çmimin e transaksionit që vjen nga modifikimi në përputhje me paragrafët 50–54 për vlerësimin e shumës korresponduese të ndryshueshme dhe në përputhje me paragrafët 56–58 për kufizimin në vlerësimin e shumës korresponduese të ndryshueshme.
- 20 Njësia ekonomike duhet të trajtojë një modifikim kontrate si një kontratë të veçantë nëse plotësohen njëkohësisht kushtet në vijim:

- (a) objekti i kontratës zgjerohet për shkak të mallrave apo shërbimeve shtesë të premtuara të cilët janë të dallueshëm (në përputhje me paragrafët 26–30); dhe
 - (b) çmimi i kontratës rritet me një shumë korresponduese që reflekton *çmimet specifike të shitjes* të njësisë ekonomike për mallrat apo shërbimet shtesë të premtuar dhe ndonjë rregullim të nevojshëm të atij çmimi për të reflektuar rrethanat specifike të kontratës. Për shembull një njësi ekonomike mund të rregullojë çmimin specifik të shitjes të një malli apo shërbimi shtesë nëpërmjet aplikimit të një zbritjeje për klientin, sepse njësisë ekonomike nuk do t'i duhet të përballet me kosto shtesë lidhur me këto shitje, të cilat do të jenë të pranishme në rastin e shitjes së mallrave apo shërbimeve të ngjashme tek një klient i ri.
- 21 Nëse një modifikim kontrate nuk trajtohet si një kontratë e veçantë në përputhje me paragrafin 20, njësia ekonomike duhet të kontabilizojë mallrat apo shërbimet e premtuara por të patransferuara ende, në datën e modifikimit të kontratës (d.m.th mallrat apo shërbimet e premtuara dhe të mbetura), sipas njëres prej mënyrave në vijim, cila të jetë e zbatueshme:
- (a) Nëse mallrat apo shërbimet e mbetura janë të dallueshëm nga mallrat apo shërbimet e transferuara në datën e modifikimit të kontratës ose më parë, njësia ekonomike duhet ta trajtojë modifikimin e kontratës sikur të ishte përfundim i kontratës ekzistuese dhe krijim i një kontrate të re. Shuma korresponduese për t'u shpërndarë për kushtet e mbetura të performancës (ose për mallrat apo shërbimet e dallueshme dhe të mbetura në një kusht të vetëm performance të identifikuar në përputhje me paragrafin 22(b)) është:
 - (i) shuma korresponduese e premtuar nga klienti (përfshirë shumat tashmë të marra nga klienti) që ishte përfshirë në vlerësimin e çmimit të transaksionit dhe nuk është njohur si e ardhur; dhe
 - (ii) shuma korresponduese e premtuar si pjesë e modifikimit të kontratës.
 - (b) Nëse mallrat ose shërbimet e mbetura nuk janë të dallueshëm dhe prandaj bëjnë pjesë në një kusht të vetëm performance që është plotësuar pjesërisht në datën e modifikimit të kontratës, njësia ekonomike duhet ta trajtojë modifikimin e kontratës sikur të ishte pjesë e kontratës ekzistuese. Efekti që ka modifikimi i kontratës në çmimin e transaksionit dhe në matjen nga njësia ekonomike të progresit në kënaqjen e plotë të kushtit të performancës, njihet si një rregullim i të ardhurave (ose si një rritje ose si një pakësim i tyre) në datën e modifikimit të kontratës (d.m.th rregullimi i të ardhurave bëhet mbi një bazë të akumuluar).
 - (c) Nëse mallrat apo shërbimet e mbetura janë një kombinim i zërave (a) dhe (b), njësia ekonomike duhet t'i trajtojë efektet e modifikimit në kushtet e paplotësuara (përfshirë pjesërisht të plotësuara) të performancës në modifikimin e kontratës në mënyrë të tillë që të jetë në përputhje me objektivat e këtij paragrafi.

Identifikimi i detyrimeve për performancë

- 22 Në krijimin e kontratës, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë mallrat apo shërbimet e premtuara në kontratën me një klient dhe duhet të identifikojë si kusht performance çdo premtim për të transferuar tek klienti ose:
- (a) një mall apo shërbim (ose një grup mallrash apo shërbimesh) që është i dallueshëm; ose
 - (b) një seri mallrash apo shërbimesh të dallueshme të cilat janë në thelb të njëjta dhe që do të transferohen tek klienti në të njëjtën mënyrë (shih paragrafin 23).
- 23 Një seri mallrash apo shërbimesh të dallueshme konsiderohet se do të transferohen tek klienti në të njëjtën mënyrë nëse plotësohen njëkohësisht dy kushtet në vijim:
- (a) secili prej mallrave apo shërbimeve në seritë që njësia ekonomike premtonte të transferojë tek klienti, plotëson kriteret në paragrafin 35 për t'u konsideruar si kusht performance për t'u plotësuar në kohë; dhe
 - (b) në përputhje me paragrafët 39–40, për matjen e progresit në kënaqjen e plotë të kushtit të performancës për transferimin e çdo malli apo shërbimi të dallueshëm të serisë tek klienti, njësia ekonomike do të përdorë të njëjtën metodë.

Premtimet në kontratat me klientët

- 24 Në përgjithësi, një kontratë me një klient radhit qartë mallrat apo shërbimet që njësia ekonomike premtonte të transferojë tek një klient. Megjithatë, kushtet e performancës të identifikuar në kontratën me një klient mund të mos kufizohen vetëm tek mallrat apo shërbimet e radhitura qartë në atë kontratë. Kjo sepse një

kontratë me një klient mund të përfshijë edhe premtime të nënkuptuara nga praktika e zakonshme e biznesit e njësisë ekonomike, politikat e publikuara, ose deklarata specifike nëse në datën e lidhjes së kontratës këto premtime i krijojnë klientit një pritshmëri bindëse se njësia ekonomike do të transferojë një mall apo shërbim tek klienti.

- 25 Kushtet e performancës nuk përfshijnë aktivitete që një njësi ekonomike duhet të ndërmarrë për të plotësuar kontratën me përjashtim të rastit kur këto aktivitete transferojnë një mall apo shërbim tek klienti. Për shembull një ofrues shërbimi mund të duhet të kryejë detyra të ndryshme administrative për të lidhur një kontratë. Realizimi i këtyre detyrave nuk transferon një shërbim tek klienti, ndërsa kryhet detyra. Prandaj këto aktivitete nuk janë kushte performance.

Mallra apo shërbime të dallueshëm

- 26 Në varësi të kontratës, mallrat apo shërbimet e premtuara mund të përfshijnë, por nuk kufizohen në, sa vijon:
- (a) shitje mallrash të prodhuara nga një njësi ekonomike (për shembull, inventarët e një prodhuesi);
 - (b) rishitja e mallrave të blera nga një njësi ekonomike (për shembull, malli i një shitësi me pakicë);
 - (c) rishitja e të drejtave për mallra apo shërbime të blera nga një njësi ekonomike (për shembull një biletë e shitur nga një njësi ekonomike që vepron për llogari të vet, siç përshkruhet në paragrafët B34–B38);
 - (d) kryerja, për një klient, e një ose më shumë detyrave të rëna dakord në kontratë;
 - (e) ofrimi i një shërbimi gatishmërie për të ofruar mallra ose shërbime (për shembull, përditësimet të papërcaktuara të programeve kompjuterike të cilat ofrohen kur dhe nëse ka nevojë për to) ose vënia në dispozicion të klientit të mallrave apo shërbimeve për t'i përdorur si dhe kur ai dëshiron;
 - (f) ofrimi i një shërbimi ndërmjetësimi për të transferuar mallra apo shërbime tek një klient (për shembull, duke vepruar si agjent për një palë tjetër, siç përshkruhet në paragrafët B34–B38);
 - (g) garantimi i të drejtave për mallra apo shërbime që do të ofrohen në të ardhmen dhe që një klient mund t'i rishesë ose të furnizojë klientët e vet (për shembull, njësia ekonomike duke shitur një produkt tek një shitës me pakicë premtim të transferojë një mall apo shërbim shtesë tek një individ që blen produktin nga shitësi me pakicë);
 - (h) ndërtimi, prodhimi ose zhvillimi i një aktivi për llogari të një klienti;
 - (i) dhënia e licencave (shih paragrafët B52–B63); dhe
 - (j) ofrimi i opsioneve për blerje mallrash apo shërbimesh shtesë (nëse këto opsione i japin klientit një të drejtë të rëndësishme, siç përshkruhet në paragrafët B39–B43).
- 27 Një mall apo shërbim i premtuar tek një klient, është i dallueshëm nëse plotësohen njëkohësisht të dy kriteret në vijim:
- (a) klienti mund të përfitojë nga malli apo shërbimi i marrë vetëm ose së bashku me burime të tjera, që janë tashmë në dispozicion të klientit (d.m.th malli apo shërbimi ekziston në mënyrë të dallueshme); dhe
 - (b) premtimi i njësisë ekonomike për të transferuar të mira apo shërbime tek klienti identifikohet veçmas nga premtimet e tjera në kontratë (d.m.th malli apo shërbimi është i dallueshëm në kontekstin e kontratës).
- 28 Një klient mund të përfitojë nga një mall apo shërbim në përputhje me paragrafin 27(a) nëse malli apo shërbimi mund të përdoret, konsumohet, shitet për një shumë më të madhe se vlera si mbeturinë ose mund të mbahet në mënyrë të tjera të cilat sjellin përfitime ekonomike. Për disa mallra apo shërbime, klienti mund të jetë në gjendje të nxjerrë përfitime nga përdorimi veçmas i tyre. Për mallra apo shërbime të tjera klienti mund të jetë në gjendje të nxjerrë përfitime vetëm nga përdorimi i tyre së bashku me burime të tjera të gatshme. Një burim tjetër i gatshëm është një mall apo shërbim që shitet veçmas (nga njësia ekonomike ose një tjetër) ose një burim që klienti e ka marrë tashmë nga njësia ekonomike (përfshirë mallrat apo shërbimet që njësia ekonomike duhet të ketë transferuar tashmë tek klienti sipas kontratës) ose nga transaksione dhe ngjarje të tjera. Faktorë të ndryshëm mund të tregojnë se klienti mund të përfitojë nga një mall apo shërbim veçmas ose së bashku me burime të tjera të gatshme. Fakti që njësia ekonomike shet në mënyrë të rregullt një mall apo shërbim veçmas është një shembull.
- 29 Faktorët që tregojnë se premtimi i një njësie ekonomike për të transferuar një mall ose shërbim tek një klient, është i identifikueshëm veçmas (në përputhje me paragrafin 27(b)) përfshijnë por nuk kufizohen në sa vijon:

- (a) njësia ekonomike nuk kryen ndonjë punë të rëndësishme në integrimin e mallit apo shërbimit me mallra apo shërbime të tjera të premtuara në kontratë, në një grup mallrash apo shërbimesh që përfaqësojnë rezultatin e kombinuar të kontratës me klientin. Me fjalë të tjera, njësia ekonomike nuk po përdor mallin ose shërbimin si lëndë e parë për të prodhuar ose lëvruar rezultatin e kombinuar dhe të specifikuar nga klienti.
 - (b) malli apo shërbimi nuk modifikon ose përshtat në mënyrë të rëndësishme një mall apo shërbim tjetër të premtuar në kontratë;
 - (c) malli apo shërbimi nuk varet shumë ose nuk lidhet fort me mallrat apo shërbimet e tjera të premtuara në kontratë. Për shembull fakti që një klient mund të vendosë të mos blejë mallin apo shërbimin pa ndikuar në mënyrë të rëndësishme në mallrat apo shërbimet e tjera në kontratë mund të jetë tregues se malli apo shërbimi nuk varet shumë ose nuk është i lidhur fort me mallrat apo shërbimet e tjera të premtuara.
- 30 Nëse malli apo shërbimi nuk është i dallueshëm, njësia ekonomike duhet të kombinojë atë mall apo shërbim me mallra apo shërbime të tjera të premtuara derisa të identifikojë grupin e mallrave apo shërbimeve që janë të dallueshëm. Në disa raste kjo mund të sjellë që njësia ekonomike t'i trajtojë të gjitha mallrat apo shërbimet e premtuara në një kontratë si një kusht i vetëm performance.

Plotësimi i kushteve të performancës

- 31 **Njësia ekonomike do të njohë të ardhurat kur të plotësojë (ose në masën që plotëson) kushtin e performancës duke transferuar mallin apo shërbimin e premtuar (d.m.th një aktiv) tek klienti. Një aktiv konsiderohet i transferuar nëse (ose në masën që) klienti kontrollon atë aktiv.**
- 32 Për secilin prej kushteve të performancës të identifikuar në përputhje me paragrafët 22–30, njësia ekonomike duhet të përcaktojë në krijimin e kontratës nëse kushti i performancës do të plotësohet përgjatë kohës (në përputhje me paragrafët 35–37) ose në një moment të caktuar kohor (në përputhje me paragrafin 38). Nëse kushti i performancës nuk plotësohet përgjatë kohës së kontratës, njësia ekonomike duhet ta plotësojë në një moment kohor të caktuar.
- 33 Mallrat dhe shërbimet janë aktive, edhe nëse vetëm për një moment, për sa kohë merren dhe përdoren (si në rastin e shumë shërbimeve). Kontrolli i një aktivi i referohet aftësisë për të përdorur drejtpërdrejt aktivin dhe për të marrë të gjitha (thuajse) përfitimet e mbetura prej tij. Kontrolli përfshin aftësinë për të penguar njësitë e tjera ekonomike që të përdorin drejtpërdrejt aktivin dhe për të marrë përfitime prej tij. Përfitimet nga një aktiv janë flukset e mjeteve monetare të mundshme (flukse hyrëse ose kursim i flukseve dalëse) që mund të merren në mënyrë të drejtpërdrejt ose jo në shumë mënyra, si për shembull:
- (a) përdorimi i aktivit për të prodhuar mallra ose për të ofruar shërbime (përfshirë shërbime publike);
 - (b) përdorimi i aktivit për të përmirësuar vlerën e aktiveve të tjera;
 - (c) përdorimi i aktivit për të shlyer detyrime ose pakësuar shpenzime;
 - (d) shitja ose këmbimi i aktivit;
 - (e) vënia si garanci për të garantuar një hua; dhe
 - (f) mbajtja e aktivit.
- 34 Kur vlerëson nëse klienti ka marrë kontrollin e një aktivi, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë çdo marrëveshje për riblerjen e aktivit (shih paragrafët B64–B76).

Kushte performance të plotësuara përgjatë kohës (në mënyrë progresive)

- 35 Njësia ekonomike transferon kontrollin e një malli apo shërbimi përgjatë kohës së kontratës dhe për pasojë plotëson kushtin e performancës dhe njeh të ardhurat përgjatë asaj kohe, nëse plotësohet një prej kritereve në vijim:
- (a) klienti merr dhe konsumon njëkohësisht përfitimet e ofruara nga njësia ekonomike në masën e realizuar nga kjo e fundit (shih paragrafët B3–B4);
 - (b) aktiviteti i njësisë ekonomike krijon ose përmirëson një aktiv (për shembull prodhimi në proces) të cilin klienti e kontrollon ndërkohë që aktivi krijohet ose përmirësohet (shih paragrafin B5); ose
 - (c) aktiviteti i njësisë ekonomike nuk krijon ndonjë aktiv që mund të përdoret ndryshe (shih paragrafin 36) dhe njësia ekonomike ka një të drejtë të ekzekutueshme me forcë për t'u paguar lidhur me performancën e realizuar deri në atë datë (shih paragrafin 37).
- 36 Njësia ekonomike nuk mund ta përdorë ndryshe një aktiv të krijuar nga aktiviteti i saj nëse kufizime kontraktuale e pengojnë njësinë ekonomike të menaxhojë përdorimin ndryshe të aktivit gjatë krijimit apo

përmirësimit të tij, ose kufizime praktike e pengojnë njësia ekonomike të menaxhojë përdorimin ndryshe të aktivitetit në formën e tij përfundimtare. Në momentin e krijimit të kontratës, njësia ekonomike bën vlerësimin nëse aktiviteti mund të përdoret ndryshe. Pas krijimit të kontratës njësia ekonomike nuk duhet të përditësojë vlerësimin për përdorimin ndryshe të një aktiviteti, me përjashtim të rastit kur palët në kontratë miratojnë një modifikim kontrate që ndryshon në thelb kushtin e performancës. Paragrafët B6–B8 ofrojnë udhëzime për të vlerësuar nëse një aktivitet mund të përdoret ndryshe nga njësia ekonomike.

- 37 Njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë kushtet e kontratës si dhe çdo ligj të zbatueshëm ndaj saj, kur sipas paragrafit 35 (c) vlerëson nëse ka një të drejtë të ekzekutueshme me forcë për t'u paguar lidhur me performancën e realizuar deri në atë datë. Nuk është e nevojshme që e drejta për t'u paguar lidhur me performancën e realizuar të jetë për një shumë fikse. Megjithatë përgjatë kohëzgjatjes së kontratës, njësia ekonomike duhet të ketë të drejtën për një shumë, e cila kompenson të paktën për performancën e përfunduar nga njësia ekonomike deri në atë datë, nëse kontrata përfundohet nga klienti, ose një palë tjetër për arsye të ndryshme nga dështimi i njësia ekonomike në realizimin e premtimit të dhënë. Paragrafët B9–B13 ofrojnë udhëzime për të vlerësuar ekzistencën dhe zbatueshmërinë me forcë të së drejtës për t'u paguar si dhe nëse bëhet fjalë për një të drejtë për t'u paguar për përfundimin e performancës së njësia ekonomike deri në atë datë.

Kushte performance të plotësuara në një moment kohor të caktuar

- 38 Nëse një kusht performance nuk plotësohet përgjatë kohës së kontratës në përputhje me paragrafët 35–37, njësia ekonomike plotëson kushtin e performancës në një moment të caktuar kohor. Për të përcaktuar momentin kur klienti merr kontrollin e aktivitetit të premtuar dhe kur njësia ekonomike plotëson kushtin e performancës, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë kërkesat për kontroll të paraqitura në paragrafët 31–34. Gjithashtu njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë treguesit për transferimin e kontrollit, të cilët përfshijnë por nuk kufizohen në sa vijon:

- (a) Njësia ekonomike ka një të drejtë aktuale për t'u paguar për aktivitetin—nëse klienti është aktualisht i detyruar të paguajë për një aktivitet, atëherë kjo tregon se klienti ka fituar aftësinë për të menaxhuar përdorimin e aktivitetit në këmbim dhe për të marrë të gjitha (ose pothuaj të gjitha) përfitimet e mbetura prej tij.
- (b) Klienti mban titullin ligjor për aktivitetin—titulli ligjor mund të tregojë se cila palë e kontratës ka aftësi të menaxhojë përdorimin e një aktiviteti dhe të marrë të gjitha (ose thuajse të gjitha) përfitimet e mbetura prej tij ose ka aftësi të kufizojë marrjen e këtyre përfitimeve nga njësia ekonomike të tjera. Prandaj transferimi i titullit ligjor i një aktiviteti mund të jetë tregues se klienti ka marrë kontrollin e aktivitetit. Nëse njësia ekonomike mban titullin ligjor vetëm si mbrojtje për rastin e mospagimit nga ana e klientit, këto të drejta të njësia ekonomike nuk e pengojnë klientin të marrë kontrollin mbi aktivitetin.
- (c) Njësia ekonomike ka transferuar zotërimin fizik të aktivitetit—zotërimi fizik i një aktiviteti nga ana e klientit mund të tregojë se cila palë e kontratës ka aftësi të menaxhojë përdorimin e një aktiviteti dhe të marrë të gjitha (ose thuajse të gjitha) përfitimet e mbetura prej tij ose ka aftësi të kufizojë marrjen e këtyre përfitimeve nga njësia ekonomike të tjera. Megjithatë zotërimi fizik mund të mos përkohet me kontrollin e aktivitetit. Për shembull, në disa marrëveshje riblerjeje dhe në disa marrëveshje për dorëzim nga agjenti, një klient ose një agjent mund të kenë zotërimin fizik të një aktiviteti që kontrollohet nga njësia ekonomike. Anasjelltas, në disa marrëveshje faturo-dhe-mbaj, njësia ekonomike mund të ketë zotërimin fizik të një aktiviteti që kontrollohet nga klienti. Paragrafët B64–B76, B77–B78 dhe B79–B82 ofrojnë udhëzime për trajtimin përkatës të marrëveshjeve të riblerjes, marrëveshjeve për dorëzim nga agjenti dhe marrëveshjeve faturo-dhe-mbaj.
- (d) Klienti ka rreziqe dhe përfitime të rëndësishme nga pronësia e aktivitetit—transferimi i rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë së një aktiviteti tek klienti mund të tregojë se klienti ka aftësi të menaxhojë përdorimin e një aktiviteti dhe të marrë të gjitha (ose thuajse të gjitha) përfitimet e mbetura prej tij. Por, kur vlerëson rreziqet dhe përfitimet nga pronësia e një aktiviteti të premtuar, njësia ekonomike duhet të përjashtojë çdo rreziq që sjell lindjen e një kushti performance të veçantë përveç atij për të transferuar aktivitetin. Për shembull, njësia ekonomike mund të ketë transferuar kontrollin e një aktiviteti tek klienti por të mos ketë plotësuar ende një kusht shtesë performance për të ofruar shërbime mirëmbajtjeje lidhur me aktivitetin e transferuar.
- (e) Klienti ka pranuar aktivitetin—pranimi nga klienti i një aktiviteti mund të tregojë se klienti ka aftësi të menaxhojë përdorimin e një aktiviteti dhe të marrë të gjitha (ose thuajse të gjitha) përfitimet e mbetura prej tij. Për të vlerësuar efektin e një klauzole kontraktuale të pranimi nga klienti, në përcaktimin e momentit se kur transferohet aktiviteti, një njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë udhëzimet në paragrafët B83–B86.

Matja e progresit për plotësimin e kushtit të performancës

- 39 Për çdo kusht performance të plotësuar përgjatë kohës së kontratës në përputhje me paragrafët 35–37, një njësi ekonomike duhet të njohë të ardhurat përgjatë kohës së kontratës duke matur progresin për plotësimin e atij kushti performance. Kur matet progresi, objektivi është të pasqyrohet performanca e njësisë ekonomike në transferimin e kontrollit të mallrave apo shërbimeve të premtuara tek një klient (d.m.th plotësimi i një kushti performance nga njësi ekonomike).
- 40 Për çdo kusht performance të plotësuar përgjatë kohës së kontratës, njësi ekonomike duhet të zbatojë një metodë të vetme matjeje dhe duhet ta zbatojë atë në mënyrë uniforme për kushte performance të ngjashme dhe rrethana të ngjashme. Në fund të çdo periudhe raportimi, njësi ekonomike duhet të rimasë progresin e saj lidhur me plotësimin e një kushti performance përgjatë kohës.

Metoda për matjen e progresit

- 41 Metoda të përshtatshme për matjen e progresit përfshijnë metodat output dhe metodat input. Paragrafët B14–B19 ofrojnë udhëzime mbi përdorimin e metodave output dhe input për matjen e progresit të një njësie ekonomike lidhur me plotësimin e një kushti performance përgjatë kohës. Në përcaktimin e metodës së përshtatshme të matjes së progresit, njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë natyrën e mallit apo shërbimit që njësi ekonomike ka premtuar për të transferuar tek klienti.
- 42 Në zbatimin e një metode për matjen e progresit, njësi ekonomike duhet të përjashtojë nga matja e progresit çdo mall apo shërbim për të cilin ajo nuk transferon kontroll tek klienti. Anasjelltas, një njësi ekonomike duhet të përfshijë në matjen e progresit çdo mall apo shërbim për të cilin ajo transferon kontroll tek një klient gjatë plotësimit të atij kushti performance.
- 43 Meqë rrethanat ndryshojnë me kalimin e kohës, njësi ekonomike duhet të përditësojë matjen e saj të progresit për të reflektuar çdo ndryshim në rezultatin e kushtit të performancës. Ndryshime të tilla në matjen e progresit të njësisë ekonomike duhet të trajtohen si një ndryshim në vlerësimin kontabël në përputhje me SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*.

Matësa të arsyeshëm të progresit

- 44 Një njësi ekonomike duhet të njohë të ardhurat nga një kusht performance të plotësuar përgjatë kohës vetëm nëse ajo mund të masë në mënyrë të arsyeshme progresin për plotësimin e kushtit të performancës. Nëse njësi ekonomike nuk ka informacion të besueshëm, i nevojshëm për të zbatuar një metodë të përshtatshme të matjes së progresit, ajo nuk mund të masë në mënyrë të arsyeshme progresin e saj për plotësimin e një kushti performance.
- 45 Në disa rrethana (për shembull, në fazat e hershme të kontratës), njësi ekonomike mund të mos jetë në gjendje të masë në mënyrë të arsyeshme rezultatin e një kushti performance, por njësi ekonomike pret të rikuperojë kostot e ndodhura për plotësimin e kushtit të performancës. Në rrethana të tilla, njësi duhet të njohë të ardhurat deri në masën e kostove të ndodhura deri në momentin që mund të matet në mënyrë të arsyeshme rezultati i kushtit të performancës.

Matja

- 46 Kur plotëson (ose në masën që plotëson) një kusht performance, njësi ekonomike duhet të njohë si të ardhura shumë të çmimit të transaksionit (i cili përjashton vlerësime të shumës së ndryshueshme që janë objekt i kufizimeve në përputhje me paragrafët 56–58), që i takon atij kushti performance.

Përcaktimi i çmimit të transaksionit

- 47 Për të përcaktuar çmimin e transaksionit, njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë kushtet e kontratës dhe praktikën e saj të zakonshme të biznesit. Çmimi i transaksionit është shuma korresponduese për të cilën pret të ketë të drejtë një njësi ekonomike në këmbim të transferimit tek klienti të mallrave apo shërbimeve të premtuara, duke përjashtuar shumën e mbledhura për llogari të palëve të treta (për shembull, taksat mbi shitjen). Shuma e premtuar në një kontratë me një klient mund të përfshijë shumën fikse, shumën e ndryshueshme ose të dyja bashkë.
- 48 Natyra, koha dhe shumën korresponduese e premtuar nga një klient ndikon vlerësimin e çmimit të transaksionit. Kur përcakton çmimin e transaksionit, njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë efektet e gjithë sa vijon:

- (a) shumën korresponduese të ndryshueshme (shih paragrafët 50–55 dhe 59);
 - (b) kufizimin në vlerësimet e shumës së ndryshueshme (shih paragrafët 56–58);
 - (c) ekzistencën e një përbërësi financues të rëndësishëm në kontratë (shih paragrafët 60–65);
 - (d) shumën korresponduese jo monetare (shih paragrafët 66–69); dhe
 - (e) shumën korresponduese të pagueshme ndaj klientit (shih paragrafët 70–72).
- 49 Me qëllim përcaktimin e çmimit të transaksionit, njësia ekonomike duhet të supozojë se mallrat apo shërbimet do të transferohen tek klienti sipas premtimit, në përputhje me kontratën ekzistuese dhe se kontrata nuk do të anulohet, rinovohet apo modifikohet.

Shuma korresponduese e ndryshueshme

- 50 Nëse suma korresponduese e premtuar në një kontratë përfshin një shumë të ndryshueshme, njësia ekonomike duhet të vlerësojë shumën korresponduese për të cilën njësia ekonomike do të ketë të drejtë në këmbim të transferimit të mallrave apo shërbimeve tek një klient.
- 51 Shuma korresponduese mund të ndryshojë për shkak të skontove, zbritjeve tregtare, rimbursimeve, kredive, uljeve në çmim, stimujve, bonuseve për performancë, gjobave ose zërave të tjerë të ngjashëm. Shuma e premtuar mund të ndryshojë edhe nëse e drejta e njësisë ekonomike për ta përfituar atë kushtëzohet nga ndodhja ose mos ndodhja e një ngjarjeje në të ardhmen. Për shembull, një shumë korresponduese mund të jetë e ndryshueshme nëse një produkt është shitur me të drejtën për kthim, ose një shumë fikse premtohet si bonus për performancë me arritjen e një niveli të caktuar performance.
- 52 Ndryshueshmëria lidhur me shumën e premtuar nga një klient mund të shprehet qartë në kontratë. Përvec kushteve të kontratës, suma e premtuar është e ndryshueshme nëse ekziston një nga kushtet në vijim:
- (a) klienti ka një parashikim të mirëqenë që vjen nga praktikat e zakonshme të biznesit të njësisë ekonomike, politikat e publikuara ose deklaratat të tjera specifike se njësia ekonomike do të pranojë një shumë korresponduese, e cila është më e vogël se çmimi i përcaktuar në kontratë. Kjo do të thotë se pritet që njësia ekonomike do të ofrojë një ulje në çmim. Në varësi të juridiksionit, industrisë ose klientit kjo ulje në çmim mund të quhet skonto, zbritje tregtare, rimbursim ose kredi.
 - (b) fakte dhe rrethana të tjera tregojnë se synimi i njësisë ekonomike në momentin e lidhjes së kontratës me klientin, është të ofrojë një ulje çmimi për klientin.
- 53 Njësia ekonomike duhet të vlerësojë shumën korresponduese të ndryshueshme duke përdorur njërin prej metodave në vijim, që sipas njësisë ekonomike do të parashikojë më mirë shumën korresponduese për të cilën do të ketë të drejtë:
- (a) Metoda e vlerës së pritur. Vlera e pritur është suma e ponderuar për probabilitetin e ndodhjes së një vargu të mundshëm shumash korresponduese. Vlera e pritur mund të jetë një vlerësim i përshtatshëm i shumës korresponduese të ndryshueshme nëse njësia ekonomike ka një numër të madh kontratash me karakteristika të ngjashme.
 - (b) Metoda e shumës me probabilitet më të madh. Shuma me probabilitet më të madh është një shumë e vetme me probabilitet më të madh në një varg shumash korresponduese të mundshme (d.m.th rezultati i vetëm me probabilitet më të madh i kontratës). Shuma me probabilitet më të madh mund të jetë një vlerësim i përshtatshëm i shumës korresponduese të ndryshueshme nëse kontrata ka vetëm dy rezultate të mundshme (për shembull, njësia ekonomike arrin një objektiv bonus për performancë ose jo).
- 54 Kur vlerëson efektin e një pasigurie në shumën korresponduese të ndryshueshme për të cilën njësia ekonomike do të ketë të drejtë, njësia duhet të zbatojë të njëjtën metodë në mënyrë sistematike përgjatë kohëzgjatjes së kontratës. Gjithashtu, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë të gjithë informacionin (historik, aktual dhe parashikues) që është disponibël në mënyrë të arsyeshme dhe duhet të identifikojë një numër të arsyeshëm shumash korresponduese të mundshme. Zakonisht, informacioni që përdor një njësi ekonomike për të vlerësuar shumën korresponduese të ndryshueshme do të jetë i ngjashëm me informacionin që drejtimi i njësisë ekonomike përdor gjatë procesit të përgatitjes së ofertave/propozimeve dhe në përcaktimin e çmimeve për mallrat apo shërbimet e premtuara.

Pasivet e rimbursueshme

- 55 Njësia ekonomike do të njohë një detyrim të rimbursueshëm nëse ajo merr një shumë nga klienti dhe pret të rimbursojë një pjesë ose të gjithë shumën korresponduese të marrë nga klienti. Një detyrim i rimbursueshëm matet me shumën korresponduese të marrë (ose për t'u marrë) për të cilën njësia ekonomike nuk pret të ketë

të drejtë (d.m.th shumat nuk përfshihen në çmimin e transaksionit). Pasivi i rimbursueshëm (dhe ndryshimi përkatës në çmimin e transaksionit dhe për pasojë *detyrimi i kontratës*) duhet të përditësohet në fund të çdo periudhe raportimi për të marrë në konsideratë ndryshimin në rrethana. Për trajtimin kontabël të një detyrimi të rimbursueshëm të lidhur me një shitje me të drejtë kthimi, njësia ekonomike duhet të zbatojë udhëzimet në paragrafët B20–B27.

Kufizimi në vlerësimet e shumës korresponduese të ndryshueshme

- 56 Njësia ekonomike duhet të përfshijë në çmimin e transaksionit një pjesë ose të gjithë shumën korresponduese të ndryshueshme të vlerësuar në përputhje me paragrafin 53, vetëm në masën që ka shumë mundësi që zgjidhja e mëpasshme e pasigurisë lidhur me shumën e ndryshueshme nuk do të sjellë anulim të rëndësishëm të shumës së të ardhurave të akumuluar të njohura.
- 57 Kur vlerëson nëse ka shumë mundësi që zgjidhja e mëpasshme e pasigurisë lidhur me shumën e ndryshueshme nuk do të sjellë anulim të rëndësishëm të shumës së të ardhurave të akumuluar të njohura, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë njëkohësisht probabilitetin dhe madhësinë e anulimit të të ardhurave. Faktorët që mund të rrisin probabilitetin ose madhësinë e anulimit të të ardhurave përfshijnë, por nuk kufizohen në, sa vijon:
- (a) shuma korresponduese është mjaft e ndjeshme ndaj faktorëve jashtë influencës së njësies ekonomike. Këta faktorë mund të përfshijnë paqëndrueshmërinë e një tregu, gjykimin ose veprimet e palëve të treta, kushtet klimatike dhe një rrezik i lartë i amortizimit moral të mallit apo shërbimit të premtuar.
 - (b) pasiguria e lidhur me shumën korresponduese pritet që të mos hiqet për një kohë të gjatë.
 - (c) eksperiencia e njësies ekonomike (ose tregues të tjerë) për kontrata të ngjashme është e kufizuar ose kjo eksperiencë (ose tregues të tjerë) ka vlerë të kufizuar parashikuese.
 - (d) njësia ekonomike ka si praktikë ofrimin e një rangi të gjerë uljesh në çmim ose ndryshimin e kushteve të pagesës dhe kushteve të kontratave të ngjashme në rrethana të ngjashme.
 - (e) kontrata ka një numër të madh dhe një rang të gjerë shumash korresponduese të mundshme.
- 58 Njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafin B63 për të trajtuar shumën korresponduese në formën e një pagese për përdorimin e pronës të bazuar në shitje apo në përdorim, e cila është premtuar në këmbim të dhënies së të drejtave për pronësinë intelektuale.

Rivlerësimi i shumës korresponduese të ndryshueshme

- 59 Në fund të çdo periudhe raportimi, njësia ekonomike duhet të përditësojë vlerësimin e çmimit të transaksionit (duke përfshirë përditësim të vlerësimit të saj nëse një vlerësim i shumës së ndryshueshme është i kufizuar) për të paraqitur në mënyrë besnike rrethanat aktuale në fund të periudhës së raportimit dhe ndryshimet në rrethana gjatë periudhës së raportimit. Njësia ekonomike duhet të trajtojë ndryshimet në çmimin e transaksionit në përputhje me paragrafët 87–90.

Ekzistenca e një përbërësi financues të rëndësishëm në kontratë

- 60 Kur përcakton çmimin e transaksionit, njësia ekonomike duhet të rregullojë shumën e premtuar korresponduese për efektin e vlerës në kohë të parasë nëse koha e pagesës e rënë dakord nga palët në kontratë (në mënyrë të qartë ose e nënkuptuar) i ofron klientit ose njësies ekonomike përfitime të rëndësishme nga financimi i mallrave apo shërbimeve të transferuar tek klienti. Në rrethana të tilla, kontrata përmban një përbërës financues të rëndësishëm. Një përbërës financues i rëndësishëm mund të ekzistojë pavarësisht nëse premtimi i financimit është shprehur qartë në kontratë ose është nënkuptuar nga kushtet e pagesës të pranuar nga palët në kontratë.
- 61 Qëllimi i rregullimit të shumës korresponduese të premtuar për një përbërës financues të rëndësishëm është që njësia ekonomike të njohë të ardhurat në masën që ato pasqyrojnë çmimin që klienti do të paguante për mallrat apo shërbimet nëse klienti do të kishte paguar me para në dorë për këto mallra apo shërbime kur (ose në masën që) ato transferohen tek klienti (d.m.th çmimi i shitjes me para në dorë). Kur vlerëson nëse një kontratë përmban një përbërës financues dhe nëse ky i fundit është i rëndësishëm për kontratën, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë të gjitha faktet dhe rrethanat e rëndësishme që përfshijnë sa vijon:
- (a) diferencën, nëse ka, mes shumës korresponduese të premtuar dhe çmimit të shitjes me para në dorë të mallrave apo shërbimeve të premtuara; dhe
 - (b) efektin e kombinuar të sa vijon:

- (i) intervalin kohor të pritshëm mes momentit kur njësia ekonomike transferon mallrat apo shërbimet e premtuara tek klienti dhe momentit kur klienti paguan për këto mallra apo shërbime; dhe
 - (ii) normat mbizotëruese të interesit në tregun përkatës.
- 62 Pavarësisht vlerësimit në paragrafin 61, një kontratë me një klient nuk do të ketë një përbërës financues të rëndësishëm nëse ekziston njëri nga faktorët në vijim:
- (a) klienti paguan në avancë për mallrat apo shërbimet dhe koha e transferimit të këtyre mallrave apo shërbimeve përcaktohet nga klienti.
 - (b) një pjesë e rëndësishme e shumës së premtuar nga klienti është e ndryshueshme dhe madhësia ose koha e asaj shume ndryshon në varësi të ndodhjes ose mos ndodhjes së një ngjarje të ardhshme e cila nuk është nën kontrollin e klientit ose të njësisë ekonomike (për shembull, nëse shuma korresponduese është një pagesë për përdorimin e pronës e bazuar në shitjet).
 - (c) diferenca mes shumës korresponduese të premtuar dhe çmimit të shitjes me para në dorë të mallit apo shërbimit (siç përshkruhet në paragrafin 61) vjen nga arsye të ndryshme nga ofrimi i financimit për klientin apo për njësinë ekonomike dhe diferenca mes këtyre shumave është në përpjestim me arsyen e diferencës. Për shembull, kushtet e pagesës mund t'i ofrojnë njësisë ekonomike ose klientit një mbrojtje nga pamundësia e palës tjetër për të plotësuar si duhet një pjesë apo të gjitha detyrimet sipas kontratës.
- 63 Për lehtësi praktike, njësia ekonomike nuk duhet të rregullojë shumën korresponduese të premtuar për efektin e një përbërësi financues të rëndësishëm nëse në momentin e krijimit të kontratës ajo pret që periudha nga momenti kur njësia transferon një mall apo shërbim të premtuar tek klienti deri në momentin kur klienti paguan për to, do të jetë jo më shumë se një vit.
- 64 Për të realizuar objektivin e paragrafit 61, kur rregullon shumën korresponduese të premtuar për një përbërës financues të rëndësishëm, njësia ekonomike duhet të përdorë normën e skontimit që do të pasqyrojë në një transaksion të veçantë financimi mes njësisë ekonomike dhe klientit të saj në momentin e krijimit të kontratës. Kjo normë do të pasqyrojë karakteristikat e kredisë për palën marrëse të financimit në kontratë, si dhe çdo kolateral ose letër me vlerë të ofruar nga klienti apo njësia ekonomike, duke përfshirë aktivet e transferuar në kontratë. Njësia ekonomike mund të jetë në gjendje të përcaktojë këtë normë duke identifikuar normën që skonton shumën nominale të shumës korresponduese të premtuar ndaj çmimit që klienti do të paguante me para në dorë për mallrat apo shërbimet kur (ose në masën që) ato transferohen tek klienti. Pas momentit të krijimit të kontratës, njësia ekonomike nuk duhet të përditësojë normën e skontimit për ndryshimet në normat e interesit ose në rrethanat e tjera (të tilla si ndryshimi në vlerësimin e rrezikut të kredisë për klientin).
- 65 Njësia ekonomike duhet të paraqesë efektet e financimit (të ardhurat ose shpenzimet e interesit) veçmas nga të ardhurat nga kontratat me klientët në pasqyrën e të ardhurave përmblledhëse. Të ardhurat ose shpenzimet e interesit njihen vetëm në masën që një *aktiv i kontratës* (ose i arkëtueshëm) ose një detyrim i kontratës njihet gjatë trajtimit kontabël të një kontrate me një klient.

Shuma korresponduese jo në mjete monetare

- 66 Për të përcaktuar çmimin e transaksionit për kontrata në të cilat klienti premton një shumë korresponduese në një formë tjetër nga mjetet monetare, njësia ekonomike duhet të masë shumën korresponduese jo në mjete monetare (ose shumën korresponduese të premtuar jo në mjete monetare) me vlerën e drejtë.
- 67 Nëse njësia ekonomike nuk mund të vlerësojë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të shumës korresponduese jo në mjete monetare, ajo duhet të masë shumën korresponduese në mënyrë indirekte duke iu referuar çmimit specifik të shitjes tek klienti (ose grupi i klientëve) të mallrave apo shërbimeve të premtuara në këmbim të shumës korresponduese.
- 68 Vlera e drejtë e shumës korresponduese jo në mjete monetare mund të ndryshojë për shkak të formës së saj (për shembull, një ndryshim në çmimin e aksionit që njësia ka të drejtë të marrë nga një klient). Nëse vlera e drejtë e shumës korresponduese të premtuar nga një klient ndryshon për arsye të tjera, të ndryshme nga forma e saj (për shembull, vlera e drejtë mund të ndryshojë për shkak të performancës së njësisë ekonomike), njësia ekonomike duhet të zbatojë kërkesat në paragrafët 56–58.
- 69 Nëse një klient kontribuon me mallra apo shërbime (për shembull materiale, pajisje ose punë) për të lehtësuar plotësimin e kontratës nga njësia ekonomike, njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse ajo merr kontrollin e këtyre mallrave apo shërbimeve të kontribuara. Nëse po, njësia ekonomike duhet t'i trajtojë mallrat apo shërbimet e kontribuara si shumë korresponduese jo në mjete monetare e marrë prej klientit.

Shuma korresponduese e pagueshme tek klienti

- 70 Shuma korresponduese e pagueshme tek një klient përfshin shuma në mjete monetare të cilat njësia ekonomike i paguan ose pret t'i paguajë klientit (ose palëve të tjera që blejnë nga klienti mallrat apo shërbimet e njësish ekonomike). Shuma korresponduese e pagueshme tek një klient përfshin edhe kredi ose zëra të tjerë (për shembull, një kupon ose bono) të cilat mund të zbatohen ndaj shumave që i detyrohet njësish ekonomike (ose palëve të tjera që blejnë nga klienti mallrat apo shërbimet e njësish ekonomike). Njësia ekonomike duhet të trajtojë shumën korresponduese të pagueshme tek një klient si një pakësim të çmimit të transaksionit, pra të të ardhurave me përjashtim të rastit kur pagesa tek klienti bëhet në këmbim të një malli apo shërbimi specifik (të dallueshëm) (siç përkruhet në paragrafët 26–30) që klienti transferon tek njësia ekonomike. Nëse shuma korresponduese e pagueshme tek një klient përfshin një shumë të ndryshueshme, njësia ekonomike duhet të vlerësojë çmimin e transaksionit (duke përfshirë vlerësimin nëse vlerësimi i shumës së ndryshueshme është i kufizuar) në përputhje me paragrafët 50–58.
- 71 Nëse shuma korresponduese e pagueshme tek një klient është një pagesë për një mall apo shërbim të caktuar nga klienti, atëherë njësia ekonomike duhet ta trajtojë blerjen e mallit apo shërbimit në të njëjtën mënyrë që trajton blerjet e tjera nga furnitorët. Nëse shuma korresponduese e pagueshme tek klienti është më e madhe se vlera e drejtë e mallit apo shërbimit të veçantë që njësia ekonomike merr nga klienti, atëherë njësia ekonomike duhet të trajtojë diferencën si pakësim të çmimit të transaksionit. Nëse njësia ekonomike nuk mund të masë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të mallit apo shërbimit të marrë nga klienti, ajo duhet të trajtojë të gjithë shumën korresponduese të pagueshme tek klienti si një pakësim të çmimit të transaksionit.
- 72 Për pasojë, nëse shuma korresponduese e pagueshme tek një klient trajtohet si një pakësim në çmimin e transaksionit, njësia ekonomike duhet të njohë pakësimin në të ardhurat kur (ose në masën që) ndodh kjo ngjarje ose njëra nga ngjarjet në vijim:
- (a) njësia ekonomike njeh të ardhurat nga transferimi i mallrave apo shërbimeve përkatëse tek klienti; dhe
 - (b) njësia ekonomike paguan ose premtun të paguajë shumën korresponduese (edhe nëse pagesa kushtëzohet nga një ngjarje në të ardhmen). Ky premtim mund të nënkuptohet nga praktikatat e zakonshme të biznesit të njësish ekonomike.

Shpërndarja e çmimit të transaksionit sipas kushteve të performancës

- 73 **Objekti i shpërndarjes së çmimit të transaksionit është që njësia ekonomike të shpërndajë çmimin e transaksionit për çdo kusht performance (ose mallra apo shërbim të veçantë) në madhësinë që tregon shumën korresponduese të cilën njësia ekonomike pret të ketë si të drejtë në këmbim të transferimit të mallrave apo shërbimeve të premtuara tek klienti.**
- 74 Për të realizuar objektivin e shpërndarjes, njësia ekonomike duhet të shpërndajë çmimin e transaksionit tek çdo kusht performance të identifikuar në kontratë në raport me çmimin specifik të shitjes në përputhje me paragrafët 76–80 me përjashtim të sa specifikohet në paragrafët 81–83 (për shpërndarjen e skontove) dhe në paragrafët 84–86 (për shpërndarjen e shumës korresponduese që përfshin shuma të ndryshueshme).
- 75 Paragrafët 76–86 nuk zbatohen nëse një kontratë ka vetëm një kusht performance. Megjithatë, mund të zbatohen paragrafët 84–86 nëse njësia ekonomike premtun të transferojë një seri mallrash apo shërbimesh të caktuara të identifikuara si një kusht i vetëm performance në përputhje me paragrafin 22(b) dhe shuma korresponduese e premtuar përfshin shuma të ndryshueshme.

Shpërndarja e bazuar në çmimet specifike të shitjes

- 76 Për të shpërndarë çmimin e transaksionit tek çdo kusht performance në raport me çmimin specifik të shitjes, në momentin e krijimit të kontratës, njësia ekonomike duhet të përcaktojë çmimin specifik të shitjes të mallit apo shërbimit të caktuar të nënkuptuar në çdo kusht performance të kontratës dhe të shpërndajë çmimin e transferimit në përpjestim me këto çmime specifike të shitjes.
- 77 Çmimi specifik i shitjes është çmimi me të cilin një njësia ekonomike do të shiste veçmas një mall apo shërbim të premtuar tek klienti. Treguesi më i mirë i çmimit specifik të shitjes është çmimi i vrojtueshëm i mallit apo shërbimit kur njësia shet atë mall apo shërbim veçmas në rrethana të ngjashme dhe klientë të ngjashëm. Një çmim i kontraktuar i deklaruar ose një çmim i listuar për një mall apo shërbim mund të jetë (por nuk duhet të supozohet se është) çmimi specifik i shitjes për atë mall apo shërbim.
- 78 Nëse çmimi specifik i shitjes nuk është i vrojtueshëm drejtpërdrejt, njësia ekonomike duhet të vlerësojë çmimin specifik të shitjes në madhësinë që do të sillte shpërndarja e çmimit të transaksionit në plotësim të

objektivitet të shpërndarjes të përshkruar në paragrafin 73. Për të vlerësuar çmimin specifik të shitjes, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë të gjithë informacionin (përfshirë kushtet e tregut, faktorët specifikë të lidhur me njësinë ekonomike dhe informacion rreth klientit ose grupit të klientëve) që është disponibël për njësinë në mënyrë të arsyeshme. Gjatë këtij procesi njësia ekonomike duhet të maksimizojë përdorimin e të dhënave të vrojtueshme dhe të zbatojë metodat e vlerësimit në mënyrë uniforme në rrethana të ngjashme.

79 Metoda të përshtatshme për të vlerësuar çmimin specifik të shitjes së një malli apo shërbimi përfshijnë por nuk kufizohen në sa vijon:

- (a) Metodatat e vlerësimit të tregut të rregulluara—njësia ekonomike mund të vlerësojë tregun në të cilin shet mallrat apo shërbimet dhe të vlerësojë çmimin që një klient në atë treg do të dëshirojë të paguajë për ato mallra apo shërbime. Kjo metodë mund të përfshijë edhe referimin tek çmimet e konkurrentëve të njësive ekonomike për mallra apo shërbime të ngjashme dhe rregullimin e çmimeve sipas nevojës për të reflektuar kostot dhe marzhet e njësive ekonomike.
- (b) Metoda e kostos së pritshme plus një marzh—njësia ekonomike mund të parashikojë kostot e pritshme të saj për të plotësuar një kusht performance dhe më pas t'u shtojë një marzh të përshtatshëm për atë mall apo shërbim.
- (c) Metoda e mbetjes—njësia ekonomike mund të vlerësojë çmimin specifik të shitjes duke ju referuar çmimit gjithsej të transaksionit minus shumën e çmimeve specifike të shitjes të vrojtueshme për mallra apo shërbime të tjera të premtuara në kontratë. Megjithatë, njësia ekonomike mund të përdorë metodën e mbetjes për të vlerësuar, në përputhje me paragrafin 78, çmimin specifik të shitjes së një malli apo shërbimi vetëm nëse plotësohet njëri nga kriteret në vijim:
 - (i) njësia ekonomike shet të njëjtin mall apo shërbim tek klientë të ndryshëm (në të njëjtën kohë ose pothuajse) për një interval të gjerë shumash (d.m.th çmimi specifik i shitjes është shumë i ndryshueshëm për shkak se nuk mund të përcaktohet një çmim përfaqësues specifik shitjeje nga transaksionet ose treguesit e vrojtueshëm); ose
 - (ii) njësia ekonomike nuk ka vendosur ende një çmim për mallin apo shërbimin dhe malli apo shërbimi në fjalë nuk është shitur më parë veçmas (d.m.th çmimi i shitjes është i pasigurt).

80 Nëse dy ose më shumë mallra apo shërbime kanë çmime specifike të shitjes shumë të ndryshueshme ose të pasigurta, mund të jetë e nevojshme përdorimi i kombinuar i metodave për të vlerësuar çmimet specifike të shitjes së mallrave apo shërbimeve të premtuara në kontratë. Për shembull, njësia ekonomike mund të përdorë metodën e mbetjes për të vlerësuar çmimin specifik të shitjes total për ato mallra apo shërbime të premtuara që kanë çmime specifike të shitjes shumë të ndryshueshme ose të pasigurta dhe më pas të përdorë një metodë tjetër të vlerësimit të çmimit specifik të shitjes për mallrat apo shërbimet individuale të lidhura me çmimet specifike të shitjes totale të përcaktuara me metodën e mbetjes. Nëse një njësi ekonomike përdor një kombinim metodash për të vlerësuar çmimin specifik të shitjes së çdo malli apo shërbimi të premtuar në kontratë, njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse shpërndarja e çmimit të transaksionit tek këto çmime të vlerësuara specifike shitjeje do të ishte në përputhje me objektivitetin për shpërndarje të paragrafit 73 dhe kërkesat për vlerësimin e çmimeve specifike të shitjes në paragrafin 78.

Shpërndarja e një skontoje

81 Një klient merr një skonto për blerjen e një grupi mallrash apo shërbimesh nëse shumën e çmimeve specifike të shitjes të atyre mallrave apo shërbimeve të premtuara në kontratë është më e madhe se shumën korresponduese e premtuar në kontratë. Me përjashtim të rastit kur njësia ekonomike ka një evidencë të vrojtueshme në përputhje me paragrafin 82 se e gjithë skontoja lidhet vetëm me një ose disa, por jo të gjitha kushtet e performancës në kontratë, njësia ekonomike duhet të shpërndajë një skonto në përpjestim me të gjitha kushtet e performancës në kontratë. Shpërndarja në përpjestim e skontos në këto rrethana është pasojë e shpërndarjes së çmimit të transaksionit për çdo kusht performance nga njësia ekonomike bazuar në lidhjen e çmimeve specifike të shitjes së mallrave apo shërbimeve të veçanta përkatëse.

82 Njësia ekonomike duhet të shpërndajë një skonto plotësisht tek një ose disa kushte performance (por jo tek të gjithë) të kontratës nëse plotësohen të gjitha kriteret në vijim:

- (a) njësia ekonomike shet rregullisht secilin prej mallrave apo shërbimeve të veçanta (ose çdo grup mallrash apo shërbimesh të veçanta) të kontratës në mënyrë specifike;
- (b) njësia ekonomike shet rregullisht në mënyrë specifike edhe një grup (ose disa grupe) të mallrave apo shërbimeve me skonto mbi çmimin specifik të shitjes së mallrave apo shërbimeve në secilin grup; dhe

- (c) skonto përkatëse e çdo grupi të mallrave apo shërbimeve të përshkruar në paragrafin 82(b) është në thelb e njëjtë me skonton në kontratë dhe një analizë e mallrave apo shërbimeve në secilin grup ofron një evidencë të vërtetueshme të kushtit të performancës (ose kushteve të performancës) të cilit i përket e gjithë skontoja në kontratë.

83 Nëse një skonto shpërndahet tek një ose disa kushte performance të kontratës në përputhje me paragrafin 82, njësia ekonomike duhet të shpërndajë skonton para përdorimit të metodës së mbetjes për të vlerësuar çmimin specifik të shitjes së një malli apo shërbimi në përputhje me paragrafin 79(c).

Shpërndarja e shumës korresponduese të ndryshueshme

84 Shuma e ndryshueshme që premtohet në kontratë mund të shpërndahet tek e gjithë kontrata ose tek një pjesë specifike e kontratës, të tillë si njëri nga elementët në vijim:

- (a) një ose disa kushte performance të kontratës (por jo të gjithë) (për shembull derdhja e një bonusi mund të kushtëzohet nga transferimi prej njësisë i mallit apo shërbimit të premtuar brenda një periudhe kohore të caktuar); ose
- (b) një ose disa mallra apo shërbime të premtuara të caktuara, por jo të gjitha, në një seri të mallrave apo shërbimeve që bëjnë pjesë në një kusht të vetëm performance në përputhje me paragrafin 22(b) (për shembull, shuma korresponduese e premtuar për vitin e dytë të një kontrate dy vjeçare shërbimi pastrimi do të rritet në bazë të ndryshimeve në një indeks të caktuar inflacioni).

85 Njësia ekonomike duhet të shpërndajë të gjithë shumën e ndryshueshme (dhe ndryshimet e mëpasshme tek ajo shumë) tek një kusht performance ose tek një mall apo shërbim i caktuar që bën pjesë në një kusht të vetëm performance në përputhje me paragrafin 22(b) nëse plotësohen njëkohësisht të dy kriteret në vijim:

- (a) kushtet e pagesës së ndryshueshme lidhen në mënyrë specifike me përpjekjet e njësisë ekonomike për të plotësuar kushtin e performancës ose për të transferuar mallin apo shërbimin e caktuar (ose me një rezultat specifik të plotësimit të kushtit të performancës ose të transferimit të mallit apo shërbimit); dhe
- (b) shpërndarja e gjithë shumës korresponduese të ndryshueshme tek kushti i performancës ose tek malli apo shërbimi i caktuar është në pajtim me objektivin për shpërndarje të paragrafit 73 nëse merren në konsideratë të gjithë kushtet e performancës dhe kushtet e pagesës në kontratë.

86 Për të shpërndarë pjesën e mbetur të shumës së çmimit të transaksionit që nuk plotëson kërkesat e paragrafit 85, duhet të zbatohen kërkesat për shpërndarje të dhëna në paragrafët 73–83.

Ndryshimet në çmimin e transaksionit

87 Pas momentit të krijimit të kontratës, çmimi i transaksionit mund të ndryshojë për arsye të ndryshme për fshirë zgjidhjen e disa ngjarjeve të pasigurta ose ndryshime në rrethana të cilat ndryshojnë shumën korresponduese që njësia ekonomike pret të ketë të drejtë në këmbim të mallrave apo shërbimeve të premtuara.

88 Njësia ekonomike duhet të shpërndajë tek kushtet e performancës në kontratë çdo ndryshim pasues në çmimin e transaksionit mbi të njëjtat baza shpërndarjeje si në momentin e krijimit të kontratës. Për pasojë, njësia ekonomike nuk duhet të rishpërndajë çmimin e transaksionit për të pasqyruar ndryshimet në çmimet specifike të shitjes pas momentit të krijimit të kontratës. Shumat e shpërndara për të plotësuar kushtin e performancës duhet të njihen si të ardhura ose si një pakësim i të ardhurave në periudhën në të cilën ndryshon çmimi i transaksionit.

89 Njësia ekonomike duhet të shpërndajë të gjithë ndryshimin në çmimin e transaksionit tek një ose disa kushte performance por jo tek të gjithë ose mallra apo shërbime të caktuara të premtuara në një seri që bën pjesë në një kusht të vetëm performance në përputhje me paragrafin 22(b) vetëm nëse plotësohen kriteret për shpërndarje të shumës korresponduese të ndryshueshme të dhëna në paragrafin 85.

90 Njësia ekonomike duhet të trajtojë ndryshimin në çmimin e transaksionit që vjen si rezultat i një modifikimi kontrate në përputhje me paragrafët 18–21. Megjithatë nëse ndryshimi në çmimin e transaksionit ndodh pas një modifikimi kontrate, për të shpërndarë ndryshimin në çmimin e transaksionit njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafët 87–89 në cilado nga mënyrat në vijim që është e zbatueshme:

- (a) Njësia ekonomike duhet të shpërndajë ndryshimin në çmimin e transaksionit tek kushtet e performancës të identifikuar në kontratë para modifikimit nëse dhe në madhësinë që ndryshimi në çmimin e transaksionit i takon një pjese të shumës korresponduese të ndryshueshme të premtuar para modifikimit dhe modifikimi trajtohet në përputhje me paragrafin 21(a).

- (b) Në gjithë rastet e tjera kur modifikimi nuk trajtohet si një kontratë e veçantë në përputhje me paragrafin 20, njësia ekonomike duhet të shpërndajë ndryshimin në çmimin e transaksionit tek kushtet e performancës së kontratës së modifikuar (d.m.th kushteve të performancës që nuk ishin plotësuar plotësisht ose pjesërisht menjëherë pas modifikimit).

Kostot e kontratës

Kostot shtesë (rritëse) të marrjes së një kontrate

- 91 **Njësia ekonomike duhet të njohë si një aktiv kostot shtesë (rritëse) të marrjes së një kontrate me një klient nëse ajo pret që të rikuperojë këto kosto.**
- 92 Kostot shtesë (rritëse) të marrjes së një kontrate janë ato kosto që njësia ekonomike ndesh për marrjen e një kontrate me një klient, të cilat nuk do të ndesheshin nëse kontrata nuk do të merrej (për shembull, komisioni i shitjeve).
- 93 Kostot për marrjen e një kontrate, që do të ndesheshin pavarësisht nëse kontrata merret apo jo, duhet të njihen si shpenzim kur ato ndodhin me përjashtim të rastit kur kostot janë të ngarkueshme në mënyrë të qartë tek klienti pavarësisht nëse kontrata është marrë.
- 94 Për lehtësi praktike njësia ekonomike mund të njohë kostot shtesë (rritëse) të marrjes së kontratës si një shpenzim kur ndodhin nëse periudha e amortizimit të aktivit që ndryshe njësia ekonomike do të njihte është deri në një vit.

Kostot për të realizuar një kontratë

- 95 **Nëse kostot e ndodhura për realizimin e një kontrate me një klient nuk janë brenda objektit të ndonjë Standardi tjetër (për shembull SNK 2 Inventarët, SNK 16 Toka, ndërtesa, makineri e pajisje ose SNK 38 Aktive jo-materiale), njësia ekonomike duhet të njohë një aktiv nga kostot e ndodhura për realizimin e kontratës vetëm nëse këto kosto plotësojnë të gjitha kushtet në vijim:**
- (a) **kostot lidhen drejtpërdrejt me një kontratë ose një kontratë të parashikuar, që njësia ekonomike mund të identifikojë në mënyrë specifike (për shembull, kostot e lidhura me shërbime që duhet të ofrohen nga rinovimi i një kontrate ekzistuese ose kostot e përcaktimit të një aktivi për transferim sipas një kontrate specifike, e cila nuk është miratuar ende);**
- (b) **kostot krijojnë ose rrisin burime të njësise ekonomike të cilat do të përdoren për të plotësuar (ose për të vijuar plotësimin) e kushteve të performancës në të ardhmen; dhe**
- (c) **kostot pritet që të rikuperohen.**
- 96 Nëse kostot e ndodhura për plotësimin e një kontrate me një klient janë brenda objektit të një Standardi tjetër, njësia ekonomike duhet t'i trajtojë këto kosto në përputhje me këto Standarde të tjera.
- 97 Kostot që lidhen drejtpërdrejt me një kontratë (ose me një kontratë specifike të parashikuar) përfshijnë çdo njërin nga sa vijon:
- (a) puna direkte (për shembull, pagat e punonjësve që ofrojnë shërbimet e premtuara drejtpërdrejt tek klienti);
- (b) materialet direkte (për shembull, furnizimet e përdorura në ofrimin e shërbimeve të premtuara tek një klient);
- (c) shpërndarja e kostove që lidhen drejtpërdrejt me kontratën ose aktivitetet e kontratës (për shembull, kostot e menaxhimit dhe mbikëqyrjes së kontratës, sigurimit dhe amortizimi i mjeteve dhe pajisjeve të përdorura në plotësimin e kontratës);
- (d) kostot që janë të ngarkueshme në mënyrë të qartë tek klienti sipas kontratës; dhe
- (e) kosto të tjera të cilat kanë ndodhur vetëm sepse njësia ekonomike ka lidhur kontratën (për shembull, pagesat për nënkontraktorët).
- 98 Një njësi ekonomike duhet të njohë kostot në vijim si shpenzime kur ato ndodhin:
- (a) kosto të përgjithshme dhe administrative (me përjashtim të kostove që i ngarkohen qartazi klientit sipas kontratës, në këtë rast njësia ekonomike duhet të vlerësojë këto kosto në përputhje me paragrafin 97);
- (b) kostot e materialeve, punës apo burimeve të tjera të shkuara dëm për të plotësuar kontratën dhe që nuk janë pasqyruar në çmimin e kontratës;

- (c) kostot që lidhen me kushtet e performancës të plotësuara plotësisht (ose pjesërisht) në kontratë (d.m.th kostot që lidhen me performancën e shkuar); dhe
- (d) kostot për të cilat njësia ekonomike nuk mund të dallojë nëse kostot lidhen me kushte performance të paplotësuara apo kushte performance të përmbushura plotësisht (ose pjesërisht).

Amortizimi dhe zhvlerësimi

- 99 Një aktiv i njohur në përputhje me paragrafin 91 ose 95 duhet të amortizohet në mënyrë sistematike e cila është në përputhje me transferimin tek klienti të mallrave apo shërbimeve me të cilat aktiviteti është i lidhur. Aktiviteti mund të lidhet me mallrat apo shërbimet për t'u transferuar sipas një kontrate specifike të parashikuar (siç përshkruhet në paragrafin 95(a)).
- 100 Njësia ekonomike duhet të përditësojë amortizimin për të pasqyruar një ndryshim të rëndësishëm në kohën e parashikuar nga njësia ekonomike për të transferuar tek klienti mallrat apo shërbimet me të cilat lidhet aktiviteti. Një ndryshim i tillë duhet të trajtohet si ndryshim në vlerësimin kontabël në përputhje me SNK 8.
- 101 Njësia ekonomike duhet të njohë një humbje nga çvlerësimi në fitim ose humbje në madhësinë që vlera kontabël (neto) e aktivitetit të njohur në përputhje me paragrafin 91 ose 95 tejkalon:
- (a) shumën korresponduese të mbetur që njësia ekonomike pret të marrë në këmbim për mallrat apo shërbimet me të cilat lidhet aktiviteti; minus
 - (b) kostot që lidhen drejtpërdrejt me furnizimin me këto mallra apo shërbime dhe që nuk janë njohur si shpenzime (shih paragrafin 97).
- 102 Me qëllim zbatimit të paragrafit 101, për të përcaktuar shumën korresponduese që njësia ekonomike pret të marrë, njësia ekonomike duhet të përdorë parimet për të përcaktuar çmimin e transaksionit (me përjashtim të kërkesave në paragrafët 56–58 për vlerësimet kufizuese të shumës së ndryshueshme) dhe ta rregullojë atë shumë për të pasqyruar rrezikun e kredisë të klientit.
- 103 Para se njësia ekonomike të njohë një humbje nga çvlerësimi për një aktiv të njohur në përputhje me paragrafin 91 ose 95, njësia ekonomike duhet të njohë çdo humbje nga çvlerësimi për aktivitetin e lidhur me kontratën që janë njohur në përputhje me ndonjë Standard tjetër (për shembull SNK 2, SNK 16 dhe SNK 38). Pas zbatimit të testit të çvlerësimit në paragrafin 101, njësia ekonomike duhet të përfshijë vlerën kontabël (neto) që del të aktivitetit të njohur në përputhje me paragrafin 91 ose 95 në vlerën kontabël (neto) të njësisë gjeneruese të mjeteve monetare të cilës i përket me qëllim zbatimit të SNK 36 *çvlerësimi i aktiveve* tek ajo njësi gjeneruese e mjeteve monetare.
- 104 Një njësi ekonomike duhet të njohë në fitim ose humbje anulimin e një pjese ose të të gjithë humbjes nga çvlerësimi të njohur më parë në përputhje me paragrafin 101 nëse kushtet për zhvlerësim nuk ekzistojnë më ose janë përmirësuar. Vlera kontabël (neto) e rritur e aktivitetit nuk duhet të tejkalojë shumën që do të përcaktohej (minus amortizimin) nëse humbja nga çvlerësimi nuk do të ishte njohur më parë.

Paraqitja

- 105 Nëse ndonjëra nga palët në kontratë ka përfunduar pjesën e vetë, njësia ekonomike duhet të paraqesë kontratën në pasqyrën e pozicionit financiar si një aktiv kontrate ose detyrim kontrate, në varësi të marrëdhënies mes performancës së njësisë ekonomike dhe pagesës së klientit. Një njësi ekonomike duhet të paraqesë çdo të drejtë të pakushtëzuar lidhur me shumën korresponduese veçmas si një llogari të arkëtueshme.
- 106 Nëse klienti paguan shumën ose një njësi ekonomike ka një të drejtë për një shumë korresponduese e cila nuk është e kushtëzuar (d.m.th një llogari të arkëtueshme) para se njësia ekonomike të transferojë një mall apo shërbim tek klienti, njësia ekonomike duhet të paraqesë kontratën si një detyrim kontrate nëse pagesa është bërë ose duhet bërë (cila të jetë më herët). Një detyrim kontrate është një detyrim i njësisë ekonomike për të transferuar mallra apo shërbime tek një klient për të cilin njësia ekonomike ka marrë shumën korresponduese (ose ka të drejtë për një shumë korresponduese) nga klienti.
- 107 Nëse një njësi ekonomike vepron duke transferuar mallrat apo shërbimet tek një klient para se klienti të paguajë shumën korresponduese ose para se shuma të jetë e detyrueshme për t'u paguar, njësia ekonomike duhet të paraqesë kontratën si një aktiv kontrate, duke përjashtuar çdo shumë të paraqitur si llogari të arkëtueshme. Një aktiv kontrate është një e drejtë e njësisë ekonomike për shumën korresponduese në këmbim të mallrave apo shërbimeve që njësia ekonomike ka transferuar tek një klient. Një njësi ekonomike duhet të vlerësojë një aktiv kontrate për zhvlerësim në përputhje me SNRF 9. Çvlerësimi i një aktiviteti kontrate duhet të matet, paraqitet dhe jepet informacion shpjegues njëjloj si për një aktiv financiar, i cili është brenda objektit të SNRF 9 (shih edhe paragrafin 113(b)).

- 108 Llogaria e arkëtueshme është një e drejtë e njësisë ekonomike për shumën korresponduese që nuk është e kushtëzuar. E drejta për shumën është e pakushtëzuar nëse për ta konsideruar të detyrueshme për t'u paguar mjafton vetëm kalimi i kohës. Për shembull, një njësi ekonomike do të njohë një llogari të arkëtueshme nëse ka një të drejtë aktuale për pagesën edhe nëse kjo shumë mund të jetë subjekt i rimbursimit në të ardhmen. Njësia ekonomike duhet të trajtojë një llogari të arkëtueshme në përputhje me SNRF 9. Pas njohjes fillestare të një llogarie të arkëtueshme nga kontrata me një klient, çdo diferencë mes matjes së llogarisë të arkëtueshme në përputhje me SNRF 9 dhe shumës korresponduese të të ardhurave të njohura duhet të paraqitet si një shpenzim (për shembull si një humbje nga çvlerësimi).
- 109 Ky Standard përdor termat 'aktiv kontrate' dhe 'detyrim kontrate' por nuk ndalon një njësi ekonomike nga përdorimi i përshkrimeve të tjera për këto zëra në pasqyrën e pozicionit financiar. Nëse një njësi ekonomike përdor përshkrime të tjera për një aktiv kontrate, njësia ekonomike duhet të japë informacion të mjaftueshëm për një përdorues të pasqyrave financiare për të dalluar mes llogarive të arkëtueshme dhe aktiveve të kontratës.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 110 **Objektivi i kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese është që njësia ekonomike të japë informacion të mjaftueshëm për t'u mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë natyrën, shumën, kohën dhe pasigurinë e të ardhurave dhe flukseve të mjeteve monetare që vijnë nga kontratat me klientët. Për të realizuar këtë objektivi, njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues cilësor dhe sasior mbi të gjithë elementët në vijim:**
- (a) **kontratat e saj me klientët (shih paragrafët 113–122);**
 - (b) **gjykimet e rëndësishme dhe ndryshimet në gjykime, të bëra gjatë zbatimit të këtij Standardi për këto kontrata (shih paragrafët 123–126); dhe**
 - (c) **çdo aktiv të njohur nga kostot për të marrë apo për të plotësuar një kontratë me një klient në përputhje me paragrafin 91 ose 95 (shih paragrafët 127–128).**
- 111 Njësia ekonomike duhet të ketë parasysh nivelin e detajeve të nevojshme për të plotësuar objektivin e dhënies së informacionit shpjegues dhe faktin sesa rëndësi duhet t'i kushtojë secilës prej kërkesave të ndryshme. Ajo do të japë informacion shpjegues në total ose të shkëputur në mënyrë që informacioni i dobishëm të mos bëhet i pakuptueshëm as nga përfshirja e një sasive të madhe hollësirash të parëndësishme, as nga grupimi i zërave që kanë karakteristika të ndryshme të rëndësishme.
- 112 Nuk është e nevojshme që njësia ekonomike të japë informacion shpjegues në përputhje me këtë Standard nëse ka dhënë informacion në përputhje me Standarde të tjera.

Kontratrat me klientët

- 113 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për periudhën e raportimit për të gjitha shumat në vijim, me përjashtim të rastit kur këto shuma janë paraqitur veçmas në pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse në përputhje me Standardet e tjera:
- (a) të ardhurat e njohura nga kontratat me klientët, për të cilat njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues të veçantë nga burimet e tjera të të ardhurave; dhe
 - (b) çdo humbje nga zhvlerësimi të njohur (në përputhje me SNRF 9) nga çdo llogari e arkëtueshme ose aktive kontrate që vijnë nga kontratat e njësisë ekonomike me klientët, për të cilat njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues veçmas nga humbjet nga çvlerësimi i kontratave të tjera.

Shpërndarja e të Ardhurave

- 114 Njësia ekonomike duhet t'i shpërndajë të ardhurat e njohura nga kontratat me klientët në kategori që tregojnë sesi natyra, shuma, koha dhe pasiguria e të ardhurave dhe e flukseve të mjeteve monetare ndikohet nga faktorët ekonomikë. Njësia ekonomike duhet të zbatojë udhëzimin në paragrafët B87–B89 kur zgjedh kategoritë që do të përdorë për të çgrupuar të ardhurat.
- 115 Gjithashtu, njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues të mjaftueshëm për t'u mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë marrëdhënien mes dhënies së informacioneve shpjeguese për të ardhurat e shpërndara (në përputhje me paragrafin 114) dhe informacionit shpjegues për të ardhurat që është dhënë për secilin segment raportues nëse njësia ekonomike zbaton SNRF 8 *Segmente shfrytëzimi*.

Tepricat e kontratës

- 116 Njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese mbi të gjitha sa vijon:
- (a) tepricën në çelje dhe në fund të periudhës të llogarive të arkëtueshme, aktiveve të kontratës dhe detyrimeve të kontratës nga kontrata me klientët nëse ka paraqitur ose dhënë informacion shpjegues diku tjetër;
 - (b) të ardhurat e njohura në periudhën e raportimit, të cilat janë përfshirë në tepricën e detyrimit të kontratës në fillim të periudhës; dhe
 - (c) të ardhurat e njohura në periudhën e raportimit nga kushtet e plotësuar të performancës (ose të plotësuar pjesërisht) në periudhat e mëparshme (për shembull, ndryshimet në çmimin e transaksionit).
- 117 Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë sesi koha e plotësimit të kushteve të saj të performancës (shih paragrafin 119 (a)) lidhet me kohën e zakonshme të pagesës (shih paragrafin 119(b)) dhe efektin që këta faktorë kanë në tepricat e aktivitetit të kontratës dhe detyrimit të kontratës. Shpjegimi i ofruar mund të përmbajë informacion cilësor.
- 118 Një njësi ekonomike duhet të japë një shpjegim të ndryshimeve të rëndësishme në tepricat e aktivitetit dhe detyrimit të kontratës gjatë periudhës së raportimit. Shpjegimi duhet të përfshijë informacion cilësor dhe sasior. Shembuj të ndryshimeve në tepricat e aktiveve dhe detyrimeve të kontratës të njësisë ekonomike përfshijnë sa vijon:
- (a) ndryshimet për shkak të kombinimeve të biznesit;
 - (b) rregullimet e akumuluar në rritje të të ardhurave, të cilat ndikojnë aktivin ose detyrimin korrespondues të kontratës, duke përfshirë rregullimet që vijnë nga një ndryshim në matjen e progresit, nga një ndryshim në një vlerësim të çmimit të transaksionit (përfshirë çdo ndryshim në vlerësimin nëse një vlerësim i shumës së ndryshueshme është i kufizuar) ose nga një modifikim kontrate;
 - (c) zhvlerësimi i një aktivi të kontratës;
 - (d) një ndryshim në segmentin kohor kur një e drejtë për shumën korresponduese bëhet e pakushtëzuar (d.m.th që një aktiv kontrate të riklasifikohet si një llogari e arkëtueshme); dhe
 - (e) një ndryshim në segmentin kohor kur duhet të plotësohet një kusht performance (d.m.th që të njihen të ardhurat që vijnë nga një detyrim kontrate).

Kushtet e performancës

- 119 Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues rreth kushteve të saj të performancës në kontratat me klientët, duke përfshirë një përshkrim të gjithë elementëve në vijim:
- (a) kur i plotëson zakonisht kushtet e saj të performancës njësia ekonomike (për shembull, me nisjen, me lëvrimin, ndërkohë që shërbimet ofrohen ose kur ka përfunduar shërbimi), duke përfshirë se kur plotësohen kushtet e performancës në marrëveshjet faturo-dhe-mbaj;
 - (b) kushtet kryesore të pagesës (për shembull kur duhet të kryhet zakonisht pagesa, nëse kontrata ka një përbërës financues të rëndësishëm, nëse shumën korresponduese është e ndryshueshme dhe nëse vlerësimi i shumës së ndryshueshme është zakonisht i kufizuar në përputhje me paragrafët 56–58);
 - (c) natyrën e mallrave apo shërbimeve që njësia ekonomike ka premtuar të transferojë, duke theksuar çdo kusht performance për t'u ofruar për një palë tjetër për të transferuar mallra apo shërbime (d.m.th nëse njësia ekonomike po vepron si agjent);
 - (d) detyrimet për kthime, rimbursime dhe detyrime të tjera të ngjashme; dhe
 - (e) llojet e garancive dhe detyrimeve përkatëse.

Çmimi i transaksionit i shpërndarë tek kushtet e mbetura të performancës

- 120 Një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues në vijim lidhur me kushtet e mbetura të performancës:
- (a) shumën totale të çmimit të transaksionit të shpërndarë tek kushtet e performancës të paplotësuara (ose të pjesërisht të plotësuara) në fund të periudhës raportuese; dhe

- (b) një shpjegim se kur njësia ekonomike pret të njohë si të ardhur shumën e dhënë si informacion shpjegues në përputhje me paragrafin 120 (a), të cilën njësia ekonomike duhet ta japë si informacion shpjegues në njërin nga mënyrat në vijim:
 - (i) mbi baza sasiore duke përdorur hapësirat kohore që janë më të përshtatshme për kohëzgjatjen e kushteve të mbetura të performancës; ose
 - (ii) duke përdorur informacion cilësor.
- 121 Për lehtësi praktike, një njësi ekonomike nuk ka nevojë të japë informacionin shpjegues të paragrafit 120 për një kusht performance nëse plotësohet njëri nga kushtet në vijim:
 - (a) kushti i performancës është pjesë e një kontrate që ka një kohëzgjatje fillestare të pritshme deri në një vit; ose
 - (b) njësia ekonomike njeh të ardhurat nga plotësimi i kushtit të performancës në përputhje me paragrafin B16.
- 122 Njësia ekonomike duhet të shpjegojë në mënyrë sasiore nëse po zbaton lehtësinë praktike të paragrafit 121 dhe nëse çdo shumë korresponduese nga kontratat me klientët nuk është përfshirë në çmimin e transaksionit dhe për pasojë në dhënien e informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafin 120. Për shembull, një vlerësim i çmimit të transaksionit nuk do të përfshijë ndonjë shumë të vlerësuar të shumës korresponduese të ndryshueshme që është e kufizuar (shih paragrafët 56–58).

Gjykime të rëndësishme gjatë zbatimit të këtij Standardi

- 123 Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi gjykimet dhe ndryshimet në gjykime të përdorura gjatë zbatimit të këtij Standardi, të cilat ndikojnë në mënyrë të rëndësishme përcaktimin e shumës dhe kohës së të ardhurave nga kontratat me klientët. Veçanërisht, njësia ekonomike duhet të shpjegojë gjykimet dhe ndryshimet në gjykime të përdorura në përcaktimin e të dy elementëve në vijim:
 - (a) kohës së plotësimit të kushteve të performancës (shih paragrafët 124–125); dhe
 - (b) çmimit të transaksionit dhe shumave të shpërndara tek kushtet e performancës (shih paragrafin 126).

Përcaktimi i kohës së plotësimit të kushteve të performancës

- 124 Për kushtet e performancës që njësia ekonomike plotëson përgjatë kohës së kontratës, ajo duhet të japë informacion për të dy elementët në vijim:
 - (a) metodat e përdorura për të njohur të ardhurat (për shembull, një përshkrim të metodave output ose input të përdorura dhe sesi janë zbatuar këto metoda); dhe
 - (b) një shpjegim pse metodat e përdorura ofrojnë një përshkrim të besueshëm të transferimit të mallrave apo shërbimeve.
- 125 Për kushtet e performancës të plotësuar në një moment kohor, njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi gjykimet kryesore të bëra në vlerësimin se kur klienti merr kontrollin e mallrave apo shërbimeve.

Përcaktimi i çmimit të transaksionit dhe shumat e shpërndara tek kushtet e performancës

- 126 Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues rreth metodave, të dhënave fillestare dhe supozimeve të përdorura për gjithë sa vijon:
 - (a) përcaktimin e çmimit të transaksionit, që përfshin por nuk kufizohet në vlerësimin e shumës korresponduese të ndryshueshme, rregullimin e shumës korresponduese për efektet e vlerës në kohë të parasë dhe matjen e shumës korresponduese jo monetare;
 - (b) vlerësimin nëse një vlerësim i shumës korresponduese të ndryshueshme është i kufizuar;
 - (c) shpërndarjen e çmimit të transaksionit, duke përfshirë vlerësimin e çmimit specifik të shitjes të mallrave apo shërbimeve të premtuara dhe duke shpërndarë skontot dhe shumën korresponduese të ndryshueshme tek një pjesë specifike e kontratës (nëse është e zbatueshme); dhe
 - (d) matjen e detyrimeve për kthime, rimbursime dhe detyrime të tjera të ngjashme.

Aktivitetet e njohura nga kostot për të marrë apo realizuar një kontratë me një klient

- 127 Njësia ekonomike duhet të përshkruajë të dy elementët në vijim:
- (a) gjykimet e bëra në përcaktimin e shumës së kostove të ndodhura për të marrë apo realizuar një kontratë me një klient (në përputhje me paragrafin 91 ose 95); dhe
 - (b) metodën e përdorur për të përcaktuar amortizimin për secilën periudhë raportimi.
- 128 Njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese mbi të gjitha sa vijon:
- (a) tepricat në fund të periudhës të aktiveve të njohura nga kostot e ndodhura për të marrë ose realizuar një kontratë me një klient (në përputhje me paragrafin 91 ose 95) sipas kategorive kryesore të aktiveve (për shembull, kostot për marrjen e kontratave me klientët, kostot para krijimit të kontratës dhe kostot e hartimit të kontratës); dhe
 - (b) shumën e amortizimit dhe të çdo humbjeje të njohur nga zhvlerësimi në periudhën e raportimit.

Lehtësi praktike

- 129 Nëse njësia ekonomike zgjedh të përdorë lehtësinë praktike të paragrafit 63 (mbi ekzistencën e një përbërësi financues të rëndësishëm) ose të paragrafit 94 (mbi kostot shtesë (rritëse) të marrjes së një kontrate), njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt.

Shtojca A

Termet e përkufizuar

Kjo shtojcë është pjesë integrale e Standardit.

Kontrata	Kontrata është një marrëveshje mes dy ose më shumë palëve, që krijon të drejta dhe detyrime të ekzekutueshme me forcë.
aktivi i kontratës	E drejta e një njësie ekonomike për një shumë korresponduese në këmbim të mallrave apo shërbimeve që njësia ekonomike ka transferuar tek një klient nëse kjo e drejtë kushtëzohet nga diçka tjetër e ndryshme nga kalimi i kohës (për shembull, performanca e ardhshme e njësisë ekonomike).
detyrimi i kontratës	Një detyrim i njësisë ekonomike për të transferuar mallra apo shërbime tek një klient për të cilin njësia ekonomike ka marrë shumën korresponduese (ose ka të drejtë për një shumë korresponduese) nga klienti.
Klienti	Një klient është një palë e cila ka lidhur një kontratë me një njësi ekonomike për të marrë, në këmbim të një shume, mallra apo shërbime të cilat janë output i aktiviteteve të zakonshme të njësisë ekonomike.
Të ardhurat	Të ardhurat janë rritje në përfitimet ekonomike gjatë periudhës raportuese në formën e hyrjes apo shtimit të aktiveve ose pakësimit të detyrimeve që rezulton në rritje të kapitalit, të ndryshme nga ato që lidhen me kontributet e investitorëve të kapitalit.
kusht performance	Një premtim në një kontratë me një klient për të transferuar tek klienti ose: (a) një mall apo shërbim (ose një grup mallrash apo shërbimesh), që është i dallueshëm; ose (b) një seri mallrash apo shërbimesh të dallueshme, të cilat janë në thelb të njëjta dhe do të transferohen tek klienti në të njëjtën mënyrë.
Të ardhurat	Të ardhurat që vijnë nga aktivitetet e zakonshme të njësisë ekonomike.
çmimi specifik i shitjes (i një malli apo shërbimi)	Çmimi me të cilin një njësi ekonomike do të shiste veçmas një mall apo shërbim të premtuar tek klienti .
çmimi i transaksionit (për një kontratë me një klient)	Shuma korresponduese për të cilën pret të ketë të drejtë njësia ekonomike në këmbim të transferimit tek klienti të mallrave apo shërbimeve të premtuara, duke përjashtuar shumat e mbledhura për llogari të palëve të treta.

Shtojca B

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë integrale e Standardit. Ajo përshkruan aplikimin e paragrafëve 1-129 dhe ka të njëjtin autoritet si dhe pjesët e tjera të Standardit.

- B1 Ky udhëzim për zbatim është organizuar sipas kategorive në vijim:
- (a) kushte performance të plotësuara përgjatë kohës (paragrafët B2–B13);
 - (b) metodat e matjes së progresit përgjatë plotësimit të kushtit të performancës (paragrafët B14–B19);
 - (c) shitja me të drejtë kthimi (paragrafët B20–B27);
 - (d) garancitë (paragrafët B28–B33);
 - (e) shumat kryesore kundrejt shumave të agjentit (paragrafët B34–B38);
 - (f) opsione të klientit për mallra apo shërbime shtesë (paragrafët B39–B43);
 - (g) të drejtat e pa ushtruara të klientëve (paragrafët B44–B47);
 - (h) tarifat e parimbursueshme (dhe disa kosto të lidhura me to) (paragrafët B48–B51);
 - (i) dhënia e licensës (paragrafët B52–B63);
 - (j) marrëveshjet e riblerjes (paragrafët B64–B76);
 - (k) marrëveshjet e dorëzimit (paragrafët B77–B78);
 - (l) marrëveshjet faturo-dhe-mbaj (paragrafët B79–B82);
 - (m) pranimi nga klienti (paragrafët B83–B86); dhe
 - (n) dhënie informacionesh shpjeguese mbi të ardhurat e shpërndara (paragrafët B87–B89).

Kushte performance të plotësuara përgjatë kohës së kontratës

- B2 Në përputhje me paragrafin 35, një kusht performance plotësohet përgjatë kohës së kontratës nëse plotësohet njëri nga kushtet në vijim:
- (a) klienti merr dhe konsumon njëkohësisht përfitimet e ofruara nga njësia ekonomike në masën e realizuar nga kjo e fundit (shih paragrafët B3–B4);
 - (b) aktiviteti i njësisë ekonomike krijon ose përmirëson një aktiv (për shembull prodhimi në proces) të cilin klienti e kontrollon ndërkohë që aktiviteti krijohet ose përmirësohet (shih paragrafin B5); ose
 - (c) aktiviteti i njësisë ekonomike nuk krijon ndonjë aktiv që mund të përdoret ndryshe (shih paragrafët B6–B8) dhe njësia ekonomike ka një të drejtë të ekzekutueshme me forcë për t'u paguar lidhur me performancën e realizuar deri në atë datë (shih paragrafët B9–B13).

Marrja dhe konsumi i njëkohshëm i përfitimeve nga performanca e njësisë ekonomike (paragrafi 35(a))

- B3 Për disa lloje kushtesh performance, do jetë e thjeshtë të vlerësohet nëse një klient merr përfitimet nga performanca e njësisë ekonomike ndërsa njësia ekonomike realizon aktivitetin dhe njëkohësisht konsumon këto përfitime me marrjen e tyre. Shembuj përfshijnë shërbimet rutinë ose që ndodhin shpesh (të tilla si shërbimi i pastrimit) në të cilat mund të identifikohet lehtë marrja dhe konsumi i njëkohshëm nga klienti i përfitimeve nga performanca e njësisë ekonomike.
- B4 Për lloje të tjera kushtesh performance, njësia ekonomike mund të mos jetë në gjendje të identifikojë lehtë nëse një klient merr dhe konsumon njëkohësisht përfitimet nga performanca e njësisë ekonomike ndërkohë që kjo ndodh. Në këto rrethana, një kusht performance plotësohet përgjatë kohës së kontratës nëse një njësi ekonomike përcakton se një njësi tjetër ekonomike nuk do të ketë nevojë të ri-kryejë, në madhësi të rëndësishme, punën e përfunduar nga njësia ekonomike deri në atë datë nëse do të duhej që njësia tjetër të plotësonte kushtin e mbetur të performancës për klientin. Për të përcaktuar nëse një njësi ekonomike tjetër nuk do të ketë nevojë të ri-kryejë punën e përfunduar nga njësia ekonomike deri në atë datë, njësia ekonomike duhet të bëjë të dy supozimet në vijim:

- (a) të mos marrë parasysh kufizimet kontraktuale të mundshme ose kufizimet praktike, të cilat në kushte të tjera do të pengonin njësinë ekonomike nga transferimi i kushtit të mbetur të performancës tek njësia tjetër ekonomike; dhe
- (b) të supozojë se një tjetër njësi ekonomike duke plotësuar kushtin e mbetur të performancës nuk do të përfitojë ndonjë aktiv, i cili aktualisht kontrollohet nga njësia ekonomike dhe që ai do të mbetet nën kontrollin e njësise ekonomike nëse kushti i performancës do të transferohej tek një njësi ekonomike tjetër.

Klienti kontrollon aktivin që krijohet ose përmirësohet (paragrafi 35(b))

- B5 Për të përcaktuar nëse një klient kontrollon një aktiv ndërkohë që ai krijohet ose përmirësohet në përputhje me paragrafin 35(b), një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat për kontroll të paragrafëve 31–34 dhe 38. Aktiv i që krijohet ose përmirësohet (për shembull, një aktiv në proces) mund të jetë material ose jo material.

Performanca e njësise ekonomike nuk krijon një aktiv që mund të përdoret ndryshe (paragrafi 35(c))

- B6 Për të vlerësuar nëse një aktiv ka një përdorim të dytë për njësinë ekonomike në përputhje me paragrafin 36, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë efektet e kufizimeve kontraktuale dhe kufizimet praktike në aftësinë e njësise ekonomike për të menaxhuar drejtpërdrejt aktivin në një përdorim të dytë të tillë si shitja tek një klient tjetër. Mundësia që kontrata me klientin të përfundojë nuk është një konsideratë e rëndësishme për të vlerësuar nëse njësia ekonomike do të jetë në gjendje të menaxhojë drejtpërdrejt aktivin për një përdorim tjetër.
- B7 Një kufizim kontraktual në aftësinë e njësise ekonomike për të menaxhuar një aktiv për një përdorim tjetër duhet të jetë i rëndësishëm për aktivin që të mos ketë mundësi tjetër përdorimi për njësinë ekonomike. Një kufizim kontraktual është i rëndësishëm nëse një klient mund të ushtrojë me forcë të drejtën e tij për aktivin e premtuar nëse njësia ekonomike synon të menaxhojë aktivin për një përdorim tjetër. Nga ana tjetër, një kufizim kontraktual nuk është i rëndësishëm nëse, për shembull, një aktiv është lehtësisht i këmbësueshëm me aktive të tjera që njësia ekonomike mund të transferojë tek një klient pa prishur kontratën dhe pa pësuar kosto të rëndësishme, të cilat nuk do të kishin ndodhur lidhur me atë kontratë.
- B8 Një kufizim praktik në aftësinë e njësise ekonomike për të menaxhuar një aktiv për një përdorim tjetër ekziston nëse njësia ekonomike do të pësojë humbje ekonomike të rëndësishme nëse menaxhon aktivin për një përdorim tjetër. Një humbje e rëndësishme ekonomike mund të vijë sepse njësia ekonomike do të ndeshë kosto të rëndësishme për të ripunuar aktivin ose do të jetë në gjendje ta shesë aktivin me një humbje të rëndësishme. Për shembull, një njësi ekonomike mund të jetë e kufizuar nga ana praktike për të menaxhuar aktive që kanë një model specifik unik për një klient ose që janë të vendosur në një zonë të largët.

E drejta për pagesë për performancën e realizuar deri në këtë datë (paragrafi 35(c))

- B9 Në përputhje me paragrafin 37, njësia ekonomike ka të drejtë për pagesë për performancën e realizuar deri në këtë datë nëse njësia ekonomike do të ketë të drejtën për një shumë e cila kompenson të paktën njësinë ekonomike për performancën e realizuar deri në këtë datë, në rast se klienti ose një palë tjetër përfundon kontratën për arsye të ndryshme nga dështimi i njësise ekonomike për të realizuar çka kishte premtuar. Një shumë që do të kompensojë një njësi ekonomike për performancën e realizuar deri në atë datë do të ishte një shumë e cila përafëron çmimin e shitjes të mallrave apo shërbimeve të transferuara deri në atë datë (për shembull, rikuperimi i kostove të pësura nga njësia ekonomike gjatë plotësimit të kushtit të performancës plus një marzh fitimi të arsyeshëm) sesa një shumë që kompenson njësinë ekonomike vetëm për humbjen e mundshme të fitimit nëse do të mbyllet kontrata. Nuk është e nevojshme që kompensimi për një marzh fitimi të arsyeshëm të barazojë marzhin e pritshëm të fitimit nëse kontrata do të plotësohej sipas premtimit, por njësia ekonomike duhet të ketë të drejtë për kompensim për njërin nga shumat në vijim:
- (a) një pjesë të marzhit të pritshëm të fitimit në kontratë, që pasqyron në mënyrë të arsyeshme madhësinë e performancës së njësise ekonomike sipas kontratës para përfundimit (mbylljes) nga klienti (ose një palë tjetër); ose
 - (b) një kthim të arsyeshëm në koston e kapitalit të njësise ekonomike për kontrata të ngjashme (ose marzhi i zakonshëm i shfrytëzimit i njësise ekonomike për kontrata të ngjashme) nëse marzhi specifik i kontratës është më i lartë se kthimi që njësia ekonomike zakonisht gjeneron nga kontrata të ngjashme.

- B10 E drejta për pagesë e një njësie ekonomike për realizimin e performancës deri në atë datë nuk nevojitet që të jetë një e drejtë e pakushtëzuar për pagesë. Në shumë raste një njësi ekonomike do të ketë një të drejtë të pakushtëzuar për pagesë vetëm me arritjen e një pike të rënë dakord më parë ose me realizimin e plotë të kushtit të performancës. Për të vlerësuar nëse ka një të drejtë për pagesë për realizimin e performancës deri në atë datë, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse do të kishte një të drejtë të ekzekutueshme me forcë për të kërkuar pagesën për performancën e realizuar deri në atë datë nëse kontrata do të mbyllej para përfundimit për arsye të ndryshme nga dështimi i njësisë ekonomike në realizimin e kontratës sipas premtimit.
- B11 Në disa raste një klient mund të ketë një të drejtë për të përfunduar (mbyllur) kontratën vetëm në një moment kohor të caktuar të jetës së kontratës ose klienti mund të mos ketë të drejtë për ta mbyllur kontratën. Nëse një klient ndërmerr mbylljen e një kontrate pa pasur të drejtë të përfundojë kontratën në atë kohë (duke përfshirë edhe rastin kur klienti dështon në realizimin e detyrimeve të premtuara prej tij), kontrata (ose ligjet e tjera) mund t'i japë të drejtë njësisë ekonomike të vijojë transferimin tek klienti të mallrave apo shërbimeve të premtuara në kontratë dhe të kërkojë që klienti të paguajë shumën korresponduese të premtuar në këmbim të atyre mallrave apo shërbimeve. Në rrethana të tilla, njësia ekonomike ka një të drejtë për pagesë për performancën e përfunduar deri në atë datë, sepse njësia ekonomike ka të drejtën të vazhdojë plotësimin e kushteve në përputhje me kontratën dhe të kërkojë nga klienti që të plotësojë detyrimet e tij (të cilat përfshijnë pagimin e shumës korresponduese të premtuar).
- B12 Për të vlerësuar ekzistencën dhe ekzekutimin me forcë të një të drejte për pagesë për performancën e realizuar deri në atë datë, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë kushtet dhe çdo ligj apo precedent ligjor që mund të plotësojë ose zëvendësojë këto kushte kontraktuale. Kjo mund të përfshijë një vlerësim nëse:
- (a) legjislacioni, praktika administrative apo precedenti ligjor i mundëson njësisë ekonomike të drejtën për pagesë për performancën deri në atë datë edhe nëse kjo e drejtë nuk specifikohet në kontratën me klientin;
 - (b) precedenti ligjor i rëndësishëm tregon se të drejta të ngjashme për pagesë për performancën e përfunduar deri në atë datë në kontrata të ngjashme nuk kanë efekte ligjore kufizuese; ose
 - (c) praktikat e zakonshme të biznesit të një njësie ekonomike për të mos zgjedhur të ushtrojnë të drejtë për pagesë ka bërë që e drejta të bëhet e pa ushtrueshme me forcë në atë mjedis ligjor. Megjithatë, pavarësisht nëse një njësi ekonomike zgjedh të heqë dorë nga e drejta e saj për pagesë në kontrata të ngjashme, një njësi ekonomike do të vazhdojë të ketë të drejtë për pagesë në atë datë nëse në kontratën me klientin, e drejta për pagesë për performancën deri në atë datë mbetet e ekzekutueshme me forcë.
- B13 Plani i pagesës i specifikuar në kontratë nuk tregon patjetër nëse një njësi ekonomike ka një të drejtë të ekzekutueshme me forcë për pagesë për performancën e realizuar deri në atë datë. Megjithëse plani i pagesës në kontratë specifikon kohën dhe madhësinë e shumës korresponduese që është e pagueshme nga një klient, ai mund të mos ofrojë patjetër evidencë se një njësi ekonomike ka një të drejtë për pagesë për performancën e realizuar deri në atë datë. Kjo sepse, për shembull, kontrata mund të specifikojë se shumë korresponduese e marrë nga klienti është e rimbursueshme për arsye të tjera nga dështimi i njësisë ekonomike në realizimin e çka premtonte në kontratë.

Metodat e matjes së progresit për realizimin e plotë të një kushti performance

- B14 Metodat që mund të përdoren për të matur progresin e njësisë ekonomike në realizimin e plotë të një kushti performance, të plotësuar gjatë kohës së kontratës në përputhje me paragrafët 35–37 përfshijnë sa vijon:
- (a) metodat output (rezultat) (shih paragrafët B15–B17); dhe
 - (b) metodat input (të dhënat) (shih paragrafët B18–B19).

Metodat output (rezultat)

- B15 Metodat output njohin të ardhurat mbi bazën e matjes drejtpërdrejt të vlerës për klientin të mallrave apo shërbimeve të transferuara deri në atë datë kundrejt mallrave apo shërbimeve të premtuara e të mbetura sipas kontratës. Metodat output përfshijnë metoda si studimi i performancës së përfunduar deri në atë datë, çmuarja e rezultateve të arritura, arritja e pikave kyçe, koha e kaluar dhe njësitë e prodhuara ose njësitë e lëvruara. Kur njësia ekonomike vlerëson nëse duhet të zbatojë metodën output për të matur progresin e saj, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse outputi (rezultati) i zgjedhur paraqet në mënyrë besnike performancën e njësisë ekonomike për realizimin e plotë të kushtit të performancës. Një metodë output nuk paraqet në mënyrë besnike performancën e njësisë ekonomike nëse outputi i zgjedhur dështon në

matjen e disa mallrave apo shërbimeve për të cilat kontrolli është transferuar tek klienti. Për shembull, metodat output të bazuara në njësitë e prodhuara ose njësitë e lëvruara nuk do të paraqesin në mënyrë besnike performancën e njësive ekonomike në plotësimin e një kushti performance nëse në fund të periudhës raportuese, performanca e njësive ekonomike ka prodhuar punë në proces ose mallra të përfunduar që kontrollohen nga klienti, por nuk janë përfshirë në matjen e outputit.

- B16 Për lehtësi praktike, nëse një njësi ekonomike ka të drejtë për një shumë korresponduese nga një klient në një madhësi që korrespondon drejtpërdrejt me vlerën për klientin të performancës së përfunduar deri në atë datë nga njësia ekonomike (për shembull, një kontratë shërbimi sipas të cilës njësia ekonomike faturon për çdo orë shërbimi të kryer), njësia ekonomike mund të njohë të ardhurat në madhësinë për të cilën ajo ka të drejtë të faturojë.
- B17 Disavantazhet e metodave output janë se outputet e përdorura për të matur progresin mund të mos jenë të vërtetueshme drejtpërdrejt dhe se informacioni i kërkuar për t'i zbatuar ato mund të mos jetë i disponueshëm për një njësi ekonomike pa kosto shtesë. Prandaj mund të jetë e nevojshme një metodë input.

Metodat input (të dhënat)

- B18 Metodatat input njohin të ardhurat në bazë të përpjekjeve të njësive ekonomike për të plotësuar një kusht performance (për shembull, burimet e konsumuara, orët e punës të shpenzuara, kostot e ndodhura, kohën e kaluar ose orët e përdorimit të makinerive) kundrejt inputeve gjithsej të pritshme për plotësimin e atij kushti performance. Nëse përpjekjet e njësive ekonomike ose inputet shpenzohen njëjloj gjatë periudhës së performancës, mund të jetë e përshtatshme për njësinë ekonomike që të njohë të ardhurat mbi baza lineare.
- B19 Një mangësi e metodave input është se mund të mos ketë një lidhje të drejtpërdrejt mes inputeve të njësive ekonomike dhe transferimit të kontrollit të mallrave apo shërbimeve tek një klient. Prandaj njësia ekonomike duhet të përjashtojë nga metoda input efektet e çdo inputi që në përputhje me objektivin për matjen e progresit në paragrafin 39, nuk paraqet performancën e njësive ekonomike në transferimin e kontrollit të mallrave apo shërbimeve tek klienti. Për shembull, nëse përdoret një metodë e bazuar në koston e inputeve, mund të kërkohej një rregullim i shkallës së progresit në rrethanat në vijim:
- (a) Nëse një kosto e ndodhur nuk kontribuon në progresin e një njësie ekonomike për plotësimin e kushtit të performancës. Për shembull, njësia ekonomike nuk do t'i njohë të ardhurat në bazë të kostove të ndodhura që i takojnë mangësive të rëndësishme në performancën e njësive ekonomike të cilat nuk ishin pasqyruar në çmimin e kontratës (për shembull, kostot e dëmeve të papritura në materiale, punë ose burime të tjera të cilat ndodhën për të plotësuar kushtin e performancës).
 - (b) Nëse një kosto e ndodhur nuk është në përpjestim me progresin e një njësie ekonomike për plotësimin e kushtit të performancës. Në rrethanat të tilla, paraqitja më e mirë e performancës së njësive ekonomike mund të jetë rregullimi i metodës input për të njohur të ardhurat vetëm në madhësinë e kostove të ndodhura. Për shembull, një paraqitje besnike e performancës së njësive ekonomike mund të jetë njohja e të ardhurave në një shumë të barabartë me koston e një malli të përdorur për të plotësuar një kusht performance nëse njësia ekonomike pret në momentin e lidhjes së kontratës se do të plotësohen të gjitha kushtet në vijim:
 - (i) malli nuk është i dallueshëm;
 - (ii) klienti pritët që të marrë kontrollin e mallit shumë më herët sesa marrja e shërbimeve të lidhura me mallin;
 - (iii) kosto e mallit të transferuar është shumë më e madhe se kostot gjithsej të pritshme për të përfunduar plotësisht kushtin e performancës; dhe
 - (iv) njësia ekonomike ofron mallin nga një palë e tretë dhe nuk është shumë e përfshirë në modelimin dhe prodhimin e mallit (por njësia ekonomike vepron si njësi kryesore në përputhje me paragrafët B34–B38).

Shitja me të drejtë kthimi

- B20 Në disa kontrata, njësia ekonomike transferon kontrollin e një produkti tek një klient dhe i jep klientit edhe të drejtën për ta kthyer produktin për arsye të ndryshme (si për shembull, pakënaqësia ndaj produktit) dhe për të marrë një nga kombinimet në vijim:
- (a) një rimbursim të plotë ose të pjesshëm të shumës së paguar;
 - (b) një kredi (zbritje) që mund të aplikohet ndaj shumave që i detyrohet ose që do t'i detyrohet njësive ekonomike; dhe
 - (c) ndonjë produkt tjetër në këmbim.

- B21 Për të trajtuar transferimin e produkteve me të drejtë kthimi (dhe për disa shërbime që ofrohen si objekt rimbursimi), një njësi ekonomike duhet të njohë të gjithë elementët në vijim:
- (a) të ardhurat për produktet e transferuara në masën e shumës korresponduese për të cilën njësia ekonomike do të ketë të drejtë (prandaj të ardhurat nuk do të njihen për produktet që pritet të kthehen);
 - (b) një detyrim rimbursimi; dhe
 - (c) një aktiv (dhe rregullimin korrespondues të kostos së shitjes) për të drejtën për të rikuperuar produktet nga klientët me shlyerjen e detyrimit për rimbursim.
- B22 Premtimi i njësisë ekonomike për të qenë gati për të pranuar një produkt të kthyer gjatë periudhës së kthimit nuk duhet të trajtohet si një kusht performance shtesë ndaj detyrimit për të ofruar një rimbursim.
- B23 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat në paragrafët 47–72 (duke përfshirë kërkesat për vlerësimet kushtëzuese të shumës korresponduese të ndryshueshme në paragrafët 56–58) për të përcaktuar madhësinë e shumës korresponduese të cilën njësia ekonomike pret të ketë të drejtë (d.m.th duke përjashtuar produktet që pritet të kthehen). Për çdo shumë të marrë (ose për t'u marrë) për të cilën një njësi ekonomike nuk pret të ketë të drejtë, njësia ekonomike nuk duhet të njohë të ardhura kur transferon produktet tek klientët, por duhet të njohë këto shuma të marra (ose për t'u marrë) si një detyrim rimbursimi. Më pas, në fund të çdo periudhe raportimi, njësia ekonomike duhet të përditësojë vlerësimin e saj për shumat për të cilat pret të ketë të drejtë në këmbim të transferimit të produkteve dhe të bëjë një ndryshim korrespondues në çmimin e transaksionit dhe për pasojë në shumën e të ardhurave të njohura.
- B24 Një njësi ekonomike duhet të përditësojë matjen e detyrimit të rimbursimit në fund të çdo periudhe raportimi për ndryshimet në pritjet mbi shumën për rimbursim. Njësia ekonomike duhet të njohë rregullimet korresponduese si të ardhura (ose pakësime të të ardhurave).
- B25 Një aktiv i njohur për të drejtën e një njësie ekonomike për të rikuperuar produktet nga një klient me shlyerjen e një detyrimi rimbursimi duhet fillimisht të matet duke iu referuar vlerës kontabël (neto) të mëparshme të produktit (për shembull inventari) minus ndonjë kosto të pritshme për rikuperimin e këtyre produkteve (duke përfshirë rëniet e mundshme në vlerën për njësinë ekonomike të produkteve të kthyer). Në fund të çdo periudhe raportimi, njësia ekonomike duhet të përditësojë matjen e aktivit që vjen nga ndryshimi në pritjet rreth produkteve që do të kthehen. Njësia ekonomike duhet të paraqesë aktivin veçmas nga detyrimi i rimbursimit.
- B26 Këmbimet nga klientët të një produkti me një tjetër të të njëjtit lloj, cilësi, kushte dhe çmim (për shembull, një ngjyrë ose masë për një tjetër) nuk konsiderohen kthime me qëllim zbatimin e këtij Standardi.
- B27 Kontratat në të cilat një klient mund të kthejë një produkt me defekt në këmbim të një produkti të rregullt duhet të vlerësohen në përputhje me udhëzimet mbi garancitë të paragrafëve B28–B33.

Garancitë

- B28 Është e zakonshme për njësinë ekonomike që të ofrojë (në përputhje me kontratën, ligjin ose praktikën e zakonshme të biznesit të njësisë ekonomike) një garanci në lidhje me shitjen e një produkti (qoftë një mall apo shërbim). Natyra e garancive mund të ndryshojë shumë mes industrive dhe kontratave. Disa garanci i ofrojnë një klienti sigurinë se produkti në fjalë do të funksionojë sipas synimeve të palëve, sepse ai është në pajtim me disa cilësi (specifika) të rëna dakord më parë. Garanci të tjera i ofrojnë klientit një shërbim shtesë përveç sigurisë se produkti do të jetë në pajtim me disa cilësi (specifika) të rëna dakord më parë.
- B29 Nëse një klient ka një opsion për blerje të garancisë veçmas (për shembull, për shkak se garancia çmohet ose negociohet veçmas), garancia është një shërbim i dallueshëm, sepse njësia ekonomike premton të ofrojë shërbime tek klienti përveç produktit që duhet të funksionojë sipas përcaktimit në kontratë. Në rrethana të tilla, njësia ekonomike duhet ta trajtojë garancinë e premtuar si një kusht performance në përputhje me paragrafët 22–30 dhe të shpërndajë një pjesë të çmimit të transaksionit tek ai kusht performance në përputhje me paragrafët 73–86.
- B30 Nëse klienti nuk ka një opsion për të blerë një garanci veçmas, njësia ekonomike duhet ta trajtojë garancinë në përputhje me SNK 37 *Provizionet, Pasivet dhe Aktivet e kushtëzuara*, me përjashtim të rastit kur garancia e premtuar, ose një pjesë e saj, i ofron klientit një shërbim shtesë përveç sigurimit që produkti është në pajtim me cilësitë (specifikat) e rëna dakord më parë.
- B31 Për të vlerësuar nëse një garanci i ofron klientit një shërbim shtesë përveç sigurimit se produkti është në pajtim me cilësitë (specifikat) e rëna dakord më parë, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë faktorë të tillë si:
- (a) Nëse garancia kërkohet nga ligji. Nëse njësisë ekonomike i kërkohet nga ligji që të ofrojë një garanci, ekzistenca e atij ligji tregon se garancia e premtuar nuk është kusht performance, sepse

kërkesa të tilla zakonisht ekzistojnë për të mbrojtur klientët nga rreziku i blerjes së produkteve me defekte.

- (b) Kohëzgjatja e periudhës së mbulimit nga garancia. Sa më e gjatë periudha e mbulimit, aq më shumë mundësi ka që garancia e premtuar të jetë një kusht performance, sepse ka më shumë mundësi që të ofrojë një shërbim shtesë përveç sigurimit që produkti është në pajtim me cilësitë (specifikat) e rëna dakord më parë.
 - (c) Natyra e detyrave që njësia ekonomike premtun të realizojë. Nëse është e nevojshme që një njësi ekonomike të kryejë detyra të caktuara për të ofruar sigurinë se produkti është në pajtim me cilësitë (specifikat) e rëna dakord më parë (për shembull, një shërbim transporti për kthimin për një produkt me defekt), atëherë ka mundësi që ato detyra nuk sjellin lindjen e një kushti performance.
- B32 Për të vlerësuar nëse një garanci, ose një pjesë e saj, i ofron një klienti një shërbim shtesë përveç sigurimit se produkti është në pajtim me cilësitë (specifikat) e rëna dakord më parë, shërbimi i premtuar është një kusht performance. Prandaj, njësia ekonomike duhet ta shpërndajë çmimin e transaksionit tek produkti dhe shërbimi. Nëse një njësi ekonomike i premtun të dyja, si një garanci të tipit sigurim dhe një garanci të tipit shërbim, por nuk mund t'i trajtojë ato veçmas në mënyrë të arsyeshme, njësia ekonomike duhet t'i trajtojë të dyja garancitë së bashku si një kusht i vetëm performance.
- B33 Një ligj që i kërkon një njësie ekonomike të paguajë kompensim nëse produktet e saj shkaktojnë dëm ose humbje nuk sjell lindjen e një kushti performance. Për shembull, një prodhues mund të shesë produkte në një juridiksion në të cilin ligji e bën prodhuesin përgjegjës për çdo dëmtim (për shembull, ndaj pasurisë personale) që mund të shkaktohet nga një konsumator që përdor produktin për qëllimin e parashikuar të tij. Në mënyrë të ngjashme, një premtim i njësisë ekonomike për të dëmshpërblyer klientin për detyrimet dhe dëmet që vijnë nga ankesat për patenta, të drejta autori, të drejtën e emrit tregtar ose shkelje të tjera të produkteve të njësisë ekonomike, nuk sjell lindjen e një kushti performance. Njësia ekonomike duhet t'i trajtojë detyrime të tilla në përputhje me SNK 37.

Shumat kryesore kundrejt shumave të agjentit

- B34 Nëse një palë tjetër përfshihet në ofrimin e mallrave apo shërbimeve tek një klient, njësia ekonomike duhet të përcaktojë nëse natyra e premtimit të saj është një kusht performance për të ofruar vetë mallrat apo shërbimet e specifikuara (d.m.th njësia ekonomike është njësi kryesore) ose për të ndihmuar që pala tjetër të ofrojë ato mallra apo shërbime (d.m.th njësia ekonomike është njësi agjent).
- B35 Njësia ekonomike është njësi kryesore nëse njësia kontrollon një mall apo shërbim të premtuar para se njësia ekonomike të transferojë mallin apo shërbimin tek një klient. Por një njësi ekonomike nuk vepron patjetër si njësi kryesore nëse njësia ekonomike merr të drejtën ligjore të një produkti vetëm përkohësisht, para se titulli ligjor të transferohet tek një klient. Një njësi ekonomike, që është njësi kryesore në një kontratë, mund të plotësojë një kusht performance vetë ose mund të angazhojë një palë tjetër (për shembull, një nënkontraktore) për të plotësuar një pjesë apo të gjithë kushtin e performancës për llogari të saj. Kur njësia ekonomike, që është njësi kryesore, plotëson një kusht performance, njësia ekonomike njeh të ardhurat për shumën bruto korresponduese për të cilën pret që të ketë të drejtë në këmbim të atyre mallrave apo shërbimeve të transferuara.
- B36 Njësia ekonomike është njësi agjent nëse kushti i performancës i njësisë ekonomike është që të ndihmojë për ofrimin e mallrave apo shërbimeve nga një palë tjetër. Nëse një njësi ekonomike që është agjent plotëson një kusht performance, njësia ekonomike njeh të ardhurat në madhësinë e ndonjë tarife ose komisioni për të cilën pret të ketë të drejtë në këmbim të ndihmës ndaj palës tjetër për të ofruar mallrat apo shërbimet e saj. Tarifa ose komisioni i një njësie ekonomike mund të jetë shuma neto e shumës korresponduese që njësia ekonomike mban pasi i paguan palës tjetër shumën korresponduese të marrë në këmbim të mallrave apo shërbimeve që do të ofrohen nga ajo palë.
- B37 Në vijim përfshihen disa tregues se një njësi ekonomike është njësi agjent (dhe prandaj nuk kontrollon mallin apo shërbimin para se ai të ofrohet tek një klient):
- (a) pala tjetër është përgjegjësjë kryesore për plotësimin e kontratës;
 - (b) njësia ekonomike nuk ka rrezik për inventarin para ose pasi mallrat janë porositur nga një klient, gjatë transportit të tyre ose në kthim;
 - (c) njësia ekonomike nuk ka mundësi të përcaktojë çmime për mallrat apo shërbimet e palës tjetër dhe prandaj përfitimi që njësia ekonomike mund të marrë nga këto mallra apo shërbime është i kufizuar;
 - (d) shuma korresponduese e njësisë ekonomike është në formën e një komisioni; dhe

- (e) njësia ekonomike nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë për shumën e arkëtueshme nga një klient në këmbim të mallrave apo shërbimeve të palës tjetër.
- B38 Nëse një njësi ekonomike tjetër merr përsipër kushtet e performancës së njësies ekonomike dhe të drejtat kontraktuale në kontratë në mënyrë të tillë që njësia ekonomike nuk është më e detyruar të plotësojë kushtin e performancës për të transferuar mallin apo shërbimin e premtuar tek klienti (d.m.th njësia ekonomike nuk vepron më si njësi kryesore), njësia ekonomike nuk duhet të njohë të ardhurat nga ai kusht performance. Por njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse duhet të njohë të ardhurat nga plotësimi i një kushti performance për marrjen e një kontrate nga pala tjetër (d.m.th nëse njësia ekonomike po vepron si agjent).

Opsione të klientit për mallra apo shërbime shtesë

- B39 Opsione të klientit për të blerë mallra apo shërbime shtesë falas ose me një skonto mund të jenë të formave të ndryshme, përfshirë stimujt e shitjeve, dhënie kreditesh (ose pikësh) klientit, opsione të rinovimit të kontratës ose skonto të tjera në mallra apo shërbime të ardhshme.
- B40 Nëse në një kontratë njësia ekonomike i garanton klientit një opsion për të blerë mallra apo shërbime shtesë, ky opsion sjell lindjen e një kushti performance në kontratë vetëm nëse opsioni i ofron klientit një të drejtë materiale (të rëndësishme) të cilën nuk do ta merrte pa hyrë në atë kontratë (për shembull, një skonto e cila u shtohet skontove që zakonisht jepen për ato mallra apo shërbime të asaj klase klienti në atë zonë gjeografike apo treg). Nëse opsioni i ofron klientit një të drejtë materiale (të rëndësishme), klienti në fakt paguan njësinë ekonomike në avancë për mallra apo shërbime të ardhshme dhe njësia ekonomike njeh të ardhurat kur këto mallra apo shërbime të ardhshme transferohen ose kur opsioni skadon.
- B41 Nëse një klient ka një opsion për të blerë një mall apo shërbim shtesë me një çmim që pasqyron çmimet specifike të shitjes për atë mall apo shërbim, ky opsion nuk i ofron klientit një të drejtë materiale (të rëndësishme) edhe nëse opsioni mund të ushtrohet vetëm duke lidhur një kontratë mëparë. Në të tilla raste, njësia ekonomike ka bërë një ofertë marketingu të cilën duhet ta trajtojë në përputhje me këtë Standard vetëm nëse klienti ushtron opsionin për blerjen e mallrave apo shërbimeve shtesë.
- B42 Paragrafi 74 i kërkon një njësie ekonomike që të shpërndajë çmimin e transaksionit tek kushtet e performancës bazuar në çmimin specifik të shitjes. Nëse çmimi specifik i shitjes për opsionin e një klienti për të blerë mallra apo shërbime shtesë nuk është drejtpërdrejt i vrojtueshëm njësia ekonomike duhet ta çmojë atë. Kjo çmuarje duhet të reflektojë skonton që klienti do të merrte nëse ushtron opsionin, të rregulluar për të dy elementët në vijim:
- (a) çdo skonto që klienti mund të marrë pa e ushtruar opsionin; dhe
- (b) mundësinë që opsioni të ushtrohet.
- B43 Nëse një klient ka një të drejtë materiale për të blerë mallra apo shërbime të ardhshme dhe këto mallra apo shërbime janë të ngjashme me mallrat apo shërbimet origjinale të kontratës dhe ofrohen në përputhje me kushtet e kontratës fillestare, atëherë njësia ekonomike, si alternativë praktike ndaj çmuarjes të çmimit specifik të shitjes të opsionit, mund të shpërndajë çmimin e transaksionit tek mallrat apo shërbimet e mundshme duke iu referuar mallrave apo shërbimeve të pritshme për tu ofruar dhe shumës korresponduese të pritshme. Zakonisht këto tipe opsionesh janë për rinovime kontrate.

Të drejtat e pa ushtruara të klientëve

- B44 Në përputhje me paragrafin 106, me marrjen e një parapagese nga një klient, njësia ekonomike duhet të njohë një detyrim kontrate në madhësinë e parapagimit për kushtin e saj të performancës për të transferuar ose për të qenë gati për të transferuar mallra apo shërbime në të ardhmen. Njësia ekonomike duhet të mos njohë (çregjistrojë) atë detyrim kontrate (dhe të njohë të ardhurat) nëse i transferon këto mallra apo shërbime dhe prandaj plotëson kushtin e saj të performancës.
- B45 Një parapagim i pa rimbursueshëm i klientit tek njësia ekonomike i jep klientit një të drejtë për të marrë një mall apo shërbim në të ardhmen (dhe detyron njësinë ekonomike të jetë gati të transferojë një mall apo shërbim). Megjithatë klientët mund të mos ushtrojnë të gjitha të drejtat e tyre kontraktuale. Shpesh këto të drejta të pa ushtruara thirren të drejta të braktisura.
- B46 Nëse njësia ekonomike pret të ketë të drejtë për një shumë nga të drejtat e braktisura në një detyrim kontrate, njësia ekonomike duhet ta njohë shumën e pritshme si të ardhur në përpjestim me modelin e të drejtave të ushtruara nga klienti. Nëse njësia ekonomike nuk pret që të ketë të drejtë për një shumë nga të drejtat e braktisura, ajo duhet të njohë shumën e pritshme si të ardhur nëse është shumë e vogël mundësia që klienti të ushtrojë të drejtat e mbetura. Për të përcaktuar nëse një njësi ekonomike pret të ketë të drejtë për një shumë nga të drejtat e braktisura, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë kërkesat në paragrafët 56–58 mbi vlerësimet kufizuese të shumës korresponduese të ndryshueshme.

- B47 Njësia ekonomike duhet të njohë një detyrim (dhe jo të ardhura) për çdo shumë korresponduese të marrë, që i takon të drejtave të pa ushtruara të një klienti, të cilën njësisë ekonomike i kërkohet ta kthejë tek një palë tjetër, për shembull, një njësi ekonomike qeveritare në përputhje me ligjet e zbatueshme për pronësinë e pareklamuar.

Tarifat fillestare të parimbursueshme (dhe disa kosto të lidhura me to)

- B48 Në disa kontrata, njësia ekonomike i ngarkon klientit një tarifë fillestare të parimbursueshme në momentin e krijimit të kontratës ose në një datë afër. Shembujt përfshijnë tarifën e anëtarësimit në një kontratë anëtarësimi në një klub shëndeti, tarifën e aktivizimit të shërbimit në kontratat e telekomunikimit, tarifën e nisjes së shërbimit në disa kontrata shërbimi dhe tarifën e fillimit në disa kontrata furnizimi.
- B49 Për të identifikuar kushtet e performancës në kontrata të tilla, njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse tarifa lidhet me transferimin e një malli apo shërbimi të premtuar. Në shumë raste edhe pse një tarifë fillestare e parimbursueshme lidhet me një aktivitet që i kërkohet njësisë ekonomike ta ndërmarrë në momentin e lidhjes së kontratës ose afër tij për të plotësuar kontratën, ky aktivitet nuk sjell transferimin e një malli apo shërbimi tek klienti (shih paragrafin 25). Në fakt një tarifë fillestare është një pagesë në avancë për mallra apo shërbime të ardhshme dhe prandaj do të njihet si e ardhur kur të ofrohen këto mallra apo shërbime. Periudha e njohjes së të ardhurave do të shtrihet përtej periudhës fillestare të kontraktuar nëse njësia ekonomike i garanton klientit opsionin për të rinovuar kontratën dhe se ky opsion i ofron klientit një të drejtë materiale (të rëndësishme) siç përshkruhet në paragrafin B40.
- B50 Nëse një tarifë fillestare jo e rimbursueshme lidhet me një mall apo shërbim, njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse duhet ta trajtojë mallin apo shërbimin si kusht të veçantë performance në përputhje me paragrafët 22–30.
- B51 Njësia ekonomike mund të ngarkojë një tarifë jo të rimbursueshme pjesërisht si kompensim për kostot e ndodhura në krijimin e një kontrate (ose detyrave të tjera administrative siç përshkruhet në paragrafin 25). Nëse këto aktivitete fillestare nuk plotësojnë një kusht performance, njësia ekonomike duhet të mos i marrë parasysh këto aktivitete (dhe kostot përkatëse) kur mat progresin në përputhje me paragrafin B19. Kjo sepse kostot e aktiviteteve të fillimit nuk paraqesin transferim të shërbimeve tek klienti. Njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse kostot e ndodhura në krijimin e një kontrate kanë sjellë një aktiv, i cili duhet të njihet në përputhje me paragrafin 95.

Dhënie e licensës

- B52 Një licensë përcakton të drejtat e klientit mbi pronësinë intelektuale të një njësie ekonomike. Licencat për pronësinë intelektuale mund të përfshijnë por nuk kufizohen në sa vijon:
- (a) programe kompjuterikë dhe teknologji;
 - (b) filma, muzikë dhe forma të tjera të komunikimit dhe argëtimit;
 - (c) franshizat; dhe
 - (d) patentat, të drejtat për emrin tregtar dhe të drejtat e autorit.
- B53 Përveç premtimit për të garantuar një licensë tek një klient, njësia ekonomike mund të premtojë edhe transferimin e mallrave apo shërbimeve të tjera tek klienti. Këto premtime mund të shprehen qartë në kontratë ose të nënkuptohen nga praktikatat e zakonshme të biznesit të njësisë ekonomike, nga politikat e publikuara ose deklaratat specifike (shih paragrafin 24). Ashtu si dhe me kontratat e tjera, nëse një kontratë me një klient përfshin një premtim për të garantuar një licensë përveç mallrave apo shërbimeve të tjera të premtuara, njësia ekonomike zbaton paragrafët 22–30 për të identifikuar secilin prej kushteve të performancës në kontratë.
- B54 Nëse premtimi për të garantuar një licensë nuk është i dallueshëm nga mallrat apo shërbimet e tjera të premtuara në kontratë në përputhje me paragrafët 26–30, njësia ekonomike duhet ta trajtojë premtimin për dhënie licensë dhe mallrat apo shërbimet e tjera të premtuara së bashku si një kusht të vetëm performance. Shembuj të licensave, të cilat nuk janë të dallueshme nga mallrat apo shërbimet e premtuara në kontratë, përfshijnë sa vijon:
- (a) një licensë që është pjesë përbërëse e një malli material dhe që është i integruar në funksionimin e mallit; dhe
 - (b) një licensë që klienti mund ta përfitojë vetëm së bashku me një shërbim të lidhur (si për shembull, një shërbim online i ofruar nga njësia ekonomike, e cila nëpërmjet dhënies së licensës i mundëson klientit të përdorë përmbajtjen).

- B55 Nëse licenca nuk është e dallueshme, njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafët 31–38 për të përcaktuar nëse kushti i performancës (që përfshin licensën e premtuar) është një kusht performance, i cili plotësohet gjatë kohës së kontratës ose në një moment kohor të caktuar.
- B56 Nëse premtimi për të dhënë licensën është i dallueshëm nga mallrat apo shërbimet e tjera të premtuara në kontratë dhe prandaj premtimi për dhënie license është një kusht i veçantë performance, njësia ekonomike duhet të përcaktojë nëse licenca transferon tek klienti në një moment kohor të caktuar apo gjatë kohës së kontratës. Për të bërë këtë përcaktim njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse natyra e premtimit të njësisë ekonomike për dhënie license tek një klient është që t'i ofrojë klientit ose:
- (a) një të drejtë për të përdorur pronësinë intelektuale të njësisë ekonomike siç ekziston gjatë periudhës së licensës; ose
 - (b) një të drejtë për të përdorur pronësinë intelektuale të njësisë ekonomike siç ekziston në një moment kohor të caktuar në cilin jepet licenca.

Përcaktimi i natyrës së premtimit të njësisë ekonomike

- B57 Për të përcaktuar nëse premtimi i njësisë ekonomike për të dhënë një licensë i ofron klientit një të drejtë për të konsultuar pronësinë intelektuale të njësisë ekonomike apo një të drejtë për të përdorur pronësinë intelektuale të njësisë ekonomike, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse klienti mund të menaxhojë përdorimin dhe të marrë pothuajse të gjitha përfitimet e mbetura nga një licensë në një moment kohor në të cilin është dhënë licenca. Klienti nuk mund të menaxhojë përdorimin dhe të marrë pothuajse të gjitha përfitimet e mbetura nga një licensë në një moment kohor të caktuar në të cilin është dhënë licenca, nëse pronësia intelektuale për të cilën klienti ka të drejta ndryshon gjatë periudhës së licensës. Pronësia intelektuale do të ndryshojë (dhe prandaj do të ndikojë vlerësimin e njësisë ekonomike nëse klienti kontrollon licensën) nëse njësia ekonomike vazhdon të jetë e përfshirë me pronësinë e saj intelektuale dhe njësia ekonomike ndërmerr aktivitete të cilat ndikojnë shumë pronësinë intelektuale për të cilën klienti ka të drejta. Në këto raste, licenca i ofron klientit një të drejtë për konsultim në pasurinë intelektuale të njësisë ekonomike (shih paragrafin B58). Nga ana tjetër, klienti mund të menaxhojë përdorimin dhe të marrë pothuajse të gjitha përfitimet e mbetura nga një licensë në një moment kohor të caktuar në të cilin është dhënë licenca, nëse pronësia intelektuale për të cilën klienti ka të drejta nuk ndryshon (shih paragrafin 61). Në këto raste, çdo aktivitet i ndërmarrë nga njësia ekonomike nuk e ndryshon thuajse fare aktivin e vet (d.m.th pronësinë intelektuale në fjalë), që mund të ndikojë në aftësinë e njësisë ekonomike për të ofruar licenca në të ardhmen; megjithatë këto aktivitete nuk do të ndikojnë përcaktimin se çfarë ofron licenca ose çfarë kontrollon klienti.
- B58 Natyra e një premtimi të njësisë ekonomike për dhënie license është një premtim për të ofruar një të drejtë hyrjeje në pronësinë intelektuale të njësisë ekonomike nëse plotësohen të gjitha kriteret në vijim:
- (a) kontrata kërkon ose klienti pret në mënyrë të arsyeshme që njësia ekonomike do të ndërmarrë aktivitete, të cilat ndikojnë shumë pronësinë intelektuale për të cilën klienti ka të drejta (shih paragrafët B59);
 - (b) të drejtat e dhëna nga licenca ekspozojnë klientin drejtpërdrejt ndaj efekteve pozitive ose negative të aktiviteteve të njësisë ekonomike të identifikuar në paragrafin B58(a); dhe
 - (c) këto aktivitete, me ndodhjen e tyre, nuk sjellin transferimin e një malli apo shërbimi tek klienti (shih paragrafin 25).
- B59 Faktorët që mund të tregojnë se një klient pret në mënyrë të arsyeshme se një njësi ekonomike do të ndërmarrë aktivitete të cilat do të ndikojnë ndjeshëm pronësinë intelektuale përfshijnë praktikatat e zakonshme të biznesit të njësisë ekonomike, politikatat e publikuara ose deklarata specifike. Megjithatë jo përcaktuese, ekzistenca e interesave ekonomike të përbashkëta (për shembull, një pagesë për përdorimin e pronës e bazuar në shitjet) mes njësisë ekonomike dhe klientit të lidhura me pronësinë intelektuale për të cilën klienti ka të drejta, mund të tregojë gjithashtu se klienti mund të presë në mënyrë të arsyeshme se njësia ekonomike do të ndërmarrë aktivitete të tilla.
- B60 Nëse nuk plotësohen kriteret në paragrafin B58, njësia ekonomike duhet ta trajtojë premtimin për dhënie license si një kusht performance që plotësohet gjatë kohës së kontratës sepse klienti do të marrë dhe konsumojë njëkohësisht përfitimet nga performanca e njësisë ekonomike nëpërmjet dhënies së të drejtës së konsultimit të pronësisë së saj intelektuale ndërsa ndodh performanca (shih paragrafin 35(a)). Njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafët 39–45 për të zgjedhur një metodë të përshtatshme të matjes së progresit të saj për realizimin e plotë të atij kushti performance për dhënie të drejte konsultimi.
- B61 Nëse nuk plotësohen kërkesat e paragrafit B58, natyra e premtimit të njësisë ekonomike është që të ofrojë një të drejtë për përdorim të pronësisë intelektuale të njësisë ekonomike për sa kohë që pronësia intelektuale ekziston (në terma të formës dhe funksionimit) në momentin kohor në të cilin i jepet licenca klientit. Kjo do të thotë se klienti mund të menaxhojë drejtpërdrejt dhe të marrë pothuajse të gjitha përfitimet e mbetura nga

licensa në momentin kohor në të cilin licenca transferohet. Njësia ekonomike duhet ta trajtojë premtimin për të ofruar një të drejtë për përdorimin e pronësisë intelektuale të njësive ekonomike si një kusht performance që plotësohet në një moment kohor të caktuar. Njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafin 38 për të përcaktuar momentin kohor në të cilin licenca transferohet tek klienti. Por të ardhurat nuk mund të njihen për një licensë që ofron të drejtën e përdorimit të pronësisë intelektuale të njësive ekonomike para fillimit të periudhës gjatë së cilës klienti është në gjendje ta përdorë dhe përfitojë prej saj. Për shembull, nëse periudha për një licensë software fillon para se njësia ekonomike të ofrojë (ose të vërë në dispozicion) tek klienti një kod i cili i jep mundësi klientit të shfrytëzojë menjëherë software-in, njësia ekonomike nuk do të njohë të ardhura para se të jetë dhënë kodi (ose të jetë vënë në dispozicion).

- B62 Njësia ekonomike nuk duhet të marrë në konsideratë faktorët në vijim kur përcakton nëse një licensë ofron një të drejtë për konsultim të pronësisë intelektuale të njësive ekonomike apo një të drejtë për përdorim të pronësisë intelektuale të njësive ekonomike.
- (a) Kufizimet në kohë, në zona gjeografike apo në përdorim. Këto kufizime përcaktojnë më tepër cilësitë e licensës së premtuar sesa përcaktojnë nëse njësia ekonomike plotëson kushtin e saj të performancës në një moment të caktuar kohor apo përgjatë kohës së kontratës.
 - (b) Garancitë e ofruara nga njësia ekonomike që ka një patentë të vlefshme për pronësinë intelektuale dhe që do ta mbrojë atë patentë nga përdorimi i paautorizuar. Një premtim për të mbrojtur një të drejtë patente nuk është një kusht performance, sepse veprimi i mbrojtjes së patentës mbron vlerën e aktiveve pronësi intelektuale të njësive ekonomike dhe ofron siguri tek klienti se licenca e transferuar plotëson cilësitë (specifikat) e licensës së premtuar në kontratë.

Pagesa për përdorimin e pronës të bazuara në shitje ose në përdorim

- B63 Pavarësisht kërkesave në paragrafët 56–59, njësia ekonomike duhet të njohë të ardhurat nga pagesa për përdorimin e pronës të bazuara në shitje ose në përdorim, në këmbim të një license për pronësinë intelektuale vetëm kur (ose gjatë kohës që) ndodhin ngjarjet në vijim:
- (a) ndodh shitja ose përdorimi i mëpasshëm; dhe
 - (b) është realizuar plotësisht (ose pjesërisht) kushti i performancës për të cilin është shpërndarë një pjesë ose e gjithë pagesa për përdorimin e pronës bazuar në shitje ose në përdorim.

Marrëveshjet e riblerjes

- B64 Një marrëveshje riblerjeje është një kontratë në të cilën njësia ekonomike shet një aktiv dhe gjithashtu merr ose ka një opion (ose brenda së njëjtës kontratë ose në një kontratë tjetër) të riblejë aktivin. Aktiv i riblerë mund të jetë aktiv që fillimisht u shit tek klienti, një aktiv që është pothuajse i njëjtë me atë aktiv, ose një aktiv tjetër ku aktiv i qe ishte shitur fillimisht është pjesë përbërëse.
- B65 Zakonisht marrëveshjet e riblerjes janë në tri forma:
- (a) njësia ekonomike ka një detyrim për të riblerë aktivin (forward - një kontratë e ardhshme);
 - (b) njësia ekonomike ka një të drejtë për të riblerë aktivin (një opion për blerje); dhe
 - (c) njësia ekonomike ka një detyrim për të riblerë aktivin me kërkesën e klientit (një opion shitje nga klienti).

Një kontratë e ardhshme (forward) ose një opion për blerje

- B66 Nëse një njësi ekonomike ka një detyrim ose një të drejtë për të riblerë aktivin (një kontratë e ardhshme (forward) ose një opion për blerje), klienti nuk merr kontrollin e aktivitetit sepse klienti është i kufizuar në aftësinë e tij për të menaxhuar drejtpërdrejt dhe për të marrë pothuajse të gjitha përfitimet e mbetura nga aktiviteti edhe pse klienti mund të ketë zotërimin fizik të aktivitetit. Për pasojë, njësia ekonomike duhet ta trajtojë kontratën si një të ardhshme nga format në vijim:
- (a) një qira në përputhje me SBK 17 *Qiratë* nëse njësia ekonomike mund ose duhet të riblejë aktivin për një shumë që është më e vogël se çmimi fillestar i shitjes së aktivitetit; ose
 - (b) një marrëveshje financimi në përputhje me paragrafin B68 nëse njësia ekonomike mund ose duhet të riblejë aktivin për një shumë që është e barabartë ose më e madhe se çmimi fillestar i shitjes së aktivitetit.
- B67 Kur krahason çmimin e riblerjes me çmimin e shitjes, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë vlerën në kohë të parasë.

- B68 Nëse marrëveshja e riblerjes është një marrëveshje financimi, njësia ekonomike duhet të vazhdojë njohjen e aktivitetit dhe të njohë një detyrim financiar për çdo shumë të marrë nga klienti. Njësia ekonomike duhet të njohë diferencën mes madhësisë së shumës së marrë nga klienti dhe madhësisë së shumës për t'iu paguar klientit si interes dhe, nëse është e zbatueshme, si kosto të përpunimit apo mbajtjes (për shembull, sigurimi).
- B69 Nëse opsioni skadon i pa ushtruar, njësia ekonomike çregjistron detyrimin dhe njeh të ardhurat.

Një opsion për shitje nga klienti

- B70 Nëse një njësi ekonomike ka një detyrim për të riblerë një aktiv me kërkesën e klientit (një opsion për shitje nga klienti) me një çmim i cili është më i ulët se çmimi fillestar i shitjes i aktivitetit, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë në momentin e lidhjes së kontratës nëse klienti ka një stimul të rëndësishëm ekonomik për ta ushtruar atë të drejtë. Ushtrimi i të drejtave nga klienti sjell që klienti në fakt t'i paguajë shumën njësisë ekonomike për të drejtën e përdorimit të një aktivi të caktuar për një periudhë kohore. Prandaj nëse klienti ka një stimul ekonomik të rëndësishëm për ta ushtruar atë të drejtë, njësia ekonomike duhet ta trajtojë marrëveshjen si kontratë qiraje në përputhje me SNK 17.
- B71 Për të përcaktuar nëse një klient ka një stimul ekonomik të rëndësishëm për të ushtruar të drejtën e tij, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë faktorë të ndryshëm duke përfshirë marrëdhënien e çmimit të riblerjes me vlerën e pritshme në treg të aktivitetit në datën e riblerjes dhe kohën e mbetur deri në skadimin e të drejtës. Për shembull, nëse çmimi i riblerjes pritet të jetë shumë më i lartë se vlera e tregut e aktivitetit, kjo mund të tregojë se klienti ka një stimul ekonomik të rëndësishëm për të ushtruar opsionin.
- B72 Nëse klienti nuk ka një stimul ekonomik të rëndësishëm për të ushtruar të drejtën e tij me një çmim që është më i ulët se çmimi fillestar i shitjes së aktivitetit, njësia ekonomike duhet ta trajtojë marrëveshjen si të ishte një shitje produkti me të drejtë kthimi, siç përshkruhet në paragrafët B20–B27.
- B73 Nëse çmimi i riblerjes të aktivitetit është i barabartë ose më i madh se çmimi fillestar i shitjes dhe më i madh sesa vlera e pritshme e tregut për aktivin, kontrata është në fakt një marrëveshje financimi dhe prandaj duhet të trajtohet siç përshkruhet në paragrafin B68.
- B74 Nëse çmimi i riblerjes së aktivitetit është i barabartë ose më i madh se çmimi fillestar i shitjes dhe më i vogël ose i barabartë me vlerën e pritshme në treg për aktivin dhe klienti nuk ka një stimul ekonomik të rëndësishëm për të ushtruar të drejtën e tij, atëherë njësia ekonomike duhet ta trajtojë marrëveshjen sikur të ishte shitje e një produkti me të drejtë kthimi sic përshkruhet në paragrafët B20–B27.
- B75 Kur krahason çmimin e riblerjes me çmimin e shitjes, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë vlerën në kohë të parasë.
- B76 Nëse opsioni skadon i pa ushtruar, njësia ekonomike çregjistron detyrimin dhe njeh të ardhurat.

Marrëveshje për dorëzim

- B77 Nëse një njësi ekonomike dorëzon një produkt tek një palë tjetër (si për shembull një ndërmjetës ose një shpërndarës) për ta shitur tek klientë fundorë, njësia ekonomike duhet të vlerësojë nëse pala tjetër merr kontrollin e produktit në momentin e dorëzimit. Një produkt, i cili është dorëzuar tek një palë tjetër mund të mbahet në një marrëveshje për dorëzim nëse pala tjetër nuk ka marrë kontrollin e produktit. Prandaj njësia ekonomike nuk do të njohë të ardhura me lëvrimin e një produkti tek një palë nëse produkti mbahet në dorëzim.
- B78 Elementët në vijim tregojnë, por nuk janë të vetmit, se një marrëveshje është një marrëveshje për dorëzim:
- (a) produkti kontrollohet nga njësia ekonomike deri sa ndodh një ngjarje e caktuar, e tillë si shitja e produktit tek një klient i ndërmjetësit ose derisa skadon një periudhë kohore e caktuar;
 - (b) njësia ekonomike është në gjendje të kërkojë kthimin e produktit ose transferimin e produktit tek një palë e tretë (e tillë si një ndërmjetës tjetër); dhe
 - (c) ndërmjetësi nuk ka një detyrim të pakushtëzuar për të paguar për produktin (megjithëse mund t'i kërkohej të paguajë një depozitë).

Marrëveshjet faturë-dhe-mbaj

- B79 Një marrëveshje faturë-dhe-mbaj është një kontratë sipas të cilës njësia ekonomike faturon një klient për një produkt, por njësia ekonomike mban zotërimin fizik të produktit derisa ai të transferohet tek klienti në një moment kohor të caktuar. Për shembull, klienti mund t'i kërkojë njësisë ekonomike të lidhë një kontratë të tillë, sepse klienti nuk ka hapësirë në dispozicion për produktin ose për shkak të vonesave në skedulin e prodhimit të klientit.

- B80 Njësia ekonomike duhet të përcaktojë nëse ka plotësuar kushtin e saj të performancës për të transferuar një produkt duke vlerësuar nëse klienti merr kontrollin e atij produkti (shih paragrafin 38). Për disa kontrata, kontrolli transferohet ose kur produkti dorëzohet në vendin e punës të klientit, ose kur produkti transportohet në varësi të kushteve të kontratës (duke përfshirë kushtet e dorëzimit dhe transportit). Megjithatë për disa kontrata klienti mund të marrë kontrollin e produktit edhe pse produkti mbetet nën zotërimin fizik të një njësie ekonomike. Në atë rast klienti ka mundësi të menaxhojë drejtpërdrejt dhe të marrë pothuajse të gjitha përfitimet e mbetura nga produkti edhe pse ai ka vendosur të mos ushtrojë të drejtën e tij për të marrë zotërimin fizik të atij produkti. Për pasojë, njësia ekonomike nuk e kontrollon produktin. Por njësia ekonomike ofron shërbime ruajtjeje për klientin mbi aktivin e klientit.
- B81 Gjithashtu, për të zbatuar kërkesat në paragrafin 38, për një klient i cili ka marrë kontrollin e një produkti në një marrëveshje faturë-dhe-mbaj, duhet të plotësohen të gjitha kriteret në vijim:
- (a) arsyeja e marrëveshjes faturë-dhe-mbaj duhet të jetë thelbësore (për shembull, klienti e ka kërkuar marrëveshjen);
 - (b) produkti duhet të identifikohet veçmas që i përket klientit;
 - (c) produkti duhet të jetë aktualisht gati për transferimin fizik tek klienti; dhe
 - (d) njësia ekonomike nuk mund të ketë mundësi ta përdorë ose ta drejtojë atë tek një klient tjetër.
- B82 Nëse njësia ekonomike njeh të ardhurat nga shitja e një produkti mbi baza faturë-dhe-mbaj, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë nëse ka kushte performance të mbetura (për shembull për shërbimet e ruajtjes) në përputhje me paragrafët 22–30 për të cilët njësia ekonomike duhet të shpërmdajë një pjesë të çmimit të transaksionit në përputhje me paragrafët 73-86.

Pranimi i klientit

- B83 Në përputhje me paragrafin 38(e), pranimi nga klienti i një aktivi mund të tregojë se klienti ka marrë kontrollin e aktivit. Klauzolat e pranimit nga klienti e lejojnë atë të anullopë kontratën ose të kërkojë që njësia ekonomike të ndërmarrë veprime rregulluese, nëse një mall apo shërbim nuk plotëson cilësitë (specifikat) e rëna dakord më parë. Njësia ekonomike duhet t'i marrë në konsideratë klauzola të tilla kur vlerëson se kur klienti merr kontrollin e një malli apo shërbimi.
- B84 Nëse njësia ekonomike mund të përcaktojë në mënyrë objektive se kontrolli i një malli apo shërbimi është transferuar tek klienti në përputhje me cilësitë (specifikat) e rëna dakord në kontratë, atëherë pranimi nga klienti është një formalitet që nuk do të ndikojë përcaktimin e njësies ekonomike se kur klienti ka marrë kontrollin e mallit apo shërbimit. Për shembull, nëse klauzola e pranimit nga klienti bazohet në arritjen e karakteristikave fizike të caktuara (madhësia dhe pesha), njësia ekonomike do të jetë në gjendje të përcaktojë nëse këto kritere janë plotësuar para marrjes së konfirmimit të pranimit nga klienti. Eksperiencia e njësies ekonomike me kontrata për mallra apo shërbime të ngjashme mund të jetë tregues se një mall apo shërbim i ofruar tek klienti është në përputhje me cilësitë (specifikat) e rëna dakord në kontratë. Nëse të ardhurat njihen para pranimit nga klienti, njësia ekonomike duhet të marrë ende në konsideratë nëse ka ndonjë kusht performance të mbetur (për shembull instalimi i një pajisjeje) dhe të vlerësojë nëse duhet t'i trajtojë ata veçmas.
- B85 Megjithatë, nëse një njësi ekonomike nuk mund të përcaktojë në mënyrë objektive se malli apo shërbimi i ofruar klientit është në përputhje me cilësitë (specifikat) e rëna dakord në kontratë, atëherë njësia ekonomike nuk do të jetë në gjendje të arrijë në përfundimin se klienti ka marrë kontrollin derisa njësia ekonomike merr pranimin nga klienti. Kjo sepse në këto rrethana njësia ekonomike nuk mund të përcaktojë se klienti ka mundësi të menaxhojë drejtpërdrejt dhe të marrë të gjitha përfitimet e mbetura nga malli apo shërbimi.
- B86 Nëse një njësi ekonomike dorëzon produkte tek një klient për qëllime prove apo vlerësimi dhe klienti nuk është i angazhuar që të paguajë ndonjë shumë deri sa skadon periudha e provës, kontrolli i produktit nuk transferohet tek klienti derisa klienti pranon produktin ose skadon periudha e provës.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi të ardhurat e shpërndara

- B87 Paragrafi 114 kërkon që një njësi ekonomike duhet të shpërmdajë të ardhurat e njohura nga kontratat me klientët në kategori që tregojnë sesi natyra, shuma, koha dhe pasiguria e të ardhurave dhe e flukseve të mjeteve monetare ndikohet nga faktorët ekonomikë. Për pasojë, shkalla e shpërndarjes së të ardhurave të njësies ekonomike për qëllime të kësaj dhënie informacionesh shpjeguese varet nga faktet dhe rrethanat përkatëse të kontratave që njësia ekonomike ka me klientët. Disa njësi ekonomike mund të kenë nevojë të përdorin më shumë se një kategori për të plotësuar objektivin në paragrafin 114 për shpërndarjen e të ardhurave. Njësi të tjera ekonomike mund të plotësojnë objektivin duke përdorur vetëm një tip kategorie për të ardhurat.

- B88 Për të zgjedhur tipin e kategorisë (ose kategorive) për t'i përdorur për të shpërndarë të ardhurat, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë sesi informacioni mbi të ardhurat e njësisë ekonomike është paraqitur për qëllime të tjera, duke përfshirë gjithë sa vijon:
- (a) dhënie informacionesh shpjeguese e paraqitur jashtë pasqyrave financiare (për shembull, në deklaratimet e fitimeve, raportet vjetore ose prezantimet për investitorët);
 - (b) informacion i rishikuar në mënyrë të rregullt nga shefi i marrjes së vendimeve në nivel operativ për të vlerësuar performancën financiare ose segmentet e shfrytëzimit; dhe
 - (c) informacion tjetër që është i ngjashëm me llojin e informacionit të identifikuar në paragrafin B88(a) dhe (b) dhe që është përdorur nga njësia ekonomike ose përdoruesit e pasqyrave financiare të vlerësojnë performancën financiare të njësisë ekonomike ose për marrë vendime lidhur me shpërndarjen e burimeve.
- B89 Shembuj të kategorive, që mund të jenë të përshtatshme, përfshijnë por nuk kufizohen në sa vijon:
- (a) lloji i mallit apo shërbimit (për shembull, linjat kryesore të prodhimit);
 - (b) zona gjeografike (për shembull, vendi ose rajoni);
 - (c) tregu ose lloji i klientelës (për shembull, klientë qeveritarë ose jo qeveritarë);
 - (d) lloji i kontratës (për shembull, kontratë me çmim fiks dhe kontrata të bazuar në kohë -dhe-materiale);
 - (e) kohëzgjatja e kontratës (për shembull, kontrata afatshkurtra dhe kontrata afatgjata);
 - (f) koha e transferimit të mallrave apo shërbimeve (për shembull, të ardhurat nga mallrat apo shërbimet e transferuara tek klientët në një moment kohor të caktuar dhe të ardhurat nga mallrat apo shërbimet e transferuara përgjatë kohës); dhe
 - (g) kanalet e shitjes (për shembull, mallrat e shitura drejtpërdrejt tek klientët dhe mallrat e shitura nëpërmjet ndërmjetësve).

Shtojca C

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

Kjo shtojcë është një pjesë integrale e Standardit dhe ka të njëjtin autoritet si pjesët e tjera të Standardit.

Data e hyrjes në fuqi

- C1 Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë Standard për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2017 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Periudha kalimtare

- C2 Për shkak të kërkesave në paragrafët C3–C8 për periudhën kalimtare:
- (a) data e zbatimit fillestar është fillimi i periudhës të raportimit në të cilën njësia ekonomike zbaton për herë të parë këtë Standard; dhe
 - (b) një kontratë e përfunduar është kontrata për të cilën njësia ekonomike ka transferuar të gjitha mallrat ose shërbimet e identifikuar në përputhje me SNK 11 *Kontratat e Ndërtimit*, SNK 18 *Të ardhurat* dhe Interpretimet përkatëse.
- C3 Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë Standard duke përdorur njërin nga dy metodat në vijim:
- (a) në mënyrë retrospektive për çdo periudhë raportimi të mëparshme të paraqitur në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël*, *Ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe gabimet*, subjekt i masave thjeshtëzuese të paragrafit C5; ose
 - (b) në mënyrë retrospektive, duke njohur efektin e akumuluar të zbatimit fillestar të këtij Standardi në datën e zbatimit për herë të parë në përputhje me paragrafët C7–C8.
- C4 Pavarësisht kërkesave të paragrafit 28 të SNK 8, nëse ky Standard zbatohet për herë të parë, njësia ekonomike duhet të paraqesë vetëm informacionin sasior të kërkuar nga paragrafi 28(f) i SNK 8 për periudhën e mëparshme të raportimit të periudhës së parë vjetore për të cilën zbatohet ky Standard ('periudha e mëparshme e raportimit') dhe vetëm nëse njësia ekonomike zbaton këtë Standard në mënyrë retrospektive në përputhje me paragrafin C3(a). Gjithashtu, njësia ekonomike mund ta prezantojë këtë informacion për periudhën aktuale ose për periudha më të hershme krahasuese, por kjo gjë nuk i kërkohet.
- C5 Kur zbaton këtë Standard në mënyrë retrospektive sipas paragrafit C3(a), njësia ekonomike mund të përdorë një ose më shumë nga masat thjeshtëzuese në vijim:
- (a) për kontratat e përfunduara, njësia ekonomike nuk ka nevojë të riparaqesë kontratat që fillojnë dhe përfundojnë brenda të njëjtës periudhë vjetore raportimi;
 - (b) për kontratat e përfunduara, të cilat kanë një shumë korresponduese të ndryshueshme, njësia ekonomike mund të përdorë më mirë çmimin e transaksionit në datën në të cilën kontrata ka përfunduar sesa të vlerësojë shumën e ndryshueshme në periudhat krahasuese të raportimit; dhe
 - (c) për të gjitha periudhat e raportimit të paraqitura para datës së zbatimit për herë të parë, njësia ekonomike nuk ka nevojë të japë informacion shpjegues për shumën e çmimit të transaksionit të shpërndarë tek kushtet e mbetura të performancës dhe një shpjegim se kur ajo pret që ta njohë atë shumë si të ardhur (shih paragrafin 120).
- C6 Çdo lehtësi praktike të paragrafit C5 që njësia ekonomike përdor, ajo duhet ta zbatojë në mënyrë uniforme për të gjitha kontratat brenda të gjitha periudhave të raportimit të paraqitura. Gjithashtu, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese mbi të gjitha sa vijon:
- (a) lehtësitë praktike të përdorura; dhe
 - (b) përsa të jetë e mundur, një vlerësim cilësor të efektit të vlerësuar të zbatimit të secilit prej këtyre lehtësive praktike.
- C7 Nëse një njësi ekonomike zgjedh të zbatojë këtë Standard në mënyrë retrospektive në përputhje me paragrafin C3(b), njësia ekonomike duhet të njohë efektin e akumuluar të zbatimit fillestar të këtij Standardi si një rregullim në tepriçën e çeljes të fitimeve të pashpërndara (ose të një përbërësi tjetër të kapitalit neto, cila është më e përshtatshme) të periudhës vjetore të raportimit që përfshin datën e zbatimit për herë të parë.

Sipas kësaj metode kalimtare, njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë Standard në mënyrë retrospektive vetëm në kontratat që nuk janë përfunduar në datën e zbatimit për herë të parë (për shembull, 1 Janar 2017 për një njësi ekonomike me 31 Dhjetorin si datë të fundit të vitit).

- C8 Për periudhat e raportimit, që përfshijnë datën e zbatimit për herë të parë, njësia ekonomike duhet të ofrojë dhënie të informacioneve shpjeguese shtesë në vijim, nëse ky Standard zbatohet në mënyrë retrospektive në përputhje me paragrafin C3(b):
- (a) shumën për të cilën është ndikuar secili nënzë i pasqyrave financiare në periudhën aktuale të raportimit nga zbatimi i këtij Standardi krahasuar me SNK 11, SNK 18 dhe Interpretimet përkatëse që ishin në fuqi para ndryshimit; dhe
 - (b) një sqarim të arsyeve për ndryshimet e rëndësishme të identifikuara në C8(a).

Referencat në SNRF 9

- C9 Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF, por ende nuk zbaton SNRF 9 *Instrumente financiare*, çdo referencë në këtë Standard ndaj SNRF 9 do të lexohet si një referencë në SNK 39 *Instrumentet Financiare: Njohja dhe Matja*.

Shfuqizimi i deklaratave të tjera

- C10 Ky Standard zëvendëson Standardet në vijim
- (a) SNK 11 *Kontratat e Ndërtimit*;
 - (b) SNK 18 *Të ardhurat*;
 - (c) KIRFN 13 *Programet e Besnikërisë ndaj Konsumatorit*;
 - (d) KIRFN 15 *Marrëveshjet për Ndërtimin e Pasurive të Patundshme*;
 - (e) KIRFN 18 *Transferimi i Aktiveve nga Klientët dhe*
 - (f) KIS-31 *Të ardhurat - Transaksionet Mall me Mall (barter) që Përfshijnë Shërbimet e Reklamës*.

Shtojca D

Ndryshime në Standardet e tjera

Kjo Shtojcë përshkruan ndryshimet në Standardet e tjera, të bëra nga BSNK pas përfundimit të SNRF 15. Në paragrafët e ndryshuar, teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Kjo tabelë tregon sesi referencat në vijim janë ndryshuar në Standardet e tjera.

Referenca ekzistuese	e përfshirë në	në	është ndryshuar duke ju referuar
SNK 18 Të ardhurat ose SNK 18	SNRF 4	Paragrafët 4(a) dhe (c) B18(h)	SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët ose SNRF 15
	SNK 16	Paragrafi 68A	
	SNK 39	Paragrafi AG2	
	SNK 40	Paragrafi 3(b)	
SNK 11 Të ardhurat ose SNK 11	KIS-32	Paragrafi 6	

SNRF 1 Miratimi për herë të parë i SNRF-ve

Është shtuar paragrafi 39X. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi

...
 39X SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, fshiu paragrafin D24 dhe titullin përkatës të tij dhe shtoi paragrafët D34–D35 dhe titujt përkatës të tyre. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

Në Shtojcën D, janë fshirë paragrafi D24 dhe titulli përkatës dhe janë shtuar paragrafët D34–D35 dhe titujt përkatës. Teksti i ri është i nënvizuar.

Të ardhurat

- D34 Një zbatues për herë të parë mund të zbatojë dispozitat kalimtare të paragrafit C5 të SNRF 15. Në këto paragrafë referenca ndaj 'datës së zbatimit për herë të parë' duhet të interpretohet si fillimi i periudhës së parë të raportimit sipas SNRF-ve. Nëse një zbatues për herë të parë vendos të zbatojë këto dispozita kalimtare, ai duhet të zbatojë edhe paragrafin C5 të SNRF 15.
- D35 Një zbatuesi për herë të parë nuk i kërkohet të riparqesë kontratat e përfunduara para periudhës më të hershme të paraqitur. Një kontratë e përfunduar është kontrata për të cilën njësia ekonomike ka transferuar të gjitha mallrat ose shërbimet e identifikuara në përputhje me PPPK-të e mëparshme.

SNRF 3 Kombinime Biznesi

Paragrafi 56 është amenduar dhe paragrafi 64K është shtuar. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Pasivet e kushtëzuara

56 Pas njohjes fillestare dhe deri kur detyrimi të shlyhet, anulohet ose skadon, blerësi do të matë një detyrim të kushtëzuar të njohur në një kombinim biznesi në vlerën më të lartë midis:

- (a) shumës që do të ishte njohur në përputhje me SNK 37; dhe
- (b) shumës së njohur fillimisht minus, kur është e përshtatshme, ~~amortizimin~~ shumën e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me ~~SNK 18 Të ardhurat~~ parimet e SNRF 15 Të Ardhurat nga Kontratat me Klientët.

Kjo kërkesë nuk zbatohet për kontratat e kontabilizuara në përputhje me SNK 39.

...

Data e hyrjes në fuqi

...

64K SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin 56. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur ajo zbaton SNRF 15.

SNRF 4 Kontrata sigurimi

Është shtuar paragrafi 41G. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

...

41G SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 4(a) dhe (c), B7, B18(h), B21. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

Në shtojcën B, janë ndryshuar paragrafët B7 dhe B21. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Pagesat në natyrë

...

B7 Zbatimi i SNRF për kontratat e përshkruara në paragrafin B6 ka mundësi të mos jetë më i rëndësishëm sesa zbatimi i SNRF-ve që do të ishin të zbatueshme nëse kontrata të tilla do të ishin jashtë objektit të këtij SNRF:

- (a) ...
- (b) Nëse zbatohet ~~SNK 18 Të ardhurat~~ SNRF 15, ofruesi i shërbimit do të njohë të ardhurat ~~duke ju referuar fazës së përfundimit~~ kur (ose pasi) të transferojë shërbimet tek klienti ~~(dhe)~~ subjekt i kriterëve të tjera të specifikuar. Kjo metodë është e pranueshme edhe sipas këtij SNRF, i cili lejon që ofruesi i shërbimit (i) të vazhdojë politikat e tij ekzistuese kontabël për këto kontrata, me

përfshirë rastit kur ato përfshijnë praktika të ndaluara nga paragrafi 14 dhe (ii) të përmirësojë politikat e tij kontabël nëse kjo lejohet nga paragrafët 22-30.

(c) ...

Shembuj të kontratave të sigurimit

...

- B21 Nëse kontratat e përshkruara në paragrafin B19 nuk krijojnë aktive financiare ose detyrime financiare, zbatohet SNK 18 SNRF 15. Sipas SNK 18 SNRF 15, të ardhurat të lidhura me një transaksion që përfshin kryerjen e shërbimeve njihenduke ju referuar fazës së përfundimit të transaksionit nëse rezultati i transaksionit mund të vlerësohet me besueshmëri kur (ose pasi) njësi ekonomike të plotësojë një kusht performance nëpërmjet transferimit të mallit ose shërbimit të premtuar tek një klient në madhësinë që reflekton shumën korresponduese që njësi ekonomike pret të marrë me të drejtë.

SNRF 9 Instrumentet Financiare (i publikuar në tetor 2009)

Janë ndryshuar paragrafët 3.1.1, 5.1.1 dhe 5.4.5 dhe janë shtuar paragrafët 5.1.2, 5.4.1A dhe 8.1.5. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

3.1 Njohja fillestare e aktiveve financiare

- 3.1.1 Njësia ekonomike do ta njohë një aktiv financiar ose një detyrim financiar në pasqyrën e saj të pozicionit financiar, atëherë dhe vetëm atëherë kur njësia ekonomike bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit (shih paragrafët AG34 dhe AG35 të SNK 39). Kur një njësi ekonomike njeh për herë të parë një aktiv financiar, ajo do ta klasifikojë atë në përputhje me paragrafët 4.1–4.5 dhe do ta masë atë në përputhje me paragrafët 5.1.1–5.1.2.

...

5.1 Matja fillestare

- 5.1.1 ~~Në~~Me përjashtim të llogarive të arkëtueshmeve tregtare që janë brenda objektit të paragrafit 5.1.2 në njohjen fillestare, një njësi ekonomike do të matë një aktiv financiar me vlerën e drejtë të tij plus, në rastin e një aktivi financiar të përcaktuar jo me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, *kostot e transaksionit* që i ngarkohen drejtpërdrejt blerjes së aktivit financiar.

...

- 5.1.2 Pavarësisht kërkesës në paragrafin 5.1.1, në njohjen fillestare, njësia ekonomike duhet të masë llogaritë e arkëtueshme tregtare të cilat nuk kanë një përbërës të rëndësishëm financiar (të përcaktuar në përputhje me SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët*) me cmimin e transaksionit të tyre (sic përkufizohet në SNRF 15).

5.4 Fitime dhe humbje neto

...

- 5.4.1A *Dividentët* njihen në fitim ose humbje vetëm kur:

- (a) përcaktohet e drejta e njësisë ekonomike për të marrë pagesën e dividendëve;
- (b) është e mundshme që përfitime ekonomike të lidhura me dividendin do të hyjnë në njësinë ekonomike; dhe
- (c) shuma e të ardhurave mund të matet në mënyrë të besueshme.

...

Investimet në instrumente kapitali

- 5.4.5 Nëse një njësi ekonomike e bën zgjedhjen sipas paragrafit 5.4.4, ajo do të njohë në fitim ose humbje dividendët nga këto investime ~~—kur e drejta e njësisë ekonomike për të marrë pagesën e dividendit është përcaktuar në përputhje me SNK 18 të Ardhurat~~ në përputhje me paragrafin 5.4.1A.

8.1 Data e hyrjes në fuqi

- 8.1.5 SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 3.1.1, 5.1.1, 5.4.5 dhe B5.12 dhe fshiu paragrafin C16 dhe titullin përkatës. Janë shtuar paragrafët 5.1.2 dhe 5.4.1A dhe një përkufizim në Shtojcën A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

Në Shtojcën A është shtuar një përkufizim. Teksti i ri është i nënvizuar.

dividendët

Dividendët—shpërndarja e fitimeve mes mbajtësve të instrumenteve të kapitalit neto në përputhje me kuotat përkatëse të kategorive të caktuara të kapitalit.

Në shtojcën B, është ndryshuar paragrafi B5.12. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Fitimet dhe humbjet

- B5.12 Paragrafi 5.4.4 lejon një njësi ekonomike të bëjë një zgjedhje të pakthyeshme për të paraqitur në të ardhurat e tjera përmbledhëse, ndryshimet në vlerën e drejtë të një investimi në një instrument të kapitalit neto që nuk mbahet për tregtim. Kjo zgjedhje bëhet instrument-për-instrument (d.m.th. aksion-për-aksion). Shumat e paraqitura në të ardhura të tjera të përgjithshme nuk do të transferohen më pas në fitim ose humbje. Megjithatë, njësi ekonomike mund ta transferojë fitimin ose humbjen neto të akumuluar brenda kapitalit neto. Dividendët për investime të tilla njihen në fitim ose humbje në përputhje me ~~SNK 18 të Ardhurat~~ paragrafin 5.4.5, përveç rastit kur dividendi paraqet qartë një mbulim të një pjese të kostos së investimit.

Në Shtojcën C është fshirë paragrafi C16 dhe titulli përkatës.

SNFR 9 Instrumente Financiare (Tetor 2010)

Janë ndryshuar paragrafët 3.1.1, 4.2.1, 5.1.1, 5.2.1 dhe 5.7.6 dhe janë shtuar paragrafët 5.1.3, 5.7.1A dhe 7.1.4. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

3.1 Njohja fillestare

- 3.1.1 Njësia ekonomike do të njohë një aktiv financiar ose një detyrim financiar në pasqyrën e saj të pozicionit financiar, atëherë dhe vetëm atëherë kur njësia ekonomike bëhet palë në dispozitat

kontraktuale të instrumentit (shih paragrafët B3.1.1 dhe B3.1.2). Kur njësia ekonomike njihet për herë të parë një aktiv financiar, ajo do ta klasifikojë atë në përputhje me paragrafët 4.1.1-4.1.5 dhe do ta masë atë në përputhje me paragrafët 5.1.1 dhe 5.1.2-5.1.3. Kur njësia ekonomike njihet për herë të parë një detyrim financiar, ajo do ta klasifikojë atë në përputhje me paragrafët 4.2.1 dhe 4.2.2 dhe do ta masë atë në përputhje me paragrafin 5.1.1.

...

4.2 Klasifikimi i detyrimeve financiare

4.2.1 Njësia ekonomike duhet t'i klasifikojë të gjitha detyrimet financiare si të matura më pas me koston e amortizuar duke përdorur *metodën e interesit efektiv*, me përjashtim të:

- (a) ...
- (c) *kontratave financiare të garancisë të përcaktuara në shtojcën A. Pas njohjes fillestare, emetuesi i një kontrate të tillë do ta masë atë më pas (me përjashtim të rastit kur zbatohet paragrafi 4.2.1 (a) ose (b)) me vlerën më të lartë midis:*
 - (i) shumës të përcaktuar në përputhje me SNK 37 *Provizione, Pasive të Kushtëzuara dhe Aktive të Kushtëzuara* dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht (shih paragrafin 5.1.1) minus, kur është e përshtatshme, shumën e akumuluar-amortizimit të ardhurave të njohura në përputhje me SNK 18 Të ardhurat parimet e SNRF 15 Të Ardhurat nga Kontratat me Klientët.
- (d) angazhimeve për të siguruar një kredi me një normë interesi më të ulët se e tregut. Pas njohjes fillestare, emetuesi i një angazhimi të tillë do ta masë më pas atë (përveçse kur zbatohet paragrafi 4.2.1 (a)) me më të lartën e:
 - (i) shumës së përcaktuar në përputhje me SNK 37 dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht (shih paragrafin 5.1.1) minus, kur është e përshtatshme, shumën e akumuluar-amortizimit të ardhurave të njohura në përputhje me SNK 18 parimet e SNRF 15.
- (e) ...

5.1 Matja fillestare

5.1.1 ~~Në~~ Me përjashtim të llogarive të arkëtueshmeve tregtare që janë brenda objektit të paragrafit 5.1.3 në njohjen fillestare, njësia ekonomike do ta matë një aktiv financiar ose detyrim financiar me vlerën e drejtë të tij plus ose minus, në rastin e një aktivi financiar ose detyrimi financiar të përcaktuar jo me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, *kostot e transaksionit* që i ngarkohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të aktivit financiar ose detyrimit financiar.

...

5.1.3 Pavarësisht kërkesës në paragrafin 5.1.1, në njohjen fillestare, njësia ekonomike duhet të masë llogaritë e arkëtueshme tregtare të cilat nuk kanë një përbërës të rëndësishëm financiar (të përcaktuar në përputhje me SNRF 15) me cmimin e transaksionit të tyre (sic përkufizohet në SNRF 15).

5.2 Matja e mëpasshme e aktiveve financiare

5.2.1 Pas njohjes fillestare, njësia ekonomike do ta matë një aktiv financiar me vlerën e drejtë ose me koston e amortizuar, në përputhje me paragrafët 4.1.1-4.1.5 (shih paragrafët 9 dhe AG5-AG8C të SNK 39).

...

5.7 Fitime dhe humbje neto

...

5.7.1A Dividentët njihen në fitim ose humbje vetëm kur:

- (a) përcaktohet e drejta e njësisë ekonomike për të marrë pagesën e dividendëve;
 - (b) është e mundshme që përfitime ekonomike të lidhura me dividendin do të hyjnë në njësinë ekonomike; dhe
 - (c) shuma e dividendit mund të matet në mënyrë të besueshme.
- ...

Investimet në instrumente të kapitalit neto

- 5.7.6 Nëse një njësi ekonomike e bën zgjedhjen sipas paragrafit 5.7.5, ajo do të njohë në fitim ose humbje dividendët nga këto investime ~~, kur e drejta e njësisë ekonomike për të marrë pagesën e dividendit është përcaktuar në përputhje me SNK 18~~ në përputhje me paragrafin 5.7.1A.
- ...

7.1 Data e hyrjes në fuqi

- 7.1.4 SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët*, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 3.1.1, 4.2.1, 5.1.1, 5.2.1, 5.7.6, B3.2.13, B5.7.1, C5 dhe C42 dhe fshiu paragrafin C16 dhe titullin përkatës. Janë shtuar paragrafët 5.1.3 dhe 5.7.1A dhe një përkufizim në Shtojcën A. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

Në Shtojcën A është shtuar një përkufizim. Teksti i ri është i nënvizuar.

dividendët

Dividendët—shpërndarja e fitimeve mes mbajtësve të instrumenteve të kapitalit neto në përputhje me kuotat përkatëse të kategorive të caktuara të kapitalit.

Në shtojcën B, janë ndryshuar paragrafët B3.2.13 dhe B5.7.1. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara

- B3.2.13 Në vijim janë dhënë shembuj se si njësia ekonomike mat një aktiv të transferuar dhe detyrimet që lidhen me të në bazë të paragrafit 3.2.16.

Të gjitha aktivet

- (a) Nëse një garanci e siguruar nga njësia ekonomike për të paguar për humbjet e pësuar nga një aktiv i transferuar parandalon çregjistrimin e tij në masën e përfshirjes së vazhdueshme, aktiv i transferuar në datën e transferimit matet me më të voglën e (i) vlerës kontabël neto të aktivit dhe (ii) shumës maksimale të arkëtuar nga transferimi, që njësia ekonomike mund të jetë e detyruar ta kthejë ('shumë garancie'). Pasivi që lidhet me të matet fillimisht me shumën e garancisë plus vlerën e drejtë të garancisë (e cila është zakonisht shumën e arkëtuar për garanci). Më pas, vlera e drejtë fillestare e garancisë njihet në fitim ose humbje ~~në bazë proporcionale me kohën~~ kur (ose në masën që) plotësohet detyrimi (shih SNK 18 në përputhje me parimet e SNRF 15) dhe vlera kontabël e aktivit zvogëlohet me ndonjë humbje nga zhvlerësimi.
- ...

Fitime dhe humbje neto (seksioni 5.7)

- B5.7.1 Paragrafi 5.7.5 lejon një njësi ekonomike të bëjë një zgjedhje të pakthyeshme për të paraqitur në të ardhurat e tjera përmbledhëse, ndryshimet në vlerën e drejtë të një investimi në një instrument të kapitalit neto që nuk mbahet për tregtim. Kjo zgjedhje bëhet instrument-për-instrument (d.m.th. aksion-për-aksion). Shumat e paraqitura në të ardhura të tjera të përgjithshme nuk do të transferohen më pas në fitim ose humbje. Megjithatë, njësi ekonomike mund të transferojë fitimin ose humbjen neto të akumuluar brenda kapitalit neto. Dividendët për investime të tilla njihen në fitim ose humbje në përputhje me ~~SNK 18~~paragrafin 5.7.6, përveç rastit kur dividendi paraqet qartë kthimin e një pjese të kostos së investimit.

Në shtojcën B, janë ndryshuar paragrafët C5 dhe C42. Në Shtojcën C është fshirë paragrafi C16 dhe titulli përkatës. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

SNRF 3 Kombinime Biznesi

- C5 Paragrafët 16, 42, 53, 56 dhe 58(b) janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë, paragrafi 64A është fshirë dhe është shtuar paragrafi 64D:

...

- 56 Pas njohjes fillestare dhe deri kur detyrimi të shlyhet, anulohet ose skadon, blerësi do të matë një detyrim të kushtëzuar të njohur në një kombinim biznesi në vlerën më të lartë midis:

- (a) shumës që do të ishte njohur në përputhje me SNK 37; dhe
- (b) shumës së njohur fillimisht minus, kur është e përshtatshme, ~~amortizimin~~shumën e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me ~~SNK 18~~Të ardhurat parimet e SNRF 15Të Ardhurat nga Kontratat me Klientët.

Kjo kërkesë nuk zbatohet për kontratat e kontabilizuara në përputhje me SNRF 9.

...

SNK 39 Instrumentet Financiare - Njohja dhe Vlerësimi

- C42 Në Shtojcën A, paragrafët UZ3-UZ4 janë ndryshuar dhe lexojnë si më poshtë:

...

- AG4 Kontratat e garancisë financiare mund të kenë forma ligjore të ndryshme, si:

- (a) ... emetuesi e mat me më të madhen mes:
 - (i) shumës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht minus, kur është e përshtatshme, ~~amortizimin~~shumën e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me ~~SNK 18~~parimet e SNRF 15 (shih paragrafin 4.2.1(c) të SNRF 9).
- (b) ...

SNRF 9 *Instrumentet Financiare* (Kontabiliteti Mbrojtës dhe ndryshime në SNRF 9, SNRF 7 dhe SNK 39)¹

Është ndryshuar paragrafi 5.2.1. Teksti i ri është i nënvizuar.

5.2 Matja e mëpasshme e aktiveve financiare

- 5.2.1 Pas njohjes fillestare, njësia ekonomike do ta matë një aktiv financiar me vlerën e drejtë ose me koston e amortizuar, në përputhje me paragrafët 4.1.1–4.1.5 (shih paragrafët 9 dhe AG5–AG8C të SNK 39).

Në Shtojcën A është shtuar një përkufizim. Teksti i ri është i nënvizuar.

dividendët

Dividendët—shpërndarja e fitimeve mes mbajtësve të instrumenteve të kapitalit neto në përputhje me kuotat përkatëse të kategorive të caktuara të kapitalit.

Në shtojcën C janë ndryshuar paragrafët C5 dhe C38. Në Shtojcën C është fshirë paragrafi C21 dhe titulli përkatës. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

SNRF 3 *Kombinime Biznesi*

- C5 Paragrafët 16, 42, 53, 56 dhe 58(b) janë ndryshuar për t'u lexuar si më poshtë, paragrafët 64A dhe 64D janë fshirë dhe është shtuar paragrafi 64H:

...

- 56 Pas njohjes fillestare dhe deri kur detyrimi të shlyhet, anulohet ose skadon, blerësi do të matë një detyrim të kushtëzuar të njohur në një kombinim biznesi në vlerën më të lartë midis:
- (a) shumës që do të ishte njohur në përputhje me SNK 37; dhe
 - (b) shumës së njohur fillimisht minus, kur është e përshtatshme, amortizimin shumën e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me SNK 18Të ardhurat parimet e SNRF 15Të Ardhurat nga Kontratat me Klientët.

Kjo kërkesë nuk zbatohet për kontratat e kontabilizuara në përputhje me SNRF 9.

...

SNK 39 *Instrumentet Financiare - Njohja dhe Vlerësimi*

- C38 Në Shtojcën A, paragrafët AG3–AG4 janë ndryshuar dhe lexojnë si vijon:

¹ Ndryshimet në SNRF 9 (Kontabiliteti Mbrojtës dhe ndryshimet në SNRF 9, SNRF 7 dhe SNK 39) si pasojë e publikimit të SNRF 15 duhet të lexohen të lidhura me ndryshimet pasojë në SNRF 9 (2010) nga publikimi i SNRF 15. Kjo, për arsyen se SNRF 9 (Kontabiliteti mbrojtës dhe ndryshimet në SNRF 9, SNRF 7 dhe SNK 39) përfshin vetëm ato paragrafë të SNRF 9 (2010) që ishin ndryshuar ose që ishin të nevojshëm për lehtësi referimi. Prandaj, në SNRF 9 (Kontabiliteti mbrojtës dhe ndryshimet në SNRF 9, SNRF 7 dhe SNK 39) nuk është shtuar paragraf për datën e hyrjes në fuqi duke qenë se ai është përfshirë në paragrafin e datës së hyrjes në fuqi të shtuar në SNRF 9 (2010).

...

UZ4 Kontratat e garancisë financiare mund të kenë forma ligjore të ndryshme, si:

- (a) ... emetuesi e mat me më të madhen mes:
 - (i) shumës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht minus, kur është e përshtatshme, ~~amortizimin~~ shumën e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me SNK 18 ~~parimet e SNRF 15~~ (shih paragrafin 4.2.1(c) të SNRF 9).
- (b) ...

SNK 1 Paraqitja e pasqyrave financiare

Paragrafi 34 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 139N. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Kompensimi

...

- 34 ~~SNK 18 Të ardhurat përkufizon të ardhurat dhe SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët~~ kërkon që një njësi ekonomike të masë ~~atë të ardhurat nga kontratat me klientët me vlerën e drejtë të konsideratës së marrë ose për t'u marrë, duke pasur parasysh shumën e shumën e konsideratës që njësi ekonomike pret të përfitojë në këmbim për transferimin e të mirave ose shërbimeve të premtuara. Për shembull, shuma e të ardhurave të njohura reflekton~~ çdo skonto dhe zbritje tregtare që aplikon njësi ekonomike. Një njësi ekonomike ndërmerr, gjatë ciklit të veprimtarisë së saj të zakonshme, transaksione të tjera të cilat nuk gjenerojnë të ardhura por janë rastësore për aktivitetet kryesore që gjenerojnë të ardhura. Rezultatet e transaksioneve të tilla paraqiten, nëse kjo paraqitje reflekton thelbin e transaksionit ose një ngjarjeje tjetër, duke zbritur nga të ardhurat shpenzimet përkatëse që lidhen me të njëjtin transaksion. Për shembull:
- (a) njësi ekonomike paraqet fitimet neto dhe humbjet nga nxjerrja jashtë përdorimit e aktiveve afatgjata, përfshirë investimet dhe aktivet operative, duke zbritur nga ~~të ardhurat~~ shuma e konsideratës për nxjerrjen jashtë përdorimit, vlerën kontabël të aktivitetit dhe shpenzimet përkatëse të shitjes; dhe
 - (b) ...

Periudha kalimtare dhe data e hyrjes në fuqi

...

- 139N SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin 34. Njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur zbaton SNRF 15.

SNK 2 Inventarët

Janë ndryshuar paragrafët 2, 8, 29 dhe 37 dhe është shtuar paragrafi 40E. është ndryshuar paragrafi 19. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Objekti

- 2 Ky standard zbatohet për të gjithë inventarët, me përjashtim të:
- (a) ~~prodhimit në proces që krijohet nga kontratat e ndërtimit, përfshirë kontratat e shërbimit që lidhen drejtpërdrejtë me to (shih SNK 11 Kontratat e ndërtimit); [fshirë]~~
- (b) ...

Përkufizime

- ...
- 8 Inventarët përfshijnë mallrat e blera dhe të mbajtura për rishitje, përfshirë për shembull, mallrat e blerë nga një shitës me pakicë dhe të mbajtura për rishitje, ose tokën apo aktive të tjera afatgjata materiale që mbahen për rishitje. Inventarët përfshijnë gjithashtu produktet e gatshme të prodhuara ose prodhimin në proces të realizuar nga një njësi ekonomike si dhe materialet e furnizimet që presin të përdoren në procesin e prodhimit. ~~Në rastin e një ofruesi shërbimesh, inventarët përfshijnë kostot e shërbimit, të përshkruara në paragrafin 19, për të cilat njësi ekonomike nuk ka njohur ende të ardhurat përkatëse (shih SNK 18 Të ardhurat). Kostot e ndodhura për plotësimin e një kontrate me një klient, të cilat nuk sjellin rritje të inventarëve (ose të aktiveve që janë brenda objektit të një Standardi tjetër) trajtohen në përputhje me SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët.~~
- ...

Vlera neto e realizueshme

- ...
- 29 Zakonisht, inventarët zhvlerësohen deri në vlerën neto të realizueshme, artikull për artikull. Por, në disa raste mund të jetë më e përshtatshme që artikujt e ngjashëm ose që kanë lidhje të grupohen. I tillë mund të jetë rasti i artikujve të inventarit të cilët i përkasin të njëjtës linje produkti, kanë qëllime apo përdorime përfundimtare të ngjashme, prodhohen e tregtohen në të njëjtën zonë gjeografike dhe praktikisht nuk mund të vlerësohen veças elementëve të tjerë në atë linjë produkti. Nuk është e përshtatshme që inventarët të zhvlerësohen mbi bazën e një klasifikimi të inventarit, për shembull, produktet e gatshme, apo të gjithë inventarët në një segment shfrytëzimi të veçantë. ~~Në përgjithësi, dhënësit e shërbimeve i akumulojnë kostot që lidhen me secilin shërbim për të cilin ngarkohet një çmim shitjeje i veçantë. Për rrjedhojë, çdo shërbim trajtohet si një zë i veçantë.~~
- ...

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- ...
- 37 Informacioni për vlerat kontabël të mbajtura në klasifikime të ndryshme të inventarëve dhe shkalla e ndryshimeve në këto aktive është i vlefshëm për përdoruesit e pasqyrave financiare. Klasifikimet e zakonshme të inventarëve janë mallra, furnizime të prodhimit, materiale, prodhimi në proces dhe produktet e gatshme. ~~Inventarët e një furnizuesi shërbimesh mund të përshkruhen si prodhim në proces.~~
- ...

Data e hyrjes në fuqi

- ...
- 40E SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 2, 8, 29, 37 dhe fshiu paragrafin 19. Njësi ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

SNK 12 Tatimet mbi të ardhurat

Paragrafi 59 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 98E. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Pasqyra e të ardhurave

...

59 Shumica e detyrimeve tatimore të shtyra dhe aktiveve tatimore të shtyra krijohen kur e ardhura ose shpenzimi përfshihet në fitimin kontabël të një periudhe, ndërsa në fitimin e tatueshëm (humbjen e tatueshme) përfshihet në një periudhe tjetër. Tatimi i shtyrë që rezulton njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Shembuj të sa më sipër janë kur:

- (a) e ardhura nga interesi, pagesa për përdorimin e pronës ose dividendi merret më vonë dhe përfshihet në fitimin kontabël ~~mbi baza kohore përpjestimore~~ në përputhje me ~~SNK 18 Të ardhurat~~ SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, SNK 39 Instrumentet Financiare - Njohja dhe Matja ose SNRF 9 Instrumente financiare, sipas rastit, ndërsa përfshihet në fitimin (humbjen) e tatueshëm mbi bazën e mjeteve monetare; dhe
- (b) ...

Data e hyrjes në fuqi

...

98E SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin 59. Njësia ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur zbaton SNRF 15.

SNK 16 Aktivët Afatgjatë Materiale (toka, ndërtesa, makineri e pajisje)

Janë ndryshuar paragrafët 69 dhe 72 dhe është shtuar paragrafi 81J. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Mosnjohja

...

69 Nxjerrja jashtë përdorimit e një aktivi afatgjatë material mund të ndodhë në disa mënyra (p.sh. duke e shitur, duke marrë një qira financiare, ose duke e dhuruar). ~~Në përcaktimin e Data e nxjerrjes jashtë përdorimit të një zëri, një njësi ekonomike zbaton kërkesat e SNK 18 për njohjen e të ardhurave nga shitja e mallrave të aktiveve afatgjatë materiale është data në të cilën marrësi merr kontrollin e këtij zëri, në përputhje me kërkesat e SNRF 15 për përcaktimin se kur plotësohet një kusht performance. SNK 17 zbatohet për nxjerrjet jashtë përdorimit nga një shitje dhe kthim qiraje.~~

...

72 Shuma e konsideratës të marrë me daljen nga përdorimi që duhet të përfshihet në fitimin ose humbjen e ardhur nga mosnjohja (çregjistrimi) e një zëri të aktiveve afatgjatë materiale njihet fillimisht me vlerën e drejtë. Nëse pagesa për zërin shtyhet, shuma e marrë njihet fillimisht me ekuivalentin e çmimit në mjete monetare. Diferenca me shumës nominale të konsideratës dhe çmimit ekuivalent në mjete monetare njihet si e ardhur nga interesi në përputhje me SNK 18 duke përdorur metodën e interesit efektiv përcaktohet në përputhje me kërkesat në paragrafët 47-72 të SNRF 15, për përcaktimin e çmimit të transaksionit. Ndryshimet e mëposhme në shumën e vlerësuar të konsideratës të përfshirë në fitim ose humbje do të trajtohen në përputhje me kërkesat për ndryshime në çmimin e transaksionit të SNRF 15.

...

Data e hyrjes në fuqi

...
81J SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 68A, 69 dhe 72. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

SNRF 32 Instrumentet financiare: Paraqitja

është shtuar paragrafi 97Q. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

...
97Q SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin AG21. Një njësia ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur zbaton SNRF 15.

Në Udhëzime të zbatimit është ndryshuar paragrafi AG21. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Kontratat për të blerë ose shitur elementë jo financiarë (paragrafët 8-10)

...
AG21 Me përjashtim të sa kërkohet nga SNRF 15 Të Ardhurat nga Kontratat me Klientët, Një kontratë që përfshin marrjen ose dhënien e aktiveve fizikë nuk krijon një aktiv financiar të njëres palë dhe një detyrim financiar të palës tjetër, përveçse kur çdo pagesë korresponduese shtyhet pas datës në të cilën janë transferuar aktivet fizike. Ky është rasti i blerjes ose shitjes së mallrave me kredi tregtare.

SNK 34 Raportimi Financiar i Ndërmjetëm

Janë ndryshuar paragrafët 15B dhe 16A dhe është shtuar paragrafi 55. Teksti i ri është i nënvizuar.

Ngjarjet dhe transaksionet e rëndësishme

...
15B Më poshtë është një listë e ngjarjeve dhe transaksioneve për të cilat dhënia e informacioneve shpjeguese do të jetë e nevojshme nëse ato janë të rëndësishme: lista nuk është shteruese.
(a) ...
(b) njohja e një humbjeje nga zhvlerësimi i aktiveve financiare, aktiveve afatgjata materiale dhe jomateriale, aktiveve që vijnë nga kontratat me klientët ose aktivet e tjera dhe anulimi i një humbjeje të tillë nga zhvlerësimi;
(c) ...

Dhënia e informacioneve të tjera shpjeguese

16A Përveç dhënies së informacioneve shpjeguese për ngjarjet dhe transaksionet e rëndësishme në përputhje me paragrafët 15-15C, një njësi ekonomike duhet të përfshijë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare të ndërmjetme, nëse nuk është dhënë diku tjetër në raportin financiar të ndërmjetëm, informacionin në vijim. Zakonisht, informacioni duhet të raportohet mbi baza të akumuluar që nga fillimi i vitit financiar deri më sot.

(a) ...

(l) shkëputja e të ardhurave nga kontratat me klientët sipas kërkesave në paragrafët 114–115 të SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët.

...

Data e hyrjes në fuqi

...

55 SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 15B dhe 16A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

SNK 36 Zhvlerësimi i Aktiveve

Paragrafi 2 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 140L. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Objekti

2 Ky Standard duhet të zbatohet në kontabilizimin e zhvlerësimit të të gjithë aktiveve, me përjashtim të:

(a) ...

(b) aktiveve që vijnë nga kontratat e ndërtimit (shih SNK 11 Kontratat e Ndërtimit) aktiveve të kontratës dhe aktiveve që vijnë nga kostot për marrjen ose plotësimin e kontratës, të njohura në përputhje me SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët;

(c) ...

Dispozita kalimtare dhe data e hyrjes në fuqi

...

140L SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin 2. Një njësi ekonomike e zbaton këtë ndryshim kur zbaton SNRF 15.

SNK 37 Provizionet, Pasivet dhe Aktivet e Kushtëzuara²

Paragrafi 5 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 100. është ndryshuar paragrafi 6. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

²

Përmirësimet Vjetore në SNRF-të Cikli 2010–2012, i publikuar në Dhjetor 2013, përdor tregues për të paraqitur ndryshimet e bëra në paragrafin 5 të SNK 37. Për këtë publikim, këto ndryshime janë pranuar dhe ndryshimet e reja paraqiten në tregues.

Objekti

- ...
- 5 Kur një Standard tjetër trajton një lloj provizioni specifik, detyrim të kushtëzuar ose aktiv të kushtëzuar, një njësi ekonomike do të zbatojë atë Standard në vend të këtij Standardi. Për shembull, disa lloje provizionesh janë trajtuar në Standardet:
- (a) ~~kontratat e ndërtimit (shih SNK 11 Kontratat e Ndërtimit); [fshirë]~~
 - (b) ...
 - (e) kontratat e sigurimit (shih SNRF 4 Kontratat e Sigurimit). Megjithatë ky Standard zbatohet për provizionet, detyrimet dhe aktivet e kushtëzuara të një siguruesi, që janë të ndryshme nga ato që rrjedhin nga detyrimet e tij kontraktuale dhe të drejtat sipas kontratave të sigurimit brenda objektit të SNRF 4. ~~dhe~~
 - (f) shuma e kushtëzuar e një blerësi në një kombinim biznesi (shih SNRF 3 Kombinimi i Bizneseve); ~~dhe~~
 - (g) të ardhurat nga kontratat me klientët (shih SNRF 15 Të Ardhurat nga Kontratat me Klientët). Por, duke qenë se SNK 15 nuk përmban kërkesa specifike që kanë të bëjnë me kontratat me klientët që janë ose bëhen, me kushte rënduese, për raste të tilla zbatohet ky Standard.
- ...

Data e hyrjes në fuqi

- ...
- 100 SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafin 5 dhe fshiu paragrafin 6. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

SNK 38 Aktivet Jo-Materiale

Janë ndryshuar paragrafët 3, 114 dhe 116 dhe është shtuar paragrafi 130K. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Objekti

- ...
- 3 Nëse një standard tjetër përshkruan kontabilizimin për një lloj të veçantë të aktivit afatgjatë jo-material, njësia ekonomike zbaton atë Standard në vend të këtij Standardi. Për shembull, ky Standard nuk zbatohet për:
- (a) aktivet jo-materiale të mbajtura nga njësia ekonomike për shitje në rrjedhën normale të biznesit (shih SNK 2 Inventarët ~~dhe SNK 11 Kontratat e Ndërtimit~~).
 - (b) ...
 - (i) aktivet që vijnë nga kontratat me klientët e njohur në përputhje me SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët.
- ...

Përfundimi i jetës së dobishme dhe nxjerrja jashtë përdorimit

- ...
- 114 Nxjerrja jashtë përdorimit e një aktivi jo-material mund të ndodhë në disa mënyra (psh duke e shitur, duke marrë një qira financiare, ose duke e dhuruar). ~~Në përfundimin e Data e nxjerrjes jashtë përdorimit e një aktivi të tillë, njësia ekonomike zbaton kërkesat e SNK 18 të Ardhurave nga Shitja për njohjen e të ardhurave nga shitja~~

aktivit jo-material është data në të cilën marrësi merr kontrollin e aktivit në përputhje me kërkesat për përcaktimin se kur plotësohet një kusht performance të SNRF 15 *Të Ardhurat nga Kontratat me Klientët*. SNK 17 zbatohet për nxjerrjet jashtë përdorimit nga një shitje dhe kthim qiraje.

...

- 116 Shuma e konsideratës të marrë me daljen nga përdorimiqë duhet të përfshihet në fitimin ose humbjen e ardhur nga mosnjohja (cregiistrimi) e një aktivi jo-material, njihet fillimisht me vlerën e drejtë. Nëqoftëse pagesa për aktivin jo-material shtyhet, shuma e marrë njihet fillimisht me ekuivalentin e çmimit në mjete monetare. Diferenca me shumës nominale të konsideratës dhe çmimit ekuivalent në mjete monetare njihet si e ardhur nga interesi në përputhje me SNK 18 duke përdorur metodën e interesit efektiv përcaktohet në përputhje me kërkesat në paragrafët 47–72 të SNRF 15, për përcaktimin e çmimit të transaksionit. Ndryshimet e mëpasshme në shumën e vlerësuar të konsideratës të përfshirë në fitim ose humbje do të trajtohen në përputhje me kërkesat për ndryshim në çmimin e transaksionit të SNRF 15.

...

Dispozita kalimtare dhe data e hyrjes në fuqi

...

- 130K SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët*, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 3, 114 dhe 116. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

SNK 39 *Instrumentet Financiare - Njohja dhe Vlerësimi*

Janë ndryshuar paragrafët 2, 9, 43, 47 dhe 55 dhe janë shtuar paragrafët 2A, 44A, 55A dhe 103T. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Objekti

- 2 Ky Standard do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjithë instrumentet financiare, përveç:
- (a) ...
 - (k) të drejtat dhe detyrimet që janë brenda objektivit të SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët* dhe janë instrumenta financiarë, me përjashtim të atyre që SNRF 15 specifikon se duhet të trajtohen sipas SNRF 9.
- 2A Kërkesat për zhvlerësim të këtij Standardi duhet të zbatohen për ato të drejta , për të cilat SNRF 15 specifikon se duhet të trajtohen sipas këtij Standardi me qëllim njohjen e humbjeve nga zhvlerësimi.

...

Përkufizime

...

- 9 ...

Përkufizime të lidhur me njohjen dhe matjen

...

Metoda e interesit efektiv është një metodë e llogaritjes së kostos së amortizuar të një aktivi financiar ose një detyrimi financiar (ose një grupi aktivesh ose detyrimesh financiare) dhe e shpërndarjes së të ardhurave të interesit ose shpenzimeve të interesit përgjatë periudhës përkatëse. Norma e interesit efektiv është norma që i skanton saktësisht pagesat ose arkëtimet e mjeteve monetare të ardhshme përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar, ose kur është e përshtatshme përgjatë një periudhe më të shkurtër, ndaj vlerës kontabël të aktivit financiar ose detyrimit financiar. Kur llogarit

normën e interesit efektiv, njësia ekonomike duhet të vlerësojë flukset e mjeteve monetare duke marrë parasysh të gjitha termat kontraktuale të instrumentit financiar (psh parapagimi, opsione të blerjes dhe opsione të ngjashme) por ajo nuk duhet të marrë parasysh humbje të ardhshme të kredisë. Përlllogaritja përfshin komisione dhe shpenzime të tjera proporcionale të paguara ose të arkëtuara mes palëve në kontratë, të cilat janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv (shih ~~SNK 18~~ Të ardhurat paragrafët AG8A–AG8B), të kostove të transaksionit dhe të gjithë primeve apo zbritjeve të tjera. Supozohet se flukset e mjeteve monetare dhe jeta e pritshme e një grupi instrumentesh financiarë të ngjashëm mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme. Megjithatë, në ato raste të rralla kur kjo nuk është e mundur, njësia ekonomike duhet të përdorë flukset e mjeteve monetare të kontraktuara përgjatë jetës së plotë të kontraktuar të instrumentit financiar (ose grupit të instrumenteve financiarë).

Mosnjohje (çregjistrim) është heqja e një aktivi financiar ose detyrimi financiar nga pasqyra e pozicionit financiar të një njësie ekonomike.

Dividendët janë shpërndarja e fitimeve mes mbajtësve të instrumentave të kapitalit neto në përputhje me kuotat përkatëse të kategorive të caktuara të kapitalit.

Vlera e drejtë është çmimi që do të pranohej për të shitur një aktiv ose paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. (Shih SNRF 13.)

...

Matja fillestare e aktiveve dhe e detyrimeve financiare

- 43 Në Me përjashtim të llogarive të arkëtueshmeve tregtare që janë brenda objektit të paragrafit 44A në njohjen fillestare, njësia ekonomike do ta matë një aktiv financiar ose detyrim financiar me vlerën e drejtë të tij plus ose minus, në rastin e një aktivi ose detyrimi financiar të përcaktuar jo me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kostot e transaksionit që i ngarkohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të aktivit ose detyrimit financiar.

...

- 44A Pavarësisht kërkesës në paragrafin 43, në njohjen fillestare, njësia ekonomike duhet t'i masë llogaritë e arkëtueshme tregtare të cilat nuk kanë një përbërës të rëndësishëm financiar (të përcaktuar në përputhje me SNRF 15) meelimin e transaksionit të tyre (sic përkufizohet në SNRF 15).

...

Matja e mëpasshme e detyrimeve financiare

- 47 Pas njohjes fillestare, njësia ekonomike duhet t'i masë të gjitha detyrimet financiare me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, me përjashtim të:

- (a) ...
- (c) kontratave të garancisë financiare siç përkufizohen në SNK 9. Pas njohjes fillestare, emetuesi i një angazhimi të tillë do ta masë më pas atë (përveçse kur zbatohet paragrafi 47 (a) ose (b)) me më të madhen mes:
 - (i) shumës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht (shih paragrafin 43) minus, kur është e përshtatshme, shumën e akumuluar-amortizimit të ardhurave të njohura në përputhje me ~~SNK 18~~ parimet e SNRF 15.
- (d) angazhimet për të siguruar një kredi me një normë interesi më të ulët se e tregut. Pas njohjes fillestare, emetuesi i një angazhimi të tillë do ta masë më pas atë (përveçse kur zbatohet paragrafi 47 (a)) me më të madhen mes:
 - (i) shumës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht (shih paragrafin 43) minus, kur është e përshtatshme, shumën e akumuluar-amortizimit të ardhurave të njohura në përputhje me ~~SNK 18~~ parimet e SNRF 15.

Pasivët financiarë të përcaktuara si zëra mbrojtës, janë subjekt i kërkesave për kontabilitetin mbrojtës të paraqitura në paragrafët 89–102.

...

Fitimet dhe humbjet

55 Një fitim ose humbje nga ndryshimi në vlerën e drejtë të një aktivi ose detyrimi financiar, i cili nuk është pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse (shih paragrafët 89–102), duhet të njihet si vijon:

- (a) ...
- (b) Një fitim ose humbje nga aktivi financiar i vlefshëm për shitje duhet të njihet në të ardhurat e tjera përmbledhëse, me përjashtim të humbjeve nga zhvlerësimi (shih paragrafë 67–70) dhe fitimeve/humbjeve nga ndryshimi i kursit të këmbimit (shih Shtojcën A paragrafi AG83), derisa aktivi financiar të çregjistrohet. Në momentin e çregjistrimit, fitimi/humbja e akumuluar e njohur më parë në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse duhet të riklasifikohet nga kapitali në fitim/humbje si një rregullim riklasifikimi (shih SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare* (i rishikuar në 2007)). Megjithatë, interesi llogaritur sipas metodës së interesit efektiv (shih paragrafin 9) njihet në fitim ose humbje (shih SNK 18). Dividentët e një instrumenti të kapitalit neto të gatshëm për shitje njihen në fitim ose humbjenëse përcaktohet e drejta e njësisë ekonomike për arkëtimin e tyre (shih SNK 18) në përputhje me paragrafin 55A.

55A Dividentët njihen në fitim ose humbje vetëm kur:

- (a) përcaktohet e drejta e njësisë ekonomike për të marrë pagesën e dividendëve;
 - (b) është e mundshme që përfitimet ekonomike të lidhura me transaksionin do të hyjnë në njësinë ekonomike; dhe
 - (c) shuma e të ardhurave mund të matet në mënyrë të besueshme.
- ...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

103T SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët*, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 2, 9, 43, 47, 55, AG2, AG4 dhe AG48 dhe shtoi paragrafët 2A, 44A, 55A dhe AG8A–AG8C. Njësia ekonomike duhet t'i zbatohet këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

Në Shtojcën A, janë ndryshuar paragrafët AG4 dhe AG48 dhe janë shtuar paragrafët AG8A–AG8C. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Përkufizime (paragrafit 2-7)

AG4 Kontratat e garancisë financiare mund të kenë forma ligjore të ndryshme, të tilla si një garanci, disa tipe të letër kredisë, një kontratë për mos shlyerje kredie ose një kontratë sigurimi. Trajtimi kontabël i tyre nuk varet nga forma ligjore e tyre. Më poshtë jepen shembuj të trajtimit të përshtatshëm (shih paragrafin 2(e)):

- (a) ... emetuesi e mat me më të madhen mes:
 - (i) shumës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) shumës së njohur fillimisht minus, kur është e përshtatshme, shumën amortizimit e të ardhurave të akumuluar të njohura në përputhje me SNK 18 parimet e SNRF 15 (shih paragrafin 47.1(c)).
 - (b) ...
 - (c) Nëse një kontratë e garancisë financiare emetohet në lidhje me shitjen e mallrave, për të përcaktuar se kur duhen njohur të ardhurat nga garancia dhe nga shitja e mallrave, emetuesi zbaton ~~SNK 18~~ SNRF 15.
- ...

Norma e interesit efektiv

...

AG8A Gjatë zbatimit të metodës së interesit efektiv, njësia ekonomike identifikon tarifat që janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv të instrumentit financiar. Përshkrimi i tarifave për shërbimet financiare mund të mos jetë tregues i natyrës dhe thelbit të shërbimit të ofruar. Tarifat që janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv të një instrumenti financiar, trajtohen si rregullime të normës së interesit efektiv, me përjashtim të rastit kur instrumenti financiar matet me vlerën e drejtë dhe ndryshimi në vlerën e drejtë njihet në fitim/humbje. Në këto raste, tarifat njihen si të ardhura në momentin e njohjes fillestare të instrumentit.

AG8B Tarifat që janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv të një instrumenti financiar, përfshijnë:

- (a) tarifat fillestare të marra nga njësia ekonomike lidhur me krijimin ose blerjen e një aktivi financiar. Tarifa të tilla mund të përfshijnë kompensim për aktivitete si vlerësimi i kushteve financiare të huamarrësit, vlerësimi dhe regjistrimi i garancisë, kolateralit dhe marrëveshjeve të tjera për letra me vlerë, negociimi i kushteve të instrumentit, përgatitja dhe përpunimi i dokumentacionit dhe përfundimi i transaksionit. Këto tarifa janë pjesë integrale e përfshirjes së gjeneruar me instrumentin financiar në fjalë.
- (b) tarifat e angazhimit të marra nga njësia ekonomike për të emetuar huanë, nëse angazhimi për hua është jashtë objektit të këtij Standardi dhe është e mundshme që njësia ekonomike do të hyjë në një angazhim specifik huadhënieje. Këto tarifa shihen si kompensim për një përfshirje të vazhdueshme me blerjen e një instrumenti financiar. Nëse angazhimi skadon dhe njësia ekonomike nuk e jep huanë, tarifa njihet si e ardhur në momentin e skadencës.
- (c) tarifat fillestare të marra në emetimin e detyrimeve financiare të matura me koston e amortizuar. Këto tarifa janë pjesë integrale e përfshirjes së gjeneruar me detyrimin financiar. Njësia ekonomike dallon tarifat dhe kostot që janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv të detyrimit financiar nga tarifat fillestare dhe kostot e transaksionit të lidhura me të drejtën për të ofruar shërbime, si për shembull, shërbimet e menaxhimit të investimeve.

AG8C Tarifat që nuk janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv të një instrumenti financiar dhe që trajtohen sipas SNRF 15, përfshijnë:

- (a) tarifat e marra për shërbimin e një huaje;
- (b) tarifat e angazhimit për të emetuar huanë, nëse angazhimi për hua është jashtë objektit të këtij Standardi dhe ka pak mundësi që të lidhet me një angazhim specifik huadhënieje; dhe
- (c) tarifat për huanë sindikatë të marra nga njësia ekonomike që organizon dhënien e një huaje dhe nuk mban pjesë të paketës hua dhënëse për vete (ose mban një pjesë me të njëjtën normë interesi efektiv për rreziqe të ngjashme si pjesëmarrësit e tjerë).

...

Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara

AG48 Në vijim janë dhënë shembuj se si një njësi ekonomike mat një aktiv të transferuar dhe detyrimet që lidhen me të sipas paragrafit 30.

Të gjitha aktivet

- (a) Nëse garancia e siguruar nga njësia ekonomike për të paguar për humbjet e pësura nga një aktiv i transferuar parandalon çregjistrimin e tij në masën e përfshirjes së vazhdueshme, aktivi i transferuar në datën e transferimit matet me më të voglën e (i) vlerës kontabël neto të aktivit dhe (ii) shumës maksimale të arkëtuar nga transferimi, që njësia ekonomike mund të jetë e detyruar ta kthejë ('shumë garancie'). Pasivi, që lidhet me të, matet fillimisht me shumën e garancisë plus vlerën e drejtë të garancisë (e cila është zakonisht shumë e arkëtuar për garanci). Më pas, vlera e drejtë fillestare e garancisë njihet në fitim ose humbje në bazë proporcionale me kohëzgjatësinë (ose në masën që) detyrimi plotësohet (shih SNK 18) në përputhje me parimet e SNRF 15) dhe vlera kontabël e aktivit zvogëlohet me ndonjë humbje nga zhvlerësimi.

...

SNK 40 Aktiv Afatgjatë Material I investuar

Janë ndryshuar paragrafët 9, 67 dhe 70 dhe është shtuar paragrafi 85E. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Klasifikimi i pasurisë si aktiv afatgjatë material i investuar ose pasuri e zotëruar nga pronarët

- ...
- 9 Në vijim jepen shembuj të zërave që nuk përbëjnë aktive afatgjatë materialë të investuar dhe si rezultat, janë jashtë objektit të këtij Standardi:
- (a) ...
- (b) aktivi afatgjatë material që është ndërtuar ose zhvilluar në emër të palëve të treta (shih SNK 11 Kontratat e ndërtimit). [fshirë]
- (c) ...

Nxjerrjet jashtë përdorimit

- ...
- 67 Nxjerrja jashtë përdorimit e një aktivi afatgjatë material të investuar mund të realizohet nëpërmjet shitjes ose duke lidhur një kontratë qiraje financiare. ~~Në përcaktimin e Data e nxjerrjes jashtë përdorimit të aktivit afatgjatë material të investuar, një njësi ekonomike zbaton kërkesat e SNK 18 për njohjen e të ardhurave nga shitja dhe shqyrton udhëzimet përkatëse në shembujt ilustrues që shoqërojnë SNK 18 është data në të cilën marrësi merr kontrollin e aktivit afatgjatë material të investuar, në përputhje me kërkesat për përcaktimin se kur plotësohet një kusht performance të SNRF 15. SNK 17 zbatohet kur nxjerrja jashtë përdorimit bëhet si rezultat i lidhjes së një kontrate qiraje financiare dhe një kontrate shitjeje dhe marrjeje me qira.~~
- ...
- 70 Shuma e konsideratës të marrë me daljen nga përdorimi që duhet të përfshihet në fitimin ose humbjen e ardhur nga mosnjohja (çregjistrimi) e një aktivi afatgjatë material të investuar, njihet fillimisht me vlerën e drejtë. Në veçanti, nëse pagesa për një aktiv afatgjatë material të investuar është shtyrë, shuma e arkëtuar njihet fillimisht me ekuivalentin e çmimit në mjete monetare. Diferenca mes shumës nominale të konsideratës dhe çmimit ekuivalent në mjete monetare njihet si e ardhur nga interesi në përputhje me SNK 18 duke përdorur metodën e interesit efektiv përcaktohet në përputhje me kërkesat në paragrafët 47-72 të SNRF 15, për përcaktimin e çmimit të transaksionit. Ndryshimet e mëpasshme në shumën e vlerësuar të konsideratës të përfshirë në fitim ose humbje do të trajtohen në përputhje me kërkesat për ndryshim në çmimin e transaksionit të SNRF 15.
- ...

Data e hyrjes në fuqi

- ...
- 85E SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi paragrafët 3(b), 9, 67 dhe 70. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

KIRFN 12 Marrëveshjet Koncesionare të Shërbimit

Poshtë titullit "Referencat", janë fshirë referencat për SNK 11 *Kontratat e Ndërtimit* dhe SNK 18 *Të Ardhurat dhe* është shtuar një referencë për SNRF 15 *Të ardhurat nga Kontratat me Klientët*. Janë ndryshuar paragrafët 13–15, 18–20 dhe 27 dhe është shtuar paragrafi 28D. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Njohja dhe matja e shumës së marrëveshjes

- ...
- 13 Operatori do të njohë dhe matë të ardhurat në përputhje me ~~SNK 11 dhe 18~~ SNRF 15 për shërbimet që ai kryen. Nëse operatori kryen më tepër se një shërbim (d.m.th. shërbime ndërtimi ose rindërtimi dhe shërbime shfrytëzimi) sipas një kontrate ose marrëveshjeje të vetme, shuma e arkëtuar ose për t'u arkëtuar do të shpërndahet duke iu referuar vlerave të drejta përkatëse të shërbimeve të realizuara, kur shumat janë të identifikueshme veçmas. Natyra e shumës përcakton trajtimin kontabël të mëpasshëm të saj. Më poshtë, në paragrafët 23–26 është dhënë në mënyrë të hollësishme ky trajtim kontabël i mëpasshëm për shumën e marrë si një aktiv financiar dhe si një aktiv jomaterial.

Shërbime të ndërtimit ose të përmirësimit

- 14 Operatori duhet të trajtojë ~~të ardhurat dhe kostot në lidhje me~~ shërbimet e ndërtimit ose të përmirësimit në përputhje me ~~SNK 11~~ SNRF 15.

Shuma e dhënë nga koncensiondhënësi për operatorin

- 15 Nëse operatori siguron shërbime ndërtimi ose të përmirësimit, shuma e arkëtuar ose për t'u arkëtuar nga operatori do të njihet në përputhje me SNRF 15 me vlerën e saj të drejtë. Shuma mund të jetë një e drejtë për:

(a) ...

- 18 Nëse operatori paguhet për shërbimet e ndërtimit pjesërisht me një aktiv financiar dhe pjesërisht me një aktiv jomaterial, është e nevojshme që trajtimi kontabël të bëhet veçmas për çdo përbërës të shumës së operatorit. Shuma e arkëtuar ose për t'u arkëtuar për të dy përbërësit do të njihet fillimisht në përputhje me SNRF 15 me vlerën e drejtë të saj.

- 19 Natyra e shumës së dhënë nga koncensiondhënësi për operatorin do të përcaktohet duke iu referuar termave të kontratës si dhe ligjit përkatës për kontratën, kur ka një ligj të tillë. Natyra e shumës përcakton trajtimin kontabël të mëpasshëm të përshkruar në paragrafët 23–26. Megjithatë të dy tipet e shumës klasifikohen si aktiv nga kontrata gjatë periudhës së ndërtimit ose të përmirësimit, në përputhje me SNRF 15.

Shërbimet e shfrytëzimit

- 20 Operatori duhet të trajtojë ~~të ardhurat dhe kostot në lidhje me~~ shërbimet e shfrytëzimit në përputhje me ~~SNK 18~~ SNRF 15.

...

Elementët e dhëna operatorit nga koncensiondhënësi

- 27 Në përputhje me paragrafin 11, zërat e infrastrukturës për të cilat operatorit i është dhënë e drejta e përdorimit nga koncensiondhënësi për qëllime të marrëveshjes së shërbimit nuk njihen si toka, ndërtesa, makineri e pajisje të operatorit. Gjithashtu, koncensiondhënësi mund t'i japë elementë të tjerë operatorit që ky mund t'i mbajë ose përdorë sipas dëshirës. Nëse këto aktive përbëjnë pjesë të shumës së pagueshme nga koncensiondhënësi për shërbimet, ato nuk janë grante qeveritare sipas përkufizimit të dhënë në SNK 20. Ato njihen si aktive të operatorit, të matura me vlerën e drejtë në njohjen fillestare. Operatori do të njohë një detyrim në lidhje me detyrimet e paplotësuar që ka marrë në këmbim të aktiveve. Në fakt ato do të trajtohen si pjesë e cmimit të transaksionit sipas përkufizimit në SNRF 15.

...

Data e hyrjes në fuqi

...

28D SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi seksionin 'Referencat' dhe paragrafët 13–15, 18–20 dhe 27. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

KIS-27 Vlerësimi i Përmbajtjes së Transaksioneve që Përfshijnë Formën Ligjore të një Qiraje

Poshtë titullit "Referencat", janë fshirë referencat për SNK 11 Kontratat e Ndërtimit dhe SNK 18 Të Ardhurat dhe është shtuar një referencë për SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët. Janë ndryshuar paragrafi 8 dhe seksioni 'Data e hyrjes në fuqi' në vijim. Teksti i ri është i nënvizuar.

Konsensusi

...

8 ~~Kriteri Kërkesat në paragrafin 20 të SNK 18~~ SNRF 15 duhet të zbatohen për faktet dhe kushtet e çdo marrëveshjeje në përcaktimin se kur duhet njohur si e ardhur një tarifë që njësia ekonomike mund të marrë. Duhet të merren në konsideratë faktorë të tillë si nëse ka një përfshirje të vazhdueshme në formën e detyrimeve për performancë të ardhshme, të rëndësishme dhe të nevojshme për të fituar tarifën; nëse ka rreziqe të mbartura; termat e ndonjë marrëveshjeje garancie dhe rreziku i ripagesave të tarifave. Indikatorët që tregojnë individualisht se njohja e të gjithë tarifës si e ardhur është e papërshtatshme kur ajo merret, nëse merret në fillim të marrëveshjes, përfshijnë:

(a) ...

Data e hyrjes në fuqi

...

SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi seksionin 'Referencat' dhe paragrafin 8. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 15.

KIS-32 Aktive jo-materiale - Kostot e Faqes së Internetit

Poshtë titullit "Referencat", referenca për SNK 11 Kontratat e Ndërtimit është fshirë dhe është shtuar një referencë për SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët. Seksioni 'Data e hyrjes në fuqi' në vijim është ndryshuar. Teksti i ri është i nënvizuar.

Data e hyrjes në fuqi

...

SNK 1 (i rishikuar në 2007) ndryshoi terminologjinë e përdorur në të gjithë SNRF-të. Në përputhje me këtë u ndryshua paragrafi 5. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2009 ose më pas. Nëse njësia ekonomike zbaton SNK 1 (i rishikuar në 2007) për një periudhë më të hershme, ndryshimet do të zbatohen për këtë periudhë më të hershme.

SNRF 15 Të ardhurat nga Kontratat me Klientët, i publikuar në Maj 2014, ndryshoi seksionin 'Referencat' dhe paragrafin 6. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë ndryshim kur zbaton SNRF 15.

Iniciativë për Dhënie Informacionesh Shpjeguese
(Ndryshime në SNK 1)

Ndryshime në SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare

Janë ndryshuar paragrafët 10, 31, 54–55, 82A, 85, 113–114, 117, 119 dhe 122; janë shtuar paragrafët 30A, 55A, 85A–85B dhe 139P dhe janë fshirë paragrafët 115 dhe 120. Paragrafët 29–30, 112, 116, 118 dhe 121 nuk janë ndryshuar, por janë përfshirë për lehtësi referimi. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Paketa e plotë e pasqyrave financiare

10 Një paketë e plotë e pasqyrave financiare përmban:

- (a) pasqyrën e pozicionit financiar në fund të periudhës;
- (b) një pasqyrë të fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera përmbledhëse për periudhën;
- (c) pasqyrën e ndryshimeve në kapitalin neto për periudhën;
- (d) pasqyrën e flukseve të mjeteve monetare për periudhën;
- (e) shënimet, që përfshijnë një përmbledhje politikat kontabël më të rëndësishme dhe shënime të tjera shpjeguese;
- (ea) informacion krahasues mbi periudhën e mëparshme siç specifikohet në paragrafët 38 dhe 38A; dhe
- (f) një pasqyrë të pozicionit financiar në fillim të periudhës së mëparshme nëse njësia ekonomike zbaton një politikë kontabël në mënyrë retrospektive, ose bën një riparaqitje retrospektive të zërave në pasqyrat e saj financiare, apo kur ajo riklasifikon zërat në pasqyrat e saj financiare në përputhje me paragrafët 40A–40D.

Një njësi ekonomike mund të përdorë emërtime/tituj të tjerë për pasqyrat, të ndryshëm nga ata të përdorur në këtë Standard. Për shembull, një njësi ekonomike mund të përdorë emërtimin 'pasqyra e të ardhurave përmbledhëse' në vend të 'pasqyra e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave të tjera përmbledhëse'.

...

Materialiteti dhe bashkimi

29 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë veçmas çdo klasë materiale të zërave të ngjashëm. Zërat që nuk janë të së njëjtës natyrë ose funksion duhet të paraqiten veçmas me përjashtim të rastit nëse janë jo-materiale.

30 Pasqyrat financiare dalin si rezultat i përpunimit të një numri të madh transaksionesh ose ngjarjesh të tjera të cilat grupohen në klasa në përputhje me natyrën ose funksionin e tyre. Faza finale e procesit të bashkimit dhe klasifikimit është paraqitja e të dhënave të përmbledhura dhe të klasifikuara, të cilat formojnë zërat në pasqyrat financiare. Nëse një zë nuk është individualisht material, ai bashkohet me zëra të tjerë në pasqyrat përkatëse ose në shënimet shpjeguese. Një zë që nuk është i mjaftueshëm material për të siguruar një paraqitje të veçantë në këto pasqyra mund të jetë gjithsesi i mjaftueshëm material për t'u paraqitur veçmas në shënimet shpjeguese.

30A Gjatë zbatimit të këtij Standardi dhe të të tjerëve, njësia ekonomike duhet të përcaktojë, duke marrë në konsideratë të gjitha faktet dhe rrethanat e rëndësishme, sesi do të bashkojë informacionin në pasqyrat financiare dhe shënimet shpjeguese që i shoqërojnë. Njësia ekonomike nuk duhet të reduktojë kuptueshmërinë e pasqyrave të saj financiare duke fshehur informacion material pas informacionit jomaterial ose duke bashkuar zëra materialë që kanë natyra dhe funksione të ndryshme.

31 Disa SNRF specifikojnë informacionin që duhet të paraqitet në pasqyrat financiare dhe shënimet shpjeguese që i shoqërojnë. Njësia ekonomike nuk nevojitet të japë informacionin shpjegues specifik të kërkuar nga një SNRF nëse informacioni që rezulton nga ky nuk është material. Kjo vlen edhe në rastin kur Standardi përmban një listë me kërkesa specifike ose i përshkruan ato si kërkesat minimale. Njësia ekonomike duhet

të marrë në konsideratë dhënien e informacioneve shpjeguese shtesë nëse vetëm pajtueshmëria me kërkesa të caktuara të SNRF nuk u mundëson përdoruesve të kuptojnë ndikimin e transaksioneve të caktuara, ngjarjeve dhe kushteve të tjera, në pozicionin financiar dhe performancën financiare të saj.

...

Informacione për t'u paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar

54 ~~Të pakten~~ Pasqyra e pozicionit financiar duhet të përfshijë zërat që paraqesin shumat në vijim:

(a) ...

55 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë nënzëra (duke përfshirë vecmas zërat e radhitur në paragrafin 54), titujt dhe nëntotale shtesë në pasqyrën e pozicionit financiar nëse një paraqitje e tillë është e rëndësishme për të kuptuar pozicionin financiar të njësisë ekonomike.

55A Nëse një njësi ekonomike paraqet nëntotale në përputhje me paragrafin 55, këto nëntotale duhet:

(a) të përfshihen në nënzërat e shumave të njohura dhe matura në përputhje me SNRF;

(b) të paraqiten dhe identifikohen në një mënyrë që nënzëri përbërës i nëntotalit të jetë i qartë dhe i kuptueshëm;

(c) të jenë të qëndrueshme nga periudha në periudhë, në përputhje me paragrafin 45; dhe

(d) të mos paraqiten më dukshëm se nëntotale dhe totale e kërkuara në SNRF për pasqyrën e pozicionit financiar.

...

Informacione për t'u paraqitur në seksionin e të ardhurave të tjera përmbledhëse

82A Seksioni i të ardhurave të tjera përmbledhëse duhet të përmbajë nënzëra ~~për shumat e të ardhurave të tjera përmbledhëse për periudhën, të klasifikuara sipas natyrës (përfshirë pjesën e të ardhurave të tjera përmbledhëse në pjesëmarrjet dhe shoqëritë e përbashkëta të kontabilizuara sipas metodës së kapitalit neto) dhe të grupuara në atë mënyrë që në përputhje me SNRF të e tjera për periudhën të:~~

(a) zërave të të ardhurave të tjera përmbledhëse (duke përjashtuar shumat e paragrafit (b)), të klasifikuara sipas natyrës dhe të grupuara në atë mënyrë që në përputhje me SNRF-të e tjera:

(a)(i) nuk do të riklasifikohen më pas në rezultat; dhe

(b)(ii) do të riklasifikohen më pas në rezultat nëse plotësohen kushte të caktuara.

(b) pjesës së të ardhurave të tjera përmbledhëse nga pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta të trajtuara sipas metodës së kapitalit neto, vecmas nga pjesa e zërave që në përputhje me SNRF-të e tjera:

(i) nuk do të riklasifikohen më pas në rezultat; dhe

(ii) do të riklasifikohen më pas në rezultat nëse plotësohen kushte të caktuara.

...

85 Njësia ekonomike duhet të paraqesë nënzëra (duke përfshirë vecmas zërat e radhitur në paragrafin 82), titujt dhe nëntotale shtesë në pasqyrën(at), që paraqet fitimin ose humbjen dhe të ardhurat e tjera përmbledhëse nëse një paraqitje e tillë është e rëndësishme për të kuptuar performancën financiare të njësisë ekonomike.

85A Nëse një njësi ekonomike paraqet nëntotale në përputhje me paragrafin 85, këto nëntotale duhet:

(a) të përfshihen në nënzërat e shumave të njohura dhe matura në përputhje me SNRF;

(b) të paraqiten dhe identifikohen në një mënyrë që nënzëri përbërës i nëntotalit të jetë i qartë dhe i kuptueshëm;

(c) të jenë të qëndrueshme nga periudha në periudhë, në përputhje me paragrafin 45; dhe

(d) të mos paraqiten më dukshëm se nëntotale dhe totale e kërkuara në SNRF për pasqyrën(at) që paraqet fitimin ose humbjen dhe të ardhurat e tjera përmbledhëse.

85B Njësia ekonomike duhet të paraqesë në pasqyrën ose pasqyrat e fitimit apo humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse nënërat që rakordojnë nëntotalet e paraqitura në përputhje me paragrafin 85 me nëntotalet ose totalet e kërkuara nga SNRF për këtë pasqyrë ose këto pasqyra.

...

Struktura

112 Shënimet shpjeguese duhet të:

- (a) paraqesin informacion mbi bazën e përgatitjes së pasqyrave financiare dhe mbi politikat specifike kontabël të përdorura, në përputhje me paragrafët 117-124;
- (b) japin informacion shpjegues të kërkuar nga SNRF-të i cili nuk është paraqitur diku tjetër në pasqyrat financiare; dhe
- (c) japin informacion shtesë që nuk është paraqitur në pasqyrat financiare, por është i rëndësishëm për të kuptuar cilindo prej tyre.

113 Njësia ekonomike duhet t'i paraqesë shënimet shpjeguese në mënyrë të organizuar (sistematike), për sa kohë që kjo është e mundur. Kur përcakton një mënyrë organizimi, njësia ekonomike duhet të marrë në konsideratë efektin në kuptueshmërinë dhe krahasueshmërinë e pasqyrave të saj financiare. Njësia ekonomike duhet të referojë në mënyrë të kryqëzuar çdo zë në pasqyrën e pozicionit financiar, në pasqyrën ose pasqyrat e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse, në pasqyrën e ndryshimeve në kapitalin neto dhe në pasqyrën e fluksit të mjeteve monetare, me informacionin përkatës në shënimet shpjeguese.

114 Një njësi ekonomike zakonisht paraqet shënimet shpjeguese në rendin që paraqitet në vijim, i cili ndihmon përdoruesit të kuptojnë pasqyrat financiare dhe t'i krahasojnë ato me pasqyra financiare të njësive ekonomike të tjera: Në vijim jepen disa shembuj të renditjes ose grupimit sistematik të shënimeve shpjeguese:

- (a) vënia në dukje e pjesëve të aktivitetit të njësive ekonomike të cilat ajo i konsideron si më të rëndësishme për të kuptuar pozicionin financiar dhe performancën financiare të saj, të tilla si grupimi bashkë i informacionit rreth aktiviteteve të caktuara të shfrytëzimit;
- (b) grupimi bashkë i informacionit rreth zërave të matur në mënyrë të ngjashme të tilla si aktivitetet e matura me vlerën e drejtë; ose
- (c) ndjekja e një rendi për nënërat në pasqyrën ose pasqyrat e fitimit apo humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse si dhe pasqyrën e pozicionit financiar, të tillë si:
 - (a)(i) një deklaratë për pajtueshmërinë me SNRF-të (shih paragrafin 16);
 - (b)(ii) ~~një përmbledhje e~~ politikave kryesore kontabël të zbatuara (shih paragrafin 117);
 - (c)(iii) informacion mbështetës për zërat e paraqitur në pasqyrat e pozicionit financiar, në pasqyrat e fitimit apo humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse, në pasqyrën e ndryshimeve në kapital si dhe pasqyrën e fluksit monetar sipas radhës së paraqitjes së secilës pasqyrë dhe secilit zë; dhe

dhënie e informacionesh shpjeguese të tjera duke përfshirë: (1) detyrimet e kushtëzuara (shih SNK 37) dhe angazhimet kontraktuale të panjohura; dhe

 - (ii)(2) informacionet shpjeguese jo-financiare p.sh. objektivat dhe politikat e njësive ekonomike mbi menaxhimin e riskut financiar (shih SNRF 7).

115 [Fshirë] Në disa rrethana mund të jetë e nevojshme ose e dëshirueshme të ndryshohet radha e zërave të eaktuar brenda shënimeve shpjeguese. Për shembull, informacioni për ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në rezultat mund të kombinohet me informacionin lidhur me maturimin e instrumenteve financiare, ndonëse paraqitja e parë lidhet me pasqyrën ose pasqyrat e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse dhe e dyta lidhet me pasqyrën e gjendjes financiare. Pavarësisht kësaj një njësi ekonomike duhet të mbaje një strukturë sistematike për shënimet shpjeguese për sa kohë që kjo është e zbatueshme.

116 Njësia ekonomike mund t'i paraqesë shënimet shpjeguese, që japin informacion mbi bazën e përgatitjes së pasqyrave financiare dhe politikave specifike kontabël, si një përbërës i veçantë i pasqyrave financiare.

Dhënie informacionesh shpjeguese për politikat kontabël

- 117 Për politikat kryesore kontabël ~~përmbledhës~~ të saj njësia ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues në vijim:
- (a) bazën (ose bazat) e matjes të përdorura në përgatitjen e pasqyrave financiare; dhe
 - (b) politikat e tjera kontabël të përdorura që janë të rëndësishme për kuptimin e pasqyrave financiare.
- 118 Është e rëndësishme që njësia ekonomike të informojë përdoruesit mbi bazën ose bazat e matjes të përdorura në pasqyrat financiare (për shembull, kosto historike, kosto aktuale, vlera neto e realizueshme, vlera e drejtë ose shumë e rikuperueshme) sepse baza mbi të cilën njësia përgatit pasqyrat financiare ndikon në mënyrë të rëndësishme analizat e përdoruesve. Nëse është përdorur më shumë se një bazë matjeje në pasqyrat financiare, për shembull, kur klasa të caktuara të aktiveve rivlerësohen, është e mjaftueshme të jepet një informacion i kategorive të aktiveve dhe detyrimeve ndaj të cilëve është zbatuar secila bazë matje.
- 119 Kur vendos nëse një politikë kontabël e caktuar duhet të shpjegohet ose jo, drejtimi merr në konsideratë nëse informacionet shpjeguese do t'u vijnë në ndihmë përdoruesve për të kuptuar sesi transaksionet, ngjarjet dhe kushtet e tjera pasqyrohen në performancën financiare dhe pozicionin financiar të raportuar. Çdo njësi ekonomike merr në konsideratë natyrën e operacioneve të saj dhe politikat që përdoruesit e pasqyrave financiare të saj presin të shohin të shpjeguara për atë lloj njësie ekonomike. Dhënia e informacioneve shpjeguese për politikat kontabël të caktuara është veçanërisht e dobishme për përdoruesit nëse këto politika zgjidhen mes alternativave të lejuara nga SNRF-të. Një shembull është dhënia e informacioneve shpjeguese nëse një njësi ekonomike përdor metodën e vlerës së drejtë ose metodën e koston për aktivet materiale afatgjata të investuara të saj (shih SNK 40 Aktiv Afatgjatë Material i Investuar). Disa SNRF kërkojnë në mënyrë specifike dhënie të informacioneve shpjeguese për politika kontabël të caktuara, përfshirë zgjedhjet e bëra nga drejtimi mes politikave të ndryshme që lejojnë standardet. Për shembull, SNK 16 kërkon dhënie informacioni shpjegues për bazat e matjes të përdorura për klasat e aktiveve afatgjata materiale (tokë, ndërtesa, makineri e pajisje).
- 120 ~~[Fshirë]Çdo njësi ekonomike merr në konsideratë natyrën e operacioneve të saj dhe politikat që përdoruesit e pasqyrave financiare të saj presin të shohin të shpjeguara për atë lloj njësie ekonomike. Për shembull, nga një njësi ekonomike, subjekt i tatimit mbi të ardhurat, pritet që të japë informacion shpjegues lidhur me politikat e saj kontabël për tatimet mbi të ardhurat, përfshirë ato që zbatohen për aktivet dhe detyrimet për tatime të shtyra. Nëse njësia ekonomike ka operacione të rëndësishme jashtë vendit ose transaksione në monedhë të huaj, përdoruesit e pasqyrave financiare presin që ajo të japë informacione shpjeguese lidhur me politikat kontabël për njohjen e fitimeve dhe humbjeve nga kurset e këmbimit.~~
- 121 Një politikë kontabël mund të jetë e rëndësishme për shkak të natyrës së operacioneve të njësive ekonomike edhe pse shumat për periudhën aktuale dhe paraardhëse nuk janë materiale. Është e përshtatshme të jepet informacion shpjegues edhe për çdo politikë kontabël të rëndësishme që nuk është kërkuar në mënyrë specifike nga SNRF-të, por është zgjedhur dhe zbatohet në përputhje me SNK 8.
- 122 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues, ~~në përmbledhjen~~ bashkë me politikat kontabël kryesore ose shënimet e tjera shpjeguese të saj, mbi gjykimet, përveç atyre që përfshijnë vlerësimet (shiko paragrafin 125), që drejtimi ka bërë në procesin e zbatimit të politikave kontabël të njësive dhe që kanë efektin më të rëndësishëm në vlerat e njohura në pasqyrat financiare.

...

Periudha kalimtare dhe data e hyrjes në fuqi

...

- 139P Iniciativë mbi Dhënie Informacionesh Shpjeguese(Ndryshime në SNK 1), i publikuar në Dhjetor 2014, ndryshoi paragrafët 10, 31, 54–55, 82A, 85, 113–114, 117, 119 dhe 122, shtoi paragrafët 30A, 55A dhe 85A–85B dhe fshiu paragrafët 115 dhe 120. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Lidhur me këto ndryshime, njësive ekonomike nuk u kërkohet të japin informacionin shpjegues të përcaktuar në paragrafët 28–30 të SNK 8.

Ndryshimet pasuese në Standardet e tjera

SNRF 7 Instrumentet financiare: Dhënia e Informacioneve Shpjeguese

është ndryshuar paragrafi 21 dhe është shtuar paragrafi 44BB. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Politikat kontabël

- 21 Në përputhje me paragrafin 117 të SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare* (siç është rishikuar në vitin 2007), njësia ekonomike jep informacion shpjegues, ~~në përmbledhjen~~ mbi politikat kryesore kontabël ~~të saj,~~ duke përfshirë bazën (ose bazat) e matjes të përdorur në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe politika të tjera kontabël që janë të rëndësishme për kuptimin e pasqyrave financiare.

...

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

...

- 44BB *Iniciativë mbi Dhënie Informacionesh Shpjeguese* (Ndryshime në SNK 1), i publikuar në Dhjetor 2014, ndryshoi paragrafët 21 dhe B5. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi i këtyre ndryshimeve për periudha më të hershme.

Në shtojcën B, është shtuar paragrafi B5. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Dhënie informacionesh të tjera shpjeguese – politikat kontabël (paragrafi 21)

- B5 Paragrafi 21 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për bazën (ose bazat) e matjes të përdorur në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe për politikat kontabël të tjera të përdorura, të cilat janë të rëndësishme për të kuptuar pasqyrat financiare. Për instrumentet financiare, dhënie informacionesh shpjeguese të tilla mund të përfshijnë:

(a) ...

Paragrafi 122 i SNK 1 (rishikuar në 2007) kërkon gjithashtu që njësitë ekonomike të japin informacion shpjegues, ~~në përmbledhje të bashkë me~~ politikat kontabël të rëndësishme të tyre ose në shënimet e tjera, mbi gjykimet, përveç atyre që përfshijnë vlerësimet, që ka bërë drejtimi në procesin e zbatimit të politikave kontabël të njësisë ekonomike dhe që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare.

SNK 34 Raportim Financiar i Ndërmjetëm

Paragrafi 5 është ndryshuar dhe është shtuar paragrafi 57. Teksti i fshirë është vijëzuar në mes dhe teksti i ri është nënvizuar.

Përmbajtja e raportimit financiar të ndërmjetëm

- 5 Sipas përkufizimit në SNK 1, një paketë e plotë të pasqyrave financiare përfshin përbërësit në vijim:
- ...
- (e) shënimet, që përfshijnë një përmblendje politikat kontabël më të rëndësishme dhe shënime të tjera shpjeguese;
- ...

Data e hyrjes në fuqi

- ...
- 57 *Iniciativë mbi Dhënie Informacionesh Shpjeguese* (Ndryshime në SNK 1), i publikuar në Dhjetor 2014, ndryshoi paragrafin 5. Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Lejohet zbatimi i këtij ndryshimi për periudha më të hershme.

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 14
Llogaritë e Shtyra për Arsye Rregullatore

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 14

Llogaritë e Shtyra për Arsyë Rregullatore

Objektivi

- 1 Objektivi i këtij Standardi qëndron në përcaktimin e kërkesave për raportimin financiar të *tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore* që ndeshen në rastin e njësisë ekonomike që ofrojnë tek klientët mallra ose shërbime të cilat janë subjekt i *rregullimit të normës (tarifës)*.
- 2 Për plotësimin e këtij objektivi, Standardi kërkon:
 - (a) ndryshime të kufizuara në politikat kontabël të zbatuara në përputhje me parimet kontabël përgjithësisht të pranura të mëparshme (*PPPK të mëparshme*) për tepricat e llogarive të shtyra për qëllime rregullatore, të cilat lidhen kryesisht me paraqitjen e këtyre llogarive; dhe
 - (b) dhënie informacionesh shpjeguese që:
 - (i) identifikojnë dhe shpjegojnë shumat e njohura në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike lidhur me rregullimin e normës (tarifës); dhe
 - (ii) ndihmojnë përdoruesit e pasqyrave financiare të kuptojnë shumën, kohën dhe pasigurinë e flukseve të ardhshme monetare nga çdo tepricë në llogaritë e shtyra për arsye rregullatore të njohur.
- 3 Kërkesat e këtij Standardi lejojnë që njësitë ekonomike brenda objektit të tij kur zbatojnë SNRF-të, të vijojnë trajtimin e tepricave për llogaritë e shtyra për arsye rregullatore në pasqyrat financiare të tyre në përputhje me PPPK-të e mëparshme, duke respektuar kufizimin e ndryshimeve të cilësuar në paragrafin 2 mësipërme.
- 4 Gjithashtu Standardi paraqet dhe disa përjashtime për ose nga kërkesat e Standardeve të tjera. Të gjitha kërkesat specifike për raportimin e tepricave të llogarive të shtyra dhe çdo përjashtim për ose nga kërkesat e Standardeve të tjera lidhur me këto teprica përfshihen në këtë Standard dhe jo në Standardet e tjera.

Objekti

- 5 Një njësi ekonomike lejohet të zbatojë kërkesat e këtij Standardi në *pasqyrat e saj financiare të para sipas SNRF-ve nëse dhe vetëm nëse*:
 - (a) **realizon aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme; dhe**
 - (b) **njeh shumat që plotësojnë përkufizimin e tepricave të shtyra për arsye rregullatore në pasqyrat e saj financiare në përputhje me PPPK-të e mëparshme.**
- 6 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat e këtij Standardi në *pasqyrat e saj financiare për periudhat e mëpasshme, nëse dhe vetëm nëse, në pasqyrat e saj të para sipas SNRF-ve, ka zgjedhur të zbatojë kërkesat e këtij Standardi për njohjen e tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore.*
- 7 Ky Standard nuk trajton aspektet e tjera të kontabilitetit të njësisë ekonomike të angazhuara në aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme. Nëse janë të zbatueshme kërkesat e këtij Standardi, çdo shume që lejohet ose kërkohet të njihet si aktiv ose detyrim në përputhje me Standardet e tjera, nuk duhet të përfshihet në shumat e klasifikuara si teprica të llogarive të shtyra për arsye rregullatore.
- 8 Një njësi ekonomike që është brenda objektit të këtij Standardi dhe zgjedh ta zbatojë atë, duhet të zbatojë të gjitha kërkesat e Standardit për të gjitha tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore që vijnë nga aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme.

Njohja, matja, zhvlerësimi dhe çregjistrimi

Përfashtime të përkohshme nga paragrafi 11 i SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*

- 9 Nëse një njësi ekonomike që realizon aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme, është brenda objektit të këtij Standardi dhe zgjedh ta zbatojë atë, duhet të zbatojë paragrafët 10 dhe 12 të SNK 8 kur përpilon politikat e saj kontabël për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore.
- 10 Paragrafët 11–12 të SNK 8 specifikojnë burimet e kërkesave dhe udhëzimeve që drejtimit i kërkohet ose i lejohet të marrë në konsideratë gjatë përpilimit të një politike kontabël për një zë, nëse asnjë SNRF nuk gjen zbatim specifik për atë zë. Ky Standard e përjashton një njësi ekonomike nga zbatimi i paragrafit 11 të SNK 8 për politikat e saj kontabël për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore. Për pasojë, njësitë ekonomike që njohin tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore si zëra individualë ose si pjesë e vlerës kontabël neto të aktiveve ose detyrimeve të tjera në përputhje me PPPK-të e mëparshme të tyre, lejohen të vijnë njohjen e këtyre tepricave në përputhje me këtë Standard sipas përjashtimit në paragrafin 11 të SNK 8 me kushtin e ndryshimeve në paraqitje të kërkuara nga paragrafët 18–19 të këtij Standardi.

Vijimësia e politikave kontabël ekzistuese

- 11 Gjatë zbatimit për herë të parë të këtij Standardi, një njësi ekonomike duhet të vijnë zbatimin e politikave kontabël sipas PPPK-ve të mëparshme të saj për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore me përjashtim të ndryshimeve të kërkuara nga paragrafët 13–15. Megjithatë, paraqitja e shumave të tilla duhet të plotësojë kërkesat për paraqitje të këtij Standardi, të cilat mund të kërkojnë ndryshime nga politikat e PPPK-ve të mëparshme të njësisë ekonomike për paraqitjen (shih paragrafët 18–19).
- 12 Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë politikat e përcaktuara në përputhje me paragrafin 11, në të njëjtën mënyrë edhe në periudhat vijuese me përjashtim të ndryshimeve të lejuara nga paragrafët 13–15.

Ndryshimet në politikat kontabël

- 13 Njësia ekonomike nuk duhet t'i ndryshojë politikat e saj kontabël me qëllim njohjen për herë të parë të tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore. Një njësi ekonomike mund t'i ndryshojë politikat e veta kontabël për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore vetëm nëse ky ndryshim i bën pasqyrat financiare më përkatëse për nevojat e përdoruesve në marrjen e vendimeve ekonomike dhe jo më pak të besueshme¹, ose më të besueshme në jo më pak përkatëse për këto nevoja. Njësia ekonomike gjykon mbi përkatësinë dhe besueshmërinë sipas kriterit të paragrafit 10 të SNK 8.
- 14 Ky Standard nuk i përjashton njësitë ekonomike nga zbatimi i paragrafëve 10 ose 14–15 të SNK 8 për ndryshimet në politikat kontabël. Për të justifikuar ndryshimin e politikave të saj kontabël për tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore, një njësi ekonomike duhet të tregojë se si pasojë e ndryshimit pasqyrat financiare do t'i plotësojnë më mirë kërkesat në paragrafin 10 të SNK 8. Megjithatë nuk nevojitet që ndryshimi të sigurojë një pajtim të plotë me këto kritere për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore.
- 15 Paragrafët 13–14 zbatohen si për ndryshimet e bëra gjatë zbatimit për herë të parë të këtij Standardi ashtu dhe për ndryshimet e bëra gjatë periudhave pasuese të raportimit.

Ndërveprimi me Standardet e tjera

- 16 Çdo përjashtim specifik, kërkesa për përjashtim ose kërkesa shtesë mbi lidhjen e këtij Standardi me Standarde tjera paraqiten në këtë Standard (shih paragrafët B7–B28). Në mungesë të një përjashtimi

1

Në Shtator 2010, BSNK zëvendësoi Kuadrin për Përgatitjen dhe Paraqitjen e Pasqyrave Financiare me Kuadrin Konceptual për Raportimin Financiar. Termi "paraqitje besnike" përfshin karakteristikat kryesore të termit që në Kuadrin e vjetër thirrej "besueshmëria". Kërkesa në paragrafin 13 të këtij Standardi mbështetet në kërkesat e SNK 8, që ruan termin "i besueshëm".

të tillë, kërkesë për përjashtim ose kërkesë shtesë, Standardet e tjera duhet të zbatohen për tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore në të njëjtën mënyrë si për aktivet, detyrimet, të ardhurat dhe shpenzimet e njohura në përputhje me Standardet e tjera.

- 17 Në disa raste, mund të jetë e nevojshme që për të pasqyruar në mënyrë të përshtatshme në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike tepricën e një llogarie të shtyrë për arsye rregullatore të matur në përputhje me politikat kontabël të përcaktuara sipas paragrafëve 11–12, të zbatohet një Standard tjetër. Për shembull, njësia ekonomike mund të ketë aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme në një vend të huaj ku transaksionet dhe tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore shprehen në një monedhë që nuk është monedha funksionale e njësisë ekonomike raportuese. Tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore dhe ndryshimet në këto teprica konvertohen sipas SNK 21 *Efektet e Ndryshimit në Kurset e Këmbimit*.

Paraqitja

Ndryshimi në paraqitje

- 18 Në paragrafët 20–26, ky Standard prezanton kërkesat për paraqitje për tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore të njohura në përputhje me paragrafët 11–12. Kur zbatohet ky Standard, tepricat e llogarive të shtyra për qëllime rregullatore njihen në pasqyrën e pozicionit financiar, veçmas aktiveve dhe detyrimeve të njohura në përputhje me Standardet e tjera. Këto kërkesa për paraqitje mundësojnë izolimin e ndikimit të kërkesave për raportim financiar të Standardeve të tjera, në njohjen e tepricave të llogarive të shtyra për qëllime rregullatore.
- 19 Përvec zërave që kërkojnë të paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar dhe pasqyrën (pasqyrat) e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare*, një njësi ekonomike që zbaton këtë Standard duhet të paraqesë edhe të gjitha tepricat e llogarive të shtyra për qëllime rregullatore dhe lëvizjet në këto teprica në përputhje me paragrafët 20–26.

Klasifikimi i tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore

- 20 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë si zëra të veçantë në pasqyrën e pozicionit financiar:
- (a) totalin e të gjitha tepricave debitoare të llogarive të shtyra për qëllime rregullatore; dhe
 - (b) totalin e të gjitha tepricave kreditore të llogarive të shtyra për qëllime rregullatore.
- 21 Kur një njësi ekonomike paraqet aktive afatshkurtra dhe afatgjata dhe detyrime afatshkurtra dhe afatgjata, si klasifikime individuale në pasqyrën e saj të pozicionit financiar, ajo nuk duhet t'i klasifikojë totalin e tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore si afatshkurtra ose afatgjata. Por zërat e veçantë të kërkuar në paragrafin 20 duhet të dallohen nga aktivet dhe detyrimet e paraqitura në përputhje me Standardet e tjera, nëpërmjet përdorimit të nën-totaleve të nxjerra para paraqitjes së tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore.

Klasifikimi i lëvizjeve në tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore

- 22 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë në seksionin e të ardhurave të tjera përmbledhëse të pasqyrës së fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera përmbledhëse, lëvizjen neto për periudhën e raportimit të të gjitha tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore që lidhen me zërat e njohur në të ardhurat e tjera përmbledhëse. Zëra të veçantë duhet të përdoren për paraqitjen e lëvizjes neto të lidhur me zërat që në përputhje me Standardet e tjera:
- (a) nuk do të riklasifikohen më pas në rezultat; dhe
 - (b) do të riklasifikohen më pas në rezultat nëse plotësohen kushte të caktuara.
- 23 Njësia ekonomike duhet të paraqesë në seksionin e fitimit ose humbjes të pasqyrës së fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse, ose në pasqyrën e veçantë të fitimit ose humbjes, një zë të veçantë për pjesën e mbetur të lëvizjes neto të të gjitha tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore për periudhën raportuese, me përjashtim të lëvizjeve që nuk pasqyrohen në fitim ose humbje, si psh shumat që vijnë nga blerja. Ky zë i veçantë duhet të dallohet nga të ardhurat dhe shpenzimet e paraqitura në përputhje me Standardet e tjera nëpërmjet përdorimit të nën-totaleve të nxjerra para lëvizjes neto të tepricave të llogarive të shtyra për arsye rregullatore.

- 24 Njësia ekonomike që njeh një aktiv tatimi të shtyrë ose një detyrim tatimi të shtyrë si pasojë e njohjes së tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, duhet të paraqesë aktivin (detyrimin) për tatime të shtyra që rezultojnë dhe lëvizjen përkatëse të tij bashkë me tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore dhe lëvizjet në këto teprica dhe jo të përfshirë në totalin e paraqitur në përputhje me SNK 12 *Tatimet mbi të ardhurat* për aktivet (detyrimet) për tatime të shtyra dhe shpenzimet (të ardhurat) për tatime (shih paragrafët B9–B12).
- 25 Nëse njësia ekonomike paraqet një operacion jo të vijueshëm ose një grup të nxjerrë jashtë përdorimit në përputhje me SNRF 5 *Aktive Afatgjata të Mbajtura për Shitje dhe Veprimtaritë e Ndërprera*, ajo duhet të paraqesë çdo tepricë llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore që i takon si dhe lëvizjen neto në këto teprica, nëse është e zbatueshme, bashkë me tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore dhe lëvizjet në këto teprica dhe jo brenda grupeve të nxjerra jashtë përdorimit ose operacioneve jo të vijueshme.
- 26 Nëse një njësi ekonomike paraqet fitimet për aksion në përputhje me SNK 33 *Fitimet për Aksion*, ajo duhet të paraqesë edhe fitimet bazë dhe të pakësuara për aksion, të llogaritura sipas shumave të fitimeve të përcaktuara në SNK 33 por duke përjashtuar lëvizjet e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore (shih paragrafët B13–B14).

Dhënia e informacioneve shpjeguese

Objektivi

- 27 Njësia ekonomike që zgjedh të zbatojë këtë Standard duhet të japë informacione shpjeguese të cilat u mundësojnë përdoruesve të vlerësojnë:
- (a) natyrën dhe risqet e lidhura me rregullimin e normës (tarifës) që përcakton çmimin për klientët për të mirat dhe shërbimet që ofron njësia ekonomike dhe
 - (b) efektet e këtyre normave rregulluese mbi pozicionin e saj financiar, performancën financiare dhe flukset e mjeteve monetare.
- 28 Çdo dhënie informacionesh shpjeguese e paraqitur në paragrafët 30–36, e cila nuk konsiderohet e rëndësishme për plotësimin e objektivit në paragrafin 27, mund të hiqet nga pasqyrat financiare. Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese sipas kërkesave në paragrafët 30–36 është e pamjaftueshme për të plotësuar objektivin në paragrafin 27, njësia ekonomike duhet të japë informacion shtesë për të plotësuar këtë objektiv.
- 29 Për të realizuar objektivin në paragrafin 27, një njësi ekonomike merr në konsideratë të gjitha sa më poshtë:
- (a) nivelin e detajimit të nevojshëm të hollësive për të përmbushur kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese;
 - (b) nivelin e rëndësisë që duhet t'u jepet kërkesave të ndryshme;
 - (c) sa grupime apo ndarje zërash duhen bërë; dhe
 - (d) nëse përdoruesit e pasqyrave financiare kanë nevojë për informacion shtesë për të vlerësuar informacionin sasior të shpjeguar.

Shpjegimi i aktiviteteve subjekt i rregullimit të normës (tarifës)

- 30 Për të ndihmuar përdoruesit e pasqyrave financiare që të kuptojnë natyrën dhe risqet e lidhura me aktivitetet me normë (tarifë) të rregullueshme të njësisë ekonomike, kjo e fundit duhet që për çdo tip të aktiviteteve me normë (tarifë) të rregullueshme, të japë informacion shpjegues:
- (a) një përshkrim të shkurtër të natyrës dhe madhësisë së aktiviteteve me normë (tarifë) të rregullueshme dhe natyrës së procesit rregullator të vendosjes së normave (tarifave).
 - (b) identitetin e entitetit rregullator të normës (tarifës). Nëse enti rregullator i normës (tarifës) është një palë e lidhur (sipas përkufizimit në SNK 24 *Dhënie e Informacioneve Shpjeguese mbi Palët e Lidhura*), njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt së bashku me një shpjegim sesi është lidhur;
 - (c) sesi rreziqet dhe pasiguria ndikojnë mbi rikuperimin e ardhshëm të çdo klase (d.m.th çdo lloji kostoje apo të ardhure) teprice llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore ose

anullimin e çdo klase teprice llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, për shembull:

- (i) rreziku lidhur me kërkesën (për shembull ndryshimet në shijet e klientëve, praninë e burimeve të tjera të ofertës ose niveli i konkurrencës);
- (ii) rreziku rregullator (për shembull, paraqitja ose miratimi i një aplikimi për vendosje norme ose vlerësimi i njësisë ekonomike mbi ndërhyrjet e ardhshme të pritshme të autoritetit rregullator); dhe
- (iii) rreziqet e tjera (për shembull, rreziku i kurseve të këmbimit ose rreziqet e tjera të tregut).

- 31 Dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafi 30 duhet të jepet në pasqyrat financiare ose drejtpërdrejt në shënimet shpjeguese ose të përfshihet nëpërmjet referencës së kryqëzuar me pasqyrat financiare në pasqyra të tjera, të tilla si komentet e menaxhimit ose raporti i rrezikut, që janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat terma si pasqyrat financiare dhe në të njëjtën kohë. Pasqyrat financiare nuk janë të plota nëse këto informacione nuk përfshihen në to drejtpërdrejt ose nëpërmjet referencës së kryqëzuar.

Shpjegimi i shumave të njohura

- 32 Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për bazën e njohjes dhe çregjistrimit të tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Gjithashtu ajo duhet të japë informacion shpjegues për matjen fillestare dhe të mëpasshme të tyre, përfshirë mënyrën e vlerësimit për rikuperim dhe shpërndarjen e çdo humbjeje nga zhvlerësimi.
- 33 Për secilin lloj të aktiviteteve me normë (tarifë) të rregullueshme, njësia ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues në vijim për çdo klasë teprice llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore:
- (a) një rakordim në formë tabele të vlerës kontabël (neto) në fillim dhe në fund të periudhës, me përjashtim të rastit kur një format tjetër është më i përshtatshëm. Njësia ekonomike duhet të përdorë gjykimin për të përcaktuar nivelin e përshtatshëm të hollësive (shih paragrafët 28–29), por përbërësit në vijim janë zakonisht të rëndësishëm:
 - (i) shumat e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar në periudhën aktuale si teprica llogarish për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore;
 - (ii) shumat e njohura në pasqyrën (pasqyrat) e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave të tjera përmbledhëse që lidhen me tepricat e rikuperuara (ndonjëherë përshkruhen si të amortizuara) ose të anuluar në periudhën aktuale; dhe
 - (iii) shumat e tjera, të identifikuar veçmas, të cilat kanë ndikuar në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, si zhvlerësimet, zërat e blerë ose të supozuar në një kombinim biznesi, zërat e nxjerrë jashtë përdorimit ose efektet e ndryshimeve në kurset e këmbimit ose normat e skontimit;
 - (b) normën e kthimit ose të skontimit (përfshirë një normë zero ose një interval normash nëse është e zbatueshme) të përdorur për të reflektuar vlerën në kohë të parasë që është e zbatueshme për çdo klasë teprice llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore; dhe
 - (c) periudhat e mbetura gjatë të cilave njësia ekonomike pret të rikuperojë (ose amortizojë) vlerën kontabël (neto) të çdo klase tepricash debitore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore ose të anulojë çdo klase tepricash kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore.
- 34 Nëse rregullimi i normës ndikon shumat dhe kohën e shpenzimeve (të ardhurave) të tatimeve mbi të ardhurat, njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues mbi ndikimin e rregullimit të normës në shumat aktuale dhe të shtyra të tatimit të njohur. Gjithashtu njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues të veçantë për çdo tepricë llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore që lidhet me tatimet dhe lëvizjet përkatëse në atë tepricë.
- 35 Nëse njësia ekonomike jep informacione shpjeguese sipas SNRF 12 *Dhënia e Informacionit Shpjegues mbi Interesat në Njësitë e Tjera Ekonomike* mbi interesin në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të lidhur që ka aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme dhe tepricat përkatëse të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore njihen në përputhje me këtë Standard, njësia duhet të japë informacion shpjegues edhe për shumat e përfshira në tepricat debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore dhe lëvizjen neto të këtyre tepricave që lidhen me këto interesa (shih paragrafët B25–B28).

- 36 Nëse njësia ekonomike arrin në përfundimin se teprica e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore nuk është më plotësisht e rikuperueshme ose e kthyeshme, ajo duhet të japë informacion shpjegues për këtë fakt, arsyet pse nuk është e rikuperueshme ose e kthyeshme dhe shumën me të cilën është pakësuar teprica e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore.

Shtojca A

Termt e përkufizuara

Kjo shtojcë është pjesë integrale e Standardit.

Pasqyrat e para financiare sipas SNRF-ve	Pasqyrat e para financiare në të cilat një njësi ekonomike përdor për herë të parë Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF-të) nëpërmjet një deklarate të qartë dhe pa rezerva të pajtueshmërisë me SNRF-të.
Adoptues për herë të parë	Një njësi ekonomike që paraqet për herë të parë pasqyrat financiare të saj sipas SNRF-ve .
PPPK – të e mëparshme	Baza e kontabilitetit të adoptuesit për herë të parë e përdorur deri para adoptimit të SNRF-ve.
Aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme	Aktivitete të njësisë ekonomike të cilat janë subjekt i rregullimit të normës (tarifës)
Rregullimi i normës (tarifës)	Kuadër që shërben për të përcaktuar çmimet që mund t'u kërkojnë klientëve për të mirat ose shërbimet e ofruara dhe që është subjekt i mbikëqyrjes dhe/ose miratimit nga një rregullator i normës (tarifës) .
Rregullator i normës (tarifës)	Një autoritet i fuqizuar nga statuti ose ligji për të përcaktuar normën ose një interval normash që një njësi ekonomike duhet të respektojë. Rregullatori i normës (tarifës) mund të jetë një autoritet palë e tretë ose një palë e lidhur me njësinë e ekonomike, përfshirë këshillin drejtues të saj, nëse këtij autoriteti i kërkohet nga statuti ose ligji për të vendosur si normat në interes të klientëve ashtu dhe për të garantuar qëndrueshmërinë financiare të njësisë ekonomike.
Tepricë llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore	Teprica e çdo llogarie shpenzimi (ose të ardhurash) e cila nuk do të njihej si aktiv ose detyrim në përputhje me Standardet e tjera, por që plotëson kriteret e shtyrjes sepse përfshihet ose pritet të përfshihet nga rregullatori i normës (tarifës) në përcaktimin e normës (normave) që mund t'i kërkojnë klientëve.

Shtojca B

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë integrale e Standardit.

Aktivite me normë (tarifë) të rregullueshme

- B1 Zakonisht, rregullimi i normës (tarifës) zbatohet për të gjitha aktivitetet e një njësie ekonomike. Megjithatë, sot për shkak të blerjeve, diversifikimeve dhe liberalizimeve, rregullimi i normës (tarifës) mund të zbatohet vetëm për një pjesë të aktiviteteve të njësisë ekonomike. Kjo sjell si pasojë që njësitë ekonomike të kenë njëkohësisht aktivitete të rregulluara dhe të parregulluara. Ky Standard zbatohet vetëm për aktivitetet me normë (tarifë) të rregullueshme që janë subjekt i kufizimeve statutores ose rregullatore përmes veprimeve të një rregullatori të normës (tarifës), pavarësisht nga lloji i njësisë ekonomike ose industrisë së cilës i përket.
- B2 Një njësi ekonomike nuk duhet të zbatojë këtë Standard për aktivitete të vetë rregulluara, d.m.th. aktivitete që nuk janë subjekt i një kuadri të përcaktimit të çmimeve, i cili mbikëqyr dhe/ose miratohet nga një rregullator i normës (tarifës). Kjo nuk e pengon njësinë ekonomike të zbatojë këtë Standard nëse:
- (a) këshilli drejtues i njësisë ekonomike ose një palë e lidhur përcakton normat në interes të klientëve dhe për të siguruar qëndrueshmërinë financiare të njësisë ekonomike, brenda një kuadri të caktuar të përcaktimit të çmimeve; dhe
 - (b) ky kuadër është subjekt i mbikëqyrjes dhe/ose miratimit nga një autoritet i fuqizuar nga statuti ose ligji.

Vijimësia e politikave kontabël ekzistuese

- B3 Për qëllime të këtij Standardi, teprica e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore përkufizohet si teprica e çdo llogarie shpenzimi (ose të ardhurash) e cila nuk do të njihej si aktiv ose detyrim në përputhje me Standardet e tjera, por që plotëson kriteret e shtyrjes sepse përfshihet ose pritet të përfshihet nga rregullatori i normës (tarifës) në përcaktimin e normës (normave) që mund t'i kërkohej klientëve. Disa zëra të shpenzimeve (të ardhurave) mund të mos merren në konsideratë për normën (normat) e rregulluar sepse, për shembull, shumat nuk pritet të pranohen nga rregullatori i normës ose nuk janë brenda objektit të rregullimit të normës. Për pasojë një zë i tillë njihet si e ardhur ose shpenzim kur ndodh, me përjashtim të rastit kur një Standard tjetër lejon ose kërkon që zëri të përfshihet në vlerën kontabël (neto) të një aktivi ose detyrimi.
- B4 Në disa raste, Standardet e tjera ndalojnë qartazi një njësi ekonomike që të njohë në pasqyrën e pozicionit financiar, teprica të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, të cilat mund të njihen veçmas ose të përfshira në zëra të tjerë si aktivet afatgjata materiale në përputhje me politikën kontabël sipas PPPK-ve të mëparshme. Megjithatë, në përputhje me paragrafin 11 të këtij Standardi, një njësi ekonomike që zgjedh të zbatojë këtë Standard për pasqyrat e saj financiare të para sipas SNRF-ve zbaton përjashtimin e paragrafit 11 të SNK 8 me qëllim që të vijojë zbatimin e politikave kontabël sipas PPPK të mëparshme për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe mosnjohjen e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Politika të tilla kontabël mund të përfshijnë praktikën në vijim, për shembull:
- (a) njohjen e një teprice debitoare të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore kur njësi ekonomike ka një të drejtë, si rezultat i ndërhyrjeve aktuale ose të ardhshme të rregullatorit të normës, të rrisë normat në periudhat e ardhshme me qëllim mbulimin e kostove të lejuara (d.m.th. kostot për të cilat norma e rregulluar synon të ofrojë mbulim).
 - (b) njohjen si tepricë debitoare ose kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, të një shume ekuivalente me çdo humbje ose fitim nga nxjerrja prej përdorimit ose tërheqja e të dy zërave: të aktivitetit afatgjatë material dhe të aktivitetit jomaterial, që pritet të rikuperohet ose anulohet nga normat e ardhshme;
 - (c) njohjen e një teprice kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore kur kërkohej që njësi ekonomike, si pasojë e ndërhyrjeve aktuale ose të ardhshme të rregullatorit të normës, të ulë normat në periudhat e ardhshme me qëllim anulimin e tejkalimit të mbulimit të kostove të lejuara (d.m.th. tepricën e shumave të rikuperueshme të specifikuar nga rregullatori i normës); dhe

- (d) matjen e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore mbi baza jo të aktualizuara ose mbi një bazë të aktualizuar që përdor një normë interesi ose skontimi të specifikuar nga rregullatori i normës.
- B5 Në vijim jepen shembuj të llojeve të kostove që rregullatorët e normës mund të autorizojnë në vendimarrjen e tyre për vendosjen e normave dhe që një njësi ekonomike, si rrjedhim, mund t'i njohë në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore:
- (i) ndryshimet në vëllim ose çmimin e blerjes;
 - (ii) kostot e miratuara lidhur me iniciativat 'energji e gjelbër' (d.m.th tepricat e shumave të kapitalizuara si pjesë e kostos së aktiveve afatgjata materiale në përputhje me SNK 16 *Aktivet Afatgjata Materiale*);
 - (iii) kostot e tjera jo të ngarkueshme drejtpërdrejtë të cilat trajtohen si kosto kapitale për qëllime të rregullimit të normës (por që sipas SNK 16 nuk lejohet të përfshihen në koston e një zëri të aktiveve afatgjata materiale);
 - (iv) kosto të anulimit të projektit;
 - (v) kosto të dëmit nga koha e keqe; dhe
 - (vi) interesi i supozuar (përfshirë shumat e lejuara për fonde të krijuara gjatë ndërtimit të cilat i sigurojnë njësisë ekonomike një kthim në kapitalin neto të pronarit si dhe huadhëniet).
- B6 Zakonisht, tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore përfaqësojnë diferenca kohore mes njohjes së zërave të të ardhurave ose shpenzimeve për qëllime rregullatore dhe njohjes së këtyre zërave për qëllime të raportimit financiar. Nëse njësi ekonomike ndryshon një politikë kontabël në pasqyrat e saj financiare të para sipas SNRF-ve ose gjatë zbatimit fillestar të një Standardi të ri ose të rishikuar, mund të lindin diferenca kohore të reja ose të rishikuara të cilat krijojnë teprica të reja ose të rishikuara të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Ndërsa në paragrafin 13 e cila pengon një njësi ekonomike të ndryshojë politikën e saj kontabël me qëllim që të fillojë njohjen e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, nuk ndalon njohjen e tepricave të reja ose të rishikuara të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, të krijuara për shkak të ndryshimeve të tjera në politikat kontabël të kërkuara nga SNRF-të. Kjo sepse njohja e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore për diferenca kohore të tilla është në pajtim me politikat ekzistuese për njohjen të zbatuara në përputhje me paragrafin 11 dhe nuk përbën politikë të re kontabël. Po ashtu, paragrafi 13 nuk ndalon njohjen e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, të cilat vijnë nga diferenca kohore që nuk ekzistonin në datën menjëherë para kalimit në SNRF por që janë në pajtim me politikat kontabël të njësisë ekonomike të përcaktuara në përputhje me paragrafin 11 (për shembull, kostot e dëmit nga moti i keq).

Zbatimi i Standardeve të tjera

- B7 Një njësi ekonomike që është brenda objektivit të këtij Standardi dhe zgjedh ta zbatojë atë duhet të vijojë zbatimin e politikave kontabël të saj sipas PPPK të mëparshme për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe mosnjohjen e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Por paragrafët 16–17 specifikojnë se në disa raste mund të jetë e nevojshme të zbatohen edhe Standarde të tjera me qëllim që tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore të pasqyrohen në mënyrë të përshtatshme në pasqyrat financiare. Paragrafët në vijim tregojnë sesi Standardet e tjera ndërveprojnë me kërkesat e këtij Standardi. Në mënyrë të veçantë paragrafët në vijim sqarojnë përjashtime specifike për dhe nga Standardet e tjera dhe kërkesa shtesë për paraqitjen dhe dhënien e informacioneve shpjeguese që pritet të jenë të zbatueshme.

Zbatimi i SNK 10 Ngjarje pas Periudhës së Raportimit Financiar

- B8 Mund të jetë e nevojshme që njësi ekonomike të përdorë vlerësime dhe supozime për njohjen dhe matjen e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Për ngjarjet që ndodhin pas fundit të periudhës raportuese dhe para datës kur pasqyrat financiare autorizohen për publikim, njësi ekonomike duhet të zbatojë SNK 10 për të identifikuar nëse këto vlerësime dhe supozime duhet të korrigjohen për të reflektuar këto ngjarje.

Zbatimi i SNK 12 *Tatimet mbi të ardhurat*

- B9 SNK 12 kërkon, me pak përjashtime, që një njësi ekonomike të njohë një detyrim për tatime të shtyra dhe (me plotësimin e disa kushteve) një aktiv për tatime të shtyra për të gjitha diferencat kohore. Një njësi ekonomike subjekt i rregullimit të normës duhet të zbatojë SNK 12 për të gjitha aktivitetet e saj, përfshirë aktivitetet me normë (tarifë) të rregullueshme, për të identifikuar shumën e tatimit mbi të ardhurat që duhet të njihet.
- B10 Në disa skema të rregullimit të normës (tarifës), rregullatori i normës (tarifës) lejon ose i kërkon njësisë ekonomike të rrisë normat e saj të ardhshme me qëllim mbulimin e një pjese ose të të gjithë shpenzimit për tatimin mbi të ardhurat të njësisë ekonomike. Në rrethana të tilla, është e mundur që në përputhje me politikat kontabël të përcaktuara sipas paragrafëve 11–12, njësi ekonomike të njohë në pasqyrën e pozicionit financiar një tepricë llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore lidhur me tatimin mbi të ardhurat. Njohja e kësaj teprice llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore të lidhur me tatimin mbi të ardhurat mund të krijojë një diferencë kohore shtesë për të cilën duhet të njihet një shumë tjetër e tatimit të shtyrë.
- B11 Pavarësisht kërkesave për paraqitje dhe dhënie informacionesh shpjeguese të SNK 12, nëse njësi ekonomike njeh një aktiv ose detyrim për tatime të shtyra si pasojë e njohjes së tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, ajo nuk duhet të përfshijë shumën e tatimit të shtyrë në totalin e tepricave të aktivit (detyrimit) për tatimin e shtyrë. Por njësi ekonomike duhet të paraqesë aktivin (detyrimin) për tatime të shtyra që vjen si pasojë e njohjes së tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore ose:
- (a) bashkë me zërat e paraqitur për tepricat debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore; ose
 - (b) si zë i veçantë, pranë tepricave përkatëse debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore.
- B12 Në mënyrë të ngjashme, nëse një njësi ekonomike njeh lëvizjen e një aktivi (detyrimi) për tatime të shtyra që vjen nga njohja e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, ajo nuk duhet të përfshijë këtë lëvizje në zërin e shpenzimeve (të ardhurave) për tatimet të paraqitur në pasqyrën (pasqyrat) e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me SNK 12. Por njësi ekonomike duhet ta paraqesë lëvizjen në aktivin (detyrimin) për tatime të shtyra që vjen si pasojë e njohjes së tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore ose:
- (a) bashkë me zërat e paraqitur në pasqyrën (pasqyrat) e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave të tjera përmbledhëse për lëvizjet në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore; ose
 - (b) si zë i veçantë pranë zërave përkatës të paraqitur në pasqyrën (pasqyrat) e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave të tjera përmbledhëse për lëvizjet në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore.

Zbatimi i SNK 33 *Fitimet për Aksion*

- B13 Paragrafi 66 i SNK 33 detyron disa njësi ekonomike që të paraqesin, në pasqyrën e fitimit apo humbjes dhe të të ardhurave të tjera përmbledhëse, fitimet bazë dhe të pakësuara për aksion si për fitimin ose humbjen nga operacionet e vazhdueshme ashtu dhe për fitimin ose humbjen që u takon zotëruesve të kapitalit të shoqërisë mëmë. Gjithashtu paragrafi 68 i SNK 33 i kërkon njësisë ekonomike që raporton një operacion jo të vazhdueshëm të japë informacione shpjeguese për shumat bazë dhe të pakësuara për aksion për operacionin jo të vazhdueshëm ose në pasqyrën e fitimit apo humbjes dhe të të ardhurave të tjera përmbledhëse ose në shënimet shpjeguese.
- B14 Për çdo shumë të fitimit për aksion të paraqitur në përputhje me SNK 33, një njësi ekonomike që zbaton këtë Standard duhet të paraqesë shumat shtesë të fitimeve bazë dhe të pakësuara për aksion të llogaritura në të njëjtën mënyrë, me përjashtimin që shumat të mos përfshijnë lëvizjen neto të tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Në përputhje me kërkesat në paragrafin 73 të SNK 33 njësi ekonomike duhet të paraqesë fitimet për aksion të kërkuara nga paragrafi 26 i këtij Standardi me rëndësi të barabartë me fitimet për aksion të kërkuara nga SNK 33, për të gjitha periudhat e paraqitura.

Zbatimi i SNK i 36 Zhvlerësimi i Aktiveve

- B15 Paragrafët 11–12, kërkojnë që njësia ekonomike të vijojë zbatimin e politikave të saj kontabël sipas PPPK-ve të mëparshme për identifikimin, njohjen, matjen dhe anulimin e çdo zhvlerësimi të njohur në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Prandaj SNK 36 nuk zbatohet për teprica të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore tashmë të njohura.
- B16 Por sipas SNK 36 një njësie ekonomike mund t'i duhet të kryejë një test çvlerësimi për njësinë gjeneruese të mjeteve monetare (NJGJMM) që përfshin tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Ky test mund të kërkojë sepse NJGJMM përfshin emrin e mirë ose sepse një ose më shumë tregues të rënies në vlerë të përshkruar në SNK 36, identifikohen si të lidhur me NJGJMM. Në raste të tilla, kërkesat për identifikimin e shumës së rikuperueshme dhe vlerës kontabël (neto) të një NJGJMM jepen në paragrafët 74–79 të SNK 36. Njësia ekonomike duhet të zbatojë këto kërkesa për të përcaktuar nëse ndonjë tepricë e njohur e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore është përfshirë në vlerën kontabël (neto) të NJGJMM për qëllime të testimit për zhvlerësim. Kërkesat e mbetura të SNK 36 duhet të zbatohen për ndonjë humbje nga çvlerësimi të njohur si rezultat i këtij testi.

Zbatimi i SNRF 3 Kombinimet e Biznesit

- B17 Parimi bazë i SNRF 3 është që një blerës i një biznesi njeh aktivet e blera dhe detyrimet e supozuara me vlerën e drejtë të tyre në ditën e blerjes. SNRF 3 parashikon përjashtime të kufizuara për parimin e njohjes dhe të matjes. Paragrafi B18 i këtij Standardi parashikon një përjashtim shtesë.
- B18 Paragrafët 11–12, kërkojnë që njësia ekonomike të vijojë zbatimin e politikave të saj kontabël sipas PPPK-ve të mëparshme për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Prandaj nëse një njësi ekonomike blen një biznes, ajo duhet të zbatojë në pasqyrat e saj financiare të konsoliduara politikat kontabël të përcaktuara në përputhje me paragrafët 11–12 për njohjen dhe matjen e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore të biznesit të blerë në datën e blerjes. Tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore të biznesit të blerë duhet të njihen në pasqyrat financiare të konsoliduara të blerësit në përputhje me politikat kontabël të tij, pavarësisht nëse biznesi i blerë i ka njohur ose jo në pasqyrat e veta financiare këto teprica.

Zbatimi i SNRF 5 Aktive Afatgjata të Mbajtura për Shitje dhe Veprimtaritë e Ndërprera

- B19 Paragrafët 11–12, kërkojnë që njësia ekonomike të vijojë zbatimin e politikave të saj kontabël të mëparshme për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore. Prandaj kërkesat për matjen të SNRF 5 nuk duhet të zbatohen për tepricat e njohura të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore.
- B20 Paragrafi 33 i SNRF 5 kërkon paraqitjen e një shume të vetme për operacionet jo të vijueshme në pasqyrën (pasqyrat) e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera përmbledhëse. Pavarësisht kërkesave të këtij paragrafi, nëse njësia ekonomike zgjedh të zbatojë këtë Standard dhe paraqet një operacion jo të vijueshëm, ajo nuk duhet të përfshijë lëvizjen në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, që vjen nga aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme të operacionit jo të vijueshëm, në zërat që kërkojnë nga paragrafi 33 i SNRF 5. Por njësia ekonomike duhet ta paraqesë lëvizjen në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, që vjen nga aktivitete me normë (tarifë) të rregullueshme të operacionit jo të vijueshëm ose:
- (a) bashkë me zërin e paraqitur për lëvizjet në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, të lidhura me fitimin ose humbjen; ose
 - (b) si zë i veçantë pranë zërit përkatës të paraqitur për lëvizjet në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore të lidhura me fitimin ose humbjen.
- B21 Në mënyrë të ngjashme, pavarësisht kërkesave të paragrafit 38 të SNRF 8, nëse një njësi ekonomike paraqet një grup të nxjerrë jashtë përdorimit, ajo nuk duhet të përfshijë totalin e tepricave debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore që janë pjesë e një grupi të nxjerrë jashtë përdorimit bashkë me zërat e kërkuar nga paragrafi 38 i SNRF 5. Njësia ekonomike duhet të paraqesë totalin e tepricave debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore që janë pjesë e një grupi të nxjerrë jashtë përdorimit ose:

- (a) bashkë me zërat e paraqitur për tepricat debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore; ose
- (b) si zë të veçantë, pranë tepricave përkatëse debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore.

B22 Nëse njësia ekonomike zgjedh të përfshijë tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore dhe lëvizjet në këto teprica, të lidhura me një grup të nxjerrë jashtë përdorimit ose me një operacion jo të vijueshëm, bashkë me zërin përkatës të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, mund të jetë e nevojshme dhënia e informacioneve shpjeguese të veçanta si pjesë e analizës të përshkruar në paragrafin 33 të këtij Standardi për zërat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore.

Zbatimi i SNRF 10 *Pasqyra Financiare të Konsoliduara* dhe SNK 28 *Investimet në Pjesëmarrjet dhe në Sipërmarrjet e Përbashkëta*

B23 Sipas paragrafit 19 të SNRF 10 "një shoqëri mëmë duhet të përgatisë pasqyra financiare të konsoliduara duke përdorur politika kontabël uniforme si për transaksionet, ashtu dhe ngjarjet e tjera në rrethana të ngjashme". Sipas paragrafit 8 të këtij Standardi, nëse një njësi ekonomike është brenda objektit të këtij Standardi dhe zgjedh ta zbatojë atë, duhet të zbatojë edhe të gjitha kërkesat e Standardit për të gjitha tepricat e llogarive të shtyra për arsye rregullatore që vijnë nga të gjitha aktivitetet me normë (tarifë) të rregullueshme të saj. Për pasojë, nëse një shoqëri mëmë njuh në pasqyrat e saj financiare të konsoliduara teprica të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore në përputhje me këtë Standard, ajo duhet të zbatojë të njëjtat politika kontabël për tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore në të gjitha filialet e saj. Kjo kërkesë zbatohet pavarësisht nëse filialet i njohin ose jo këto teprica në pasqyrat financiare të tyre.

B24 Në mënyrë të ngjashme, sipas paragrafëve 35–36 të SNK 28 kërkohet që gjatë zbatimit të metodës së kapitalit neto "pasqyrat financiare të njësive ekonomike duhet të përgatiten duke përdorur politika kontabël uniforme si për transaksionet, ashtu dhe ngjarjet e tjera në rrethana të ngjashme". Prandaj, duhen bërë rregullime që politikat kontabël të pjesëmarrjeve ose sipërmarrjeve të përbashkëta për njohjen, matjen, zhvlerësimin dhe çregjistrimin e tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, të jenë në pajtim me ato të njësive ekonomike investuese me qëllim zbatimin e metodës së kapitalit neto.

Zbatimi i SNRF 12 *Dhënia e Informacionit Shpjegues mbi Interesat në Njësitë e Tjera Ekonomike*

B25 Paragrafi 12(e) i SNRF 12, detyron një njësi ekonomike që për çdo filial në të cilin mban interesa jo kontrolluese të rëndësishme për të, të japë informacione shpjeguese mbi fitimin ose humbjen që i takon interesave jo kontrolluese të filialit gjatë periudhës së raportimit. Njësia ekonomike që njuh tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore në përputhje me këtë Standard duhet të japë informacion shpjegues mbi lëvizjen neto në tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, të përfshirë në shumat për të cilat duhet të japë informacione shpjeguese sipas paragrafit 12(e) të SNRF 12.

B26 Paragrafi 12(g) i SNRF 12, detyron një njësi ekonomike që për çdo filial në të cilin mban interesa jo kontrolluese të rëndësishme për të, të japë informacione shpjeguese financiare të përmbledhura mbi filialin, të specifikuar në paragrafin B10 të SNRF 12. Në mënyrë të ngjashme, paragrafi 21(b) i SNRF 12, detyron një njësi ekonomike që për çdo sipërmarrje të përbashkët dhe pjesëmarrje të rëndësishme për të, të japë informacione shpjeguese financiare të përmbledhura, të specifikuar në paragrafët B12–B13 të SNRF 12. Paragrafi B16 i SNRF 12 specifikon informacionin financiar përmbledhës që duhet të japë një njësi ekonomike lidhur me të gjitha pjesëmarrjet dhe sipërmarrjet e përbashkëta të tjera, të cilat nuk janë të rëndësishme të marra një e nga një, sipas paragrafit 21(c) të SNRF 12.

B27 Përveç informacionit të specifikuar në paragrafët 12, 21, B10, B12–B13 dhe B16 të SNRF 12, një njësi ekonomike e cila njuh tepricat e llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore në përputhje me këtë Standard, duhet të japë informacione shpjeguese edhe për tepricat debitore dhe kreditore të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore dhe lëvizjen neto në këto teprica, duke ndarë shumat e njohura në fitim ose humbje nga shumat e njohura në të ardhurat e tjera përmbledhëse, për secilën njësi ekonomike për të cilën kërkohet dhënia e informacionit shpjegues sipas SNRF 12.

- B28 Paragrafi 19 i SNRF 12 specifikon informacionet shpjeguese që duhet të japë një njësi ekonomike kur njej një fitim ose humbje të llogaritur sipas kërkesave të paragrafit 25 të SNRF 10 për shkak të humbjes së kontrollit në një filial. Përvec informacionit të kërkuar nga paragrafi 19 i SNRF 12, njësi ekonomike që zgjedh të zbatojë këtë Standard duhet të japë informacione shpjeguese edhe për pjesën e fitimit ose humbjes që i takon çregjistrimit të tepricave të llogarive për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore, në ish-filialin në datën e humbjes së kontrollit.

Shtojca C

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

Kjo shtojcë është pjesë integrale e Standardit.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

Data e hyrjes në fuqi

- C1 Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë SNRF nëse pasqyrat financiare të saj, të parat sipas SNRF-ve, janë për një periudhë që fillon më datën 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

Shtojca D**Ndryshimet pasuese në Standardet e tjera SNRF1 Miratimi për Herë të Parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar**

Kjo shtojcë paraqet një ndryshim në SNRF 1 Miratimi për herë të parë i SNRF-ve që vjen si pasojë e publikimit nga BSNK e SNRF 14 Llogaritë e Shtyra për Arsye Rregullatore. Në paragrafin e ndryshuar teksti i ri është i nënvizuar dhe teksti i fshirë është bërë me vijë në mes. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë ndryshim kur zbaton SNRF 1.

SNRF 1 Miratimi për herë të parë i SNRF-ve

Është shtuar paragrafi 39V.

39V SNRF 14 Llogaritë e Shtyra për Arsye Rregullatore, i publikuar në Janar 2014 ndryshoi paragrafin D8B. Njësia ekonomike duhet ta zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Lejohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton SNRF 14 për një periudhë më të hershme, ndryshimi do të zbatohet për këtë periudhë më të hershme.

Në Shtojcën D, është ndryshuar paragrafi D8B. Teksti i ri është i nënvizuar dhe teksti i fshirë është bërë me vijë në mes.

D8B Disa njësi ekonomike zotërojnë zëra si tokë, ndërtesa, makineri dhe pajisjeve ose aktive jomateriale të cilat përdoren, ose përdoren më parë, në operacione të lidhura me rregullimin e tarifës. Vlera kontabël (neto) e këtyre zërave mund të përfshijë shumën e cilat ishin përcaktuar sipas PPPK-ve të mëparshme, por që nuk kualifikohen për kapitalizim në përputhje me SNRF-të. Nëse kemi të bëjmë me një rast të tillë, një adoptues për herë të parë mund të zgjedhë të përdorë vlerën kontabël të PPPK-ve të mëparshme të këtij zëri në datën e kalimit në SNRF-të si kosto të supozuar. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë përjashtim për një zë, ajo nuk ka pse ta zbatojë këtë për të gjitha zërat. Në datën e kalimit në SNRF-të, një njësi teston për zhvlerësim në përputhje me SNRF 36 çdo zë për të cilin përdoret ky përjashtim. Për qëllime të këtij paragrafi, aktivitetet janë subjekt i rregullimit të normës (tarifës) nëse rregullohen nga një kuadër për përcaktimin e çmimeve që mund t'u kërkojnë klientëve për të mirat ose shërbimet dhe nëse ky kuadër është subjekt i mbikëqyrjes dhe/ose miratimit nga një regullator i normës (tarifës) (sic përcaktohet në SNRF 14 Gjendje llogarie për aktive/detyrime të shtyra për arsye rregullatore). ~~sigurojnë mallra ose shërbime për klientët sipas çmimeve (d.m.th. tarifave) të përcaktuara nga organi i autorizuar për të vendosur tarifa të cilat i detyrojnë klientët dhe të cilat janë caktuar për të rikuperuar kostot specifike që njësia ekonomike pëson në sigurimin e mallrave ose shërbimeve të rregulluara dhe për të fituar një kthim të caktuar. Kthimi i caktuar mund të jetë një minimum ose një interval dhe nuk nevojitet të jetë një kthim fiks ose i garantuar.~~

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2015

Adresa
Bulevardi “Gjergj Fishta”,
pas ish-Ekspozitës “Shqipëria Sot”,
Tel: 042427005, 04 2427006

Çmimi 1988 lekë